

چەپكۆك لە
حەماسەى پېشمەرگە
برايم چووكەلى

پوشپەرى ۱۳۹۹

چەپكۆك لە
حەماسەى پېشمەرگە
نووسىنى: برايم چووكەلى
پېداچوونەو: عەلى بداغى
پووشپەرى ۱۳۹۹
دیزاين: ئەيوپ شەھابىراد
چاپ: چاپخانەى شوان- ھەولير

پیشکیش به گولاله محهمه دزاده،
که نه تهنیا له ته وای ناخوشییه کانی
ژیانمدا به هموو وجودییه وه
شهریک و. همیشه یارمه تیده ری
به ریوه بردنی ئه رکه کانم بووه.
به لکوو خوئی و نزیکتین نازیزانیشی
له ریگای خه بات بو ریگاریی
نه ته وه که ی دا خوینیان لی چوراوه.

وتهیهك له باره‌ی ئەم كتیبه

كتیبه‌ی «چه پکیک له حه ماسه‌ی پیشمه‌رگه» که ئیستا له‌به‌ر ده‌ست‌دایه، پیکهاتوه له کۆمه‌لێک عه‌مه‌لیاتی هیزی پیشمه‌رگه که بۆ ستوونیکێ رۆژنامه‌ی «کوردستان» به‌ناوی «هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رپش» م‌ده‌نووسی. دیاره به‌پیی توانا هه‌رجاره‌ی حه‌ماسه‌یه‌ک له قاره‌مانانی دیموکراتم له ناوچه جۆربه‌جۆره‌کانی کوردستان زیندوو ده‌کرده‌وه. دواتر به‌باشم زانی که ئەو نووسینانه له تو‌ی په‌رتووکی‌کدا و له کتیبخانه‌ی کوردی‌دا جیگای خۆی هه‌بێ، بۆ ئەوه‌ی تو‌زی فه‌رامۆشی له داستانه‌کانی قاره‌مانه‌تی پیشمه‌رگه نه‌نیشی. بۆ من کاریکێ سانا نییه بتوانم په‌ر به په‌ری قاره‌مانه‌تی هیزی پیشمه‌رگه بنوسمه‌وه. چونکه ئەم میژوو‌ه پر سه‌روه‌رییه نه‌قه‌له‌م ده‌روه‌ستی دێ و نه له ئامیزی کاغه‌ز و ده‌فته‌ردا ئۆقره ده‌گرن. قاره‌مانانی ئەو میژوو‌ه خویناوییه که‌م نین، له‌به‌ر ئەوه‌ی به‌دریژایی میژوو، نه‌ته‌وه‌ی کورد خوینی له‌به‌ر رۆیشتوه، ئەویش خوینی که‌سانیک که له بژارده و هه‌لکه‌وتوو‌ه‌کانی کۆمه‌ل بوون. ئەوان به جوامیری خۆیان سه‌لماندیان که کورد نه‌ته‌وه‌یه‌کی زیندوو‌یه و بۆ ئەستاندنێ مافه‌کانی له‌سه‌ر پییه. کاتیک ئاو‌ر له میژوو‌ی ئەو نه‌ته‌وه‌یه ده‌ده‌ینه‌وه و وه‌ک فیلمیکێ تراژیدی له‌خه‌باتی خویناوی گه‌لمان ده‌روانین، زۆر می‌رخاس و جوامیران ده‌بینین. شه‌هیدانی هیزه‌کانی پیشمه‌رگه‌ی حیزبی دیموکرات، نموونه‌ی ئەو قاره‌مانانه‌ن که ناوی به‌رز و یادی ئازیزیان له کارنامه و پیشینه‌ی هیزه‌کانی پیشمه‌رگه‌ی حیزبی دیموکراتدا، هه‌ر له بیستوونه‌وه تا ئاگری ده‌دره‌وشیته‌وه.

بۆ منی خوۆشی له خوۆنه دیو کاریکی ئاسان نییه بۆ یه که یه که یه که یه
 فیداکارییه کانی پێشمه رگه یا باشتهر بلیم هیزه خه باتکاره کانی
 حیزب به دواداچوون بکه م. وهختیک باس له فیداکاری و خهباتی
 پێشمه رگه کانی حیزبیکه سیاسی ده که یه، مه به ست ته وای ئه نامانی
 ئه و حیزبه یه که به جوړیک له جوړه کان له هه موو بواره کاندایه
 (له باری سیاسی، ته شکیلایه، مالی، ته دارو کاتی، کۆمه لایه تی
 و هتد) هه به شداری چالاکییه کان بوون و له مه یداندا بوون.
 دیاره خهباتی گه لیک به بی پێشهره وایه تی حیزبیکه شوړشگێر
 که ئه رکی هه ره گرینگی دیاریکردنی پێیازی سیاسی بۆ ئه و گه له
 و هه لێژاردنی شیوه ی خهبات له قو ناغی دیاریکراو دایه، هه رگیز
 سه رکه ووتو نابێ. به لام ئه وه به م مانایه نییه که پێویستمان به
 ئاو ردا نه وه له میژووی خهباتی خو مان و ئه زموون وه رگرتن له شکان
 و سه رکه و تنه کان و تالی و سوێرییه کانی سالانی رابردوومان نییه.
 یه کێک له ئه رکه گرینگه کانی نه سلێ تازه ی گه له که مان ئه وه یه، رووداو
 و کاره ساته کانی نیو ژیان و خهباتی تیکۆشه رانی نه سل یا نه سله کانی
 پیش خو یان، بخویننه وه و لییان ورد ببنه وه. چونکه ئه و رووداوانه و
 کاریگه رییه کانیان هه ر ته نیا پێوه ندییان به رابردووه وه نییه و، پێویسته
 ده رس و ئه زموونه کانیان بکه ن به چرای پێگه ی خهبات و تیکۆشانی
 ئیستا و داها توش. دیاره نه سلێ رابردو له بهر ئه وه ی بۆ خو ی له
 نیو رووداوه کان و فیداکاری و به رخو دانی سه رده می خویدا بووه و،
 کێشه سیاسی و کۆمه لایه تی و فه ره هنگی و نێزامییه کانی داسه پیاو
 له لایه ن ده سه لات و پێژیمی زو ردار ی سه رده می خو ی به چاوی خو ی
 دیتوه، ده بی ئه زموونه کانی خو ی بگێرێته وه و بیگو یزێته وه بۆ نه سلێ
 دوای خو ی. رووداوه کانی قو ناغی خهباتی چه کداری گه له که مان
 له وان ه ن که پێویسته تو مار بکری ن و بنووسری نه وه و به مه به ستی
 شه ره زایی نه سله کانی ئیستا و داها توی لییان، کاریان له سه ر بکری.
 جیگه ی شانازییه که قاره مانانی دیموکرات له هه موو هیزه کانی سه ر
 به و حیزبه گیانیان له پێناوی ئازادی و سه ره به ستی نیشتماندا به خت
 کردوه و میژوویه کی پر له سه ره وری و ئازایه تییان تو مار کردوه. هیزه
 قاره مانانه کانی حیزبی دیموکرات له زو ربه ی ناوچه کاندایه زو ر جار رووی

داوه سهرتاسه‌ری پوژتیک و، زور جار دوو روژ، سی شه و پوژ به چه کی سووک له به‌رامبه‌ر شه‌پوولی ئینسانی هیزی داگیرکه‌ردا‌پاوه‌ستان. ئەوان به‌خوڤاگری و پیشکیتش‌کردنی خوینی خویان نیشانیان داوه که دوژمنی فاشیست به‌شه‌پوولی ئینسانی و جبه‌خانه‌ی زه‌به‌لاح و چه‌کی پیشکه‌وتوو ناتوانی هیز و بیروباوه‌ری پوژله‌کانی دیموکرات لاواز بکا. ئەوه‌ی من وه‌ک یه‌کیک له کاراکتیره‌کانی نیو خه‌باتی چه‌کداریی حیزبه‌که‌م ده‌ستم بو‌ئه‌و کاره‌بردوه، ده‌توانن وه‌ک لاپه‌ره‌یه‌ک له‌داستانی خوڤاگری و به‌رخودانی پيشمه‌رگه‌ چاوی لی بکه‌ن. دیاره‌میژووی خه‌بات و فیداکاریی هیزی پيشمه‌رگه‌ له‌سهرتاسه‌ری کوردستان به‌ده‌یان هه‌زار لاپه‌ره‌ و به‌سه‌دان و هه‌زاران په‌رتووک له‌خو ده‌گرئ. له‌راستیدا هه‌موو که‌لین و قوژبن و هه‌وراز و نشیو و ده‌سکه‌وته‌کانی پر له‌شانازیی خه‌باتی چه‌کداری، کاری پوژانه‌ی پيشمه‌رگه‌ و فیداکاریی هیزه‌کانی حیزب که‌ وه‌ک ئەستیره‌ی ده‌ره‌وشاوه‌ی ئاسمان تروسکه‌یان دی، قه‌له‌می من توانای هه‌لگرتنی ئەو باره‌قورسه‌ی نییه‌ که‌ هه‌مووی سه‌روه‌ریی گه‌لینکی چه‌وساوه‌یه. ئەوه‌کاریکه‌ که‌ ده‌بی به‌پیی پلان و به‌به‌شداریی کومه‌لیک که‌س و به‌پشتبه‌ستن به‌سه‌رچاوه‌ و دوکیومینتی پیوه‌ندیار به‌میژووی ده‌وله‌مهن‌دی خه‌بات و به‌ره‌ره‌کانی چه‌کدارانه‌ی حیزبی دیموکرات بکری. خو‌شه‌ویستان!

له‌م نووسینه‌کورت‌ه‌دا به‌ده‌رفه‌تی ده‌زانم ریژ و سپاس و خو‌شه‌ویستی خوم پیشکه‌ش به‌و هاو‌رییانه‌م بکه‌م که‌ له‌راستیدا هاو‌کاریی به‌نرخیان کردووم و بو‌خستنه‌پرووی ئەو په‌رتووک‌ه‌م مایه‌یان له‌خویان داناو. به‌پریز عه‌لی بداغی، سه‌رنوو‌سه‌ری پوژنامه‌ی «کوردستان» که‌ به‌وه‌ختی خو‌ی و له‌کاتی بلاو‌بوونه‌وه‌ی له‌پوژنامه‌دا پییدا چۆته‌وه. هه‌روه‌ها هاو‌ریی ده‌ست‌ره‌نگینم کاک ئەییوب شه‌ه‌ابی‌راد که‌ وه‌ک هه‌میشه‌به‌ئاماده‌کردنی به‌رگی کتیبه‌که‌ و مونتازی نیوه‌روکه‌که‌ی هاو‌کاریی کردم و سه‌ره‌پای پرکاریی هه‌میشه‌یی، کاتی خو‌ی بو‌ته‌رخان کرد. هه‌روه‌ها له‌هیندیک ناوچه‌که‌ من لییان دوور بووم، ئەگه‌ر پرسیار یان ناروونیه‌ک له‌سه‌ر عه‌مه‌لیاتیک هه‌بوایه، خو‌شه‌ویستانیک هاو‌کارییان کردووم که‌ جیی خو‌یه‌تی سپاسیان بکه‌م. ئەو به‌پریزانه‌له‌وکه‌سانه‌بوون که‌

لەو جۆره کاتانەدا بە هانامەو هاتوون و لە ولامدانەو درێغیان نەکردووە. ماوەتەو بەلێم شانازی بە هەموو ئەو پوژانەو دەکەم کە یەک بە یەک پێشمەرگە ی حیزبی دیموکرات شانازی تێدا خولقاندووە و بەرگریی لە نیشتمانی جوانی کوردستان کردووە و خوین و گیانی خۆی پێ بەخشیووە. چونکە ئەگەر ئەو رابردوو و ئەو خۆ بەختکردنە نەبواوە، ئەگەر بەر بەرەکانی و فیداکاریی بەرامبەر دوژمن لە گۆرپیدا نەبواوە و پێشمەرگە ی کوردستان قوڵی لێ هەلنەمالیبا، رێگای داھاتوو بۆ نەوێ دواتری ئەم نەتەوێە زۆر تاریک دەبوو. ئێستا لە سایە ی ئەو فیداکاری و خویندانە یە کە کورد شانازی بە رابردووی خۆیەو دەکا. هەست بە سەر بەرزی دەکا کە سەری بۆ داگیرکەرەن دانەنواندووە و خوینی لاوەکانی بۆتە چرای پووناکی بەر پێی تیکۆشەرانی خەبات بۆ پزگاریی کوردستان. لە کۆتاییدا ئەم پەرتوو کەم پێشکەش بە هاوژینم گولالە محەممەدزادە دەکەم کە نەک هەر لە ناخۆشییەکانی ژیانمدا بە هەموو وجودییەو شەریک و، هەمیشە یارمەتیدەری بەرپێوەبردنی ئەرکەکانم بوو، بە لکوو خۆی و نزیکترین ئازیزانیی لە رێگای خەبات بۆ پزگاریی نەتەوێە کە یدا خوینیان لێ چۆراوە. پێشکیش بە ئەو کە دوو برای لەم رێگە یەدا شەھید بوون و خۆیشی لە مووشە کبارانی قەلای دیموکراتدا برینی قورسی هەلگرت، بەلام بەخۆشییەو بەروابەخۆتر لە جارەن، لە سەنگەری تیکۆشان و لە ژیانی خەباتکارانەماندا، هەر وا هاوپی و بەردەوامە.

برایم چووکەلی

۱۵ ی خاکەلیئوێ ۱۳۹۹ ی هەتاوی

تۆ بلیی ئەم کتیبانه پۆیست بن؟

ئێمه مندال بووین، عومەر موختاری لیبی مان ناسی. چۆن؟ له فیلمیکی سینه‌ماییدا. فیلمیک، که پیاویکی پیر پالەوانه‌که‌یه‌تی. سه‌رکرده‌ی رزگاریخوازی لیبی، که دژی داگیرکه‌ری ئیتالیاییه‌کان راپه‌ری، که چی پاش ئه‌وه‌ی سوپاکه‌ی ده‌شکینن، ده‌یگرن و له سێداره‌ی ده‌دن، به‌لام ئیتر عومەر موختار به‌په‌تی سێداره‌وه‌ له‌به‌ر چاوی ئێمه‌ که‌سیکی شکستخواردوو نه‌بوو، پالەوانیک بوو، که غه‌دری داگیرکه‌ر تیکی شکاند. سه‌رکه‌وتوو‌یه‌ک، که تا دنیا به‌ دنیا به‌ شانازی رزگاریخوازانی گه‌له‌که‌یه‌تی و له‌سێداره‌درانی‌شی په‌له‌یه‌که‌ به‌ نێوچاوانی ئیتالیاییه‌کانه‌وه‌. هه‌ر ئیستا هه‌موو جیهان به‌ ورد و درشته‌وه‌ برۆیان به‌ جووله‌که‌کان کردوه‌ که به‌لێ نازییه‌کان شه‌ش میلیۆن که‌سیان لێ پاکتاو کردوون، به‌لام چۆن کارێکیان کرد دنیا به‌وه‌ بزانی؟ ئاخۆ ته‌نیا به‌ هه‌ولی دیپلۆماتیک و دادخوازی و هاواری نێوده‌وله‌تی؟ نه‌خێر، ئه‌وه‌ی هه‌موو دنیا به‌ قه‌ناعت گه‌یاند، ئه‌و لێشاوی فیلم و دراما و رۆمان و چیرۆک و به‌لگه‌نامه‌ن بوون، که چاپ کران و بلاو کرانه‌وه‌. لێره‌وه‌ ده‌زانین کتیب چ کارێگه‌رییه‌کی مه‌زنی له‌سه‌ر ناساندنی میله‌تیک و وشیارکردنه‌وه‌ی مرۆفه‌کان هه‌یه‌. ئێمه‌ چیمان کردوه‌؟ تا ئیستا هه‌یچ. میژوو‌یه‌کمان هه‌یه‌ پر له‌ گوره‌ی نه‌گریسی داگیرکه‌ر و غه‌در و خیانته‌ و کوشتاری به‌کۆمه‌ل و راره‌وونان و ئاواره‌یی و مالبه‌کۆلی و هاوکات پر له‌ به‌رگری و به‌گژداچوونه‌وه‌ و به‌ره‌نگاری قاره‌مانانه‌ی پيشمه‌رگه‌ و خه‌باتی بی‌پسانه‌وه‌ و هه‌ولدان بۆ رزگاری له‌ کۆت و نیری یه‌خسیری. هه‌ر کام له‌و ویستگه‌ میژوو‌ییانه‌مان هه‌لده‌گرن سه‌دان

رۆمانیان لی بنووسریتهوه و سه دان فیلمی سینه مایی و
 دراما و به لگه فیلمیان لی دروست بکری. به لام مخاین تا ئیستا
 جگه له هیندی ورده هه ولی دلسۆزانه، شتیکی ئه وتۆ نه کراوه.
 کاک برایم چوکه لی، له و سالانه ی رابردوودا هه ولیکی جوان و
 شینگیرانه و دلسۆزانه ی داوه بو تۆمارکردن و زیندووراگرتنی ئه و
 لاپه ره سوورانه ی میژوو، که تیئاندا درنده یی دوژمن و لیقه و ماوی
 میلله ته که مان و ئازایه تی و گیان له سه رده ستی پیشمه رگه کانی
 کوردستان به پرونی نیشان دراوه ته وه. ئه وه ی چوکه لی کردوویه تی،
 هه نگاویکی گه وره و باشه، که یاد و بیره وه ری و ناوی شه هیده کانمان
 به رز راده گیرئ و نه وه کانی داهاتوو له و میژوو ئاگادار ده بنه وه که
 ئه وان نه یاندیتوو، به لام نووسه ری ئه م کتیبه تییدا ژیاوه. ئه م کتیبه
 به زمانیکی پوخت و خووش و په وان نووسراوه. هه مووی به لگه ی
 میژوو. دهستی نووسه ره که ی خووش بی و یاد و ناوی شه هیده کانمان
 به رز بی و نمونه ی کاک برایم و ئه و به ره مانه ش زۆر بن.

په سوول سولتانی
 ۲۱ی خا که لیوه ی ۱۳۹۹

رزگاری له داوینی ژنیکه وه!

ئيواره درهنگانیک له گوندی «کانی شقاقان» ی ناوچه ی ئاله شینی بۆکان ۴ کادری فیداکار و به ئەزمون چاوه پروان بوون سیبهری ئیواره دابج ههتا شوینی پشوودان بگوازنه وه و خویان بۆ تیکۆشانی سبه ی ئاماده بکن. ئیواره ی هه مان رۆژ واته ۱۸ ی خه زمانانی سالی ۱۳۶۴ ئەو چوار تیکۆشه ره له ئاوی کانی شقاقان ویرایی به سهر کردنه ی خه لکی ئاوی که هه موو پشت و په نای پیشمه رگه بوون ئه رکه حیزبی یه کانیا ن راپه راند و بۆ خۆپاراستن له چاوی دوژمن کاتژمیر ۱۱ ی شه و به بی خشپه و زۆر به نهینی له ئاوی وه ده رکه وتن. پاش برینی رینگایه کی دوور و له کاتیکدا شه که تی خه ریک بوو برستیان لی ببری خویان گه یانده گوندی «که ریزان» ی ناوچه ی ئاله شین و بریاریان دا له م گونده بمیننه وه و سبه ی خه ریکی کاروباری حیزبی خویان بن. ئەو پۆله تیکۆشه ره که ئه رکدار کرابوون سیاسه ته کانی حیزبه که یان به رنه نیو خه لک و ئه وان له پیلانه دژی گه لی یه کانی ریژیم ئاگادار که ن و په یامی هیزی پیشمه رگه یان پی بدن که هه مان دریزه دان به رینگای شه هیدانه، به و بیرانه وه خویان خزنده نیو گوند و له دوو مال دامه زران. مانه وه له نیو خه لکی دلسۆزی ئەو گوند و دلنیا بوون له وه که سبه ی به شیکی دیکه له ئه رکه کانیا ن به باشی به جی دینن و خه لک به دیداری خویان شاد ده که ن، خه ویکی خۆشی به نسیب کردن. به تایبه تیش که ماندوو یه تی له پیی خستبوون و چیدیکه توانای دانیشتیان نه بوو. ئەوان به نیو رایه لکه یه کی به هیزی دوژمندا خویان گه یانده وه ئەو ناوچه یه که ته نیا وره و ئیمانی پیشمه رگه ده ی توانی شتی وا بکا. سه ره پای مۆلگه یه کی زۆری دوژمن، به داخه وه سیخوړ و خۆفرو شیش ده وری

دژبه‌ری پیشمه‌رگه‌یان ده‌گی‌راو چوارچاو ده‌گه‌ران سور‌اغان بکه‌ن و بو‌وهرگرتی ده‌سخوشانه هیزه‌کانی دوژمنیان لی‌ ئاگادار بکه‌ن. خاوه‌ن مال‌ که له‌خوشیی دیداری پیشمه‌رگه‌ هه‌موو شتیکی له‌بیر چوو‌بووه‌ هه‌ر له‌هاتوچو‌دا بوو. جاریک سه‌ری ئه‌و ژووره‌ی ده‌دا که قاره‌مانه‌کانی لی‌ بوو، جاریک ده‌چوو‌ه لای‌ خیزانی و ده‌ستووری ده‌دا چیشتی خوشیان بو‌ لی‌ بنی. ئه‌و هه‌موو گیانی ببوه‌ ریژ و حورمه‌ت بو‌ رۆله‌کانی و نه‌یده‌زانی چۆنیان په‌زیرایی لی‌ بکا که شایانی ئه‌وان بی. ده‌گه‌ل ئه‌وه‌که له‌خوشیی دیداری پیشمه‌رگه‌کان ده‌پستی خوی‌دا جیی نه‌ده‌بووه‌، نیگه‌رانیش هه‌موو وجوودی داگرتبوو. ئه‌و ده‌یزانی دوژمن بی‌ په‌حمه‌ و ناوچه‌که‌ش به‌ ته‌واوی ته‌نراوه‌. له‌ بوونی جاسووسی نیوخو‌ییش بی‌خه‌به‌ر نه‌بوو، بویه‌ هه‌ر ده‌ستی هه‌ل دینا و ده‌پاراپه‌وه‌ رۆله‌کانی مه‌حفووز بن. سه‌عات ده‌ی به‌یانی کادره‌ ماندوویی نه‌ناسه‌کان کاتیک وه‌خه‌به‌ر هاتن هه‌ستیان کرد به‌ هوی‌ ریگا رۆیشتنی زۆر بن لاقیان بلوقی کردوه‌ و خوینی لی‌ دی. به‌و حاله‌ش وه‌سه‌ر خویان نه‌هینا و ویرای نان خواردنی به‌یانی ده‌گه‌ل خانه‌خوئی که‌وتنه‌ قسه‌وباس و پرسیار کردن له‌ وه‌زعی هیزه‌کانی ریژیم. ئه‌وان زۆر به‌ وردی پرسیاریان ده‌کرد و هه‌ولیان ده‌دا زانیاری هه‌رچی زیاتر وه‌ده‌ست بینن. خانه‌ خویش دلسۆزانه‌ ئه‌وه‌ی ده‌یزانی بوی ده‌گی‌رانه‌وه‌ و هه‌موو جاریش نفرینی بو‌ جاش و جاسووسه‌کان ده‌نارد. قسه‌کان به‌ دم‌ سیاسه‌ته‌وه‌ گه‌رم بوون که وه‌خو‌ هاتنه‌وه‌ سه‌عات یه‌کی پاش نیوه‌رۆ بوو. ئینجا سفره‌ رازاپه‌وه‌ و بۆنی شو‌رباو فرۆوجی کورده‌واری ئه‌و نیوه‌ی پر‌کرد. کادره‌کان له‌ لایه‌ک به‌و زانیاریانه‌ی وه‌ده‌ستیان که‌وتبوو خوشحال بوون و له‌ لایه‌کی دیکه‌ش سفره‌یه‌کی په‌نگینیان له‌پیش بوو که به‌ ته‌واوی مه‌ستی کردبوون. ئه‌وان هه‌موو وجوودیان ببوه‌ غرووری پیشمه‌رگانه‌ و هه‌ستیان ده‌کرد ده‌نیو دلی‌ خه‌لکه‌که‌یان‌دا هیچ دوژمنیک ناتوانی زه‌فه‌ریان پی‌ ببا. خو‌ به‌ژوورداکردنی می‌ر مندالیک و خه‌به‌ری ئه‌وه‌ که ماشینی پاسداران هات، هه‌موو شتیکی لی‌ تیک دان. به‌لام خویان شلووی نه‌کرد و نه‌یان هیشته‌ تووشی شله‌ژان بن. ئه‌وان که‌ قالمبووی

مهیدانی خهبات بوون، زوریان لهو پوژانه دیتبوو و گه لیک جار هر به دهسته ی چوکه زهبری گه وره یان له سوپای دوژمن وه شان دبوو. هر بویه بهرنامه ی دیفاعی کی جانانه یان دارشت و بریاریان دا هه تا دوا گولله شه پ بکن و ریگا نه دهن دوژمن به سه ریاندا زال بی. جاش و پاسداری به ره وه و به ترسه وه خو یان به مالان دا کرد بو ئه وه ی پیشمه رگه کان شک نه کن. ئه گه رچی کورانی دیموکرات زور لهو پوژانه یان دیتبوو و هه میشه ئاماده بوون بمرن به لام ته سلیم نه بن که چی وادیار دوژمن به ته یاری به سه ری داداون. به ره به ره هیزه کانی دوژمن لهو ماله نیزک بوونه که کادره کانی لی بوو. دهوری مالیان گرت و به هیوا بوون به زیندووی بیان گرن. تیکوشه رانی دیموکرات قامک له سه ره په لاپیتکه ی تفهنگ بو شه پکی قاره مانانه به لام نابه رامبه ر ئاماده ی به ره نگاری بوون. هر چوار تیکوشه ر زیاتر له ۵ سال ئه زمونی دیفاعیان هه بوو و له هه مو مهیدانه کاندایان تا قی کرد بووه. کاتزمیری یهک و چاره گ پاسداریک خوی به ژووی دا کرد که سمایل یه که م ره گباری لیدا و تهختی عهرزی کرد. به مجوره شه پ دهستی پیکرد و هر ویزه ی گولله بوو ده بیسترا. شه پکی نابه رامبه ر له نیوان ۴ گیان بازی ریگی نازادی که دیفاع له خاک و نیشتمان ئه رکیان بوو له لایهک و سه دان کهس له هیزه کانی دوژمن که بو گرتنی ئه و چوار کهسه هاتبوون له ئاوا بیه کی ۱۵ مالی دا دریژه ی کیشا. خه لکی ئاوا بی به گه وره و چوکه وه دلایان له لای پیشمه رگه کان بوو و نیگه رانی به ته واوی دای گرتبوون. ئاخه هیزکی زور به چه کی جورا و جوره وه دهوری چوار کهسیان دابوو که درباز بوونیان زور حاسته م دههاته بهرچاو. له م کاته ناسکه دا عه ولا دووژنه، سمایی ره زایی، عیزه دین حوسینی و عوسمان خورشیدی به لینیان دوویات کرده وه که تا دوا فیشهک شه پ بکن. ئه گه نه یان توانی درباز بن، دوا گولله له خو یان بدن و پیش به دیل بوون بگرن. دوژمن که حهوت کوژراوی هه بوو وهک ورچی برینداری لی هاتبوو. ئه وان سه ره له نوی خو یان سازمان داوه و ئه و جار ئالقه ی گه ماروی ئه و ماله یان تهنگتر کرد. له کاتیک دا ئالقه ی گه مارو توندتر ده بوو فیشه کی پیشمه رگه کان به ره و ته واو بوون

دهچوو. عه به دووژنه بریاری خوکوشتنی دا و هاوړیکانیسی به لینیان دا وهک نه و بکن. هه موو به یه که وه بیست و ههشت خه شایبان به ره و پووی هیزه کانی دوژمن هاویشتبوو و ته نیا یه که ی فیشه کیکیان راگرتبوو. له پیش دا سمایل و عیزه دین ئاخرین گولله یان له خویمان دا و له بهر چاوی هاوړیکانیان گیانیان به کوردستان نه سپارد. پاشان عه به که پیی ناحه قی بوو له پاش هاوړیکانی بمینی پیش نه وه ی بکه ویته دهست دوژمن دوا گولله ی له میشکی خو ی دا و خوینی خو ی تیکه لی هاوسه نگرانی کرد. عوسمان گولله ی نه مابوو خو ی بکوژی به لام کاتیک دیتی هاوړیکانی ئاخرین گولله یان له خویمان داوه هه ره نه وهنده بوو شیته نه بی و نه ی ده زانی چ بکا. ئاخر نه و هه موو فیشه که کانی به دوژمنه وه نابوو و نه وهندی توانیبوو ی لینی کوشتببون. نه و دواچار به پرتا و خو ی به حه وشه ی مالیک دا کرد. دیتی چهند ژن خویمان مات کرده و باسی پیشمه رگه کان دهکن و بویمان ده پارینه وه. یه ک له و شیره ژنانه هه رکه عوسمانی دیت خیرا کوشی هه لدا یه وه و گوتی وهره ژیر کراسه که م کورم با نه ت دوژنه وه. عوسمان که فیشه کی پی نه مابوو و قه و لیشی دابوو نه یه لی به دیل بگیری، ناچار خو ی خزنده ژیر کراسی نه و دایکه به جور نه ته. هیزه کانی دوژمن دهیان زانی چوار پیشمه رگه له و گونده بوون و نیستا سی که سیان خویمان کوشتوه که و ابوو ده بی یه کیان ماب. به لام هه رچی گه ران که سیان بو نه دوژرایه وه و ناچار ئاویبان به جی هیشت. به م جوړه دامینی دایکیکی دلسوز تیکو شه ریکی له مهرگ رزگار کرد و نه وهش جاریکی دیکه سه لماندی خه لک و پیشمه رگه گیانینکن له دوو جهسته دا.

قه لای سه ره برزی یا «قلعه ضد انقلاب»

رۆژی ۱۶ی رهزبه‌ری سالی ۱۳۶۲ی هه‌تاوی پيشمه‌رگه له خۆبووردووکانی هیزی بیستوون هیرشیان کرده سه‌ر پایه‌گای ریژی می کۆماری ئیسلامی له گونده‌کانی «نیه‌ر»، «ته‌نگیسه‌ر» و «میراو» که له ئاکامدا شه‌ش پایه‌گا له و ناوچه‌یه ده‌ستیان به‌سه‌ردا گیرا و ده‌یان که‌س له هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامی کوژران و به‌دیل گیران. نرخ‌ی ئه‌و سه‌رکه‌وتنه‌ گیانی سی شۆره‌سواری کورد بوون که ئه‌گه‌رچی گلان، به‌لام بوونه هۆی ئه‌وه‌ی خه‌لکی ئه‌و ناوچه‌یه ئه‌م رپووداوه‌یان ئیستاش وه‌ک سه‌رکه‌وتتیکی له‌بیر نه‌کراو له‌بیر و زه‌یندا بمینیتته‌وه. دوا‌به‌دوای کشانه‌وه‌ی هیزه‌کانی پيشمه‌رگه له شوینی عه‌مه‌لیاته‌که، چه‌کداره‌کانی کۆماری ئیسلامی وه‌خۆ که‌وتن. ئه‌وان رۆژی دوا‌ی عه‌مه‌لیاته‌که په‌لاماری گوندی ته‌نگیسه‌ریان دا و رۆژی دواتر هیرشیان برده سه‌ر ئاوابی نیه‌ر و مغول‌ئاسا که‌وتنه‌ گیانی خه‌لک. لیدان و کوتان و به‌ربوونه گیانی خه‌لکی ئاسایی و مه‌ده‌نیی گونده‌که ده‌سپیک و یه‌که‌م کاریان بوو. ئه‌وه‌ی له‌و گونده‌ چاویان پیکه‌وتبا ده‌سبه‌سه‌ر و به‌ریی شاری سنه‌یان ده‌کرد، به‌لام دیار بوو که خه‌ریکه پیلانیکی چه‌په‌لی دیکه و گه‌وره‌تر له‌وه ده‌گیرن. هیزه‌کانی دوژمن هه‌ر له یه‌که‌م ساته‌کانی هیرشه‌که‌یان بۆ سه‌ر ئاوابی، ژماره‌یه‌ک کوردی به‌دناویان بۆ سووتاندنی ماله‌کان دیاری کردبوو. ریژی می که رۆخساری راسته‌قینه‌ی خۆی پتر له هه‌موو کاتیک ده‌رخستبوو، ۲۰ ماله له ته‌نگیسه‌ر و ۸۰ مالیان له نیه‌ر ئاگردا و ته‌ختی زه‌وییان کردن. تاوانی خاوه‌نی ئه‌و مالانه ئه‌وه بوو باوه‌شیان بۆ رۆله پيشمه‌رگه‌کانیان کردوونه‌وه و نان و پیحۆریان داونه‌تی تاوانی هه‌ره گه‌وره‌ترین ئه‌وه بوو ئاماده نه‌بوون حاشا له خوشک و براکانی خۆیان بکه‌ن و گویرایه‌لی هیزه‌کانی سپای پاسداران و ملکه‌چی داواکانیان بن.

له ماوی هه و توویه کدا ئه وهی سپای پاسدارانی کۆماری ئیسلامی به سههر خه لکی ئه و ناوچه یه ی هی نا مرۆف پی شه رمه بیگی ریته وه و قه له م پی سه خه ته بینووسیتته وه. جاریک خه لکه که یان ته نگه تاو ده کرد که ده بی به خری پۆژه لاتی کوردستان جی به یلن و بچنه عیراق، دوایه ئۆخرنیان نه ده هات و ده یانگوت نابی ئاوا ئاسان له بهر ده ستمان پزگارتان بی و هه مووتان ده کوژین. هه ر له و ماوه کورته دا نزیک به سه د که س له خه لکی ئاواپی که گیرابوون به پی زیندانی سنه کران و ده یان که سی دیکه یان وه ک دیل و کۆیله نایه بهر بیگارییه کانی سپا. قین له دلی و بلێسه ی رقی سپای پاسداران و ههستی دوژمنکارانه ی ریژیم شتیک نه بوو به وهنده دامرکی. ئه وان هاتن ده یان که سی خه لکی ئاواپیان له شوینی ک کۆکرده وه و له ۲۰ میترییه وه به رده سرپیژی چه که کانیا ن دان، جینایه تی ک که زمان له گیرانه وهیدا له گو ده که وی. له زه ته ی ئینسانکوژی هیزه کانی ریژیم بووه هۆی ئه وهی که ۲۵ که س له خه لکی بی تاوانی ئاواپی برینی سووک و قورس هه ل بگرن، بی ئه وهی ریگه یان بدی تی له هیچ کۆییه ک چاره سه ری برینه کانیا ن بکه ن، به لام ئه وه کۆتایی ئه و به سه رهاته نییه. ریژیم که بریاری پوو خاندنی هه ر هه موو ئه و ئاواپییه ۴۰۰ مالییه ی دابوو، له ترسی تۆله ی پی شمه رگه له وه پاشگه ز بووه، به لام هه موو ئه و بنه مالانه ی پۆله کانیا ن له نیو هیزی پی شمه رگه دا بوون و ژماره یان نیزیک به ۵۰ که س ده بوون، له ئاواپی ده رکران. پاش جیبه جیکردنی ئه م بریاره ترسنۆکانه و نابه جییه ی ریژیم، سپای پاسداران چه ند مولگه و بنکه ی نیزامی دیکه ی له ئاواپی ته نگیسه ر و میراو دانا و ژماره یه ک له خه لکه که شی به زۆر چه کدار کردن، به لام له نیه ر نه پایه گای دانا و نه که سیشی چه کدار کرد، هۆیه که شی ئه وه بوو که به هیچ شیوه یه ک متمانه ی به خه لکی ئه و گونده نه بوو. هیزه کانی کۆماری ئیسلامی ناوی «قلعه ی ضد انقلاب» یان به سه ر گوندی نیه ردا بری، به حه ق هه ر واش بوو؛ چونکی وه ک چپایه کی سه رکه ش له به رامبه ر ده ستر پیژییه کانی هیزه کانی کۆماریدا را وه ستابوو. له نیو خه لکیشدا نیه ر به هۆی حه ماسه و فیداکاریی خه لکه که ی نازناوی «قه لای سه ره به رزی» ی پیدرا و ئیستاش هه ر به و نازناوه ده ناس ریته وه.

ريژيم دواى ئهم رووداوه و سه ربارى هه موو ئه و تاوان و خراپه كارىيانه ي كردبووى حه وتووى دوو جار به چهند گرووپىكى زه ربته، ئه وپيش به ترس و دلّه خورپه ي زوره وه ده چوو ه ئه و گونده و تا ده گه رانه وه نيوه عومر ده بوون. وهك بو خويان له هه ندى شوين باسيان ده كرد داروبه ردى ئه و گونده يان لى پيشمه رگه بوو. ئه وان بو شار دنه وه ي ترسه كه يان و زال بوون به سه ر دلّه خورپه و شكاندى تينوئيتى ناخيان هه موو جار ي سووكايه تيبان به خه لكه كه ده كرد و به رده بوونه گيانيان، به لام ئه وه ي پتر له هه موو شتيك داخ له دلى ده كردن ئيمان و وره و باوه رى ئه و خه لكه بوو كه بو يان ده سته مو نه ده بوون. خه لكى ئاوايى هه موو جار ي له نه بوونى هيزه سه ركوتگه ركه كاندا ماله سووتاويكى ئاوه دانيبان ده خسته وه سه رپى و باوه شيان بو بنه ماله پيشمه رگه ده ركراوه كان ده كرده وه و به نه ينى ده يانه تانه وه سه ر مال و حال و ژيانيان. چيروكى سه ركوتى خه لك له لايه ن هيزه كانى ريژيم و خوڤاگرييان له به رده م ئه و شالاوه دا، تراژيدىك و له و شيوه يه زياتر له ساليكى خاياند و له شيوازى ديكه دا ئيستاش دريژه ي هه يه. به مجوره بوو كه قه لاي سه ربه رزى هه روا به سه ربه رز مائه وه و ته واوى ئه و تاوانكارى، سووكايه تى پيكردن، جينايه ت و سياسه تى سه ركوت و كوشت و كوشتارى خه لك له لايه ن داگيركه رانه وه نه يتوانى خه لكى قاره مان و خوڤاگرى نيه ر به چوك داينى و كه وويان بكا. ئه و دواى ئه و برينه قورسه ي هه ليان گرتبوو له وه رز و سالانى داها تووشدا پتر له پيشوو پشتيوان و يار و ياوه رى هيزى پيشمه رگه ي حيزبى ديموكرات مانه وه. مال نه بوو له و گونده كه پيشمه رگه هه ست به ئاسووده يى و ئه ر خه يانى نه كا تيبدا، زور جار بووه كه پيشمه رگه ي بريندار ته نانه ت به پؤل له و گونده ماونه ته وه و له لايه ن خه لكه وه تيمار كراون و شار دراونه ته وه. پيرانى ئه و گونده هه موو ده مى وانه ي نيشتمانپه ره ستى و پيشمه رگه خو شه ويستيبان فيرى مندالان و نه وه ي تازه پيگه يشتووى ئاوايى ده كرد و سه نگره ي خه باتيان پى ئاوه دان ده كرده وه. نيه ر، واته قه لاي سه ربه رزى سه نگره يكى گه مارو دراو به ئيمان و باوه رى كوردايه تى بوو كه هه چكات ده ستى ريژيمى نه گه يشتى و له نيو ديروكى حه ماسه و خوئنى روژه لاتدا به دره وشاوه يى مائه وه.

دیاره نیه‌ر له‌م ده‌قه‌ره و له‌و کاروانه‌دا ته‌نیا نه‌مایه‌وه و گه‌لی ده‌سته‌خوشکی دیکه‌ی بۆ په‌یدا بوون. بووداوه‌کان پیمان ده‌لین له‌ نیوه‌ی دووه‌می ده‌یه‌ی ۱۳۶۰دا ئیدی ته‌نیا نیه‌ر و ته‌نگیسه‌ر نین که‌ ئه‌و باره‌ قورسه‌یان که‌وتۆته‌ سه‌رشان، به‌لکو و ئاواپیه‌کانی «سه‌رریز» و «گواز» یش بوونه‌ته‌ ده‌سته‌خوشکی ئه‌و گوندانه‌ و زۆر گوندی دیکه‌ش هاتوونه‌ نیو ئه‌م گوڤه‌نده‌وه که‌ نیه‌ر سه‌رچۆپیه‌که‌ی ده‌کی‌شا. چیرۆکی هه‌ماسه‌ی خه‌لکی ئه‌م ناوچه‌یه‌ نه‌ یه‌ک و دوون و نه‌ له‌ تاچه‌تی ئه‌و نووسراوه‌یه‌دان، له‌ جه‌نگه‌ی زۆرت‌رین و سه‌خت‌ترین شه‌ره‌ داسه‌پاوه‌کاندا خه‌لکی ئه‌و گوندانه‌ هی‌زی پشتیوانی پیشمه‌رگه‌ بوون، به‌ ئیمان و فیداکاریه‌وه‌ دالده‌یان ده‌ده‌ن، دابینیان ده‌کردن و برینداره‌کانیان بۆ تیمار ده‌کردن و بۆ سه‌نگه‌ریان به‌پ‌رئ ده‌کردنه‌وه. ئه‌م ناوچه‌یه‌ی کوردستان به‌سه‌ره‌اتی خۆی له‌ میژووی قوربانیدانی ئه‌و نیشتمانانه‌دا به‌ خوی‌ن و ئاگر و دووکه‌ل نووسیوه‌ته‌وه و له‌ پیناو سه‌ره‌به‌ستی ئا و خاک و نیشتماندا زۆری به‌خشیوه. ئه‌م چیرۆکه‌ نه‌ ته‌واو ده‌بی و نه‌ ده‌برپ‌ته‌وه. ئه‌و کاروانه‌ ئیستاش هه‌ر به‌رپ‌گاو‌یه‌ و ئه‌و خه‌لکه‌ هه‌روا قاره‌مانه‌ درێژه‌ده‌ری رپ‌گای شه‌هیدانن، گوندیکی بچووک له‌و نیشتمانانه‌ که‌ زیاتر له‌ ۵۰ شه‌هیدی له‌ ئامیزی دایکی نیشتماندا جی‌یان گرتوه و خه‌لکه‌که‌ی هه‌روا به‌ ئیمان به‌ ریبازی پیرۆزیان، قه‌لای سه‌ره‌رزیان به‌ سه‌ره‌رزی و ئالای حیزبه‌که‌یان هه‌روا شه‌کاوه‌ راگرتوه.

رهبه له کی فرمیسه کان

له میژ بوو دهستی دابوه چهک و کوله پشته به کوله وه. بریاری دابوو که له گه ل گه له که ی بژی چونکه باش له دهرد و مهرگی گه له که ی حالی بوو. نه و له گوندیک له ناوچه ی چومی مه جیدخان له دایک ببوو که کومه لیک کوری رۆژی ته نگانه ی لی که وتبوه و ویرای نه وان له قوناغه جورا و جوره کانی خه باتدا شانی وه بهر دابوو. به پیی نه و پله ته شکیلاتییه ی که له نیو حیزبدا پیی درابوو وهک کادریکی به توانا له نیو خه لکدا کاری ده کرد. نه و، لویکی به توانا و به بریار، دهم به پیکه نین، هه لسوور و چالاک، دلگه وره، خه لکدوست و راستگو بوو. هه موو ئاواتی گه یشتن به ئازادی و بزگاریی گه له که ی بوو. عه ولا حاجی عه ولا ناسراو عه ولا سوور ده زگیراندار بوو. نه و له گه ل کچیکی رووسوور به خوشه ویستی و نه وینی پيشمه رگانه وه په یمانی ژیانی هاوبه شیان به یه کتر دابوو. نه وینی ده زگیران و نه وینداریی نیشتمان وه ها کاریان کردبووه سه ر ناخ و دهروونی عه ولا که ماندوویی نه ناسی و شه و رۆژی بو سه رخستنی ئامانجه کانی له یه کتر گری بدا. نه و له به فرانباری ۱۳۶۴ بوو که که ی گو یسته وه. له و رۆژهدا بووک به نهینی له مالی باوکی له مه هاباد را گه یشته قهره گول. مالی زاوا روون نه بوو کوئییه، چونکی زاوا پيشمه رگه و هه ر دهمه وه و له شوینی بوو. به لام بو نه وانیه ی دلیان پره له گری نه وین هه ر بسته خاکیکی بن میچی ئاسمان که به سه ره بهستی تییدا بژی، نیشتمانیکه پر به خته وه ری. عه ولا سوور ویرای چه ند هاوسه نگره ی له شوینیکی ئاسته م خو یان حه شار دابوو به لکوو زوو ئیواری بی و به نیو خیلی جاسووس و مولگه کانی دوژمندا خو یان بگه یه ننه ئاوابی. عه ولا چاوی له خور بریبوو و دهیدواند. ده یگوت چیه چاوت به رای دیتنی زاوا یه تیم نادا، باشه به و سارده زستانه له و سه ره چیده که ی و بو ناچیته وه ماله که ی خوت. ده برۆ با منیش بچم تاوی لای نازدار حه یرانه که م وه حه سیم...

زه‌ردایی روژ به‌ره‌به‌ره بارگه و بنه‌ی تیکه‌وه پیچا و شه‌وی قه‌لای مه‌ردان جیگای پی لیژ کرد. عه‌ولاسوور ره‌خت و تفه‌نگ له‌قه‌د له‌هموو روژه‌کانی دیکه به‌قه‌لافه‌تتر و ریکوپیکتر له‌پیشه‌وه ملی ریگه‌ی به‌ره‌و قه‌ره‌گول ده‌بری. بیر و خه‌یال هه‌موو شتیکی له‌بیر بردبووه و هه‌موو خه‌یالی لای بنه‌ماله‌که‌ی و خاتونه‌که‌ی دلای بوو که نه‌مشه‌و هاتبوو په‌یمانی هه‌میشه‌یی له‌گه‌ل یه‌کتر بیه‌ستی. هاتبوو هه‌تا له‌گرمه‌ی شه‌ر و خه‌باته خویناوییه‌که‌دا مه‌سیحا نه‌فه‌س هه‌ناسه‌یه‌ک به‌به‌ری ژیانی عه‌ولادا بکاته‌وه و بلای وه‌ک نه‌و ئاماده‌یه بو ژیان بمری نه‌وه‌کوو بو مردن بژی... نیزیکی به‌ره‌به‌یان خویان به‌ئاواییدا کرد. سه‌گوه‌ر و ده‌نگی که‌له‌شیری به‌ره‌به‌یان بیده‌نگی ئاواییان ده‌شکاند. هاو‌ریکانی عه‌ولا له‌چهند شوینیک جیگیر بوون و نه‌ویش رووی کرده مالی خویان، ده‌یزانی که‌هه‌موو چاوه‌روانی چوونه‌وه‌ی نه‌ون. له‌گه‌ل سه‌گوه‌ره‌که‌ باوکی عه‌ولا هاتبووه کولان هه‌تا به‌ده‌نگی کوره‌ پیشمه‌رگه‌که‌یه‌وه بچی و یه‌که‌م که‌س بی قه‌لافه‌تی میرانه‌ی له‌ئامیز بگری... خو‌شی گه‌رابووه هه‌ناوی هه‌موو نه‌ندامانی بنه‌ماله‌که‌ی و لیو به‌بزه ده‌هاتن و ده‌چوون و به‌ده‌وری عه‌ولادا ده‌هاتن. عه‌ولا چاوی پر‌حه‌ز و هیوای جار‌جاره‌ ده‌برییه‌ بووکه‌که‌ی و به‌شه‌رمه‌وه چهند قسه‌یه‌کیان له‌گه‌ل یه‌کتر ده‌کرد. که‌س نه‌یزانی کات بو هینده‌ تیز تیپه‌ری و به‌یان بو هینده‌ زوو نه‌نگوت. خه‌لکی ئاوایی که‌وتبوونه‌ جموجول مالی باوکی عه‌ولا که‌ له‌ده‌وری دی بوون بو ره‌واندنه‌وه‌ی گومان هه‌رکه‌س به‌لایه‌کدا بلاوه‌ی کرد، عه‌ولاسوور له‌به‌ر نه‌وه‌ی ئاشکرا نه‌بی خو‌ی خزانده‌بووه‌ حه‌شارگه‌یه‌کی دوو میتری که‌ له‌که‌لینیکی چووکه‌وه‌ لینی وه‌ژوور ده‌که‌وت و به‌فانووسیکی نه‌فتینه‌ رووناک ده‌بووه. نه‌م شوینه‌ ئاسووده‌ نه‌بوو، به‌لام زور جار نه‌وی له‌مه‌ترسی رزگار کردبوو. زاوا له‌فیکری تیپه‌رینی روژ وه‌ک روژانی دی بوو، به‌لام بووک خه‌م و خه‌فه‌تیکی قورستر دایگرتبوو، خه‌می نه‌وه‌ نا که‌ هیشتا له‌گه‌ل دلداره‌که‌ی تیر‌قسه‌ نه‌بووه و لینی هه‌لپراوه، خه‌فه‌تیکی به‌ژانتر. خورپه‌یه‌ک که‌وتبووه‌ دلای که‌ نه‌کا چاوی دوژمن پیی زانیین. نه‌کا نه‌یاری به‌دکار پیلانی به‌ده‌سته‌وه‌ بن و

بیانه‌وی گراوه‌که‌ی لی بستین. دلی ئه‌و له خورا غایله‌ی نه‌کربوو، چونکی هیشتا سیوادی به‌یانیی نه‌دابوو که فرکه‌فرکی ماشینی جاش و پاسداران هه‌موو ئاواپی قه‌ره‌گولی نوقمی ته‌پ و توز و بیده‌نگییه‌کی سامناک کرد. هیزه‌کانی دوژمن هه‌تا به‌ر ده‌رگای مالی عه‌ولا گیر نه‌بوون و یه‌کجی له‌ده‌ورووبه‌ری ئه‌وی دامه‌زران. دایک و خوشکی عه‌ولا هه‌رچی گوتیان که که‌سمان له‌مال نییه و کورمان نه‌هاتوته‌وه که‌س نه‌ییبست. سه‌ره‌تا کادین و ته‌ویله‌ی مالییان ئاگردا. عه‌ولا که هه‌موو شتیکی ددی و ده‌یزانی که پوژی چاره‌نووسه. ناوبراو واده و به‌لینه‌کانی بیر ده‌هاتنه‌وه که به‌هاوسه‌نگه‌رانی دابوون، به‌شه‌هیدانی دابوون و له‌گه‌لیان ژیا‌بوو. ده‌یزانی که چاوی میژوو به‌سه‌ریه‌وته‌ی. ده‌یزانی ئه‌و چرکه‌ساتانه ده‌بنه ئه‌فسانه و مندالانی داهاتووی کوردی پی‌گوش ده‌کرین، ده‌یزانی که کاتی خولقاندنی حه‌ماسه‌یه‌کی دی هاتوه. عه‌ولا چاوه‌روانی ئه‌و نه‌ما که بگه‌نه سه‌ری، بو‌خوی له‌حه‌شارگه تیپه‌ری و ئاگری له‌سه‌ر پشتی جاش و پاسداران کرده‌وه. ئه‌و په‌یتا په‌یتا سه‌نگه‌ری ده‌گواسته‌وه و له‌گه‌ل هه‌ر شوینه‌گورک‌یی‌ه‌ک ریژنه‌ی فیشه‌کی به‌سه‌ر دوژمندا ده‌باراند و له‌خوین و توزی وه‌رده‌دان. دوژمن ئه‌وه‌ی هه‌یبوو له‌کاری کرد، شوینی عه‌ولا یان گه‌مارو دا و داویان لی‌کرد خوی به‌ده‌سته‌وه بدا، به‌لام نه‌عه‌رته‌ی مه‌ردانه‌یان لی بیست که یان مه‌ردانه مردن یان ئازاد ژیان... هیزی دوژمن دایکی عه‌ولا دینینه‌گوره‌پانی شه‌ره‌که و ئه‌و ده‌که‌نه تکاکار بو‌وه‌ی خوی به‌ده‌سته‌وه بدا، خافل له‌وه‌ی عه‌ولا‌ی قاره‌مان به‌شیری ئه‌و دایکه و لاوانده‌وه‌ی ئه‌م شیره‌ژنه‌گوش کراوه. دایک و کور له‌ئامیزی یه‌کدا، دایک بو‌کوری به‌مراد نه‌گه‌یشتووی ئاگری له‌هه‌ناو به‌ربووه و کور گه‌رده‌ن ئازایی ئه‌وه له‌دایکی ده‌کا نه‌یتوانیوه وه‌ک شایانی خویته‌ی خزمه‌تی بکا. عه‌ولا شیعه‌ره‌که‌ی «گوران» ده‌چرپینینه‌ گویی دایکی: پی‌بلین به‌بووکی تازه‌ی یه‌کشه‌وه‌م گه‌ر هاته سه‌ر نه‌عشم «نه‌لی خوی بو‌وه‌تن کوشتن و له‌پی عه‌شقی منا نه‌ژیا وه‌زیفم بوو سه‌رم به‌خشم له‌پیناوی ولاتی‌کدا ئه‌وی په‌روه‌رده کرد بو‌من له‌داوینی چیا و که‌ژیا» هیزی دوژمن چه‌ندی کرد و هینای و بردی نه‌یتوانی عه‌ولا به‌چوکدا

بینی، ئه وهی برستی له عهولا بری برانی فیشهک و تهقه مه نی بوو. عهولا که له کازیوهی بهیانه وه تا نیوه پو شه ری کردبوو، دهیزانی هه ر فیشه کیک بو ئه و چه نده ی بایه خ هه یه. ئه وه ی پی بوو به پیخو ر به دوژمنه وه ی نابوو و تاقه فیشه کینکی راگرتبوو که ئه گه ر نه گه یشته شه و، نه یه لی به زیندووی بکه ویتته بهر دهستی ناحه زانی گه ل. دهنگی دوافیشه کی عهولا که له خو ی دا، بیده نگیه کی سامناکی به سه ر ئاوی و شه رگه دا ساز کرد، به و حاله ش هیزه کانی دوژمن وره ی چوونه پیشی بو لای سه نگه ری عهولایان نه بوو. چه ند که س له بنه مالله ی عهولایان نارده شوینه که و به شین و پوړوی ئه وان زانیان که ده توانن زه فه ر به تهرمی بی گیانی ئه و پاله وانه به رن که زیاتر له شه ش سه عات به تاقی ته نی له به رامبه ر هه موویان وه ستابوو... روژی ۱۱ی به فرانبار بوو. روژی شای و ره شه له کی فرمیسی چاوان بوو که به لیزمه دهه اتنه خوار و به دوا ی یه کدا سه ره و خوار ده بوونه وه و یه کیان ده گرت و تیکه لاو به یه کتری ده بوون و ده بوونه یه ک و له نیو خوینی خو شه ویستی کدا سه مایان ده کرد. ئه وان بو مه رگی ک هه لده په رین که هه ر ئه و ژیا نه بوو، برانه وه ی نه بوو شیوه ن و گریان لیزمه ی فرمیسه که کان هه ر له زیاد بوون دابوو.... فه رمانده ی هیزی زه بوونی دوژمن که له به یانییه وه سه ری له ئازایه تی و دلیری عهولا سوورما بوو، کاتی له شی بی گیان و سارده وه بووی عهولای دی، نه ی توانی ددان به جه رگی دا بگری و هیچ نه لی... له نیو شه پو ر و شین و لاواندنه وه ی بنه مالله ی عهولادا ئه و ده نگه ش تیکه ل بوو: «ئافه رین پیاو بو ئازایه تیت... به لام چه یف که ئاوی لیها ت...»

له زیندانی دا پیشمه رگه بوون!

سیاسه تی زه بروزهنگ نواندی کۆماری ئیسلامی به دریژی میژووی خۆی زۆر لاوی کوردی هان داوه که مه رگی سه ره برزانه له پیناو ژیانیکی سه ره به ستیدا به بایه ختر بزنان تا به چۆک داها تن له به رامبه ریدا. هه گبه ی شاخ و شوړش ئه مجاره یان باس له چوار پیشمه رگه ی ئه و کوردستانه ده کا که چۆن به فیداکاری و به رگری خۆیان چۆکیان به ویست و بریاری دوژمن دادا. ریژی می کۆماری ئیسلامی هه میشه له مه یدان ی کرده وه و له به رامبه ر هیژی پیشمه رگه دا زه بوون و داماو بووه، بۆ قه ره بوو کردنه وه ی ئه مه ش په نای بۆ زۆر شتی دیکه برده وه، وه ک به زۆر چه کدارکردنی خه لکی گونده کان و دروستکردنی سیخور بۆ ئه وه ی بتوانی زه بر له هیژی پیشمه رگه بوه شیئی. ماوه یه ک بوو حیزب بریاری دابوو بۆ پیوه ندیی به رده وامی هیژی پیشمه رگه و خه لک له نیوخۆی کوردستان تیمی ته شکیلاتی کادره به ئه زمونه کان له ناوچه کاندایه گه ران و جهوله دا بن. چوار کادری لیوه شاوه و له کل ده ره اتووی ناوچه ی پیرانشار بۆ یه ک له وه ئه رک و مه ئمورییه تانه له وه ناوچه یه دیاری کرابوون. عه بدوللا ته به رزه، سه لاح خزرپور، مراد ره حیمزاده و ئیدریس هورمزی ئه وه چوار که سه بوون که به به رنامه ی وردی کار و تیگۆشانی سیاسی و نیزامی و ته شکیلاتی خۆیان بۆ ئه وه ئه رکه ئاماده ده کرد و دواچار له کۆتایی مانگی خه رمانانی سالی ۱۳۷۸ دا به ره و قوولایی خاکی کوردستان وه ریکه وتن. ئه وه تیمه به قه باره بچووک به لام به بیروباوه ر له بن نه ها تووی پیشمه رگه له گه رانی خۆیان له ناوچه که دا زۆر کاریان کرد، پوو یان له هه رجییه ک ده کرد باوه شیان بۆ ئاوه لا بوو، ئه وان له دیدار و چاوپیکه وتنه کان یان له گه ل خه لکدا ماهییه تی سیاسه ته کانی ریژی میان بۆ پوون ده کردنه وه، له نیو خه لکه که دا کاری ریکه ستنیان ده کرد و تامه زرویی روح و تاسه ی خۆیان و خه لکیان به ئاو یته بوونیان له گه ل یه کتری ده شکاند. پۆژی ۱۴ ره زبه ری سالی ۱۳۷۸، ئه وان له گوندی قه لاتی نه لینی

ناوچه‌ی مهنگورانی پیرانشار بوون. ئەوان که ریگایه‌کی دووریان بریبوو، بی خشپه و بی هه‌ست و خوست هه‌نگاوایان دهنه بو ئەوه‌ی نه‌کا به‌کریگیراوان و رایه‌لکه‌ی سیخوره‌کانی دوژمن هه‌ست به‌بوونیان بکه‌ن. له‌ماوه‌ی ئەو دوو‌حه‌وتوویدا دووه‌م جار بوو ئەوان ده‌چوونه ئەو گونده، ئەوه‌ش بو جیبه‌جیکردنی ئەرکیک بوو که به‌رپرسیانی سه‌رووی حیزب پێیان سپاردبوون. نیوه‌شه‌و بوو گه‌یشتنه‌ جیی مه‌به‌ست و ده‌نگیان له‌په‌نجه‌ره‌ی ئەو ماله‌ هینا که ده‌بوا چووبان. ژنی مائی که ده‌یانناسی پێیان ده‌لی می‌رده‌که‌ی له‌ مائی نییه و با کاتیکی دی بینه‌وه، ئەوانیش که له‌ بوونی خاوه‌ن مال له‌ مائی به‌ شک و گومانن، نایانه‌وی ئاوه‌دانی به‌جیبلن و بو ئەوه‌ش له‌و کاته‌دا که‌سانی دی هه‌ست به‌ بوونیان و هاتنیان نه‌که‌ن، هه‌روه‌ها بو پشوودان و پاشان جیبه‌جیکردنی ئەرکه‌که‌یان پئی مائی شه‌هیدیکی حیزب ده‌گرنه‌ به‌ر که هه‌رده‌م وه‌ک قه‌لای خۆراگری له‌ پشتی حیزبه‌که‌یان و هاوسه‌نگه‌رانی رۆله شه‌هیده‌که‌یان بوون. ئەوه‌ی له‌و نیوه‌دا پێشمه‌رگه‌کان هه‌ستیان پێنه‌کردبوو ئەوه بوو که چه‌ند به‌کریگیراویکی خاین به‌ نیشتمان و زید بو خه‌لاته‌شره‌یه‌کی نوکه‌ری چاویان به‌سه‌ریانه‌وه بووه و شوین‌پیی هه‌لگرتوون. پیوشوینی خاین بو ئەوه‌ی خه‌لاتیکی نوکه‌ری وه‌رگری چاوی به‌سه‌ریانه‌وه‌یه و سیبه‌ری شومی جی پئی هه‌لگرتبوون. پێشمه‌رگه‌کانی حیزب دلیا له‌ شوینی مانه‌وه‌یان و هه‌ساوه له‌ ئامیزی گه‌رمی خاوه‌ن مالدا به‌رنامه‌ی کاری رۆژانی داها‌توویان داده‌رشت. له‌ولاش دالاشه‌کانی سپای پاسداران و ئیداره‌ی ئیتلاعات بوون که به‌ ئاگاداربوون له‌ حزووری ئەو پۆله پێشمه‌رگه‌یه پیلانیان بو زه‌برلیدان و له‌داوخستنیان داده‌نا. سه‌به‌ی قاولتوون چه‌ند ماشینیکی سپای پاسداران هاتنه‌ نیو گونده‌که و هیمنی ئاویان شیواند، پێشمه‌رگه‌کان ده‌ست له‌سه‌ر چه‌ک ئاماده‌ی رۆبه‌رپووبوونه‌وه له‌گه‌ل هه‌رچه‌شنه‌ رۆوداویک بوون، به‌لام هیزه‌کانی سپا پاش ماوه‌یه‌ک له‌ ئاویی وه‌ده‌رکه‌وتن و ئەوه‌ش جوړیک دلیایی پیدان که به‌ شوینیان نه‌زاندراوه، به‌لام مه‌خابن که راپۆرتی سیخور و ناحه‌زانی گه‌ل کاری خۆی کردبوو. نیوه‌پۆی هه‌مان رۆژ هیژیکی زۆری ئیتلاعاتی پیرانشار و ورمی

ده‌رژينه نيو گوند و به سهدان چه‌کدار ده‌وری ئه‌و ماله ده‌دن که پيشمه‌رگه‌کانی لئی پشوو ده‌دن. رۆله بويډ و چاونه‌ترسه‌کانی گهل و نيشتمان که گهلئ رۆژ و ساته‌وه‌ختی ئاوايان ديبوو، خويان بۆ تاقیکارییه‌ک و تو‌مارکردنی سه‌روه‌رییه‌کی دیکه ئاماده کردبوو، ئه‌گه‌رچی ده‌يانزانی رۆژيک و ئه‌زمونينکی زۆر سه‌ختيان له‌به‌رده‌م دایه.

پيشمه‌رگه‌کان ده‌يانزانی خه‌لکی ئاوايي چه‌نده‌يان بۆ به‌په‌رۆشن، به‌لام چ يارمه‌تیه‌کیان له‌ده‌ست نایه، ده‌شيانزانی که رۆژی هه‌لمه‌ت و سه‌لماندنی سه‌رکه‌وتنی ئیمان و باوه‌رپه‌ به‌سه‌ر ژماره‌ی هه‌ژدا، بۆیه له‌کاتی‌که‌دا په‌یتا په‌یتا جاشه‌کان داوای خۆبه‌ده‌سته‌وه‌دانیان لیده‌کردن، پيشمه‌رگه‌کان ئاگری فیشه‌کیان به‌سه‌ردا باراندن و پييان گوتن ئاماده‌ن به‌هه‌لۆیی له‌ژيان بیه‌ش بن، نه‌ک قالاوئاسا به‌دریژایی ته‌مه‌ن روه‌ش بن... شه‌ر ده‌ستی پیکرد، شه‌ری مال به‌مال له‌ئاواييیه‌کی بچوو‌کدا، شه‌ری روه‌ناکی و تاریکی، شه‌ر له‌نيوان باوه‌ری ره‌وا و ده‌سه‌لاتی ئه‌هریمه‌ن، له‌نيوان هه‌یژيکی پۆشته و په‌رداخى دوژمنی داگیرکه‌ر و چوار پيشمه‌رگه‌ی به‌ئیمان که ئیستا ئیدی داوی سه‌عاتیک به‌ره‌نگاری هه‌ر چواریان بریندار و شه‌که‌ت ببوون، به‌لام به‌زاماریش له‌په‌ نه‌ده‌که‌وتن و هه‌دایان نه‌ده‌دا. مراد له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا که برینی قورسی هه‌لگرتبوو، چه‌که‌که‌ی له‌ده‌ستی په‌ری. ئه‌و ده‌يزانی که نابجی به‌دیل بگیری و توانای نه‌بوو خۆی بگه‌یه‌نیه‌ته چه‌که‌که‌ی و فیشه‌کیک له‌خۆی بدا. سه‌لاح خۆی گه‌ياندی و گوتی تاقه‌ت بینه. مراد چاویکی پر له‌تکا و پارانه‌وه‌ی برییه‌هاورپیکه‌ی و گوتی «با ده‌ست دوژمن نه‌که‌وم، تکایه شه‌هیدم بکه.» ئه‌وه‌ی گوت و دواهه‌ناسه‌ی دا...

نارنجه‌کیک فری درایه سه‌نگه‌ره‌که‌ی عه‌ولا. ئه‌و زۆر بوی‌رانه‌ پری دایه تا بۆ دوژمنی باویته‌وه، به‌لام مه‌خابن نارنجه‌ک ته‌قییه‌وه و ده‌ستی عه‌ولای هه‌لاهه‌لا کرد. ئه‌و ئه‌گه‌رچی هه‌یشتا هه‌ناسه‌ی ده‌دا، به‌لام هه‌موو چاوی پارانه‌وه‌ بوو که هاوریانی شه‌هید بکه‌ن و نه‌کا زیندوو بمینی...

سه‌لاح و ئیدریس مابوون. ئه‌وان به‌برینداری هه‌م شه‌ریان ده‌کرد و هه‌م چاویکیان به‌هاوری له‌پیکه‌وتوه‌کانیان بوو. شه‌و داها‌توو، به‌لام شه‌ری نابه‌رامبه‌ری هه‌یژيکی هه‌تا ددان پۆشته و په‌رداخ له‌گه‌ل دوو پيشمه‌رگه‌ی بریندار هه‌روا دریژه‌ی هه‌بوو. سه‌لاح و ئیدریس

فیشکه یان پی نه ما و چه که کانیاں بیده نگ بوون. کات بو دالاشه کان ره خسابوو. به پرتاو هیزشیاں کردنه سهر. عه و لا هیشتا گیانی تیدا مابوو. لیو به بزه وینه ی منداله کانی گرتبووه دهسته ساغه که ی و لیانی دهروانی. جاشیک گه یشته سهری و به ده مانچه فیشه کیکی نا به سهری و شه هیدی کرد. سه لاج و ئیدریس به برینداری به دیل گیران و به راکیش راکیش و سوو کایه تی زور و به دست و پی به سراوی بردیا ن. حه ماسه ی ئه و چوار هه لویه ی شاخ و به نده کانی کوردستان له و شه ره نابه رامبه رهدا هیشتا ته واو نه ببوو، دوو که س له وان شه هید ببوون، دوو هه لۆکه ی دیکه ش به پیکراوی که وتبوونه به رده سستی جه لادده کان. لیره به دوا لاپه ریه کی دی له ژیا نی سه لاج و ئیدریس هه لده دریته وه. نه ئه شکه نجه ی به رده وام و نه هه موو رۆژی ته شه نا کردنه وه ی برینه کانیاں چرژیک ناخاته سهر ئیمان و باوه ریا ن. ئه وان به ئیلهام له شه هیدبوونی مراد و عه و لای هاورئ و هاوسه نگه ریا ن و وه ک وه فایه ک بو هه موو شه هیدانی دیکه ی نیشتمانه که یان، هه روه ها به ئیمان به پیروزی و په وایی خه بات و ئامانجه کانیا ن هه موو هه ولی دوژمنی قین له دلیا ن بو وه رگرتی زانیاری و نه ئینییه کانی حیزب و ئه و گه شته یان نه زوک هیشته وه. کاتیکیش خرانه به ندیخانه وه هه روا خو نه ویست و خو راکر به دم چاره نووسیانه وه چوون. ئه وان که ریازی ژیا نی مانداریا ن هه لئزاردبوو، له به ندیخانه شدا و له کاتیکدا سیبه ری دار و ته نافیان له سهر خو یا ن هه ست پیده کرد، ئاماده نه بوون تا دوا ساتی ژیا نیا ن واز له و ئامانجه به ئین، بویه له زیندانی بیدادیشدا نه سره وتوانه بوونه هیمای خو پارگری و په یامی خه بات و تیکوشان. ئه وان له ویش پیشمه رگه بوون. دوا ی نیزیک به شه ش سال مانه وه له زیندان، ته ماح وه به رنان و به رتیلخوری کار به ده ستانی زیندان ده رفه تیکی ره خساند که بو چهند رۆژیک مه ره خه سییا ن بدریتی، ئه وه ش به س بوو بو ئه وه ی ئه و دوو رۆله کورده ده سبه جی خو یا ن بگه یه ننه وه مه ته ریزی خه بات و وه فای خو یا ن بو هاورپیا نی شه هیدیا ن له و حه ماسه یه دا بنوینن و دریه ژه ده ری ریگیا ن بمیننه وه.

دېوجامەيەك بۆ چوار شۆرەلاوى «بناوچان»

مىژووى ھەماسەخولقېنى و گيانبازى تىكۆشەرانى ديموكرات لە بران نەھاتوويە و لاپەرەكانى مىژووى گەلى كوردى پى نووسراووتەوہ. ئەو مىژووہ ھەر ئەوئەندە نىيە كە خامە خۆى لە قەرەى دابى و قەلەم لەتوانايدا بووبى بينووسىتەوہ، بەلكوو سەر لە ئاسمان دەسووى و رېگا بۆ ئوقيانووس دەبىرى، ئوقيانووسى ھەرمان و ئەبەدى. لە ھەگبەى شاخ و شۆرشى ئەو جارەدا سەرىك لە ناوچەى ديواندەرە ھەلدېنين و تاويك لەوہ رادەمىنين كە چۆن تىكۆشەرانى ديموكرات لە ھەموو كات و ساتىكدا خۆيان بۆ خەباتى توند و بى وچان دژى كۆمارى ئىسلامى ئامادە دەكرد. سالى ۱۳۶۵ى ھەتاوى بە ھۆى ھەلومەرجى ناوچە و خەباتى سەخت و دژوارى حىزب سازماندەى ھىزەكان گۆرانيان بەسەردا ھات و بە تىكەلبوونى ھىندىك لە ھىزەكان مەلبەندەكان دروست بوون و ھىزەكانى ھەوشار، شەھيدانى ديواندەرە و عەزىزى يوسفى يەكيان گرت و وەك مەلبەندى دوو درىژەيان بە كار و تىكۆشانى خۆيان بە پى ئىمكان لەو سى ناوچەى دا. ناوچەى ديواندەرە بە ھۆى ھەلومەرجە جوغرافىيە تايبەتەكەى، لە مىژ بوو ھىزى پېشمەرگە رووى تى نەكردبوو و تەنيا لە چوارچىوہى تىمى تەشكىلاتيدا كادەرەكانى ئەو ناوچەى سەردانى ناوچە و خەلكيان دەكرد و سىياسەتى حىزبان بەنىو خەلكدا بلاو دەكردەوہ. ئەو مەئورىيەتە سەخت و دژوارانە بەھۆى ئەوہى لە قوولايى ناوچەدا دەكران خۆى لەخۆيدا كاريك نەبوو بە ھەموو كەس بكرى، ئەو جوولە و كارانە ھىندىك كەسى پىويست بوو كە بە رابردوو، خەلكى، فېداكار و، خۆشەويستى كۆمەلانى خەلكى ناوچەكە بان.

گەلاویژی سالی ۱۳۷۱ بوو. تیمیکی ۴ کەسی پیکهاتوو له رەحمەت دەستناموز، کەمال مەنسوری، حەیدەر عەبدوللانژاد و عەلی خالدار بۆ راپەراندنی ئەرکە پێ ئەسپێردراوەکانیان شیو و دۆل و چیا و هەلدێرەکانی ناوچەیی سەقزیان بپری و بە سەر چپایی پر کەندو لەند و سەر بەرزی چلچەمەدا شۆر بوونەو. ئەوان لە گەشتە سیاسی و نێزامییەکاندا سەردانی زۆر گوندی ناوچەیی دیواندەرەیان کرد و رۆحیکی تازەیان بە بەری خەلکی ناوچەکاندا کردەو. ئەوان غیرەت و ئازایەتی زۆریان داووه خۆیان تا بتوانن سەردانی کۆمەڵە گوندیک لەو ناوچەییە بکەن. ئەوان بە هەگبەیی پر لە توتیشووی ژیان و خەبات دەچوونە هەر شوینیک گۆلبزەیی هیوایان دەخستە سەر لیوی خەلک و بیرەوهرییەکی خۆشیان دل و زەینی کیژ و کور، پیر و لاو و مندالاندا جی دەهیشت و چەند لاپەرەییەکی پر شانازی دیکەیان بۆ خۆیان و حیزبەکان دەخستە سەر یەک. کارکردن لەنیو خەلکدا بۆ رەحمەت و هاوڕیکانی هەم چێژ و خۆشی بوو، هەم بەجی گەیانندی ئەرکی حیزبی. ئازایەتی و ئیمان و باوری پتەو بە رێباز و ئامانجەکان وایکردبوو کە بتوانن هەموو کەند و کۆسپەکانی سەر رێیان بپرن و وانەکانی خەبات و تیکۆشان بۆ هاوونیشتمانهکانیان شی بکەنەو و لەگەڵیان بکەونە ئاخاوتن. تیگەیانندن و وشیارکردنەو هی سیخوور و کەسانی نەفس نزم کە بە نرخیکی هەرزان نیشتمان و هاوونیشتمانی و بایەخەکانی کۆمەلگایان دەفرۆشن، یەک لەو ئەرکانە بوو کە ئەو چوار پێشمەرگەییە بۆ خۆیان دیارییان کردبوو. پێشمەرگەکان ئیوارەیی پۆژی ۲۶ی گەلاویژ پووین کردە ئاوی بناوەچان لە ناوچەیی سارالی دیواندەرە و وەک هەمیشە دەستیان کرد بە چالاکییەکانیان. پاش ماوەیەک خەبەرەیان بۆ هیتان کە سیخووریک لە نیو ئاوییدا هەییە کە بەکرێگیرووی ئیتلاعات و سپای پاسدارانە و ویدەچی خەبەری هاتنی ئەوانیشی گەیانندی. پێشمەرگەکان دایان نابوو بەیاننی ئەمشەو لە شوینیک بیبینن و قسەیی لەگەڵ بکەن و ریتوینیی بکەن و ئەگەر قسەیی نەسەلماند هەندیکیش ئاوی گویی دادەن. بۆیە خەبەرەیان نارد کە بەیاننی بیتە بن پۆلەدارەکی نیوان دوو شاخە بەردەکی پشت ئاوی بناوەچان.

هه‌یهات! که‌سانی قالبووی مه‌یدانی خه‌بات ئەم شه‌وه دوژمن و پیلانی نه‌یاریان به‌که‌م گرت ئەوه‌ی ده‌کرا به‌ئاسانی پیشی پی‌بگیردری، به‌ره‌پووی کیشه‌یه‌کی گه‌وره‌ی کردن. پیشمه‌رگه‌کان به‌ره و پۆله‌داره‌که ریزیان به‌ست بی‌ئوه‌ی بزانی که‌جاسووسی خو‌فروش به‌پرتاو خو‌ی گه‌یاندۆته دیوانده‌ره و دوژمنی غه‌دداری له‌و قه‌راره‌ ئاگادار کردۆته‌وه. هه‌لی زی‌رین بۆ دوژمن ره‌خسابوو هه‌تا به‌هیزی زۆر و زه‌وه‌ندی خو‌ی هه‌لکو‌تته‌سه‌ر چوار پیشمه‌رگه‌که‌ ئاوا به‌ئاسانی دی‌وجامه‌یان بۆ هه‌لدراوه. کازیوه‌ی به‌یان هیزی دوژمن پزایه‌ ئاوابی و گه‌پانی مال به‌مالی بناوه‌چان ده‌ستی پیکرد. ئەوان پی‌وشوینی جی و حه‌شارگه‌ی هه‌لوکان که‌وتبوون و به‌له‌ز ته‌مای فرکردنی جامی سه‌رکه‌وتنه‌که‌یان بوون. میژوو خه‌ریکی دووپاتبوونه‌وه‌بوو. دیسانه‌که‌ش سه‌رچاوه‌که‌ی ئاوی کانیاوی قه‌لای دمدی خانی برادۆست بۆ دوژمن ئاشکرا کرابوو، دیسانه‌که‌ش جاشی خائین، وه‌ک خه‌نجه‌ره‌ گۆرینه‌ی میژووی خه‌یانه‌ت له‌ده‌سکی دایکی خو‌ی رۆچوو. جاش و نه‌یاران زانیان که‌هه‌لوکان له‌کام هه‌وارگه‌ و پۆله‌دار نیشتوونه‌وه. به‌هه‌لیان زانی. نه‌یه‌ک نه‌دوو، بگره‌ده‌یان و سه‌دان قالاوه‌ره‌شه‌ی گه‌نده‌خۆر وه‌ک ریچکه‌ میرووی برسی سه‌ره‌به‌هاران له‌سی لاوه‌روو به‌پشت ئاوابی بناوه‌چان و پۆله‌داره‌که‌ی نیوان دوو به‌رده‌که، به‌به‌ژنی چیا‌ی داوینی خواره‌وه‌ی چلچه‌مه‌دا هه‌لگه‌پان. پیشمه‌رگه‌کان له‌شیرینه‌خه‌ودا بوون که‌درانه‌به‌ر ده‌ستریژ. له‌خه‌و پاسان و تاودانی چه‌که‌کانیان به‌س بوو که‌ده‌سه‌بجی به‌گژ په‌لاماری دوژمندا بچنه‌وه. ئەوان که‌پیشتر ده‌یان که‌مینی دوژمنیان شکاندبوو، سه‌دان شه‌رگه‌یان به‌سه‌رکه‌وتنه‌وه‌جی هیشتبوو، میژوو به‌میژوو حه‌ماسه‌یان بۆ نیشتمان و نه‌ته‌وه‌خولقاندبوو، ده‌یانزانی که‌رۆژ رۆژی ته‌نگانه‌یه. دوژمن که‌به‌ژماره‌ی که‌می پیشمه‌رگه‌کانی ده‌زانی داوای خو‌ به‌ده‌سته‌وه‌دانی لیده‌کردن، به‌لام ئەوان نه‌ک ئەو ده‌م و ساته، له‌میژوو بریاراندا بوو که‌له‌هر دۆخیکدا یان ژیا‌نی ئازاد، یان مه‌رگی سه‌ره‌به‌رزانه. ئەوه‌به‌لینیک بوو که‌کاروانی شه‌هیدان یه‌ک له‌دوای یه‌ک به‌یه‌کتریان دا‌بوو. شه‌پی نابه‌رامبه‌ر ده‌ستی پیکرد، هه‌ر کام له‌وان له‌قولیکه‌وه‌به‌ره‌نگاری شالاوی ده‌یان که‌سیی دوژمن بوونه‌وه. شه‌ر گه‌رم بوو

هه‌تا پيشمه‌رگه دوو گولله‌ی روو به‌دوژمن ده‌هاویشته به سهدان گولله به‌ره‌رووویان ده‌هات، به‌لام پاش ماوه‌یه‌ک مخابن تیری چلکن گه‌یشته سینگی ره‌حمه‌ت و که‌مال. شه‌هیدبوونی ئەو دوو شووره‌لاوه نه‌بووه هۆی رووخانی وره‌ی دوو سوارچاکه‌که‌ی دی. حه‌یدهر و عه‌لی به‌ئازایه‌تیی زیاتره‌وه توانییان لایه‌کی گه‌مارۆکه تیکبشکینن و به‌شه‌ر و پاشکه‌شه‌ ریگایه‌ک بو دوورکه‌وته‌وه له شه‌رگه‌ بکه‌نه‌وه. ئەو بن برد و ئەو بن به‌رد، یه‌کیان ته‌قه‌ ده‌کا و یه‌کیان ده‌کشیتته‌وه، به‌لام گه‌لو کوا دوو که‌س ئەو ده‌ره‌تانه‌ی بو ده‌رخسی که‌ خو‌یان له ژیر ئاوری ده‌یان که‌سیدا پزگار بکه‌ن. دوا‌ی نیزیک سه‌عاتیک به‌رده‌وامیی شه‌ری سه‌نگه‌راوسه‌نگه‌ر گولله‌ی دوژمن حه‌یده‌ریشی ئەنگاوت. عه‌لی خالدار ما‌بووه و چه‌ند فیشه‌کیک که‌ به‌ پی‌خۆر ده‌یته‌قاندن. ئەو توانی پاش ماوه‌یه‌ک به‌ نیو شیو و ته‌لانه‌کاندا خو‌ی ده‌رباز بکا و له‌گه‌ل ئەوه‌ی حه‌ماسه‌ی هاو‌ریکانی بو‌هاوسه‌نگه‌رانی بگ‌یریتته‌وه ده‌رسیکیش به‌ خو‌فرۆشان بدا. ده‌رسی زال‌بوونی روژ به‌سه‌ر شه‌و و سه‌رکه‌وتنی فریشته به‌ سه‌ر ئەهریمه‌ندا. ده‌رسیک که‌ جاش و به‌کریگ‌یراوان بزنان میژوو لییان خو‌ش ناب‌ی و روژی حیساب د‌ی و نیزیکه. عه‌لی خالدار پاش گه‌رانه‌وه‌ی له‌و شه‌رگه‌ مه‌رگه‌ساته‌ که‌ بو‌یرتر و دل پر له‌ ئیمان در‌یژه‌ی به‌ پيشمه‌رگایه‌تی دابوو و چه‌ند عه‌مه‌لیاتیکی توله‌ ئەستیتانه و سه‌رکه‌وتوانه‌یان به‌ یاد و بیره‌وه‌ری شه‌هیدان کردبوو، چه‌ند سال دواتر له‌پشتی دایه‌سه‌لمان به‌ برینداری گ‌یرا و دوا‌ی ۳ مانگ گولله‌باران کرا و چوو ره‌یزی کاروانی شه‌هیدانه‌وه و به‌مجوره‌ هیمانی به‌ل‌ین و وه‌فاداری خو‌ی به‌هاوسه‌نگه‌رانی برده‌ سه‌ری.

ماندووونىكى زۆر بۆ ئەزموونىكى بەنرخ

پيشمەرگە چۆن پييدهگا و چۆن لە كل ديتە دەرى. ئەو ھەوتى ڕووداوە سەختەكان و شەر و بەرگريه خويناوييهكان لە پيناو سەرخستنى خەباتى نەتەوھىه پيشمەرگە لەو مەيدانەدا تاقى دەكاتەوھە و كەرامەت و كەسايەتتى دەداتى. پيشمەرگە كارەكتەرى سەرھىكى گۆرەپانى خەباتى مافخوازى كورد لە ڕۆژھەلاتى كوردستان لە دەھەكانى شەست و ھەفتاى ھەتاوييه. لە لايەك ئاشى ھارپىنى دەزگای سەرکوتى دوژمن و لە لايەكى دىكەش ھىزى بەرھنگارى كوردە كە رىكخراوتر و بە بەرنامەتر بەدژى دەزگای سەرکوت مەيداندارى دەكا. لە نيوھراستى دەھى ۱۳۶۰دا ھىزى پيشمەرگەى حىزبى ديموكراتى كوردستان، ئەزموونىكى نووى لە دژى بەكرىگىراوانى كۆمارى ئىسلامى وەسەرىھەك نا، ئەزموونىك كە لەراستىدا بەرھەمى كار و چالاكىي سىياسى و نىزامى بەرچاوى ئەم حىزبە بوو. ئەم ئەزموونە، ئەزموونىك بوو كە دواى وەشاندى زەبرى كارىگەر لە ھىزى دوژمن، لە ھەلومەرجى ئەوكاتى خەبات و تىكۆشاندا بايەخى خۆى زياتر دەرختبوو و لە راستىدا زەرورەتى لە مەيداندا بوون و مەيداندارى ئەوكاتى ھىزى پيشمەرگە بوو كە ئەزموونىكى لەو چەشنەى بۆ ڕۆلەكانى ديموكرات دەستەبەركردبوو. ناوچەى سندووسى نەغەدە ماوھىھەك بوو پيشمەرگە ڕووى تىنەكردبوو، ھەر بۆيەش ھىزەكانى كۆمارى ئىسلامى جۆرىك ھەستيان بە دلنايى و غەرەببون دەكرد و ئەوھ دەرفەتتىكى باش بوو بۆ زەبر وەشاندىيان. بەرنامەى عەمەلىاتەكە لەلايەن فەرماندەرانى دوو ھىزى دمدم و كىلەشىن دارپژرا و تىمىكى تايبەتى شناسايى سەردانى ناوچە و شوپنەكەى كرد و دواى ھەلسەنگاندن و تاوتووى ھەموو لايەنەكانى عەمەلىاتەكە كات و شوپنى زەبروھشاندىن لە ڤيژىم ديارى كرا. ھەميشە كاتىك دوو ھىزى پيشمەرگەى دوو ناوچە يەكيان دەگرت بزە دەكەوتە سەر لىوى ھەموو پيشمەرگەكان. ئەوان پۆل پۆل لە دەورى يەك كۆدەبوونەوھە و بە قسە و جەفەنگ و گىرآنەوھى بىرەوھرى خۆش و ناخۆشى ڤۆژانى پيشمەرگايەتى، كۆرى باسيان ھەتا دەسپىكى

عه‌مه‌لیات گه‌رم دادینا. پیشمه‌رگه‌کان هه‌ستیان کردبوو که یه‌گگرتنیان ده‌کرئ ئامانجیک و عه‌مه‌لیاتیکی نیزامیی له پشت بی، به‌لام ئه‌وه ته‌نیا فه‌رمانده‌رانی هیژه‌که بوون که به‌ ئامانج و شوینی مه‌به‌ستیان ده‌زانی. هیژه‌کان که‌وتنه جووله و روژیک پیش عه‌مه‌لیات له شوینیکی نه‌هینی مانه‌وه و فه‌رمانده‌ری عه‌مه‌لیات دیاری کرا و ئه‌رک و به‌رپرسایه‌تییه‌کان له سه‌ره‌وه تا خواری دیاری کران و تیمه‌کانی هیرش، که‌مین، گواسته‌وه‌ی بریندار، کوکرده‌وه‌ی ده‌سکه‌وت، لیدان له هیژی یارمه‌تیده‌ری دوژمن و ده‌ستنیشان کران. ورده‌کاری عه‌مه‌لیاته‌که له‌لایه‌ن فه‌رمانده‌ران بو پیشمه‌رگه‌کان باس کران و پیشمه‌رگه به‌ وره‌ی به‌رز و هه‌ستیکی پر خوشی و شادی که‌وتنه ری. پیشمه‌رگه به‌ سه‌فه‌یکی دوور و دریز ریگه‌یان ده‌بری و کاتیک چاویان هه‌لبری بینیان له نزیک گوندی مه‌حمه‌شه. ئه‌گه‌رچی کاروباری عه‌مه‌لیاته زور به‌ وردی پلانی بو داندرا‌بوو، به‌لام فه‌رمانده‌رانی به‌ زییک‌وزاکوونی پیشمه‌رگه ده‌یانزانی که ده‌بی باش جاریکی دیکه چاو له شوینی عه‌مه‌لیاته بکه‌نه‌وه. کاتژمیر ۳ی به‌ره‌به‌یان تیمی شناسایی بو چاو‌خشانده‌وه به‌ سه‌ر جموجولی هیژه‌کانی دوژمن و ئاگادار‌بوون له ئه‌گه‌ری هه‌رچه‌شنه گۆرانکارییه‌ک له شوین و جووله‌ی هیژه‌کانی ریژیم چوونه‌وه شوینی عه‌مه‌لیاته‌که و پاش تاوتویی هه‌موو ورده‌کارییه‌کانی لیدان و کشانه‌وه هه‌ر کام له تیم و ده‌سته‌کان له شوینی خویان دامه‌زران و چاوه‌روانی ده‌سپیکی عه‌مه‌لیات به‌ بریاری فه‌رمانده‌بوون. له کات و ساتی به‌ریوه‌چوونی ئه‌م عه‌مه‌لیاته‌دا له سالی ۱۳۶۴، کۆماری ئیسلامی زیاتر له ۳۰۰هه‌زار هیژی چه‌کداری له کوردستاندا جیگیر کردبوو، به‌هه‌زاران مۆلگه‌ی له به‌رزاییه‌کان چی کردبوو و بو دژکرده‌وه‌ی خیراش سه‌دان گرووی زه‌ره‌به‌تی له ناوچه‌ جو‌راو جو‌ره‌کاندا پیک هیتابوو. سه‌ر‌باقی ئه‌وه روژانه‌ش له کاتژمیری ۸ی به‌یانبییه‌وه تا ۳ی ئیواری ریگره‌کانی له‌سه‌ر جاده ئه‌سلییه‌کان له ترسی که‌مینی پیشمه‌رگه بلاو ده‌کرده‌وه. ئه‌و روژه‌ش کاتیک دوژمن ریگره‌کانی که به‌ ته‌ئمینی جاده ناوی ده‌بردن له‌سه‌ر جاده کو ده‌کرده‌وه، هه‌لو تیزباله‌کانی شتو و نه‌غه‌ده لییان راسان و وه‌به‌ر ریژنه‌ی فیشه‌کیان دان. له چاو تروکاندنیکدا ماشینی ریگره‌کان سووتیندرا و هه‌موو هیژه‌کانی دوژمن که له شوینه‌که بوون کوژران و وه‌ک گه‌لای پاییز هه‌لوهرین، به‌لام ئه‌وه کۆتایی عه‌مه‌لیاته‌که نه‌بوو.

مه بهستی سه ره کیی عه مه لیاته که له داو خستی هیزی یارمه تیده ری ریژیم بوو که خو یان ده گه یانده شوینی رووداوه که. زوری پینه چوو که سی ماشینی پر له هیزی دوژمن بو رزگار کردنی له داو که وتوو هکان که وتنه ری، به لام فه رمانده رانی هیزی پیشمه رگه بو ئه وهش خه م و مشووری پیوستیان خوارد بوو. چند کیلومیتر دوورتر له شوینی رووداوه که و له سه ر پی هاتی هیزه کانی ریژیم پیشمه رگه کان له قه راغ جاده که مینیان نابوو ه و چاوه روان بوون. ئه وان پییان گوترا بوو که هه تا به ته واوی نه یه نه باز نه ی بو سه که لیان وه ده ست نه یه ن. بویه ده ست له سه ر په لاپیتکه و له کاتی کدا هه ناسه کان یان له سینگدا خوارد بوو ه، خو یان بو قوناغی دووه می عه مه لیات ئاماده ده کرد. هیزی دوژمن که هه ر پی وانه بوو له شوینی کی وانه بری لی دهری، به پرتا و له هه ولی ئه وه دا بوون که خو یان بگه یه نه شه رگه. ماشینه کان گه یشتنه نیو ئالقه ی که مینی هه لوکانی دیموکرات و درانه بهر ده ستر یژ. هیزی ده سته وه ستانی ریژیم ئه وه ی دهیدی هه ر ئه وه بوو که له عه رز و ئاسمان ئاوری له سه ر پشتی کرا وه ته وه. له ماوه یه کی زور کورتدا هه ر سی ماشین لیک هه لته کان، ئاگریان تبه ر درا و ئه وه ی هاتبوو نه گه راوه. مولگه ی مه حمه شه که له وه عه مه لیاته و له دوو بر گه یه دا به شیکی زور له هیزه که ی به ده ستی پیشمه رگه تیدا چوو، هانای بو سه رووی خو ی برد و داوای هیزی ئاسمانی کرد. پاش ماوه یه ک سی هیلیکو پتری سپای پاسداران گه یشتنه ئاسمانی شه رگه، به لام ئه وه ی ده یان دی ته نیا دوو که لی ماشینه سووتا وه کان و که لاکه هیزه کوژ راوه کان یان بوو. بویه ته قه ی کویرانه و بی ئامانجیان نه ی توانی هه چ زه بریک له هیزی پیشمه رگه بدا که داوای عه مه لیاته که به بهر نامه و ورد بینی ته واوه وه شوینه که یان جی هه شت بوو. به مجوره هه لو تیزباله کانی دیموکرات زه بریکی وه ها گاریگریان له هیزی دوژمن دا که تا ئیستاش له بیر و یاده وه ری هه م خه لکی ناوچه و هه م دوژمندا ماوه ته وه و ده شمینی. ئه وه عه مه لیاته سه رکه وتوو انه له کات و شوینی کی ئاوادا به ریژی می سه لماند که کوردستان ناتوانی جی ته راتینی وان بی و کورد گوته نی: «کوند ده بی هه ر به ره و ویرانه بفری، هه لوش له شاخه بهر زانه نه بری.»

خۆراگر له رهگهزی داربهروو

دار هۆرهی له خۆی نه بێ ناقلهشی، ئەوه هەر په‌ند و ئیدیۆمیکی کوردی نییه، بگره سه‌دان سه‌له ئاویتتهی شو‌رش و خه‌باتی مافخو‌ازی ئه‌م نه‌ته‌وه‌یه‌ش بووه. زۆر جار تیری دوژمن نه‌یتوانیوه قه‌لافه‌تی میرانه‌ی سوارچاک و پیشمه‌رگه‌ بخاته سه‌ر عه‌رزى، به‌لام ئه‌وه به‌ ده‌هۆ و خیا‌نت کراوه. که‌م نین ئه‌و پیلانگیریا‌نه‌ی که‌ دوژمن به‌ تی‌خزان‌دنی مۆره‌کانی خۆی بو‌ نێو ریزی تی‌کو‌شه‌ران ویستوویه‌تی زه‌ه‌ری قورس له‌ هیزی پیشمه‌رگه‌ بدا که‌ پێی زان‌دراوه و لێی هه‌له‌ش‌اوه‌ته‌وه؛ به‌ داخه‌وه که‌میش نین هەر ئه‌و پیلان و چه‌په‌لییا‌نه که‌ سه‌رکه‌وتوو بوون و برینییکی دیکه‌یان خستۆته‌ جسته‌ی نیشتمانه‌وه، برینییکی به‌ژانتر له‌وه‌ی دوژمن خۆی پیت ده‌کا...

نیوه‌پراستی خه‌رمانانی سه‌لی ۱۳۹۵ تیمیک له‌ پیشمه‌رگه‌کان ساز بوون گه‌شتییکی سیاسی و نيزامی به‌ ناوچه‌ی سه‌رده‌شتدا بکه‌ن و ئه‌وه‌نده‌ی ده‌کرێ دلی کومه‌لانی خه‌لک به‌ دیتنی رۆله‌کانیان شاد که‌نه‌وه. مه‌خابن بێ ئاگا له‌وه‌ی که‌ رێژیم ماوه‌یه‌ک بوو یه‌ک له‌ مۆره‌کانی خزان‌دبووه‌ نیو ریزه‌ ته‌شکیلاتیه‌کانی حیزب و له‌سه‌ر ئه‌و جموجۆل و گه‌شته‌ زانیاریی وردی ده‌ست که‌وتبوو. مۆره‌ نفووزیه‌که‌ی دوژمن یه‌ک له‌ به‌له‌د و شاره‌زا‌کانی رینگای چوون و هاتنه‌وه‌ی هیزه‌که‌ له‌ ناوچه‌یه‌کی کوردستان بوو، ئه‌ویش له‌ رۆژی ۱۶ی خه‌رماناندا ئه‌و ده‌سته‌یه‌ له‌ پیشمه‌رگه‌کانی ره‌کیشی ئه‌و بۆسه‌یه‌ کرد که‌ پیشتر به‌ ئاگاداریی خۆیان له‌ سه‌ر رێ نابوویانه‌وه. ئه‌و که‌ بو‌خۆی به‌ فیل توانیبوو چه‌ند ساتیک پیش رووداوه‌که‌ له‌ شوینه‌که‌ دوور که‌وێته‌وه و بۆی ده‌رباز ببی، ده‌سته‌ی پیشه‌نگی پیشمه‌رگه‌کانی خستبووه‌ داویک. ته‌قینه‌وه‌یه‌کی گه‌وره‌ و ئاگری قورس به‌سه‌ریاندا له‌ هه‌موو لایه‌ک و ئه‌ویش له‌ شوینیکی ئاسته‌م و چاوهر‌واننه‌کراودا. له‌م رووداوه‌دا ئازاد ئالی و ئه‌میر نستانی، دوو پیشمه‌رگه‌ی به‌وه‌جی حیزب شه‌هید بوون و پیشمه‌رگه‌یه‌کی‌ش بریندار بوو. پیشمه‌رگه‌کانی دیکه‌ دواتر توانییان به‌سه‌ر دو‌خه‌که‌دا زال بن و نه‌یه‌لن دوژمن وه‌ک ئه‌وه‌ی کیسه‌ی بو‌ه‌له‌روبوو پیلانه‌که‌ی سه‌رکه‌وی.

لاپه‌ره‌ی زی‌پینی هه‌ماسه‌ی پیشمه‌رگه‌ مانه‌وه‌ی چوار پیشمه‌رگه‌یه‌

له رۆژى دواترى رووداوه که له لای دوو شههید و پيشمه رگه برينداره که که به هۆى برينى لاقى توانای ريگا رۆيشتنى نه بوو. ئەوان له شوپنیکى ئاوا ئەسته مداما ئاماده بوون گيانيان دابنين به لام هاوړى برينداره که يان که به هۆى برينه قورسه که ی نه توانای ړى برينى هه بوو نه توانای راگواستنى له م دهم و دهسته دا دهلوا، له شه پرگه دا جى نه هيلن. ئەوان به مه ترسىي ئەو برياره يان ده زانى، چونكى نه هيزيکى يارمه تيدهر هه بوو بگاته سهريان و نه تروسکاييه ک بۆ دهربازبوون، به لام پيشمه رگه بۆ خوى که سه رچاوه ی هيو باوه رة، چۆن ده توانى چاوى هيو و هۆميدى هاوسه نگه ريکى بريندارى بى سوما بکا؟ چوار شوپره سواره که ی ئەم به سه رهاته له گه ل کشانى تاريکى و شه وه زهنگ وه خوکه وتن. شه هیده کانيان له شوپنیک شارده وه و هه وليان دا له گه ل هاوړى برينداره که يان ئەوه نده ی ده کړى له شه پرگه دوور که ونه وه؛ به لام ته نيا توانيان چهند سه ت ميتریک بېرن ... سيواى به يانينى دابوو، رۆژ به په له ده گه يشته سهريان. برينداره که وه دهنگ هات: «تکايه برۆن و جيم بهيلن. ئيمه دوو شه هيدمان داوه با نه بيته حه وت شه هيد و دوژمن به و سه رکه وتنه شايى له دل نه گه ړى. ئيوه برۆن و خه مى منتان نه بى. حيزب و بنه ماله کانتان پيوستى زياترى پيتانه، زور کار هه يه که ده بى بيکه ن، برۆن و جيم بهيلن، مه ترسن نايه لم ئاوا به بريندارى بکه ومه بهر ده ستيان... حه سه ن خو شکه لام، ئەيىوب ره حيميان، ره زا ئيلامى، ئيدريس قادرى، تکايه به قسه م بکه ن و زوو بن دوور که ونه وه...»

هاوړيکاني ئەگه ر به دهنگ گوييان له و قسانه ی بوو، به لام ئەوه ی له بهر چاويان بوو، روخسارى شارو و شيروان، دوو جگه رگوشه که «کارو» ی هاوسه نگه ريان و خيزانه چاوه پوانه که ی بوو، گه پانه وه بۆ باوه ر پيشمه رگانه و هاواری ناخ و دهروونيان بوو. بۆيه ئەو قسانه کارى تينه کردن و له به رامبه ردا دلگه رميان به کارو ددا که ددان به جه رگيدا بگري و به هيزتر بى، که ئاسوى سه رکه وتن و دهربازبوونيان له و شه وه زهنگه تووش و نه هاته پوونه. خو ر گه يشتبوو ه سهريان. برسى و توونى. جيا له تفاقى شه ر ئەوه ی پينان بوو دوو قومقومه ئا و که دايان نابوو به لۆکه ده مى برينداره که ی پى ته ر بکه ن. هاوړى برينداره که يان برده بن گابه رديک

و خویان که میک دوورتر به دهوریدا چوونه سهنگه ر. ئەوان که دهیانزانی هیزهکانی دوژمن به پوژ دینهوه شه رگه و دەست به گه ران و پشکنین دهکن، خویان بو هه رچه شنه به رهنگارییهک ئاماده کرد. ههتا پینش نیوه پو هه ر توپباران و گرمه ی خومپاره بوو که له دووره وه ده هاویژران، به لام دمه وه نیوه پو ماشینیکی پر له هیزی دوژمن گه هیشتنه شه رگه. ئەوان پیشتتر ساغ ببوونه وه له بهر پاراستنی گیانی هاوړی برینداره که یان ههتا نه گه نه سهریان و ئاشکرا نه بن، لییان وه دەست نه یه ن؛ به لام ئەگه ر پییان زانین تا دوا فیشهک شه ر بکه ن و کاروی هاوړییان جی نه هیلن. چه ند کهس له هیزهکانی دوژمن چه ند شه قاویک مابوو بگه نه سهریان، هه ناسهکان له سینگدا کو بوونه وه و دەست له سه ر په لاپیتکه بو شه ر و بهرگری که که میک دوورتر یهک له جاشهکان چاوی به شه هیدهکان کهوت. هه موویان بو ئەوی گه رانه وه و له دهوری شه هیدهکان کو بوونه وه. پیشمه رگهکان دهیان توانی لییان دن و زهبری زور باشیان لی بوه شینن، به لام دهیانزانی پوژ زوری به به ره وه ماوه و هیزی یارمه تیده ری ریژیم دهگاتی و ئەوان هه موو تیدا دهچن، به لام رهنگی کارو به برینداری بکه ویته بهر دهستیان، بو رزگارکردنی کارو که کادریکی حیزبی بوو گرینگتر له کوشتنی چه ند یان چه ند ده کهس له هیزهکانی دوژمن بوو. هیزهکانی دوژمن که زهنده قیان له ته رمی پیشمه رگه شه هیدهکانیش چوبوو، نه یانویرا لییان نیزیک ببنه وه، بویه ته رمهکانیان به ماشین پراکیشا و له وی دوور کهوتنه وه. پیشمه رگهکان چوونه وه لای هاوړی برینداریان و تا ئیواره چه ند جاریک ده رمانیان کرد و له گه ل ئاوابوونی خور و داهاتی شه و ملی ریگیان به ره و شوینی یه کگرتنه وه له گه ل هیزی یارمه تیده ر بری. ئەوان به مانه وه ی شه و و پوژییان له نیو جه رگه ی دوژمن و قه بولکردنی مه رگ به لام جی نه هیشتنی هاوړی برینداره که یان هه ر گیانکی دیکه ی به به ری «کارو» ی هاوړییان بو دریژه دان به خه بات و تیکو شاندا نه کرده وه، به لکوو بوونه سه رمه شق بو فیداکاری و خو نه ویستی بو نه وه ی داهاتوی گه له که یان.

جەتەر و قارەمانەتییەکی کەم وێنە

ئاسمانی خەباتی پرشنگداری حیزبی دیموکرات و میژووی فیداکاری و لەخۆبوردوویی حیزبی دیموکرات پر ئەستێرەیه، ھەر ئەستێرەیهک کە درى بە شەو ەزەنگی بیدادی داو ە و بۆتە ڕووگە بۆ ئەو ەى نوێژی ئیخلاسى لەبەر دەم دا بەستى. کەم نین ئەو سوارچاكانەى ئەگەرچى لە مەیدانى نەبەرد و بەرەنگاری دژی دوژمنانى گەلدا گلان، بەلام کاروان کاروانیان لە دووی خۆیان ھینا و بوونە ڕەمزی ھەرمان و مانەو ە و، ئەو میژووی ەى ئەوان خولقاندیان بوونە وانە بۆ نەو ەکانى دوارپۆژ. لە «ھەگبەى شاخ و شۆرش» ى ئەمجار ەدا سەریک دەدەین لە میژووی پر سەر ەو ەرى تیکۆشەرانى حیزبی دیموکرات لە شومالى کوردستان. پۆلیک لە پيشمەرگەکانى حیزبی دیموکرات لە ھیزەکانى شەھید سەرگورد ەباسى، حاتم، نەحۆ و دەستەى زەربەتى ھیزی شەھید ئاوارە بۆ مەئمووری ەت لە ناوچەى شومالى کوردستان خەرىكى گەشتى سیاسى و نيزامى بوون. لە دريژەى گەرانى سیاسى نيزامى لە ناوچە شەوى ١٣ى بەفرانبارى سالى ١٣٦٣ بۆ ئەو ەى زەبرىک لە ھیزە داگیرکەرەکانى ريزيم بدەن و بلین کە کوردستان جیگەى ئیو ە نیە، چوونە نیو شارى سەلماس. دەستەیهک لە ھەلۆ تیزبالەکانى حیزبی دیموکرات لە نزيک مولگەى سپای پاسداران چوونە سەنگەر ەو ە و دەستەیهكى دیکەش بۆ پشتیوانى ئەوان لە حالى ئامادەباشدا مانەو ە. لکىكى دیکەش کۆنترۆلى جادەى ورمى_ تارانیان بە دريژاى ٥ کيلۆمىتر خستە ژير دەسەلاتى خۆیان و دەستەیهكى دیکەش بۆ شیرکەتى رینگاوبانى حکومەت دامەزران. بە برپارى فەرماندەرى ەمەلیات و لە کاتیکدا ريزيم قەت چاو ەروانى ئەو ھيرشەى نەدەکرد، ھيرش بۆ سەر بنکەى سپای پاسداران دەستى پیکرد و لە ھەموو لایەکەو ە ئاگر لە سەر پشتى ھیزەکانى ريزيم کرایەو ە. لە ماو ەیهكى کەمدا بنکەى سپای پاسداران لە نیو شار لەبەر یەک ھەلتەکا و ھیزەکانى پيشمەرگە دواى مانۆرىک بە نیو شاردا بى ئەو ەى کەسیان خوینی لە لووت ھاتبى، لە نیو شار ھاتنە دەر. ئەو پيشمەرگانەش کە لەسەر جادەى ورمى_ تاران بوون، دەستیان

به راگرتنی ماشینه‌کان و کوکردنه‌وهی خه‌لک کرد و کو‌بوونه‌وه‌یان بو‌گرتن. له‌و کاته‌دا ماشینیکی هیزه‌کانی ریژیم گه‌یشته شوینه‌که و گوئی به‌فرمانی راوه‌سته‌ی پیشمه‌رگه‌کان نه‌دا. پیشمه‌رگه‌کان به‌ر په‌گباریان دا و پاش ئاگردانی ماشینه‌که و ته‌واوبوونی ئه‌و برکه‌یه‌ش له‌عه‌مه‌لیاته، ئه‌و به‌شه‌ش له‌پیشمه‌رگه‌کان مالاواییان له‌خه‌لک و جه‌ماوه‌ری کووه‌بوو کرد و شوینه‌که‌یان به‌جیهیشت. ریژیم که‌زه‌بریکی کاریگر و قورسی وی که‌وتبوو، بو‌به‌یانی رۆژی دواتر هیزیکی زۆری پیوشوینی پیشمه‌رگه‌کان خست، به‌لام فه‌رمانده‌رانی هیزی پیشمه‌رگه‌که پیشبینی ئه‌وه‌شیان کردبوو، له‌گوندی «به‌ردییان» به‌ره‌نگاری هیزی زور به‌لام بی‌وره‌ی دوژمن بوونه‌وه. پیشمه‌گه‌کانی دیموکرات له‌مه‌له‌ندی شومال که‌ده‌یان جار چه‌ماسه‌ی له‌و چه‌شنه‌یان خولقاندبوو، له‌و عه‌مه‌لیاته‌شدا زه‌بریکی وه‌ها گورچک‌بریان له‌ریژیم دا که‌ده‌بی به‌ده‌یان چیرۆک بنووسرینه‌وه. ریژیم که‌له‌سی قوناغدا زه‌بری قورسی ویکه‌وتبوو، به‌پیشه‌ی جارانی چه‌کی قورس و توپخانه‌ی خسته‌کار، به‌لام ته‌یره‌کانی دیموکرات به‌وره‌ی به‌رز و سه‌ره‌رزیه‌وه شه‌رگه‌یان به‌جیهیشت و به‌ره‌و گوندی «جه‌ته‌ر» داگه‌پان. دوژمن له‌گه‌ل شکسته‌یه‌ک له‌دوای یه‌که‌کانی به‌لام دیسان ده‌ستی هه‌لنگرت. ئه‌و برینه‌ قورسه‌ی هه‌لیگرتبوو، له‌پوانگه‌ی خو‌یه‌وه پیوستی به‌سارپژکردنه‌وه‌یه‌کی خیرا و ده‌موده‌ست هه‌بوو. بویه دیسان به‌هیزیکی زیاتره‌ شوینی پیشمه‌رگه‌کان که‌وت و رۆژی دواتر نیوه‌رۆی ۱۵ی به‌فرانبار له‌ژیر ئاگری توندی توپخانه‌دا هیرشی کرده‌سه‌ر سه‌نگه‌ری پیشمه‌رگه‌کان. پلینگه‌چنگ به‌خوینه‌کانی چپای ئاگری و ده‌سته‌ی زه‌ربه‌تی هیزی قه‌ندیلی حیزبی دیموکرات ئه‌گه‌رچی دوو رۆژ بوو به‌به‌رده‌وامی له‌به‌ره‌ی شه‌پدا بوون، به‌لام بی‌ئه‌وه‌ی توژی ماندوو‌یه‌تیان لی‌نیشتی و توژی دوودل بن، به‌لینیان دا به‌و سارده‌زستانه‌ ئاگریکی وه‌ها له‌سه‌ر پشتی دوژمنی داگیرکه‌ر بکه‌نه‌وه‌ بو‌هه‌تاهه‌تایه‌ له‌میژوودا بنووسرینه‌وه. هیزی دوژمن که‌وره‌ی هاتنه‌پیشی نه‌بوو، سه‌ره‌تا ده‌ستی به‌ئاوربارانی گوندی جه‌ته‌ر و سه‌نگه‌ری پیشمه‌رگه‌کان کرد و له‌ژیر ئاگری توپخانه‌دا گه‌یشته‌نیزیک سه‌نگه‌ره‌کانی پیشمه‌رگه‌ ئا

لیردها بوو که عیشق به نیشتمان و برّوا به ره‌وایی خه‌بات وه‌ها ئاگریکی خستبووه دلّی پیشمه‌رگه‌کانه‌وه که بی ترس له دانانی گیان به‌ره‌نگاری دوژمن ببنه‌وه. پاش چهند سه‌عات شه‌ری سه‌نگر به سه‌نگر ئه‌وه‌ی له شه‌رگه‌دا ده‌بیندرا که لاک‌ی زوّر و زه‌وه‌ندی هیزه‌کانی دوژمن بو که ئه‌مجاره‌شیان به قورسی تیک شکابوون. هیزه‌کانی ریژیم ناچار به پاشه‌کشه کران، به لام نیو کاتژمیری پی نه‌چوو که هیزی پشتیوان و تازه‌نه‌فه‌سی ریژیم له شاری سه‌لاماس گه‌یشتنه مه‌یدانی شه‌ر. شه‌ری سه‌نگر به سه‌نگر ده‌ستی پی کرده‌وه و هه‌تا ئیواری ئه‌و رۆژه به‌رده‌وام بوو. ئه‌وه‌ی له‌و شه‌ره به‌جی ما، حه‌ماسه و سه‌روه‌رییه‌کی دیکه بو هیزی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان بوو که به به‌خشینی گیانی ۱۳ رۆله‌ی کورد وه‌ده‌ست هاتبوو، ئه‌وه‌ش که له شه‌رگه‌دا به‌جی ما، سه‌رشووری و که لاک‌ی زیاتر له ۴۰۰ که‌س له هیزه‌کانی دوژمن بوو که له ماوه‌ی سی رۆژدا و له چهند برگه‌ی عه‌مه‌لیاتیدا که وتبوونه سه‌ر عه‌زی. هیزه‌کانی کوماری ئیسلامی بو سارپیژی ئه‌و برینه قورسه‌ی هه‌لیان گرتبوو، رۆژی دوایی قینی ره‌شی خو‌یان به سه‌ر دوو گوندی دیکه‌ی ناوچه‌که «بوئک» و «دیمه» رشت که به ده‌یان کیلومیتر له‌و شوینه دوور بوون. ئه‌و دوو گونده له‌لایهن هیزه‌کانی دوژمنه‌وه هیرشیان کرایه سه‌ر و دوای ده‌رکردنی خه‌لکه ئاگریان دان و سووتاندیان. ئه‌وه‌ی له سه‌ر شه‌ری جه‌ته‌ر پیویسته بیزانین چهند خالی گرینگه: یه‌که‌م ئه‌وه‌ی ماوه‌ی شه‌ره‌که سی رۆژ بوو، هیزه‌کانی پیشمه‌رگه هه‌م له نیو شار و هه‌م له سه‌ر جاده و هه‌م له ناوچه و له ماوه‌ی سی رۆژدا زه‌بری گورچک‌بریان له دوژمن دابوو. دووه‌م ئه‌وه‌ی دزه‌کردنه نیو شار، ئه‌ویش شاریک وه‌ک سه‌لاماس و لیدان له بنکه‌ی سپای پاسداران وه‌ک هیمای ده‌سه‌لاتی سه‌رکوتی ریژیم دیسان له کاتیکدا ده‌باوا ده‌بی به نیو ده‌یان گوندی ئازهری نشیندا بو‌ی بچی و بگه‌رییه‌وه، حه‌ماسه‌یه‌که که ته‌نیا پیشمه‌رگه‌کانی حیزبی دیموکرات ده‌توانن بیخولقینن. دواچار ئه‌وه‌ی که پیشمه‌رگه‌ی حیزبی دیموکرت سه‌لماندی که زوری و زه‌وه‌ندی و کوک و پۆشته‌بوونی هیزی دوژمن قه‌ت ناتوانی چوک به ئیراده و باوه‌ری پیشمه‌رگه دابدا، هه‌ر ئه‌وه‌ش بوته ره‌مزی مانه‌وه‌ی پیشمه‌رگه و خه‌باتی گه‌ل و نیشتمان بو رزگاری.

هه موو شوینیک تریقه ی پیکه نین و شادی و خوشی بوو. ژیانیک، روونا کاییه ک، دهسه لاتیک خویی، ژیانیکی بهسه ربهستی ئەگەر بۆ ماوه یه کیش بی سیه ری خسته سهر ئاواپی که دروونیان دهکولی. هاتووچوی خه لک له نیو ئاواپی گهرم بوو، هه موو دهم به بزه و پیکه نین ته نانه ت هه والی هاتنی پیشمه رگه بۆ ئەو گونده گه یشته چه ند گوندی دهوروو به ریش. پیشمه رگه ههر تیمه پیوشوینی ئه رکی پیسیردراوی که وت و، پاش راپه راندنی هه موو ئه رکیکی حیزبی که به تیمه کان سپیردرابوون، له شوینی له پیشدا دیاریکراو کۆ بوونه وه و له لایه ن به رپرسانه وه به ره وشوینی کاری سبه ی دهسته کار بوون. له ئاواپی گامیشگولی که له نزیک شاری میانداو هه لکه وتوه، پیشمه رگه له نیو دوغای به خیر و نزای خه لکیدا و له تاریکه شه وی ئەنگوسته چاودا له ئاواپی وه ده رکه وتن. ده رهنگانی شه و بوو. هه ور به ئاسمانه وه نه مابوو، کاتژمیر یه کی نیوه شه و له سه ر جاده ی بۆکان_ میانداو ئەو دهسته پیشمه رگه یه که پیکه اتیوو له ۲۲ کهس ملی جاده یان گرتیوو و به ره و گوندی حاجیابادی «ئه حمه دیکور» هه نگاویان دهنه. پیشمه رگه کان که له قوولاییترین ناوچه ی کوردستان و له نیو خه لکیکدا بوون که به و بایه وه ده ژیان له لای پیشمه رگه وه ده هات، بۆیه پیشمه رگه کانیش شاییان له دل ده گه را که ئەو خه لکه چون پیشوازییان لی ده که ن و له فیکری ئەوه دا بوون که له نیو کۆری گه رمی ئەواندا بلین چی و باسی چییان بۆ بکه ن. کاتژمیری ۳ی شه وی ۱۳ی ره زبه ری سالی ۱۳۶۵ بوو. به رپرسانی ئەو دهسته پیشمه رگه خه ریکی تاوتویی ئەوه بوون که له کوئی پشوو بدن و بگیرسینه وه. دوا جار بریاریان له شوینیکدا دا که ئەو شوینه له نیو ۵ پایه گای دوژمن و ۵۰۰ متری جاده ی بۆکان_ میانداو هه لکه وتیوو. وه ک هه موو پۆژه کانی دیکه کاری نیگهبانی شه و راپه ری و پیشمه رگه کیسه خه ویان لی بلاو کرده وه و تا نزیک نیوه رۆی سبه ی پۆژ، که وتنه خه ویکی ۷ شه و و پۆژی. ئەوه ی نه ده بوو رووی دابا رووی دا. ئەو پیشمه رگانه ی له ده یان ستوون و هیرش و که میندا وه سه ر دوژمن گه رابوون و شکاندبوویانن، ئەوانه ی هیچکات له گولله نه ده ترسان و گالته یان به مه رگ ده کرد، که وتنه داویک و گه مارۆیه ک که ته نانه ت هیندیکیان به ره له وه ی له خه و هه ستن چوونه خه ویکی هه میشه یی و هه تا هه تایی. دیسان خه نجه ری خیانه ت

بوو که له کالان دهرهاتبوو و که وتبووه گیانی ئه و پیشمه‌رگانه‌ی تا ئه و کات قهت هیزی دوژمن خوئی له‌بهر نه‌گرتبوون، به‌لام له‌لایه‌ک خیانه‌ت و له‌لایه‌ک که‌مته‌رخه‌میی پیشمه‌رگه‌کان بو خوئیان بووه هوی ئه‌وه‌ی هه‌تا هیزی دوژمن نه‌گه‌نه سه‌ریان پی نه‌زانن. پیشمه‌رگه‌کان که‌وتبوونه گه‌مارۆیه‌کی زۆر توند و سه‌خته‌وه و له‌گه‌ل یه‌که‌م ده‌ست‌پێژه‌کان هه‌شت پیشمه‌رگه‌ی به‌وه‌ج که هه‌ر کامیان توانا و لیوه‌شاوه‌یی و نازایه‌تی تیکشکاندن ده‌یان که‌سی دوژمنیان هه‌بوو، بی ئه‌وه‌ی دهره‌فته‌ی ده‌ستدانه‌تفه‌نگیان هه‌بی، وه‌ک گه‌لای پاییز که‌وتنه سه‌ر عه‌رن. پیشمه‌رگه‌کانی دیکه ده‌سه‌به‌جی وه‌ده‌نگ هاتن و له‌ دوژمن پ‌اسان و به‌ره‌نگاریان بوونه‌وه، به‌لام چ به‌ره‌نگارییه‌ک! له‌کات و ساتیکی ئه‌وتو ب‌پ‌یاردان بو کاریکی ئه‌وتو نه‌ک ئ‌اسان نیه به‌ل‌کوو زۆر سه‌خته. ئ‌ینسان له‌ساته وه‌ختیکی ئه‌وتودا که له‌گه‌ل مردن رووبه‌روویه و بو در‌یژه‌دانی ژیان، می‌شکی ئ‌ینسان ده‌بی ئ‌الۆزترین ک‌یشه له‌ کاتیکی زۆر که‌م‌دا به‌ر‌پ‌ه‌سی ب‌کا و ریگا‌ه‌لی بو بدۆز‌یته‌وه. ئه‌گه‌رچی ئه‌وه یه‌که‌م جار نه‌بوو تووشی گه‌مارۆ و محاسه‌ره‌ی ئ‌اوا سه‌خت ده‌بین. به‌شیک له‌پ‌یشمه‌رگه‌کان هه‌ر له‌خه‌و دهره‌پ‌رین گ‌یژ بوون، دیار نه‌بوو دوژمن له‌ کوپوه ته‌قه ده‌کاو سه‌نگه‌ره‌کانی دیار نه‌ده‌که‌وت، پیشمه‌رگه به‌شی زۆری به‌ شه‌وی تاریک گه‌یشته‌بوو، ئه‌سله‌ن نه‌یده‌زانی کوئی دوژمنی ل‌ییه‌و له‌کوپوه د‌ی، ته‌نیا باغ‌یکی چووکه، چه‌ند قاناو، وه‌ک بارانه‌ گولله‌ ده‌باری، به‌ستنی ره‌خت و هه‌رکه‌س بو خوئی کوپی بابی خوئی بایه. به‌لام تیری چ‌ل‌کنی دوژمن تازه کاری خوئی کردبوو و هه‌شت شو‌پ‌ه‌سوار‌ی مه‌یدانی خه‌بات گ‌البوون. چ‌یای ته‌ره‌غه‌هاواری ل‌ی به‌رز بووه و بانگی کرد له‌ ناوچه‌ی ئه‌حمه‌دی‌کو‌ر که به‌ئاگا به، پ‌ولیک له‌ لاوچا‌کانی شه‌ره‌ف‌پ‌ار‌یز به‌ گولله‌ی دوژمنان ته‌رمیان که‌وتوته سه‌ر خاکی ن‌یشتمان وه‌وشت له‌ له‌شی جوان وش‌یر‌ین‌یان بی. له‌رزه و ناله‌یان هاو‌پ‌یی ئ‌اهی به‌ سو‌ز و ش‌ین و گ‌ریانی ناوچه‌ی ئه‌حمه‌دی‌کو‌ر، هه‌وری ره‌شی خسته‌ ناوچه‌ی بو‌کان و هه‌وره‌تریشقه‌ی ئه‌وه‌وره‌ د‌لی هه‌موو دای‌کانی هه‌لق‌رچاند. ئه‌وی چاوی به‌ به‌ژن و بال‌ایان که‌وتبوو، ئه‌وه‌ی نازایه‌تی ئه‌وانی بیسته‌بوو، ئه‌وه‌ی ف‌یدا‌کار‌یه‌کانی د‌یت‌بوون که چون دوژمنیان به‌چ‌وک داد‌ینا، ره‌شی پ‌وشی و فر‌می‌سکی هه‌لو‌ه‌راند... ئه‌و برینه ئه‌وه نه‌بوو که ب‌کر‌ی ئ‌اوا سووک و سانا سار‌پ‌یز بی، بو‌یه

هەر چه ند روژ دواى شه هیدبوونی ئەو قاره مانانه، هاوسه نگرانیان زه بریکى وه ها گورچک بریان له په یکه رى هیزی داگیرکه ر دا که ئیستاش تاله واری ئەو زه بره له گه روویان داماوته وه. باسی ئەو حه ماسه یه با بمینی بو لاپه ریه کی دی، له هه گبه ی شاخ و شوپش. ئەو هه شت پیشمه رگه شه هیده بریتین له: ۱- سمایل خورشیدی خه لکی قه لا جیگر لک، له راستی دا قالبووی مهیدانی خه بات، پاله وانیک له مهیدانی شه ر کاتیک ته قه یان لیکردین له شیرین خه و دابوو بو ی بوو به خه ویکى هه تاهه تایی دووجار له شه ردا بریندار بوو. ۲- سه دیق ئەحمه دی ناسراو به سه رههنگ خه لکی گوینگه په جیگر په ل پیشتر له شه رى ناو شارى بوکان چاویکی له دهست دابوو، قسه خو ش خو شه ویستی هه موو پیشمه رگه کانی ناوچه و خه لکی ناوچه بوو. ۳- قاسم فهیزی خه لکی گامیشگولی کادری ده رمانی ماوه ی یهک سال پیشمه رگه و به راستی له وماوه که مه دا نیشانیدا که کورپی هه ژاران وزه حمه تکیشانی کوردستانه. ۴- ره حمان مامهش ناسراو به ره حمان چوار دیواری پیشمه رگه، هیچکات حه ماسه کانی له بیر ناچنه وه که چو ن ئاوری له سه ر پستی دوژمن ده کرده وه، جاریک له شه ردا بریندار بوو. ۵- محه ممد ره حیمی ناسراو به محه ممد حاجیابادی پیشمه رگه، له هه ژارترین بنه ماله ی ناوچه ی ئاله شین، له بنه ماله یه کی کورد په روه ر، له شه ر که م که س له پیشه وه ی ئەو شه رى ده کردو جاریکیش له شه ردا بریندار بوو. ۶- هه مزه ئیفتخاری خه لکی که ریزه ی ئاله شین پیشمه رگه، ئەه گه رچی به ته مه ن لاو بوو به لام هیزی دوژمن له ئاستی زه بوون بوو. ۷- سولیمان فه رامه رزی سیهه مین شه هیدی بنه ماله خه لکی عه سه که ر ئاباد پیشمه رگه، قاره مانی هه موو داستانه کانی ناوچه، چاوی له گولله نه ترسا، روژی شه هید بوونی له کاتیک دا دهستی به رگولله که وت ته نیا به یهک دهست له دوژمن راپه رى و تا دوا هه ناسه ئازایانه وه ستایه وه له شه رى تاغیابادیش بریندار بوو. ۸- مه حمود چووپان زاده ناسراو به مه حمود قوچاغی پیشمه رگه، ئەندامی ته شکیلاتی که تازه چه ند مانگیک ده بوو له لایه ن دوژمنه وه ئاشکرا و به لام کورپی خه بات وتیکو شان بوو. به لى به مجوره ئەو قاره مانانه شه هید بوون.

سەریان دانا بەلام دانەنەوین

بەهار جارێکی دیکە دەر و دەشتی بەکراسی سەوز داپۆشی، داوینی چیاکان و جۆگە و جویبار بە وەنەوشە و گۆلی رەنگاوپرەنگی بەهاری رازابووه، شەوان شەنی بەهاری دەنگی خوڤەیی چەم و، ویککەوتنی لکوپۆی دارەبیەکانی قەراغی چەم و، بۆنی عەتری گۆلانی کوێستانانی تا ئاوابیەکان دەبرد. رۆژانیش پاش ئەوێ چاوی خەوالوو داوینی خەوی ئالۆزی بەرەدا، بناری چیا، دیمەکار و پیندەشت کە پۆل پۆل مەر و مالاتی پیوەر دەبوو دواتر هەموو لە حەشیمەت رەش هەلدەگەر، هەر کەس بۆ کارێک و هەریەکە بۆ مەبەستێک، وەرزیڕان هەر کەس بۆ کاری خۆی، کێژان بۆ گولچین و ریننەوێ گژوگیای بەهاری و، بەجوانی و بۆن و بەرامەیی تەبیەت ئەوەندی دیکە دەگەشەنەو، بلویری شوان و خرینگەیی بازنەیی بییری وەک دەنگێکی هەستبزوین تیکەلی دیمەنی سەرنجراکێشی سرووشت دەبوو، بەفراوی بەفری قەد پالی زنجیرە کێوکانی ناوچە، بە خور بە جۆگە و جویبار دادەگەر و تیکەل بە ئاوی چلچەمە دەبوونەو. دەیان گوندی خنجیلانە لەناوچەکانی دیواندەرە بەو دیمەنە جوانەو نەخشاو، ناوچەیهک کە لە خەلکیکی دلپاک و بیگەرد پیک هاتوو و تیکەلاو بە هیزی پیشمەرگەیی حیزبی دیموکراتی کوردستان بوو. لە «هەگبەیی شاخ و شۆرش»ی ئەمجارەدا دەچمە سەر باسی ئازایەتی و حەماسەیی ۱۸ پیشمەرگەیی ئەو مەلبەندە دلگیر، حەماسەیهک کە بە خوینی ئالی پۆلیک میرخاس نووسراوئەو. سالی ۱۳۶۰ و بەهاریکی سەرسەوز بوو. خەلکی لە ناوچە جۆربەجۆرەکانی کوردستان جیژنی نەورۆزیان کردبوو و لە بەشیکی ئازادی ئەو کوردستانە بەهەشتەدا خەلکی لەگەل کورانی دیموکرات سالیکی نوێیان دەست پیکردبوو. حیزبی دیموکراتی کوردستان لەو کاتەدا بۆ ئەرکیکی حیزبی مەئمووریەتی دا بە ۱۸

پیشمه رگه ی شیلگیر و شورشگیری ناوچه ی دیوانده ره تا ناوچه ی بیجار رایپه ریئن. ئەوان وهک هه میشه سهر له پینا و بۆ به ریوه بردنی ئەرکی حیزی وه ری که وتن و چه ند رۆژیک له و ناوچه یه مانه وه و له گه ل رایپه راندنی کاره کانیا ن تینویتی و تامه زرۆبی خه لکیان به دیدار و کۆبوونه وه له گه لیان شکاند. بۆ خه لک سالی دوو به هار بوو. ناوچه ی بیجار به هۆی سیاسه تی سه رکوت و داپلۆسینی خه لک له لایه ن ریژیمه وه رهنگی مردووی ری نیشتبوو. خه لک ئەگه رچی دهستی هیوای به رنه دابوو، به لام شه کهت و ماندوو، بۆیه هه والی هاتنه وه ی پۆلیک هه لۆی تیژیالی گه ل گیانکی دیکه ی به به ری ئەو خه لکه دا کردبوو. هیزی دوژمنیش خۆیان له که لین و په سیواندا دهشارده وه وهک ریوی چاو به هه لۆ که وتوو یان لی هاتبوو و، نه یانده و پیرا له مۆلگه کانیا ن بیته دهر. له ماوی چه ند رۆژ گه ران له ناوچه ی بیجار، فرمیسکی شادی له چاوه کانی چاوه ری سهدان هه تیوی بینان، دایکانی جه رگ سووتا و باوکانی پشت چه ماو ده هاته خوار. دوژمنی کۆنه په رست و زۆردار که بوونی پیشمه رگه کان له و ناوچه یه وهک دیکیک له چاوی خۆیدا ده دین و چاوی دیتن و هاتوچۆی قاره مانانی دیموکراتی له ناوچه که نه بوو، له هه موو شار و ناوچه کانی ده وره وه ری هیژیکی زه به لاهی کۆکرده وه و پیلانی زه برلیدان له و شیره کورانی دیموکراتی دارشت. رۆژی ۲۱ خا که لیوه ی سالی ۱۳۶۰ی هه تاوی هیزه سهدان که سییه که ی ریژیم که له شاره کانی تیکاب، دیوانده ره و بیجار، ساینقه لا و سه قزه وه کۆ کرابوونه وه، ئەو ۱۸ پیشمه رگه یه یان له گوندی «سه لواتاوا» ی بیجار گه مارۆ دا. هیزی دوژمن به ته واوی ده وری پیشمه رگه کانی ته نیوو، ته نیا دوو چار هه بوو، یان خۆ به دهسته وه دان که په یتا په یتا داویان لی ده کرا، یان نووسینی لاپه ره یه کی زیڕینی دیکه له میژووی حه ماسه و سه ره وری کورد که به خوینی خۆیان ده بوا تو ماریان کردبا. رۆژ، رۆژی به رخۆدانی کوره کانی دیموکرات بوو. ئەوان که له مه کته بی پیشه وای ریبه رو، مامۆستای وهک برایم به هرامپور وانه ی فیداکاری و ژیا ن و مه رگی سه ره رزانه یان خویندبوو، بریاری شه ر و به رگرییان دا. بۆیه به ئیمان و باوه ره وه بریاری هیرش بۆ سه ر هیزی

دوژمن و شکاندنی ئالقه‌ی گه‌مارۆ به‌ربه‌ره‌کانی تا دواین فیشه‌کیان دا. شه‌پێکی قورس و خویناوی ده‌ستی پێکرد. دوژمن له‌هه‌ر قۆلێکه‌وه هیرشی دینا قاره‌مانه‌کانی دیموکرات تیکیان ده‌شکاند و که‌لاکیان لی ده‌خستن. تا ده‌هات شه‌ر گه‌رمتر و ئالقه‌ی گه‌مارۆدانی رۆله‌کانی دیموکراتیش ته‌نگتر ده‌بووه. زیاتر له ۸ سه‌عات شه‌ری نابه‌رامبه‌ر، به‌چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی و که‌ره‌سته‌ی شه‌ری نابه‌رامبه‌ر، هاوکات به‌ ئیمان و باوه‌ری جیاواز و نابه‌رامبه‌ر. پێشمه‌رگه‌کان به‌ به‌رچاوی خۆیان تا دواکه‌سیان شه‌هیدبوونی هاوڕێیانیان ده‌دی و ده‌یانزانی که‌ ئه‌وه چاره‌نووسی هاوبه‌شیانه، به‌لام چۆکیان دانه‌دا، سه‌ریان نه‌وی نه‌کرد و سه‌ربه‌رزیه‌کی تاهه‌تایان بو‌ میژووی کورد تۆمار کرد. ته‌رمی ئه‌و هه‌ژده قاره‌مانه‌ که‌وته‌ عه‌رزى، به‌لام دایکی نیشتمان به‌ چاوی پر فرمیسکه‌وه به‌ میه‌ره‌بانى له‌ خۆی گرتن و به‌لێنی پێدان خوینیان ون نه‌کا، وه‌ک چۆن ئه‌وان به‌لێنی خۆیان برده‌ سه‌ر. له‌گه‌ڵ بلا‌بوونه‌وه‌ی هه‌والی ئه‌و کاره‌سات و ئه‌و حه‌ماسه‌یه‌ ناوه‌چه‌ی دیوانده‌ره‌ به‌رگی ماته‌می پۆشی و ده‌سته‌خوشکه‌کانی له‌ موکریان و ئه‌رده‌لان و له‌ باکووره‌وه‌ هه‌تا باشووری ئه‌و نیشتمان تازیه‌بار بوون، شیره‌کورانى دیموکراتیش به‌یادی هه‌میشه‌به‌رزى ئه‌و نه‌مرانه‌ له‌ زۆربه‌ی شوینه‌کان زه‌برى گورچک‌بریان له‌ دوژمن دا و دلخۆشییان پێ نه‌هێشتن.... ئه‌و ۱۸ پێشمه‌رگه‌ و حه‌ماسه‌خولقینه‌ بریتی بوون له‌: عه‌لی دۆستی فه‌رمانده‌ری لک، عه‌باس ئه‌حمه‌دی، محه‌مه‌دسه‌لاح سه‌نعه‌تی، ئه‌مجد غه‌فاری، عارف کاکه‌خانی، نێعمه‌ت مرادی، محه‌مه‌دکه‌ریم ته‌دخیز، ره‌حمان باباخانی، عه‌لی خالیدیان، سه‌عید فه‌تحوللاهی، جه‌مشید باوه‌یسی، مه‌نسوری باوه‌یسی، محه‌مه‌د گله‌یی، مه‌حموود مرادی، حه‌بیبوللا فه‌لاحی، عه‌بدوللا محه‌مه‌دی، محه‌مه‌د په‌رشید سادقی و محه‌مه‌د ره‌عناپی. یادیان هه‌میشه‌ سه‌وز...

هه‌وای سه‌رکه‌وتن له مه‌لبه‌ندی خان‌وه

له‌به‌هاری سالی ۱۳۶۲ی هه‌تاویدا کۆماری ئیسلامی وه‌ک هه‌میشه ته‌مای له جاده سه‌ره‌کیه‌کانی نیوان شاره‌کان کردبوو بۆ ئه‌وه‌ی زیاتر ده‌سه‌لاتی ره‌شی خۆی به‌سه‌ر کوردستاندا بسه‌پینی. یه‌کیک له‌و جادانه‌ریگای نیوان سه‌رده‌شت _ پیرانشار بوو که تا به‌هاری ئه‌وساله‌چه‌ندجار به‌ تاکتیکی جیاواز هه‌رشی کردبووه سه‌ر، به‌لام نه‌یتوانیوو داگیری بکا و ئیستا له‌ده‌سپیکی به‌هاره‌وه خۆی بۆ ئاماده‌کرد و زیاتر له‌ دوو مانگ له‌و جاده‌شه‌ر له‌ نیوان هه‌یزی داگیرکه‌ر و هه‌یزی پیشمه‌رگه‌ی دیموکرات دره‌ژه‌ی کیشا. به‌داگیر کردنی ئه‌و ریگایه‌ به‌شیک له‌گونده‌کانی ئه‌و ناوچه‌ش که‌وتنه‌ ده‌ستی هه‌یزی داگیرکه‌ر و زه‌بروزه‌نگی پۆستال له‌په‌یان به‌سه‌ر ناوچه‌که‌دا زال بوو. دوا‌ی ئه‌و بارودۆخه‌ ژیان له‌ خه‌لکی هه‌لگیرا. زه‌بروزه‌نگ برستی له‌ خه‌لکی بری و به‌هۆی هه‌زه‌کانی ره‌ژیم و ده‌ستدره‌ژی و زۆردارییان چه‌جمین له‌ خه‌لکی هه‌لگیرابوو. که‌شی ترس و ده‌له‌راوکی وه‌ها به‌سه‌ر ناوچه‌دا زال ببوو که‌ زۆر که‌س تا خویندنی که‌له‌بابی به‌یانی به‌ خه‌به‌ر بوون و بۆ ساتیکیش خه‌و نه‌ده‌چوو چاویان. له‌و دنیا تاریک سامناکه‌دا ته‌نیا تروسکه‌ی هیوا پیشمه‌رگه‌ بوو که‌ درێ به‌ شه‌وه‌زه‌نگی بیدادی ده‌دا و خه‌لکی به‌ ته‌مای داها‌توویه‌کی گه‌ش راده‌گرت و له‌هه‌ر زه‌بریکدا که‌ ده‌یگه‌یانده‌ په‌یکه‌ری دوژمن، ده‌له‌خۆشیه‌کی تایبه‌تی ده‌دا به‌ خه‌لکی کوردستان. ره‌ژان و مانگ تیده‌په‌رین و هه‌موو ره‌ژیک چه‌ماسه‌ و خوین بوو. که‌م ره‌ژ هه‌بوو چه‌ماسه‌یه‌ک له‌ میژووی سه‌روه‌ری کورددا تۆمار نه‌کری و گه‌له‌ی جاریش له‌و پیناوه‌دا ده‌لی پر له‌ئاواتی ره‌وله‌ به‌جه‌رگ و له‌ خۆبووردوو‌ه‌کان ده‌که‌وته‌ به‌ر تیری دوژمن و له‌ لیدان ده‌که‌وت. به‌لام ئه‌وه‌ی تۆوی هیوای دوا‌ره‌ژیکه‌ی گه‌شی له‌ ده‌چاند ئه‌وه‌ بوو که‌

له گهل گلانی هر شورسواریک چه ند شهنگه لاوی دیکه جیی دهگرتنه وه و تاویان ده دایه چه که کانیان و سهنگه ری خه باتیان ئاوه دان رادهگرت. دواى داگیرکردنی جادهى سه ردهشت _ پیرانشار و زالبوونی که شی ترس و سه رکوت و نواندنی جوړیک هه میمه نه و هه بیبه ته له هیزهکانی کواماری ئیسلامی، هیزی پیشمه رگه لی برابوو ئه و هه بیبه ته بشکینئ. فرماندهکانی هیزی پیشمه رگه له و ناوچه یه برپاریان دابوو تا به یادی شه هیدان به هاری ۱۳۶۲ی جادهى سه ردهشت _ پیرانشار زهبریکی قورس له هیزهکانی کواماری ئیسلامی بدهن. رۆژی ۲۴ جوژهردانی سالی ۱۳۶۲ی هه تاوی که هیزهکانی کواماری ئیسلامی سه رمهستی گرتنی جادهى سه ردهشت _ پیرانشار بوون و پنیان وابوو هیچ پیشمه رگه یه که له و ناوچه یه نه ماوه و به مه یلی خویان ده توانن تراتین بکه ن بو ئه وان رۆژیکی رهش بوو. پیشمه رگه بو زهبر وه شاندن گه لاله یه کی جوان و به به رنامه یی له نیو جه رگه یی دوژمندا دارشتبوو و ویرای ئه وه له باری جوغرافیایی له ناوچه شارهزا بوون برپاری زور گرینگ و به تایبه تی له کاتی خویدا درا، که بتوانن هه موو بو شاییهکانی ئه و ماوه یه یی رابردوو پر بکه نه وه و سه لماندیان که دوژمن خه یالی خاوه و خاکی کوردستان نه جیگه یی چه قه ل و گورگی له و چه شنهن. ناوچه که ته واو نیزامی و ئه منیه تی بوو. دوژمن چه ندین مؤلگه یی کوک و پوشته یی له سه ر ریگا و له گوندهکان و به رزاییه هه ستیارهکان دانابوو و سه ره رای ئه و هه مووه پایه گایه هیزهکانی ریژیم له نیوان پایه گاکانی گرده سوور، گرد مه رقه د، لاوین، رکاوئی، گردگووران، گه پله سه ن، وتماناوئی، شیناوئی، زیدان و جه پان له ناوچه یی پیرانشار بلاوه یان پی کرابوو. ئه وه بوو که هیزی پیشمه رگه له عه مه لیاتیکی جه سوورانه و به ربالودا دوژمنیان خسته که مینی خویان. شه ریکی قورس دهستی پیگرد و کاتیکی چه ک و تفهنگی پیشمه رگه له نه ره یی که وت که که لاکى ۱۳۰ کهس له هیزهکانی دوژمن له شه رگه دا که وتبوون که ژماره یه که له وان بریندار بوون و ۹ که سیشیان لی به دلیل گرتبوون. جیا له و زیانه گیانییه زور و قورسه یی دوژمن چه ک و چو لیکى به رچاویش به ده سه که وت گیرا، به لام ئه و زهبره کاریگه ر و قورسه له دوژمن به

خوینی ۵ قاره مان وه ده دست هاتبوون. شه هیدانی ئه و حه ماسه یه مسته فا
 عه لیبور، مسته فا سه لیمی، رحمان ئه مینی، محمد دغو و عه ولا پاییزه
 بوون که داستانیکی دیکه یان له نه به ردیی هیزی پیشمه رگه نووسییه وه.
 ئه و عه مه لیات و سه رکه وتنه جیگای خویه تی له چه ند باره وه تیشکی
 بخریته سه ر: خو سازماندانی هیزی پیشمه رگه و ئاگری توندی ئه وان
 بو سه ر دوژمن تینی بو هه موو قوژبنیک دا و به رچاوی خه لکی ناوچه ی
 روون کرده وه و له شی سه رمای ته زیوی پروت وه هه ژارانی گه رم
 کرده وه. ئه و زه بره کاریگه ره ده می خونچه ی گولی ئاواتی کرده وه و
 هه موو حه ماسه کانی ئه و مه له بنده یان بیر روله کانیان هینایه وه. ئه و
 دوژمنه ی که خوین و ئازادی خه لکی له شووشه کردبوو، مولگه ی
 خوئی نه ده ناسییه وه و سه ری لی شیوا بوو. ئه و عه مه لیاته بو ئه وان
 بوو به ده رسیک که له گه ل هه ر هه نگاو یکیان له سه ر ئه و خا که پیروژه
 ده سه له مینه وه. وه شان دنی ئه و گورزه گه وره یه ی هیزی پیشمه رگه له
 دلره شان، ئیستاش وه ک به لگه یه کی ئازایه تی و قاره مانه تی روله کانی ئه و
 مه له بنده باسی لیوه ده کری. پیشمه رگه شه ری بو ئزادی کرد و شه ری
 بو شه ر نه ویست، به لام له ئاسته مترین ساته کاندا له نیوان سه رشوپی
 دیلی و کویله تی و، ئازایه تی و سه ره رزی، زور زوو بو هه ستانه وه و
 گوړینی وه زعیک که له ئارا دابوو، ئازایه تی و سه ره رزیان هه لبارد و
 ئازایانه ش به ره و پیری مه رگ چوون و به خوینی روله کانیان داستانی
 له خو بووردوویان نووسییه وه تا گه له که یان به سه ره رزی بژین.

بۆچی کەربەلای دارەلەك؟

بەشی ھەرەزۆری تۆماری تەمەنی کۆماری ئیسلامی ئێران بە کوشتن و قەتلوعام و تالان و ڕاپووت و سووتان و مالوێرانی و تاوانی دژی ئینسانی دەرھەق بە خەلکی کوردستان پڕ کراوەتەوہ. کوشتوبۆی و پۆل پۆلی خەلکی شارەکانی سەقز، سنە، بانە و نەغەدە و کۆمەلکۆژییەکانی چەندین گوندی وەک قارنێ، قەلاتان، سەرۆکانی، سوڤیان، حەلبێ، کۆیکان، حەسەنلۆلان و ھتد، ئاوارەکرانی ھەزاران بنەمالە و دوور خستنیوہیان لە کوردستان و، وێران کردن و سووتاندنی دەیان گوندی پوژھەلاتی کوردستان، دیاریی بەرچاوی ئەم حکوومەتەن بۆ خەلکی کوردستان. ھەرۆھا رێژیم بەوہش نەوہستاو بە ھەزاران کوردی لە سیاچالەکان پەستاوت یان گوللەبارانی کردن و کۆی ئەم کردەوانە بەشیکن لە چییەتی و کارنامەیی رەشی کۆماری ئیسلامی لە کوردستان. دەسەلاتدارانی کۆماری ئیسلامی لە ساڵی ١٣٥٨ی ھەتاوییەوہ، ولامی داوا پەواکانی گەلی کوردیان بەگوللە و کوشتاری بی بەزەبیانەیی خەلکی کوردستان و ھەولدان بۆ لەنیوێردنی حیزبە کوردییەکان داوەتەوہ و لەو سۆنگەییەوہ ھەر پوژھەیی پەلاماری بەشیکی لە ناوچە رزگارکراوەکانی کوردستانیان دەدا و بۆ گەیشتن بە مەبەستە نگریسەکانیان لە ھیچ کردەوہییەک نەدەپرینگانەوہ. لە بەرامبەریشدا پۆلە ئازا و ولاتپاریزەکانی دیموکرات و خەلکی نیشتمانپەرۆھری کوردستان بە ھەموو شیوہییەک بەرگرییان لە خاک و زیدی خۆیان دەکرد و بە بەرخۆدانی قارەمانانەیان بەگژ داگیرکەران و تاریک پەرستاندا دەچوونەوہ. یەکیک لەو ناوچانەیی کە لە نیوہی یەکەمی ساڵی ١٣٦٠ی ھەتاوی کەوتە بەر پەلاماری دێرندانەیی ھیزەکانی کۆماری ئیسلامی، ناوچەیی شاروێران و بەتایبەتی گوندی دارەلەک بوو. شاروێران ناوچەییەکی دەشتایی و پڕپیت و بەرەکەتە کە چەندین گوندی لەخۆ گرتوہ. گوندی دارەلەک ٩٥ کیلومیتەر لە ورمیوہ دوورە و، لە ١٥ کیلۆمیتەری باکووری مەھەباد ھەلکەوتوہ. کۆماری ئیسلامی کە بۆ خولقاندنی جینایەتیکی دیکە لە کوردستان،

گوندی داره له کی له ناوچه ی شارویران دهست نیشان کردبوو، بۆ ئەم مه بهسته له ستادی فه رمانده ی ورمی هیژیکی زۆری به سه دان که سی کۆ کرده وه و بریاران دا شه وی ۱۷ له سه ر ۱۸ جۆزه ردانی سالی ۱۳۶۰ ی هه تاوی به سه ر خه لکی دادهن. ئەوان به ناوی پاکسازی ئەو ناوچه یه بریاری ئەو عه مه لیاته یان دا و له دوایین کۆبوونه وه ی نیوان فه رمانده کانی له شکری ۶۴ ی ورمی، ژاندارمی، فه رمانده ی سپای پاسدران و فه رمانده کانی هیژی هه وایی، له دوای بریاری ده سه لاتداری تاران ئاگادار کرانه وه و ریگیان پی درا خه لکی داره له ک قه تلوعام بکه ن. بۆ پیکانی ئەم مه به سه ته ش ئیواری ۱۷ جۆزه ردان به ره و داره له ک شوڕ بوونه وه. هیزه کانی سپای پاسداران له پوژئاواو هیزه کانی به سیجیش له باشووری پوژئاواوه ده که ونه جموجۆل، هه روه ها ده سه ته یه کی زه ربه تی سپا پیکه اتوو له ۳۶ که س کۆماندۆ که ده وه ی تایبه تیان پی دیتبوون به هیلیکۆپتیر به ره و گویگته په به ری کران تا به قه ولی خویان پیش به هه لاتنی خه لک بگرن و پشتیش له هیژی پیشمه رگه بگرن. کۆماری ئیسلامی بیجگه له قه تلوعامی خه لکی ناوچه ی شارویران مه به سه سته کی دیکه شی هه بوو، ئەویش ئەوه بوو که ئەگه ر له وه هه لومه رجه دا ئەو ناوچه یه و به تایبه تی ریگای ورمی _ مه هاباد، مه هاباد _ میانداو داگیر کردبایه، دهیتوانی به سه ر زۆربه ی ناوچه کانی ئەو مه له بنده دا زال بی. بۆیه پلانی به رفراوانی بۆ ئەو هیژشه درندانه یه دارشت و به هه موو پیداوستی و ئیمکاناتی که له و پاریزگایه دا له به ر دهستی دابوو، عه مه لیاتی به ناو « یا مهدی» دهست پیکرد. له حالیکدا به ره به یانی ۱۸ جۆزه ردان، خه لکی ناوچه ی شارویران به ره و کاری وه رزیری ده چوون، هه والی هاتنی هیژی داگیرکه ریان بیست و خه لکی قاره مانی ئەو ناوچه یه ویرای پیشمه رگه قاره مانه کانی ئەو مه له بنده به ره نگاری هیژی درنده ی کۆنه په رستی بوونه وه و ده رسیکی له بیرنه کراویان به هیزه کانی کۆماری ئیسلامی دا. پۆله کانی نه ته وه ی کورد پیش ئەوه ی هیژی دژی گه لی دهستی به خوینی خه لک سوور بی، لییان راسان و له هه موو لایه که وه به توندی به ره په رچیان دانه وه و ده رسی عبیره تی وایان پیدان که هه تا هه تابه له بیریان ناچیته وه، به جۆریک که ریژیم

ئىستاش ھەموو سالىک يادى ئۇ و كوژراوانە يان دەكەنە و ھەكە لە و پوژدە تىداچوون. بەلى! پوژى ۱۸ى جوژەردانى سالى ۱۳۶۰ بۇ بەرگرتن لە قەتلوعامى خەلك لە لايەن ھىزى كۆنە پەرسىتییە و ھە، قارەمانانى ديموكرات لە ھىزى پەلاماردەر و دەدەست ھاتن و بە سەدان كەس لە ھىزى دوژمن جەندەكیان لە خاكى پىروۆزى كوردستان بە جىما. كاتىك ھىزەكانى كوۆماری ئىسلامى ھەوالى شكستى ھىزەكانیان بیست بە ھىلىكوپتېر ھىزى كوۆماندوۆیان نارە پىشتى ھىزى پىشمەرگە و لە نزىك ئاواى گوىكتە پە پىادەى كردن، بەلام لە ماوہیەكى زور كورتدا ھەر ۳ ھىلىكوپتېرەكە بە چەكى فیداکارانى ديموكرات كەوتنە خوارەو ھەموو ئۇ ھىزانەش كە دابەزىبوون كوژران كە «مىھدى ئەمىنى»، فەرماندەى عەمەلىياتى سپای ورمى يەك لەو كوژراوہكان بوو. شەرى دارەلك لە دەشتى شاروۆیران، لەو عەمەلىاتە فیداکارانە و قارەمانانەى كە لاپەرەكانى مېژووى بەرخودانى ھىزى پىشمەرگەى حىزبى ديموكراتیان لەو ناوچەى پى رازاوہتەو ھە و بۇ ھەمىشە لە مېژووى خەباتى نەتەوہكەمان دەدرەوشیتەو ھە. شەرى دارەلك چەند تايبەتمەندى و خالى گرینگ و جى سەرنجى لە خوگرتبوو، يەكەم: ھىزى كوۆماری ئىسلامى ئەو ھى لە توانیدا بوو بۇ گرتنى ئۇ ناوچەى بەكارى ھىتا و لە بەرامبەرىشدا شكستىكى گەورەى لە ھىزى پىشمەرگە خوارد. دوو ھەم: پىلانەكانى رېژىم كە مەبەستیان بوو و يەك لەوان قەتلوعامى خەلك و راوانانى پىشمەرگە بوو، ھەموویان بوونەو ھە بلقى سەرئاو. سىھەم: رېژىم پى و ابوو كە بەگرتنى ئۇ رىگاوبان و ناوچەى شاروۆیران جوولانەو ھە و جموجوۆلى ھىزى پىشمەرگە خاشەپر دەكا كە لەویشدا شكستى خوارد. چوارەم: سەرکەوتنى ھىزى پىشمەرگە و رەىھەكى تايبەتى بە خەلكى كوردستان بەگىشتى و بەتايبەتى خەلكى ئۇ ناوچەى بەخشى و دەرىخست كە پوۆلەكانیان ھەردەم ئامادەن گيانیان لە پىناو داكوكى لە گەل و نىشتمان بەخشن، ديارە بە داخو ھە لەم عەمەلىاتە گەورەى دا ۴ پىشمەرگەى ئازا و جەنگاو ھە بە بەخشىنى خوینى خویمان سەرکەوتنىكى گەورەیان توۆمار كرد و سەرشوۆرىیان نەسىبى ھىزى كوۆماری ئىسلامى كرد.

تيريك و دوو نيشانه له زميران

شهر به تیکه له چوونیکي ریک خراو، چه کدارانه و زوربه ی کات دريژماوه ده گوتري که له نيوان دهوله ته کان، نه ته وه کان يان ریک خراو و گروپه کانی دیکه دا سه ره هل دها و توندوتیژی، لیکترازانی کومه لایه تی و خه ساری گیانی و مالی زوری به دواوه یه. له وه را که شهر تیکه له چوونیکي راسته قینه، خوویستانه و به ربلأوی نیوان کومه لگه سیاسیه کانه، ده کری وه ک جوریک له توندوتیژی سیاسی دابنری. به م پییه هیچ کات ناتوانین گوشه یه ک له میژوو بیینه وه که ئینسانه کان لی ژیا بیتن و شهر و هه لالی لی نه بووی، بویه نه وه ی هه میسه له میژوو دانه براوه شهره. شهر له پیناوا پاراستن و مسوگرکردنی به رژه وه ندییه سیاسی و ئابووریه کان و هه تا دواپی. شهر به دژی ریژیمه زورداره کان له کونه وه هه بووه و تا ئیستاش هه ر جاری به شیوه یه ک و له شوینیکي سه ر ئه م گوی زه وییه سه ری هه لداوه و دريژه ی کیشاوه و پروون نیه و پیشبینی ناکری تا که ی دريژه ی ده بی. خولقینه ری سه ره کیی شهر ئینسانه کانن که وه ک دیارده یه ک بو چاره سه ری کیشه کان یا داسه پاندنی ئیراده ی خویان به سه ر که سانی دیکه دا په نای بو ده بن. نه ته وه ی کورده هه میسه دژی شهر بووه و به دريژی میژوو نیشتمان هه که ی که وتوته بهر په لاماری دوژمنانی و ئه مه ش نیشانه ی نه و راستیه یه که نه ته وه که مان شهره لایسین و داگیرکه ر نه بووه و به کورتی لاشه ر بووه. شهر له رژه ه لاتی کوردستان، به هاتنه سه رکاری کوماری ئیسلامی، له لایه ن ده سه لاتداری ئه و ریژیمه وه به سه ر گه لی کوردا سه پینرا و مه خابن تا ئیستاش دريژه ی هه یه. هوکاری دريژبوونه وه شی له ئه ستوی ریژیمی زورداری کوماری ئیسلامیه، چونکی نه وان شهریان هه لایساند و داخواریه کانی نه ته وه ی کوردیان پشتگوئ خست. هه ر له و سوئگه یه وه و به ئاراسته ی پیشیلکردنی مافه کانی گه لی کورد به به رده وامی هه ر رۆژی له شوینیک جینایه تیکیان خولقاندوه و وه لامی سه ره تاییترین داخوازه کانی ئه م نه ته وه یان به ئاورو ئاسن داوه ته وه. ئه م بابه ته ش به لگه نه ویست و پروونه که کاتیک سه رکوت و ره شه کوژی و

زەبروزەنگ جیگای ئازادی و پیکەوہەژیان دەگریتەوہ، ئەو نەتەوہیەش ناچار دەبێ بۆ بەرگری لە ماف و ئازادییەکانی دەست بۆ چەک بەری و بۆ وەدەستەئێتان و پاراستنی ئازادی و مافە رەواکانی چەک لە شان بکا. کۆماری ئیسلامی ھەر کە دەسەلاتی بەسەر ئێراندا سەپاند بێ بەزییانی شەری بە دژی نەتەوہی کورد لە پۆژەھەلاتی کوردستان ھەلگیرساند و ھەر بۆیەش حیزبی دیموکراتی کوردستان و گەلی کورد لە پۆژەھەلاتی کوردستان شانازی بەوہ دەکەن کە لاپەرەکانی میژووی خەباتی دەیان سالە بەر بەرەکانی و شۆرشگێرانی و بێ پسانەوہی پۆلەکانی کورد لەو بەشە کوردستان، بە قارەمانەتی تیکۆشەرە بە ئەمەگەکانی نووسراوہتەوہ. رابردووی خەباتی چەندین سالە ئەم حیزبە پراوپرە لە قارەمانەتی و فیداکاریی کادر و پیشمەرگەکانی کە لە پیناوەستە بەرکردنی ویست و داخووزە رەوا و لە میژینەکانی کورد تی کۆشاوہ و لە بەرامبەر سیاسەتی سەرکوتکەرانی رێژی کۆماری ئیسلامیدا بە چۆک دانەھاتوہ و گیانی پاکی پۆلە تیکۆشەرەکانی فیدای سەر بەستی و ئامانجە بەرزەکانی کردوہ. ئەگەر ئاوپر لە ھەخۆبوردووی و بەرخۆدانێ قارەمانانی بدەینەوہ ھەموو پۆژەکانی سال لیواولیوہ لە فیداکاری، کە یەکیک لەو پۆژانە ۱۹ی خەرمانانی سالی ۱۳۶۲ی ھەتاوییە کە ھێزەکانی کۆماری ئیسلامی ھێرشیان کردە سەر گوندی نستان لە ناوچە پەبەت. دەزگای سیخوری رێژیم ھەوالیان دابوو کە بریندارەکانی نەخۆشخانە زواکیو لە ئاوی نستان گیریان کردوہ، ھەربۆیە لەلای گوندی سارتکی لە کاتر میژی یەکی بەر بەیاندا ھێرشێ خۆی ھینابوو و شوینی دیاریکراوی گرتبوو تا پروناکی بەیانی. لەولاش ھیزی پیشمەرگە چەند شوینی شاخی چلا، شاخی پەپوولی و گردی خالەبۆری و ھەروہا گردی گارانەری گرتبوو کە بەسەر ئاوییدا زال بوو، ئەگەرچی شەو دەستەبەک پیشمەرگە بەنیو ھیزی دوژمندا ھاتبوون بەلام تەقەیان لی نەکردبوو و خۆیان ئاشکرا نەکردبوو تاکوو بە خەیاالی خۆیان بەیانی بتوانن زەبری توند لە ھیزی پیشمەرگە بدن و خەلکی نستانیش قەتلوعام بکەن. سەعاتی ۶ی بەیانی تازە دەنگی زەنگولە می مەر و فیتەفیتی شوانان وقاسپە می کەو بیدەنگی پۆژیان شکاندبوو کە گرمە می ئاریجی و

قرمژنی چه کی جوراوجور به سهر ئاواييدا بارين. پیشمه رگه کان کاتیک زانیان دوژمن له لایه کی دیکه وه هیرشی هیناوه له سی لاوه دهست به کار بوون و به نازیه تیی له گیرانه وه نه هاتوو بی ئه وه ی بیلن دوژمن ههنگاویک له ئاوی بی نزیك بیته وه له هیزی داگیرکهر پاسان و دهسته یه کی دیکه و پرای خه لک له ئاوی له دوژمن وه دهست هاتن، به جوریک له ماوه یه کی کورتدا دهست به راوراوینی هیزی دوژمن کرا و زوری نه برد که لاک ی زیاتر له ۷۰ که س له هیزی دوژمن له شه رگه دا به جیما و ۶۶ که سیش به دیل گیران. ئه وان ه ی توانیبوشیان به ژیر بنچکه دار و ده وه ندا رایان کرد و تا ئاوی «میونه» گیر نه بوون. کاتیک فه رمانده کانی هیزی داگیرکهر زانیان هیزه شکسته خوار دوو که یان هیل ی پیوه ندیان نه ماوه کویر کویرانه دهستیان به ئاوربارانی ناوچه که کرد، به لام به ئاگری توپخانه ش نه یانتوانی قهره بووی شکسته که یان بکه نه وه. ریژیم به ته ما بوو به تیریک دوو مه به ست بیکی، یه که م ئه و ناوچه یه داگیر بکا و، دوو هه م نه خو شخانه ی حیزب له و ناوچه یه که پیشمه رگه ی لی دهرمان ده کرا و پیران بکا. به لام ئه وه ی به کرده وه روویدا شتیکی دیکه بوو. به جوریک که زه بریکی وه ها کاریگهر له سپای پاسداران که وت که تا ئیستاش تامی تالی ئه و شکسته گه روویان ریک دهگوشی و سه رکه وتنیکی که م وینه نسبی روله کانی گه لی کورد بوو. ئه وان وایانزانی که خوینی کوری کورد خه زایه و به سانای ده توانن بیرین. داگیرکهران بیریان له وه نه کرد بووه که کورد شه رخواز نیه به لام ه یچ زولمیک ئه گهر به دانی سه ریشی بی قه بوول ناکا. ئه وان ویستیان خه لک و پیشمه رگه لیک دابیرن، به لام دیتیان که پیشمه رگه کوپ و کچی خه لک و هیوای هه ره گه وره ی دواروژی ئه وانه. ئه وان دواتریش بو ماوه ی چهند سال خه لکی نستان و ئه و گونده یان له هه موو ئیمکاناتیک و پیراگه یشتنیک بینه ش کرد بو ئه وه ی هه م توله یان له خه لک کرد بیته وه و هه م به مجوره له پیشمه رگه یان بکه نه وه، به لام خه لکی نستان نه کولیان دا و نه چوکیان له به رده م ئه و ویسته چه وته ی دوژمن دادا. نستان وهک هه میشه قه لای خوراکری و نازیه تی و پیشمه رگه ویستی و دیموکرات خو شه ویست مایه وه.

حه ماسه که ی هه ژده دۆلان

له کۆمه لێکدا که زۆری و زولم و چه و ساندنه وه هه بی، خه بات و بهر به ره کانی ش ده بی و ده مینی. میژووی نه ته وه ی کورد شاهیدی خه بات و تیکۆپشانی پۆله کانی ته تی و تا ئیستاش ئه و خه باته به شیوه ی جۆراو جۆر له لایه ن پۆله کانی ئه و نه ته وه یه وه درێژه ی هه یه. نه ته وه ی کورد له په وتی گه شه کردنی کۆمه لایه تی خۆیدا و هه میشه به گویره ی هه لومه رج هه ولی داوه بۆ ئه وه ی نه ته وه که ی ئازادی و ده ده ست بیئێ. فیداکاری و له خۆبودویی و گیانبازی و قوربانیدانی پۆله کانی ئه و نه ته وه یه باشتترین به لگه ن. میژووی خویناویی ئه و گه ل و نیشتمان ه ئه وه مان پێ ده لێ که تا نه ته وه ی کورد هه یه ده نگ و هاواری بۆ خه بات و گه یشتن به مافه کانی کپ نا کرێ. چونکی نه ته وه یه کی خۆراگر و ئاماده شه نرخ ی ئازادی خۆی بدا، ئاماده یه باشتترین و به ئه مه گترین پۆله کانی خۆی بکاته قوربانی. کوئ هه یه له م پیده شتانه، له و شاخ و کیوانه، له و شیو و دۆلانه، له شار و دێ، له مووچه و مه زرا، له هه موو جییه کی ئه م کوردستانه به پۆله یه کی ئه م نیشتمان به خوین شه لال نه بووبێ. میژووی جوولانه وه ی کورد له سات به ساتی ئه و پۆژه سه خت و ناهه موارانه و له و هه ماسه و سه رکه وته شیرین و شکسته تال و ناخوشانه، له په وتی هه وراز و نشیوی که ئه م گه له له سه دان سال له مه و به ره وه له گه لێ په نجه شکینی کردوه، پیک دێ. ئه گه ر له پۆژانی سه ختی بهرگری خویناویدا ده رفه ت و ئیمکاناتی تۆمارکردنی ئه و پۆژانه مان نه بووه، جا چ به وینه، به فیلم و چ به نووسین و کوکردنه وه ی دیکۆمینته کان، به لام ئه گه ر ئه مرۆ میژووی خۆمان پشتگوئ بخره ن و نه توانین تۆمار و به دیکۆمینتی بکه ین، نه وه ی داها توو و میژوو نامانبوو رێ و بیبه زه بیانه ده مانداته بهر په خنه و سه رکو نه. هه ر بۆیه غه دره ئه گه ر ئه و پۆژانه نه نووسینه وه، ئه گه ر تۆزی فه رامۆشیان له سه ر

لانه‌دهین و زیندوویمان نه‌که‌ینه‌وه. ئەو رۆژانه‌ی که ئەگەر به نووسراوه بمیننه‌وه، به دلنیا‌یی‌ه‌وه له داهاتوودا ده‌بنه هه‌وینی دروستکردنی سه‌دان و بگره‌ه‌زاران دیکۆمینت و فیلم و به‌لگه‌ی سیاسی، هونه‌ری و ئەده‌بی. خۆی کاریکی پر‌بایه‌خه ئەگەر ئەم‌رۆ میژووی به‌ر‌به‌ره‌کانی و به‌رخۆدانی هیزی پیشمه‌رگه دیکۆمینت و زیندوو راگرین. عه‌مه‌لیاتی «هه‌ژده دۆلان» له ناوچه‌ی بانه یه‌ک له چه‌ماسه‌کان و یه‌کیک له رۆژه‌کانی میژووی قاره‌مانه‌تی هیزی پیشمه‌رگه‌ی کوردستانه.

رێژی‌می کۆماری ئیسلامی به‌دوای داسه‌پاندنی ده‌سه‌لاتی خۆی به‌سه‌ر خه‌لکی ئێران و به‌تایبه‌تی کوردستان، هه‌ر به‌وه‌ش نه‌وه‌ستا و سیاسه‌تی نواندنی توندوتیژی و زه‌بروزه‌نگی خۆی به‌سه‌ر خه‌لکا هه‌روا درێژه‌ پیدا و به‌ وه‌ر‌یخستنی ماشینی گوشت و گوشتار به‌مه‌به‌ستی چاوترساندنی لاوانی کورد له‌هیچ چه‌شنه‌ پیلانیک نه‌پرینگایه‌وه. له‌سه‌ره‌تای هاوینی ساڵی ۱۳۶۰ هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامی بۆ داگیرکردنی جاده‌ی بانه - سه‌رده‌شت، چه‌ندین جار هێرشیان کرده‌سه‌ر ناوچه‌که و هه‌موو جارێ به‌هۆی فیداکاری و خۆراگری هیزی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان تیک ده‌شکان و به‌ده‌یان و سه‌دان که‌سیان لێ ده‌کوژرا و پاشه‌کشه‌یان پێ ده‌کرا و خۆیان له‌پادگانی بانه ده‌هاویشه‌وه. رێژیم به‌دوای هه‌ر شکستیکیش به‌تۆپخانه‌ی قورس خه‌لکی بێتاوان و چیا و دۆل و پینده‌شت و باخ و ره‌زی خه‌لکی له‌ناوچه‌که ئاگر باران ده‌کرد و وه‌ک ئاماژه‌ی پیکرا هیچ جیاوازییه‌کی له‌نیوان خه‌لک و هیزی پیشمه‌رگه‌ دانه‌ده‌نا و له‌زۆر شوینی رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان کویرکویرانه و هه‌ر‌مه‌کی ده‌ستی له‌که‌سه‌ نه‌ده‌پاراست. هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامی پاش چه‌ند جار شکسته‌یه‌که‌له‌دوای یه‌که‌کانی به‌ده‌ست هیزی پیشمه‌رگه‌ له‌جاده‌ی بانه - سه‌رده‌شت، تاکتیکی گوپی و به‌شیوه‌ی شه‌ری جه‌به‌ه‌یی که‌وته‌خۆ. بۆ ئەم مه‌به‌سته‌ رۆژی ۶ی گه‌لاویژی ساڵی ۱۳۶۰ جاریکی دیکه‌ به‌هیزیکی سه‌دان که‌سی و تۆپخانه‌یه‌کی قورس په‌لاماری جاده‌ی بانه - سه‌رده‌شتی دایه‌وه. ئەم هیزانه‌ له‌پیشدا که‌وته‌نه‌که‌مینی لکی دوو، پاشان له‌زۆربه‌ی شوینه‌کان له‌داوی پیشمه‌رگه‌کانی هیزی شه‌هیدانی وردی که‌وتن. دوژمن وه‌ها سه‌ری لێ شیوابوو که‌ توانای خۆکوکردنه‌وه‌ی

نه بوو. هیژی سه رلیشیواوی ریژیم به هوی ده ستوبردی پیشمه رگه کان
 شیرزه بوو و پوله کانی دیموکرات دهر فرتی خوړیکخستننه وه یان
 نه ده دانی. ئەم پوژه میژوو ییه و ئەم هه ماسه یه که له گه ل پوونا کابیی
 به یانی دهستی پی کرد و تا ۵۰ ئیواری خایاند، به شکستی دوژمن
 کو تایی هات. له و شه ره قورسه دا جهنده کی سه دان کهس له هیزه کانی
 ریژیم له سهر زهوی کهوت و ۲۲ ماشینی هیژی سه رکوتکه ره کان و
 سه دان چه کی جوړاو جوړ دهسکه وتی هیژی پیشمه رگه بوون. له و
 شه ره دا بیجگه له پیشمه رگه یه که که به برینداری گیرابوو و پاشان
 له کو تایی شه ره که به جهنده کی کوژراوه کانی دوژمنیان گوړیبوووه،
 سه رکه وتنه که به خوینی ۸ قاره مانى نه ته وه که مان کو تایی هات.
 ئەگه رچی له م هه ماسه یه دا ۸ تیکوشه ری ریگای ئازادی گیانیان
 بو پاراستنی ئاو و خاکه که یان به خشى، به لام به خوینی خو یان
 میژوو یه کیان نووسییه وه که بو هه میسه له دلی نه ته وه که یاندا به
 زیندووی ده میننه وه. ئەو پوله شه هیده به به خشینی خوینی خو یان
 سه لماندیان که یه که م: کورد نه ته وه یه کی گیانفیدا و به ره له ستکاره و
 دوژمن ناتوانی به سانایى خاکه که ی داگیر بکا و له خاکه که یدا ته راتین
 بکا. دووهه م: ریژیم که پی و ابو هیچ هیژیک ناتوانی به ره به سستی
 بی بو گرتنی جاده ی بانه - سه رده شت، به لام کورانی دیموکرات
 له و مه لبه نده ده رسیکی وایان به هیژی ریژیم دا که ئیستا وه ک
 بیره وه ریبه کی تالی شکستخواردن باسی ده که ن و ده یگیرنه وه. سییه م:
 ریژیم پی و ابو ئەگه ر ئەو جاده یه داگیر بکا پیوه ندی هیزه کانی
 خواره وه له گه ل بنکه ی ده فته ری سیاسی ده پسین و هیژی پیشمه رگه
 به هاسانی ناتوانی هات و چو بکه ن که ئەو پیلانه شی پووچهل بووه

لەپەرەوێزی دیکۆمێنتارەکی «کۆیسنجق» دا

دەنگ و ڕەنگی کۆماری ئیسلامی لە (شبکە مستەند) ی خۆیدا فیلمیکی لە ژێر ناوی «کۆیسنجق» دا بلاو کردەووە. فیلمەکە باس لە سنووربەزاندنی کۆماری ئیسلامی و ھێرشێ کۆماری ئیسلامی بۆ سەر حیزبی دیموکرات دەکا. وەک لە فیلمەکەشدا ھاتوووە ئامانج لەو ھێرشە زەبەرلێدان لە حیزبی دیموکرات و ڕیگرتن لە چالاکییەکانی ئەو حیزبە لە نیوخۆی ولات و خۆیان گوتەنی سەقامگیرکردنی ھێمنی لە کوردستان بوو. لە کەس شاراواوە نیە کە کۆماری ئیسلامی ھەر لە ڕۆژی دامەزرانیەووە تا ئیستاش ماکە ی سەرەکی ھەموو نا ئارامییە کە لە کوردستان. کۆشتوبیری خەلکی شارەکانی سەقز، سنە، بانە و نەغەدە و کۆمەڵکۆژییەکان لە چەندین گوندی وەک قارنێ، قەلاتان، سەر و وکانی، سۆفیان، حەسەن لۆلان و ھتد، ئاوارە کرانی ھەزاران بنەمالە و دوور خستنی وەیان لە کوردستان و، وێرانکردن و سووتاندنی دەیان گوندی ڕۆژھەلاتی کوردستان تەنیا گۆشەییەکی بچوو کە لە جینایەتەکانی ئەو ڕێژیمە کە تا ئیستاش لە شیوەی نەرم و زبری خۆی لە کوردستان درێژە ی ھەیە. دەزگای سەرکۆتی کۆماری ئیسلامی لەو دیکۆمێنتە دا دەییەوئ ھیزی شان و باھۆی بە ڕووی دژبەرانیدا پیشان دا و بلی لە قوولایی ولاتیکی دی ئۆپەراسیۆنیکی ئاوا دەکا، بەلام ھەر لەو کاتە دا سەدان و بگرە زیاتر لە ھەزار پێشمەرگە ی حیزبی دیموکرات لە نیوخۆی ولاتدا بوون، کەچی ڕێژیم نەیدەوێرا خۆ لە قەرەیان دا. چونکی دیبوویان کە چون لە شەپگە ی شەرە نابەرەمبەرەکاندا لمبۆزی فەرماندە پر ئەستێرەکانیان لە عەرز ی دەدری و چون گوردان و گروھان و گروپە زەربەتەکانیان زەبوون و چوو کە لە بەر دەم ھیزی پێشمەرگە دا بەچۆک دادین. باسە کە چیە؟ باس ئەو ھەیە کە ڕووداوەکانی کوردستان و حەماسە خولقینی ھیزی پێشمەرگە و بەردەوامیی شەر و پیکدادانەکان لە دوای کۆتایی شەری ئێران و عێراق لە کوردستان وادەکا سپای پاسداران لە لایەن ناوھندە دەسەلاتەووە فشاری زیاتریان بخریتە سەر. شوپرای نیزامی سپای پاسداران لە کۆبوونەو ھەیکدا بریار دەدا

فه‌مانده‌یه‌کی نوئ بنیریتته کوردستان هه‌تا جیی عه‌لی قومی، چه‌مران، لاجوه‌ردی و مه‌حموود کاوه بگریته‌وه که به‌دهستی رۆله‌کانی کورد به‌سزای تاوانه‌کانیان گه‌یشتبوون. ئه‌و بریاره له کاتیگدا درا که ریژیم له نیوخۆ ده‌یان و سه‌دان ته‌رحی عه‌مه‌لیاتی به‌دژی حیزب داده‌پرشت و هه‌موو جارێ زه‌بری گورچکبری لێ ده‌که‌وت؛ بۆ قه‌ره‌بوو‌کردنه‌وه‌ی خه‌سار و زیانه‌کانیشیان ئه‌وه‌ی له ده‌ستیان ده‌هات و په‌نایان بۆی ده‌برد تیرووری کادر و پێشمه‌رگه‌کانی حیزب بوو له باشووری کوردستان. له‌و نیوه‌شدا ناسه‌قامگیری باشووری کوردستان هه‌ل و به‌ستینیکی له‌باری بۆ تۆره‌ سیخووری و تیرووریسته‌یه‌کانی کۆماری ئیسلامی ره‌خساندبوو. به‌لگه‌ نه‌ینییه‌کان ده‌ریده‌خه‌ن که کۆماری ئیسلامی فشارخسته‌سه‌ر هیزه‌کانی باشووری کوردستانی وه‌ک تاکه‌ریگه‌ی به‌ره‌ورووبوونه‌وه له‌گه‌ل حیزبی دیموکرات له‌به‌ر ده‌م خۆی داناوه، به‌ تایبته‌ له‌ سه‌رده‌میگدا که شه‌ری نیوخۆیی له‌ باشووری کوردستان ده‌رفه‌تی له‌بارتری بۆ ده‌ستدریژی و ته‌پراتینی کۆماری ئیسلامی له‌ خاکی هه‌ریمدا بۆ ریژیم ره‌خساندبوو. عه‌مه‌لیاتی هێرش بۆ سه‌ر بنکه‌ی ده‌فته‌ری سیاسی حیزبی دیموکرات له‌ قوولایی ۲۵۰ کیلۆمتری خاکی باشووری کوردستان به‌ جولاندنی زیاتر له‌ دوو هه‌زار هیژی چه‌کداری ته‌یار به‌ ۱۵ قه‌بزه‌ توپی ۱۳۰، ۱۰ قه‌بزه‌ کاتیوشا و موشه‌کی ۲۴۰ ده‌ستی پیکرد. ریژیم رۆژی ۵ی گه‌لاویژی ۱۳۷۵ هیزه‌که‌ی به‌ره‌و بنکه‌کانی حیزب خسته‌پڕ و وه‌ک له‌ دیکۆمینتاره‌که‌شدا ده‌رده‌که‌وی له‌ هه‌موو ماوه‌ی ئه‌و رێ برینه‌دا له‌ ترسی په‌لاماری هیزه‌کانی حیزبی دیموکرات چه‌مینیان نیه. سه‌ره‌نجام له‌ کاتژمێری ۶ی به‌یانی رۆژی ۷ی گه‌لاویژی سالی ۱۳۷۵ی هه‌تاوی توپخانه‌ی سپای پاسداران که له‌ گوندی سماقولی داندرا‌بوو، یه‌که‌م توپ و کاتیوشا‌کانی به‌پڕ کرده‌ سه‌ر بنکه‌ و باره‌گا‌کانی حیزبی دیموکرات. له‌ ئاویی «کاموسه‌ک» یش را دوو موشه‌ک روو به‌ بنکه‌کانی حیزب گه‌رابه‌ندی کران و فه‌رمانده‌ی هیزه‌کانی ریژیم له‌ سه‌ر چپای هه‌بیته‌ سولتان به‌دوورینه‌وه‌ بنکه‌کانی حیزب‌یان خسته‌ به‌رچاو. ئاگربارانی بنکه‌کانی حیزب بۆ ماوه‌ی ۱۲ سه‌عات به‌ به‌رده‌وامی درێژه‌ی هه‌بوو، به‌لام به‌هۆی ژیری و لینه‌اتوویی حیزب له‌ کۆنترۆل‌کردنی دۆخه‌که‌

که له لایه ن ستادیکی فه رمانده بی پێنج که سییه وه ئیداره دهکرا، تاکه یه ک پێشمه رگه خویتی له لووت نه هات و کهس شه هید و بریندار نه بوو. ریژی می کۆماری ئیسلامی بۆ ئه وه مه لیاته ناچار بوو سنووری ولاتیکی دی ببه زینتی، پرهنسییه نیۆده وه له تییه کان نادیده بگری و له شکرکیشییه کی گه روه وه پری بخا، به لام ئه وه ی دهستی که وت سه رشوپی و شکست به ولاره تر نه بوو. له و فیلمه دا ناوه نده ئه منیه تییه کان ده یانه وی بلین که گرییه ستیکیان له نیوان خو یان و حیزبی دیموکراتدا ئیمزا کردوه، چه واشه کارییه ک که ته نیا خو یان ده زانن چه نده ی فر به راستییه وه هه یه. به تایبه ت که دوا ی ئه وه ده ست درژییه ش نه کوردستان هیزی پێشمه رگه ی لی برآ، نه کووره ی خه باتی حیزبی دیموکرات ساردی و سپری تیکه وت، نه کوردستان بووه ئه و پارووه ی به گه روویانیدا بکه ن. ریژیم ده یه وی بلنی مه به ست له عه مه لیاته که ی «کویسنجق» جیگیرکردن و سه قامگیرکردنی ئه منیه تییه له کوردستان، به لام کی هه یه نه زانی دوا ی زیاتر له ٢٠ سال له و روودا وه ش ته نیا هو کاری نائهمنی له کوردستان هه ر خودی کۆماری ئیسلامییه. کی هه یه نه زانی ئیستاش ئه و به ناو ئه منیه ته له کوردستان به پوستال و زه برونه نگ و سه رکوته که راگیراوه و ئه منیه ت له کوردستان بۆ ریژیم ته نیا مانای زه وتکردنی ماف و ئازادییه کان، کپکردنی دهنگی ناره زایه تی و به گژدا چوونه وه ی شوناس و مافخوازی خه لگی کورد ده دا که س سه ره پای تیچووی زوری بۆ ریژیم قه ت نه یه توانیوه تییدا سه رکه وتوو بی. وه ک باس کرا ئامانجه کانی ریژیم له ده سترژییه که ی رۆژی ٧ گه لاویژ بۆ سه ر بنکه و باره گا کانی حیزبی دیموکرات زور و فره ره هه ند بوون که یه ک له و ئامانجان ه به ره و روو کردنه وه ی هیزه کانی حیزبی دیموکرات له گه ل هیزی حیزب و لایه نه سیاسییه کانی باشووری کوردستان بوو. که دیاره به خو شییه وه به هو ی وردبینی و ئاسوی فراوانی بیرکردنه وه ی رییه رانی کورد ئه و پیلانه ش بۆ ریژیم سه ری نه گرت. ٢١ سال دوا ی ئه و هیرش و په لاماره و بلا بوونه وه ی دیکۆمینتاره که ی سپای پاسداران له ٢١ ساله ی ئه و شکانه دا پیمان ده لی: حیزبی دیموکرات و خه باتی کورد له ئیران قه لایه کی له شکان نه هاتوو یه.

یه که مین سرنج بدن

ساله کانی کۆتایی په نجا و سه ره تای ۶۰ خه لک له ناوچه ئازادکراوه کانی کوردستان ئه زموونی دهسه لاتیکی کوردی و خو به ریوه به رییان ده کرد. له و سالانه دا ئه گه رچی کوردستان له گه ماروی سهختی ئابووری دهوله تی ناوه ندیدا بوو، به لام ئازادی ئه و نیعمه ته پر بایه خه بوو که خه لک له پیناویدا هه موو چه رمه سه رییه کی قه بوول ده کرد. نیوه راستی مانگی خه رمانانی سالی ۱۳۶۰ بوو که به ره به ره ئالۆزی له نیو خه لکدا درووست ده بوو. زۆر کهس مالی له شار وه دهر دهنه و به ره و گونده کان ده رویشته، حیزبه سیاسییه کان بنکه کانیان ته نکه کردبوو. ئه وهی خه لک له میژ بوو لئی ده ترسا نزیک ده بووه و هه ر پۆژی هه والیکی ناخۆش له ده ورووبه ر ده بیسترا. هیرشی جینایه تکارانی دژه کوردی کۆماری ئیسلامی ئیران بو کوشتن و قه لاچۆی شار و گونده کانی کوردستان گه یشتبووه ئه و په ری خۆی. ئه و جینایه تکارانه ی که گری به لرفه ی قین و رقیان ته نیا به خوینی کورد داده مرکاوه، هه ر رۆژه و هه ر سه عاته ی له ئاواپیه ک و له شه قامی شاریک یا قوژبنی مال و کۆلانیکی سینگی گهنج و پیرانی نه ته وهی کوردیان کون کون ده کرد. بوکان دوا شار بوو که هیشته پۆستالی ره شی داگیرکه ری نه گه یشبوو یه. ریژیم له چه ند قۆله وه په ره ی به هیرش و په لاماره کانی دابوو هه تا به ر له وهی وه رزی سه رما و زستان بگاتی داگیری بکا و دواچار پۆژی ۱۱ ره زبه ری سالی ۱۳۶۰ به ته واوی دهستی به سه ر شاردا گرت؛ دیاره ئه و سه ره که وتنه ی ریژیم هینده ش ئاسان ده سه ته به ر نه ببوو، پۆژ نه بوو له شوینیک و شیو و دۆلێک جهنده کی هیزه کانی نه که ون. هیزه کانی ریژیم به ههستی تۆله وه که وتبوونه گیانی خه لک. زۆر کهس گیران و به بی دادگایی ئیعدام کران. هه والی گولله بارانکردنی خه لک له کوره خانه کانی ساروقامیش و باغه کانی ئاواپی داشبه ند و له ژیر پردی میراوا زار به زار ده هات و ده گه را. پینشه مرگه له پینا و پاراستنی خه لکدا شاری چۆل کردبوو و له گونده کانی ده ورووبه ر دامه زرابوو، به لام زۆریه ی شه وه کان شاریان ده کرد به گۆرستانی کۆنه په رستان و قرمه ی چه کی پینشه مرگه شه و نه بوو بیده نگیی شار نه هه ژینیی و خه و له چاوی داگیرکه ران نه ته ریئیی. گوردانی ۸۰۱ هه و ابوردی شیراز که له داگیرکردنی شاری بوکاندا

رۆلی بهرچاوی بینییوو، پاش چوار مانگ بریار ددهن شار به جی بیلن. تیکوشه رانی دیموکرات له هیزی بهیان پاش ئه وهی هه والیان پیدهگا که ستوونیک هیزه کانی کوماری ئیسلامی (گوردانی هه وابوردی ۸۰۱ی شیراز) خه ریکی چۆلکردنی شاری بۆکانن، دهکه ونه بهرنامه که زه بریکی گورچک بریان لی بدن. چه ند که س له بهرپرسیانی هیزی پيشمه رگه وهک، سه رهنگ چیا، حه سه ن جه مشیدی، قاسم باقی، عوسمان دادخا و علی بالدار بۆ شناسایی هه ره هه موو جاده ی بۆکان _ میانداو ده پیون تا جیگه یه کی له بار بۆ زه ره لیدان له و ستوونه بدۆزنه وه. پاش چه ند رۆژ شناسایی نیزیک گوندی «حوسین مامه» بۆ ئه و مه به سه دیا ری کرا. رۆژیکی به سه ته له کی مانگی ریبه ندان بوو. ته نیا ۲۷ پيشمه رگه بۆ ئه و عه مه لیاته ده ستنیشان کرابوون که به پیی بهرنامه ی دیاریکراو سه عاتی ۳ی نیوه شه و له ئاوی حوسین مامه و کیلۆئاباد خویان حه شاردا. کورد گوته نی به فر ده باری وهک سه ره چۆله که و رۆژ رۆژی پيشمه رگه بوو. هینده ی نه برد که ستوونه که ی هیزی دوژمن که ۴۳ ماشین بوو سه ری به ئاوی حوسین مامه وه نا. ستوونه که به هوی بارینی به فری تونده وه هه موو به دوی یه کتردا و زۆر به هیواشی ده رۆیشت. خه لکی ئاوا ییه کانی سه ر ریگا هه موو چاویان له ستوونی دوژمن بوون که چۆن دوی کوشتوب و قه لچۆی خه لک به ره می جینایه ته کانیان بۆ ده سه لاتداریانی خویان ده برده وه. چاوه کان هه موو له سه ر ده ست و په لاپیتکه ی پيشمه رگه کۆبوونه وه هه تا ئوخز نیک به خشنه هه ناوی سووتای خه لکی دل بریندار. به لام ئاخۆ ئه و کاره قورسه به و ۲۷ پيشمه رگه یه ده کری و له راستیدا ئه وه کاریکی چاوه پواننه کراو نه بوو؟ نا... چونکی قاره مانی وهک برایم ئۆف له ریزی ئه واندا بوون که سه ره رای دوو دلی فەرمانده رانی هیزه که به ئاریجی یه وه بۆ ستوونی دوژمن چوو. ۲۷ رۆله ی گیان له سه ر ده ست که زۆر رۆژی ئاوی دیبوو، هاتبوون حه ماسه یه کی نوئ به ناو و یادی خویان تۆمار بکه ن و به نووسینه وه ی سه رکه و تئیکی گه وره ئاوپر شکینی دلی پر داخ و که سه ری رۆله کوزراوانی ده ستی بیدادی بکه ن. له گه ل یه که م گولله ی ئاریجی برایم ئۆف ستوونی دوژمن به سه ر یه کدا که وت. رۆله کانی گه ل به ئه ژمار که م و به باوه ر شاخ و چیا ئاگریان له سه ر پشتی دوژمنی زۆر و زه وه ند و کۆک و پۆشته کرده وه. هیزی دوژمن حه په سابوو. هه موو دنیا ی به پيشمه رگه ده بینی و رۆژی رووناکی لی

بیووه شه‌وی تار و، به‌فری سپی به ره‌شایی ده‌بینی. شه‌ر سات به‌سات گهرمتر ده‌بوو. له ماوه‌ی نزیک به دوو سه‌عاتدا ته‌واوی ستوونی نیزامیی گوردانی هه‌واوردی ۸۰۱ی شیراز ده‌ستی به‌سه‌ر داگیرا و ته‌فر و تونا بوو. به‌لام ئه‌وی گرینگ و ته‌نانه‌ت جیگه‌ی سه‌رسوورمان بو هه‌موو که‌س و پتر له هه‌موو که‌س بو کار به‌ده‌ستانی ریژیم ئه‌وه بوو که ته‌نانه‌ت یه‌ک پیشمه‌رگه‌ش خوینی له لوتی نه‌هاتیوو... ئه‌وه بوو که رۆژی دواتر خه‌لک بو یه‌که‌مجار له رادیو ده‌نگی کوردستان گوئیان له نه‌عه‌ره‌ته‌یه‌کی شیرانه بوو که ده‌یگوت: «سه‌رنج بدن... سه‌رنج بدن...». یه‌که‌م «سه‌رنج بدن» یش گێرانه‌وه‌ی حه‌ماسه‌ی شکاندنی ستوونی نیزامیی گوردانی هه‌واوردی ۸۰۱ی شیراز به‌ده‌ستی ته‌نیا ۲۷شیره‌کوپی هیژی به‌یان بوو. کۆماری ئیسلامیی ئیران زۆر به‌و ستوونه‌ ده‌نازی و خه‌لکیکی زۆر له‌شاری میان‌واو بو پیشوازی له سه‌رکه‌وته‌کانی له گرتنه‌وه‌ی بوکان راوه‌ستابوو، به‌لام ئه‌وان نه‌یاندانه‌زانی که ۲۷ رۆله‌ی حیزبی دیموکرات چییان به‌سه‌ر ئه‌و ستوونه‌ هینتاوه و ئه‌وه‌ی کوژراوه کوژراوه و ئه‌وه‌ی گیانی ده‌رباز کردوه سه‌ری خۆی هه‌لگرتوه، مه‌گه‌ر چه‌ند که‌سیک توانییتیان له گه‌رمه‌ی شه‌رپدا بو ته‌په‌کانی ئه‌وه‌ری ئاله‌شین رایان کردبێ و خۆیان ده‌رباز کردبێ، ده‌نا ئه‌وه‌ی مابوووه کوژرا، یان به‌دیل گیرا. کۆتایی عه‌مه‌لیاته‌که‌ زانرا که سه‌رجه‌م ۴۳ ماشین، ۶ ئوتوبوسی هه‌لگری نه‌فه‌رات پر له نه‌فه‌ر ئازاد کران، زیاتر له ۱۰۰ که‌س له هیزه‌کانی ریژیم کوژراون. ده‌سکه‌وته‌کان: زیلی ئه‌رته‌شی ۲دانه، جیبی فه‌رمانده‌هی ۲دانه، په‌دافه‌ندی ۲۳میلیم یه‌ک دانه، ئارپیجی ۷ چارده‌دانه، توپ ۱۰۶میلیم یه‌ک دانه، ته‌فه‌نگی ۵۷ دوو دانه، ته‌فه‌نگی ۸۱ میلیم ۳دانه، خۆمپاره‌ی ۸۱ دوو دانه، موشه‌ک‌تاو ۵دانه، کالیبرپه‌نجا ۵دانه، ته‌فه‌نگی جو‌راوچۆر ۴۵دانه، تیرباری ژ-۳هه‌ژده‌دانه، بیسیم ۸دانه کۆمه‌لیک شتی نیزامیی دیکه. کۆماری ئیسلامی بو به‌یانیی ئه‌و رۆژه وه‌ک پیشه‌ی جارانی بو قه‌ره‌بووکردنه‌وه‌ی شکسته‌ قورسه‌که‌ی په‌لاماری گوندی حوسین‌مامه‌ی دا و هه‌موو ئاوابییه‌که‌ی سووتاند و به‌وه سوکنایی خۆی ده‌داوه که زینده‌وه‌ری له‌و ئاوابییه‌ نه‌هیشتوو. ئه‌وه‌ی هیزه‌کانی ریژیم به سه‌ر گوندی حوسین‌مامه‌یان هینا، کرده‌وه‌ی ئه‌و هه‌ره‌شانه بوو. حوسین‌مامه سووتا، به‌لام خه‌لکه‌که‌ی ئاوه‌دانیان کرده‌وه و حیماسه‌ی پیشمه‌رگه‌کان له دلی خه‌لکی کوردستان و برینی ئه‌و تیکشکانه قورسه له ناخی ریژیم و میژوودا بو هه‌میشه هه‌رمان و زیندوو مایه‌وه....

به ره و نه ورۆزیکى میژوویى

شاخی مله ند وهک که لله قه ندىک له سه ر پووبارى سىروانه وه هه لده کشى بۆ سه ره وه و پالى داوه به شاخی شاهووه. شاروچکه ی نه وسوود له نىوقه دى ئەم که لله قه نده هه لکه وتوه. شاخی شاهو له رۆژئاواى شارى نه وسووده، له باکور شاروچکه ی نودشه و له باشورى شه وه شاروچکه ی ته وىله هه لکه وتوون. ئاوى سىروانىش نيوه بازه نى له لای نودشه وه تا قه لاگا ناوچه که ی له شوینه کانى دیکه دابریوه. له لوتکه ی مله ندوه بۆ سه ر ئاوى سىروان دوو ریزه شاخ به دوو به رى شاروچکه ی نه وسوود دا به ره و خوار ده بنه وه بۆ سه ر سىروان، ئەم دوو ریزه شاخه به ره ی شه رى ئىران_ عىراق بوون. ریزه شاخی لای باکورى نه وسوود هیزه کانى ئىران و لای باشورى شه وه هیزه کانى عىراقى لى جىگىر کرابوون. رۆژئاواى شاخی په روىنى ناوچه ی قه ده غه کراوى عىراق و چه ند گوندىکى چۆلکراوى لى بوون. بنکه و باره گاگانى هیزى شاهو و کومىته ی شارستانى هه ورامان له دوو به رى ئەم شاخه و شاروچکه ی نه وسوود و گونده کانى لای باشورى رۆژئاواى نه وسوود دامه زرابوون. جیا له م ناوچه یه دوو بنکه ی دیکه هه بوون، یه کيان له باکوورى رۆژه لاتى شارى هه له بجه له داوینى شاخی شنروى له گوندى پيشاو، ئەوه ی دیکه یان له رۆژه لاتى شارى هه له بجه له دامینى شاخی شاهو به ناوى هانىگه رمه له. هیزه چه کداره کانى رىژىم به ده یان جار هیرشى به ربلاویان کردبوو بۆ گرتنه وه ی ئەم ناوچه یه و هه ر جار وه به کوشته و برىندارىکى زۆره وه سه رشۆرانه پاشه کشه یان پى کرابوو؛ دوا هه ولى رىژىم بۆ گرتنه وه ی ناوچه که له سه ره تای مانگى ره شه ممه ی سالى ۱۳۶۶ى هه تاوى بوو، هیزه کانى رىژىم به ئه رته ش و سپا و به سىج و قه رارگای ره مه زان خو یان بۆ هیرشیکى گه وه ئاماده کرد. مه به ستى سه ره کى رىژىم له م هیرشه به ربلاوه له داوخستن و دواتر ده رپه راندنى هیزه کانى حیزبى ديموکرات له ناوچه که بوو. سه ره نجام شه وى ۲۳ له سه ر ۲۴ى ره شه ممه ی ۱۳۶۶ى هه تاوى هیرشیکى به ربلاوى ده ست پى کرد. کومىته ی شارستانى هه ورامان و هیزى شاهو پيش هیرشه که له به شى هه ره زۆرى جموجوله کانى هیزه کانى رىژىم

و ئاماده‌کاریه‌کانیان ئاگادار بوون. بۆیه له لایه‌ن هیژ و کومیتیه‌ی شارستانی هه‌ورامانه‌وه کۆمه‌لیک بریار و ئاماده‌کاری پێشوه‌خت له‌به‌رچاو گیرابوو. پێشمه‌رگه‌کانی هیژه‌کانی شاهۆ و زاگروس له‌سێ خالی سه‌ره‌کی و ستراتیژی ناوچه‌که ده‌ست له‌سه‌ر په‌لاپیتکه‌ی تفه‌نگه‌کانیان چاوه‌روانی ره‌وه‌ی جاش و پاسداره‌کان و ئاماده‌ی لێدانی زه‌بری گورچکبێ و تاسینه‌ر بوون. له‌لایه‌کی دیکه‌شه‌وه هه‌موو دانیشتووانی ناوچه‌که په‌نایان بردبووه به‌ر کونه‌ته‌یاره و ئەشکه‌وت و په‌سیوه‌کان. به‌رزاییه‌کانی په‌روینی و هه‌واره‌به‌رز به‌رزترین لوتکه‌ی ناوچه‌که بوون و به‌گیرانی ئەم لووتکه‌یه پێشمه‌رگه‌کانی جیگیر له‌نه‌وسود و شوشمی ده‌که‌وتنه‌گه‌مارۆ و پێوه‌ندیان له‌گه‌ل هیژ ده‌برا و له‌لایه‌کی دیکه‌شه‌وه هیژه‌کانی رێژیم به‌ته‌واوی ناوچه‌ی ده‌ره‌توی و هه‌رمیله‌یان ده‌خسته‌ژێر چاوه‌دیژی خۆیان و هاتوچۆی پێشمه‌رگه‌یان به‌ره‌ست ده‌کرد. هه‌روه‌ها به‌رزاییه‌کانی ئاوه‌زنی و گاکوژه‌ش شوینی ستراتیژی بوون و، به‌گیرانی ئەم شوینانه‌ش هیژه‌کانی رێژیم به‌ئاسانی ده‌ستیان ده‌گرت به‌سه‌ر بنکه‌ی هیژ و کومیتیه‌ی شارستان و ئەنباری ته‌قه‌مه‌نی و خوارده‌مه‌نی و زینداندا. به‌رزایی ناله‌پانیش شوینیکی ستراتیژی دیکه‌ی ناوچه‌که بوو، ئەم به‌رزاییه‌ بۆ هیژه‌کانی رێژیم له‌چه‌ند لایه‌که‌وه گرنگ بوو. زالبون به‌سه‌ر دوو دیوی ناوچه‌که‌دا، واته‌قه‌لاگا له‌رۆژه‌لات و هاواره‌کۆن له‌رۆژئاوا، ئەم شوینه‌ پشٹیوانیکی قایم ده‌بوو بۆ هه‌ر دوو به‌ره‌ی ئاوه‌زنی و هه‌واره‌به‌رز. هه‌روه‌ها گونجاوترین شوین بۆ به‌ریکردنی هیژی یارمه‌تیده‌ر و چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی و خوارده‌مه‌نی بۆ به‌ره‌ی شه‌ر بوو. یه‌که‌م ئارپی جی له‌به‌رزترین شاخی ناوچه‌که واته‌شنروی بیده‌نگی شه‌وی شکاند و بوو به‌ده‌سپیکردنی شه‌ر له‌هه‌موو ناوچه‌که‌دا، توپخانه‌کانی رێژیم له‌ده‌یان شوینه‌وه که‌وتنه‌ ئاوربارانیکی قورس، به‌چه‌شنیک که‌له‌یه‌ک چرکه‌دا سه‌دان گوله‌تۆپ و خۆمپاره و کاتیوشا ده‌ته‌قینه‌وه و ناوچه‌که به‌ته‌واوی ببوو به‌گر و ئاگر و ته‌قینه‌وه. پێشمه‌رگه‌کانیش به‌وشیاری و ئاماده‌یی ته‌واوه‌وه له‌به‌ره‌کانی شه‌ردا چه‌مسه‌تیان ده‌خولقاند. ماویه‌ک دوای ته‌قینی ئارپی جی بۆ سه‌ر شنروی، به‌ره‌ی ئاوه‌زنی له‌سه‌ر بیسیم مژده‌ی سه‌رکه‌وتن و له‌داوختنی هیژی هیژشکه‌ری راگه‌یاندا، تیمیکی ۴۰-۵۰ که‌سی له‌هیژی تایبه‌ت و جاشی شاره‌زای ناوچه‌که ویستبوویان له‌شوینیکی

رووته‌ن و بی شکی ئاو‌ه‌زنی دزه بکه‌ن به دیوی بکه‌ی هیز و کومیت‌ه‌ی شارستاندا و له ده‌سپیک‌ی شه‌ردا هیز و کومیت‌ه‌ی شارستان داگیر بکه‌ن، ئەم تیمه به شیوه‌یه‌ک له داو که‌وتبوون که تاقه یه‌ک که‌سیشیان دهرباز نه‌بوون. مژده‌ی تیکشکانی هیزی دوژمن له‌لایه‌ن فه‌رمانده‌کانه‌وه له سه‌ر بیسیمه‌کان بوو به‌هۆی به‌رزبوونه‌وه‌ی و‌ه‌ی پیشمه‌رگه‌کان بو و‌ه‌شاندنی زه‌بری گورجک‌برتر له دوژمن. چه‌ند چرکه‌یه‌ک دواتر به‌ره‌ی هه‌واره به‌رزه‌ش هه‌والی تیکشکانی دوژمنی راگه‌یاند. له‌م به‌ره‌یه‌شدا هیزی پیش‌ه‌وی تایبه‌تی جاش و پاسدار به‌ شیوه‌یه‌کی چاو‌ه‌روانه‌کراو که‌وته‌ن نو ته‌له‌یه‌کی هیزی پیشمه‌رگه و تاقه نه‌فه‌ریکیان دهرباز نه‌بوون و هه‌موویان به‌بی نیشاندانی دژکرده‌وه‌یه‌کی ئە‌وتو کوژران. تیکشکانی ئەم دوو هیزه له دوو به‌ره‌ی جیاواز ئە‌وه‌نده کتوپر و له‌ناکاودا بوو که هیزی زور و بۆری ریژیم به‌ ته‌واوی تاسا و بو جاریکی دیکه‌ش نه‌یان‌وی‌را خۆیان له‌ قه‌ره‌ی ئە‌و دوو به‌ره‌یه‌ بده‌نه‌وه و گه‌رانه‌وه سه‌نگه‌ره‌کانی پیشوی خۆیان له‌ شیخان و دووئاو. له‌ به‌ره‌ی ناله‌پان، هیزی پشتیوانی ریژیم خۆیان گه‌یاندبووه به‌رزاییه‌کانی ناله‌پان و چاو‌ه‌روانی سه‌رکه‌وتنی هیزی خۆیان ده‌کرد له‌ به‌ره‌ی هه‌واره‌به‌رزه و ئاو‌ه‌زنی، بو ئە‌وه‌ی ئە‌وانیش پیش‌ه‌وی بکه‌ن و خۆیان بگه‌یه‌ننه‌ به‌ره‌ی ئاو‌ه‌زنی. به‌لام به‌ هۆی تیکشکانی ئە‌و دوو به‌ره‌یه‌ به‌ره‌ی ناله‌پان تا پووناکی به‌ره‌به‌یان نه‌یان‌وی‌را هیچ جموجۆلیک له‌ خۆیان نیشان بدن. به‌ پووناکبوونی هه‌وا هیزه‌کای ریژیم له‌ ژیر زه‌ختی فه‌رمانده‌ی عه‌مه‌لیات له‌ ناله‌پانه‌وه چه‌ندین هیرشی یه‌ک له‌ دوا‌ی یه‌کیان ده‌ست پی‌کرد که هه‌موو جاریک به‌ زه‌ره‌ر و زیانیکی زوره‌وه تیک ده‌شکان و دوا‌جار به‌ سه‌رشۆرپیه‌وه به‌ ته‌واوی پاشه‌کشه‌یان کرد و ناوچه‌که‌یان به‌جیه‌ه‌شت. له‌م هیرش و تیکشکانه‌ی ناله‌پاندا جه‌نده‌کی ده‌یان جاش و پاسدار به‌جی مابوون و کومه‌لیک چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی زوریش وه‌ک ده‌سکه‌وت که‌وته ده‌ست هیزی پیشمه‌رگه. زیانی پیشمه‌رگه‌ش له‌م به‌ره‌نگارییه‌ بی‌وینه‌یه‌دا برینداربوونی فه‌رمانده‌یه‌کی قاره‌مان به‌ناوی عیززه‌ت ئە‌حمه‌دی بوو که به‌داخه‌وه به‌ هۆی کاریبوونی برینه‌که‌ی دواتر گیانی به‌ختی ئازادی گه‌ل و نه‌ته‌وه‌که‌ی کرد.

هماسه ی رزگار بوون له مهرگه ساتی هه له بجه

رۆژی ٢٦ ٲه شه ممه ی سالی ١٣٦٦ (١٦ ی مارس ی ١٩٨٨) رٲژیمی به عس به بۆمبی شیمیایی له هه له بجه ی دا. ئه و شه وه هه وال گه یشته که هه له بجه له لایهن هیزه کانی ئیرانه وه داگیر کراوه و، ئه مه یانی هیزیکی زۆری ٲیشمه رگه که له و ناوچه یه بوو، ٲشتی لئ گیراوه و له هه موو لایه که وه گه مارۆ دراون. بریار درا ناوچه که چۆل بکری و شوینی یه کگرتنه وه هیزه کان ئاواپی هاواری نوێ دیاری کرا. هیزه که دواتر به ره و گوندی عه نه ب له نزیک شاری هه له بجه ریکه وت و تاریک و روونی به یانی له نیو باخ و گونده ٲووخوا و چۆل کراوه که ی عه نه بدا خۆیان حه شار دا و چاوه ٲروانی ٲیشه اته کان مان. له به شی رۆژه لاتی هه له بجه له خورمال، هه تا ده گاته بیاره و ته ویله و به رزاییه کانی ده ورووبه ر هیزه کانی عیراق به بی هیچ شه ر و لیكدانیک له شوینی خۆیان بوون. له باشووری هه له بجه وه هیزه کانی مه جلسی ئه علا و سپای ٲاسداران به تانک و تۆٲ و جبه خانه ی قورسه وه خۆیان گه یاندبووه نزیک شار و جاده ی سیروان - هه له بجه یان گرتبوو. به ده رکه وتنی ئه م هیزه ی ئیران و گیرانی ٲردی «زه لم» ته واوی هیزه کانی عیراق وره یان له ده ست دا و ٲۆل ٲۆل خۆیان ٲاده ستی هیزه کانی ئیران ده کرد. له به ره به یانی رۆژی گیرانی هه له بجه دا هیزه کانی عیراق له ٲشته ئاواپی هانیگه رمه له به ره و بیاره که وتنه ٲاشه کشه. له و کاته دا دوو هیزی به یان و دووی رٲبه ندان له و ئاواپی هه بنگه یان بوو. به شکستی هیزه کانی عیراق هیزشی کۆماری ئیسلامی بۆ سه ر هیزه کانی حیزبی دیموکراتیش ٲوون و ئاشکرا بوو، بۆیه ئه و دوو هیزه به ره و رۆژه لاتی هه له بجه کشانه وه و له گوندی عه نه ب بۆ ماوه یه ک چاوه ٲروانی هیزی شاهۆ و زاگرۆس بوون تا هه موو تیکه ل ببنه وه. هه ر له و کاته دا «گوردانی

شوان» ی کومه له که ئه وانیش بنکه یان له ئاواپی بیاره بوو، ئه وانیش و پرای ئیمه به رهو هه له بجه پاشه کشه یان کرد. ئه گه رچی ئه و کات ئیمه به رپرسانی هیزی به یان و دووی رینه ندان پیمان گوتن که با به یکه وه له و مه ترسییه رزگار بین، به لام به هو ی شه ری نیو خوپی چه ند ساله ی نیوانمان ئه وان ملیان نه دا و پیشنیاره که ی ئیمه یان ره ت کرده وه که به داخه وه پوژی دواتر هه موویان کوژران و گیانیان به خت کرد. پیشمه رگه کانی حیزب به ره به یانی پوژی بومبارانی شیمیایی هه له بجه له ئاواپی عه نه ب به ره و لای هیزی شاهو ده چن و هه موویان یه ک ده گرنه وه. له وه ها هه لومه رچیکی سه ختدا ۷۰۰ تا ۸۰۰ کادر و پیشمه رگه ی حیزب که وتبوونه ژیر ئاوری بی ئامانی هیزه کانی ئیران و عیراق. بویه به ناچار بریاری چو لکردنی دهورو به ری عه نه ب به ره و «سه رکه ن» درا و دو ل و ئاودره و شیوی لای سه ره وه ی باخه کان بوونه پشت و په نای هیزی پیشمه رگه و تا ئه و دم و ساته بی زیان له و مه رگه ساته ده رباز بوون. هیزه گه وره که ی حیزی دیموکرات ئه و پوژه تا ئیواری له شوینی خو یان نه جوولان. دیاره ریگه ی ده رباز بوونیان نه بوو، و ته واو له گه مارو که وتبوون. سی شه و پوژ له دهورو به ری هه له بجه خواردنی هیزی پیشمه رگه ته نیا رووه ک و گیای کئی بوو. ئه و پوژه فرو که شه رکه ره کانی عیراق به رده وام هه له بجه و دهورو به ریان بومباران ده کرد. چره دوو که ل هه موو ئاسمانی ناوچه که ی داپوشیبوو، گرموهوپی فرو که به رده وام ده هات و دیار بوو مه رگه ساتیک به سه ر هه موو ناوچه که دا زال ده بوو. به یانی ۲۸ ی ره شه ممه هه لومه رج و بارودوخی پیشمه رگه ته واو له باری ته داروکاتییه وه شپرزه ببوو، گیا و پروه کیش نه مابوو که ئه و ۷۰۰_۸۰۰ که سه بتوانن خو یانی پی رابگرن. سه ر له ئیواره برسیتی فشاری بو زور که س به تاییه تی منداله کانی بنه ماله که له گه لمان بوون هینابوو؛ به لام پیشمه رگه زور پوژ و قوناغی سه ختی له و چه شنه ی دیبوو و هه موویانی به زانده بوو. روژی ۲۹ ی ره شه ممه شه هید دوکتور قاسملوو په یامی نارد که به هه ر جوو و به هه ر نرخیک بی ده بی خو تان له و ناوچه یه رزگار بکه ن، چونکی به پی ئه و هه والانه ی گه یشتوون به ته واوی له مه ترسی

و بهر هیژش دان. هەر بۆیه ئیوارهی دوایین پوژی زستانی سالی ١٣٦٦ به دهشتی خورمالدا برینی ریگهی دوور و دریژی ئەو دهشتیان کرده نه ورۆزانهی خویان. له کاتی تییه پین بهو ریگا دوور و دریژه دا چه دجار ماشینی سپای پاسداران له لایهن پیشمه رگه وه راگیرا تا هیزه که له جاده بپه رنه وه. پیشمه رگه له لای پاسداره کان خویان به خه لکی عیراق و ئوپوزیسیونی عیراقی دهناساند، بریاریش وابوو به نیوان خورمال و بیاره دا سه رکه ون بو لای سه رگه ت و پاشان به پشت ئەحمه وئاواوه به ره و لای شانده ر و سهید سادقا خویان ده رباز بکه ن. دهشتی هه له بجه به ره و خورمال هه مووی به که لاکي حه یوان ره ش داگه رابوو، ئەو دهشته سه راپا بونی گازی شیمیایی لی ده هات، دیاره پیشتر رینوینی پیویست به هه موو پیشمه رگه کان درابوو. له نیزیک گوندی خورمال کاتژمیری یه کی نیوه شه و تووشی چه ند ئایفای ئەرته شی پڕ له پاسدار هاتین که هه موویان ماسکی دژی شیمیایی به سه ریانه وه بوو و له سه ر ریگای پیشمه رگه وه ستابوون. پرسیاریان کرد بو کوی؟ به پیی بریار و رینوینی پیشوو هه ر که سه و بوی هه بوو ته نیا بلی بو «ئهمه دئاوا.» له گه ل ئەوهی زوریان پی سه یر بوو ئەو هه مووه خه لکه بو به و شه وه ده چنه ئەحمه دئاوا، به لام هیچیان نه گوت. دیاره گویمان لی بوو پاسداریکی کرماشانی گوتی: «ئهم نه زمه نه زمی عیراقی نیه، برۆن عه لی یارتان.» به مجوره پاش ٣ پوژ مانه وه به برسیه ته لی له نیو گه ماروی ته واوی هیزه کانی دوژمندا و دواي برینیکی ریگایه کی سه خت و دوور دریژ پیشمه رگه کان خویان ده رباز کرد و سه رکه و تنیکی گه وره بو کورانی دیموکرات و سه رشو پریه کی دیکه نسبی هیژی کوماری ئیسلامی بوو. ئەو ریگا دووروو دریژه سه رکه و تنه که ی زور هوکاری دیکه ی هه یه، به لام دیاره که هه ست به به رپرسایه تی هه موو کادر و پیشمه رگه و نه زم و دسیپلین ئەو هیژه ی گه وره یه ی حیزبی دیموکرات که هه موو دژواریه کیان قه بوول کردبوو، گرینگترینی ئەو هوکارانه بوو.

وهفایەك بۆ شهید قادر قادری

سۆزى نەورۆز دەبى بە نەمانى ژار و ژەنگى دەروونى تەنگ، هینەرى بزەى شادى و تریقەى ئازادى بى، بەلام سەد مخابن، بۆ ئیمەى كورد ھەر بەھاریکمان بەدەستى ئەژدەھایەك و ھەر نەورۆزیکمان بەدەستى ناپاکیک لى دەشتیوى و، هیچ کات و ساتیک بەدى ناکەى كە ژینى بى تینى ھەژاران، لە دەرد و ژانى ستەمى بیگانان و بیگانەپەرستاندا نەھەژى و خوینى قارەمانانى ئەو نیشتمانە بە گولەى خائینان و نیشتمانفرۆشانى تاوانبار نەپژى. ھەوالەكە لەپەر و، خەبەرەكە لەنەكاو و چاوەرپواننەكراو بوو. وەك گێژەلوو كە سوورا و ھەست و لەشى ھەموو ئەوینداریكى ئازادى تەزاند. ئەوەى ناوى بیستبوو بە بیستنى ئەو خەبەرە دلەزینە لە گێژاوى خەمانى خۆیدا نوقم بوو. زمان بەستەران و فرمیسك لە چاوان قەتیس مان. بۆ كەس جى باوەر نەبوو، چەند چركە یەكى نەگرت كە ئەو خەسارە گەورە یە بوو بە راستییەكى تال و خوى بە ھەموو گوئیەكدا چرپاند كە فەرماندەى قارەمان و كادری خەباتگێر «قادر ئەورەنگنیا»، ناسراو بە قادر قادری لە ناوچەى حاجیاواى باشورى كوردستان بەدەستى رەشى كۆمارى ئىسلامى تیرۆر كراو. ئەو بەھارە پى دەنا لە یوبیلی زىرینى تەمەنى. بېشك رېزگرتن لە ئازایەتى و فیداكارى پۆلە یەكى ئەو نیشتمانە، كە لە ماوەى ژیانیدا و لە تەمەنى ۳۶ سال زياتر لە خەبات و تىكۆشانیدا، شەو رۆژ لە گەرما و سەرما و لە سەنگەرى شەرف و ئازادیدا ھەردەم بۆ بەر بەرەكانى و بەرپەرچدانەوەى ھیرشى دوژمنانى نەتەوەكەمان سەر لەپینا و بوو، بۆ كەسێك كە بە بیروباوەرەو بەرپارى دابوو بەرگى پیرۆزى پېشمەرگایەتى لەبەر بكا و گەورەترین سەرما یەى ژيانى، واتە گیانى لە پینا و ئامانجى خەلكەكەیدا بەخت بكا و بەختى كرد ئەرك و وەزىفە یە. نەتەوەكەت چۆنت لە بیر دەكا؟ ھاوسەنگەرانت چۆنت لە یاد

دهكهن و له بهرچاویان ون دهبی؟ وشه ی جوان و خو شه ویستی پیشمه رگه به به ژن و بالای تو برابوو، بویه هه میشه ناوی به پرت، واته قادر قادری، پیشمه رگه ی نه و نیشتمانه که به پاریزهر و شوناسی خویان ده زانی، له سه ر زاریان ده مینیتته وه. نهر قادر قادری، کولنه ده ریکی خونه ویست، ته ژنی له هه ماسه و شانازی خولقینی و نه به زی و شانازیگه لیک، که به ره می زیاتر له سی سال خه بات و هه لسوورانی به رده وام و نه پساوه بوو. نهر قادری له ته مهنی ۱۵ سالیدا، واته له هه ره تی لاوه تیدا هاته سه نگره ری خه بات و مافخوازی گه له که ی و هه تا دواساتی ژیانی سه نگره ری تیکو شانی بهر نه دا و له مهیدانی خه باتدا مایه وه. نهر قادری به ئیراده یه کی قایم و قولوه، خاوه ندره تی له خو و رهوشتی شورشگیرانه ده کرد و به هه ق له کووره ی ژیانی سهخت و دژواری پیشمه رگه یه تی و، له مهیدانی ۳۶ سال خورگری و قاره مانه تیدا قال ببوو. ژیان بو نه و، واتای تیکوشان له پینا و نه ته وه بوو. پیشمه رگه یه تی بو نه و، واتای خاونیتی له سه نگره ری مافخوازی و راگرتنی سه ری به رزی نیشتمان بوو، هه ر بویه ش به هه موو توانا و نه رکه وه خوگری، له کار و بهر پرسایه تیبه کانی وهک سه ره پهل، سه رده سته، فه رمانده یی هیزی سامرند، کار و بهر پرسایه تی له به شی قه زایی، نه خو شخانه، بهر پرسایه تیبه شی شه هیدان، فه رمانده ری هیزی پاریزگاری، جیگری فیگره ی سیاسی _ نیزامی و دوایین نه رکه و بهر پرسایه تیبه شی که به شی ته شکیلاتی هه ری می ۳ی کوردستان بوو، شاهیدی نه وهن که توانیویه تی له هه موویاندا گوی خوی له مهیدان به ریته دهر و سه ربلند لیان پروانی. قادری خه باتکار! دوو جار برینداربوونی جه ستهت به گولله ی دوژمنی خوینخور و تاودانی چه که که ت پاش هه ر ساپژبوونه وه ی برینه کانت پیمان ده لین، که تو له گه لیکی زیندوو هه لقوقو لاوی بویه چورانی خوینی تو له هشت وره ی زیاتری بو خه بات و تیکوشان پی به خشوی و به خوینی خوت پاریزگاریت له شه ره ف و که پامه تی گه له که ت کرد. هه ماسه ی چپانه ته نیا نمونه یه کی چووکه له و روژانه که میدالیای شانازین به سینگته وه بی شیلیم جارن، یادگاریکی له بیر نه کراوه له هه ماسه تی تو و، دوژمن ئیستاش به بینینی گه رمه برین ده خزیته هه ناوی. هه ر نه و

ئازايەتییە بوو، ھەر ئەو خۆنەویستییە بوو، ھەر ئەو گەلدۆستییە بوو، ھەر خۆشەویستییەت بۆ خاك و نیشتمان و سەنگەر و بېرواکەت بوو كە تۆى كرده قەلای ورە و، خۆشەویستی دلی ھاورپی و ھاوسەنگەرانت. قادری خۆبەخش و گیانبەخش بۆ گەل و نیشتمان! دەورەكانت بوونە ھەوینی بارھینانی لاوەكان و ئەوانەى تۆ وانەت پى دەگوتنەو، ھاتنە سەرگۆرەكەت و بەلینی وەفایان لەگەل نوێ كرديیەو، بەلێ درێژەدانى خەبات ھەتا وەدیھینانی ئامانجەكانت. ئەى تىكۆشەرى رېگەى خەبات، تەشویقەكانت لەخۆباییان نەكردى بەلكوو جەسوور و خاكەراییتر، شیلگیتر و بەپروا تر لە سەنگەرى خەباتدا خۆت دیتەو. باوكە دلسۆزەكە و ھاوسەرى بە وەفا! كوانووی ژيانى خیزانیت گەرم و بەتین بوو. نیشتمان دۆستی، ئەوین بە خاك و پېشمەرگە ئاویتەى ھەموو ئەو سۆزانەت بوون كە بە مندالەكانت دەبەخشى. كێژە رووسوور و بەباوەرەكانى شەھید قادر و كورپە رووسووك و پېشمەرگە خۆشەویستەكانى نەمر قادری!، قادر قادری ھەر باوكى ئیوھ نەبوو، خۆشەویستى باوكانەى ئەو بۆ ھەموو كوردستان بوو، خۆ بە چاوى خۆتان دیتان كە كوردستان چۆن بۆ مەرگی بەرگی ماتەمى پۆشى... ئەوان دەیانزانى قادر قادری پېش ئەوہى باوكى ئیوھ بى، دەنگى ھەژار و چەوساوەكانى كۆمەل بوو؛ دەنگى داخووزى و مافەكانیان بوو، بۆیە ئاوا بۆى بە پەرۆش بوون. خیزانە رووسوورەكەى قادر قادری! خۆشەویستى و ئەوینی تۆ لای شەھید قادر ھاودەمى سەفەر و سات بە ساتى ژيانى ھاوبەشیتان بوو، لە دواسەفەرىشدا. ئیستا شەكەت و بە روحي ماندوو لە وینە و بیرەوہرئییەكانى دەپوانى... ئەو ژانە لە دلندا رامەگرە و بیخە نیو ھەناوى دوژمنانەو... فرمیسكەكانت با ببنە چقل بۆ چاوى نەیاران و... پەیفى سەر زارت بۆ یادگارەكانى خۆت و شەھید قادر، با ھەر ئەو ویردى خۆشەویستیە بۆ نیشتمان بى كە پیکەوہ مندالەكانتان پى گۆش كرده... دلنایین كە نە سەنگەرى شەھید قادر چۆل دەبى و نە چەكى پر سەرورەى دەكەوینتە سەر عەرزى...

۵۹ زهبری گورچکبر لهبری ۵۹ ههناسهی خنکاو

هیشتا زۆر خه می دهروونی و بهشمهینهتی رۆلهکانی ئه و نهتهوهیه لهیاد و بیرهوهیری تالی دوازهسواری مهریوان له قارهمانی وهک حیسام ئهسهدهی نه رهویبوو، هیشتا لاپه رهکانی گه رمه شینی جیگه دارانی سهروان ئه فشین و کاک هه ژار لاپه رهکانی ئارشوو نه کرابوون، هیشتا بالندهی بال جوانی ههست و خه یال له سه ر ته رمی پیروزی ئه و شه هیدانه هه لئه فریبوو، هیشتا فرمیسی قه تیسماو له کالانی چاوه کزهکانی دایک و باوکی شه هیدهکانی کوردستان به زه ر ده خه نهی کیژۆلهی چاوه که ژال و ژیکه لهی پیشمه رگه ی شه هید نه سرا بوو که هه والیان هینا، چ هه والیک؟ رۆژی ۱۲ی جو زه ر دانی سالی ۱۲۶۲ی هه تاوی، هه والیکی جه رگبر و دلته زین، به خیرایی شه قام و کۆلانهکانی شاری مه هابادی ته نییه وه و به جاریک کۆمه لانی خه لکی ئه و شاره ی تاساندو تووشی سه رسورمانی کردن. له و رۆژهدا خه لکی مه هاباد گوئیستی به یاننامه ی هه میدره زا جه لایی پوو، فه رمانداری شار بوون که باسی له ئیعدامی ۵۹ لای هه و ئه و شاره ده کرد که به تاوانی هاوکاری له گه ل حیزبی دیموکرات گولله باران کرابوون. به شیک له و ۵۹ که سه که که متر له دوو مانگ بوو گیرابوون، ته مه نیان خوار ۱۸ سال و له دادگایه کی فۆرمالیه و فه رمایشی و به په له پروه زهدا، حوکمی له سیداره دانیان بو ده رچوو بوو. کۆماری ئیسلامی که تازه ده سه لاتی به ده سته وه گرتبوو به دوو مه به ست ئه م کرده وه درنده ی ئه نجام دا، یه که م ئه وه که به م کرده وه وه حشیانه یه له لایه ک خه لکی کوردستان و لاوانی شو ر شگێر چاوترسین بکا و له لایه کی دیکه پینش به په یوه ستبوونی لاوانی نیشتمانپه روه ر بو نیو حیزبه کوردیه کان و به تایبه تی حیزبی دیموکرات بگری و له هه مان کاتدا خه لکی ولاتپاریز له یارمه تیدان و پالپشتکردنی ئه و حیزبانه دلسارد بکه نه وه، دووه م ده یویست له م ریگه یه وه به بزوتنه وه ی خه باتکارانه ی کورد بلێ که دهستی تۆله ئه ستانده وه م به هیزه و تۆله م لی کردوونه ته وه، چونکه هه ر له و سه ر وه بنده دا کۆماری ئیسلامی زیاتر له ۳۰۰ هه زار چه کداری خزاندبووه کوردستان و، هیزه سه رکوتکه رهکانی له به رامبه ر هیرش و به ر خۆدانی قاره مانانه ی هیزی پیشمه رگه دا

زه بوون و داماو بوون. تهنانهت محهمهد بروجيږدي، جيگري
 فهريماندهي قه رارگاي عه مه لياتي «حمزه سيدالشفهاء» كه بو كووماري
 ئيسلامي گرينگي تايبه تي هه بوو، له شه ر له گه ل پيشمه رگه كوژرابوو.
 له ماوه ي ده سه لاتداره تبي كووماري ئيسلاميدا، ديارده ي ئيعدام شتيكي
 تازه نيه و نه بووه و له يه كه م سالي ده سه لاتي خوياندا، ده ستيان به
 كوشتار و ئاسيميله كردني نه ته وه ي كورد كرد و هر ۳ پوژ دواي
 په يامي خومه نيني له ۲۵ي خه زه لوهر ي سالي ۱۳۵۸ بو چاره سه ري
 كيشه ي كورد، ده ستي ره شي تاوانيان زياتر ده ركه وت و ۱۱ لاوي
 كورديان له زينداني ديزل ئاباد گولله باران كرد و له و كاته وه تا ئيسنا
 كار به ده ستاني ئه و ريژيمه له رشتني خويني لاواني كورد نه پرينگان.
 كاتيک هه والي گولله بارانكردني ۵۹ لاوي مه هاباد بلا بووه،
 كه شيكي ماتم بالي به سه ر خه لكي ئه و شاره و ده ورووبه ريڊا
 كيشا و شار ره شي پوشي و به هه زاران كه س ئه ژنوي خه ميان
 له باوه ش گرت. هه روه ها كو مه ليك پرسيار بو خه لكي كوردستان
 به گشتي و به تايبه تي شاري مه هاباد و بنه ماله ي شه هيده كان
 درووست بوو كه تاواني ئه م لاوانه كه تهنانهت چهنده كه سيان له
 پوله كاني ناوه ندي و دواناوه نديدا ده رسيان ده خويند، چي بوو؟!
 به لام زوري پي نه چوو كه پوله كاني كورد له خوارووي پوژه لاتي
 كوردستان و راست له ناوچه ي كرماشان و كامياران، برياريان دا كه
 ياد و بيره وه ريي ئه و ۵۹ لاوه ي مه هاباد به رز رابگرن. به برياريكي
 ليپراوانه و شوږشگيږانه و به نه عره ته ي شيږانه ي كوراني ئه و
 مه لبه نده، ته نيا دوو سه عات دواي تيپه ريني ئيعدامي ئه و شوږه لاوانه،
 قاره ماناني هيڙي بيستوون له شه وي ۱۲ي جوژه رداندا، يه كه مين
 عه مه لياتي قاره مانانه يان به يادي ئه وان به پيوه برد و دووه مين
 عه مه لياتيان له پوژي ۱۴ي جوژه ردان، شادي و خوښيان خسته نيو
 بنه ماله ي ئه و شه هيدانه و فرميسكي خه ميان بو كردنه شادي و له
 پوژاني دواتردا پوله كاني كورد له و مه لبه نده، سه رجه م ۵۹ عه مه لياتي
 قاره مانانه يان به يادي ئه و ۵۹ شه هيده ئه نجام دا. تيڅوشه راني هيڙي
 بيستوون له زوربه ي شاخ و دهشت و دول و چياكاني ناوچه ي
 كرماشان، كامياران، مه ريوان و پاوه به فهريمانده ي شه هيدان شاپوور

فیروزی، سالار ئیبراهیمی، محهمه دکهریمی نه دیمی، ئه حله میسری و حهسه ن مینهبری و دهیان پۆلهی تیکۆشهری دیکهی دیموکرات زهبری زۆر کاریگهریان له دوژمن وهشان. شهپه به ناوبانگهکانی نیو شاری کامیاران، دهرهویان، پشته، بیلهوار، شیرینسوار، شارپی کرماشان _ سنه، نالهشکینه، ماویان، شهریفاوا، بزوهش، چپای شاهۆ، ژاوهرو، چرووسانه، گرگر، نیو شاری کرماشان، تهختی زهنگی، نه رگسله، شانشین، بهردهسپی و گرتنی ۶ پایهگا، نمونهی ههره بهرچاوی ئه و عه مهلیاتانه بوو که بو بهرزراگرتنی یاد و بیرهوهری ۵۹ لاوی مههاباد ئه نجام دران، عه مهلیات گه لیک که ئیستاش له بیر و زهینی خه لکی ئه و ناوچانه دا به زیندووی ماوه ته وه. ئه و ۵۹ عه مهلیاته سوکنای خسته نیو دلای دایکی ۵۹ لاوی مههابادی و خه لکش فرمیسی شادییان هه لوه راند، چونکه قاره مانانی دیموکرات هه موو پۆژی ناو و یادی ئه و لاوانه ی که خوینیان به ناحه ق پژا زیندوو ده کرده وه. ئه گه ر برونینه میژووی خویناوی گه له که مان و حیزبه خه باتگیره که یان، ئه و ۵۹ عه مهلیاته به یادی لاوانی له خویندا شه لالی مههاباد له چه ند باره وه گرینگی هه یه و له میژوودا جیگای تایبه تی خوی کردۆته وه: یه که م: خه لکی خۆراگری کوردستان و به تایبه تی مههاباد، به ئیعدامی پۆلهکانیان چاویان نه ترسا و هه روا به بهردهوامی به هه موو شیوه یه ک به ره له سستی ریژی می کۆماری ئیسلامی بوونه وه و له سه روو هه مووانه وه لاوانی ئه و شاره پۆل پۆل ریزی خه باتگیرانی دیموکراتیان بو خه بات هه لێژارد. دووهه م: پژی می به ئیعدامکردنی ئه و لاوانه له ۱۲ جۆزه ردانی ۱۳۶۲ په له یه کی ره شتری له میژوودا به ناوچاوانی خۆیه وه نا، که بو هه تاهه تایه وه ک خالیکی نه نگ و سه رشۆری له میژووی ده سه لاتی کۆماری ئیسلامی دا تۆمار کرا. سیتهه م: به دریژی میژوو گه لی کورد له لایه ن ده سه لاتدارانه وه دهر به دهر و قه تل و عام کراوه، به لام دوا ی هه ر کاره ساتیک سه ره برزانه له خه بات بهردهوام بووه و سه ری بو دوژمن نه وی نه کردوو، هه ر به و پییه ش بوو که هیزی قاره مانای بیستوون به بریاریکی شۆرشگیره نه یادی ۵۹ لاوی مههابادیان به زیندووی راگرت.

«دارەتوو»

ئەفسانەى ھەماسە و خۆراگرىي پېشمەرگە

شەرى قارەمانانەى ھىزى پېشمەرگەى كوردستان لە ۳۰ى رىيەندانى سالى ۱۳۶۲ى ھەتاوى بە جۆرىك بوو كە فېداكارانى ديموكرات بە خوئنى خويان داستانىكى خۆراگرىيان نووسىوھ كە ھەمىشە لە دلى نەتەوھەكەياندا دەمىننیتەوھ. بەلام لەپېشدا باسك لەو ھۆكارانە بكەين كە بۆچى كۆمارى ئىسلامى لەو كاتوساتەدا ئەو مانگەى ھەلبژارد كە ھىرش بكاتە سەر پېشمەرگە لە ناوچەى ھەوشار. كۆمارى ئىسلامى بەو ناوچانە زۆر ھەساس بوو كە چالاكىي سىياسى حىزبى ديموكراتى لى بى، ئەم دەقەرەش ھەم لە بوارى جوغرافىايىيەوھ واتە ھاوسنوورىي لەگەل پارىزگاكانى زەنجان، ئەردەبىل و سنە لەلايەك و ھەروھەا بوون و تىكەلىي پىكھاتەكانى ھەردووك نەتەوھى كوردو ئازەرى لەو ناوچەى لەلايەكىترەوھ، ببووھ ھۆى ئەوھىكە رىژىم گرىنگى تايبەتى بەو ناوچەى بەدا. ئەم ناوچەى ھەم لە بوارى ئابوورىيەوھ «ئازەلدارى و كشتوكال» و ھەمىش ھەلگى مادەىھەكى زۆرى ژىرزەووى (تەلا و مس و قورقوشم) لەخۆدەگرى و بەكورتى ناوچەىھەكى زەنگىن و دەولەمەندە. ناوچەى ھەوشار لە دوو شارى تكاب و ساينقەلاو، زىاد لە ۳۰۰ گوندى گەورە پىك دىت و لە بوارى كارگىرىيەوھ سەر بە پارىزگای ورمىيە و ھاوسنوورى شارەكانى بۆكان، سەقز، بىجار، زەنجان، ئەردەبىل و ميانداوھ. پېشىنەى شۆرپىگىرى خەلكى ئەو ناوچەىھە! سەرەپاى ھەژارى لە بوارى ئابوورىيەوھ، بەلام بە ھۆى ھەلكەوتەى ئەو ناوچەىھە، جوولانەوھەكانى كوردستان و ناوچە ئازەرىيەكان راستەوخو و ناراستەوخو كارىگەرى كرڈوتە سەر ئەو دەقەرە و چ جوولانەوھى شىخ محەممەد خىابانى لە تەورىز و چ جوولانەوھى شىخ عوبەيدوللا نەھرى و سمكو و كۆمارى كوردستان، لەسەر خەلكى ئەو مەلبەندە شوئندانەر بووھ و خەلكى

ئەو ناوچەییەش کەم‌وزۆر بەشدارییان لەو ڕاسان و بزواتانەدا بوو. خەڵکی ناوچەیی هەوشار راستەوخۆ بەشدار بوون لە راگەیانندی کۆماری کوردستان لە مهابادو بەرەییەکی شەپیان لە تیکاب و ئەستۆ گرتوووە بۆ ئەوەی هەر وەخت پەلاماری کۆماری کوردستان بدری، پێش بە هیژی داگیرکەر بگرن. کاتی ک دواى رووخانی ریژی می شا ریخراوەکانی حیزبی لە کوردستان دامەزران، لە ناوچەیی هەوشار لە سەرەتاوە لە ناوچەکانی دیکەو پێشمەرگە روویان لە هەوشار کرد. بەلام پاش ماوەییەک هیژ و کۆمیتەیی خۆی دامەزراندو سیستمی ریخراوەیی لەو ناوچەیی دەستی بەکار کردو خەڵکی ئەو ناوچەییە تەنیا یەک حیزبیان هەلبژارد ئەویش حیزبی دیموکرات بوو. هیژی قارەمانی هەوشار لە ماوەی ۴ سالدا، زۆر زوو گۆلی کردو لە زۆر بەرەرهکانی قارەمانانە دژی هیژەکانی ریژیم فیداکاری نواند. لە مانگی جۆزەردانی سالی ۱۳۶۱ کاتی ک ناوچەیی هەوشار گیرایەو، حیزبی دیموکرات بەشیکی زۆر لە پێشمەرگە قارەمانەکانی ئەو ناوچەیی بەرەو ناوچەیی سەرەدەشت رهوانه کرد که ئەو کات جادەیی سەرەدەشت پیرانشار لە ژێر هیژیشیکی توندی کۆماری ئیسلامی دا بوو. پاش مەئموورییەتی هاوینی سالی ۱۳۶۲ لە ناوچەیی سەرەدەشت، ئەو هیژە لەمانگی سەرماوەزدا بەرەو ناوچەیی هەوشار دەگەرینەووە دەست بە تیکۆشانیکی بی‌وچان دەکەنەو. خەڵکی ناوچە بە دیتنی رۆلەکانیان زۆر خۆشحال بوون، بەلام ترسی ریژیمیان بوو کە جاریکی دیکە دەست بە کوشتاری خەڵکی بی‌دیفاع بکاتەو، چونکە کاتی ک ریژیم هەوشاری گرتەو بەشیک لەو فەرماندەرانە کە لە گرتنەوێ هەوشار و کوشتو کوشتاری خەڵکدا دەستی هەرە بالایان هەبوو تەشویق کران یان سەروەت و پوول و پارەیان پیدرا، یان پلەیان بەرز بوو، چونکە ئەو فەرماندەرانە کە دەستیان بە خۆینی خەڵکی سوور ببوو لەلای بەرپرسیانی خۆیان لە پارێزگای ورمی بە شانازییەو بەسی جینایەتەکانی خۆیان لە هەوشار دەکرد. بەلام کاتی ک دیتیان رۆلەکانی گەلی کورد جاریکی دیکە لەناو خەڵکی خۆیان دان و هەر لەو ماوەییەشدا چەندین عەمەلیاتی

گه وره له لايه ن پيشمه رگه كانه وه به ريوه چووو به تاييه ت به شينك له و چالاكويه نيزاميه له پاريزگاي زه نجان نه نجام دران، كه وتنه وه پيلان گيران به دژي تيكوشه راني ديموكرات. ريزيم له پيلانك ده گه را تا به ته واوي هيژي پيشمه رگه له و ناوچه يه ته فروتوونا بكن، بو نه وه ي قه ره بووي شكسته يه كه له داوي يه كي خويان بكه نه وه، فه رمانده راني سپاي پاسداران له هه وشار، له گه ل به رپر سو فه رمانده زاني پاريزگاي ورمي و له گه ل سپاي پاريزگاكاني هاوسنووري هه وشار وهك زه نجان و سنه، له ها تووچو و راويژ دابوون. پاش چه ند كو بوونه وه و راويژ له نيوان به شه جيا جياكاني سپاي كو نه په رستي نه و ناوچانه، سه رنه نجام به رپر ساني نه و هيژه دژي گه لايانه، برپارياندا له ۲۸ ي ريبه ندان تا ۳۰ ي ريبه ندان له ماوه ي سي روژدا له هه موو ئيمكاناتيكي كه له بهر ده ستيان دايه له ئاسمان و زه وي و به هيژيكي پوشته و په رداخ هي رش بكه نه سه ر هيژي هه وشاري حيزبي ديموكرات، ته نانه ت پيداگري فه رمانده راني كو ماري ئيسلامي نه وه بوو كه يه ك نه فه ر نابي له پيشمه رگه ده ربچي. له روژي ۲۸ ي ريبه ندان دوژمن ده ستي به هي رش كرد بو سه ر گوندي «كوو په قران» كه له ۴۰ كيلوميتري شاري تيكاب هه لكه وتووه، له م به ريه پيشمه رگه كان برپاريان دا شكستيني باش به هيژه كاني كو ماري ئيسلامي بدن، هه ر بو يه كا ترمير هه شت و نيوي هه مان روژ هيژه به كريگيرا وه كان كه وتنه داوي قاره ماناني هيژي هه وشاره وه و ژماره يه كي به رچاو له هيژه كاني كو ماري ئيسلامي كوژران و بريندار بوون و ژماره يه كي زور له لاشه ي به كريگيرا وه كان كه وتنه ده ست پيشمه رگه كان و چهك و چوليني زور به ده سته كه وت گيراو چه ندين ده زگا ماشيني نيزامي له لايه ن پيشمه رگه كانه وه سووتيندرا. پيشمه رگه كانيش هه موويان به سلامه تي كشانه وه و خه لكي گونديش هيچ زه ره رو زيانيكي گياني و مالييان لي نه كه وت. پاش زه ربه خواردني هيژي ريزيم له لايه ن پيشمه رگه وه، نه و به شه ي پاسداره كان كه به برينداري و شپه رزي خويان به نيو پا يه گاكانيان له گه رده نه ي تيكاب كرده وه. هيژي ريزيم سه رله نو ي كا ترمير ۱۱ هه مان روژ به هيژيكي زور و تازه نه فه س و توپخانه وه

هێلی کوپتیز هێرشى بۆ سەر پيشمه‌رگه‌كان ده‌ست پيكرى به‌لام كوراني ديموكرات به‌ دوو مه‌به‌ست گوندى كوپه‌قرايان چۆل كرد. يه‌كه‌م: بۆ ئه‌وه‌ى شه‌ره‌كه‌ له‌ نيو گوند دوورخه‌نه‌وه‌ تا زه‌ره‌رو زيسن به‌ خه‌لكى بى ديفاع نه‌كه‌وى. دووه‌م: بۆ ئه‌وه‌ى پيشمه‌رگه‌كان پاشه‌كشيان كرد تا سازمانده‌ى خويان بكه‌نه‌وه‌ و داوى خۆ ريكخته‌وه‌يه‌كى بتوانن به‌ره‌نگارى هيزه‌كاني كۆمارى ئيسلامى ببه‌وه‌. هه‌ر ئه‌و روژه‌ بۆ دوانيوه‌رو تيكه‌لچوون له‌ نيوان به‌كريگيراوان و هيزى پيشمه‌رگه‌ له‌ ده‌ره‌وه‌ى گوندى كوپه‌قرايان له‌ ته‌پۆلكه‌و چيا و دۆله‌كان رووى دا، به‌جۆريك شه‌ريكى نابه‌رامبه‌ر و ده‌سته‌ويه‌خه‌ و خويناوى تا ئيوارى به‌رده‌وام بوو له‌و شه‌ره‌ى دوانيوه‌رۆ ديسان ژماره‌يه‌كى ديكه‌ له‌ هيزه‌كاني كۆمارى ئيسلامى ده‌بنه‌ قوربانى سياسته‌ى ئه‌و ريژيمه‌. كادرو پيشمه‌رگه‌كان بۆ روژى ۲۹ى رييه‌ندان به‌ره‌و گونده‌كاني كوروز، قاشوخ، كووچه‌ته‌لا، دارتوو و ئاخچى پاشه‌كشيان كردو له‌و گوندانه‌ نيشته‌جى بوون، له‌و لاشه‌وه‌ هيزه‌كاني كۆمارى ئيسلامى كوژراوه‌كان و برينداره‌كانيان به‌ره‌و شارى تيكاب راده‌گويزن و داوى هيزى يارمه‌تيدەر ده‌كن. ريژيم له‌ شاره‌كاني بيجار، زه‌نجان، ديوانده‌ره‌وه‌، ساينقه‌لا، ميانداو، سه‌قز و بوكانه‌وه‌ هيز كۆده‌كه‌نه‌وه‌ و بۆ روژى ۳۰ى رييه‌ندان خويان ئاماده‌ ده‌كن به‌لكو هيرش بكه‌نه‌ سه‌ر ئه‌و گوندانه‌ كه‌ پيشمه‌رگه‌كان لى نيشته‌جى بوون. چه‌ند ده‌سته‌ له‌ پيشمه‌رگه‌كان له‌ روژى ۲۹ و ۳۰ رييه‌ندان ده‌چه‌ ئاوايى «داره‌توو» و ده‌وره‌به‌رى و له‌و لاشه‌وه‌ هيزه‌كاني كۆمارى ئيسلامى به‌ هيزى تازە نه‌فه‌سه‌و توپخانه‌ى قورس روو ده‌كه‌نه‌ گونده‌كاني كوروز و كووچه‌ته‌لاو به‌ره‌و گوندى دارتوو كه‌ پيشمه‌رگه‌كان له‌وى پشوو ده‌دن. كاتيك پيشمه‌رگه‌ ئاگادارى هيرشى هيزى ريژيم ده‌بن خويان بۆ به‌ره‌نگاريه‌كى ئازايانه‌ ئاماده‌ ده‌كن. يه‌كه‌م، له‌ روژه‌لاته‌وه‌ واته‌ له‌ گوندى كووچه‌ته‌لا، له‌ روژئاوا واته‌ گوندى قوشلاخ، له‌ باكووره‌وه‌ و به‌ ئاراسته‌ى چۆمى ساروخه‌، له‌ باشوريشه‌وه‌ كه‌ گوندى ئايخچى و حاجى

حه سه ن و چياکانی شانشین و بهر دهره شی له خو دهره گرت. ههر وهک ئاماژه ی پیکرا پيشمه رگه کان بۆيان دهرکه وت پلانیکی قیزه ون له لایه ن کۆنه په رستانه وه بهرنامه ریژی بۆ کراوه، خو یان سازمان دده ن و له نیو گوندو له دهورووبه ری گونده که سه نگر ده گرن. شهر کاتر میز ۹ ی سه ر له به یانی دهستی پی دهکا سه عات له گه ل سه عات شه ره که خویناویتر ده بی. هیزه کانی کۆماری ئیسلامی به دهیان جهنده کیان له سه ر زه وی که وتوه. پيشمه رگه کان که له دهورووبه ری ئاوی سه نگره یان گرتبوو به هوی فشاری به کریگیراوان سه نگره یان دهگه واسته وه بۆ نیو کۆلانه کان و نیو ماله کان، ئیتر پيشمه رگه له گوندی دارتوو به پشتیوانی خه لکی ئه و گونده بریاری شه ری مان و نه مانیان دا. هیزی کۆماری ئیسلامی له ههر چوار لاهه گه ماروی پيشمه رگه یان دا، له لایه کیش به شیکی سروشت و ژینگه ی ئه و گونده واته چۆمی ساروخ گه ماروی گونده که ی دابوو و وهک یارمه تیده ر و هاوکاری دوژمن دهوری ده گیرا. تیکۆشه رانی دیموکرات به هاوکاری خه لک بریاری کۆتایی خو یان دا که به سه ربه رزی سه ربئینه وه و سه ر بۆ دوژمنی کۆنه په رستی ئیسلامی دهنه نوینن. بۆیه له نیو ماله کان و سه ر بانه کان و کۆلانه کان و نیو مزگه وت و حه وزی مزگه وت و سه رکانی گوند سه نگره یان گرت و سویندیان ده خوارد و به ئینیان به یه کتر ده دا تا ئاخیرین فیشه ک شه ر بکه ن. شه ر تا گه رمتر ده بوو جهنده کی کۆنه په رستان زیاتر ده که وت و له و لاشه وه مال به مال و کۆلان به کۆلان پيشمه رگه و پاسدار ده ست و یه خه و تیکه ل بوون. ههر تیکۆشه ریکی دیموکرات شه هید ده بوو ده ست به چی گه نجیکی ئاوی «دارتوو» چه که که ی هه لده گرت و لاشه ی به کریگیراوی ده خسته سه ر زه وی و تۆله ی قاره مانی دیموکراتی ده کرده وه. ههر پيشمه رگه یه ک له مالیک سه نگره ی گرتبوو گه نجیکی ئاوی له گه ل بوو، «ئیره ج بروه ردی» یه کیک له قاره مانه کانی هیزی هه وشار به دهیان که لاک ی به کریگیراوه کانی ریز کردبوو و له بهر دهستی دا بوو کاتیک به کریگیراویک له پشته وه خه نجه ر له ئیره ج بروه ردی داو شه هیدی کرد فه وری گه نجیکی داره توو که پیکه وه له سه نگر دابوون دهستی دا چه که که ی شه هید ئیره ج و چوو

سه‌نگه‌ره‌که‌ی ئیره‌جه‌وه‌و تۆله‌ی ئیره‌جی قاره‌مانی ئه‌ستانده‌وه. له‌ لایه‌کی دیکه‌وه به‌ بلینگۆ داوایان له‌ پێشمه‌رگه‌ ده‌کرد خۆ به‌ده‌سته‌وه‌ بده‌ن! داوایان له‌ خه‌لک ده‌کرد پێشمه‌رگه‌کانمان ته‌حویل بده‌ن. له‌ لایه‌کی دیکه‌ لکی ۲ی هی‌زی هه‌وشار له‌ به‌ره‌ی قه‌لای زیویه‌ و گوندی قه‌ره‌ناو به‌ره‌نگاری هی‌زی داگیرکه‌ر بوونه‌وه‌ و زه‌بیریکی کوشه‌نده‌یان له‌ داگیرکه‌ران‌دا، به‌مجۆره‌ له‌ کاتژمێر ۹ی به‌یانی تا شه‌و دره‌نگان شه‌ر درپژهی کیشا، سه‌ره‌نجام به‌ سه‌دان که‌س له‌ به‌کریگی‌راوان بوونه‌ قوربانی سیاسه‌تی کوردکوژی کۆماری ئیسلامی. له‌و حه‌ماسه‌ قاره‌مانانه‌یه‌دا جه‌نده‌کی سه‌دان به‌کریگی‌راو له‌ مه‌یدانی شه‌ر که‌وتبوو، به‌لام به‌داخه‌وه‌ له‌سه‌ریه‌ک ۱۹ پێشمه‌رگه‌ی قاره‌مان و له‌خۆبووردوو شه‌هید بوو، ۱۲ پێشمه‌رگه‌ له‌ لایه‌ن هی‌زه‌کانی کۆماری ئیسلامیه‌وه‌ به‌ دیل گیران، ئه‌و ۱۲ که‌سه‌ له‌ مانگی گه‌لاویژی ۱۲۶۳ له‌ تیکاب ئیعدام کران و تا ئیستاش گلکۆیان بی سه‌رو شوینه‌، ژماره‌یه‌ک پێشمه‌رگه‌ش بریندار بوون. له‌و شه‌ره‌دا چه‌ند مال له‌ گوندی دارتوو به‌هه‌موو که‌لوپه‌لی نیو مال‌ه‌وه‌ سووتان و چه‌ند خانوویه‌ک رووخا و ۳ که‌س له‌ خه‌لکی گوندی دارتوو شه‌هید بوون. له‌و حه‌ماسه‌ و به‌ره‌ره‌کانیه‌دا چه‌ند مه‌سه‌له‌ جیگه‌ی باش کردنه‌. یه‌که‌م: قاره‌مانانی دیموکرات وه‌ک هه‌میشه‌ له‌ رۆژی ته‌نگانه‌ ئاماده‌ن مایه‌ له‌ خۆیان دانین و هی‌چکات سه‌ر بۆ دوژمن نه‌وی نه‌که‌ن ئه‌وان له‌ رۆژی ۳۰ی رێبه‌ندانی ساڵی ۱۳۶۲ بۆ چه‌ندین جار سه‌لماندیان که‌ به‌ خوینی خۆیان لاپه‌ره‌کانی میژوو دهنووسنه‌وه‌. دووه‌م: جاریکی دیکه‌ سه‌لماندیان به‌ کوشتنی زیاتر له‌ سه‌دان که‌س له‌ هی‌زی رێژیم، کوردستان جیگای ئه‌وان نیه‌و له‌و ئاو خاکه‌ بیگانه‌ن و سه‌لماندیان که‌ هی‌چ هی‌زیک ناتوانی خه‌لک و پێشمه‌رگه‌ لیک دابری. سیه‌هه‌م: ئه‌گه‌رچی نزیک به‌ ۳۰ قاره‌مان شه‌هید بوون به‌لام خه‌لکی خه‌باتگیری ناوچه‌ی هه‌وشار سه‌لماندیان که‌ چه‌کی کورپه‌ شه‌هیده‌کانیان له‌سه‌ر زه‌وی ناکه‌وئ و به‌ یادی شه‌هیدانی ۳۰ رێبه‌ندان چه‌ندین عه‌مه‌لیاتی سه‌ره‌رزانه‌یان به‌ ئه‌نجام گه‌یاندو به‌ رێژی کۆماری ئیسلامیان سه‌لماند که‌ هی‌زی هه‌وشار هه‌روا خۆراگر و له‌ شکان نه‌هاتوویه‌.

گوندی مازوارو تووماری میژوویهک بو خوئی

رهنگدانه وهی ویست و داخواییه کانی خه لکی کوردستان له بهرنامه ی سیاسی حیزبی دیموکراتی کوردستان دا و هه لئزاردنی ستراتژی و تاکتیکی گونجاو و گرته پيشی سیاسه تیکی ئوسوولی و مه نتیقی له لایه ن حیزبه وه بوته هوی ئه وه یکه کومه لانی خه لکی کوردستان به چه شنیکي بهرین پشتیوانی له حیزبه که یان بکه ن. ئه و پالپشتیه له و راستیه وه سه رچاوه ده گری که حیزبی دیموکراتی کوردستان به درپژایی ته مه نی خوئی توانیویه تی کاریگه ریی له سه ر کومه لی کورده واری دابنی به جوریک که میژوونوسان زور جار گوتوو یانه، میژووی ئه و ۳ چاره گه سه ده یه ی دوا یی گه لی کورد له رۆژه لاتی کوردستان، که موزور هه مان میژووی حیزبی دیموکراته و میژووی ته مه نی ۳ چاره گه سه ده یه ی حیزبی دیموکراتیش میژووی گه لی کورد له رۆژه لاتی کوردستانه . له وه ها دۆخیکدا ده کری به هه بوونی ته شکیلاتی به هیز و له خو بردووی پيشمه رگه و حوزووریان له ناو خه لکدا، ده کری پیوه ندیی نیوان خه لک و حیزبه که مان به هیزتر بکه ین و له هیزو توانای خه لک زیاتر که لک وه ربگیری. ئه وه ش ده گه ریته وه بو ئه وه یکه حیزبه که مان له نیو کومه لانی خه لکدا ره گ و ریشه ی به هیزی داکوتا وه ته نانه ت زور جار له کاتی زور هه ستیاردا ئه و پیوه ندیانه تین وتاویکی به گورپان داوه به ره وتی خه باتی رزگار یخو ازانه ی حیزب و گه ل. نمونه ی فیداکاری و پیوه ندیی نه پسا وه ی خه لک و پيشمه رگه له شه ر و بهر خودانی قاره مانانه ی پيشمه رگه کانی حیزبی دیموکرات و پاریزه رانی کونه په رستی له رۆژه لاتی کوردستان ده رده که وی؛ به لی! له لاپه ره ی «هه گبه ی شاخ و شوړش» ی ئه مجاره دا ئاماژه به چه ماسه یه کی هیزی پيشمه رگه و پشتیوانی خه لکی نیشتمانیه ره ری ناوچه ی سه قز ده که ین. رۆژی ۸ خه زه لوهری سالی ۱۳۶۵ ی هه تاوی له چه ماسه یه کی که موینه دا له نیوان هیزی پيشمه رگه ی دیموکرات له لایه ک و هیزی داگیرکه ری کوماری ئیسلامی له لاکی دیکه وه خولقا.

شەوی پیشتر پیشمه‌رگه‌کانی مه‌لبه‌ندی دووی کوردستان بو پشوودان روویان له ئاواپی «خوڤمتا» کرد؛ پاش دامه‌زران له ناو ئاواپی‌دا و ره‌وانه‌کردنی که‌مین بو شاخه‌کانی پشت ئاواپی، له کاتژمیری ۶ی به‌یانی له‌لایه‌ن که‌مینی هیژی پیشمه‌رگه‌وه هه‌ست به هیژی به‌ربلاوی دوژمن کرا، ئه‌وانیش فه‌رمانده‌کانی خویان ئاگادار کرده‌وه که دوژمن له فکری پیلانیکی گه‌وره‌دایه. له کاتژمیری شه‌ش و نیوی به‌یانی قاره‌مانانی گه‌ل ده‌ستیکی باشیان له دوژمن وه‌شاندو تا سه‌عاتی ۹ی به‌یانی له ده‌ورووبه‌ری گوندی خوڤمتا و به‌رزاییه‌کانی شه‌ر به‌رده‌وام بوو. به‌شکانی دوژمن شه‌ر به‌ره‌و به‌رزاییه‌کانی وه‌رینیانی و شاخی رووش گوازاریه‌وه، تیکۆشه‌رانی دیموکرات که زه‌بریکی باشیان له دوژمن دابوو خویان سازمان داوه‌وه به‌رزاییانه سه‌نگه‌ریان گرته‌وه و چاوه‌پروانی هیژی کۆنه‌په‌رستی مانه‌وه. له لایه‌کی دیکه هیژی به‌زیوی کۆماری ئیسلامی به‌ده‌یان ماشینی پر له سه‌رنشینو به‌چه‌کو و چۆلی ته‌یاره‌وه‌وه به‌پشتیوانی ۳ هیللی کۆپتیر هاتنه‌وه مه‌یدانی شه‌رو ده‌ستیان به‌پیشره‌وی به‌ره‌و سه‌نگه‌ری پیشمه‌رگه‌کان کرد، هیژی ترسه‌نۆکی کۆماری ئیسلامی هه‌موو جارێ که له سه‌نگه‌ری پیشمه‌رگه‌کان نزیک ده‌بوونه‌وه، له‌گه‌ل به‌ره‌نگاری قاره‌مانانه‌ی هیژی پیشمه‌رگه‌ به‌ره‌و‌پوو ده‌بوونه‌وه و کورانی دیموکرات لییان راده‌سانو به ژماره‌یه‌ک کوژراو بریندار هیژی دوژمن به‌ره‌و دوايه هه‌لده‌هاتنه‌وه. شاخی رووش که به‌سه‌ر شاری سه‌قز دا ده‌روانی، به‌شیک له خه‌لکی قاره‌مانی ئه‌و شاره‌شاهید بوون که قاره‌مانانی گه‌ل چۆن له به‌رامبه‌ر لافاوی ئینسانی بی‌وره‌ی کۆماری ئیسلامی‌دا راوه‌ستا‌بوون. پاش هه‌ر شکستی، هیزه‌کانی دوژمن به‌ ئاوری توپو خو‌مپاره و راکیتی هیللی کۆپتیر سه‌نگه‌ری هه‌لۆکانی نه‌که‌رۆزو سو‌رووساتو چله‌چه‌می ئاورباران ده‌کرد. شه‌ر تا کاتژمیری ۵ی ئیواری به‌رده‌وام بوو، پاش ۱۱ سه‌عات شه‌ری قاره‌مانانه که توپخانه‌ی دوژمن به‌به‌رده‌وامی سه‌نگه‌ری کورانی دیموکراتی ده‌کوتا به‌داخه‌وه له ئیواری‌دا حه‌کیمی ره‌زایی به‌رپرسی مه‌لبه‌ندی ۲ی کوردستان که به‌رده‌وام له سه‌نگه‌ره‌کانی پیشه‌وه‌دا شه‌ری ده‌کرد له‌گه‌ل دوو پیشمه‌رگه‌ی دیکه شه‌هید بوون.

ئوهی جیگای سهرنجه ئه وهیه که قاره مانانی دیموکرات پاش ۱۱ سعات شه ر و بهر بهرکانی له بهرام بهر هیزی بی ئه ژماری دوژمن، سهر شو پیه کی گه وره یان نسیمی دوژمن کرد. پاش ته و او بوونی شه ر، له بهر ئه وهیه که پاش روژیک شه ر کردن و به دانی چهند شه هیدو چهندین بریندار، کاریکی ئاسان نه بوو له مهیدانی شه ر و بهر بهرکانی دا، خو دهر باز بکه ن، ههر به پشتیوانی خه لکی ئه و ناوچه یه، له و ده قهره خو یان حه شار دا و ناوچه که یان جینه هیشت. به لام روژیک دوای شه ر هکه، ده بی شار دنه وهی ئه و تیکوشه رانه وهک لاپه ره یه کی زی رین له پشتیوانی خه لکی کوردستان و ئاوی «مازوار» بو هیزی پيشمه رگه ی دیموکرات بنووسریته وه، خه لکی باشیان ده زانی پيشمه رگه پاریزه ری ئه منییه تی شه ره فو که رامه تی ئه وان بوو و گیانی خو ی به ختی ئامانجه کانی نه ته وه که ی ده کا و ئازایانه گیانی له سه ر به ری دهستی داناوه تا له ریگای نیشتمان دا بیکاته قوربانی، رو له ی به ره قی نه ته وهی کورده که باشترین ساته کانی ژیانی بو کومه لانی خه لک ته رخان کردوه. تاکوو به وه ها فیدا کارییه ک گه له که ی به ئاوات بگا و به سه ره رزی بژی. ئه وان توانیان له ناو خه لکی قاره مانانی مازوار، بی فیشه ک، ماندوو شه که ت و هیلاک، به چهندین برینداره وهو، ته نانه ت به بوونی پایه گای هیزه کانی ریژیم له پشت ئاوی، له ناو خه لکی خو یان دا بحه سینته وهو بهو پیوه ندییه ی نیوان خه لکو پيشمه رگه په یمانی ئه مه گ و ده روهستی له گه ل یه ک ببه نه سه ر و ئه گه رچی ۳ قاره مان شه هید بوون به لام به لیک گریدان و پیوه ندی خه لک و هیزی پيشمه رگه هپچ هیزیک ناتوانی به چوکیان دابیتی. ئه و پیوه ندییه ئه و راستییه ده رده خا که بلین خه لکی کوردستان تا ئاواته کانی له بو ته ی خه بات و تیکوشان دژی داگیر که ران ده رنه که وئ هه میشه و له هه موو قوناغه کانی خه بات دا پاله پشتی خه باتی ره وای گه لی کورد بوون و ده بن و دینامیزی سه ره کی خه باتی گه له که مانن.

داستانی خۆراگریی «هلبی» و «کوئکان»

گهلی کورد له ئیران و به شهکانی دیکه ی نیشتمانی کوردستان دهیان ساله له خهبات و تیکۆشانی له پیناو دهسته به رکردنی ماف و ئازادییهکانی بهردهوامه و بۆ پاراستنی مهجوودییهتی خۆی خهبات دهکا. میژووی خهباتی کورد تا بلیی خویناوی و پر قوربانیدان بووه، بهلام ئەم کاروانه تا ئیستاش نهگه یوه ته سه ر مه نزل و کوردستان ئیستاش له سه نگه ری خهبات بۆ ماف و ئازادییهکانی دایه. ئیستاش هه ولی تواندنه وه و نه هیشتنی دهری و حاشا له شوناس و پیناسی نه ته وه یی ده کری. ئیستاش هه ر جینایهت و کۆشتاره له شیوه ی جۆراوجۆر له دژی کورد ده کری و هه مدیسان، ئیستاش هه ر داستانی هه ماسه یه لاوانی ئەو نه ته وه یه له سه نگه ری خهباتدا دهینوسنه وه و هه ر لاپه ره ی شانازییه دهیخولقینن. کوردستان له چوار دهیه ی رابردوودا سه نگه ری له گیرانه وه نه هاتووی خهبات و مافخوازی دژی کۆماری ئیسلامی بووه و نه سه رکوت و نه کۆشتار و نه هه ولی تواندنه وه کۆلیان به رۆحی خهباتگیری کورد نه داوه. بیره وه رییه کان و فیداکاریی هیزی پێشمه رگه هینده زۆرن که نه له ئەژمار دین و نه له گیرانه وه، به تایبه تی ئەگه ر به ناخی ئەو رۆژه سه ختانه دا شوڤر بینه وه و به ربه رهکانی و هه لمهت بردن و قاره مانه تی هیزی پێشمه رگه ی کوردستان له سه نگه ری به رگری له ماف و ئازادییهکانی خه لکی کوردستان بنووسینه وه، زۆر خالی گرینگ به رچاو ده که ون. ئەگه ر به وردی لاپه رهکانی میژووی دهیان ساله ی خهباتی نه پساوه ی ئاشکرا و نه هینی حیزی دیموکراتی کوردستان هه لده ی نه وه، به رابردووی پر له شانازی رۆله تیکۆشه رهکانیدا بچینه وه، به رپوونی بۆمان دهرده که و یی که

تیکۆشەرە ئەرکناس و نیازپاکەکانی ئێ و نەتەوە خۆراگرە، بۆ گەشتن بە ئامانجی بەرزى شەھیدان، چۆن دەستیان لە ژيانى ئاسایى خۆیان ھەلگرتووە و، تەنانتە لە گيانى خۆشیان مایەیان داناو. لە سەرەتای دەیهى ٦٠ھەتاویدارپژیمى تازە بە دەسەلات گەشتتووی کۆمارى ئیسلامى بۆ داسەپاندنى ھەیمەنەى خۆى لە کوردستان و بەتایبەتى لە و ناوچانەى کە کورد و ئازەرى بە یەكەوہ لە شار و گوندەکان دەژيان، خەلكى كوردى بە تەواوى لە ژیر فشار نابوو، ھەر بۆیەش ھەر پوژى لە شوینىك و جیگایەك بە مەبەستى چاوترساندنى پۆلەکانى كورد خەلكى بىدیفاعى قەتلوعام و دەربەدەر دەکردن. کۆمارى ئیسلامى تەنیا لە ماوہى دوو سالى سەرەتای دەسەلاتى نگریسى خۆیدا، لە دەیان گوندى كوردستانى بە شیوہیەكى بىبەزبىیانە و درندانە ھەولى سەپینەوہ و پاكتاوكردنى كوردى دا و، دەیان جینایەتى سامناكى خولقاند کە پووداوى «حەلبى» و «کوێکان» یەك لەوانە. کۆمارى ئیسلامى ئێران پوژى ٢١ى خاکەلیوہى سالى ١٣٥٩ بە ھیزیكى بىئەژمار ھیرشى کردە سەر گوندەکانى «حەلبى» و «کوێکان» و «یونسلیان» لە ناوچەى سندوسى نیوان نەغەدە و شنۆ. ئامانج لە و ھیرشە چاوترسین کردنى خەلك و کوشتوبریان بە تاوانى مافخوازی بوو. ھیزە کوک و پوشتەكەى کۆمارى ئیسلامى بە تانک و توپ و چەكدارىكى زۆرەوہ بەتەما بوون جینایتىكى دى لە چەشنى ئەوانەى لە قارنى، بايزاوى، کەریزەى شکاکان کردیان، دووپات بکەنەوہ، بەلام پيش ئەوہى دەستیان بە خوینى پاکی پۆلەکانى کورد سوور بى، پيشمەرگەى ھەلقولاوى نیو کۆمەلانى خەلك لە ناوچەکانى شنۆ و نەغەدە لە ھیزی دوژمن راسان و ھەلوئاسا لە ھیزی دوژمن پوھاتن و تامى تالى شکستیان پى چىشتن. شوینى شەرەكە ھەمووی پیدەشت و تەنیا چەند تەپۆلكەيەك دەورى گوندەكەى گرتبوو، ھیزی پيشمەرگەکان دواى ناگاداربوون لە پیلان و مەبەستى رپژیم، لە ماوہیەكى زور كورتدا خۆیان سازمان دا و رینگاکانى ھاتوچۆى سەر جادەى نەغەدە - شنۆیان کە بۆ لای

ستوونی دوژمن دهچوون کۆنترۆل کرد و، تیمی هیژش به فه‌رماندهیی محهممه‌د عه‌لی پیریژن هه‌لمه‌ته‌که‌ی ده‌ست پێ کرد. له‌ ماوه‌ی که‌متری له‌ سێ سه‌عاتدا ستوونه‌که‌ به‌ ته‌واوی ته‌فروتوونا کرا. له‌و هیژشه‌ی شیژه‌کۆرانی دیموکراتدا کیوی پیر ناسر، ملانه‌ی مریشک قران، کۆتایی کیوی پادار که‌ ده‌که‌ویته‌ نیوان گونده‌کانی «دووربه‌» و «حه‌لبی» له‌ هیژی داگیرکه‌ر پاکرانه‌وه. هیژی دوژمن به‌ جوړیک که‌وته‌ گه‌مارۆوه‌ برستیان لێ پرا. ئه‌وان که‌ بو‌ قه‌لاچۆکردنی ئه‌و گوندانه‌ هاتبوون، هه‌ر زۆر زوو تاله‌واری مه‌رگیان چیشته‌. ده‌یان که‌س له‌ هیژه‌کانی ریژیم کوژران و بریندار بوون و ئه‌وه‌ش که‌ گیانی ده‌رباز کرد، ئیستاش له‌ ناوه‌ینانی ئه‌و شکسته‌ ترس و خو‌ف دایان ده‌گرئ. دوانیوه‌رۆی ئه‌و رۆژه‌ ستوونییکی گه‌وره‌ی دیکه‌ به‌ هاواری هیژی شکست خواردووی ریژیم هات. که‌ ئه‌ویش له‌ سه‌ر جاده‌ی نه‌غه‌ده‌_ شنۆ، واته‌ له‌ به‌ر ده‌رگای قاوه‌خانه‌ی قه‌لاتان که‌ که‌وته‌ که‌مینی پێشمه‌رگه‌کان. ئه‌م ستوونه‌ش له‌ هیژه‌کانی پشتیوانی دوژمن له‌ ماویه‌کی که‌مدا لێک هه‌لته‌کان. ئه‌وه‌ی توانی به‌ وه‌خت خو‌ی ده‌رباز بکا به‌ زیندوویی ده‌رچوو و ئه‌وانی دیکه‌ش به‌ ده‌ردی ستوونی یه‌که‌م چوون. خوینبایی ئه‌و سه‌رکه‌وتنه‌ مه‌زنه‌ له‌ پاش ۱۲ سه‌عات شه‌ری قاره‌مانانه‌ سێ شه‌هید بوو. سێ تیکۆشه‌ری کورد به‌ ناوه‌کانی محهممه‌د کوردنژاد ناسراو به‌ محهممه‌دی عه‌لی پیریژن که‌ فه‌رمانده‌ری لک و خه‌لکی گوندی زمیی شنۆ بوو؛ هه‌روه‌ها حه‌سه‌ن په‌جه‌بی خه‌دمه‌ی بازووکا، خه‌لکی گوندی شیخانی شنۆ، و خه‌لیل نه‌خشینی، پێشمه‌رگه‌ و خه‌لکی گوندی گه‌لازی شنۆ که‌ به‌ خوینی خو‌یان حه‌ماسه‌یه‌کی میژوویی و له‌بیرنه‌کراویان بو‌ خو‌یان و نه‌ته‌وه‌که‌یان تۆمار کرد.

شهره فی مردن به سهر خیانه تدا

هه موو راپه رینیك یا بزووتنه وهیه کی نه ته وایه تی، یا کومه لایه تی له پیناو قازانج و به رژه وهندیی خه لکدا دروست ده بی یا بلین روو دها. به و پینه و بویه ش رۆله کانی ئه و نه ته وه به شخوراوه به هی خویانی ده زانن و له هه موو لایه که وه یارمه تی بۆ به هیزبوونی دهدن. ئه وه له زۆر ولاتان دیتراوه نه ته وهیه کی زۆلم لیکراو و که م دهره تان به گژ حکومه تیکی زۆردار و ته یار له هه موو باریکه وه دا ده چیته وه و پاش به ره نگارییه کی زۆر له ناکامدا یا به چۆکی دادینی و سه رکه وتن مسۆگه ر ده کا، یا به هۆی ئه و فشارانه ی له سه ری دروست ده کا، له رینگای دیکه وه چاره سه ری پرسه که ی ده کا. بۆ ئه وه ش دوو هۆکاری گرینگ هه یه. یه که م: ئه وه ی داخوازی ئه و گه له ئه وه نده به رحه ق و ره وایه که له گه ل دادپه ره ری گونجاوه و ریک ده که وئ. دووهه م: هیزی خه لکه که پشتیوانی جوولانه وهیه و، ئه گه ر ئه و جوولانه وهیه له نیو هه ناوی کومه لانی خه لک هه لقولابی هیز نیه که تیکی بشکینی و ناتوانی له مهیدانیش ده ری بکا. له وانه هیندیک جار پاشه کشه یه کی تاکتیکی بکا به لام له بران نه هاتوویه. له شوڕشی ئه و قوناغه ی نه ته وه ی کورد له ماوه ی ده سه لاتی کۆماری ئیسلامیدا ده توانین باس له وه بکهین که حیزبی دیموکرات له چله پۆپه ی ئه و خه باته دا بووه و جوولانه وه ی خه لکی کوردستان ریشه ی له نیو دل و هه ناوی کومه لانی خه لکی کوردستان دایه. ئه گه ر به وردی لئی بروانین ئه و مانایه ده گه یه نی که حیزبی دیموکراتی کوردستان داخوازی ره وایه و له میژینه ی نه ته وه که ی له بهرنامه و پرۆگرامی خۆیدا گونجاندوه و بۆ وه دیهیتانی خه بات ده کا و له م رپویه وه خه لکی کوردستانه که بهرنامه که ی به ئاوینه ی بالانوینی ئاوات و ئاره زووی خۆیان ده زانن و له ده وری کۆ ده بنه وه. هه ر له و قوناغه ی ده سه لاتی کۆماری ئیسلامیدا حیزبی دیموکرات ده یان ساله به شیوه یه کی فیداکارانه و سه ره برزانه، به تایبه تی له ده یه ی ۶۰ و ۷۰ دا به شیوه ی خه باتی چه کدارانه دا بهرگریی له گه له که ی کردوه و به دژی درنده ترین ریژی می سهرده م وه ستاوه ته وه. هه ر له و ماوه یه دا به هه زاران پیشمه رگه و سه دان کادری لیها توو، ده یان فه رمانده ی به توانا و

چهن دین کادری ریبه‌ری ته‌نانه‌ت سه‌رکرده‌کانی گیانی خویان به‌خشیوه. بۆ «هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رش» ی ئه‌مجاره‌مان هه‌نگاو به‌ره‌و دالاهوی سه‌ربه‌رز هه‌ل دیتینه‌وه. دالاهۆ ماوه‌یه‌ک بوو بی تیکۆشه‌رانی دیموکرات بوو، خه‌لک هه‌موو تینووی دیتنیان بوون. چوار قاره‌مانی مه‌یدانی خه‌بات و تیکۆشان، حه‌سه‌ن مه‌قسوودی ناسراو به‌ کاکای حه‌سه‌ن، ئه‌رده‌شیر خوسره‌وی، فروغ خزری و حه‌سه‌ن سه‌لیمی ره‌خت و تفه‌نگ و کۆله‌باری پێشمه‌رگانه له‌ خویان ده‌ده‌ن و چیا و دۆل و شیو و به‌نده‌ن و گونده‌کانی ناوچه‌ی دالاهۆ به‌سه‌ر ده‌که‌نه‌وه و له‌گه‌ل خه‌لکی ئه‌و ده‌قه‌ره هه‌ناسه‌کانیان ده‌گۆرنه‌وه تا وزه‌یه‌کی به‌هیزتر به‌ خه‌لکی ئه‌و ناوچه‌یه بۆ خه‌بات و تیکۆشان ببه‌خشن. ئه‌گه‌ر ورد بروانینه سه‌فه‌ری ئه‌و چوار قاره‌مانه بۆمان ده‌رده‌که‌وئ هه‌ر پووداویک و ناوچه‌یه‌ک و یا دیارده‌یه‌کی میژوویی خاوه‌نی هه‌لومه‌رجی تایبه‌تی خۆیه‌تی. خه‌بات و تیکۆشانی کادره خه‌باتگیره‌کانی حیزبی دیموکرات له‌ ناو خه‌لکی خویان له‌ کوردستاندا، به‌ درێژایی تیکۆشانیان پووداوی زۆر دلّه‌ژین و تالی به‌ خۆیه‌وه دیتووه و له‌نیو ئه‌و کار و ئه‌رکانه‌ی که ئه‌وان به‌ درێژایی پۆژ و مانگ و سال له‌نیو کۆمه‌لانی خه‌لک به‌ ئه‌نجامیان گه‌یاندوه، هه‌ر جار له‌ شوینیک کرمی نیوخۆ، وه‌ک که‌له‌ی بیستان سه‌ری ده‌ر هیناوه و بۆته به‌ربه‌ست له‌ کار و تیکۆشانیان و ته‌نانه‌ت گیانیشیان لی ستاندوون. هه‌ر له‌و دیدگایه‌وه‌یه که دوژمانی کورد له‌وه گه‌یشتون که «دار هۆره‌ی له‌ خۆی نه‌بی ناقه‌له‌شی». ئه‌و وته‌یه‌ی سه‌ره‌وه بۆته هۆی ئه‌وه زۆر جار داگیرکه‌ران له‌ هیندیک خه‌لکی کالفام و ساویکه که‌لک وه‌ربرگن و ئه‌وان وه‌ک چاوساغ پێش دوژمن که‌وتوون یان خویان پۆله‌کانی ئه‌و نه‌ته‌وه‌یان له‌ داو خستووه و شه‌ری پێشمه‌رگه‌یان کردوه و شه‌هیدیان کردوون. به‌لێ... خۆفرۆشی و جاسووسی زه‌بری گه‌وره‌ی له‌ په‌یکه‌ری حیزبی دیموکرات و جوولانه‌وه‌ی کورد داوه. ئه‌و چوار تیکۆشه‌ره بی پسانه‌وه بۆ بردنی په‌یام و سیاسه‌تی حیزب بۆ نیو خه‌لک، بۆ دیدار نوێکردنه‌وه له‌گه‌ل هه‌موو ته‌یفه‌کانی نیو کۆمه‌لگه له‌و ناوچه‌یه و هه‌روه‌ها له‌قاودانی سیاسه‌تی پیلانگیری کۆماری ئیسلامی کاریان ده‌کرد و شه‌و و پۆژ بی پسانه‌وه گوند به‌ گوند و دوور له‌ چاوی خائینان تیکۆشانی سیاسی خویان به‌رپۆه ده‌برد.

ئیواری ۳۰ پوشپه‌ری سالی ۱۳۷۳ بوو. ئه‌وان پاش پشودانیک به‌نیو ته‌لان و گاشه‌به‌رده‌کانی دالاهو ریگایه‌کی باریک ده‌برن. به‌ره به‌ره شه‌و دهرین‌گایه‌وه که روویان له شوینیک کرد به‌ناوی «سیاوانه» بی‌خه‌به‌ر له‌وه‌ی پیلانی خائینانه له‌و شوینه‌خوی لی‌ملاس دابوون. ئاخ‌ر ئه‌وان بو‌کاری حیزی و به‌پی‌ئه‌و متمانه‌یه‌ی پیشتر بوویان روویان له‌و شوینه‌کردبوو. روله‌کانی نیشتمان ماندوو، و خاوه‌ن مال به‌پیلان و مه‌خابن بو‌پیتشمه‌رگه‌کان جیگای باوه‌ر، کاریک که به‌که‌م که‌سه‌ه‌له‌ده‌سه‌نگیندرا. قسه‌ئه‌وه‌یه که رابردوو و تیکوشانی ئه‌و چهند که‌سه‌جیگای شک وگومانی نه‌هیشتبوو. به‌رخ سه‌ر برا، قاورمه‌دروست کرا، نان خورا و پاش ته‌واوکردنی هموو کاره‌کانی حیزی خاوه‌ن مال خوی و براکه‌ی ویرای تیکوشه‌رانی دیموکرات به‌ره شوینی مانه‌وه‌ی به‌یانی ملی ریگیان گرت. له‌شوینی مانه‌وه که جیگایه‌کی زور سه‌خت بوو، ره‌خت و تفه‌نگ ده‌که‌نه‌وه تا پشوو بدن. دوو برای خائین بو‌گه‌یاندنی مه‌به‌سته‌گلاوه‌کانیان پیشنیار به‌روله‌کانی گه‌ل ده‌که‌ن که چونکی ئه‌وان ماندوون پشوو بدن تا به‌یانی تاو دهرده‌که‌وی... به‌لام ئه‌ی هات تیکوشه‌رانی دیموکرات ئه‌وه‌ی که قه‌ت له‌بیریان نه‌ده‌چوو له‌بیریان کرد و بیخه‌م پالیان داوه و دوو برای خائین له‌به‌ره‌بیاندا و له‌کاتیکدا پیتشمه‌رگه‌کان له‌خه‌ودابوون به‌ربوونه‌گیانی ئه‌و تیکوشه‌رانه و هر چواریان شه‌هید کردن. ئه‌و تیکوشه‌رانه سه‌مبولی خه‌بات، فیداکاری، خومان‌دووکردن و خو‌پیکه‌یاندن بوون. ئه‌وان به‌کاری به‌رده‌وام، به‌خو‌له‌مه‌ترسی هاویشتن، به‌پابه‌ندبوون له‌سه‌ر ریباری شه‌هیدان هر له‌راستیشدا ئه‌وه‌ی پیمان کرا له‌و ساله‌سه‌ختانه‌ی خه‌باتی چه‌کداریدا کردیان بو‌ئه‌وه‌ی کورد هه‌نگاویک له‌ئامانجه‌کانی نیزیک بیتته‌وه. ده‌لین «ئاشی شو‌رش به‌خوین ده‌گرئ»، ئه‌وه زور راسته، به‌لام ئه‌و شو‌رشه له‌به‌ر ئه‌وه‌ی هیزی سه‌ره‌کیی خوی له‌نیو زه‌ریای بی‌برانه‌وه‌ی کومه‌لانی خه‌لک هه‌لینجاوه‌توانیویه‌تی له‌هه‌موو شیوه‌کانی خه‌بات که‌لک وهر‌بگری و له‌سه‌ر پی‌خوی بوه‌ستی و هر درکی چاوی دوژمنان بی. هر ئه‌وه‌ی که دوو سال دواتر یه‌کیک له‌و خائینانه به‌ده‌ستی تیکوشه‌رانی دیموکرات به‌سزای خه‌یانه‌تی خوی گه‌یشت، نیشانه‌ی ئه‌و راستییه‌یه که ئاماژه‌م پیکرد.

نه‌رته‌ی پِشمه‌رگه له سوئسنایه‌تی سه‌رده‌شته‌وه

حیزبی دیموکراتی کوردستان و گه‌لی کورد له رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان هه‌میشه شانازی به‌وه ده‌که‌ن که لایه‌ره‌کانی میژووی خه‌باتی چه‌ند دهیه‌ی شو‌ر‌ش‌گ‌ی‌ر‌انه و بی‌س‌انه‌وه‌ی ئه‌و به‌شه له کوردستان، به به‌رخ‌ودانی رۆله به‌ئه‌مه‌گه‌کانی نووسراوه‌ته‌وه. رابردووی خه‌باتی پر له سه‌روه‌ری رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان، پراو‌پر له قاره‌مانه‌تی و فیداکاریی کادر و پِشمه‌رگه‌کانیه‌تی و، له پیناو وه‌ده‌سته‌یه‌نی ویست و داخوازه ره‌واو له میژینه‌کانیدا له به‌رام‌به‌ر سیاسه‌تی سه‌ر‌کو‌ت‌که‌رانه‌ی ریژیمی کۆماری ئیسلامیدا به‌چۆک‌دا نه‌هاتووه و به‌خوین و قاره‌مانه‌تی رۆله تیکۆشه‌ره‌کانی ئالای خه‌باته‌که‌ی هه‌ر شه‌کاوه راکرتووه. ئه‌و حیزبه له ده‌سپیکه‌وه تا‌کو وه‌نووک له‌و شانازییه مه‌زنه بیبه‌ش نه‌بووه که بۆ رزگاربوون له‌کو‌ت‌به‌ند و زنجیری بیدادی، گیانی پاکی باشترین رۆله‌کانی کردۆته ده‌سمایه‌ی خه‌بات و خو‌را‌گری بی‌و‌چانی. میژووی پر له شانازی و پر سه‌روه‌ری حیزبه‌که‌مان به‌کرده‌وه نیشانی داوه که له رابردووی خه‌باتی چه‌ندین ساله‌ی پر له فرمیسک و خوین و دارمال له‌حه‌ماسه و خو‌را‌گری خویدا، ئه‌م حیزبه خه‌بات‌کاره پشت ئه‌ستوو‌ر به‌پشتیوانیی هه‌مه‌لایه‌نه‌ی خه‌لکی کوردستان و هیزی باسک و ده‌ست و مه‌چه‌کی رۆله فیداکاره‌کانی له‌به‌رانبه‌ر ریژیمه دژ به‌کرده یه‌ک له‌دوای یه‌که‌کانی زال به‌سه‌ر و لاته‌که‌ماندا، درێژه‌ی به‌خه‌بات داوه و ماندوویی نه‌ناسانه به‌ره‌و تروپکی رزگاری هه‌نگاوی ناوه. کۆماری ئیسلامی بۆ له‌نیو‌بردنی ده‌سکه‌وته‌کانی ئه‌و خه‌باته خویناوییه به‌دریژیایی ته‌مه‌نی نگرسی خو‌ی ده‌ستی له‌پیلانگێری هه‌له‌نگرتووه و جیا له‌وه‌ی سیاسه‌تی ئاسیمیله‌کردن و له‌نیو‌بردنی حیزبی دیموکراتی گرتۆته‌به‌ر. هه‌ر له سه‌ره‌تای دامه‌زرانیه‌وه به‌به‌رده‌وامی بۆ زه‌ه‌وت‌کردنی ده‌سکه‌وته‌کانی گه‌لی کورد په‌لاماری کردۆته سه‌ر خه‌لکی کوردستان و

ھەر پوڤتەى لە شویتەى و ناوچەىەك، جینایەت و قەتلوعام و دەربەدرى و ئاوارەىى بۆ خەلكى خۆراگرى كوردستان خولقاندوو، ھەر بۆیە لە بەرامبەر ئەم سیاسەتە ناڕەواىەى كۆمارى ئىسلامى بوو كە پۆلە ئازا و نىشتمانپەرورەكانى كوردستان بۆ بەرگرى لە مان و مەوجودىیەتى خۆیان دەستیان بۆ چەك بردوو. یەكێك لەو پەلامارە دپندانەىە، ھىرشى مەغول ئاسا بۆ سەر ناوچەى سوئىسناىەتى سەردەشت بوو. ھىزەكانى رېژىم پوڤتەى ۲۵ى خەرمانانى سالى ۱۳۶۱ ناوچەى سوئىسناىەتى سەردەشتیان بۆ پەلامار و جینایەت خولقینى ھەلبژارد. بەرەبەیانى ئەو پوڤتەى رېژىم بە ھىزىكى چەند سەد كەسى بە پشتىوانى تۆپخانە و ھىلى كۆپتەر پەلامارى ناوچەى سوئىسناىەتى دا. ئەگەرچى پىشتەر رېژىم لەو ناوچەىە چەند جار ھىرشى كردبوو سەر گوندەكانى شىنوئ، بىزىلى، گورانگا، وشترمل، تۆرەلى گەلوو، زىو، بناو و بىشاسب تىك شكابوو، بەلام دواجار پوڤتەى ۲۵ى خەرمانان دوژمن لە شارى سەردەشتەو بە ھىزىكى بى ئەژمار و تەيار بە چەكى جۆراوچۆر و بە پشتىوانى تۆپخانەىەكى قورس ھىرشى كرده سەر ئەو گوندانە. لەبەرەى خەلك و پېشمەرگەدا قارەمانەكانى ھىزى موعینى و ھىزى بەرگرى بە سەر ۱۵ دەستەدا دابەش بوون و بریاریان دا كە تامى تالى شكست بە ھىزى كۆنەپەرستى بچىژن و زەبرى كارىگەریان لى بوەشىن، ھەر بۆیە دوا بریار ئەو بوو تا ھىزى دوژمن نەخەنە نىو داویكى گەرورەو باسى نەكەن. تارىك و روونى بەیانى ئەو پوڤتەى لە ھەموو قۆلەكان شەر دەستى پىكرد و زۆرى نەبرد ھىزى زۆر و زەوەندى رېژىم شپرزە كرا. بە رەزبوانەو ھى خۆر لە سەعاتى ۹ى بەیانى ۳ ھىلى كۆپتەرى رېژىم بۆ پشتىوانى لە ھىزە بەزىوەكانیان ھاتنە مەیدانى شەر، بەلام نەیانتوانى لەبەر چەكى پۆلەكانى دىموكراتدا خۆ رابگرن و شەرگەكەیان جى ھىشت. سەرلىشىواوى و شپرزەى ھىزەكانى رېژىم بەجۆرىك بوو كە تۆپخانەكەشى وەستابوو. ھىزى دوژمن رووى لە ھەر لایەك دەكرد لەگەل ھىزى پېشمەرگە و ھىزى بەرگرى رووبەر و دەبوو و تىك دەشكا. شەرەكە دوو پوڤتەى خایاند و بە شكستى دوژمن كۆتایى ھات. ئەو ھىزەى رېژىم كە بریارى دابوو خەلكى ئەو ناوچەىە بە ھىزى

پیشمه‌رگه وه قه‌تلوعام بکا، به‌لام بینی که خه‌لکی ناوچه و هیژی پیشمه‌رگه بوو دهرسیکی وایان دادان قه‌تیان له‌بیر نه‌چی و تاله‌واری مه‌رگیان پی چیشتن. له‌و به‌ره‌رکانییه قاره‌ماناندا تهرمی سهدان کهس له هیژی دوژمن له مه‌یدانی شه‌ردا به‌جی مان و ریژیم هیئنده تاسابوو که بردنه‌وهی تهرمی کوژراوه‌کانیان چه‌ند روژی خایاند. له‌و ماوه‌یه‌دا له ریگهی رادیو کوردستانه‌وه راگه‌یه‌ندرا که ئامبولانسه‌کان ریگه‌یان پی دهری بین و که‌لاکی هیژه شکستخواردوو‌ه‌که‌ی ریژیم به‌رنه‌وه. پاش ته‌واوبوونی شه‌ر و شکستی قورسی دوژمن، شه‌هید دوکتور قاسملوو سهردانی شه‌رگه‌ی کرد و پیناخوشبوونی خو‌ی سه‌بارت به ژماره‌ی زوری کوژراوه‌کانی ریژیم راگه‌یاند و نه‌یشارده‌وه که ئه‌و سهدان که‌سه بوونه‌ته قوربانیی سیاسی شه‌رخوازانه‌ی کوماری ئیسلامی دهره‌ق به‌گه‌لی کورد. هه‌لبه‌ت ئه‌و سهرکه‌وتنه به‌های خو‌ی هه‌بوو، به‌هاکش خوینی ئالی و ژیانی پرشکو‌ی پیشمه‌رگه‌یه‌ک به ناوی عه‌بدوللا هه‌مزهنژاد ناسراو به‌عه‌ولای ماماغای بنوخه‌له‌ف بوو. شکستی هیژی کوماری ئیسلامی له‌و شه‌رده‌دا

له‌چه‌ند لایه‌نه‌وه جیگای سرنجه:

یه‌که‌م: به‌شیک له‌بنکه‌ی سهرکردایه‌تی حیزب له‌و ناوچه‌یه بوو و ریژیم پی‌ی وابوو ئه‌گه‌ر بتوانی داگیری بکا خه‌باتی حیزبی دیموکرات خاشه‌بر ده‌کا که بو‌ی نه‌چوووه سهر. دووه‌م: به‌داگیرکردنی ئه‌و ناوچه‌یه، دواتر ده‌ست به‌ره‌شه‌کوژی بکا و خه‌لکی ناوچه‌ی سوئیسنایه‌تی وه‌ک سهرووکانی و هه‌لبی و نیهر دهر به‌ده‌ر بکا، که ئه‌و خه‌ونه چه‌په‌له‌شی نه‌هاته‌دی و ئاکامی پیچه‌وانه‌ی لی‌که‌وته‌وه. سینه‌م: ریژیم بو‌ی دهرکه‌وت که حیزبی دیموکرات به‌هو‌ی ئه‌و پشتیوانییه به‌رینه‌ی له‌نیو خه‌لکی خویدا هه‌یه‌تی، ئه‌و هیژه نییه بتوانی وه‌ک هیژه‌کانی دیکه سهرکوتی بکا، وه‌ک چو‌ن ههر به‌پشتیوانیی ئه‌و خه‌لکه‌ جه‌نده‌کی سهدان که‌س له هیژه‌کانی له شه‌رگه‌دا به‌جی ما و نه‌یتده‌توانی بشیان باته‌وه و، دواتر ههر له ریگه‌ی خه‌لکه‌وه بو‌ ئه‌وه‌ی نه‌خوشی له ناوچه‌دا بلاو نه‌بیته‌وه، توانیی ده‌ستی پینان رابگا.

ههستی خوښی ژيانی سه‌ربه‌ستی

سه‌ره‌تای مانگی گه لاویژنی هاوینی ۱۳۶۲ی هه‌تاوی بوو، دیوه‌په‌شه‌ی جه‌ماران پيشی به‌تیشکی خۆر گرتبوو، هه‌ناسه‌ی زه‌وی راگرتبوو، به‌ری به‌خۆره‌ی ئاوی چۆم و به‌نزیکی‌بونه‌وه‌ی گه‌لاویژنی جوان گرتبوو که له‌و مانگه‌دا هیواکانی کورده‌چاوی به‌دنیا‌ی پوون کردبوو، دیوه‌ی جه‌ماران ۴ سال ده‌بوو ده‌ستی به‌سه‌ر هه‌بوون و ژياندا گرتبوو کاریکی کردبوو که ناوچه‌که‌ی له‌تاریکی دا‌نوقم کردبوو دنیا‌یه‌کی بی‌ده‌نگ، جووله‌له‌هیچ شتی‌که‌وه‌نه‌ده‌هات و نه‌ده‌بیسراو نه‌هه‌ناسه‌ی زه‌ویش به‌شنه‌ی به‌یان خۆی ده‌نواند. چۆم پووباره‌کانیش هاژه‌یان لی‌برابوو بۆنی مردن و ویشک بوون به‌گیان له‌به‌ر و بی‌گیانی داگرتبوو سه‌ره‌پای ئه‌و دیوه‌ی جه‌ماران خه‌فه‌تی پاییزیش نزیکی ده‌بووئه‌وه‌ندی دیکه‌دنیا‌ی تاریک ده‌کرد. خه‌لک‌یک که به‌هه‌موو ناخۆشی و ده‌رد و په‌رنجی کۆیله‌تی له‌ژیر پۆستالی داگیرکه‌ران و که‌وتنه‌به‌ر گرمه‌ی تۆپ و ئاور و ئاسنی کوردکوژان و له‌ژیر قورسایي ئه‌و زولمه‌زۆره‌دا، چه‌ند سالیکی بوو هه‌ستیان به‌و ناخۆشیه‌یه‌ له‌ژياندا کردبوو که نه‌ژيانیکی سه‌ره‌تایی ئینسانی، به‌لکو له‌کوشتن و برین و ئاوری و یرانکه‌ری به‌هاره‌جوانه‌که‌یان له‌سنه‌ی خۆراگر هه‌ر ۳ سال پيشتر له‌بیر مابوو، دابارینی هه‌موو جۆره‌گولله‌یه‌ک، دیاریی دیوی جه‌ماران بوو بۆ خه‌لکی کوردی زولم‌لیکراو، به‌تایبه‌تی بۆ خه‌لکی ناوچه‌ی سنه‌ی خویناوی. بۆیه‌له‌و پوژانه‌دا، هیوا به‌ژيان له‌ژیر په‌له‌هه‌وری چلکنی ده‌سه‌لاتی ئیسلامیدا شاردرابوونه‌وه‌ و تۆزی مه‌رگ له‌دیوی جه‌مارانه‌وه‌به‌سه‌ر خه‌لکی کوردستاندا ده‌نیشنت. زۆری نه‌کیشا سه‌ره‌نه‌جام مزگینیی پووناکي له‌و هاوینه‌خۆشه‌دا له‌یه‌که‌م پوژنی گلاویژ ده‌بیسترا. گه‌رما و ده‌نگی بالنده‌کان و جاروبار گرمه‌ی تۆپه‌کانی ریژیم له‌ده‌ورووبه‌ر ده‌بیسترا. له‌قرچه‌ی گه‌رمادا له‌په‌ره‌وریکی په‌شی هینا و باران داباری، بارانیکی خوناو، به‌جۆریک جموجۆلیکی تایبه‌ت له‌نیو ئاوايیدا دروست بوو، کوچه‌و کۆلان بوو به‌مه‌یدانی هاتوچۆی مندالان و غارغارین له‌و مال بۆ ئه‌و

مال. باران ته پوتۆزی دامرکاند و دلۆپه‌کانی تۆزی خه‌میان ورده‌ورده له ناوچه‌که ده‌شۆرده‌وه. تۆزی فه‌رامۆشی نه‌ما، پوویه‌کی گه‌ش ورده ورده هه‌موو ئاواپی ته‌نی. پینشمه‌رگه‌کان هه‌ر چه‌ند هه‌موو له‌شیان ماندوویی لی ده‌باری، به‌لام به‌ دلێکی پر له‌ ئه‌وین و خۆشه‌ویستی بۆ کوردستان له‌نیو خه‌لکی خۆیاندا ئۆقره‌یان گرت و هه‌ستیان به‌ ته‌ناهی کرد. هاتنی ئه‌وان دلی ژا‌کاوی خه‌لکی زیندوو کرده‌وه، خه‌لک باوه‌شیان به‌ رۆله‌کانیاندا ده‌کرد و به‌گشتی بزهی شادی نیشته سه‌ر لیوی خه‌لک. له‌میژ بوو پینشمه‌رگه‌ نه‌هاتبوونه‌وه ئه‌و ناوچه‌یه، بۆیه ئه‌و هاوینه‌ گهرمه‌ بۆ ئه‌وان بوو به‌ به‌هاریکی سه‌رسه‌وز و خه‌لک هه‌ستی به‌ بوونی ده‌سه‌لاتی خۆمالیی ده‌کرد که ئه‌وه ئه‌گه‌ر ماوه‌یه‌کی که‌میش بی، هه‌ستکردنه‌ بوو به‌ سه‌ربه‌ستیی ژیان. رۆژی یه‌کی گه‌لاویژی سالی ۱۳۶۲ی هه‌تاوی کورانی دیموکرات له‌ مه‌له‌ندی سه‌هی خۆراگر بۆ پشوودان خۆیان به‌ ئاواپیه‌کانی هانیس، خه‌یاره، کانی بچکۆله و نه‌ران‌دا کرد، ئه‌م حوزوور و ئاماده‌بیه، ئه‌گه‌رچی بۆ ماوه‌یه‌کی کورتی چه‌ند رۆژه‌ش بی به‌لام ورده‌یه‌کی به‌رزنی به‌ خه‌لکی به‌خشی. هه‌رچه‌ند له‌م سه‌روبه‌نده‌دا، خه‌لکی ئه‌و گوندانه‌ ژیانیکی نه‌مرنه‌ژیان هه‌بوو و له‌ راستیدا به‌ دژواری ژیانی خۆیان دا‌بین ده‌کرد، به‌لام بۆ رۆله‌کانیان ئاماده‌ بوون سه‌ر و مالیان دا‌نین و حیزبیش هه‌ستی به‌وه‌ کردبوو که ئه‌و خه‌لکه‌ خه‌باتگێره‌ سه‌ره‌پای که‌م دا‌هاتی و ده‌سکورتی، چۆنیان پینشمه‌رگه‌ ده‌ژیان. ئه‌وان به‌ میوانداری له‌ پینشمه‌رگه‌کانیان هه‌رچی شکیان بردبایه‌ به‌ سه‌خاوه‌ته‌وه له‌ ئیختیاری پینشمه‌رگه‌یان ده‌نا، حیزبی دیموکراتی کوردستانیش ئه‌و خزمه‌ت و پینزانییه‌ی هیچکات له‌بیر نه‌کردوه و به‌ چاویکی ئه‌مه‌گناسییه‌وه‌ روانیویه‌تیه‌ ئه‌و زه‌حمه‌ته‌ی خه‌لکی. هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامی که‌ هه‌ستیان به‌ بوونی پینشمه‌رگه‌ له‌و ده‌قه‌ره‌ کرد، به‌ هیزیکی بی ئه‌ژمار و به‌ پشتیوانیی چه‌کی قورس و هیلکۆپتیر، په‌لاماری به‌رزاییه‌کانی هانیس و خه‌یاره‌ی دا. پارتی‌زانه‌ قاره‌مانه‌کانی دیموکرات له‌ هیزی شه‌ریفزاده‌ باشیان ده‌زانی هه‌لۆی به‌رزه‌فه‌ر باشتر ده‌روانیه‌ته‌ ده‌شتایی و به‌ هۆی زالبوونی به‌سه‌ر ده‌قه‌ره‌که‌دا، هه‌مووی له‌ ژیر ده‌سه‌لات و هیزمونی خۆی دا‌یه. بۆیه‌ کاتژمیر ۳ی به‌یانی که‌مینیان بۆ به‌رزاییه‌کانی پشت ئاواپی نارد و لی

دامه زران. هیزی پیشمه رگه تازه خه و به چاویاندا چوو بوو که هه ستیان به هاتنی هیزی به کریگیراو کرد و هه موو ئه و تیکۆشه رانه ی له که میندا بوون، قامک له سهر ماشه ی چه که کانیان چاوه پروان مانه وه تا ئه وه دیکه سه عاتی ۵ ی به یانی یه که م دهسته ی به کریگیراوان که وتنه که مینه وه. ئه وه ی کوژرا، کوژرا و ئه وانی دیکه به ره و دواوه رایان کرد. به به رزبوونه وه ی دهنگی ته فه، قاره مانانی دیموکرات هه موو به رزاییه کانی «کانی بچکوله» و «نه ران» یان گرت. شه ر له هه موو به رزاییه کانی به سه ختی دهستی پیکرد به جو ریک تا کاتر میز ۸ ی به یانی شه ر ئه وه ند ه گه رم بوو که توانایی کردنی سه نکه راوسه نگه ر نه بوو، سه ره نجام هیزی کۆماری ئیسلامی تیک شکا و به سه رشۆری کشایه وه دوایه. هیزه کانی ریژیم پاش ماوه یه ک خو یان سازمان دایه وه و له شاری سنه وه هیزیکی زیاتریان هینا و له سه لواتاوا و گه زگه زاره و میاوه رانه وه هیرشیک ی پان و به رینی دهست پیکرده وه. له به رامبه ریشدا تیکۆشه رانی دیموکرات دهسته وه ستان نه مانه وه و خو یان سازمان داوه و چاوه پروانی هیرشکه ران مانه وه. هه ر ئه وه ش بوو به هو ی ئه وه جاریکی دیکه هه لۆکانی چه مشار و کورهی میانه لیتیان پاسان و زه بریک ی دیکه یان له دوژمن وه شاندا، به مجۆره تا سه عاتی ۸ ی شه و ماوه ی ۱۵ سه عات شه ری خو راکری، دوژمنیان تیکشکاند و زیاتر له ۷۰ که س له هیزه کانی ریژیم کوژران و ژماره یه کیش بریندار بوون. خوینی پۆله کانی کورد له و پۆژهدا که بوو به چراهه کی پووناکی ده ری ریگای تیکۆشان، شه هیدبوونی ۳ پیشمه رگه و برینداربوونی ۸ پیشمه رگه بوو که یه کیک له برینداره کان فه رمانده ی قاره مان سه روان ئیقبال که ریمنژاد بوو. به مجۆره هه لۆ به رزه فره کانی زاگروس ده رسیکی باشیان به هیزی کۆماری ئیسلامی دا و توانییان هینده ی دیکه وره ی خه لکی ئه و ناوچه یه به رز بکه نه وه و به کۆماری ئیسلامی بلین پیشمه رگه هه لۆلواوی نیو کۆمه لگه ی کورده وارییه و هیچ هیزیک ناتوانی له بنی بینی. پیشمه رگه کان هه ر دوا ی ئه و عه مه لیاته قاره مانانه یه له ئاوی «نه ران» مانه وه و دوژمن نه یویرا خو له قه ره یان بداته وه. سپاس بو به ریژ مه هدی مامناوه ی له و به شه هاوکاری کرد.

مەئمووریەتیکی ناتەواو

داستان وچیرۆکه ناخۆش و نەهامەتییهکانی نیو کۆمه‌لگا هەمووی ریژیমে زۆرداره‌کان بەسەر تاک‌تاکێ نیو کۆمه‌لگای دینن، چونکی لەهەر کۆمه‌لگایەک ناعەدالەتی هەبێ شەپناکۆکی دروست دەبێ. ئەویش ئەگەر ئەو کۆمه‌لگایە کێشەیی نەتەوهیی تێدا چاره‌سەر نەکرا بێ. چۆره‌کانی چه‌وسانه‌وه‌ی ئینسانەکان وپروۆسه‌ی له‌ مرۆف‌خستن که‌ دەسه‌لاتداران به‌ چه‌ندین شیوه‌ دژی نەیاره‌کانی به‌کرده‌وه‌ دەستی پێده‌کا، هەموو دەنگێکی ئازاد دەکوژرێ و ئینسانەکان بێ به‌ها ده‌کەن، بۆیه‌ش له‌کۆمه‌لگای کورده‌واری بۆ بن‌برکردنی ئەو ژیانە تالە و ژیان به‌سه‌ربه‌ستی خەباتیکی ره‌وا دژی داگیرکه‌ران به‌پێوه‌ ده‌چێ خەباتیک که‌ هەمیشه‌ له‌ به‌ره‌و پێش‌چوون دابوو. ئالوگۆره‌کانی ناوچه‌و چاوی تموعی داگیرکه‌ران وای کرد که‌ خەباتی چه‌کداری کوردی روژه‌ه‌لات روو له‌ پاشه‌کشه‌ بێ، حیزبی دیموکرات بێ پسانه‌وه‌ له‌بیری ئەوه‌ دابوو که‌ هێزی پێشمه‌رگه‌ی له‌ ناو خه‌لک دانه‌برێ به‌لام ئالۆزی ناوچه‌و وه‌زعی ناله‌باری کوردستانی باشوور روژ له‌گه‌ل روژ زیاتر ئالقه‌ی دابرا‌نی هێزی پێشمه‌رگه‌ی ته‌نگتر ده‌کرده‌وه‌. چه‌ند سالیک بوو پێشمه‌رگه‌ بوونیان له‌ ناوچه‌ برابوو خه‌لک تامه‌زرۆی دیتنی رۆله‌کانیان بوو وه‌زعیکی ناله‌بار به‌سەر ژیانێ خه‌لکا و زۆلم و زۆر هەر روژ زیاتر خۆی نیشان ده‌دا. رووناکایی پێشمه‌رگه‌ له‌ هێچ کۆی کوردستان به‌دی نەده‌کرا، به‌ پێی ئەو بریاره‌ی درا بۆ کوردستانیکی گه‌وره‌و له‌ هه‌ل و مه‌رجی سه‌خت و دژواردا تا‌قه‌ دوو پێشمه‌رگه‌ له‌و کوردستانه‌ دا جیگای تایبه‌تی خۆی بوو. ئەوه‌ی گرینگ بوو له‌ هەر نوقته‌و شوینیک ده‌رکه‌وتبایه‌ن جیگه‌ وپینگه‌ی حیزبی دیموکراتی نیشان ده‌دا. دوو کادری حیزبی ئەویش ناسراو

لە ناوچەدا بەناوەكانى سمایل بازيار وبرايم چووكەلى لە نيوهراستی مانگی جۆزەردانى سالى ۱۳۷۸ بۆ مەئموورىيەتيكى حيزبى دەست بەكار بوون. ھەلومەرجى بوون لەبار بوو بەلام چۆن بوونتيك، كە ريزيمي دەرندەى وەك كۆمارى ئيسلامى بە بوونى دوو كەسى زانى و چ رۆژانتيكى سەختيان تپپەرانە. بۆ راپەرانەو بەرپووبەردنى ئەرك زۆر قورس، كە دوژمن نوقتە بەنوقتەى جوولەى پېشمەرگەى لە ژير چاوەديري دەخت دەست بەكار بوون. ريگای دوورو دريژو ھەلديري پر لە گژوگياو ليرەوارى ناوچەكانى سەردەشت و بانەيان بەرەو بۆكان دەبري، رۆژانە لە شوينە نەھيتيەكان خۆيان ھەشار دەدا و بە قسە خۆش بيرەوهرىي و بەرنامەكانى رۆژانەيان تيدەپەرانە تا لە ناوچە نزيك بوونەو. كەس نەيدەزانى ئەو دوو تيكوشەرە چيان بەسەر دى چۆن لەو مەئموورىيەتە دەر باز دەبن. تەنيا ريگای يەك ئيواري بۆ ناوچەى بۆكان مابوو كە رەخت و تەفەگ لە ناو تەليسيك داو بە كۆلى خۆيان دا بە ليوارى چيايەكى سەربەرزدا بە نزيك پايەگايەكدا بۆ ئەوھى بتوانن ريگا ھەلەموت و شوينە كەمىنەكان زوو تپپەرينن نەكا دوژمنى قين لەدل دەسكەوتى دەست كەوي. مولگەى دوژمن بە دووربين چاويان لەو دووپېشمەرگەيە دەكرد بەلام ئەوان بە گەرەھى كيوەكانى ئەو دەقەرە ئەزموونى خۆ ھاورەنگ كردن لەگەل شوينەكە(استتار) كەلەكە كەردبوو بۆيەش دووربيني دوژمنى رەش نەيناسين. بەرووناكى كەس باوهرى نەبوو خۆيان دەر باز كرد. بە پى لپنانيان لە شويني كاريان بۆ لەداوختنى ئەوان ھەموو پايەگاكانى ناوچە ھيزى لى دامەزراند. تيمى گەرپوكيش بە پيوشوئينانەو بوو، لەيەكەمىن ھەنگاو يەكەمىن گوند زۆر بە ئەسپايى و بى ھەست قامك لەسەر ماشەى تەفەنگ ھەنگاوى بى خشپە تەنانەت خۆشيان دەنگى پينان نەدەبيست، تەنيا يەك مال لە ئاوايى تپپەرين ھەستيان بە نامۆى لە ئاوايى دا كرد، لەدووھەمىن مال لەپەنا ديوارى خانووەقورەكان خۆيان مات دا بەلكو بتوانن ھەوالتيكى دەقيق لەناو ئاوايى وەرگرن. بەلام نەفەريكى مەشكووك لە بيست ميتري ئەوانەو تپپەرى خائيني خۆفروش بەجۆريك چەكەكەى بە خۆيەو نووساندبوو كە ئەوان نەيان توانى بيبينن، تەنانەت ھەستيان كەردبوو

که چه کدار دیته ناو ئاواپی بۆیهش به زوویی هاتنه ئهوسه ری گه پره گی ئاواپی، دوو پیشمه رگه زۆریان روانییه چه کداری خو فرۆش به لام هیچیان بۆ دهرنه که وت، پاش چه ند ساتیک هیندیک دوور که وت هوه پیشمه رگه کانیش بۆ وه دهست هینانی هه والی ناو ئاواپی چوونه سه ربانی ماله که و پشتی ماله که، خو فرۆش خو ی له بهر دهرگای ماله که حشار دا، پیشمه رگه کان یه کیان رووی کرده دهرگا و یه کیان له پشت گو یسوانه ی ماله که دهسته و تفهنگ ئاماده بوو. به دیتنی پیشمه رگه که جاش هاته پیش تا دوو میتری یه کیان و دهستی به ماشه ی چه که که ی دانا، چونکی پیشتر له مالیک تیپه ری بوون که پینان وابوو هیچ هه والیک له هیزی دوژمن نیه، زۆر زوو دهستیان کرده وه و جاشی هه میشه به زیو تفهنگه که ی فری داو به ره و دواوه رای کرد. ئه وه جو ره کرده وانه بۆ پیشمه رگه کان شتیکی نو ی نه بوو، بۆ روژیکی وا بۆ دوو پارتیزان پیویست به بیر کردنه وه نیه چونکه ئه زمونه کان ئه وه یان دهرده خست که ئه رکی دوو نه فەر شه رکردن له هه لومه رجیکی ئه وتودا نیه مه ئمورییه تی ئه وان زۆر له وه سه ختره و دریژتر بوو له نیو دهریای ئاگری دوژمن به خوین ساردی له ئاواپی دهرکه وتن دوژمنیش پیش خو ی ده کوتا پینی وابوو ده یان پیشمه رگه له گه مارۆی خستوون. ئه و دوو پارتیزانه به ره و مه ئمورییه تی خو یان دریژه یان به ریگا دا. ریگایه کی دوور دریژیان بری، به ری به یانی خو یان به چادر اغیک دا کرد و پاروونانیک و شوینی خه وتن دیاری کرا، تازه چاویان گهرم بوو که چه ند چه کداری ریژیم به و ناوچه یه وه ر بوون، خو ر به رز بووه و سه عات خو ی له ده نزیک ده کرده وه کاریکی ئاسان نه بوو دوو کهس و کاتژمیری ۱۰ ی به یانی دهرگیر بن. له چاوتروکانیک خو یان ئاماده کردو له تاکتیکه باشهکانی که به دریژی خه باتیان وه سه رییه کیان نابوو که لکیان وه رگرت و زۆر زیره کانه خو یان له داوی داگیر که ران دوور خسته وه. هیزی ریژیم وه ک گورگی هاری لیها تنبوو چونکی باشی ده زانی ته نیا دوو کهس له سه رتاسه ری کوردستان له ناوچه دا هه یه هه وه له که شی یا ئاشکرابوون بیانگری یا کوشتنیان بوو، ئه و روژه روژیکی گهرم ناخوشیان تیپه پراند. روژه دریژه کان تیده په رین چاویان به هه ر کهس ده که وت به چاویکی

سه رسورپهینه ر سهیری ده کردن، هه م سئ سال بوو که سی حیزبیا ن نه دیوو هه م چو ن دوو که س له و هه لومه رجه له ناوخو دان. له لایه کی دیکه وه ئاماده بوون هه موو شتیک له پینا و پاراستنی ئه وان دا قوربانی بکه ن ته نانه ت ئازاره کانی ئه و خه لکه چه وساو ه و تامه زرؤ دیتنی پيشمه رگه رو حیکى تازه ی به و که سانه ده به خشی که چاوی پینان ده که وت.

هیزه کانی ریژیم روژ نه بوو که به شیوه یه ک له سه ر ریگای ئه وان دیار نه که ون به لام هه موو پیلانه کان له گه ل شکست رو به روو ده بوو. پاش چه ند روژ له سه فره که یان یه کیک له روژه کان دوو به دوو دانیشتبوون بیریان له زور لایه نی جوولانه وه ی کوردستان وشورپشی کورد ده کرده وه که له راستیدا زوری دریزه کیشا هه رچی ئاوریان له شورشه کانی دیکه ی گه لانی دنیا و به شه کانی دیکه کوردستان ده دایه وه ده یانزانی له گه ل ریژیمی درهنده و هار پیوه بوون هه ربویه ش هه ست کردن به و راستی ئه وانى زیاتر له سه ر خه بات و به ربه ره کانی بو وه دی ئاواته کانیا ن هان ده دا.

تازه هه فته یه ک له ناوچه تیده په ری کارو دیتنی خه لک و سه ردانی جیگایان به رده وام، له پر په یامیکى دلته زین له رادیوو ده دل و ده روونی هه ردووکیان ئازار دا که خوالیخوشبوو کاک سه لام عه زیزی ره وان ه ی کردبوو نیوه روکی په یامه که شه هیدبوونی به ر پرسیکى پی ده گوتن و داویان لیکرابوو که بگه ریته وه و ناویشی نه هاتبوو بویه ئه وان له دوو باره بوونه وه ی میژوو نیگران بوون ودلی داخوریان دبوون ئیمکاناتی ئه لکترونی به شیوه ی ئیستا نه بوو هه ر کات پیته باش بوایه ته ماس بگری، ئه وانیش به ناچارى بی راوه ستان که بویان هه زم نه ده کرا چی بلی رووی دای، پاش ریگا برینیکى زور به ره به یانی یه کی کاتر میتر ۳ له شوینیک مانه وه وه یزی ریژیم پیش ئه وان خو ی له وئ ملاس دابوو، بو ده ست خستنی نیچیری چه ور هیزی گه روکی ره وان ه ی سه ر ریگای کردبوون، ولاتیکی بیده نگ، بیجگه له ده نگى شوان و جریوه جریوی چوله کان هیچ ده نگیک نه ده بیسرا، یه ک له پيشمه رگه کان له خه وی هه وت شه و روژه دابوو یه کیان زیاتر ئاگاداری ده ورووبه ر، و نه کا دوژمن زه فه ریان پی به ری. له پر جاشیک به سواری ولاغیک که بی چه ک به لایان دا تیده په ری که یه کیک له وان

پرسی بۆ کوئی؟ خەلکی کوی؟ جوابی ئەوہ بوو کہ شوانم دەچم بۆ لای مەری. ئەویش پرسى ئەوہ توچ دەکەى لیڤه؟ پيشمه‌رگه له ولام‌دا وتى چاوه‌پىي بارين له‌و دیوی ئەو چپایه‌وه بۆمان دى، به‌لام گوتى وتەیه‌کى ئەوتۆ زۆر جیگای باوه‌کردن نه‌بوو چونكى له‌ قسه‌کردن، نه‌ شیوه‌ی لباس، له‌ هه‌لس‌و‌که‌وت وه‌ک قاچا‌غچى نه‌ده‌چوو بۆیه‌ش ئاخ‌ر قسه‌ هه‌ر به‌سه‌ر ولا‌غه‌که‌وه وتى: «هه‌ر که‌س به‌ده‌ردی‌که‌وه ده‌نالینی؟» رۆژ به‌رز بۆه ده‌نگى فیشه‌گ بیست‌را، پيشمه‌رگه‌کان جیگایان گواسته‌وه شوینیکی به‌رزترو ته‌نانه‌ت بتوانن چاوه‌دی‌رى هیندیك شوینی تاییه‌ت بکه‌ن. به‌ره‌به‌ره جاشى خۆفروش هه‌ولى دا که دوو پيشمه‌رگه له‌ چ شوینیك پالیان داوبۆوه به‌ره‌و لای ئەوان ده‌هاتن. به‌لام روون وئاشکرا بوو ئەو جوړه هه‌لسوکه‌وتانه بۆ ئەوان شتیکی تازه به‌رچاو نه‌ده‌که‌وت زۆر رۆژى ئەوتویان تیپه‌راندبوو. گواسته‌وه‌ی شوین ئەوانى له‌ مه‌رگى حه‌تمى رزگار کرد، چونكى کاتیک جاشى خائین خۆی گه‌يانده شوینی پشوودانى ئەوان، به‌سه‌ر هه‌وارى خالى دا‌که‌وت ده‌ستى له‌ پشکینى شیو ودۆلى ده‌ورووبه‌ر هه‌لنه‌گرت. پيشمه‌رگه‌کان تا کاتژمیرى نزیک دوازده‌ی نیوه‌رۆ چاوه‌دی‌رى هیزه‌کانى ریژیمیان ده‌کرد. ئەوه له‌ کاتیکدا بوو که جاشه‌ چلکاو خۆره‌کان شوینی به‌يانى ئەو دوو تیکۆشه‌ره‌ی تاقى کردبۆوه‌و بۆ دۆزینه‌وه‌ی ئەوان دريژهى به‌ گه‌رانی خۆیان ده‌دا. کاتژمیرى یه‌کى نیوه‌رۆ هه‌یچ هه‌والیک له‌ نه‌يار نه‌بوو، هه‌له‌یه‌کى دوو پيشمه‌رگه که نه‌ده‌بوو بیکه‌ن کرا، خۆیان پيچاوه‌و به‌ لابه‌لای به‌رزترین چپای ئەو ناوچه‌یه‌ تا به‌ره‌و شوینیکی ئەمنتر برۆن ده‌ست به‌کار بوون، ته‌نیا بیست خوله‌ک به‌ ریگا دا رویشتن بۆ ته‌رکردنى لیوه‌ ویشکه‌کانیان چه‌ند ساتیک لایان دا‌بوو ئەگه‌رچى به‌رنامه‌یان ئەوه‌ بوو به‌و نیازه که هه‌یچ مه‌ترسى نه‌ماوه لای شوانى که له‌ قه‌دپالى چپاکه‌ پشووى ده‌دا چایه‌ک بخۆن له‌و لاشه‌وه له‌ خواره‌وه جاشه‌کان بۆ لای شوانه‌که‌ سه‌رکه‌وتبوون، پيشمه‌رگه‌کان له‌ فکریکی قوولى شه‌هید بوونى هاو‌پى‌که‌یان دا‌بوون چه‌ند هه‌نگاوێکیان بۆ لای شوانه‌ مابوو که جاشه‌کان زووتر گه‌یشتبوون، هه‌ر چه‌ند جاشه‌کان ده‌یانزانى که پيشمه‌رگه له‌و ده‌ورووبه‌ر بووه به‌لام پيشمه‌رگه‌کان وایان زانى دنیا

ئه من وئارامه، له حالیکدا شوانه‌کان له کاتی هاتنیان به لابه‌لای چپایه‌که چاویان پینان که وتیوو بویه له چهند هه‌نگاوی که مابوویان بۆ لای شوانه‌کان هه‌ست به ده‌نگی نامۆ ده‌که‌ن که ده‌لی « چپیان لیتهات؟ له کوین؟ به کوی دا رویشتن؟ » شوانه‌که‌ش له ولامدا وتی « لیژه‌وه به‌و لابه‌لایه‌دا هاتن ئاویان خوارد نازانم چپیان لیتهات ته‌نیا دوو نه‌فه‌ریش بوون!! ». پيشمه‌رگه‌کان به‌بیستنی ئه‌و ده‌نگه‌ زوو ئالوگۆرپکی قوول له مه‌سیری رویشتنیان گۆری زۆر سه‌ریع که ته‌نیا نیوانیان ده‌ میتیر ده‌بوو نه‌یان هیشت هه‌ستیان پی بکه‌ن به‌لای باسکیکی نه‌دیو خۆیان گوم کرد. وه‌ک پيشتر ئاماژه‌ی پیکرابوو کاری ئه‌وان شتیکی دیکه‌ بوو ئه‌گه‌ر ویستبایان جاشه‌کان ده‌کوژران چونکی پيشتر ئه‌وان هه‌ستیان به‌بوونی ئه‌وان کرد به‌لام دواتر هیزی ئاماده‌ له پشته‌وه‌ بوو زوو خۆیان ده‌گه‌یاندی، له‌کاتی گۆرینی شوین هه‌ردوو پيشمه‌رگه‌ پینان وابوو ئیستا له پشته‌وه‌ به‌ر ره‌گباریان ده‌ده‌ن هه‌لسو که‌وتی پارتیزانی به‌ ئاقاریکی دا بردن له‌ ماوه‌ی ۵ ده‌قیقه‌دا هه‌موو شتیکی گۆری وجاشه‌کان به‌ پیچه‌وانه‌ ئه‌وان وه‌جووله‌ که‌وتن وپيشمه‌رگه‌کانیش ته‌نیا گوینان له‌ دووره‌ ده‌نگی گولله‌ی جاشه‌کان ده‌بوو. ئه‌و روژه‌ له‌ داوه‌ رزگاریان بوو به‌لام ئه‌وه‌ نه‌بوو به‌ کۆتایی داستان. روژه‌کان مانه‌وه‌ به‌ نه‌هینی و شه‌وانه‌ ریگا رویشتن، سه‌ره‌نجام له‌ جاده‌ی بانه‌ سه‌رده‌شت په‌رینه‌وه‌ به‌ پشته‌ی هه‌لوو په‌رشه‌ که‌ ئه‌گه‌ر که‌سیک شاره‌زا نه‌بی له‌ به‌ر بی ئاوی ده‌خنکی، برینی ریگا به‌ تونیه‌تی کاریکی سانا نیه‌ به‌لام وره‌ی ئه‌وان زۆر له‌وه‌ به‌رتر بوو به‌و بایانه‌ به‌رزن، ریگا رویشتن به‌رده‌وام به‌ نیو جارپکی دروینه‌دا، ئه‌وان که‌وته‌ بیری ئه‌وه‌ وه‌رزیران هه‌میشه‌ جه‌ره‌ی یا تونگی ئاو له‌ نیو دیشه‌ی کلۆش داده‌نین بۆ به‌یانی سارد بی سه‌ره‌نجام کاری ئه‌وان بی سوود نه‌بوو له‌ یه‌کیک له‌ نیو دیشه‌کان جه‌ره‌ ئاو په‌یدا بوو، له‌وه‌ هه‌لومه‌رجه‌دا ئاو بۆ ئه‌وان وه‌ک فیشه‌کت ته‌واو بی و خه‌شابه‌کانت بۆ پر بکه‌نه‌وه‌ وابوو، ئه‌وانیش پشوویه‌کی ۵ ده‌قیقه‌ی وه‌ته‌واوی شارژ بوونه‌وه‌ و ملی ریگیان گرت وه‌بری به‌یانی توانیان له‌ چۆمی ره‌زگیی سه‌رده‌شت بپه‌رنه‌وه‌ و، له‌ لیواری چۆمه‌که‌ له‌ پۆله‌داریک خۆیان هه‌شار بده‌ن. تا کاتژمیری ۱۱ی به‌یانی که‌س پی نه‌زانین،

خاوهن مووچه چهند ههوتوو پیشتر چاویان پیی کهوتبوو دواى ئهوان هیزی ریژیم هاتبوو بویه که چاوی به پیشمه رگهکان کهوت نهک ههر زور ترسا به لکوو کاریکی کرد زهندهقی پیشمه رگهکانی برد به دلدانهوه هیندیك هاتهوه سه ره خو و به لام تا کاتژمیری ۷۱ ئیوارئ لینی نه پرسین، ئیوارئ پارونانیک سه ریپی به خه یاره وه خوراو وروویان له ئاواپی ره زگی ئالانی سه ردهشت کرد، زور به نه هینی و به ئه سپایی خشپه له هیچ شتیك نه ده هات بوئه وان زور نامو بوو له پیشه وه مالیک دهنگی رادیو کوردستانی لی ده بیسترا خو یان به و ماله دا کرد، خولقیان زور گهرم بوو به تایبه تی که زانیان پیشمه رگه ی حیزی دیمو کراتن. پاش چایه ک وچه ند قسه یه ک باوک و کوره ههر ورته ورتیان بوو له پر کچیکی گهنج هاته ژوو رو به خیره اتنی کردن یه که مین قسه گوتی له سه ردهشت شایعه بلاو بوته وه که همه نارستی شه هید بووه، دوو پیشمه رگه چاویان لیک کردو په یامه که یان بیر هاته وه ده بی ئه وه بی، ههر له و کاته دا رادیو هه والی چۆنیه تی شه هید بوونی همه نارستی بلاو کرده وه له و ماله دا بوو به گریان وشپوهن، سه ره نه انجام پاش نان خواردن ملی ریگیان گرتوو به ره و سنوور و گه رانه وه بو بنکه ی سابیت ری که وتن. شه هید بوونی همه نارستی که به دهستی تیروریستان له کوپه رووی دا، مه ئمورییه تی ئیمه به ناته واوی مایه وه.

زه بوونی له بهرام بهر سى پيشمه رگه دا

پاييزى سالى ۱۳۶۲ى هه تاوى وهك سالانى پيشوو زور به فروباران ولاتى دانه گرتبوو هه وا سارد بوو ويشه كه سه رمايه كى كه كه م كه س دهيتوانى خوى له دهره وه بگرى. له وه سه رو به نده دا حيزبى ديموكرات به ره وه كونگره ى ۶ى خوى هه نكاوى دهناء. له ناوچه ى مه هه باد فه رمانده رى لك نوينه رى كونگره بوو به پينى ئوسول ده بوو تا ئه وه له كونگره ده گه ريته وه كه سيك كاروبارى لكه كه به رپوه به رى، بو ئه م مه به سته ش فه رمانده رى لك كه يه كيك له پيشمه رگه ئازاكانى به ناوى سه يد سمايل ديارى كرد. سه يد سمايل كه پيشمه رگه يه كى زور ئازاو قاره مان نه ترس بوو برپارى دا به بونه ى گرتن وته واو بوونى كونگره ى ۶ى حيزب عه مه لياتيك له ناوچه ى چۆمى مه جيدخان به رپوه به رى و پيش هه ر كاريك ده بوو كارى شناسايى بكا، بو شناسايى شوينه كه چهند كه سى له گه ل خوى ديارى كردو رهخت وته فه نكيان له خويان داو به پاييزى سارد شيوو ودول و به نده نه كان و جويگه و جويبارى ناوچه يان به ره وه چۆمى مه جيدخان برى. له سه ر به رزاييهك وه ستان و بايه كى پاييزى سارد گيانى هه ر چورا كه سى ده ته زاند شوينى كارى داها توويان كه ده بوو عه مه لياتى لى بكه ن بو هه ر كام له تيمه كان ديارى كرد پاشان به شيويه كى زور نه هينى له ماليكى قه ره گول وه ژووور كه وتن. دواى پشوودان بو به يانى كاتزمير ۱۲ى نيوه رو به ره وه لاي ئاتابلاغى وسريلاو هه گه رانه وه. ئه وه روژهى له ناو ئاوايى ئاتابلاغى ده ميننه وه عوسمان كه كوريكى زوريش ئازا بوو ئه گه رچى سه يد سمايل ته وسيبه ى پنده كا كه خو نيشان نه دا به لام وهك عاده تى هه ميشه ى ديته ده رى و خه لك چاوى پينى ده كه ويى ئه وه له كاتيك دا بوو كه پشت ئاوايى پايه گا به سه ر مالانه و بوو كاتيك سه يد ئه وه دزانى برپيار ده دا كه ئاوايى به جى بيلن و به ره وه گوندى سريلاو هه بچن كاتزميرى ۹ى به يانى ره خهت

وتفهنگ له خوځان ددهن ۴ پيشمه رگه بالته به سهر تفهنگه کانيان به نزيک پايه گادا تيده پهن و به نزيک بوونه وه له ناوایي «سريلاوه» ناو ناوایي زور قهره بالغ دهبي له ناوایي يه کيک فهوتی کرده که نه و ماله دوستی سهد دهن بويه بو سهره خوځشييه کي چند ده قيقه ی ده چنه ناو مزگه وت و خه لکی يه ک پي هموو بو خوځشه ويستی پيشمه رگه وچون ناوبراو هله دهن و هم زور خوشحال دهن هم زور ناراحت. له مزگه وت دا چرپه چرپه له ناو خه لکدا پيدا بو بويه داوایان له سهد کرد که سهر خوځشي بکاو ناوایي جي بي لي چونکي روژانه تويوتای ريژيم پر له پاسدار له ميانداوه دين وماو هيه کيشه که پيشمه رگه ديار نيه هينديک ورده شووشه پيدا بوون. هينديک که لوپه لی خواردينان بو پيچانه وه له وکاته دا که ناماده بوون بايز گوتی سهد نه و ماله مريشکيان ساز کرده با پاروه نانیک بخوم دهروين رازی بوونی سهد سمایل کاريکي گه وره ی به دهسته وه دان، هه ربويه سهد له گه لی چوه مالی خاوه ن مردوو، زوريش داوای ليکردن که له بهر خه لک بچنه وه مزگه وت. پيشمه رگه کان له قاتی دووه هم له چه قی ژووره که وبایز له شانیکي و جلاليش له شانیکي رهحمانی خاوه ن مال له خواره وه دانيشتبوو، هيشتا نانيان بو نه هينا بوون که خوشکی رهحمانی خاوه ن مال به زمانیکي پارانه وه تا پيشمه رگه کان گوييان له دهنگی بي به دهنگی به رز گوتی «کاکي پاسدار به خودای که سی لي نيه». نه و دهنگه بو سهد سمایل نامو بوو چونکي ناوی پاسدار ده بوو پيشمه رگه ده ست به جي پر بداته چه که که ی، به لام پيشمه رگه کان و به تاييه تی سهد به شوخی گرت، نه وان له گه ل خاوه ن مال خه ريکی قسه و بيره وه ری بوون، پاسداريک لووله ی چه که که ی له دهرگايه هينا ژوورو به فارسی به سیدی گوت «بلند شو»!، سهد که قه ت باوهری نه کرد که نه وه پاسدار بي هه ر وای زانی پيشمه رگه ی ره فيقيانه تا پاسداره که گوتی «بلند شو پدر سوخته» و قامکی به ماشه ی چه که که ی داهينا تا ناخر گولله ی ته قاند گولله بهر سهد نه که وت به لام نه فه ری که له تنيشتی دانيشتبوو گولله ی زور بهر که وت له گه ل ته و او بوونی خه شابی پاسداره که بايزو سهد بهر دهر ريژيان داو له وي به عه رزييه وه شه لالی خوین بوو.

ته نیا ۳ پیشمه‌رگه حه وشه پر له پاسدار، دوودانه نارنجوکی پاسداری لیکرده وه بۆ حه وشه فریداو پاسداری بهر ره‌گباری تفه‌نگه‌که‌ی خوئی داو به هه‌موو هیزی هاواری کرد لیان دهن بیانکوژن ئه‌وه دیموکراته دیموکرات. بهو ئاور بارانه‌و بهو نرکه‌ی شیرانه‌ی وره‌ی پاسدار روخواو ئه‌وی کوژرا، کوژرا، ئه‌وه‌ی دیکه خوئی پیژانه‌گیراو هه‌لات. هه‌رچهند بایز ئازایه‌تیبه‌که‌ی بی وینه‌بوو به‌لام رووداوئیکی ئاوا کتوپر خه‌جلاندی، سه‌ید به‌وه راوه‌نه‌ستا له‌سه‌ربانیش پاسداری راوناو دووکه‌لاکی له‌ویش لی خستن وله کووچه‌و کولانیش چهند که‌لاکیان که‌وت ماشینی لی له‌کار خستن، سه‌ید سمایل دوای تیکشکانی ئه‌وانه رووی له بایز وجه‌لال کرد که ده‌بی ئه‌م‌رۆ هیممه‌ت بکه‌ن روژی ته‌نگانه‌یه، هه‌رچی ئه‌و ده‌یگوت ئه‌وان سه‌ریان بۆ ده‌له‌قاند واته باوه‌ریان وابوو ده‌بی خو حه‌شار بدن به‌تایبه‌تی گوندی سریلاره شوینیکی تایبه‌تی هه‌یه که بۆ خوشاردان له‌دوژمن شوینیکی مناسب بوو هه‌ر ئه‌و روژه چهند که‌س له کادره‌کانی تیدا بوو به‌لام به‌هانای ئه‌و ۳ پیشمه‌رگه‌یه‌وه نه‌هاتن. بایز حه‌ولی ده‌دا خوئی بگه‌یه‌نیته ئه‌و شوینه، هه‌ر بۆیه کاتیک سه‌ید سه‌رقالی شه‌رکردن بوو ده‌رگایه‌کی به‌و سپاردبوو بریاری دا که خوئی بگه‌یه‌نیته که‌ریزه‌کان به‌لام به‌چوونه دهر له‌حه‌وشه له‌ریگای چووندا که‌وته به‌رده‌سریژی پاسدارن وگیانی پیشکەش به‌گه‌له‌که‌ی کرد. جه‌لال ته‌نیا به‌رده‌رگایه‌کی بۆ سه‌ید گرتبوو له‌ماوه‌یه‌کی یه‌ک سه‌عاته شه‌رکردن نزیک به‌ ده پاسدار جه‌نده‌کی به‌جیمابوو. سه‌ید جه‌لالی سازمان دایه له‌و ماله‌دا بریاریان دا شه‌ر بکه‌ن خوئی به‌ره‌و هۆلی مه‌ره‌کان ری‌که‌وت و سه‌ربان به‌سه‌ربان هه‌ر هاواریشی ده‌کرد که لیان دهن کاریکی به‌هیزی دوژمن کرد دوژمن پیی وابوو ۲۰ پیشمه‌رگه شه‌ریان له‌گه‌ل ده‌کا. پاش ماوه‌یه‌ک هه‌لسووړان له هۆل وکادین و ته‌ویله‌ی ئه‌و ماله، تا پاسدار خوئی سازمان دایه‌وه پشوویه‌کی چهند ده‌قیقه‌بیان دا، چهند پاسدار به‌ره‌و حه‌وشه‌و دوو دانه‌ش به‌رده‌رگای کادین، سه‌ید ته‌نیا یه‌ک نارنجه‌کی پیمابوو پیشی حه‌یف بوو دوو پاسداری پی بکوژی، ده‌نگی نه‌کرد تا به‌ر ده‌رگای کادین، هه‌ر پاسداره‌کان به‌یه‌کتریان

دهگوت تو برۆ، ئه‌وی دیکه دهیگوت تو برۆ، له‌په‌ر سه‌ید قامکی به‌تفه‌نگ داهیناو یه‌کیان کوژراو ئه‌وه‌ی دیکه به‌ برینداری رایکرد پاشان سه‌ری بو سه‌ربان به‌رز کرده‌وه دوو ره‌گباریشی له‌وان هه‌لکرد هه‌موویان رایان کردو له‌کاتی راکردن به‌سه‌ر یه‌ک داده‌که‌وتن. دوا‌ی چۆلکردنی ده‌ورووبه‌ری خۆ‌ی به‌پشوو سواری گه‌راوه‌و، جیگه‌ی خۆیان گواسته‌وه بو هۆلیکی دیکه که پر له مه‌رو به‌رغه‌ل وحه‌یوان بوو برپاریان دا که مه‌ره‌که له هۆله‌که ده‌ر بکه‌نو ده‌ست له به‌رغه‌له‌که نه‌ده‌ن. ورده‌ ورده‌ له سه‌عات ۳ نزیک ده‌بیته‌وه که سه‌ید ته‌رحی عه‌مه‌لیاتی که کیشابووی، مۆری لک و هیندیک ئه‌سنادی دیکه له هۆله‌که شارده‌وه‌و به‌ خاوه‌ن مال که له لای بوو گوتی ئه‌گه‌ر شه‌هید بووم له ئاوا‌یی خاتوون‌باغ به‌دایکم بلی « بۆم نه‌گری ئه‌من زۆر پیاوانه‌و قاره‌مانانه‌ دژی داگیرکه‌رانی کوردستان شه‌رم کرد و سه‌رم شوڤ نه‌کرد له ریگای نه‌ته‌وه‌که‌م‌دا پیاوانه‌ به‌ربه‌ره‌کانیم کرد.» پاشان ئه‌و ئه‌سناده‌ش بده‌وه به‌ کۆمیته‌ی شارستان. ته‌نانه‌ت برپاری دا که ته‌سلیم بوون محاله‌ لای ئه‌و ئاخو‌رین گولله‌ له‌خۆ‌ی ده‌دا و به‌ جه‌لالیشی گوت که یه‌ک نارنجه‌ک ماوه‌ له‌کۆتایی‌دا به‌یه‌که‌وه باوه‌ش لیک ده‌ده‌ین نارنجه‌که‌که ده‌ته‌قینینه‌وه. به‌ گوتنی ئه‌و قسه‌یه‌ جه‌لال حه‌په‌سا، هه‌ر بۆیه‌ش له‌ته‌واوی ئه‌و شه‌ره‌ جه‌لال تا‌قه خه‌شابیکی ته‌قاندبوو. هیزی ریژیم زیاتر له ۲۰ ماشین له‌ناو ئاوا‌یی دا‌بوو فه‌رمانده‌ی به‌کرپیگراو که زانی دوو که‌سن ها‌ته به‌رده‌رگای ئه‌و شو‌ینه‌ی سه‌یدو جه‌لالی لی بوو. گوتی چرچه‌ی؟ سه‌ید ولامی داوه‌ گوتی نا من سه‌ید سما‌یلم، دیموکرا‌تم. پاش چه‌ند ده‌قیقه شه‌ره‌ قسه‌ وجنیو له نیوان فه‌رمانده‌ی به‌کرپیگراو سه‌یدی قاره‌مان. پيشمه‌رگه‌ی فیدا‌کار ئاخو‌رین نارنجه‌کی که بو کوشتنی خۆیان دانا‌بوو ئالقه‌ی ترا‌زاندوو به‌ جه‌لالی گوت تفه‌نگه‌که‌ت له‌سه‌ر ره‌گبار دانی تا ده‌رگا نه‌کاته‌وه ته‌قه نه‌که‌ی دوا‌ی ته‌قه‌ی تو منیش به‌ نارنجه‌که‌و ده‌چمه‌ حه‌وشه‌، له‌و قسا‌نه‌ دا بوو که پاسدار ره‌گباریکی تی‌هه‌لکردن و جه‌لالی بریندار کرد ئه‌وان خۆیان مات دا تا پاسدار به‌نو‌وکی تفه‌نگه‌که‌ ده‌رگای کرده‌وه جه‌لال دا‌بیژدابیژی کرد سه‌یدیش نارنجه‌کی پیدادان هه‌موویان رایان کرد. سه‌ید زۆر زوو گه‌راوه‌ و تفه‌نگی پاسداره‌ی هه‌لگرتوو لاقی جه‌لالی به‌ ئا‌غابانوو پی‌جا.

ماوه‌ی ده ده‌قیقه ولات بی دهنگ بوو سه‌ید زۆری پی سه‌یر بوو که له کولانه‌ی هۆله‌وه سه‌ری کیشاو چاوی لی کرد هه‌موو خه‌لکی ئاوايان کۆ کردۆته‌وه به‌ره‌و هۆلی مه‌رکه‌که دین. خه‌لک نه‌یانده‌وی‌را کابراه‌کی پیر به‌ ناوی عه‌لی شه‌عبان هه‌رای کرد هاتوون که‌لاکی پاسداره‌که به‌رینه‌وه، سه‌ید ولامی نه‌خیر بوو، وتی هه‌ر که‌س بی ده‌یکوژم، پاش چه‌ند قسه سه‌ید رازی بوو که عه‌لی شه‌عبان بی وجه‌نازه‌که‌ی راکیشا برده‌وه، پاش ماوه‌یه‌ک پاسداره‌کان خه‌لکینا به‌لیدان و ته‌قه‌کردن و پيش خۆیان دا به‌ره‌و شوینی دوو پيشمه‌رگه‌که، ته‌نانه‌ت یه‌ک نه‌فه‌ریان کوشت وستی که‌سیشیان بریندار کرد. سه‌ید زۆر ناراحت بوو خه‌لک و پاسدار به‌ته‌واوی نزیک بوونه‌وه ئه‌ویش خه‌شابی پرکرده‌وه له‌به‌رده‌رگا خۆی مات کرد له‌پر ده‌رگای کرده‌وه هاواری کرد خه‌لکینه‌ دانیشن دوو ره‌گباری هه‌لتۆقاند هه‌ر خه‌لک و پاسدار بوو به‌سه‌ر یه‌کدا ده‌که‌وتن هات وهاواریک سازکرا که‌س که‌سی نه‌ده‌ناسییه‌وه پاسداران هاواریان ده‌کرد « ئای ده‌ده ئۆلده‌م ». دواي ئه‌و کاره به‌نرخه‌ی سه‌ید زوو گه‌راوه بۆ ژووری هۆله‌که، ته‌نیا ده ده‌قیقه‌ی پی چوو که کۆمه‌لیک جاش وپاسدرا که‌وتنه سه‌ربان، به‌ناچاری به‌ ته‌نگی ژ-۳ جه‌لال ته‌قه‌ی له‌سه‌ره‌بان ده‌کرد پاسدار له‌ ماوه‌یه‌کی کورتدا ده‌ستیان کرد به‌ نارنجه‌ک بارانی هۆله‌که که زیاتر له بیست نارنجه‌کیان فریدایه خواره‌وه، سه‌یدو جه‌لال خۆیان له‌قوژبنیک ملاس دابوو به‌لام به‌ ده‌یان به‌رخۆله‌ی تازه که‌لاکیان به‌سه‌ر یه‌کدا که‌وت خوین جۆگه‌له‌ی به‌ستبوو له‌پر نارنجه‌کیک که‌وته نزیک جه‌لال وستی هه‌لی گریته‌وه به‌لام ته‌قییه‌وه هه‌موو گیانی جلالی کونکون کردبوو، جه‌لال له‌ترسی سه‌ید که گوتبووی نایه‌لم به‌زیندووی بتگرن ده‌تکوژم هه‌ر ده‌یکوت هه‌یچ نه‌یه. ته‌قه‌ی تفه‌نگ وه‌ستابوو ته‌نیا نارنجه‌ک ده‌باری چه‌ند نارنجه‌کیکی دیکه‌ش هاته خواره‌وه سه‌ید سمایل به‌توندی بریندار بوو، به‌لام توانای ئه‌وه‌ی بوو برینه‌کانی خۆی بیچیی و جارچاریش بۆ ئه‌ویه دوژمن بزانی ماوه‌ن ته‌قه‌ی ده‌کرد. زه‌رده‌ی خۆر مابوو که هه‌موو شتیکی بی ده‌نگ بوو ده‌نگی هه‌یچ بوونه‌وریک نه‌ده‌هات سه‌ید وجه‌لال پینان سه‌یر بوو بلیی چی رووی دابی.

فه‌رمانده‌ی محوهر که له ئاتابلاغی نیشه‌جی بوو هیزه‌که‌ی کیشابوووه
 دهره‌وه‌ی ئاواپی چه‌ند که‌سی له که‌یخودا بانگ کردبوو زووری
 قسه‌ی ناشیرین پی گوتبوون. گوتبووی «ئه‌و دوانه قاره‌مانن، چه‌یفه
 ئه‌وانه بکوژرین له‌به‌یانیه‌وه شه‌ر ده‌که‌ن نه‌ته‌وه‌ی ئیوه قاره‌مانی
 ئاواپی هه‌یه. پیمان نه‌گوتن ئه‌گهر هاتن نانیان ده‌نی با برۆن؟ نه
 ئه‌وان به‌ده‌ست ئیمه به‌کوشت ده‌ن نه ئیمه‌ش به‌ده‌ست ئه‌وان».

له‌و کاته‌دا سه‌ید که هه‌موو له‌شی خوینی لی ده‌چوړا سه‌ری له
 سه‌ربانه‌وه به‌رز کرده‌وه هه‌یچ هه‌والیک نه‌بوو دوو سه‌گی دیت ده‌هاتنه‌وه
 بو ئاواپی هه‌ستی کرد هیزی دوژمن رویشتوه، له‌په‌ر قاله‌قالی خه‌لک په‌یدا
 بوو به‌لام ئه‌وان وشیاپی خویان پاراست که نه‌وه‌ک پیلان بی، خه‌لک
 بانگی ده‌کردن جه‌لال نه‌یهیشت سه‌ید پیشکه‌وی چونکی گوتی ئه‌گهر
 پیلانیشت بی تو چه‌یفه بمری با من بکوژریم چونکی به‌راستی تو قاره‌مانی.

جه‌لال له‌پیشه‌وه سه‌ید به‌دوایدا کاتیک زانیان که پیلان نیه
 خه‌لکی ئاواپی سریلاوه له باوه‌شیان گرتن و فرمیسی شادی
 له چاویان ده‌باری که ئه‌و تیکۆشه‌رانه له‌به‌رامبه‌ر چه‌نده
 هیزی دوژمن راوه‌ستابوون و سه‌رکه‌وتنیکی گه‌وره‌یان بو
 خویان و حیزبه‌که‌یان ونه‌ته‌وه‌که‌یان تۆمار کرد که هه‌میشه له
 ئاسمانی خه‌باتی هیزی پیشمه‌رگه‌ی دیموکرات‌دا ده‌رووشیته‌وه.

کزه یه کی پرئیش له قوولایی دله وه

رۆژه کانی ئاخری مانگی خه زه لوه ری سالی ۱۳۶۶ ی هه تاوی بوو. دوو هیزی شاهۆ و زاگرۆس ژماره یان له سه د و په نجا پیشمه رگه تی ده په پی و نزیك به بیست کهس پیشمه رگه ی تازه یان له گه ل بوو که هیشتا چه کیان نه دابوونی. ئەوه خوی باریکی قورس بوو و پاراستنیشیان له کاتی وا هه ستیاردان ئه رکیکی زۆر دژوار بوو. ئەو رۆژه به مه به سستی په رینه وه له مه ودایه کی ۵ کیلۆمیتیری مه رزی ئیزان و عیزاق و، تیپه رین به نیو هه زاران چه کداری کۆماری ئیسلامی، کۆبوونه وه یه کی کورت گیرا. هه ر له سه ره تای ده سته پکی حه ره که تیان ریگایه کی رژد و هه لدیر بوو که له هه موو به رزاییه کانی زال به سه ر ئەو ریگایه دا پایه گای دوژمن هه بوون و ته نانه ت خزینی به ردیک و خزینی لاقی هه ر پیشمه رگه یه ک و هه ر ده نگیکی دیکه ده بووه ئاشکرا بوونی ئەوان. شوینیک که به نیوان دوو دوژمنی خوینخۆری کوردا تی ده په پی. به تیپه رینی ئەو ریگا هه لدیره، شوینیکی که هه میشه مه ترسیی که مینی لی بوو ریگای پاوه_مه ره خیل بوو که راست شوینی تیپه رینی قاره مانه کانی ئەو مه لبه نده بوو. له وه به ری جاده وه تا سه ره چۆمی سیروان مه یدانیکی پان و به رینی مین ریژکراو به دریزای زیاتر له ۵۰۰ میتر و تا کۆتایی جاده کهش دانرابوو. سه رباری که مین و مین چۆمی سیروانیش له سه ر ریگای ئەو کاروانه له خۆره نه ده کهوت و په رینه وهش له و چۆمه ته نیا به گوریس ده کرا. ئەوهش وایکردبوو ئەو پیشمه رگانه ی مه له نازانن وه ک پردی سپرات له و گوریس و په رینه وه یه بروانن. تیمیکی پازده که سی له باشترین و به وه جترین پیشمه رگه کان بۆ کاری پیشره وی و تاقیکردنه وه ی ریگا له پیشه وه به ری کران و پاشماوه ی هیزه که هه ر کهس له په ل و لکی خۆی به بیده نگ و خشپه به دوا ی پیشره وه کاندان ریزیان به ست. هیشتا نیزیك به سه عاتیك له شوینی حه سانه وه یان دوور نه کهوتبوونه وه که به ره پرسانی هیز هه ستیان به وه زعی نائاسایی کرد. پیشمه رگه کان هه ر کامه و خه یالیک هه لی گرتبوون. شهس مانگ جووله و تیکۆشان و کۆمه لیک عه مه لیاتی سه رکه وتوو ئەوانی به ته وای دلخۆش کردبوو. له پر ده نگي چه ند ته قینه وه ی گه وره و چه ند ده سته ریژی تفه نگ بیده نگي

شەوی شکاند. ئەو قارەمانانەیی که له پیشەووە و بۆ که مین شکاندن بەرێ کرابوون، که وتبوونە شەپکی سەختەووە. شەپە نارنجۆک هیندە گەرم بوو که تیمی پیشەرەو دەرەتانی و لامدانەووە بیسیمی نەبوو. هیزی پیشمەرگە چەند سەد میتریک بەدوای که مین شکینەکان و هەرکەس لەجیی خۆی بیدەنگ و دەست و تەفەنگ چاوەروانی بریاری فەرماندە بوون. دەوروو بەر هەموو پایەگا و دەنگی بیسیمەکان بەئاستەم دەبیسترا. بەوحالش هەستیان کرد که تیمی پیشەرەو که وتوونەتە نیو مەیدانی مین و که مینیکی قورس و پڕ مەترسیی هیزەکانی دژمن و شەپە مان و نەمانیان لەگەڵ دەست پێ کردوون. شەپە دەستەوێخە نزیک نیو کاتژمێر درێژەیی کیشا، پاشان تیمی پیشەرەو فەرماندەکانی ئاگادار کردەووە که له یەکەم دەستریژ و تەقینەووەی مینەکاندا چوار کەس له باشتترین پیشمەرگەکان بە سەختی بریندار بوون. عەلی تاتوورە، کەریم پیرباخی، مامۆ ئەزغەر و عەبدول تەنگیسەری. عەبدول و مامۆ ئەسغەر که وتبوونە سەر مین و لاقیان پەریبوو. بەدوای ئەو هەوڵە بی راوەستان فەرماندە بریاری دا چەند کەس بچنە یارمەتی هیزی پیشەرەو تا هەم بریندارەکان له مەیدانی شەپە دوور بخەنەووە و هەم جیگەیی بەتالی ئەوان له شەپەکەدا پڕ بکەنەووە. ناوچەکە گەلیک حەساس و راست له نیوەرەستی بەرەیی شەپە ئێران و ئێراقدا بوو. هیزیکی زۆری نیزیک بە دوو هەزار کەس پاسدار و جاش له دورورووبەر مۆلیان خواردبوو. بۆیە بە هەر قیمەتیک دەبوا ئەم کەمینە تیک بشکینن. ئەوان بۆ شکاندنی ئەو کەمینە هەموو نرخیکیان بە هەرزان دەزانی. هەرۆهە قارەمانانی دیموکرات یەکەمجار نەبوو که له گەمارۆی وا بکەون و ئەوان لە مەیدانی حەماسە و فیداکاریدا پەرۆهەدە ببوون و لە کل دەرەتووی پۆژی سەخت و تەنگانە بوون. شەپە بەگەرمی درێژەیی هەبوو و زۆربەیی پایەگاکانی رێژیم که له هەرچوار دەوریان بوون، دەستیان کردبوو بە تەقە و بە هەڵدانی «نووڕئەفکەن» شەپەگەیان وەک پۆژی پووناک لی کردبوو. بەلام ئەو فیداکاری، ئێرادە و دەست و تەقەنگی پیشمەرگە بوو که کە مینی دوژمنی تیک شکاند. دوژمن ژمارەیهک له هیزەکانیان بە کوژراوی له میداندا بە جی هیشت و هەڵاتن. له بەرەیی پیشمەرگەکانیش بریندارەکان کوکراوە، تیم و کەسانی تاییەت بۆ هەلگرتنیاں جیاکرانەووە و مین هەلگەرەکان بە نیو مەیدان مینی دوژمندا رێگایەکیان کردەووە و بە

نه زميکی شياوی پيشمه رگه خویان گه يانده سهر چۆمی سيروان. چۆمی سيروان زۆر و خور و سارد بوو. په رينه وه بۆ هه موو که س دهستی نه دهدا و ته نيا کاری ئه وانه بوو که مه له ی باشيان ده زانی. دوژمنیش به بهرده وامي ته قه ی لی ده کردن. پيشتریش له وه بهری چۆم دهسته يه ک له پيشمه رگه کان ئاگادار کرابوون و به پيريانه وه هاتبوون و گوري سيکیان دامه زران دبوو بۆ په رينه وه. له پيشدا چهند پيشمه رگه ی ئازا و چوست و چالاک په رينه وه و، سه نگره یان گرت. کاری ئه وان وه لامدانه وه به ته قه ی هيژه کانی ريژيم بوو. دواتر برينداره کان و، دوا ی ئه وان پيشمه رگه تازه کان و دوا ی ئه وان ييش به نۆره هه موویان له و پردی سيراته ی ناویان نابوو، له ژير ئاوربارانی چه ک و پووناکی نوور ئه فکه نه کانی هيژه کانی دوژمندا په رينه وه. له نزیک قه لاگا، شوينيک که ئيتر له ژير ده سه لاتی هيژی پيشمه رگه دابوو، برينداره کان ده رمان کران. زامی زۆر له وان قوول و کاری بوون. لاقی په ريو، ده ست و رانی شکا و، له شی جی ره گباری پر ئيش و، زۆر به یان مه ترسی مردنيان لی ده کرا. هه موویان خوينی زۆریان له بهر پویشتبوو و هيژ و توانيان که م، به لام وره و ئيراده یان وه ک پولا بوو. هاواريان نه ده کرد. له سه ره تاي ته قه دا و له ريگای بیسيمه کانه وه ناوی برينداره کان هاتبوو که به تاييه تی مام ئه زغهر که وتوو ته سه ر مين، لاقی په ريوه و که سيش دیاری کرابوو بۆ هه لگرتنی. به لام مام ئه زغهر له نیو برينداره کاندای نه بوو. هاوريانی به دلاره اوکيه کی زۆره وه پيو شوينی که وتن. يه کیک له هاوريانی که له گه ل تیمی پيشه ر هودا بوو گوتی: «کاتیک که وتينه سه ر مينه کان، مام ئه زغهر هه ردووک لاقی په ری بوون... چهند برینی دیکه ی سه ختیشی هه لگرتبوون... به لام قسه ی ئه کرد و به وره بوو. خه ریک بووین هه لی گرین، به لام نه مانزانی که نايه وی لیمان ببينه بارگرانی. نه مانزانی و بينیمان ته نگی ده ست دايه و به دلی خو یه وه نا و کو تایی به ژيانی سه ره رزانه ی خو ی هینا...» کزه يه کی پر ئيش له قوولایی دل مه وه هات، بی ئيراده به ناخی دیرۆکیکی پر ئازاردا رووچووم و وه ک فيلمیک ژيان و سه رده می سه ختی پيشمه رگايه تی ئه م پيشمه رگه به نرخم چاو لی ئه کرد، چاوليکردنیک که هيشتاش کو تایی نه هاتوو.

مووشهك بارانی قه لای دیموكرات و وره ی بهرزی پيشمه رگه

حیزبی دیموكراتی كوردستان پوژانی تهنگانه ی زوری بوون كه هه موویانی ئه گهرچی به زیان، به لام به سه بهرزی تی په راندووه. ۱۷ی خه رمانان یهك لهو پوژانه یه. پوژی ۱۷ی خه رمانانی سالی ۱۳۹۷ی هه تاوی له كاتیكدا كۆمیته ی ناوه ندی حیزبی دیموكراتی كوردستان له كۆبوونه وه دا بوو، كاتژمیر ۱۰ و ۴۵ ده قیقه ی پیش نیوه رو كه وته بهر هیرشی مووشه كي دوورهاویژی كۆماری ئیسلامی و ژماره یهك له رۆله قاره مانه كانی گه لی كورد گیانی خو یان كرده چرای ریگای تیکۆشانی داها تووی نه ته وه ی كورد. له نیو شه هیده كاندا شه ش ئه ندای ربه رابه تی حیزب و پینچ كادی به وه جی ماندوونه ناس و پینچ پيشمه رگه ی قاره مانی نه سه ره وتوو، بوونه قووربانی و به خوینی گه شی خو یان ئالای خه باتیان نه خشاندا. په لاماری پوژی شه ممه ۱۷ی خه رمانانی كۆماری ئیسلامی هه ر درێژه ی چوار ده یه سیاسه تی دژه كورد و سه ركوتی جوولانه وه ی كورد بوو، به لام دیسانه كه ش ئاسنی ساردكوتانه، چونکی هه م بزووتنه وه ی كورد له سه ر پینه و هه م تیکۆشه رانی كورد لیبراون هه تا دوا قووناغی سه ركه وتن له مه يدانی خه باتدا بمیننه وه. ئاشكرا و به لگه نه ویسته كه له ماوه ی چوار ده یه ی رابردوودا حیزبی دیموكرات به هیژترین ریکخراوی سیاسی بووه كه به ره له سستی سیاسه ته كانی كۆماری ئیسلامی و پیلانه كانی له كوردستاندا بوته وه. میژووی خه باتی حیزبی دیموكرات بو زور له وه پيشتریش ده گه رپته وه. ئه م حیزبه هه ر له یه كه م پوژی دامه زرانی دوايه ش به پیکه یانی كۆماری كوردستان و نهادهینه كردنی بیرى نه ته وه یی و شوناسخوازی و، هه روها به خه باتیكى بیوچان بو وه ده سته یانی مافی گه لی كورد، هه میشه كۆسپیکى گه وره ی به رده م ده سه لاته

ناوه ندیبه کان له تاران بووه. حیزبی دیموکرات له هه موو ماوه ی ده سه لاتداره تیبی کوماری ئیسلامیدا پێشهنگی خهبات و بهر بهر ههکانی له گه له ئه م رێژیمه بووه و هیژی پێشمه رگه ی ئه م حیزبه کارنامه یهکی پر سهروه ریبیان ههیه له تیکشکاندن ههیمه نه ی ئه م رێژیمه. رووداوه که ی ۱۷ی خه رمانانیش ده ری خست که ئیراده ی پێشمه رگه له به رامبه ر هیژی مووشه کیی رێژیم چه ند قات به رزتره و ئه وه ی له و نیوه دا به زیوه و ده ستی به رداوه ته وه، هه ر کوماری ئیسلامیه. هه موو ساته وه خته کانی ئه م رۆژه ئازایه تی و نه به ردی و نه سه ره وتن بوو... ئه وه یه که م جار نییه که تیکۆشه رانی دیموکرات له قه لای به رخۆدان گیانی خۆیان به سه خاوه ته وه بۆ هاوسه نگه ره شه هیده کانیان خسته مه ترسی، به لکوو به درێژایی میژووی خهباتی چه کداری دژی ئه و رێژیمه زۆر داره ده یان به لگه و دیکومینت له به رده ست دایه که سه لمینته ری ئه م راستیه ن. له میژووی وره به رزیی تیکۆشه رانی دیموکراتدا دوو مه سه له زۆر گرینگ و بنه په تین. یه که م: ئه وه ی کۆمه لانی خه لکی کوردستان و ئازادیخوازان له خۆبووردووی و شۆرشگیری پێشمه رگه یان زۆر باش ناسیوه و وره به رزیی ئه وان له نیو دلی خه لکی کوردستاندا به ته وای جیگای خۆی هه یه، بۆ ئه وه ش سه دان چیرۆک و به سه ره ات و حه ماسه ت هه ن که شایه تیبی بۆ بدن. دووه م: دوژمنانی ئازادی و به خته وه ری نه ته وه که مانن که هه میشه هیزه کانی له ئاستی هیژی له شان نه هاتووی پێشمه رگه دا زه بوون و داماو بوون، بۆیه ده بی قامک بۆ ئه و راستیه درێژ بکه ین که ئه وه ی له رۆژی مووشه ک بارانی بنکه کانی ده فته ری سیاسیی حیزب هاوسه نگه رانی شه هیدان کردیان، له میژووی خویناوی گه له که ماندا وه ک لاپه ره یه کی پر شه نگه دار ده مینیتته وه. میژووی خویناوی گه له که مان له رووداوه خۆش و ناخۆشه کانی نیو ئه و میژوو، له سات به ساتی هه وراز و نشیوه کانی و له فیداکاری و ته نه انه ت له شکسته ناخۆشه کان و رۆژه تال و شیرینه کان پیک دین. ئازایه تی هه ر ئه وه نییه له شه ره تفه نگدا دوژمن به چۆکدا بینی و ئازایانه له به رامبه ر دوژمندا رابوه ستی، به لکوو نه به زی، تاودانی بریندار و رزگار کردنی، خۆراگری و پشوودریژی و چۆلنه کردنی مه یدانی خهبات گه وره ترین ئازایه تیه.

به لگه کان شایه دی بو خورگری هیژی پیشمه رگه دی دیموکرات ددهن که نهک مووشه که کانی کۆمار ئیسلامی نهی ترساندن، به لکوو فرۆکه ی بیفرۆکه وان له ئاسمانی زال به سهر بنکه که کانی حیزبدا هیشتا ته قه ی ده کرد که پیشمه رگه به بیر و باوه رپه کانی دیموکرات زور زوو وده دسته اتن و به چه کی قورسی باوه ر به رنکاریان بوونه وه. رزگارکردنی برینداره کان و هیئانه ده ری تهرمی شه هیدان له بن داروپه ردووی رووخاو و له بن ته وژمی ئاگر و دووکه ل ئه ویش له ماوه یه کی کورتدا له دیمه نه پر حه مه ساته کانی ئه م ته نگانه یه ن. ئه وه ی کۆماری ئیسلامی به ته مای بوو وهک هه میشه له نیو بردن و هه لته کاندنی یه کجاره کی حیزبی دیموکرات بوو، به لام خه ون و ئاواتی چه په لی دیسانه کهش بوونه وه بلقی سه رئاو. هه ر چه ند رۆژ دوا ی مووشه ک بارانی بنکه کانی حیزب بوو که دوژمن دووه م زه بری وئ که وت، ئه ویش له مه یدانی سه ره کی خه باتی حیزبی دیموکراتدا. ئه وه بوو که خه لکی کوردستانی خورگر، خه لکی کوردستانی دیموکرات به مانگرته که یان مستیکی توندیان له ده می ریژیم و ده زگای سه رکوته که ی دا و دیسانه کهش سه لماندیان که حیزبی دیموکرات نهک بی پشت و په نا نییه، به لکوو هه ر دلۆپه خوینیکی پیشمه رگه ده بیته هه وینی رزگاری و سه ره به سستی ئه م کوردستانه و، ئه و خوینانه ده بنه چرای رووناکیده ری ری تیکۆشه رانی دیموکرات. ئه وه ی له رۆژی ۱۷ی خه رماناندا ریژیم چاندبووی، لی بوو به چه رمه سه رییه کی گه وه، چونکی چوار رۆژ دواتر خه لکی کوردستان ئه و په یامه ی پیدان که قه لای سه ره کی حیزبی دیموکرات هه روا له جیی خۆیه تی و دلی ئه م بزووتنه وه شوناسخوازه له هه ناوی کوردستاندا لی دها. بۆیه ش ئه وه ی ریژیم له و رووداوه دا به نسیی بوو، دیسانه کهش هه ر زه بوونی بوو، دیسانه کهش به چۆکداهاتن له به رامبه ر ئیراده و وه ی به رز و پۆلایینی خه لک و پیشمه رگه ی دیموکرات بوو.

موستهندی ۳۶۰ دهرجه و چند قسهیهك

له كاتیكدا رێبهیری حیزبی دیموكرات رۆژی ۱۷ی خهرمانان له كۆبوونه وهدا بوو، سپای پاسدارانی كۆماری ئیسلامی به بیانووی تۆله ئەستاندنه وهی كۆژرانی ئه و "مه زبانا ن" هی له مانگی پووشپه ردا له سیناریۆیه کی زۆر گوماناویدا كۆژران، بنكه ی دهفته ری سیاسی حیزبی دیموكراتی كوردستانی كرده ئامانجی په لاماریکی مووشه کی. دهنگ و رهنگی كۆماری ئیسلامی دوو هه وتوو دوا ی ئه م هیرشه مووشه کییه فیلمیکی دیکۆمینیتی بلاو كرده وه و له ودا و له زمان "حه سه ن ربه ستگار په ناه، به رپرسی ناوه ندی توێژینه وه كانی میلیی ئه منیه تی جیگیر" و، "حوسین دلیریان، کارناسی کاروباری نیزامی و ئه منیه تی" باس له ئامانجه كانی ئه م عه مه لیاته له دژی حیزبی دیموكراتی كوردستان كرا. له و فیلمه دا وا ده گوترا كه حیزبی دیموكرات هه ر له سه ره تا وه خه لكی كوردستانی له گه ل نه بووه و خه لك به هه موو جوړی له پشتی ده سه لات و رێژیمه كه یانن، كه چی هه ر ئه و كاته ی ئه وان خه ریکی دروستكردی ئه م فیلمه بوون، مانگرته به شكۆكه ی ۲۱ی خهرمانان به سه ریاندا رابرد و بینیمان و بینیان كه خه لك چۆن ئاوی گوێیان دادان و پێیان گوتن كه كوردستان خاوه نی خۆی هه یه و كی له وان غه واره یه... كۆماری ئیسلامی ئێران ئه مجاره یان جاریکی دیکه ش به پیلانیکی تیرۆریستی دیکه ویستی پێش به جووله و بزواتی حیزبی دیموكراتی كوردستان بگری، چه كینك كه رێك چوار ده یه یه له دژی بزووتنه وه ی كورد له ئێران و حیزبی دیموكراتی كوردستاندا تا قی ده كاته وه و بو ئه و هه ر ئاسنی ساردكوتان بووه. تیرۆری سه رگورد عه باسی، ئه ندامی رێبهیری حیزبی دیموكراتی كوردستان له مه هاباد وهك ده سپیکی تیرۆری دژبه رانی سیاسی كه تا ئیستاش درێژه ی هه یه، سه پاندنی شه ری هه مه لایه نه به سه ر كوردستان، قه لاچۆكردی شار و گونده كان و كۆمه لكۆژی له ده یان ئاوی، له كاركردی جوړه ها چه کی كۆمه لكۆژی وهك بۆمبی شیمیایی و ژاری سالیوم و دانانه وه ی بۆمب و ... ته نیا به شیک له رهفتاری ئه م رێژیمه بو به چۆكدا هینانی

کوردستان وهک سهنگه‌ری ئازادی و به‌رگری و، حیزبی دیموکرات وهک سوارچاکی مه‌یدانی خه‌بات له ئێراندا بووه. سیاسهت و ره‌فتاریک که نه‌یتوانیوه گرکانی شو‌رش و مافخو‌زی له کوردستان دابمرکینی. شه‌ری نه‌رمی کۆماری ئیسلامی له دژی کورد لایه‌نیکی دیکه‌ی ئەم شه‌ره‌ داسه‌پاوه‌یه. راگرتنی کوردستان له دواکه‌وتووی ئابووری و په‌رسه‌ندنی کۆمه‌لایه‌تی، ریگری له خویندن به زمانی کوردی له فیژکردن و په‌روه‌رده‌دا، دروستکردنی قه‌یرانی شوناس بۆ نه‌وه‌ی نو‌یی کورد له ریگه‌ی نی‌زامی په‌روه‌رده‌یی ئیدۆلوژیک، ریگه‌خۆشکردن بۆ خه‌ساره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان، نانه‌وه‌ی دووبه‌ره‌کی و سیاسه‌تی قه‌یرانخۆلقینی به‌رده‌وام به‌مه‌به‌ستی کۆنترۆلکردنی کۆمه‌لگه‌ی کوردستان به‌شیک له‌و سیاسه‌ته‌ بووه که ریژیم بۆ زه‌برلیدان له بزووتنه‌وه‌ی سیاسی کورد به‌رده‌وام له‌سه‌ری رۆیشتووه. هه‌موو ئەوانه‌شی هاوته‌ریب له‌گه‌ل سیاسه‌تی تی‌رۆر بردووه‌ته‌ پێش، چونکی به‌هۆی زه‌بوونی و ده‌سته‌وه‌ستانی کۆماری ئیسلامی له سیاسه‌تی ته‌عامول و چاره‌سه‌ری شارستانیانه‌ی پرس و کێشه‌کان، تی‌رۆر چه‌کی هه‌میشه‌ له‌سه‌رپێی ئەم ریژیمه‌ بۆ لیدان له دژبه‌رانی بووه. تی‌رۆر به‌هه‌موو توانا و له هه‌موو ره‌هه‌نده‌کاندا، له تی‌رۆری ریبه‌رانی هه‌ره‌ هه‌لکه‌وتووی ئەم حیزبه‌، دوکتور قاسملوو و دوکتور شه‌ره‌فکه‌ندی له‌سه‌ر می‌زی و توویژ را بگره، هه‌تا تی‌رۆری پێشمه‌رگه و ئەندامه‌کانی حیزب، له نی‌وخۆی و لات را بگره هه‌تا ده‌گاته هه‌ریمی کوردستان و له نی‌و دلی ئوروپادا. سه‌یر ئەوه‌یه که هه‌موو ئەو تی‌رۆرانه‌ی به‌ به‌رچاوی کۆمه‌لگه‌ی جیهانی و بی‌گویدانه‌ پره‌نسیپ و یاسا و ریسا نی‌وده‌وله‌تییه‌کان کردووه و ”میکۆنوس² لی به‌ده‌ر بی، بۆ ئەوانی دی که‌مترین تی‌چووی بۆ نه‌داون. هێرشه تی‌رۆریستییه‌که‌ی ۱۷ی خه‌رمانانیش هه‌ر له درێژه‌ی ئەم ره‌وته‌دا هات. له‌و فیلمه‌دا حوسین دلیریان ده‌لی هێرشه‌که وه‌لامدانه‌وه به‌عه‌مه‌لیاتی ”کویرانه‌ی چه‌کداری” حیزبی دیموکراتی کوردستان بووه که دواچار و دوو مانگ له‌وه‌ پێش له‌سه‌ر سنوور مه‌ریوان بووه هۆی کوژرانی کۆمه‌لێک هی‌زی سنوورپاریژ. ئەو چه‌واشه‌کاریانه‌ی ریژیم لای لایه‌نگره‌ تو‌خه‌کانیشیان بر ناکا،

چونکی میژووی خه‌بات و تیکۆشانی بیخه‌وش و پر شانازیی حیزبی دیموکرات له شه‌ر و به‌رگریی راسته‌وخۆش له‌گه‌ڵ هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامیدا پوون و به‌رچاوه. حیزبی دیموکراتی کوردستان هیچ عه‌مه‌لیاتیکی کویرانه‌ی له میژووی خۆیدا نییه و ئه‌وه‌ی کردووه‌تی به شانازییه‌وه به‌خاوه‌نی کردووه و شانازیی پێوه کردوون، ئه‌وه‌ی له مه‌ریوانیش پووی دا، پوون نه‌بوو کێی له پشت بوو و ئه‌و سیناریۆیه ته‌نیا بۆ پاساوه‌ینه‌وه و بیانووداتاشین بۆ هیزشکردنه‌ سه‌ر ناوه‌ندی سیاسی حیزبی دیموکراتی کوردستان له خاکی هه‌ریمی کوردستاندا بووه. راسته‌ که لایه‌نیکی کوردی به‌رپرسایه‌تی کوشتنی ئه‌و ۱۱ که‌سه له هیزه‌کانی سنوورپاریزی مه‌ریوانی گرته‌ ئه‌ستۆ، به‌لام هه‌م لایه‌نه‌ سیاسییه‌کان و هه‌م هه‌موو خه‌لکی کوردستان ده‌زانن که له ژووره‌ فیکرییه‌کانی کۆماری ئیسلامیدا به‌مه‌به‌ستی به‌لاری‌دابرانی بیروپای گشتی و ئاراسته‌پێدان به‌به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی ریژیم پیلان و سیناریۆی چۆن چۆنی داده‌ریژری. ئه‌وه‌ی له‌و نیوه‌دا گرینگه‌ ئه‌وه‌یه که خه‌لکی کوردستان زۆر باش ئامانج و سیاسه‌ت و ته‌نانه‌ت تاکتیکه‌ نیزامیه‌کانی حیزبی دیموکرات ده‌ناسن و باوه‌ریان پێیه‌تی و له‌ هه‌ر ده‌رفه‌تیکیشدا بۆیان هاتبێته‌ پیش، پشتیان گرتووه‌ و وه‌بالیان بۆ کیشاوه، بۆیه‌ ده‌بی بلێن دیسان ریژیم له‌وه‌دا په‌نج به‌خه‌سار ده‌رچوو. ریژیم په‌نج به‌خه‌ساره، چونکی چوار ده‌یه‌یه‌هه‌ولی شیواندن میژووی خه‌بات و تیکۆشانی کورد ده‌دا و ئه‌و میژووه‌ هه‌ر ده‌وشاوه‌یه... چوار ده‌یه‌یه‌ به‌هه‌موو توانای مالی به‌رنامه‌ریژی نه‌رمه‌وه‌ کار له‌سه‌ر منداڵ و لاوانی کورد ده‌کا، به‌لام فیرگه‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان و سه‌نگه‌ری خه‌بات و تیکۆشانی ئه‌م حیزبه‌ به‌دژی کۆماری ئیسلامی هه‌ر ئاوه‌دان... چوار ده‌یه‌یه‌ ده‌یه‌وی قه‌لای باوه‌ری خه‌لک تیک برووخینی و پوژی ۱۷ خه‌رمانانیش مووشه‌که‌ بالستیکه‌ خالکوته‌کانی گرته‌ قه‌لای دیموکرات، به‌لام قه‌لای باوه‌ر و ئیمانی خه‌لکی کوردستان هه‌ر له‌سه‌ر پێیه... ئه‌و لایه‌نانه‌ی دیکه‌ش که چاویان به‌رای دیتنی هیزی به‌هیزی حیزبی دیموکراتی کوردستان و ئه‌و قه‌لا راهه‌ستاه‌ی نییه، ئه‌وانیش هه‌ر په‌نج به‌خه‌سارن، چونکی ئه‌و قه‌لایه‌ له‌ بن نایه‌.

شیلم جارن، چیرۆکیك له فیداکاریی پێشمه‌رگه

نه‌ته‌وه‌ی کورد به درێژایی میژوو له لایه‌ن ده‌سه‌لاتی زۆرداره‌وه داپلۆساوه و بۆ پزگاری له‌و ژيانه تالهی به‌سه‌ریدا سه‌پاوه به‌رده‌وام له به‌ربه‌ره‌کانی له‌گه‌ڵ چه‌وسینه‌ران و داگیرکه‌راندا بووه و بۆ مسۆگه‌رکردنی ژيانیکی ئینسانی و ئاره‌زوومه‌ندانه، هیچکات ده‌ستی له خه‌بات و تیکۆشان هه‌ل نه‌گرتوو. پاش هه‌ر نسکۆیه‌کیش راساوه‌ته‌وه و به‌ گۆ داگیرکه‌رانی خاک و نیشتمانکه‌یدا چۆته‌وه. ئه‌مه چیرۆکی کورد له هه‌موو به‌شه‌کانی کوردستانه.

کورد له رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان زیاتر له حه‌وت ده‌یه‌یه‌ حیزبی خۆیان هه‌یه و ئه‌و حیزبه زۆر رینگای تاقی کرده‌وه تاکوو بتوانی له رینگای ئاشتییانه و له چوارچێوه‌ی ماف و پره‌نسیپه نیونه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کانه‌وه چاره‌سه‌ری کیشه‌ی نه‌ته‌وایه‌تی گه‌له‌که‌ی بکا، به‌لام دوژمنانی کورد به‌ به‌رده‌وامی هه‌وله ئاشتییان‌ه‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستانیان به ئاور و ئاسن و گولله و، تیزۆری ریه‌رانی ئه‌م حیزبه و ته‌نانه‌ت به‌ مووشه‌ک و لام داوه‌ته‌وه.

حیزبی دیموکرات سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی که نه‌ته‌نیا له‌لایه‌ن حکومه‌تی ناوه‌ندییه‌وه وه‌ک حیزبیکه‌ی هه‌له‌وشاوه راگه‌یه‌نراوه و به‌ هه‌موو شیوه‌یه‌ک هه‌ولی سه‌رینه‌وه و تیدا‌بردنی دراوه و ده‌رفه‌تی ئه‌وه‌ی پێ نه‌دراوه تاکوو له‌ که‌شیکه‌ی ئاشتییانه و دوور له‌ به‌کاره‌ینانی چه‌ک و توندوتیژی، خه‌بات و چالاکیی سیاسی خۆی بکا، به‌وه‌حاله‌ش له‌ خه‌بات نه‌وه‌ستاوه و به‌به‌رده‌وامی بۆ دا‌بین‌کردن و وه‌دییه‌ینانی ئامانجه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کورد زۆر شیلگیرانه‌ خه‌باتی درێژه

داوه. هر له راستای به ره قیوونی ویست و ئامانجه ره واکانی حیزبی دیموکراتدا، پو له کانی کورد بو به ره به رگه کانی به دژی داگیرکه ران، له قونای جیاجیادا پو له پو له په یوه ست به ریزه کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان بوون و به خبات و به رهنگاری قاره مانانیهان، میژوویه کی پر له شانازیان بو نه ته وه که یان تومار کردوه که، ئیستاش وه ک چیروکی ته ژی له نازایه تی و فیداکاری له نیو بیر و زهینی خه لکی خه باتگیزی کوردستاندا ده وتریته وه. نه گهر چاوک به «هه گبه ی شاخ و شوړش» و به ره به رگه کانی پو له کانی دیموکرات له به رامبر هیژی په لامارده ری کوماری ئیسلامیدا بخشینین، بومان درده که وی که که م پو له سالدا هه بوون که هه لگری میژوویه کی پر له سه روه ری بو خه باتکاران و دا کوکی کارانی ماف و نازادییه کانی گه لی کورد نه بی. پو ژی ۱۳۶۳ / ۸ / ۸ یه کیک له و پو ژه میژوویانه یه که حیزبی دیموکراتی کوردستان شانازی به چه ماسه خولقینی و به ره به رگه کانی جوامیرانه ی پو له کانی کورد ده کا. له و سه روبه نده هه لومه رچی سیاسی و نیزامی و نه منییه تی ناوچه ی پیرانشار بو حیزبی دیموکراتی کوردستان گرینگیه کی تاییه تی هه بوو، چونکه له و کاته دا کوماری ئیسلامی پروپاگهنده ی ژه هراوی له نیو خه لکا بلاو کردبووه که پيشمه رگه کانی حیزبی دیموکرات هر نه ماون یان هاتوونه وه و خو یان ته سلیم کردوته وه یا سه ری خو یان هه لگرتووه و ولاتیان جی هیشتووه. پيشمه رگه گیان له سه رده سته کانی دیموکرات، بو به ره په رچدانه وه ی نه و ئیددیعاً بی بنه مایانه ی کوماری ئیسلامی ده ستیان به گه شتیکی سیاسی له و ناوچه یه کرد. گوندی شیلیم جاپان له و سه روبه نده دا ۳۰ مال و هه موو دانیشتوانی نزیک به ۱۵۰ که س ده بوون. له شه ویکی پاییزی سالی ۱۳۶۳ ی هه تاوی، پيشمه رگه کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان پیکهاتوو له دوو لک بو پشوودانیکی یه ک پو ژه چوونه نه و گونده خنجیلانه یه که له ناوچه ی لاجانی پیرانشار هه لکه وتوو و له گه ل پيشوازیی گه رمی خه لکی نه و ئاواویه رو به روو بوون. سه عاتی ۵ ی به ره به یانی ۸ ی خه زه لوهر، هیزه کانی کوماری ئیسلامی که خه به ری بوونی پيشمه رگه یان له و ناوچه یه بیستبوو به ده یان

ماشینی پر له جاش و پاسدار و که ره سه ی نیزامییه وه په لاماری گوندی شیلیم جارانیان دا. ریژیم تا پروونا کابی به یانی به سهدان که سی به ریی دهورووبه ری ئاوی و به رزاییه کانی ئه و گونده کرد و لییان دامه زران. قاره مانه تیی پیشمه رگه کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان له به رهنگاری له شکرانی په لاماردهر بو خوی چیرۆکینکه له فیداکاری و کۆلنه ده ری پیشمه رگه کانی هیزی ئاواره ی ئه و کات و، لاپه ریکه له لاپه ره کانی پر له شانازیی هه ماسه خۆلقینه ره کانی نه ته وه که مان که ده بی نه وه به نه وه بو نه سه له کانی داهاتوو بگواز ریته وه و ته نانه ت بو ئه وه ی له یاد نه چیتته وه و ببیتته به شیک له میژووی به رهنگاری رۆله ئازا و چاونه ترسه کانی گه له که مان، له هه لی گونجاودا فیلمی لی ساز بکری و بخریتته به رچاوی هه موو دنیا. ئه و رۆله تیکۆشه رانه ی ئه و هه ماسه یه یان خۆلقاند، دوا ی ئه و قاره مانه تیی به بی وینه یه بوونه مامۆستایه کی شارهزا و کارامه له کاری نیزامیدا و له رۆژان و سالانی داهاتوودا، به سهدان قاره مانی کۆلنه در و فیداکار له مه کته بی ئازایه تی و خه باتگیری ئه م تیکۆشه ره به بیروباوه رانه دا پیگه یشتن. سه ره ئه نجام ئه زموونی خه بات و تیکۆشانی ئه وانه له و رۆژه ئه سته م و سه ختانه دا، ده ریخست که نه ته وه ی کورد تا خاوه نی که سانی ئه وتۆ بی، تا سه رکه وتن له خه بات کۆل نادا. هیزه کانی کۆماری ئیسلامی پاش دامه زرانیان له هه موو شوینه کانی دهورووبه ری ئاوی، به چه ند ماشینی پر له چه کدار پروو له ئاوی ده که ن، که به توندی به ره په رچییان ده دریتته وه و تیکده شکینرین. له یه که مین گولله وه که له لوله ی چه کی پیشمه رگه دیتته در بو ماوه ی ۱۱ سه عات شه ر له ئاوی شیلیم جارن به رده وام ده بی. چه ندین جاری دیکه هیرش بو نیو ئاوی ده ست پیده کاته وه که، پیشمه رگه ئازاکانی هیزی ئاواره له سه نگره ی ئازادیدا به رهنگاری دوژمن ده بنه وه و هه ماسه یه که له فیداکاری و قاره مانه تی ده خۆلقینن. له م به ره ره کانییه ئازایانه دا ده یان ماشینی دوژمن سووتینران، به سهدان که س له هیزی دوژمن کوژران و هیزه کانی ریژیم به تانک و توپ و هیللی کۆپتیر ته نانه ت له پادگانی پیرانشاره وه مه یدان ی شه ریان ده کوتا. سه رکه وتنه یه که به دوا ی یه که کانی هیزی پیشمه رگه له به ره و شوینه جیا جیاکانی

شه پرکه دا، شادی و خوشحالی زوری خستبووه نیو پیشمه رگه و خه لکی ئاوا بیه وه. خه باتکارانی دیموکرات سهره نجام پاش ۱۱ سعات بهرخودان و فیداکاری، هیزی زور و زه وهندی دوژمنیان تیکشکاند و سهر بهرزانه مهیدانی شه پرکه بیان جی هیشته. له و عه مه لیاته دا سهرکه وتن نه سیبی پیشمه رگه بوو و، شکست و سهر شوپی به به ژنی دوژمنانی ئازادیی برآ و به سهدان جهنده کی داگیرکه ران له مهیدانی شه ردا به جی مابوو. ئەو سهرکه وتنه مه زنه، خوینبایی ۳ قاره مان به ناوه کانی برایم جه ناخی، رهحمان خزرزاده ناسراو به رهحمان دوشکه و حه سه ن ناقولی بوو. ههروه ها ژنیک به ناوی ئایشی محه ممه دزاده و مندالیک به ناوی عوسمان ره سوولی شه هید بوون. گرینگی ئەو عه مه لیاته له وه دابوو ئەگه ر وهک راستی بلیین ناوچه گیرابوووه و کۆمه لیک خه لکی به زیو خویان ته سلیم ریژیم کرده وه ئەوانیش پییان وابوو ئاسه واری پیشمه رگه برآوه. به لام میژوو نیشانی داوه بریارده رو سهرکه وتن هه ر بو هیزی گه له و کورانی ئاواره ی شه هید دووپاتیان کرده وه که مهیدانی خه بات جیگه یه که که بهینی حه ق و ناحه ق دیاری ده کاو ئەوان له ورژده دا سه لماندیان چهند که سی به زیو له وه ره ی هیزی پیشمه رگه که م ناکاته وه و به رزتر له پیشوو له مهیداندا ماونه ته وه و خه بات به رده وام ده بیته تا وه دی هیتانی مافی گه لی کورد.

«وهلفه جری ۹» و تاکتیکی نویی پیشمه‌رگه‌کانی بانه

کو‌تایی زستانی سالی ۱۳۶۴ بوو. ریژیمی کو‌ماری ئیسلامی له به‌ره‌به‌ری عه‌مه‌لیاتی «وهلفه جری ۹» دا بوو که هیژیکی به‌رچاوی له ناوچه سنوورییه‌کانی کوردستان و به‌تایبه‌تی له ناوچه‌ی بانه کو کردبووه و له زور له پایه‌گا‌کانی ئه‌و ناوچه‌یه هیزه‌کانی زیاد کردبوو. ریژییم نه‌ک به‌نه‌ئینی به‌لکوو به‌ ئاشکرا باسی عه‌مه‌لیاتی «وهلفه جری ۹» ده‌کرد و له ناوچه، ئاماده‌کاریی بو ده‌کرد. ئه‌وه‌ش بو خه‌لکی بانه و ده‌وروبه‌ر و به‌تایبه‌تی ناوچه‌ی خیله‌ره‌ش و پشتی ئاربابا دو‌خیکی تایبه‌تی خولقاندبوو. خه‌لک که‌وتبوونه نیو به‌رداشی شه‌ری ئیزان و عیراق و به‌و زستانه سه‌خت و تووشه‌ته‌نیا ریگه‌یه‌ک شکیان ده‌برد چۆلکردنی مال و حالیان بوو. به‌م زستانه ویزانکردنی ماله‌کانیان و چۆلکردنی بو ئه‌وان کاریکی ئاسان نه‌بوو هیچ ریگه‌یه‌ک بیجگه له چۆلکردنی ماله‌کانیان به‌دی نه‌ده‌کرا چونکی شه‌ر له نیوان دوو ده‌وله‌تی داگیرکه‌ر له خاکی کوردستاندا ر‌ووی ده‌دا. له‌و سه‌روه‌به‌نده‌دا پیشمه‌رگه‌کانی حیزبی دیموکرات له ناوچه‌ی خیله‌ره‌ش دوور که‌وتبوونه‌وه و له نه‌بوونی ئه‌واندا هیزه‌کانی دوژمن توانیبووین چه‌ند پایه‌گا و بنکه‌ی نیزامی نویی لی دابمه‌زین و ده‌سه‌لاتی نگریسی خو‌یان به‌سه‌ر خه‌لکی ئه‌و ناوچه‌یه‌دا بسه‌پینن. ئه‌و ناوچه له‌سه‌ر سنوور هه‌لکه‌وتووه و زیاتر له ده‌گوندی له خو ده‌گرت. به‌ نیزیکبوونه‌وه له ده‌سپیکی عه‌مه‌لیاتی به‌ناو «وهلفه جری ۹» کو‌بوونه‌وه‌ی فه‌رمانده‌رانی ریژییم له هه‌موو نیهاده نیزامیه‌کان و ته‌نانه‌ت جاشه‌کان بو به‌شداریی له‌و عه‌مه‌لیاته‌دا کرا. له‌و کاته‌دا حیزبی دیموکراتی کوردستان تازه کو‌نگره‌ی ۷ی خو‌ی گرتبوو و ریژییم هه‌ستی به‌ له‌که‌میدانی هیژی پیشمه‌رگه له ناوچه‌دا کردبوو. وه‌ک باس ده‌کرا له‌و کو‌بوونه‌وه‌ی فه‌رمانده‌رانی هیزه‌کانی ریژییمدا فه‌رمانده‌ری جاشه‌کان گوتبووی ئاماده‌ن بو کو‌تاییه‌ئینان! به‌ حزووری پیشمه‌رگه له ناوچه، به‌لام به‌و مه‌رجه‌ی له عه‌مه‌لیاته‌که‌ی وهلفه جری ۹ دا به‌شدار نه‌بن و ده‌رفه‌تیان بو پاکسازی ناوچه‌ی بانه له هیزه‌کانی حیزبی دیموکرات هه‌بی!

له وهها بارودوخیکدا پیشمه رگه کانی ناوچه ی بانه گه رانه وه و به سهر وه زعیکی زور ناله باردا که وتن و دیتیان که خه لکیکی زور له ترسی ئه وه ی شه ریکی گه وره به ریوهیه له مال و حالی خویمان ئاواره بوون. له و کاته دا بیجگه له حیزبی دیموکرات هیچ هیژیکی دیکه ی دژبه ری ریژیم له و ناوچه یه دا نه بوو. رۆژی ۲۷ی ره شه مه بوو. پیشمه رگه کان پاش گه رانیکی باش له ناوچه و له قاودانی سیاسه ته کانی ریژیم له گونده کانی «واژه»، «که ندهل» و «گوێزلی» ده میننه وه. له ده وره به ری شوینی مانه وه ی پیشمه رگه کان و له چهند «کوڅ» و ئاواپیه کی نیزیکیش هیژی دوژمن به ته واوی جیگیر ببوون. دیاره گرینگترینی ئه و شوینانه به رزایی «گردی گویل» بوو که ده روانیته سهر گونده کانی «سالوک» ی سهری و خواری و شوینیکی ستراتیژیک بوو. پیشمه رگه کان تازه گه یشتبوونه ئه و ناوچه یه که هیزه کانی دوژمن له ئاواپیه کانی «سپیداری»، «به رده رهش» و «هه لاسبار» و، هه روه ها له کوڅه کانی «قولینگ»، «سیکانیان»، «بوکز» و «عه به شه ریف» جیگیر بوون. ئامانجی ریژیم له و عه مه لیاته دا گورینی تاکتیکی نیزامیش بو به ره ورپوو بوونه وه له گه ل هیژی پیشمه رگه بوو. چونکی تا ئه و کاته دوژمن هه ر شه ری جبهه یی له گه ل پیشمه رگه کردبوو، به لام کاتیک پیشمه رگه تاکتیکی گوری بو شه ری پارتیزانی، ئه مجاره یان فه رمانده رانی هیژی چه کداری ریژیم رینگه چاره ی به ره ره کانی له گه ل جووله ی پیشمه رگه یان ته نیا له چهند تاکتیکی نیزامیدا ده دیته وه که بریتی بوون له: «که رویشکه راو»، «چه کوچ و سندان»، «پراوه دوونان و زه برلیدان» و «هیژش و گه مارو». ریژیم ئه و رۆژه تاکتیکی «چه کوچ و سندان» ی گرتبووه به ر که بریتی بوو له یه که م هیژی «چه کوچ»، واته کین ئه وانه ی هیژش ده که ن. دووه م، «سندان»؛ واته پیش به پاشه کشه ی پیشمه رگه بگیری. سیه م، هیژی یارمه تیده ر که هه ر کات پیویست بوو به هانای هه رکام له لایه نه کانی دیکه، واته چه کوچ یا سندان بکه وی. له و تاکتیکه دا ئامانجی هیژی چه کوچ پاشه کشه کردن به هیژی پیشمه رگه یه که خوی به لای هیژی سنداندا بکا و له وی پریس ببی و ئیدی به قه ولی خویمان جووقه واری پیشمه رگه له ناوچه که دا بپرن... به لام ۷ سال شه ری پر ده سکه وتی هیژی پیشمه رگه له گه ل دوژمن

ئەوانی خاوهنی گەلیک ئەزموون و پۆلەیی له کل دەرھاتوو کردبوو. بەرەبەیانێ پۆژی ۲۸ی رەشەمە کاتژمێر ۶ی بەیانێ تەقە لە کۆخی «عەبەشەریف» دەستی پێکرد. زۆربەیی شوینە ئەستەمەکان لە پاوانی هیزی دوژمندا بوون. بۆیە دەستەبەک لە پێشمەرگەکان ئەرکیان بۆ دیاری دەکری ئەو هیزی چەکوچی رێژیم بدەن، چونکی بە شکانی هیزی چەکوچ لە بنەرەتدا هیزی «سندان» یش شکاوه. دواي ئەو بربارە پێشمەرگەکان هەموو توانای خۆیان وەگەر خست و گرینگترین نوقتی ستراتیژی شەرگەیان گرت. بەگرنتی بەرزاییەکانی شەرگە پێوەندیی بەشیکێ زۆری هیزی رێژیم کە خۆیان بۆ پووناکی هەوا ئامادە کردبوو پچرا و، تووشی سەرلێشیواوی هاتن، بەتایبەت بەگیرانی چەند بیسیمی هیزەکانی رێژیم هیزی چەکوچ بە تەواوی تووشی سەرلێشیواوی و پەرشوبلاوی بوو. شەر لە هەموو شەرگەکان دەستی پێکرد. دەستەبەکی دیکە لە پێشمەرگەکان خۆیان لە هیزی «سندان» نیزیک کردەوه و بە گورجی لێیان دان. رێژیم لە ماوەیەکی کەمدا کە هەر بە خەیاڵیشیدا نەدەهات شکستی خوارد و هیزی پێشمەرگە لە ماوەی ۵ سەعات شەرپدا هەموو شوینیکیان لە هیزی داگیرکەر پاک کردەوه. پاشان هیزی یارمەتیدەر کە ئەویش چاوەروانی ئەو شکانە نەبوو بە چەکی قورس و نیوہ قورس دەستبەکار بوون و سەنگەری پێشمەرگەیان ئاورباران کرد، کەچی بەو حالەش هیزەکانی دوژمن ورەیی هاتنە پێشیان نەبوو... ئەوێش لە خۆرا نەبوو، چونکی لە ماوەی ئەو چەند سەعاتەیی بەکەمی شەرپدا زیاتر لە ۱۰۰ کەسیان لێ کوژرابوو و بریندار ببوون. هەرودەها چەند کەسیشیان لەلایەن هیزی پێشمەرگەوه بە دیل گیرابوو و بەدەیان قەبزە چەکی جووراو جووریان کەوتبوو بەر دەستی هیزی پێشمەرگە. سەرکەوتن لەو شەرپ بۆ پێشمەرگە بوو، بەلام خوینبایی ئەو سەر بەرزایی گێانی پاکێ ۳ قارەمان بە ناوەکانی عەبدول فاتحی، کەریم قادری و عەبدوللارەحیمی بوو. دیارە شەهیدبوونی سێ پۆلەیی نیشتمان ئازاریکی بەژان بوو، بەلام مایەپووچکردنەوهی تاکتیکی نیزامیی دوژمن بۆ پێشمەرگە دەسکەوتیکی گەورە بوو. چونکە دەولەت زۆری بە فرماندەکانییەوه دەنازی بەتایبەت ئەوانەیی کە لە شەری ئێران و عێراقدا بەشدار بوون بەلام زەبوونی دەستی فرماندەکانی هیزی پێشمەرگە بوون

چیرۆکی حه‌ماسه‌خولقینیی پێشمه‌رگه‌کانی ده‌قهری شمالی کوردستان

له هه‌موو شوێرشیک و به‌ تاییه‌تی شوێرشیی کورد و به‌ تاییه‌تییتر خه‌بات و به‌رخودانی پێشمه‌رگه‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان دژی کۆنه‌په‌رستی و زۆلم و زۆرداران، ده‌یان و سه‌دان حه‌ماسه‌ی گه‌وره‌ و چووک و له‌خۆبوردووییان له‌ ئاسمانی خه‌باتی په‌وای گه‌لی کورددا وه‌ک ئه‌ستیره‌یه‌کی پرشنگذار ماوه‌ته‌وه‌ و میژووی خه‌باتی گه‌له‌که‌مان به‌و حه‌ماسانه‌وه‌ ده‌ناسریته‌وه‌. له‌و پێوه‌ندییه‌دا حیزبی دیموکرات ریگایه‌کی دووردریژی بریوه‌. ئه‌گه‌ر باسی خه‌بات و به‌رگرییه‌ چه‌کداریه‌یه‌کی بکه‌ین ریگایه‌ک بووه‌ که‌ دوژمن به‌سه‌ریدا سه‌پاندوه‌ و که‌ پر له‌ ته‌نگ و چه‌له‌مه‌ش بووه‌، له‌ هه‌وراز و نشیو، له‌ شکست و سه‌رکه‌وتن، به‌لام له‌و هه‌مووه‌ که‌ند و له‌نده‌دا هه‌یچ هه‌لومه‌رجیکیی سه‌خت و دژوار، ته‌نانه‌ت هه‌یچ سه‌رده‌میکی په‌ش نه‌یتوانیوه‌ به‌ر به‌ درێژه‌دانی خه‌باتی تیکۆشه‌رانی بگری و ئه‌وان له‌ هه‌موو هه‌لومه‌رجیکیی ناسکدا توانییان ئالای خه‌بات هه‌ر شه‌کاوه‌ رابگرن. خۆی ئه‌و خه‌باته‌ نیشانه‌ی به‌رحه‌قبوونی ئامانجه‌کانی و ئازایه‌تی رۆله‌کانیه‌تی. به‌ هاتنی هه‌ر وه‌رزیک لاپه‌ره‌یه‌کی زیڕین له‌ خه‌بات و تیکۆشانی هه‌یزی پێشمه‌رگه‌ ده‌نوسرایه‌وه‌. لاپه‌ره‌یه‌ک که‌ به‌ پانتایی و درێژایی کوردستان جیگای هیوا و هومیدی هه‌موو گه‌لانی ئێرانیش بوو. خه‌لک و پێشمه‌رگه‌ له‌ کوردستان وزه‌ و توانای خۆیان یه‌ک ده‌خست و به‌ گژ دوژمنی کورددا ده‌چوونه‌وه‌. سه‌رماوه‌ز ساڵی ١٣٦٣ بوو، سه‌رماوه‌زیکی زۆر سارد و تووش نا، به‌لام له‌ ناوچه‌ی شیمالی کوردستان به‌هۆی کویستانی بوونی ناوچه‌ بارودۆخه‌که‌ جیاواز بوو. مانگ مانگی پێشمه‌رگه‌ بوو، مانگی که‌ پێشمه‌رگه‌ی پێ ناودیڤر کرابوو. رۆژی ٥ی سه‌رماوه‌ز به‌فر زۆر جیگای کوردستانی سپی کربوو. هه‌زه‌کانی کۆماری ئیسلامی که‌ له‌ ده‌رفه‌تیک ده‌گه‌ران بتوانن زه‌بری‌ک له‌ هه‌یزی پێشمه‌رگه‌ی کوردستان

بدن، له م رۆژهدا په لاماریان برده سهر گوندی «مسکینی» له ناوچه‌ی شمالی کوردستان بۆوه‌ی خه‌لکی نه‌و گونده‌ش وهک زۆر له گونده‌کانی دیکه‌ی کوردستان قه‌تلوعام بکه‌ن. هه‌والی هیژشی هیژی داگیرکه‌ر به پیشمه‌رگه‌کانی حیزبی دیموکرات له‌و ناوچه‌یه‌ گه‌یشت. هیژی پیشمه‌رگه‌ لی بران دهرسیکی باش به هیژه‌کانی دوژمن بدن و وه‌هایان بتاسینن چیرۆکه‌که‌ی زاربه‌زار برۆا و سینگ به سینگ بگوازیته‌وه. هیژی پیشمه‌رگه‌ی به‌چه‌رگ و خاوه‌ن نه‌مه‌گی نیشتمان له‌و مه‌لبه‌نده، مه‌چه‌کی پیاوه‌تی وئازایه‌تیان لی هه‌ل کرد و چه‌کی دیفاع و مان و مه‌وجوودیه‌تی گه‌له‌که‌یان تاو داو بریاریان دا ریگای شه‌رپه‌ف بپرن و سه‌رکه‌وتنیان به‌ خوین بکرن. نه‌وانه‌ رۆله‌ی تۆله‌ و ده‌ریای خرۆشانی رقوقین له‌ دوژمنان و خوینمژان و ده‌سته‌به‌ری ئازادی نیشتمان بوون که له‌ ماوه‌یه‌کی که‌مدا له‌ شه‌ریکی حه‌ماسه‌ خولقیندا توانیان گوره‌انی زه‌ربه‌تی تیبی «جندالله» له‌ ده‌ورووبه‌ری ئاوابی له‌ داو بخه‌ن و زه‌بریکی کاریگه‌ر له‌ دوژمن بدن. تیکۆشه‌رانی دیموکرات به‌جۆریک له‌ دوژمن راسان که مه‌جالی ده‌ستکردنه‌وه‌یان لی برین و هیژه‌ کوک و پۆشته‌که‌ی جه‌ماران له‌به‌رامبه‌ر هیژی ئاوا قاره‌ماندا جگه‌ له‌ کونجی چاره‌ره‌شی هیچ ریگایه‌کی دیکه‌یان بۆ خویان نه‌ه‌یشته‌وه. له‌و حه‌ماسه‌یه‌ی هیژه‌کانی پیشمه‌رگه‌دا هه‌ر هه‌موو گوره‌انه‌که‌ له‌ به‌ر یه‌ک هه‌له‌ته‌کا و ئاداری به‌سه‌ر پادارییه‌وه‌ نه‌ما. نه‌وه‌ی لای فه‌رمانده‌رانی پیشمه‌رگه‌ گرینگ بوو نه‌مه‌ بوو که له‌ مه‌یدانی شه‌رپا بپرن له‌ زۆر لایه‌نی نه‌و شه‌ره‌ کرابۆوه‌ که یه‌کیک له‌وانه‌ که‌مین نانه‌وه‌ له‌ سه‌ر ریگای هیژی یارمه‌تیده‌ری دوژمن بوو، هه‌ر بۆیه‌ش دوژمن که بۆ پاکسازی نه‌و گونده‌ هاتبوو، هیژیکی تازه‌ نه‌فه‌سی به‌رپی شوینی له‌داوکه‌وتووکه‌کان کرد، که نه‌وانیش له‌ شوینیکی دیکه‌ که‌وتنه‌ که‌مینی پیشمه‌رگه‌وه‌ و ژماره‌یه‌کی زۆریان لی کوژران و بریندار بوون و ناچار به‌ شکان و پاشه‌کشه‌ کران. نه‌وه‌ی له‌و عه‌مه‌لیاته‌دا جیگای باسه‌ مه‌سه‌له‌ی غافلگیری دوژمنه‌ که یه‌کیک له‌ نه‌سه‌له‌کانی شه‌ری پارتیزانییه‌ و به‌هۆی گۆرینی گۆره‌پانه‌کانی شه‌ر له‌ کوردستان له‌ شه‌ری جبه‌ه‌یه‌وه‌ بۆ شه‌ری پارتیزانی، هیژی پیشمه‌رگه‌ی حیزبی

دیموکرات به وردی ههنگاوی به رهو ئه و تاکتیکه هه ل دیناوه. دیاره نه گه رچی هیزی پیشمه رگه ماوهیه کی دوورودریژ بوو به شه ری جبهه یی راهاتبوون، به لام ئه و ساله به گورینی ئه و تاکتیکه نه زمونی باشیش دهست کهوت، لایه نیکی دیکه ی ئه و عه مه لیاته گرینگیه که ی له ودا بوو که هه موو کاره کان وهک دارشتنی گه لاله ی شهر و دابه شکردنی ئه رک و به رپرسایه تیه کان و جیگیربوونیان له شوینه کان له ماوه ی نیو سه عاتدا جیه جی کرابوون و کاتیک دوژمن دهنگی تهقه ی تفهنگی پیشمه رگه ی بیست سه ری سوور ما و به ته وای سه ری لی شیوا. خالی موسبه تی دیکه ی ئه و عه مه لیاته له ودا بوو که هه موو به شه کانی عه مه لیاته که، واته تیمی که مین، تیمی هیرش، تیمی کیشانه وه ی بریندار، تیمی پشتیوانی، تیمی ئاوری توند، تیمی کوکردنه وه ی دهسکهوت و تیمی راگواستنی دیل به باشترین شیوه کاره کانیان به وهخت راپه راند. ئه ویش له حالیکدا که تازه هیزی پیشمه رگه قوناغیکی نویی له و جوړه تاکتیکانه ی شهردا دهست پیکردبوو، و ئه مه نه زمونیکی زور باش و سه رکه وتوو بوو. به رگی براوه ی ئه و عه مه لیاته بیجگه له وانه ی ئاماژه یان پیکرا، دوو مه سه له ی زور گرینگ بوون. یه کیان نه زم و دیسیپلین که سه رکه وتنی بو هیزی پیشمه رگه مسوگر کرد. دووه م نهینی کاری و نه سلی غافلگیریی دوژمن بوو، بویه ش هیزه کانی ریژیم وه ها تاسابوون که توانای دهسکردنه وه یان نه بوو. هه ر ئه وه ش بووه هوی ئه وه که قاره مانه کانی دیموکرات لاپه ریه کی دیکه له سه رکه وتنه کانی خو یان بو نه ته وه که یان له میژوودا تومار کرد. له م شهره دا که پوژی ۵۱ سه رماوه ز کرا و ماوه ی ۱۰ سه عاتی خایاند، زیاتر له ۸۰ کهس له هیزه کانی ریژیم کوژران و بریندار بوون و چه ندین که سیشیان لی به دیل گیرا. هه روه ها ده یان قه بزه چه کوچولی جوړاوجوړی دوژمن به دهسکهوت گیران، ئه وه ش که تالیی ئه و شکسته ی بو دوژمن چه نده قات کردبوو ئه وه بوو که تاقه یه ک پیشمه رگه ش له و شهره دا لووتی له خوین نه هاتبوو و هیزی پیشمه رگه له نیو خو شحالیی خه لکدا، ساغ و سلامهت و به سه روودی هیزی پیشمه رگه نابه زن له مهیدانی شهر دوور که وتبوونه وه.

هیزی زمیران و زمهه ریری بۆ دوژمن

بست به بستی کوردستان و هه موو پوژ و هه وتوو و مانگه کانی دهیه کانی ۶۰ و ۷۰ هه تاوی مهیدانی هه ماسه و فیداکاری هیزی پیشمه رگه ی حیزبی دیموکرات به دژی هیزه سه رکوتکه ره کانی کۆماری ئیسلامی بوو. سه ره پای ئه وه که کوردستان به ته واوی میلیتاریزه کرابوو و ریژیم بۆ بهرگرتن به چالاکی هیزی پیشمه رگه هه موو پوژئ هیزی زیاتری له کوردستان ده کرد و، له چوار وه رزی سا ئدا له هه موو گونده کان پایه گا و بنکه نیزامیه کان ئاوه دان ده کران و پئی ها توچوی پیشمه رگه و ناوچه سنوورییه کان مین ریژ ده کران، به لام هیزی پیشمه رگه ی حیزبی دیموکرات هه روا له سه ر پئی و له جووله زه بروه شانندی بهرده و امدا بوو. ریژیم ههروه ها دهیان گرووی زه ربه تی به ئیمکاناتی لۆجستیکی ته واو بۆ شوینکه وتنی هیزی پیشمه رگه و فریاکه وتنی هیزه جیگیره کانی خستبووه جووله، له گه ل ئه وه شدا پوژانه پۆل پۆل له خه لکی کوردستان به تاوانی پشتیوانی له حیزبی دیموکرات ده گیران و ده خرانه به ندیخانه وه، که چی نه دهروهستی خه لک ده هات و نه پئی ده کرا هیزی پیشمه رگه بوه ستینی. له سالی ۱۳۶۶ ی هه تاویدا هیزی پیشمه رگه ی حیزبی دیموکرات به کۆکردنه وه ی ئه زموونی زۆر و له سوئنگه ی پشتیوانی و هاوکاری به رین و هه مه لایه نه ی خه لکی کوردستانه وه دهیان عه مه لیاتی سه رکه وتوانه ی به دژی هیزه کانی کۆماری ئیسلامی کرد و زه بری زۆر قورس له گرووپه به ناو زه ربه ته کانی ریژیمیش که وت، هاوکات له چه ند شاریش هیزی پیشمه رگه چوونه وه نیو شاره کان و هاوکات توانییان جاده گرینگ و ترانزیته کانی کوردستان کۆنترۆل بکن. له وه سا له شدا به سه دان که س له هیزه کانی ریژیم کوژران و بریندار بوون

و به ديل گيران. له باسی «هه گبه ی شاخ و شوپش» ی ئەمجاره ماندا ئاوړ له نموونه یه کی بچووکي ئەم خوږاگری و حه ماسه یه ددهینه وه. پوژي ۲۵ ی خه زمانانی سالی ۱۳۶۶ پيشمه رگه قاره مانه کانی زمزیران له ناوچه ی په بهت بو کار و چالاکی و تیکوشانیان پوو له ههواره کانی به رزاییه کانی «مهیدان چوغه» و «جنیبان» و پشتی «کانییه رهش» ده کهن. ئەو ناوچه یه بو هیزی پيشمه رگه له باری نیزامییه وه جیگایه گی تایبه تی بو، هه م چیاکان به رد به به رد و هه م خه لکه که ده ستیان له نیو یه ک نابوو که پشتیوانی به ئەمه گی پو له کانی نیشتمان بن. کوماری ئیسلامی ئیران سه ره پای ئەوه ی چه ندین پایه گای له و ناوچه یه و ده ور به ری ئەو گونده جیگیر کرد بوو، سه ره له به یانی ئەو پوژه گورهانی زه ره به تی گوردانی ژاندارمه ری «نجف اشرف» ی بو پشت ئاوی و ههواره کانی ئەو ناوچه یه به ری کرد که قاره مانانی مه له بندی زمزیرانی له شان نه هاتوو لی مابوونه وه. هه والی هاتی هیزی داگیرکه ره به پيشمه رگه کان گه یشت و ئەوانیش وه ک هه میشه و هه لوئاسا بریاریان دا به ره نگاری هیزه کانی دوژمن ببنه وه و ده رسیکی له بیرنه کراویان دادهن. پيشمه رگه کان ده موده ست خو یان ریک خست و هه ر کام له پهل و دهسته کان بو کاری دیاریکراو له شوینی مه به ست جیگیر بوون. هیزه کانی دوژمن که قهت بیریان له وه نه کرد بووه له نیو چه ند پایه گای خو یاندا هیزی پيشمه رگه ی دیموکرات بیته سه ر ریگه یان، ئارخه یان و دلنیا ده هاتنه پیش و به ته مابوون داگژینه سه ر هه وارچییه کان، به لام هیشتا چه ند میتر له ئاوی «کانییه رهش» دوور نه که وتبوونه وه که ئاگری چه کی پيشمه رگه تاساندنی. هیزی تاساو و شپرزهی دوژمن کونه مشکیان لی ببوووه قه یسه ری و پروویان له هه ر کوئ ده کرد ئاگریان به سه ردا ده باری. له گه رمه ی شه ردا چه ند که س له هیزه کانی ریژیم پروویان کرده پوله داریک که مندالیکی خه لکی ئاوی لی بوو. هیزه چه کداره کانی ریژیم بو پاراستنی گیانی خو یان ئەو منداله ده که نه قه لغان و به بارمته ی ده گرن، به لام پيشمه رگه کان توانیبان هه موویان بکوژن و منداله کهش به سلامه تی ده رباز بکه ن.

له و هه‌لمه‌ته شیرانه‌یه‌دا که بوو به هۆی ته‌فروتوونا بوونی گورهانی به‌ناو زهره‌به‌تی رێژیم، زیاتر له ۶۰ که‌س له هێزه‌کانی دوژمن کوژران و دهیان که‌سیش بریندان بوون، هه‌روه‌ها دهیان قه‌بزه چه‌کوچۆل و که‌ره‌سته‌ی نیزامی وه‌ک ده‌سکه‌وت که‌وتنه به‌رده‌ستی پێشمه‌رگه‌کانی دیموکرات. رۆله‌کانی گه‌ل له هێزی زمیزان له‌و رۆژهدا، واته ۲۵ی خه‌رمانانی ساڵی ۱۳۶۶ لاپه‌ره‌یه‌کی زی‌پینان به‌ لاپه‌ره‌ پر له فیداکارییه‌کانی خۆیان زیاد کرد و ده‌فته‌ری بیره‌وه‌ری هێزی پێشمه‌رگه‌ی حیزبی دیموکراتیان زیاتر پازانده‌وه. ئه‌وه‌ی له‌و عه‌مه‌لیاته‌دا زیاتر جیگه‌ی تیرامانه و دوژمنی زیاتر تاساند، ساغی و س‌لامه‌تی هه‌موو پێشمه‌رگه‌کان بوو که پاش ۳ سه‌عات شه‌ری سه‌نگه‌ر به سه‌نگه‌ر و ده‌سته‌ویه‌خه هه‌ماسه‌یه‌کی که‌م وینه‌یان خولقاندو سه‌ره‌پای ئاو‌بارانی توپخانه‌ی دوژمن ته‌نیا سه‌رشو‌ری بۆ داگیرکه‌رانی کوردستان مایه‌وه و سه‌ره‌رییه‌کی دی بۆ رۆله‌کانی ئه‌م نه‌ته‌ویه‌ تۆمار کرا. خه‌بات که ره‌وا بوو، پێشمه‌رگه که به‌جه‌رگ و به‌ئیمان بوو، که خه‌لک و گه‌ل پشتیوانی رۆله‌کانیان بوون، که ئه‌زمونه‌کانی سه‌رکه‌وتن و شکست له‌سه‌ر یه‌ک که‌له‌که ده‌کرین، ئه‌وانه له مه‌یداندا ده‌بنه هه‌وینی سه‌رکه‌وتن، جا با هێزی دوژمن هه‌زار به هه‌زار بی و ئیمکانات و چه‌کوچۆلی هه‌ره پێشکه‌وتووشیان به ده‌سته‌وه بی.

«کیلهشین» ی ئیمه و شین و شه پوری ئهوان

هه ر ده مچ چاو به میژووی حیزبی دیموکراتی کوردستاندا بخشینین و لاپه ره پر له سهروه ری و زیرینه کانی له مهیدانی گیانبازی له دژی هیرشکه ران و داگیرکه رانی کوردستان هه لدهینه وه، بیر ی ئه و رۆژانه ده که وینه وه که قاره مانه تیی پیشمه رگه لیوانلیوه له فیداکاری و خۆراگری و سه ره به رزی. ئه و میژووه و ئه م خۆراگری به سانایی و ده دست نه هاتووه و جیگا په نجه ی تیکۆشه رانیکی پیوه دیاره که شه و و رۆژ بۆ ماندوو بوون و بۆی مردوون. هه ر له قۆناعی چل ساله ی خه باتی گه لی کورد له دژی ریژی می کۆماری ئیسلامی زۆر پیلان له لایه ن ئه م ریژی مه وه بۆ خاشه برکردنی خه باتی ره وای گه لی کورد له ئارادا بووه، له توانده وه ی شوناسی نه ته وه خوازی، له شه ر و داگیرکاری و له تیرۆر و کوشتوبیری دژبه رانی سیاسی ئه م ریژی مه، به لام دوژمن سه ر نه که وت. چونکی کورد لی براوه مافه کانی بوئ و خه باتی بۆ ده کا، چونکی کورد ئالا و خاکی خۆی ده وئ و گیانی بۆ ده به خشی، چونکی کورد نابیته ئه ویدی و ئه ویدیش ناتوانی به زه برونه نگ بیتوینیته وه. له نیو دیرۆکی ئه م سه ره به رزییه دا حیزبی دیموکرات به شی شی ری پی ده برئ. حیزبیک که پتر له حه وت ده یه یه ئالای خه باتی رزگارخوازی نیشتمانیکی بنده سستی شه کاوه راگرتووه، حیزبیک که ئه گه رچی خوینی زۆر له به ر رۆیشتوووه، به لام دلی به هیزی جوولانه وه ی نه ته وه یه کی مافخوازی شه. له ”هه گبه ی شاخ و شوړش“ ی ئه م جار ه ماندا سه ریکی ناوچه ی شنویه ده ده یین و ئیستییک له لای هیزی ”کیلهشین“ ده میتینه وه. هیزی کیلهشین میژوویه کی ده وه مه ندی هه یه له حه ماسه و گیانبازی. له سه رکه وتنن به سه ر هیزی زۆر و زه وه ندی داگیرکه ر و تۆمارکردنی سهروه ری. هیزییک که ئیستاش رۆژمیره کانی پرن له بیره وه ری، له وانه ی فیربوون و ههروه ها ده م و ساتی تالی شه هیدبوونی پۆل پۆل

پیشمه‌رگه‌شی له‌مه‌یدانی به‌ر به‌ره‌کانی دژی داگیرکه‌ران له‌ده‌ست داوه. رۆژی ۱۸ی خه‌رمانانی سالی ۱۳۶۰ی هه‌تاوی، پۆلیک پیشمه‌رگه‌ی مه‌له‌ندی شنۆ له‌رینگای دووره‌وه‌ بۆ پشوودان له‌نیزیک هه‌واره‌کانی "پیرمامز" بارگه‌وبنه‌یان کردبووه. پیشمه‌رگه‌ هه‌ر کام له‌کیسه‌ خه‌وی خۆیدا و نیگابانی‌ش له‌به‌ر سه‌رما کیسه‌ خه‌وه‌که‌ی له‌خۆی هالاندبوو و به‌هیواشی قه‌ده‌می لی‌ ده‌دا. به‌ره‌به‌یانیکی زوو بوو. چه‌ند پیشمه‌رگه‌یه‌کیش وه‌ک دیده‌بان له‌ شوینیکی دیاریکراو له‌ به‌رزاییه‌که‌ی پشت سه‌ری خۆیان وه‌ک هه‌له‌ویه‌کی تیژبال چاودیری ناوچه‌که‌یان ده‌کرد. کۆیستانچییه‌کانی ده‌ورو به‌ر به‌ کاری مه‌رداری و پۆژانه‌ی خۆیانه‌وه‌ خه‌ریک بوون و به‌ره‌به‌ره‌ جووله‌ و جموجۆله‌کان زیاتر ده‌بوون. شوانی کۆیستانچی له‌ کاتژمیری ۸ و ۹ی به‌یانی له‌ قه‌د پاله‌کانی ئه‌و ده‌قه‌ره‌وه‌ ملی له‌ گۆرانی گوتن نابوو و ئه‌و پیشمه‌رگانه‌ی له‌ قه‌راغ کوچکه‌ ئاوره‌که‌ خۆیان گه‌رم ده‌کرده‌وه‌، گوییان بۆ ده‌نگه‌ به‌سۆزه‌که‌ی شوانه‌که‌ راگرتبوو. خۆر به‌ره‌به‌ره‌ به‌رز ده‌بووه‌ پیشمه‌رگه‌ هه‌مووی له‌خه‌و هه‌ستابوون و به‌ ده‌م چای به‌یانییه‌وه‌ کۆر و دانیشتن ده‌ستیان پیکردبوو. ئه‌وانه‌ی شه‌و به‌ کاروباری پیشمه‌رگانه‌ و ته‌شکیلاتی سه‌ردانی گونده‌کانیان کردبوو، راپۆرتی کار و تیکۆشانه‌کانیان ده‌داوه‌ به‌ به‌رپرسه‌کانیان و تاوتویی پرس و به‌رنامه‌ی کاری داها‌توویان ده‌کرد. له‌گه‌رمه‌ی قسه‌ی خۆش و جه‌ف‌ه‌نگ و نووچدانی پیشمه‌رگه‌کان دیده‌بانه‌کان هه‌والیان به‌ فه‌رمانده‌کانیان دا که‌ هیزی دوژمن به‌ره‌و هه‌واری کۆیستانچییه‌کان که‌وتونه‌ ری. فه‌رمانده‌ری پیشمه‌رگه‌ له‌ ماوه‌یه‌کی کورتدا هیزه‌که‌ی سازمان دا بۆ ئه‌وه‌ی پیش به‌ هی‌رش‌ی هیزی داگیرکه‌ر بگرن که‌ بۆ تالانبری و کوشتاری هه‌وارچییه‌کان هاتبوون. پیشمه‌رگه‌کان بریاریان دا دوژمن بتاسینن و زه‌بریکی گورچک‌ب‌ر و له‌بیر نه‌کراویان لی‌ بدن، ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر گیانی‌شیان له‌سه‌ر دابنن. دوا‌ی سازماندانی هیزی پیشمه‌رگه‌ له‌لایه‌ن فه‌رمانده‌رانیانه‌وه‌ و هه‌لسه‌نگاندن بۆ هه‌موو شوینه‌ گرینگه‌کانی ئه‌م عه‌مه‌لیاته‌، عه‌مه‌لیات سه‌عاتی ۱۱ی نیوه‌رۆ به‌هی‌رش‌ی تیکۆشه‌رانی دیموکرات ده‌ستی پیکرد. شی‌ره‌کوپرانی دیموکرات به‌جۆریک دوژمنیان خسته‌ داوی خۆیانه‌وه‌ که‌ به‌ ته‌واوی سه‌ریان لی‌ شی‌وا و هیزی

زه به لاهی به ناو زهر به تی دوژمنیان ته زاند. نه عره ته ی پیشمه‌رگه له نیو شیو و دولی شاخه‌کانی ئه و ده‌قهره و هاشو هووشی گولله ئه وه‌نده‌ی دیکه سه‌ری له دوژمن شیواندبوو، به‌جوری که هیزی وره به‌رداوی دوژمن ته‌نانه‌ت به‌رده‌کانیشی به پیشمه‌رگه ده‌دی و لیی ده‌سله‌مینه‌وه. له شه‌ره حماسه‌بیه‌دا ئه‌وه‌ی گرینگ و جیی باسه تاکتیکی قاره‌مانانی ئه و مه‌لبه‌نده‌یه که هاوکات له‌گه‌ل زه‌برلیدان له هیزی به‌ناو زهر به تی دوژمن، ده‌سته‌یه‌کیش له پیشمه‌رگه‌کان له پایه‌گای ”دوله‌واژی“ و پشتی ”کانی شه‌مه‌دین“ بدن، بو ئه‌وه‌ی هیزی یارمه‌تیدر نه‌توانی به هانای له داوکه‌وتوو‌ه‌کانه‌وه بی، له هه‌لومه‌رجیکی ئه‌وتودا هیزی ریژیم ده‌ستی به هیچ کوئ رانه‌ده‌گه‌شیت که بتوانن چوو‌کتیرین یارمه‌تی به هیزه‌کانیان بگه‌یه‌نن. پاش چه‌ند سه‌عات شه‌ری قاره‌مانانه زیاتر له ۵۰ که‌س له هیزه‌کانی داگیرکه‌ر کوژران و ده‌یان قه‌بزه چه‌کی جو‌راو‌جو‌ریش به ده‌سکه‌وت گیران. گرینگیه‌کی دیکه‌ی ئه‌م حماسه‌یه لی‌زه‌دایه که بی‌جگه له‌وه‌ی دوژمن زه‌بریکی کاریگه‌ر و گورچکبری ویکه‌وتبوو، به‌لام هیزی پیشمه‌رگه هه‌موویان سلامه‌ت بوون. خالیکی دیکه‌ش ئه‌وه بوو که له‌و زیاتر له ۵۰ که‌لاکه‌ی دوژمن که له شه‌رگه‌دا که‌وتبوون و به‌جی ما‌بوون، ته‌نیا یه‌ک که‌سیان جاش و ئه‌وانی دی هه‌موو پاسدار بوون و ئه‌وه‌ش تالیی ئه‌م شکسته‌ی بو سپای پاسداران چه‌ند قات کردبوو. ئه‌وه‌ش که دوژمنی تاساندبوو نه‌ک هه‌ر ئازایه‌تی و قاره‌مانه‌تی هیزی پیشمه‌رگه له شه‌رگه‌که زیاتر له ۵۰ که‌لاکیان خستبوو، به‌لکوو ئه‌وه بوو که ده‌یاندی هیزی پیشمه‌رگه له‌رووی تاکتیکی نیزامی و شه‌ره‌وه به سه‌ریاندا زاله و هه‌موو به‌رنامه‌کانی ئه‌وانیان مایه‌پوچ کردوو‌ه‌ته‌وه.

ئیمانیک بە پتەویی شاخ بە خۆراگری داربەرۆو

لە ماوەی ئەو ۴۰ ساڵەدا کە کۆماری ئیسلامی دەسەلاتی ڕەشی خۆی بەسەر کوردستاندا سەپاندوو، ئەوە حیزبی دیموکراتی کوردستانە کە توانیویەتی میژوویەکی پڕ لە سەرۆهری لە خەبات و بەربەرەکانی تۆمار بکا. ھەر لە ڕۆژانی یەكەمی ھاتنەسەرکاری ئەم ریژیمە دەرکەوت کە ڕوانگەیی ئەوان بۆ پرسی نەتەوہیی و ماف و ئازادی گەلانی ئێران ھەر ھەمان ڕوانگەیی دەسەلاتی پاشایەتی و بگرە شوڤینیتیشە؛ ھەربۆیەش حیزبەکەمان داکوکیی لە مافە ڕەواکانی نەتەوہی کوردی کردە ئەرکی سەرەکیی خۆی. لەم ڕۆژەوہ پۆل پۆل لاوانی نیشتمانەکەمان ڕیگە و سەنگەرەکانی ئەم حیزبەیان ھەلبژاردوو و لە کاروانی ئەم خەباتەدا بە ھەزاران کەس شەھید و بریندار و کەمئەندام بوون. ئەوہ شتیکی ڕوون و ئاشکرایە کە ژیان بە ئازادی و ڕزگاری بۆ نیشتمان بەبێ فیداکاری و لەخۆبوردوویی وەدەست نایە، باشیش دەزانین لەو ڕیگایە شەھید بوون و ئاوارەیی و کوشتن و دەر بەدەری و زیندانیش ھەییە کە ھیچکامیان ویستی ھیچ کەسیک نییە. بەلام ڕۆلەکانی ئەم نیشتمانە زۆر جار ئەو پێشھاتانەیان بەگیان کړیوہ و بە باوہ شیکی فراوانەوہ پێشوازییان لێ کردووہ، ھۆکارەکەشی ئەوہییە کە ژینی ژێردەستی لای ئەوان مانا نادا و چەوسانەوہیان پێ قبوول ناکرێ، بۆیە یان لە سەنگەرەکانی بەرگریدا شەھید دەبن و ئەگەر چارەنووسیان بکەوێتە زیندان دوا ھەناسەکانی ژیانان سەربەرزانە لە زینداندا تێپەر دەکەن. لە «ھەگبەیی شاخ و شوڤش»ی ئەم ژمارەیدا باس لە بەسەرھاتی خۆراگری محەممەد شاروێرانی، یەک لەو جوامێرانەیی کورد دەکەین، ئەگەرچی سەختە بتوانی لە گۆشەییەکی ۸۰۰ وشەبییدا سەدان چیرۆکی پڕ ھەماسە و سەرۆهری لە ژیاننی کەسایەتیییەکی ئاوا بگێرێیەوہ. محەممەد شاروێرانی سالی ۱۳۶۲ ھاتووہتە ڕیزی تەشکیلاتی نھینی حیزب و پاش ۵ سال کە ئاشکرا دەبێ، سەنگەرەکەیی دەگوازیتەوہ بۆ ڕیزی ئاشکرای پێشمەرگەکان. ئەخلاق و ئاکاری جوان، پرستیژ و

خۆشه ویستی له نیو کۆمه لانی خه لک به شیک له و تایبه تمه ندییانه بوو که ئه وی پێ دهناسرایه وه، پیشمه رگه یه ک که ئیستا گیانی شی له گره وی ئامانجی گه لیکی خه باتکار نابوو. شارو وێرانییه ک که دهستی له گیان و مالی خۆی هه لگرتبوو و له پیناو ئامانجه کانی خه بات و نیشتماندا هه موو ئازار و فیداکارییه کی به گیان ده کړی. شارو وێرانی باش ده یزانی شوږشگێر هه ر ئه وانه نین که چه کیان له شان دایه. ئه و له مه یدانێ کرده وه دا دیبوی که چۆن به ده یان جار له ناوچه ی مه هاباد به گه سته ی و شارو وێران به تایبه ته ی خه لکی حیزب خۆشه ویست ئه ویان له نیو ده یان و سه دان چه کداری دوژمن بزگار کردوو و پاراستوو یانه. له که مه ین ئاگاداریان کردوو ته وه و ته نانه ت ده ربازیان کردوو، بۆیه هه موو ئه و خه لکه ی پێ خه باتگێری راسته قینه بوو. ئه و باوه رپێ وابوو پیشمه رگه ی حیزبێکی شوږشگێری پیشه ره وی جوولانه وه ی گه لی کورد، خۆی له خه لک هه لئاو وێرێ و بۆ خۆیشی له ده رگای هه ر مالیکی دابایه، به سۆزه وه به رویدا ده کرایه وه و له ئامیز ده گه ر. ئه و پیشمه رگه یه کی به وه ج و به ده ستوبرد و تا بلی ئازا بوو و، له باری کۆمه لایه تیشه وه خاوه ن پینگه یه کی به رز بوو و، ره وشتپاکی، فیداکاری و دلسوزی و به باوه ربوونه که ی له سه ر زاری خه لک بوو. پوژ رویشته ت و مانگ و سه ل تپه رپێ و شارو وێرانی پوژ له گه ل پوژ پتر له کوو ره ی خه باتدا قال ده بوو و خه رمانی ئه زموون و شانازی له سه ر یه ک که له که ده کړدن. ئه و سه له شه (۱۳۷۵) شارو وێرانی وه ک هه موو سه له کانی دیکه خۆی بۆ ناوچه ئاماده کرد و له گه ل تیمیک له کادر و پیشمه رگه کان به ره و ناوچه ی تیکۆشانی شوږ بووه. شارو وێرانی بۆ راپه راندنی ئه رکی حیزبی به نه ینی سه ردانی ئه م گوند و ئه و گوندی ده کړد و به هه لسوورانی خۆی به رنامه ی گه شته سیاسی و نیرزامیه که ی ده برده پیشی. پوژێ ۱۷ ی گه ل او وێژی سه لی ۱۳۷۵ مه مه د شارو وێرانی بۆ کاری حیزبی روو له ئاوی «قه ره خان» له ناوچه ی شارو وێرانی مه هاباد ده کا، به بی ئه وه ی بزانی که چ پیلانیکی گه وره یان بۆ دارشته وه. شارو وێرانی که بۆ کاریکی ته شکیلاتی و ته نیا به ده مانچه یه که وه روو له و گونده ده کا، به لام مه غوول ئاسا هیزی دوژمن به ئاوی وه ره دهن و ده وری

ده‌دهن و شارویرانی له‌گه‌لیان ده‌رگیر ده‌بئ. له جییه‌ک و له کاتیکیا ده‌یویست له دیواری ماله‌که سه‌ر بکه‌وئ، گولله‌ی دوژمن لاقی ده‌پیکئ و توانای ریبیرینی لئ ده‌برئ، به‌مجوره دوژمن توانی شارویرانی به‌دیل بگرئ و به‌وه‌ش لاپه‌ره‌یه‌کی دی له ژیان هه‌لده‌دریته‌وه. گیزانه‌وه و نووسینه‌وه‌ی چیرۆکی گیران و خۆراگری شارویرانی له توانای ئەم نووسینه‌دا نییه. گه‌لاله‌ی گیرانی شارویرانی له تارانه‌وه دارپژرابوو، دوژمن له ریگه‌ی سیخوره‌کانییه‌وه زانیبوی که شارویرانی ده‌بئ چاوی به‌به‌ررسیکی کۆمیته‌ی حیزب بکه‌وئ و له‌گه‌لی بۆ شوینیکی دیکه بچئ. ریژیم که به‌هه‌موو نرخیک ده‌یویست عه‌مه‌لیاته‌که‌یان سه‌رکه‌وتوو بئ، بئ گویدانه سه‌ره‌تایبترین ریوشوینی باری ئینسانی بۆ برینداریکی شه‌ر، ته‌نیا له‌بیری گه‌لاله‌که‌ی خۆی‌اندا بوون که بتوانن له ریگه‌ی شارویرانییه‌وه ئەو به‌رپرسه‌ی حیزب په‌لکیشی شوینه‌که بکن. هه‌روه‌ک له ژیان شارویرانیدا ده‌رده‌که‌وئ، ئەو خۆی بۆ هه‌موو نه‌هامه‌تییه‌کان ئاماده کردبوو و ئاماده بوو له ژیر ئەشکه‌نچه‌دا بمرئ، به‌لام خۆی بۆ داوای دوژمن به‌ده‌سته‌وه نه‌دا. هه‌ربۆیه‌ش له‌زینداندا هه‌موو جووره په‌فتاریکی دژه‌مرۆبی له‌گه‌ل کرا بۆ ئەوه‌ی بتوانن له‌رووی روو‌حییه‌وه به‌چۆکیا بینن. ئەشکه‌نچه‌کانیش تا ئەو راده‌یه‌ چوونه پینش که لاقیکیان برییه‌وه و ئازاریکیان له‌گه‌ل خست که تا ئیستاش وه‌ک میراتیکی شووم له‌گه‌لیه‌تی. وه‌ک گوتم ئەوه‌ی ده‌بئ له‌سه‌ر خۆراگری شارویرانی له‌زینداندا بگوترئ له توانای ئەم قه‌له‌مه‌دا نییه و له‌و گوشه‌ ته‌نگه‌به‌ره‌دا جیی نابیته‌وه، پینشمه‌رگه‌یه‌کی به‌برینداری به‌دیل گیراو که هیچ ئەشکه‌نچه‌یه‌ک کۆلی پئ نادا، ته‌نانه‌ت سه‌پاندنی سزای ئیعدامیش، ئەوه‌ش وای کرد که ناوبانگی هه‌موو کوردستان دابگرئ. هه‌ر ئەو خوشه‌ویستییه‌ش وایکرد که نوینه‌ری کۆچکردووی شاری سنه، مه‌ه‌ندیس به‌هائه‌دین ئەده‌ب هه‌ولیکی زۆر بۆ رزگارکردنی گیانی له‌مردن بدا و سزاکه‌ی له‌ ئیعدامه‌وه بۆ ئەبه‌د که‌م بکریته‌وه. شارویرانی له‌هه‌ل و ده‌رفه‌تیکیا که بۆی ره‌خسا، توانی نیری دیلی له ئەستۆی خۆی دارنئ و خۆی بگه‌یه‌نیته‌وه هاوسه‌نگه‌ران و بیته‌وه ریزی تیکۆشه‌رانی حیزبی دیموکرات و درپژه‌به‌تیکۆشان و خه‌باتی بیوچانی بدا...

سی رۆژ به رگری و ههلمه تیکی دیکه ی پیشمه رگه له سهقر

له دهیه ی ۱۳۶۰ی ههتاوی و به تاییه تی دوا ی کۆتاییه اتنی شه پری ئیژان و عیراق، به رگریی چه کدارانه یا به ردهوامیی تیکۆشانی چه کدارانه که چه ندين سال بوو کۆماری ئیسلامی به سه رگه لی کوردیدا سه پاندبوو، سه لماندی که به پیچه وانهی پروپاگهنده ی دوژمنانی گه لی کورد، خه باتی نه ته وه که مان عامیلیکی سه ربه خۆیه و له هه موو کات و قۆناغیکدا توانای به ربه رکهانی و به ردهوامبوون و خه باتی له گه ل دوژمن هه یه. هه ر بۆیه ش دوژمن زۆری هه ول دا که دوا ی ئاگره بستی شه پری ئیژان و عیراق توانایی و جووله ی پیشمه رگه ببری، به لام پیشمه رگه زۆر لیبراوانه له سه رانسهری کوردستان له چالاکیی خۆی به ردهوام بوو. سالیکی دواتر کۆماری ئیسلامی تاکتیکی دیکه ی گرتی بهر، به لکوو بتوانی له ریگایه کی دیکه وه پیش به جموجۆلی پیشمه رگه و خه باتی حیزبی دیموکراتی کوردستان بگری، ئه ویش به کۆشتمانی کورد به دهستی کورد بوو. سیاسه تیک که له سالی ۱۳۶۸دا زۆر به به ربلایوی خۆی ده رخت و له زۆربه ی ناوچه کانی کوردستان که لکی لی وه رگرت. کۆماری ئیسلامی به گرتنه به ری ئه و سیاسه ته له سه رانسهری کوردستان دهستی کرد به سازکردنی گروپی به ناو زه ربه ت به شیوه و ناوی جۆراو جۆری وه ک سه ربا ز، «سه ربا ز موعه لیم»، جاش سه ربا ز، جاش و... به لکوو بتوانی پیش به جموجۆلی هیزی پیشمه رگه بگری. له م ساله دا هیزه کانی حیزبی دیموکراتیش به ئیمانیکیی قایمتر له سالانی پیشوو هه ر کام به ره و ناوچه ی خۆیان و شیو و دۆله کانی کوردستان، هه راز و نشیوه کانی به ره و مه له بندی خۆیان ده بری. له یه که م رۆژه کانی ناوچه ئالوگۆریکی به رچاو له سه رانسهری کوردستان له نیو هیزه چه کداره کان و به تاییه ت له پایه گاکان و گروهه کانی زه ربه تی ریژیم پیک هاتبوو. بۆ نمونه پایه گایه کی ۱۵ که سی ۱۲ که سی کوردیان لی داده نا و به بی ئه ملاونه ولا بیسیمچی

پایه‌گایان پاسدار یا به‌سیجییه‌کی غه‌یری کورد داده‌نا و هه‌موو هه‌ولی ریژیم نانه‌وه‌ی دووبه‌ره‌کی بوو له نیو خه‌لک و هیژی پیتشمه‌رگه‌دا. له دریژه‌ی ئەم سیاسی‌هه‌شدا و له هاوینی ۱۳۶۸دا و به‌تایبه‌تی دوا‌ی شه‌هیدبوونی رِبیره‌ی مه‌زمنان دوکتور قاسملوو له سه‌رانسه‌ری کوردستان هی‌رش‌ی چه‌کدارانی ریژیم بو سه‌ر هیژی پیتشمه‌رگه له دالا‌هو و شاه‌وو تا هیژی ناگری به‌چ‌ری ده‌ستی پیکرد. پیلانی نویی ئەم هی‌رشانه دوو ئامانجی له‌پشت بوو. یه‌که‌م، دوا‌ی شه‌هیدبوونی دوکتور قاسملوو به‌خه‌یالی خو‌یان پیتیان وابوو وره‌ی پیتشمه‌رگه پوو‌خواوه و ده‌توانن ئاسان زه‌فه‌ریان پی ببهن، دووه‌م، هه‌رچی له‌و شه‌ر و لیکدانه‌شدا کوژرابا هه‌ر له‌گه‌لی کورد بوو. له «هه‌گبه‌ی شاخ شو‌رش» ی ئەمجاره‌دا گو‌شه‌یه‌کی چووکه له قاره‌مانی هیژی پیتشمه‌رگه له ناوچه‌ی سه‌قز له هیژی دووی رِبیه‌ندان باس ده‌که‌ین. پیتشمه‌رگه‌کانی مه‌لبه‌ندی دووی کوردستان له‌به‌ر ئەوه‌ی ناوچه سنوورییه‌کان به‌ هیژ و زو‌ری هه‌ر دوو ولات (ئیران و عی‌راق) ته‌نرابوو، له مانگی پوو‌شپه‌ردا بو ناوچه‌ی خو‌یان گه‌رانه‌وه. سه‌ردانی گونده‌کان و کو‌بوونه‌وه له‌گه‌ل خه‌لکی ئەو ناوچه‌یه و خو‌پاراستن له پیلانه‌کانی دوژمن به‌رنامه‌ی کاری شه‌و و پو‌ژی ئەوان بوو. تا ئەوه‌ی دواجار دوژمن به‌ شوینه‌که‌یانی زانی و له پو‌ژه‌کانی ۹ و ۱۰ی گه‌لاویژدا له پشتی ئاوا‌ییه‌کانی مازوار، سرنجاخ و قشلاق له ناوچه‌ی خو‌ر‌خو‌ره‌ی سه‌قز هی‌رش‌ی کردنه سه‌ر. کاتی‌ک هیژی پیتشمه‌رگه هه‌ستیان به‌ هی‌رش‌ی دوژمن کرد، ده‌ستو‌برد و ده‌موده‌ست وه‌خو‌که‌وتن و ده‌ستیان به‌سه‌ر هه‌موو شوینه‌ ستراتیژیکه‌کانی زال به‌سه‌ر مه‌یدانی شه‌رگه داگرت و وه‌ک هه‌لو‌یه‌کی به‌رزه‌فر جموجو‌لی دوژمنیان گرته ژیر چاودیری خو‌یانه‌وه. له‌گه‌ل نیزیکبوونه‌وه‌ی هیژی دوژمن له هه‌موو لایه‌که‌وه ئاو‌رباران کران. شالا‌وی هی‌رش‌ی دوژمن بو ماوه‌ی دوو پو‌ژ دریژه‌ی هه‌بوو و هه‌موو جاریکیش هه‌ر به‌ره‌و‌پووی شکان ده‌بو‌وه. له‌و شه‌ره‌دا زیاتر له ۵۰ که‌س له دوژمن کوژران و ده‌یان که‌سیش به‌دیل گیران، هه‌روه‌ها ده‌یان قه‌بزه چه‌کی جو‌راو‌جو‌ر وه‌ک ده‌سکه‌وت به‌نه‌سیی هیژی پیتشمه‌رگه بوون. شکستی زه‌بووبانه‌ی دوژمن

نرخه که ی گیانی دوو پۆله ی به جه رگی نیشتمان به ناوه کانی ته ورئیز رهحمانی «ناوسراو به چنوو و پیشمه رگه یه کی دی به ناوی «ماشه لالا محه ممه دی» بوو. به لام ئەمه کۆتایی داستان نه بوو. دوا ی شه ری ئەو دوو پۆژه پیشمه رگه کان واته پۆژی ۱۳ ی گه لاولیژ بو پشوو دان روو له پشتی ئاوی جه وشه ن له ناوچه ی سه رشوو ده کن. له لایه کی دیکه وه هیژی ریژیم که زهبری کاریگه ری وئ که وتبوو له زور ناوچه ی دیکه و به چه ندین گروهی زه ربه ته وه ته نیا دوو پۆژ دوا ی شه ره که شوینی پیشمه رگه کانی له پشتی ئاوی جه وشه ن دۆزییه وه و کاتژمیری ۵ ی به یانی به پشتیوانی توپخانه یه کی قورس په لاماری دان. جیاوازی ئەو پۆژه له گه ل دوو پۆژی پیشتر له ودا بوو که قاره مانانی دیموکرات به هوی ماندوویی له راده به دهر به شیوه یه کی نهیئی له ژیر پۆله داریک خویان هه شار دابوو بووه ی دوژمن هه ستیان پی نه کا و بتوان خویان له شه ر بیاریژن. له کاتیکا که ته واوی به رزاییه کانی ئەو ده قه ره به هیژی دوژمن ته نرابوو، تیکۆشه رانی دیموکراتیش که له کووره ی خه باتدا له کل دهره اتبوون، ده ست و تفهنگ چاوه پوانی هه ل و دهر فه تی گونجاو بوون. کاتژمیری ۱۰ ی سه ر له به یانی دوژمن که پی و ابو پیشمه رگه له ناوچه دا نییه، هیزه کانی له به رزاییه کان بو خواره وه داگیړا و، هیشتا زۆریه ک له به رزاییه کان چۆل نه کرابوون که قاره مانه کانی دیموکرات به یاد و تۆله ی چنوو و ماشه لالا لیان وه ده ست هاتن و له شه ریکی ه سه عاته دا ئەو پۆژه ش ده یان که سی دیکه یان لی کوشتن و ده یان که سیشیان لی به دیل گرتن. به مجۆره تالای شکستیکی له بیرنه کراویان به گه رووی دوژمندا کرد و لاپه ره یه کی زیڕینی دیکه یان خسته سه ر ده فته ری شانازییه کانی هیژی پیشمه رگه ی حیزی دیموکراتی کوردستان. ئەوه ی زور زیاتر ریژیمی تاساند و سه ری لی شیواندبوو ئەمه بوو، که کورپان و کچانی دیموکرات نه ک یادی دوو هاوسه نگه ره کانیان زیندوو راگرت به لکوو توانیان زه بریکی گاریگه رتر له چه ند پۆژی رابردووش له دوژمن بده ن و به سه روودی هیژی پیشمه رگه نابهن به سه ر مه یدانی شه ردا زال بن و چیرۆکیکی دیکه له حه ماسه ت تۆمار بکه ن.

نۆبار، رووپه‌ریک له ئەزموونی پێشمه‌رگه

هه‌رچی خه‌بات درێژ ده‌بۆوه، ئەزموونی خه‌باتی چه‌کداریی روژ له‌گه‌ڵ روژ ئەزموونی نوێ و زیاتری ده‌سته‌به‌ر ده‌کرد. ساڵی ۱۳۶۶ ساڵیکه‌ که له به‌رخۆدان و فیداکاری و هه‌ماسه‌قولقاندنی هه‌یزی پێشمه‌رگه‌دا بئوینیه. له‌و ساڵه‌دا هه‌یزی پێشمه‌رگه‌ی حه‌یزیی دیموکراتی کوردستان، ئەزموونیکێ نوێی دژی به‌کریگه‌راوانی کۆماری ئیسلامی وه‌سه‌ریه‌ک خست، ئەزموونیک که له‌راستی دا به‌ره‌می کار و چالاکیی سیاسی و نێزامیی به‌رچاوی ئەو حه‌یزه‌ بوو. ته‌نانه‌ت وه‌ک یه‌کیک له ئەسه‌له‌کانی شه‌ری پارتیزانی سه‌رنجی فه‌رمانده‌رانی نێزامیی و سیاسیشی بۆلای خۆی راده‌کێشا. ئەو ئەزموونه، ئەزموونیک بوو که دواي وه‌شاندنی زه‌بری کاریگه‌ر له هه‌یزی دوژمن، له هه‌لومه‌رجی ئەوکاتی خه‌بات و تیکۆشان‌دا بایه‌خی خۆی زیاتر ده‌رخستبوو و له راستی‌دا زه‌رووره‌تی له مه‌یدان‌دا بوون و مه‌یدانداریی ئەوکاتی هه‌یزی پێشمه‌رگه‌ بوو که ئەزموونیکێ له‌و چه‌شنه‌ی بۆ رۆله‌کانی دیموکرات ده‌سته‌به‌رکردبوو. پێوه‌ندیی هه‌یزه‌کانی حه‌یز به‌یه‌که‌وه‌و ئەنجامدانی چه‌ندین عه‌مه‌لیاتی هاوبه‌ش، وره‌ی هه‌یزه‌کانی کۆماری ئیسلامی داخوورپاندبوو، چونکه عه‌مه‌لیاتی هاوبه‌شی هه‌یزه‌کانی به‌یان و پێشه‌وا، به‌یان و ئارباباوی رێبه‌ندان، زاگرۆس و شاهۆ، کێله‌شین و قه‌ندیل ئەزموونیکێ به‌نرخ بۆ پێشمه‌رگه‌کانی حه‌یز به‌دواوه ببوو و ئەم چالاکییه‌ هاوبه‌شانه‌ تامی تالی شکستی به هه‌یزه‌کانی رێژیم چه‌شتبوو، هه‌ر به‌م پێیه‌ دوژمن خۆی له قه‌ره‌یان نه‌ده‌دا. گوندی نۆبار له روژئاوای شاری بۆکان و له بناری کۆی ته‌ره‌غه هه‌له‌که‌وتوووه‌و ۱۵ کیلۆمێتر له بۆکانه‌وه‌ دووره. له باری جوغرافیایی‌یه‌وه ناوچه‌یه‌کی ته‌واو پێده‌شته‌و گونده‌که له نزیک جاده‌ی سه‌ره‌کی

بۆکان _ مه هاباده و ههروهه ها ریگی زۆر گوندی دیکه ی ناوچه ی پیرمه ممه دو ناوچه ی سارم و میرقازی به سه ره وه یه. هه ر بۆیه ش ریژیم وه ک شوینیکی ستراتژیکی و نیزامی گرینگ چاوی لیده کرد. بینای سه ره کی گوردانه که به پانتایی ۱۵۰۰ میتری چوار گوشه له باشووری رۆژه لاتی ئاوی نۆبار هه لکه وتبوو. لایه کی گوردانه که روو به نۆبارو سی لایه که ی دیکه ی گونده که ی روو به دهشتی نۆبار بوو. ده رگای چونه ژوره وه ی گوردانه که له باکوورو روو به گوندی عه زیزکه ند هه لکه وتبوو. شه وانه چوار دهوری گوردانه که به ده پرۆژیکتۆری به هیژ رووناک ده کراو دوو ریز تیل دروو به ده وراندهوری گوردانه که دا کیشرابوو که یه کیان ئالقه یی و ئه وه ی دیکه یان ره سته یی بوو. نیوان چوار تا شه ش میتری ئه و دوو ریز تیل درووانه به مینی دژنه فه رو ته له مینریژ کرابوو. جیا له وانه ش ده وراندهوری گوردانه که به به رزایی زیاتر له دوو میتر گلی لی هه لدرابوو له شیوه ی کانال سه نگه ریان تیدا دروست کرابوو. بینای گوردانه که که نیزیک پازده ژووری گه و ره و بچووکی له خو گرتبوو، به خه ریته ی ته و او نیزامی و له شیوه ی (L) دروست کرابوو. یازده سه نگه ر له چوار دهوری گوردانه که لی درابوو که دیاره شه وی عه مه لیا ته که و گرتنی گوردانه که ته نیا سی سه نگه ریان هیژی دوژمنی لی دامه زرابوو. له کاتی ئاسایی داو ئه گه ر هیچ هه وائیگ له بوونی هیژی پیشمه رگه له ناوچه نه بوایه، به رده وام سی نیگابان و پاسبه خشیک ئه رکی پاراستن و کیشکی شه وانه ی گوردانیان له ئه ستۆ بوو، ئه گه ر هه ست به مه ترسی و بوونی پیشمه رگه له ناوچه ش کرابا، ئه وه هه موو گوردانه که ده که وته حاله تی ئاماده باشی یه وه. ئه و شه وه ی که هیژ کرایه سه ر گوردانه که، ته نیا سی نیگابان له سه ر پۆسته کانیان بوون، هۆکاره که ش ئه وه بوو که هیژی پیشمه رگه ئه وه ند به وردی و به به رنامه کاره کانی برده بوو پیشی که دوژمن بپراو بپه ههستی به بوونی پیشمه رگه له ناوچه نه کردبوو. به پپی ئه و زانیاری یانه ئه رکی نیگابانی و پاراستنی گوردان له ئه ستۆی پایه گای حیفازه تی ئیتلاعات بوو که هه ر له نیو گوردانه که دابوو. تیمی شناسایی، جیا له ده ستنیشان کردنی هه موو ورده کاری یه کان، بۆیان ده رکه وتبوو

که سەرجه م هیزه چه کداره کانی نیو گوردانه که ۱۴۸ که سن. به لام شهوی عه مه لیاته که سی که سیان له مه ره خه سی بوون. گرووی زهر به تی گوردان له ۷۰ که س پیک ده هات و زۆر به ی کاته کان له ناوچه ی پیرمه ممدی بوکان به دووی پیشمه رگه وه بوون و که مینیان له سهر ری هاتوچوی پیشمه رگه داده نا. گرووهانی پارێزگاری له گوردان ۲۵ که س بوون که کاریان ته نیا حیفازه ت و پاراستنی گوردان بوو، به سیج و دژبانی گوردانیس له ۲۰ که س پیک هاتیوون، کادره کانی حیفازه تی ئیتلاعات ۴ که س، فه رمانده یی ۵ که س، ته بلیغات ۶ که س، به شی پیوه ندیی و مخابرات ۳ که س، ته داروکات ۷ که س، ئاشپه زخانه ۵ که س، ئه نبارداری نیزامی ۲ که س و ئه نباری تداروکاتیش یه ک که س بوو. ئه و هیزانه ی نیو گوردان چه کوچولی زۆر و جۆراوجۆریان له بهر ده ست دا بوو، ئه نباریکی گه و ره ی ته داروکاتی نیزامییش له ژیر زه وی دا دروست کرابوو که ژووریک به پانتایی ۳۲ متری چوارگۆشه و به رزایی چوار میتر بوو. هیزه پیاده ی گوردانیس به چه کی کلاشینکو ف، ژ-۳، تیرباری قه ناسه و ته کتیر ته یار بوون، له نیو ئه نباریش خۆمپاره ی ۱۲۰، ۸۰ و ۶۰ میلیم و ههروه ها چه ندین تیرباری قه ناسه و ژ-۳ بۆ کاتی پیوست داندرابوو، جیا له وهش به هه زاران فیشه کی جۆراوجۆری لی هه لچندرابوو. به شی هاتوچوی گوردانیس له ۴ توپوتا، ئامبولانسیکو تراکتوریک پیک ده هات و دوو تانکه ری گه و ره ی سووته مه نیش له هه وشه ی گوردان بوو. له شناسایی گوردانه که دا زۆر گرینگی درا به ئه و هیزه ی که پیکهینه ری سه ره کیی گوردانه که یه و تیمی شناسایی بۆی ده رکه وت که گوردانی ئیمام هه سه ن له هیزه کانی پاسدار، جاش، جاش سه ر بازو به سیج پیکهاتوون که به شی زۆریان له لوپستان را هینرابوون. هیزه کانی ریژیم له و گوردانه به هۆی ئه وه ی چه ند جار له گه ل هیزی پیشمه رگه شه ریان کردبوو، به تایبه ت له شاخی ته ره غه و پشتی حوسین ئاباد به ره و پرووی هیزی پیشمه رگه ببوونه وه و تیک شکابوون، وه یان له خواری بوو. به هۆی ئه وهش که بریار بوو دوا ی نوستنی هیزه کانی دوژمن هیرش بکریته سه ر گوردانه که، زانیاری له سه ر کاتی راگه یاندنی خامۆشی گرینگی زۆری بۆ دا رپێژهرانی عه مه لیات هه بوو.

دوای دابه شکردنی کار، ده بوا زور به دستو بردو پیشمه رگانه، بو غافلگیرکردنی دوژمن دست به کار بن. به پپی گه لاله کاتی ده سپیکی عه مه لیات دوای لیدانی خاموشی و له کاتی نووستنی هیزه کانی دوژمن دیاری کرابوو. له و کاته دا راده ی ئاماده یی هیزه کانی دوژمن نه ک هه ر له خواری یه، به لکوو کتوپر به سه ر پروداوه که دا ده که وتن و ئه وهنده ی دیکه ش ئالوز ده بوون و تووشی سه رلیشیواوی ده هاتن؛ حیسابی گه رانه وه دوورکه وتنه وه ی خویشیان له شوینی عه مه لیات کرابوو، هه ر بویه ش کاتژمیر یه کو پازده ده قه ی به ره به یانی پروژی ۷ په زبه ر وه ک گونجاوترین کات دیاری کراو بریاری له سه ر درا. بویه سه عاتی یه کو پازده ده قیقه ی به ره به یانی ۷ په زبه ر به یادی شه هیدانی سالی ۱۳۶۶ ی حیزبی دیموکرات، عه مه لیات دهستی پیکردو له ماوه ی که متر له ۲ سه عات دا دست به سه ر گوردان دا گیرا. له و عه مه لیاته دا به سه دان چه کی جوراوجورو به هه زاران فیشه ک به ده سکه وت گیرا، به لام خوینبایی ئه و سه رکه وتنه گه وره یه شه هیدبوونی چوار پیشمه رگه به ناوه کانی حه سه ن عه زیزی ناسراو به «حه سه ن به یان» و ره حمان زارعی له هیزی به یان و، ره حمان جه ناح و هلی فه تاحی له هیزی پیشه وا بوو. لیردها پیویسته ئاماژه به چند خالی گرینگی ئه و عه مه لیاته بکری. یه که م لیدان له گوردانی ئیمام حه سه ن له نوبارو ته فروتونا کردن و سووتاندنی ئه و گوردانه، ریژی می به ته واوی تاساندو ئه م چالاکیه به زه بره زه بریکی ته واو گورچکبر بوو له هیزه کانی ریژیم. دووه م، نازین به گوردانی نوبار له لایه ن ریژیمه وه که پیی وابوو ناوچه له سایه ی ئه م گوردانه وه به ته واوی ئه منه و هیچ مه ترسییه کیان له سه ر نییه، به لام لیکه له ته کانی له ماوه ی دوو سه عات دا پیچه وانه ی ئه م بوچوون و ئه رخه یانییه ی ئه وان ی سه لماند. سییه م، گرینگی ئه و عه مه لیاته له ده شتایی و قولایی ترین ناوچه ی بوکان، هینده ی دیکه دوژمن سه رسام کردبوو و ئیستاشی له گه ل بی له و باوه ردها نه بوو که ئه م گوردانه زه به لاحه به دهستی هیزی پیشمه رگه ته فروتونا بوو.

ئاگره که ی شپیرانی «هیزی ئاگری»

هاوینی ۱۳۶۸ بوو، هاوینیکی درهنگ. زۆر به ی هیزه کانی حیزبی دیموکرات له زۆر ناوچه کانی کوردستان له باری نيزامیه وه سه رکه وتنی گه وره یان وه ده ست هینابوو. هیزی بی وره ی ریژیم توانای به ره و پوو بو نه وه ی هیزی پیشمه رگه ی نه بوو. ئەم ساله حیزبی دیموکرات پێبه ریکی گه وره ی له ده ست دا بوو. کۆماری ئیسلامی ئێران به تیرۆری دوکتور قاسملوو قۆلیان له بنه برکردنی به رگری کورد و خه باتی شیلگیرانه ی حیزبی دیموکرات هه لمالیبوو. ئەو پێی وابوو دوای کاره ساتی وییه ن ده توانی به فشاره یانی نيزامی بو سه ر هیزه کانی حیزب کۆتایی به خه بات و به ربه ره کانی ئەم حیزبه و میلیه تی کورد بینئ و ته نانه ت چاوه پوانی ئەوه ی ده کرد که هیزی پیشمه رگه ده سه ته ده سه ته خۆیان ته سلیم بکه نه وه. بی خه به ر له وه ی که پیشمه رگه کانی کوردستان جوړیکی تر گوش کراون و شه هید بوونی پێبه ره که یان نه ک وره ی پێ به رنه دان، به لکوو به ئیمانتر له جاران له و سه نگره دا وه ستاون. ئەوان پێواری پێی قاسملوو بوون، پێبه ریکی که ده یگوت «ئه گه ر یه ک یا دوو که س ته نانه ت چه ند که س له پێبه رانی حیزب شه هید بن، ئەم خه با ته هه ر درێژه ی ده بی».

باوه ربوون به پێبازی قاسملوو ئەوه ی سه لماند که کۆماری ئیسلامی ناتوانی به تیرۆر و کوشتن و قه لتو بر چۆک به حیزبی دیموکرات دا. هه ر له یه که م سا ته کانی شه هید بوونی دوکتور قاسملوو و له گه ل زۆر بوونی فشاره کانی ریژیم، هیزی پیشمه رگه ی حیزبی دیموکراتیش به لپنی دا که وه فادار به پێبازی قاسملوو توندوتووتر دژی ریژیم خه بات بکا. هه ریویه هی رشی هیزه کانی کۆماری ئیسلامی له سه رتاسه ری کوردستان له گه ل شکست پوو به روو بوونه وه و له هه موو ناوچه کانی کوردستان زه بری کاریگه ر له دوژمن درا و، هیزی

پێشمه‌رگه سه‌لماندیان که خه‌بات تا سه‌رکه‌وتن هه‌ر به‌رده‌وام ده‌بی. باسی «هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رش» ی ئه‌مجاره‌مان ته‌رخان کردوو ه‌ بۆ گێڕانه‌وه‌ی قاره‌مانه‌تی و حه‌ماسه‌تیکی هێزی ئاگری که دوا‌ی شه‌هیدبوونی دوکتور قاسملوو نواندیان. دیاره‌ هێزی ئاگری بکه‌ین مێژوو‌یه‌کی پرشن‌گداری له ئاسمانی خه‌باتی گه‌لی کورد دژی هێزی داگیرکه‌ر بو‌خۆی تو‌مار کردوو ه‌ و، نو‌قته‌ و شو‌ین و جاده‌ و ته‌پۆلکه‌ و چپای سه‌رکه‌ش نه‌ماوه‌ له‌ مه‌له‌به‌نده‌دا که هێزی ئاگری تییدا زه‌بری له‌ هێزی داگیرکه‌ر نه‌دابی. پێشمه‌رگه‌ قاره‌مانه‌کانی ئه‌و مه‌له‌به‌نده‌ به‌رده‌وام له‌ ناوچه‌ی ورمی، خۆی، سه‌لماس و شپیران ... خه‌ریکی کاری سیاسی و ته‌شکیلاتی کۆمه‌لایه‌تی خۆیان بوون و وه‌ک هه‌میشه‌ش له‌گه‌ڵ پێشو‌ازی گه‌رمی خه‌لکی تیکۆشه‌ری ئه‌و ناوچه‌ رووبه‌روو ده‌بوونه‌وه‌ و، له‌ ئامیزی ئه‌واندا ده‌حه‌سانه‌وه‌. له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا له‌ زۆربه‌ی شو‌ینه‌کان یان گونده‌کانی ئه‌و ناوچه‌یه‌ کۆبوونه‌وه‌یان ده‌گرت و پیلانگێڕی کۆماری ئیسلامی و هۆکاره‌کان و چۆنه‌تی تیرو‌ری دوکتور قاسملوو به‌ ده‌ستی کاربه‌ده‌ستانی کۆماری ئیسلامیان بۆ خه‌لک شی ده‌کرده‌وه‌. هه‌لسۆکه‌وتی شو‌رشگێڕانه‌ی ئه‌وان کاریگه‌ری زۆری له‌ وره‌دان به‌خه‌لکی خه‌باتگێڕی ئه‌و ناوچه‌یه‌ هه‌بوو، ئه‌وان زیاتر خۆیان ماندوو ده‌کرد و کاری به‌رده‌وام و شه‌ونخوونی زیاتر توانیان زۆر ئامانجی روون بپێکن و ده‌سکه‌وتی سیاسی بۆ حیزبه‌که‌یان وه‌ده‌ست بێنن، واته‌ روونکردنه‌وه‌ی خه‌لک و له‌قاودانی پیلانه‌یه‌ک له‌دوا‌ی یه‌که‌کانی رێژیمیان کرده‌ بلقی سه‌ر ئاو. پاش ماوه‌یه‌ک کاری سیاسی له‌ به‌ره‌به‌ره‌ی ۲۵ی گه‌لاوێژ پێویست به‌ ده‌سکه‌وتی نیزامییش بوو، به‌ تایبه‌ت که هێزه‌کانی دیکه‌ی حیزبی دیموکرات دوا‌ی ئه‌و کۆسته‌گه‌وره‌یه‌ له‌ زۆربه‌ی ناوچه‌کانی کوردستان زه‌بری قورسیان له‌ رێژیم دا‌بوو. ئه‌مجاره‌یان نۆره‌ی هێزی ئاگری بوو که شه‌وی ۲۰ی گه‌لاوێژ له‌ هێرشینکی کتوپردا به‌سه‌ر پایه‌گای «ئاسنگه‌ران» له‌ ناوچه‌ی شیمالی کوردستاندا به‌دن و ده‌ستی به‌سه‌ردا بگرن. ئه‌وان به‌ ئازایه‌تی بی وینه‌ توانییان ده‌ست به‌سه‌ر ئه‌و بنکه‌ی دوژمندا بگرن، ژماره‌یه‌ک له‌ هێزه‌کانی دوژمن بکوژن، چه‌ندین که‌س به‌دیل بگرن و

دھیان قہبزہ چہکی جؤراو جؤر بہ دہسکھوت بگرن. ئہوہ دہسکھوتیکئی
 بچووکئی نیزامیی ہیزی ئاگری بوو کہ پاش ئہو کؤستہ گہورہیہ
 دلئی خہلکی ئہو دہقہرہی خؤش کرد و ہیوای تازہی بہوان بہخشی.
 ئہو عہمہلیاتہ ئہوہندہ گرینگ بوو و کاریگرہی و ہہای ہہبوو کہ
 لاوانی ئہو ناوچہیہ و ہک ہہمیشہ و زیاتر پوو لہ ریزی تیکؤشہرانی
 حیزب بکہن و ویڑای بردنہسہریی ورہی پیشمہرگہ، ئہوانی لہنیو
 خہلکدا خؤشہویستتر کرد و باوہریان زیاتر بہ خہباتی رہوای
 گہلہکہیان ہینا کہ پؤلہکانی دیموکرات لہ پیشہوہی ئہو کاروانہن.
 دواى ئہم عہمہلیاتہ ریژیم کہوتہ بیرى تؤلہ ئہستاندنہوہ و بہردہوام بہ
 پیوشوینی تیکؤشہرانی دیموکراتہوہ بوو. ریژیم رایہلکہی جاسووسی
 خستہ گہر ہہتا، بہلکوو بتوانی لہ شوینیک قارہمانانی ئہو ناوچہیہ
 لہ داو بخا و بؤ ئہوہش زؤر تاکتیکئی گرتہ بہر کہ یہک لہوان ئازار
 و ئہزیبہتدانی خہلکی ناوچہکہ بوو ہہم بؤ ہاندانی ہیزی پیشمہرگہ
 بؤ ئہوہی بہشکم لہ سؤنگہی کاردانہوہیان لہ داویان بخا و ہہروہا
 خہلک چاوترسین بن و یارمہتیی ہیزی پیشمہرگہی دیموکرات نہکہن.
 ہاوکات بہبی پاوہستان گرووپہ زہربہتہکانی و ہیزہ گہرؤکہکانی لہ
 جادہکان و شوینہکانی دیکہی ئہو ناوچہ لہ حالی ئامادہباش دابوون.
 سہرئہنجام تیکؤشہرانی دیموکرات کہ قالبووی مہیدانی حہماسہ
 و بہربہرہکانی بوون، پؤژی ۱۰ی خہرمانان بریاریان دا زہبریکی
 کاریگرہی دیکہ لہ دوژمن بدن و وہایان بتہزینن کہ نہتوانن بہ ئاسانی
 لہبیری بکہن و بہوہش یاد و ریبازی ریبہری شہہید زیندووتر راگرن.
 ئہو عہمہلیاتہ دہرسیکئی بہ ہیزہکانی ریژیم دا کہ تا ماوہیہک زؤر زات
 نہکہن لہ ہیچ کؤی ئہو مہلبہندہ دیار بکہون. بہلام ئہوہی زیاتر سہران
 و فرماندہکانی لہ ورمی و بگرہ لہ تارانیش تاساند، ساغ و سلامہتیی
 ہیزی پیشمہرگہ بوو کہ پاش ئہو عہمہلیاتہ بی ہیچ زیانیکئی گیانی
 بہنیو خہلکی ئہو مہلبہندہدا بہ سروودی «واہاتن پیشمہرگہی مہ»
 دریژہیان بہ کاری سیاسی و نیزامیی خویان دا؛ بہ ریژیمیان سہلماند کہ
 ہیزی زؤروبور ناتوانی ورہو ئیمانی پولایینی پیشمہرگہ بہچوکدا بیتن.

زه برئ له تۆله ی قاره مانئ

گه لی کورد وهک نه ته وه یه کی زولم لیکراو و بنده ست و مافخواز بو به رگری له مافه کانی و بو پیکهینانی ئالوگور له و ژیانه پر له ژانه ی به سه ریدا سه پینراوه، دوزمنانی بیجگه له چهک هیچ رینگایه کیان بو نه هیشته تۆته وه. پيشمه رگه و تیکوشه رانی گه له که شمان بووه ی بتوانن ژیانیکی ئاسووده و شیاو بو نه ته وه زولم لیکراوه که یان دهسته بهر بکن، به رامبه ر به درهنده ترین ریژی می سه رده م وه ستاونه ته وه. گوشه ی «هه گبه ی شاخ و شوورش» ی ئه م ژماره یه ی «کوردستان» به گێرانه وه ی قاره مانه تیه کی هیزی زاگرووس ده رازیته وه، که له ماوه ی چه ند سال خه باتی پرشکو ی چه کداری له به رامبه ر هیزی داگیرکه ردا جیگا په نجه یان دیاره. هیزه کانی حیزبی دیموکرات له ساله کانی ۱۳۶۵_۱۳۶۶ دا زور به هیز و تواناوه خویان ده رخست و له مه یدانه کانی به ربه ره کانی له گه ل دوزمندا بالاده ستیه کی زوریان نیشان دا. هیزی «زاگرووس» که به هاری سالی ۱۳۶۵ ی هه تاوی و له هیزه کانی بیستون، شه ریفزاده و زریباری مه ریوان دروست ببوو، لاپه ره یه کی زی پینی دیکه ی له ماوه ی ئه و دوو ساله دا هه لدا یه وه و ده یان عه مه لیاتی گه وره و بچووکی کرد که بریتی بوون له گرنتی پایه گا و تیکشکانی هیرشی دوزمن، که مین نانه وه دژی هیزه کانی کوماری ئیسلامی. ئه م هیزه قاره مانه له ماوه ی ئه و دوو ساله دا ده یان عه مه لیاتی ئازایانه و سه رکه و توهانیه ی له دۆل و چیا سه رکه شه کانی ئه و ناوچه یه به ریوه برد. ئازایه تی ئه و هیزه له ناوچه کانی سنه، کامیاران، کرماشان و مه ریوان دهنگ و ناوبانگی ده رکردبوو. ئاماژه به چه ند عه مه لیاتی سنه، ده ره ویان، پشته، بیله وار، شیرین سوار، جاده ی کرماشان_سنه، چرووسانه، کوسالان، شه ریفاوا، تیله کو و ژاوه رو و ده یانی دیکه وینه یه کی چووکه ن که هیچ کات خه لکی ئه و ناوچانه له بیری ناکن. چیا سه رکه شه کانی زاگرووس بو ئه و هیزه قاره مانه وهک قه لایه کی خوراگر وابوو که هه میشه له روژی ته نگانه دا نهک بو یان پشت و په نا

به لکوو سه نگره ریک بوو و، دوژمن له هه موو کاته کاندای سه رشوړی به نسیب ده بوو و سه رکه وتنیس به هیزی پیشمه رگه ده برا. سالی ۱۳۶۶ و دوی ئه وهی هیزی زاگرووس چه ندین عه مه لیاتی سه رکه وتوانه ی کردبوو، دوژمنی بریندار به به رده وامی پیوشوینی هه لده گرتن به لکوو بتوانی به زه برلیدان له شیره کورانی دیموکرات که میک قه رده بووی شکسته کانی بکاته وه. هیزی دوژمن بو ئه م مه به سته زوری هه ول دا به لام به هوئی وشیاریی قاره مانانی هیزی زاگرووس نه یوانی به و نیازه چه په له ی بگا. چونکی تیکوشه رانی دیموکرات ماوهی چه ند سال بوو ده ست و په نجه یان له گه ل هیزی کوئه په رستی نه رم ده کرد و، هه موو پیلان و تاکتیکی دوژمنیان به وشیاریی و ئه زموونی که له که بووی خویمان لیک هه لده وه شانده. له لایه کی دیکه ش پشت ئه ستوور به کو مه لانی خه لک بوون و، ئه وه ش سه لمینه ری ئه وه بوو که هیزی پیشمه رگه هه لقولاوی نیو هه ناوی ئه و خه لکه بوو و بویه ش لیبراوانه به هوئی دوو هیزی ئه سلی واته چیا و خه لک، خه باتیان پوژ له گه ل پوژ دژی داکیرکه توندتر ده کرد. له کو تایی مانگی پووشپه ری سالی ۱۳۶۶ دا تیکوشه رانی دیموکرات له هیزه کانی زاگرووس و شاهو، بو وه شانندی زه بریکی کاریگر و هاوبه ش له دوژمن هیرشیان کرده سه ر پایه گای «دهژن». پاش زه بریکی کاریگر به هوئی ئه وه پیشمه رگه یه ک به سه ختی بریندار ده بی پایه گیان بو ناگیرئ و بریاری پاشه کشه دده ن. به پیئ ئوسوولی شه ری پارتیزانی، ده بی فرمانده ران بیر له پوژئی دوی و شوینی هه سانه وه بکه نه وه. تیکوشه رانی ئه و مه له بنده بو پشوودان «چاوگه ی ئاویسه ر» دیاری ده کهن و ویرای برینداره که دیاره له کاری شه ری پارتیزانی بوونی بریندار هه م ریگا پویشتن دژوار ده کا و، هه میش گواستنه وه که ی. به لام ئه وان به هیمه تی خویمان کاتر میتری ۲ نیوه شه و له سه ر چاوگه ی ئاویسه ر بو پشوودان لاده دن. سالار ئیبراهیمی، فرمانده ی قاره مانانی ئه م هیزه چه ند میتریک له وان دوورتر ده گه را بو ئه وه ی شوینیکی شیاو بو مانه وه ی پیشمه رگه کان بدوژن ته وه که له پر دوژمن ده سرپیژی لی ده کا و، ئه و قاره مانه هه ر له وی شه هید ده بی. پیشمه رگه کان به بیستنی ده نگی ته قه خویمان سازمان دده ن به لام ئه مجاره به بی سالار، هه رچی بانگ ده کهن و ده بینن ده نگیک له

نرکه‌ی جوامیرانه‌ی سالار نییه. وهک چاوه‌روان ده‌کرا قوتابییه‌کانی قاره‌مانانی دیموکرات که به ده‌یان جار له رۆژی ته‌نگانه‌دا وه‌ده‌ست هاتوون، به‌ره‌بیانی ۲۷ی پووشپه‌ری سالی ۱۳۶۶ی هه‌تاوی یه‌کیکی دی له‌و رۆژانه‌یه که حه‌ماسه‌یه‌کی تیدا ده‌خولقینن. رۆله قاره‌مانه‌کانی گهل تاویان دا تفه‌نگ و له‌ دوژمن راپه‌رین، پاش سه‌عاتیک شه‌ر سه‌نگه‌ره‌کانیان به‌ دوژمن چۆل کرد و زیاتر له ۱۵ که‌س له‌ هیژی دوژمنیان کوشت و، چه‌ند تفه‌نگیک و ته‌قه‌مه‌نییه‌کی زۆریان وهک ده‌سکه‌وت پی برآ. دوا‌ی ئه‌وه‌ی به‌ هه‌والی شه‌هید بوونی فه‌رمانده سالار زاندرآ، له‌ کاتی‌کدا شه‌ر دریژه‌ی بوو، رۆله‌کانی زاگرووس و شاهۆ بریاریان دا به‌ یادی فه‌رمانده شه‌هیده‌که‌یان وه‌ها زه‌بریکی کاریگه‌ر له‌ دوژمن بوه‌شینن که به‌ چیرۆک و به‌سه‌رهات بنووسریته‌وه. شه‌ر تا رۆوناکایی به‌یانی دریژه‌ی هه‌بوو و له‌گهل هه‌لاتنی خۆر، چرای رۆوناکیی دوژمن کوژایه‌وه. بریاری فیداکارانی دیموکرات هینده لیبراوانه‌ بوو که له‌ ماوه‌ی چه‌ند ده‌قیقه‌ی رۆوناکیی به‌یانیدا هه‌ر هه‌موو سه‌نگه‌ره‌کان له‌ هیژی دوژمن ئه‌ستیندرانه‌وه و به‌رزاییه‌کانی «کوچک چه‌رموو»، «پشت کاشتر»، «سه‌رکو»، «پشت سیویه» و «میرگه‌سار» له‌ هیژی دوژمن پاک بوونه‌وه و هیژی پیتشمه‌رگه‌ زه‌بریکی کاریگه‌ریان له‌ دوژمن وه‌شاند. به‌لام ئه‌وه‌ کوتایی شه‌ر نه‌بوو، چونکی دوژمن جاریکی دیکه‌ خۆی سازمان دایه‌وه و، له‌ ژیر ئاوری قورسی توپخانه‌دا هیرشی کرده‌وه سه‌ر پیتشمه‌رگه‌کان. ئه‌و هیرشانه‌ بو قه‌ره‌بووی شکسته‌که‌ی سه‌رله به‌یانیان بوو، ئه‌مجاره هه‌لوکانی زاگرووسی خۆراگرت له‌ دوژمن پاسان و، ژماره‌یه‌کی یه‌کجار به‌رچاویان له‌ دوژمن کوشت و پاشه‌کشه‌یان پی کردنه‌وه. له‌و حه‌ماسه‌ خۆراگرییه‌دا که‌ نزیک به ۱۲ کاژمیری خایاند لانیکه‌م ۷۰ که‌س له‌ هیزه‌کانی ریژیم کوژران و به‌ ده‌یان قه‌بزه‌ چه‌ک و به‌ هه‌زاران فیشه‌ک به‌ده‌سکه‌وت گیران. به‌مجۆره‌ شیره‌کوپانی ئه‌و مه‌لبه‌نده جاریکی دیکه‌ش توانیان هه‌م یادی فه‌رمانده‌ی قاره‌مانیان که‌ هیشتا خوینی له‌شی ویشک نه‌بوو به‌رز رابگرن، هه‌م زه‌بریکی کاریگه‌ر له‌ دوژمنی تاساو بده‌ن. هه‌لبه‌ت ئه‌و سه‌رکه‌وته‌نه‌ه‌روا به‌ هاسانی وه‌ده‌ست نه‌هات و، جیا له‌ فه‌رمانده سالار، سی قاره‌مانی ئه‌و مه‌لبه‌نده به‌ناوه‌کانی حه‌مه‌لار میکاییلی، باقر زه‌حمه‌تکیش و ماشه‌للا سه‌یدمورادی گیانیان کرده‌ پرده‌بازی سه‌رکه‌وتن.

هیزی گیارهنگ و دیاری ۲۵ گی لایوئیران

رۆله کانی نه ته وه که مان، مه شخه لدارانی ریگی سوری خه بات، وه دیهینه رانی ئازادی نیشتمان، زه حمه تکیشانی کوردستان، دلسوزان و پشتیوانانی راسته قینه ی هه ژاران، شوهرشگیرانی گوره پانی خه بات و خوراکرین که بو دهسته به رکردنی ماف و ئازادی بیوچان تی ده کوشن، بی ئه وه ی چاوه روانی هیچ دهستخوشیه ک بن خوین و گیانیان ده به خشن، هر له م کاته مزگینی ئازادی بو نه ته وه یه کی به شخوراو به دیاری دین. ئه و که سانه که بو نه ته وه یه ک گیانیان ده به خشن پاش مردنیش ناویان له نیو دلی گه له که یاندا هر زیندوو ده میتیه وه و ریبازیان به ئامانجه به رزه کانیان هه روا پر ریبواره. هیچ هیزیک و که ندو کو سپیک ناتوانی پیش به هه لچوونی خه باتکاران بگری. میژوو نیشانی داوه که خه لکی کوردستان ئالای خه باتی به شکاوه ی راگرتوه و به دریزایی میژووش دژی داگیرکه ران و کونه په رسته ی به ربه ره کانی کردوو و له توپ و تانک، له موشه ک و فروکه، له هیزی زور و بوری داگیرکه ر سلی نه کردوه و به دوژمنیان سه لماندوه تا کوردیک بمینی، کوردستان، ئالاکه ی هه ر شه کاوه یه و ئاگری نه ورۆزی هه ر گه شاوه ده بی. کۆماری ئیسلامی له گه ل هاتنه سه رکار و به هیزکردنی ده سه لاته که ی پشتی له هه موو دروشمه کانی شوهرش کرد و له شکه ری هینایه کوردستان و هیچ ریگه یه کی بو خه لکی کوردستان نه هیشته وه و ناچار به به رگری چه کداری کردن. ریژی می کۆماری ئیسلامی ده یزانی کورد مافی نه ته وه یی و کولتوری و مرویی خوی ده وی، به لام نه بییست و له ریگی نیزامی و زه بروزه نگه وه و لامی ئه و داوایه ی دایه وه. خه لکی کوردستانیش به ئیمان به ره وابوونی ماف

و داواکانیان دهستیان بهر نه داوه و به ناچارى په نایان برده بهر دیفاعى چه کدارانه بو ئه وهى مان و مه وجودییه تی خویان بپاریزن. حیزبى دیموکراتى کوردستانیش وهک پێشهنگ و ئالاھه لگري ئه و خهباته رهوايه رۆله کانی ئه و گه له ی له ریزی خۆیدا کو کرده وه و زور ئازایانه به رهنگاری دوژمنى خوینمژ بووه. له گه ل ئه وهى به شی هه ره زوری پوژه کانی سال هیزی پێشمه رگه ی دیموکرات حه ماسه ی تیدا خولقاندوه و فیداکاری کرده و زهبرى له دوژمن وه شانده، به لام هه میشه مانگی گه لاویژ بو تیکوشه ران و قاره مانانى حیزبى دیموکرات جیگایه کی تایبه تی بووه. چونکی له و مانگه دا به له دایکبوونی حیزبى دیموکراتى کوردستان نوخته گورانیکی گرینگ له میژووی گه لی کورددا پووی داوه و، هه ر بویه ش رۆله کانی گه لی کورد له جهنگه ی خهباتى چه کداریدا بو یاد کردنه وهى ئه و پوژه له بیه نه کراوه و ریزگرتن له پوژى ۲۵ گلاویژدا له زوربه ی هیزه کانی حیزبى دیموکرات وهک جیژنانه ی ۲۵ گه لاویژ عه مه لیاتیکی گه وره یان دژی هیزه کانی رێژیمی کوماری ئیسلامی به رپوه ده برد و به ئاههنگی "سه رنج بدهن" وهک دیاری پێشکەش به خه لکی کوردستانیان ده کرد. بو گوشه ی "هه گبه ی شاخ و شوړش" ی ئه م ژماره یه ی کوردستان ده چینه ناوچه ی سه رده شتی سه رسه وز و عه مه لیاتیکی شیره کورانی دیموکرات وه بیه دینینه وه که وهک جیژنانه ی ۲۵ گه لاویژی ۱۳۶۶ پێشکیشکی خه لکی ناوچه و کوردستان کرا. هه ره وهک ئاماژه ی پیکرا له پوژانی ۲۰ گه لاویژ تا پوژى له دایکبوونی حیزبى دیموکراتى کوردستان هیزه کانی حیزب له بیری عه مه لیاتیکی گه وره دا بوون. ئه گه رچی هیزه کانی رێژیم له و سه رو به نده دا هه میشه ده که وتنه حاله تی ئاماده باشی ووریایى خویان ده پاراست، به لام سه ره رپای ئه وه ش هیزی پێشمه رگه زه فه ریان پى ده بردن و زهبرى خویان لى ده دان. پوژى ۲۱ گه لاویژی سالی ۱۳۶۶ قاره مانه کانی هیز "گیارهنگ" بو ئه وهى ئه وان بن سه رقافله ی مزگینیده ر بن و جیژنانه ی ئه م ساله بو خه لکی کوردستان بدهن، به پێی گه لاله یه کی ریکوپیکی دارپوژراو عه مه لیاتیکی گه وره یان کرد که ده بی به وانه بگوتریته وه. ئه زموونی تیکوشانی ئه و قاره مانانه ده ری خست که گه لاله ی عه مه لیات، جوړی عه مه لیات، شوینی

عه مه لیا ت، کاتی عه مه لیا ت و جیبه جیکردنه که ی بۆ ئه وان سه رکه و تئیک ی
 گه وره و ده سکه و تئیک ی پربایه خ هه م له باری سیاسی و هه م له باری
 نیزامییه بوو؛ چونکه بهرنامه ی عه مه لیا ته به جو ریک داریژرابوو که له
 چه ند شو ئینه وه زه بر له دو ژمن بدرئ. با بیینه سه ر با سی عه مه لیا ته که:
 ده سته یه ک پیشمه رگه له نیوان ئاوا ییه کانی ”گپژال” تا گوندی
 ”میراوی” به دریژی نزی ک بیست کیلومیتر که مینیا ن بۆ دو ژمن
 دانا یه وه. ئەم پۆله هه لۆیه به نیو لیژه واری سه رده شتدا خو یان له
 جاده نزی ک کرده وه و بۆ دو ژمنی کو ئنه په رستی له که میندا مانه وه.
 کاتژمیری یه کی دوانیوه رۆ چه ند ماشینی دو ژمن که له گوندی میراوی
 را ده هاتن، هیشتا چه ند میتر تینه په رپیوون که وتنه که مین و به شی
 زوری سه رنشینه کانیا ن کو ژران و که میان توانیا ن رابکه ن و خو یان به
 ئاوا ییدا بکه ن. ده سته یه کی دیکه له تیکۆ شه رانی دیموکرات به پیی گه لاله ی
 دیاریکرا و بۆ ئه وه ی هیژه کانی دو ژمن نه توانن له مولگه که یانه وه
 شو ئینی پیشمه رگه کان ئاورباران بکه ن، هیرشیا ن کرده سه ر پایه گای
 ”عه لیا باد” و ماوه ی دوو سه عات ئاوربارانیا ن کرد. پیشمه رگه کان له و
 ماوه یه دا زیاتر له ۲۰ ماشینی دو ژمنیا ن سوتاند، هه روه ها ده سته یه کی
 دیکه له و قاره مانانه کاتژمیر دووی دوانیوه رۆ له نیوان ئاوا ییه کانی
 ”بریته” و ”نه بی ئاوا” تو یوتایه کی دو ژمنیا ن خسته که مینه وه و
 ماشینه که یان لیک هه لته کاند. پاشا ن هیژی یارمه تیده ری دو ژمن رووی
 له مه یدانی شه ر کرد که ئه وانیش له گه ل بهر به ره کانی پیشمه رگه
 روو به روو بوونه وه و پاش کاتژمیری ک شه ر ناچار به پاشه کشه بوون.
 به بیستی دهنگی ته قه له هه موو شو ئینه کانی نزی ک جاده ی سه رده شت،
 ستوونیک ی دو ژمن بۆ کو ئترو لگی جاده له گوندی گپژال را ده سته یه
 پیشه روه ی کرد، به لام هیشتا کیلومیتری ک نه هاتبوونه پیشی که که وتنه
 که مینی ده سته یه کی دیکه ی هیژی قاره مانای گیاره نگ و چه ند ماشینیان لئ
 سوو تیندرا. هه ر له جه ریا نی ئه و عه مه لیا ته گه وره یه دا تیمی پشتیوانانی
 هیژی پیشمه رگه ته واوی پایه گاکانی ناوچه یان که شه ری لئ ده کرا ئاور
 باران کرد و ریگیان نه دا هیژی عه مه لیا تییه پیشمه رگه فشاری له سه ر بئ.
 سه رئه نجام پاش چه ند سه عات شه ر و بهر به ره کانی قاره مانانه
 هیژی پیشمه رگه توانی زیاتر له ۹۰ که س له هیژه کانی کو ماری

ئیسلامی بکوژی و ژماره یه ک له وان به دیل بگری و ههروه ها به دهیان قه بزه چه ک و چۆلایش دوژمنیش دهسکه وتی هیزی پیشمه رگه بوون و، زیاتر له بیست ماشینی دوژمن ئاگریان تیبهر درا و لیک بلاو بوون. گرینگی عه مه لیاتیکی ئه وتۆ له چه ند باره وه جپی روانینه. یه که م: فه رمانده هی هیزی پیشمه رگه توانی گه لاله یه کی ئه وتۆ دارپژئی که به درپژایی چه ندین کیلومیتر هیزی پیشمه رگه ی لی حه شار بدا بی ئه وه ی دوژمن هه ست به بوونیان بکا هه تا کاتی به رپۆه بردنی کاتی عه مه لیات. دووهه م: ریژی می کۆماری ئیسلامی هه میشه ته بلیغاتی ده کرد که هیزی پیشمه رگه یان له ناوچه بنه بر کردووه و ئه وه ش له کاتی کیشدا جار ده درا که چه ندین پایه گای دوژمن له سه ر جاده ی سه رده شت پیرانشار له هیزی دوژمن ئاخندرابوون. سیهه م: ساغ و سلامه تی هیزی پیشمه رگه لایه نیکی پر بایه خی دیکه ی ئه و سه رکه وتنه بوو که دوژمنی تاساند. به مجۆره بوو هیزی گیاره نگی سه رده شتی سه رسه وز مزگینی سه رکه وتنیکی گه وره ی له رۆژی له دایکبوونی حیزبی دیموکراتی کوردستاندا بو خه لکی کوردستان تۆمار کرد.

لەندی شیخان و هیزی پیشه‌وا

هه‌موو سالێ به‌ ده‌ست‌پێکردنی به‌هاری سه‌سه‌وز و رازاوه‌ی کوردستان هیزی پیشمه‌رگه‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستان خۆی رێک ده‌خسته‌وه‌ هه‌تا به‌ هه‌ماسه‌ خولقینیی دیکه‌ لاپه‌ره‌ی زیرینی زیاتر له‌ خه‌بات به‌ دژی کۆماری ئیسلامی ده‌سته‌به‌ر بکا. کۆماری ئیسلامییه‌ش سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی کوردستانی به‌ته‌واوی میلیتاریزه‌ کردبوو، به‌لام له‌ سه‌ره‌تای به‌هاره‌وه‌ بۆ پیشگیری له‌ هیزی پیشمه‌رگه‌، هیزیکێ زۆری له‌ شاره‌کانی دیکه‌ی ئێرانه‌وه‌ بۆ کوردستان ده‌نارد و ژماره‌یه‌کی به‌رچاو له‌ پایه‌گا و بنکه‌ نیزامیه‌کانی زیاد ده‌کرد. هه‌روه‌ها ناوچه‌ سنووریه‌کان به‌تایبه‌تی شوینی هاتوچۆی پیشمه‌رگه‌شی مین‌رێژ ده‌کرد و هاوکات چه‌ند گرووه‌ی زه‌ربه‌تی تازه‌ نه‌فه‌سیشی بۆ ناوچه‌ شاخاوییه‌کان دروست ده‌کرد. سه‌ره‌رای ئه‌وانه‌ سیاسه‌تی گوشار و ترساندنی خه‌لکی جووتیار و کریکاری ناوچه‌شیان ده‌گرته‌ به‌ر بۆ ئه‌وه‌ی نه‌توانن یارمه‌تی هیزی پیشمه‌رگه‌ بدن. به‌لام له‌گه‌ڵ ئه‌و هه‌مووه‌ زه‌بر و زه‌نگه‌ی دوژمن هیزی پیشمه‌رگه‌ توانیبوو هه‌م خۆی بپاریزێ و هه‌ره‌که‌تی وشیارانه‌ و جووله‌ی به‌وه‌خت نه‌ک هه‌ر پیلانه‌کانی دوژمن پووچه‌ڵ بکاته‌وه‌ و به‌ وه‌ختی خۆی زه‌بری کاریگه‌ری لێ بوه‌شینێ. بۆ گو‌شه‌ی ئه‌مجاره‌ی «هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رش»؛ چاوێک به‌نیو ده‌فته‌ری به‌ره‌ره‌کانی و فیداکاری تیکۆشه‌رانی رێبازی پیشه‌وا‌ی نه‌مردا ده‌خشینین و، په‌رێکی بچوک له‌ قاره‌مانه‌تی هیزی پیشه‌وا هه‌له‌ده‌ینه‌وه‌. باس کردن له‌ هیزی پیشه‌وا میژوو‌یه‌کی تایبه‌ت به‌ خۆی هه‌یه‌ و له‌ توانای ئه‌و گو‌شه‌یه‌دا نییه‌، چونکی له‌و کاته‌وه‌ ناوی پیشه‌وا‌ی نه‌مر له‌و هیزه‌ نرا، هیزی پیشه‌وا هه‌میشه‌ قاره‌مانی مه‌یدانی خه‌بات بووه‌ و ته‌نانه‌ت له‌ سه‌رانسه‌ری کوردستان هه‌ر له‌ هه‌ورامانه‌وه‌ هه‌تا سه‌لماس و خۆی، جیگه‌ په‌نجه‌ی ده‌نه‌خشی و خۆی نیشان دده‌ا. سالێ ١٣٦٦یش وه‌ک هه‌موو ساله‌کانی دیکه‌ و، وه‌ک هیزه‌کانی دیکه‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستان حزووری پیشمه‌رگانه‌یان له‌ زۆربه‌ی ناوچه‌کانی مه‌هاباد له‌ عه‌مه‌لیاته‌کانی ئه‌و

ده‌قه‌ره‌دا و له ده‌فته‌ری بیره‌وه‌ری هیژی پيشمه‌رگه‌ی ديموکراتدا به‌رچاو بوو. زه‌بر وه‌شاندن له هیژی داگیرکه‌ر و چه‌ندین عه‌مه‌لیاتی به‌رچاو له ده‌وروبه‌ری شار و که‌مین دانانه‌وه بو دوتژمن و تیکشکاندنی په‌لاماری دوتژمن و گرتنی جاده‌ ترانزیته‌کان به‌شیک له کارنامه‌ی هیژی پيشه‌وا له‌م ساله‌دا بوون. دواى هه‌موو ئه‌و کاره‌ سه‌رکه‌وتووانه و له‌وانه‌ چه‌ندین جه‌وله‌ی سیاسى کومیته‌ی شارستانی مه‌هاباد برپاریان دا سه‌ریک له کویستانه‌کانی له‌ندی شیخان بده‌ن بو ئه‌وه‌ی هه‌م پشوویه‌ک بده‌ن، هه‌م له‌گه‌ل خه‌لکی کوردستان له کویستانی زهنویری له‌ندی شیخان یادی ۹ ساله‌ی دامه‌زرانی رادیو بکه‌نه‌وه. هه‌ر بویه‌ش بو رۆژی دیاریکراو له‌و ده‌قه‌ره‌مانه‌وه و، له‌گه‌ل پيشوازی گه‌رمی خه‌لکی قاره‌مانی ئه‌و ناوچه‌یه‌ رووبه‌روو بوونه‌وه. رېژیمی کوماری ئیسلامی و هیژی دوتژمن کاتیک هه‌والی ئه‌و پیوه‌ندیه‌ له‌پسان نه‌هاتوویه‌یان بیست، خویان بو هیرشیکی مه‌غول ئاسا ئاماده‌ کرد و هیژیکی زوریان هیئایه‌ سه‌ریان و سه‌رله‌به‌یانی رۆژی ۲۹ی جوژه‌ردان به‌رپی چیا سه‌رکه‌شه‌کانی ئه‌و مه‌لبه‌نده‌یان کردن. وه‌ک میژوو نیشانی داوه‌ کاتی شاخه‌کان و خه‌لکی کوردستان پشتیوانی هیژی پيشمه‌رگه‌ بن، هیچ هیژیک له‌ توانایدا نییه‌ به‌ چۆکیان دابینن. ئه‌و رۆژه‌ تیمیکی دیاریکراوی دوتژمن بو دیتنه‌وه‌ی شوین‌پنی پيشمه‌رگه‌کان روویان له‌ به‌رزاییه‌کانی له‌ندی شیخان کرد. ئه‌وان هه‌روه‌ک عاده‌تی هه‌میشه‌یی خویان چاوه‌روانی پيشمه‌رگه‌ بوون و قاره‌مانانی گه‌ل پلینگ ئاسا لێیان راپه‌رین و ژماره‌یه‌کیان لێ کوشتن و ژماره‌یه‌کیش بریندار بوون و چه‌ند تفه‌نگیش به‌ده‌سکه‌وت گیرا. به‌پیی ئه‌و به‌لگانه‌ی له‌ مه‌یدانی شه‌ردا ده‌ست که‌وتن، دیار بوو که ئه‌وه‌ کوتایی شه‌ر نییه‌ و هیژی شکست خواردوی رېژیم پيشوینی قاره‌مانانی رینازی پيشه‌وا هه‌لده‌گرن. ئه‌زمونه‌کانی شه‌ری پارتیزانی و به‌ربه‌ره‌کانی له‌گه‌ل داگیرکه‌رانی کوردستان و که‌له‌که‌بوونی ئه‌و ئه‌زمونانه‌ش وای کرد، که قاره‌مانانی گه‌ل له‌ نیو خه‌لکی خویان و چپای سه‌رکه‌شی له‌ندی شیخاندان که‌ باشتترین سه‌نگه‌ر و په‌ناگای رۆله‌کانی ئه‌و نیشتمانه‌ بوون بمیننه‌وه. شه‌و داها‌ت و رۆژی ۲۹ی جوژه‌ردان تپه‌ری. دوتژمن هیچ ده‌نگیکی لیوه‌ نه‌ده‌هات، هه‌وای ساردی له‌ندی شیخان و چیره‌ی ددانی

پیشمه‌رگه لیك گری درا و دهنگی گوینیه‌کانی ئه‌و به‌رزاییانه هه‌موو جاری پیشمه‌رگه‌ی نیگابانی راده‌چله‌کاند که نه‌کا هیزی دوژمن بی و زه‌بریکیان لی بدا. هه‌ر نیگابانیک قامک له‌سه‌ر ماشه‌ی تفه‌نگ، هه‌ناسه‌یان له‌سینگدا هه‌س کردبوو، ئاخ‌ر ئه‌وان باش ده‌یانزانی که دوژمن وا به‌هاسانی ده‌سته‌ه‌لگر نییه. کویستانچییه‌کان ره‌مزی رووناکیان له‌مه‌ر هاتنی دوژمن له‌گه‌ل پیشمه‌رگه‌کان دانابوو که به هاتنی ئه‌وان ئاگاداریان بکه‌نه‌وه. بویه خه‌لک و چیا و رووناکایی و پیشمه‌رگه هه‌موو ده‌ستیان له نیو ده‌ستی یه‌ک، بو وه‌شاندنی زه‌بری له‌بار له دوژمنی خوینمژ نابوو. کاتژمیره‌کان له یه‌ک و دووی شه‌و تیپه‌رین و به‌یان ئه‌نگوت و تا رووناکایی زه‌رده‌ی به‌یانی هیچ هه‌والیک له هیزی داگیرکه‌ر نه‌بوو. به به‌رزبوونه‌وه‌ی خو‌ر ده‌رکه‌وت که هیزی دوژمن هه‌موو ناوچه‌ی گرتوو. چونکه روژیک پیشتر له‌و شوینه و ده‌وروبه‌ره شه‌ر رووی دابوو، هیزی دوژمن چاوه‌روانی ئه‌وه‌ی نه‌ده‌کرد که هیزی پیشمه‌رگه له‌و ناوچه‌یه مایینه‌وه. تیکۆشه‌رانی دیموکرات به‌نیزیکبوونه‌وه‌ی هیزی دوژمن له‌بن ره‌وه‌ز و شاخه‌کانی چیا‌ی سه‌رکه‌شی له‌ندی شیخان له دوژمن هاتته‌ ده‌ر و، قامک له‌سه‌ر په‌لاپیتکه‌ی چه‌که‌کانیان دوژمنیان دایه به‌ر ده‌سریژ و سه‌ریان له دوژمن شیواند. هیزی دوژمن که هیچکات چاوه‌روانی ئه‌و روژه ره‌شه نه‌بوو سه‌ری لی شیوا و به‌شیکی زوری‌ش له شاخ تووشی هه‌لدیران بوون. هیزی پیشمه‌رگه له‌سه‌ر زه‌ویی باب و باپیرانیان له سه‌نگه‌ری به‌رگریدا شه‌ریان ده‌کرد و سه‌ره‌نجام توانییان چوک به دوژمن دادن و پاشه‌کشه‌یان پی بکه‌ن. به‌مجوره تیکۆشه‌رانی دیموکرات له مه‌له‌ندی مه‌هاباد، توانیان به‌خو‌راگری قاره‌مانانه پاش چه‌ندین سه‌عات شه‌ری به‌رده‌وام ده‌یان که‌س له دوژمن بکوژن و بریندار بکه‌ن و لییان به‌دیل بگرن، هه‌روه‌ها ده‌یان قه‌بزه چه‌کی جو‌راو‌جو‌ر وه‌ک ده‌سکه‌وت له دوژمن بگرن. سه‌رکه‌وتنی هیزی پیشمه‌رگه له ناوچه‌ی مه‌هاباد له شوینیکی وا ئاسته‌نگدا بیگانه‌بوونی کو‌ماری کو‌ماری ئیسلامی له مه‌له‌ندی کورده‌واری زیاتر ده‌رده‌خا و ده‌ریخست که کورد بیگانه نییه و خاوه‌ن ماله، هه‌روه‌ها ئه‌وه‌ی داگیرکه‌ری زیاتر تاساند ئه‌وه بوو وه‌ک زورجاری دیکه هیزی پیشمه‌رگه هه‌موو به‌سلامه‌تی و به‌خویندنی سروودی «من چيام...» مه‌یدانی شه‌ریان به‌جی هیشت.

په نووسی له رووداوه که ی ئه ربه نووس

زستانی سالی ۱۳۶۱ به هه موو خوشی و ناخوشییه کانییه وه بارگه و بنه ی تیکه وه پیچابوو. چه ند پوژیک له به هار و سالی نوئ چوبوو و ورده ورده به فری شاخه کانی کوردستان ده توانه وه و سه وزه گیای به هار و سروشتی جوانی کوردستان له خوی زستانی راده بوون. خه لکی به گه رمای به هاری سه رسه وز له بن گوئیسوانه ی هۆده ی مالانه وه داده نیشتن و خویان له بهر تینی گه رمای خور هه ل ده خست و ئیواران گوئی دلیان ده دا به زایه له ی رادیو دهنگی کوردستان. به هاری سالی ۱۳۶۲ بوو. ریژیم هیرشیکی به ربلاوی بو جاده کانی نیوان شاره کان ده ست پیکردبوو. وه ک جاده ی بوکان _ مه هاباد، سه رده شت _ پیرانشار و بانه _ سه رده شت. له هه رکام له و جاده سه ره کییانه دا ریژی می کوماری ئیسلامی به سه دان که سی له به کریگراوانی خوی به کوشت دا، بووه ی بتوانی زیاتر کوردستان میلیتاریزه بکا و دهستی به سه ردا بگری. گرتنه وه ی ئه و ریگیایانه و به تایبه تی جاده ی بوکان _ مه هاباد، ئالوگورپکی قوولی به سه ر خه بات و تیکوشانی پیشمه رگه کانی ناوچه ی بوکاندا هیئا و وایکرد که هیزی به یان هیچ پیگه یه کی جیگیری نه مینی و، له قوناعی شه ری جبهه ییه وه به ره و شیوازی پارتیزانی هه نگاو بنی. ئه مه یه که م قوناعی گورپنی شیوه ی خه باتی چه کداری بوو له و ناوچه یه و، سه ختییه کانی ئه و قوناعه کوری خوی ده ویست بتوانی به رگه ی ئه م بارودوخه بگری. توپبارانکردنی شوینی جووله و مانه وه ی پیشمه رگه و جموجوولی گروپی زهرهت بو به ناو پاکسازی و توقاندنی خه لک ببوو به شیک

له ژيانی رۆژانه‌ی خه‌لک و پيشمه‌رگه. «پيرمه‌حه‌مه‌د» دوا ناوچه بوو له بۆکان که گيرايه‌وه، ئه‌وه‌ش بۆ خه‌لکی ناوچه زۆر ناخۆش بوو، چونکی ۵ سال بوو که ناوچه‌که له‌لایه‌ن پيشمه‌رگه‌وه به‌رپۆه ده‌برا. هیزى پيشمه‌رگه له هه‌موو شوینه‌کان که وتبوونه‌وه خۆرپیکه‌ستن له‌گه‌ل بارودۆخه‌که و له ناوچه‌ی بۆکانیش هیزى به‌یان بۆ ئه‌وه‌ی وره‌یه‌کی نوێ بنینه‌وه به‌ر خه‌لک، بریارى جه‌وله و عه‌مه‌لیاتیکی گه‌وره‌یان دا‌بوو. بۆ ئه‌و مه‌به‌سته زیاتر له سه‌د پيشمه‌رگه بۆ کاروبارى سیاسى_ ته‌بلیغی له گه‌راندا بوون. له سه‌ره‌تای هاویندا هه‌موو ده‌سته و په‌له‌کانی هیز له گوندی «عه‌زیزکه‌ند» کۆبوونه‌وه. کۆبوونه‌وه‌ی هیز له یه‌ک جی به مانای خۆ ئاماده‌کردن بۆ عه‌مه‌لیاتیکی به‌هیز بوو. خه‌لیل خه‌له‌بان، فه‌رمانده‌رى هیز له سه‌ر مه‌ئموورییه‌تى نوێی هیزه‌که‌ی چه‌ند قسه‌یه‌کی بۆ پيشمه‌رگه‌کان کرد و، پاشان قاسم باقى به نوینه‌رایه‌تیی ئه‌و له‌سه‌ر گرینگی ئه‌و ناوچه‌یه قسه‌ی بۆ پيشمه‌رگه‌کان کرد. دوايه پيشمه‌رگه‌کان له‌و پرا به‌ره‌و ناوچه‌ی «ئه‌حمه‌دی کۆر» شوپ بوونه‌وه و ئه‌و شه‌وه له ئاواي «له‌گز» بۆ پشودان لایان دا. پيشمه‌رگه‌کان بۆ سبه‌ی ئیوارى له چۆمى «ته‌ته‌هو» په‌رینه‌وه و، رېگای ده‌شتی «ئاله‌شینیان» به‌ره‌و «کانی مه‌ملی» و «ره‌حیم خان» گرتبه‌ر. له‌م مه‌سیره‌دا هه‌ر لکه‌ی له گونديک بۆ پشوو دان لایان دا. گونده‌کانی «ئه‌رمه‌نى بلاغی»، «قوله‌ر»، «ره‌حیم خان»، «کانی مه‌ملی»، «کانی گورگه» و دوايه‌ش «ئه‌ربه‌نووس» مه‌لبه‌ندی قاره‌مانه‌تیی پيشمه‌رگه‌کان له‌و جه‌وله‌یه‌دا بوو. به‌چوونی پيشمه‌رگه بۆ ناوچه‌ی ئاله‌شین خه‌لک وره‌یان زیاتر به‌رز بۆوه، هۆکاری ئه‌وه‌ش ڤوونه، چونکی له سه‌ره‌تای شوپشه‌وه به‌هۆی هاوسنوور بوون له‌گه‌ل ئازه‌رى زمانه‌کان، به‌رده‌وام رېژیم خه‌لکی له‌و ناوچه‌یه ده‌ربه‌ده‌ر و کۆمه‌لکوژ کردبوو، و به‌داخه‌وه ئازه‌رییه‌کانیش شانبه‌شانی ئه‌وان له کوشتنی کورد دريغیان نه‌کردبوو. پاش چه‌ند رۆژ جه‌وله‌ی سیاسى له‌و گوندانه‌ی ناویان هات، رېژیمی کۆماری ئیسلامی به‌رگه‌ی ئه‌م جموجۆله‌ی هیزی

پيشمه رگه ی نه گرت، چونکه پيشتر و به رده وام به گوئی خه لکی دادابوو که پيشمه رگه نه ماوه. وابوو که ئیواره ی ۸ی پووشپه ری سالی ۱۳۶۲ هه والیان هیئا که ریژیم هیرشتان بو ده کا. له کوبوونه وه ی کتوپری به رپرسیانی هیژدا باس له وه کرا که به پیی زانیارییه کان سبه ی هیژیکی زوری ریژیم له ئاوی «جامه رد» را هیرش ده کا. دهسته یه که له پيشمه رگه کان له گوندی «ئه ربه نووس» بوون. ئه ربه نووس گونديگه له ناوچه ی ئاله شین و «قوله ر» «ئاغجیوان»، «کانی گورگه»، «گامیشان» و «جامه رد»، ئاوییه کانی ده ور به ری «ئه ربه نووس» ن و له روزه لاته وه زنجیره شاخیکی نزم، به لام سه ختی به پشته وه یه. «ئه ربه نووس» نیزیک به چل مال ده بوو و خواره وه ی بو لای «قوله ر» ده شتاییه. له جامه رده وه باریکه رییه که دیته نیو ئاوی و ئه گه ر که سیک شاره زان به ده که ویته زونگاویکه وه. ئیواری کار و به رپرسیایه تییه کان به پیی ئه زمونی که له که کراو به ریکوپیکی دابه ش کران. ئیواره ی ئه م روزه لکی یه که له نیو ئاوی، لکی دوو له روزه اوای گونده که و لکی سی له روزه لاتی ئه وی جیگیر بوون. بو یه کیه تی لوانی بوکان و چه ند ماموستای شورشیش که بو ئه و جه وله یه له گه ل که وتبوون، شوین و ئه رک دیاری کرا و ئه وانیش له جیگه ی خوین دابه ش کران. شه و تا به یانی ته وای پيشمه رگه قامک له سه ر په لاپیتکه ی تفه نگ له که میندا و، چاوه روانی هیزی دوژمن مانه وه. کاترمیری ۹ی به یانی ستوونیکی زه به لاه له ئاوی جامه رده وه په لاماری گوندی ئه ربه نووسی داو، له نیزیک ئاوی که وته که مینی پيشمه رگه و ته وای سه رنشینه کانی کوژران؛ ئه وه ش توانی خو ی در باز کرد. له وه دستریژده ا چوار ماشینی هه لگری کالیبر ۵۰ و توپی ۱۰۶ میلیم به ده سه که وت گیران، به لام ئه وه کوتای شه ر نه بوو. هیزی شکست خواردووی دوژمن له شاره کانی بوکان وساینقه لا و میانداو داوای هیزی یارمه رمه تیده ری کرد و، په لاماری هیزی پيشمه رگه یان دایه وه. شه ریکی قورس و سه نگه ر به سه نگه ر و کولان به کولان تا

ئۆواره دره‌نگ وهختان دریزه‌ی کیشا و، ریژیم دیسانه‌کەش به‌دهیان کوژراوی له ئاواپی «ئەربەنوس» دا به‌جی هیشت و پاشه‌کشە‌ی کرد. کەچی به‌وه‌ش رازی نه‌بوو و هیلکۆپتیری هینایه‌ سه‌ر ئاواپی و به‌ توپ و راکیت و هه‌روه‌ها به‌ توپخانه‌یه‌کی قورس له «جامه‌رد» هوه‌ هه‌تا ۷ ئۆواره ئاوربارانی گوند و سه‌نگه‌ری پیشمه‌رگه‌کانی ده‌کرد. له‌وه‌ شه‌ره‌ هه‌ماسییه‌دا زیاتر له ۱۲۰ که‌س له‌ دوژمن کوژران و بریندار بوون و، ده‌یان قه‌بزه‌ چه‌ک و ماشین بوونه‌ ده‌سکه‌وتی پیشمه‌رگه‌. وه‌ک ده‌لین ئاشی شو‌رش به‌خوین ده‌گه‌ری و میژووش نیشانی داوه‌ ئه‌و سه‌رکه‌وتنه‌ خوینی بو‌ دراوه‌. خوینبایی ئه‌و هه‌ماسه‌یه‌ ۸ قاره‌مان بوو به‌ ناوه‌کانی هه‌مزه‌ حجازی، مه‌نسور سواره‌، سه‌ید ئه‌سه‌د ئه‌حمه‌دی، به‌همه‌ن سامبه‌گی، په‌سوول خورسندی، محه‌مه‌د عه‌بدی، سمایل عه‌بدی و له‌تیف په‌شیدی. پیشمه‌رگه‌کان ئۆواره شه‌هیده‌کانیان هه‌لگرت و به‌ره‌و ئاواپی قووله‌ر چون، به‌لام هیزی قین له‌ زگی سپای پاسداران دوايه‌ به‌ نیو دینه‌وه‌ وه‌ر بوون و رقی په‌شی خویان به‌سه‌ر خه‌لکا‌رشت و جینایه‌تیکی سامناکیان خولقاند و سه‌ که‌س له‌ خه‌لکی ئاسایی و زه‌حمه‌تکیش و بی‌ چه‌کی ئاوه‌دانییان به‌ ناوه‌کانی عه‌لی سوله‌یمانی، په‌شید سوله‌یمانی و ده‌رویش سولتانی فه‌ره‌جی دایه‌ به‌ر ده‌ستریژ و شه‌هیدیان کردن.

حکایه تی «گوئ ئاغاچ» له دلی سوورو ساته وه

میژووی گه لی کورد له ئیران به هوی سته می نه ته وایه تی و سیاسه تی سه رکوت له لایه ن ریژیمه ده سه لاتداره کانه وه به خوین دنوو سه ریته وه به تایبه ت که له ماوه ی چوار ده یه ی ده سه لاتی کۆماری ئیسلامیدا زۆردرندانه که وتۆته بهر هیرشی کۆماری ئیسلامی. ئەم ریژیمه سه رکوتگه ره دوا ی هیرشی بۆ سه ر کوردستان هه یچ ریگایه کی بۆ خه لکی کوردستان نه هیشه وه که بتوانی سه ره تاییه ترین مافه کانی مرۆف به خویه وه ببینی. ته نانه ت ریگای نه دا سه ره تاییه ترین ویستی له ریگای هیمانه وه بینیه گوپی و له ریگای چه ک و زه بر و زهنگه وه هه موو ریگایه کی له گه لی کورد به ست، هه ر بۆیه ش گه لی کورد له کوردستانی ئیران ریگایه کی هه لبژارد که بیجگه له به ره ره کانی دیفاعی چه کداری هه یچی بۆ نه ما بۆوه. ئەوه تا ده یان و سه دان به لگه و دوکمینه تری زیندوو له بهر ده ست دایه که باس له جینایه ته کانی کۆماری ئیسلامی ده کا و، خه لکی قاره مانی کوردستانیش وه ک دژکرده وه رۆله کانی خو یان بۆ پاراستنی شه ره ف و که رامه تی گه له که یان ره وانیه ی ریزه کانی تیکۆشه رانی دیموکرات ده کرد و، له هه یچ فیدا کاریه ک در یغیان نه کرد وه. هه ستی کوردایه تی و به رخۆدانی یه کیک له گونده کانی کوردستان منی هینایه سه ر ئەو باوه ره له گوشه ی «هه گبه ی شاخ و شو رپش» ی ئەو ژماره یه وه ک پیزانین بۆ گوندی «گوئ ئاغاچ» ی هه وشار بنوو سم. ناوچه ی هه وشار یه کیک له مه ته ریزه گرینگه کانی بزوو تنه وه ی رزگاریخو ازانه ی نه ته وه ی کورده. خه لکی خه بانگیزی دیموکرات په روه ری ئەو ناوچه یه، هه میشه به دلّه وه لایه نگری حیزبه کیهان بوون و، باشترین و به وه فاترین رۆله کانی خو یان ره وانیه ی ریزه کانی هیزی پيشمه رگه ی کوردستان کرد وه. دوژمنی دژی گه لی کۆماری ئیسلامی زۆری هه ول داوه خه لکی ئەو ناوچه یه له حیزبی دیموکرات و جوولانه وه دا بری، به لام سه رکه وتوو نه بووه، وه ک هه میشه له م جو ره هه ولانه شکستی خو اردوو وه، له و ریگایه داماو

هاتۆته دهر. رۆله قارهمانهکانی ههوشار له ریزی پیشمه رگهکانی حیزبدا قارهمانهتی و، ئازایهتی کهم وینهیان نواندوه که بۆ ههتا ههتا یه له میژووی خهبات و بهر بهر ههکانی گه له که ماندا به ریزه وه یادی ده کرئ. خه لکی ههوشار له میژه نیشانیان داوه که وهک هه موو خه لکی کوردستان، له ریزی کۆماری ئیسلامی بیزارن و لایهنگری جوولانه وهی هه قهوازانهی نه ته وه که یانن، ئه م راستیه یان هه م له مه یدان ی خهباتی رۆژانه یاندا دژی ریزی و، هه م به کرده وه رۆلهکانیان له بهر ههکانی شه ر دژی کۆماری ئیسلامی سه لماندیان که ریزیان ناوی و، بۆیه زۆر رۆلهی ئازایان له و پیناوه دا پیشکهش به نه ته وه که یان کرد. ناوی ئاوی «گۆی ئاغاچ» له ناوچهی ههوشار که م کهس هه یه نه بیستی. ناوی ئه و گونده له گه ل ناوی پیشمه رگهکانی حیزی دیموکرات لیک گری دراوه. له ماوهی ده سه لاتداریتی ریزی کۆماری ئیسلامیدا خه لکی ئه م گونده ۲۴ قارهمانی خویان پیشکهش به نه ته وه که یان کرد و، به خویانی خویان داری ئازادیان پارا و کرده و نه یان هیشته وه پاییزی زهر د پوخساری ببینی و بالی به سه ردا بکیشی. ۲۴ پیشمه رگه ی به ئه م گ، ته مه نی لاوه تی خویان به ختی ئازادی و سه ر به سستی نه ته وه که یان کرده و به سه ر به رزی ژیان و به سه ر به رزی سه ر یان نایه وه، به لام سه ر یان بۆ کۆنه په رسته کان دانه نواند، به لکوو دژی ده سه لات ی زۆر دارانی حاکم خهباتیان کرد و له م ریگا پیروزه دا گیانیان به ختی ئامانج و ریزی پر له شانازی گه له که یان کرد. ۲۴ رۆلهی ئه م گونده میدالی شانازیان به سینی گونده که یانه وه هه لواسی، که بۆ هه میشه له میژووی حیزبه که مان و نه ته وه که ماندا ده می نته وه. زیاتر له ۳۰۰ مال و نیزی که به ۲۰۰۰ کهس له خه لکی ئه و گونده له ۲۳ کیلومتری باشووری رۆژه لات ی ساینقه لا ده ژین. خه لکی ئاوی «گۆی ئاغا» به کاری وه رزی و مه ر داری و فه رش چینه وه ژیان خویان تیپه ر ده کن، خه لکی دلپاک به یه که وه ده ژین. له سه لهکانی سه ره تای شو ر شدا ریزی کۆماری ئیسلامی فشاری زۆری خسته سه ر خه لک، که وه دووی سیاسه تهکانی حیزب نه که ون. به لام ئه وان له ماوهی ئه و چه ند سه له دا به به شداری به رده و امیان له ریزی خهبات و به پیشکهش کردنی ۲۴ شه هید سه لماندیان که هچکات ئاماده نه بوون سه ر بۆ ریزی دانوینن و خویانی رۆلهکانیان

بۆ ئه وان چراهه کي پرووناک که ره وه ی داهاتووی نه ته وه که یان بوو. شه هیدانی حیزبی دیموکرات له و گونده سه ره برزه توانیویانه هه موو خه لک لیک گری بدهن و، هه سستی کوردایه تییان تیدا به هیتر بکه ن. ئه وان وه ک هه میشه به دل و باوه ره وه له گه ل جوولانه وه ی حه قخوازانه ی گه لی کورد بوون و خوینی رۆله کانیا ن هه یچکات له بییر ناکه ن، خه لکی ئاواپی به باشی هه ست به وه ده که ن که حیزبی دیموکرات نیزیک به ۵۰۰۰ شه هیدی هه یه، ته نانه ت ده زانن زۆر گوندی دیکه هه یه که نیزیک به ۶۰ شه هیدی هه یه. ئه وان هه موو سه رچاوه ی ئه و بیروباوه ره یه که ۷۵ سال له وه پيش له نیو کۆلامه نی خه لکدا ریشه ی داکوتاوه. کاتیک له شه ر و به ره به ره کانیدا یه که م شه هیدی ئه و گونده به ناوی «عه بدولا لوتفی» له گه ل هیزه کانی ریژیم شه هید ده بی، خه لکی پيشمه رگه په ره وه ی گوندی «گویی ئاغاچ» روه یان کرده ریزی پيشمه رگایه تی و به ده یان که س چه کی پر له شانازیان له شان کرد و ناو و یادی شه هیده که یان به دريژه پیدانی ریگا که ی به رز راگرت. هه ر بۆیه ش حیزبی دیموکراتی کوردستان حه قیه تی شانازی به بنه ماله ی شه هیدانه وه بکا چونکی رۆله کانیا ن بۆ رزگاری گه لی کورد په ره ورده کرد و هه ر له م ریگایه شدا سه ریان دانا. گوندی «گویی ئاغاچ» ۲۴ قاره مانی له مه یدانی به ره به ره کانیدا دژی داگیرکه رانی کوردستان لی شه هید بوو، بۆیه پئویسته ئاماژه به چه ند حه ماسه و فیداکاری ئه و مه له بنده بکری. قاره مانانی هه وشار له زۆربه ی گوند و ته پۆلکه و ریگا و جاده کانی ئه و ده قه ره فیداکاری گه وره یان لی تۆمار کردوه، ئه وان ئه گه ر له گوندیک ۲۴ تیکۆشه ریان گیانی به خت کرده، له شه ره کانی «کووچه ته لا»، «تورکان بلاغ»، «قه ره زاخ»، «ئاغده ره»، «کانی سپی»، «نیوشاری سایقه لا»، «حه سه نئاوا»، «کولته په ی جانگیرخان» و شه ره کانی ناوچه ی فه یزولا به گی و ده یان شه ری گه وره و چووکه ی دیکه نمونه ی بچووکن له به رخۆدانی ناوچه ی هه وشار که به سه دان که س و بگره زیاتر له هه زار که س له داگیرکه رانی کوردستان کوژراوه و به ده یان ماشین و به سه دان چه کی جۆراو جۆر ده سکه وتی قاره مانانی ئه و مه له بنده بووه. هه ربۆیه خه لکی تیکۆشه ری «گویی ئاغاچ» نه ک به شه هید بوونی ۲۴ تیکۆشه ریان پشتی حیزبه که یان به ر نه دا به لکوو پته وتر و قایمتر له پيشوو بوونه پالپشتی تیکۆشه رانی دیموکرات.

سەرشۆرییه که ی رێژیم له شه ری «سه وچه» دا

نه ته وه ی کورد له ره وتی گه شه کردنی کومه لایه تیی خۆیدا و به گویره ی هه لومه رج، هه میشه هه ولی بۆ دهسته به ری ماف و ئازادییه کانی داوه و فیداکاری و له خۆبوردوویی و گیانبازی و قوربانیدانی رۆله کانی ئه و نه ته وه یه باشتترین به لگه ن بۆ ئه و قسه یه. میژووی خویناوویی ئه و گه ل و نیشتمانه ئه وه مان پێ ده لێ که تا نه ته وه ی کورد هه یه ده نگ و هاواری بۆ خه بات و گه یشتن به مافه کانی کپ ناکرێ. چونکی نه ته وه یه کی خۆراگره و، ئاماده شه نرخێ ئازادیی خۆی بدا. له و باره وه بست به بستی ئه م کوردستانه، له پیده شهت، له و شاخ و کێوانه، له و شیو و ودۆلانه، له شار و دێ، له مووچه و مه زرا، له هه موو جییه کی، جیگه په نجه و دلۆپی خوینی رۆله کانی پیوه دیاره و به رگریان له بوون و شه ره ف و که رامه تی گه له که یان کردوه. بۆ یاد و بیره وری و رێژگرتن له فیداکاریی رۆله کانی ئه م گه له ئه مجاره یان له «هه گبه ی شاخ و شۆرش» سه ریگ له ناوچه ی پیرانشار و شنۆ هه لدینین. میژووی پرله سه ره وریی داستانه کانی هیژی قه ندیل و کیله شین لیوانلیوه له حه ماسه و قاره مانه تی و فیداکاری، که نه ک له و چه ند دیره دا به لکوو ده کری ده یان کتیبی له سه ر بنووسرێ. ئه گه ر باس له هه ر خۆراگرییه کی ئه و دوو هیزه بکریته وه هه رکام په رتووکیکی سه دان لاپه ره یی له خۆی ده گری. له و سالانه ی هیرشێ جینایه تکارانه ی دژه کوردیی کۆماری ئیسلامی بۆ کوشتن و قه لاچۆکردنی شار و گونده کانی کوردستان له وه په ری خۆیدا بوو هیژی کونه په رستی، لرفه ی رق و قینیان به خوینی کورد داده مرکا، هیژی قاره مانێ قه ندیل و شنۆ له راسان دژی ئه و زولم و زۆرییه بیبه ری نه بوون، وه ک هه موو هیزه کانی دیکه ی حیزبی دیموکرات وه ستانه وه و ته نانته به شی شیریان پێ برا. بیره وه ری حه ماسه کانی ئه و ناوچه یه وه ک شه ره کانی نیو شاری شنۆ و پیرانشار، گه لی قاسملوو، نه غه ده، پیر ناسر، نه لۆس، چه په راوی، پوو شاوو، شوانی، هه لبی، شیلیم جارن، قه به ری حوسین جاده ی سه ره ده شهت_ پیرانشار، لاجان و به ری میرگان و ده یان و

سه دان عه مه لیاتی دیکه ی ئه و دوو هیزه قاره مانه بووه که ئیستاش رۆله کانی ئه و ده قهره بۆ نه وه ی نوویی وه ک دهرسیکی پرله سهروه ری نه ته وه که یان بۆ لاوانی تازه پیگه یشتووی ده گیزنه وه. گیزانه وه ی داستانه پرله سهروه رییه کانی پیشمه رگه ته نیا لایه کی ئه و میژووه یه، چونکی ئه گهر وردتر پروانینه حه ماسه و فیداکاریی رۆله کانی کورد، به بی به شداریی خه لکی خه باتکاری کوردستان مانایه ک نادا، چونکی ئه وان له زۆر باره وه به شی شیریان پی براوه، هه م کورپه کانیان پیشکەش به حیزبه که و نه ته وه که یان کردوه هه م له بواری یارمه تی و حه شاردان و پیداویستییه کانی رۆژانه ی پیشمه رگه دریغییان نه کردوه و به سه ر و ماله وه به شدار بوون. به خشی نی وره به پیشمه رگه له و سۆنگه وه بووه که به سه دان که س و جاری وا بینراوه به هه زار که سیش هیژشیان بۆ قاره مانانی دیموکرات کردوه، به لام به چۆکدا هاتوون. یه کیک له و به رخۆدان و به ربه ره کانیانه که لاپه ره کانی میژووی راوه ستانی پیشمه رگه له به رامبه ر داگیرکه رانی کوردستانی پی رازاوه ته وه، حه ماسه ی رۆژی ۱۹ی خه رمانانی سالی ۱۳۷۲ی هه تاوییه که وه ک ئه ستیره یه کی رپووناک به ئاسمانی به رخۆدانی کورده وارییه وه دیاره. ئیواریی ۱۸ی خه رمانانی سالی ۱۳۷۲ی هه تاوی نیزیک به ۱۰۰پیشمه رگه ی حیزبی دیموکراتی کوردستان له کیله شینه وه به ره و قوولایی ناوچه ی شنوی دلسۆز و خۆراگر شوپ بوونه وه. ناوی شه و، شوینی مانه وه، مه ودا ی پیشمه رگه و ورده کارییه کانی دیکه ی هیژیکی پارتیزان به هه موو هاوریان گوترا، مانگه شه و ی ئه وشه وه نه ک دلی پیشمه رگه به لکوو دلی ئاشقانیشی له نیو سینگیاندا وه جووله ده خست. سریوه له هیچ بوونه وه ری ک نه ده هات، هه موو گیان له به ره کان له خه ودا بوون، ته نیا ئه وان ه ی گه وره ترین سه رمایه ی ژیانیان بۆ نه ته وه که یان ده به خشی له حالی جووله دا بوون تا موژده یه کی سه رکه وتن به گه له که یان بدن. پیشمه رگه پارتیزانه کانی ده قهری شنۆ و پیرانشار به ره و چه رگه ی دوژمن ده خوشین. بریقه بریقی چرای مۆلگه کانی سه ر پیی پیشمه رگه رپووناکایی ده خسته سه ر زه و ی و چه کی پیشمه رگه که به پیچه وان ه ی مۆلگه کانی دوژمن به شاندا کراوه، پاش چه ند سه عات ریگا برین جار جار بۆ پشوودانیکی چه ند ده قیقه یی راده وه ستان، سه عاتی یه کی نیوه شه و

پیشمه‌رگه به نیو باخه‌کانی پر له میوه‌ی جوراوجوری شنودا هه‌نگاوی دهنه، هه‌ر پیشمه‌رگه و خه‌یال هه‌لی گرتبوو که له پوژانی داهاتوو له کوئ سهرکه‌وتتیکی گه‌وره تو‌مار بکه‌ن. جار‌جاریش ده‌ستیان بو دار میوه‌یه‌ک دریز دهرکد که نه‌گه‌ر به‌ده‌ستیانه‌وه بی‌گه‌رووی پی‌ته‌ر بکه‌ن. سه‌عات ۴ی به‌یانی خه‌لکی گوندی «سه‌وجه»ی شنو باوه‌شی گه‌رمیان بو پوله‌کانیان کردبو‌وه. هه‌ر تیمه‌ی له مالیکیدا جیگیر ببوون. به‌شیک ره‌خت و تفه‌نگیان له‌بن سه‌ری دانابوو و هیندیکیش له کادره‌کان به‌ده‌نگ و باس و وتوو‌یژی خه‌لک و پیشمه‌رگه له‌مه‌ر ناوچه و هیژی داگیرکه‌ر وه‌زعیه‌تی خه‌لکه‌وه تا رووناکیی به‌یانی دریزه‌ی کیشا. پیشمه‌رگه خه‌ریکی پشوو‌دان بوو غافل له‌وه‌ی که سیخو‌ری ترسه‌توک هه‌والی هاتنی هیژی پیشمه‌رگه‌ی بو گوند بو دوژمن بردوه. دوژمن به‌هیژیکی زوره‌وه له کاترمی‌ری ۹ی به‌یانی پوژی ۱۹ی خه‌رمانانی سالی ۱۳۷۲ هی‌رش‌ی کرده سه‌ر پوله‌کانی گه‌ل و شه‌ریکی قورس له نیو ئاوی و باغه‌کانی ده‌ورو‌به‌ری، ده‌ستی پیکرد. هیژی هه‌میشه ترسه‌توکی ریژیم نه‌گه‌رچی چه‌ندین به‌رامبه‌ری هیژی پیشمه‌رگه ده‌بوو، به‌لام هه‌موو جار له په‌لاماره‌کانیدا شکستی ده‌خوارد و، پاش هه‌ر شکستی به‌ئوری توپ و خو‌مپاره و کاتیوشا ناوچه‌که‌ی داده‌گرت و ته‌ر و ویشکی پیکه‌وه ده‌سو‌وتاند. پوله‌کانی دیموکرات به‌ئیمان و بیروباوه‌ری به‌رزیان له شه‌ریکی ۱۰ سه‌عاته‌دا توانییان زه‌بریکی کاریگه‌ر له دوژمن بوه‌شینن. پاش شه‌ریکی قاره‌مانانه که‌لاکی زیاتر له ۱۰۰ که‌س له هیژی دوژمن له شه‌رکه‌دا که‌وتبوو. خه‌باتگیزانی دیموکرات نه‌و پوژه به‌لیوه‌شاوه‌یی خو‌یان توانییان زه‌بریکی کاریگه‌ر له هیژی دوژمن بدن و سه‌رشو‌رییه‌کی دیکه به‌نسبی هیژی کوماری ئیسلامی بکه‌ن. قوربانیی نه‌م سه‌رکه‌وتنه‌ش خوینی شه‌هید نه‌بو‌به‌کری ده‌ره‌وی بوو که هه‌تا هه‌تایه له میژووی نه‌ته‌وه‌که‌یدا ناو و یادی ده‌می‌نیتته‌وه. به‌لام جیگه‌ی ئامار‌یه که له شوینیکی وه‌ها ئاسته‌م‌دا تیکو‌شه‌رانی دیموکرات توانیان زه‌بری کاریگه‌ر له دوژمن بوه‌شینن که دوژمن ئیدیعای نه‌منیه‌تی ده‌کردو به‌فیداکارییه و به‌ربه‌ره‌کانی خو‌یان توانیان ئیدیعای دوژمن مایه‌پوچ بکه‌نه‌وه و جاریکی دیکه به‌دوژمن بسه‌لمینن که کوردستان جیگه‌ی شیره‌کوران‌ی کورده و نه‌وان لی بیگانه‌ن.

«نییهر»، سروود و حماسه‌ی نیشتمانیک

ئه‌گه‌ر ئاورپیک له میژووی ئاویی نیهر بدهینه‌وه بۆ هه‌موو که‌س ناو ناوبانگی ئازایه‌تی قاره‌مانه‌تی بنه‌ماله‌ی منبری‌یه‌کان بۆ خه‌لکی کوردستان ئاشنایه‌وه له میژووی جوولانه‌وه‌ی گه‌لی کورد جیگایه‌کی تایبه‌تی بۆ خۆی کردۆته‌وه، ناوی نیهر به‌جۆرپیک خۆی له‌گه‌ڵ بنه‌ماله‌ی منبری‌یه‌کان تیکه‌لاو کردوه که له‌راستی دا زۆر به‌زه‌حمه‌ت لیک جیا ده‌کریته‌وه چونکی بزووتنه‌وه‌ی کوردستان له‌وه‌ده‌قه‌ره به‌شیک زۆری قورسابی، خه‌لکی نیهر خستیانه سه‌رشانی خۆیان. «نییه‌ر» له ناوچه‌ی ژاوه‌رووی سنه‌یه، گوندیکی خۆش و دل‌رفین و سازگاره، نزیکه‌ی ۳۵۰ مال ده‌بی. خه‌لکی ئه‌م ئاوییه‌ی زۆربه‌یان خزم و که‌س و کاری یه‌کترن و شوهره‌تیا مینبه‌ری‌یه. ئه‌و شوهره‌ته بۆ هه‌موو خه‌لکی کوردستان ئاشنایه. زیاتر له په‌نجا که‌س له مینبه‌ری‌یه‌کانی گوندی نییه‌ر له سه‌نگه‌ری خه‌بات و به‌ربه‌ره‌کانی له‌گه‌ڵ ریژی می‌کونه په‌رستی کۆماری ئیسلامی دا شه‌هید بوون. نیهر له ۵۰ کیلۆمتری باشووری رۆژاوی شاری سنه‌هه‌لکوتوه. له شیویه‌کی سه‌رسه‌وز، پڕ ره‌ز و باخ دا و، له بناری زه‌نجیره‌ کپوه‌کانی «کوره‌ی مریه‌م»، «شانشین»، «قازی به‌کر»، «هیلان دال» و «زریه» دا هه‌لکه‌وتوه. هه‌وارگه‌ی به‌رز، دل‌نشین و به‌ناوبانگی «میرگه‌وار» شوینی کار، ژیان و سه‌یرانی هاوینانی خه‌لکی نیهره و له پێ خوشی و دل‌نشین می‌رگه‌وار، ئه‌م شیعه‌ه قۆلکۆریه ده‌ماوده‌م له خه‌لکی ناوچه‌ ئه‌بیسری: هه‌وای به‌ن وه‌به‌ن، دوو به‌ن دیاره‌ن یان به‌نی شاهۆن، یان می‌رگه‌واره‌ن. خوزگه‌م به‌نیهری، رۆژیک هه‌زار جار بۆگه‌شت و سه‌یران ئه‌رۆن می‌رگه‌وار. سه‌رچاوه‌ی داها‌تی خه‌لک به‌باخ‌داریه، و توفه‌ره‌نگی و میوه‌ی دیکه

شوینیکی گهوره‌ی له داها‌تی ئه‌واندا هه‌یه. ئه‌و گونده شو‌ر‌ش‌گ‌ی‌ره نزیك به ۳۵۰ ما‌ل پ‌ی‌ك‌ه‌ی‌نه‌ر‌ی‌تی، به‌ش‌ی‌ك‌ی زو‌ر‌ی‌ان بنه‌یه‌ك‌ی‌ان له سنه‌ یا كام‌ی‌اران هه‌یه‌ه‌ش‌ی‌مه‌تی ئا‌و‌ای‌ی نیه‌ر زی‌ات‌ر له ۲۰۰۰ كه‌س له ده‌و‌ری یه‌ك كو‌ ده‌ك‌اته‌وه به زار‌او‌ه‌ی ره‌سه‌نی هه‌و‌رام‌ی قسه‌ ده‌كه‌ن و دا‌بو نه‌ر‌ی‌تی كو‌رده‌و‌اری‌ی زمان و ره‌سه‌نی نا‌و‌چه‌یان وه‌ك خو‌ی پار‌است‌وه‌و تو‌زی فه‌رام‌و‌وش‌ی به خو‌یه‌وه نه‌دیوه. گو‌ندی نیه‌ر له كو‌نه‌وه‌ه‌ل‌ك‌ی به‌ت‌وان‌او لی‌ه‌ات‌و‌وی به‌خو‌یه‌وه دیت‌وه هه‌رك‌ام له‌وانه شو‌ی‌نی تا‌ی‌به‌تی‌ان له نا‌و‌ه‌ل‌ك‌دا‌و له‌سه‌ر‌ه‌ل‌ك‌ دا‌نا‌وه. یه‌ك‌ی‌ك له‌وانه حاج‌ی مه‌لام‌ه‌مه‌مد نیه‌ری ناس‌را‌و به حاج‌ی ما‌م‌و‌ستا، كه له ده‌و‌ران‌ی ناس‌را‌ل‌دین شادا ژیا‌وه‌و له به‌ر زان‌ای‌ی جی‌گ‌ایه‌ك‌ی تا‌ی‌به‌تی له نا‌وش‌ار‌دا هه‌بو‌ه. ب‌ی‌ج‌گه له حاج‌ی ما‌م‌و‌ستا چه‌ند كه‌سی د‌ی‌كه له نا‌و‌ عال‌مان‌ی كو‌رد دا جی‌گ‌ای خو‌یان كو‌رد‌و‌ته‌وه وه‌ك مه‌لا عه‌بد‌ول‌مه‌ج‌یدی مو‌ده‌ر‌ره‌سی نیه‌ری، مه‌لا مه‌مه‌مد مو‌ده‌ر‌ره‌سی نیه‌ری كه چه‌ندین ك‌ت‌ی‌ب‌ی له دو‌ای خو‌ی به ج‌ی هی‌شت‌وه، هه‌روه‌ها مه‌لا مه‌مه‌مد ساد‌قی من‌بری. ئا‌و‌ای‌ی نش‌ینه‌كان‌ی نیه‌ری من‌بری‌یه‌كان، له می‌ژ‌ه له‌گه‌ل‌ ح‌ی‌ز‌ب‌ی د‌ی‌مو‌ك‌رات‌ی كو‌رد‌ستان تی‌كه‌ل‌ بو‌ون و به‌ر‌گ‌ی پ‌ی‌رو‌زی پ‌ی‌شمه‌ر‌گ‌ایه‌تی‌ان له‌به‌ر كو‌رد‌وه. له سه‌ره‌تا‌ی ر‌ی‌ی‌پ‌ی‌وانه‌كان‌ی هه‌ل‌ك‌ له د‌ژ‌ی ر‌ی‌ژ‌یمی شا، چه‌ند بنه‌ماله‌یه‌ك‌ی نیه‌ری له سنه ده‌ژ‌یان و هین‌دی‌ك له من‌ال‌انی گو‌ندی‌ش له ما‌لی ئه‌واندا ده‌یان‌خو‌ین‌د. زو‌ر‌به‌ی ئه‌م گه‌ن‌جه خو‌ین‌د‌كار‌انه تی‌كه‌لی سی‌اس‌ه‌ت بو‌ون و كاك‌ جه‌ع‌فو‌ر مه‌نبه‌ر‌یش، كه پ‌ی‌ش‌تر پ‌ی‌وه‌ندی نه‌ی‌نی به ح‌ی‌ز‌ب‌ی د‌ی‌مو‌ك‌رات‌ه‌وه هه‌بو‌و سه‌ر‌چا‌وه‌ی ئه‌م ده‌ست پ‌ی‌كه‌ بو‌و یه‌ك‌ی‌ك له ما‌م‌و‌ستا‌كان‌ی گو‌ندی نیه‌ر‌یش (ما‌م‌و‌ستا‌ی قو‌تا‌بخانه) كه هه‌ل‌ك‌ی شاری مه‌هاباد بو‌و به نا‌وی عه‌بد‌ول‌ ناس‌ری قو‌ره‌یش‌ی، بنا‌خه‌ی بی‌ری نه‌ته‌وه‌ی‌ی له گو‌ند و نی‌و قو‌تا‌بی‌ان‌دا دا‌ر‌ش‌ت و له راست‌یدا قو‌ره‌یش‌ی ما‌م‌و‌ستا‌ی نیش‌تمان پار‌ی‌زی نی‌وی‌ان بو‌و. به‌لام ئه‌وه‌ی بو‌ نیه‌ر له خه‌بات و تی‌كو‌شان جی‌گ‌ای ل‌ی ورد بو‌ونه‌وه‌یه هه‌ر دو‌و رو‌ژ له شه‌ری ۲۶ رو‌ژ‌ه‌ی نی‌و شاری سنه‌دا كه له‌لایه‌ن ده‌سه‌لات‌دار‌انی كو‌ماری ئی‌س‌لامییه‌وه په‌لامار در‌اب‌وو تی‌په‌ری كه عه‌بد‌و‌ولا من‌بری و ج‌اف‌ر‌من‌بری و دو‌و پ‌ی‌شمه‌ر‌گه‌ی د‌ی‌كه به نا‌وی كه‌ریم و عه‌زیم مه‌نبه‌ری شه‌ه‌ید بو‌ون و ئه‌م رو‌ودا‌وه‌ش وه‌ك كو‌ست‌ی‌ك‌ی گ‌ش‌تی گو‌ند ئه‌ژ‌مار ك‌را.

شاعیری گه له که مان جلال مه له کشا شیهریکی پر له ههستی بۆیه کیک له وه
 بنه ماله تیکۆشه رانه که نمونه ی فیداکاری قاره مانه تی بوو هۆنیوه ته وه.
 «که خۆم ناسی وتم دایه من کیمو چیم، خه لکی کام شار، کام
 مه لبه ندی سهر رووی زه وی، وتی رۆله تو کوردی و دیلو هه ژار،
 نیشتمانت کوردستانه، به لام ناوی نیشتمانت له سهر نه قشه ی جیهان
 نیه، بی نیشانه. وتم دایه باو کم کوانه بۆچی هه رگیز دهستی حه زی
 نه گوشیوم، به کام تاوان هه تیوم، وتی رۆله! رۆژیک هاتی داگیرکه ران
 شاریان سووتاند، ته فهنگی مافی کرده شان، رووی کرده ئاسۆی
 سه ره بهستی، لیژمه ی خوینی گه شی له شی، به سه ر لیوی خا کا پژاند،
 وتم دایه ئه ی برا که م، شه پۆلی خه م، ئاوی ماته م، گۆمی چاوی پرکرد
 له ئه ستیره ی فرمی سک، وتی رۆله، له کازیوه ی وه رزی ره شا، لاشه یان
 کرده نیشانه، سه ری کاتی خه مه کانی برده ژیر خاک، گیانی پاکی کرده
 سه ره بهستی ئه و کوردستانه. وتم دایه ئه ی من چی بکه م؟ هه ستا سه ر
 پی، ته فهنگیکی پر نووی کورتی بزمار ریژی دایه دهستم، وتی رۆله،
 ئه ی هۆی ئاوات و مه بهستم، ده یان ساله له چوار لاوه کوردستان
 دیلو یه خسیره، ده ست و پی زنجیر کراوه، ریبازی خوین بگره و برۆ،
 دو عای گه لی چه وساو ه ی کورد له پشتی تو، سنووره کان بشوینی
 کوردستانم بۆ بینه وه، با به ده وری دا بسوورمه وه، کوردستانم بۆ
 بینه وه با دانیشم له ته له ته و لاته که بدورمه وه». (جلال مه له کشا)
 دوا ی شه هید بوونی جه عفر منبری نزی که به ۱۵ که س له و گه نجانه ی
 شار، یان قوتابخانه ی گوند بوونه پیشمه رگه، و پاشان به وه گریدانیکی
 عاتقی و فکریش له نیوان خه لکی گوند و حیزبی دیموکرات دا درووست
 بوو. که سانیکی تایبه تیش له ناو پیشمه رگه کاندا رۆلی گرنگیان بۆ ئه م
 تیکه لاوییه به رینه هه بوو که دوا ی شه هید جه عفر، هاشمی کوری
 جه عفر، عه بول حه سه ن منبه ری و چه ند که سی تر دیارترینیان بوون.
 به لام ئه وه ی ده بی به ئاوی زیر بینووسی به شداریی چالاکانه ی
 هه مه لایه نه و به رخوا دانی خه لکی ئه و گونده قاره مان په روه ره بۆ
 خه بات دژی کۆماری ئیسلامی که له سه نگه ری به رگری له ئاوو خاک
 ونیشتمان زیاتر له ۴۰ کادرو پیشمه رگه گیانی خۆیان پیشکه ش
 به باره گای ئازادی کردوه. ئه وانه که هه موو وجوودی خۆیان بۆ

دابین کردنی ئازادی ته رخان کردبوو ته رمیان که وته سه ر زهوی و له سه نگیری شه رهفو ئازادی دا خاکی پیروزی کوردستانیان له باوهش گرتو بو هه میشه چاویان له سه ر یه ک داناو خوینیان رژیاه سه ر خاکی نیشتمان، ئه و رۆله گیان بازو له خو بردووانه قه ول و به لینیان برده سه ر، سه ریان بو دوژمنی داخ له دل نهوی نه کردو له وهرزه کانی ته بیعه تدا، به ده یان لای نییه ری قاره منی دیموکرات بوو به خه زان و له حیزبو له زهحمه تکیشانی کوردستان بو هه میشه مال ئاویان کردو لاپه ریکی زیڕینیان به میژووی سه رانسه ر خه بات و قاره مانه تی نه ته وهی کورد زیاد کردو میدالی شانازیان به سینگی گونده که یانه وه هه لواسی، که بو هه میشه له میژووی حیزبه که مان و نه ته وه که مان دا جیگای شانازین، ده مینیتته وه. بیجگه له وانه چه ندین که سی دیکه له سیاچاله کانی ریژی می کۆماری ئیسلامی له ژیر ئه شکه نجه و زیندان مانه وه و سه ر ئه نجام ئیعدام کران، هه روه ها کۆماری ئیسلامی چه ندین جار ئه و گونده خو راگری به ئاورو ئاسن ئاورباران کردوه خه لکی لی شه هید کردوه له ماوهی ده سه لاتی خو ی دا کۆماری ئیسلامی کوشتن و برین و ئیعدام و سووتان و مال و یرانی به دیاری بو ئه و گونده هیناوه، بو وینه له رۆژی ۱۷ی ره زبه ر سا لی ۱۳۶۲ بو تۆله ئه ستاندنه وه له هیزی پینشمه رگه ئه و گونده ی کرده ئامانچ و زیاتر له ۱۰۰ مالی سووتاند، قین له دلان به وهش دانه مرکان و سه رچاوه ی بزۆی خه لکیان ئاگردا و جاریکی دیکه قه لاچۆکردن و و یرانکردنی مال و حالی خه لکیان له ده فته ری ئیسان کوژیی خو یان دا تۆمار کرد. به لام خه لکی قاره منی گوندی نیه ر به دانی خوینی رۆله کانیان ئاماده بوون فیداکاری که م وینه له خو یان نیشان بدن و رووخساری زهرد به رووی ئه م گونده قاره مانه وه دیار نه بی و وه ک ئه ستیزه یه کی پرشه نگدار له نیو ئاسمانی جوولانه وهی گه لی کورد به درو شاو هیی بمینیتته وه له ماوه یه کی کورت دا ئاوی نیه ریان جاریکی دیکه رازاندوه و کردیانه چقلیکی دوژمن تو قین و به چاوی کۆماری ئیسلامیان دا کرد. له نیو شه هیدانی ئاوی نیه ر چه ندین که س له نیو یه ک بنه ماله دادبیزین وه ک فه رهج، واسیح، که یکاوس و عه بدولا منبری که هه ر چواریان برا بوون و ته نانه ت ئیحترام منبری هاوژینی فه رج منبری بووه.

ئوه‌ی سرنجی خه‌لکی راکیشاوه پ‌رکردنه‌وه‌ی سه‌نگه‌ره‌کانی شه‌هیدان ودریژه‌پیدانی ریگیانه، ئیستا لاوانی ئاواپی نیه‌ر له ریزی تیکۆشه‌رانی حیزبی دیموکرات‌دا له‌سه‌نگه‌ری به‌ربه‌ره‌کانی‌دا دژی کۆماری ئیسلامی خه‌بات ده‌که‌ن و به‌دریژه‌پیدانی ریگیان لاپه‌ره‌کانی زیرین به‌میژووی سه‌رانسه‌ر خه‌بات و قاره‌مانه‌تی نه‌ته‌وه‌ی کورد زیاد ده‌که‌ن. خوینی رۆله‌کانی ئاواپی نیه‌ر له زۆر ناوچه‌ی کوردستان وه‌ک: کامیاران، سنه، دیوانده‌ره، بانه، سه‌قز، کرماشان، مه‌ریوان و دالاهۆ داری ئازادیان ئاو داوه‌و به‌و خوینه‌گه‌شو ئاله‌ توانیان بۆ هه‌میشه‌نیه‌ر له‌میژووی حیزب و نه‌ته‌وه‌ی کورد‌دا به‌گه‌شاوه‌یی راگرن. خه‌لکی ئاواپی نیه‌ر هیچکات به‌شه‌هید بوونی رۆله‌کانیان تازیه‌دارو خه‌م داینه‌گرتن. چونکی زه‌بری په‌یتا په‌یتای هیزی پیشمه‌رگه‌ی دیموکرات له‌په‌یکه‌ری ریژیمی کۆماری ئیسلامی بزه‌ی خسته‌سه‌رلیوی خه‌لکی زه‌حمه‌تکیشی ئاواپی نیه‌رو هه‌موو کوردستان و به‌پیکه‌نینه‌وه‌ به‌یه‌کتریان ده‌گوت ریگی شه‌هیدانی نیه‌رو هه‌موو شه‌هیدانی کوردستان دریژه‌ی هه‌یه‌ له‌م ده‌رفه‌ته‌دا به‌لین ده‌ده‌ین تا سه‌رکه‌وتنی یه‌کجاری به‌سه‌ر دوژمنانی ئازادی‌دا ریگی شه‌هیدان هه‌ر دریژه‌ی ده‌بی و خوینی شه‌هیدانی کوردستان و ئاواپی نیه‌ر ده‌سته‌به‌ری سه‌رکه‌وتن و مه‌شخه‌لی پ‌ر نووری ریگی خه‌بات و تیکۆشانی پیشمه‌رگه‌کانی دیموکرات و میله‌تی کورده.

له "کۆسالان" هوه بۆ "ئه‌نبار"ی سه‌رگورد عه‌لیار

پێژیمی ئیسلامی ئییران به‌رێبه‌رایه‌تی خومه‌ینی له‌ ۲۸ گه‌لاویژی سالی ۱۳۵۸ی هه‌تاویدا بریاری شه‌ری له‌ دژی خه‌لکی کوردستان ده‌رکرد، له‌ ئاکامی ئەم بریاره‌دا شه‌ریکی خویناوی له‌ نیوان هیزی کۆنه‌په‌ستی و هیزی پێشمه‌رگه‌ی کوردستان، که‌ به‌ شه‌ری سی مانگه‌ ده‌ناسری ده‌ستی پیکرد و، به‌ شکستی هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامی پاش سی مانگ کۆتایی پێهات. رێژیم شکستی له‌م شه‌ره‌دا قه‌بوول کرد و به‌مه‌به‌ستی خۆپێکخسته‌وه‌ داوای وتووێژ له‌گه‌ل رێبه‌رانی کورد کرا و به‌م شیوه‌یه‌ ئه‌و شه‌ره‌ راگیرا. شه‌ره‌کانی سه‌ره‌تای شو‌رش یا هیزشه‌کانی سه‌ره‌تای به‌ده‌سه‌لات گه‌یشتنی کۆماری ئیسلامی بۆ سه‌ر خه‌لکی کوردستان تا کۆتایی سالی ۱۳۶۲ و سه‌ره‌تای ۱۳۶۳ی هه‌تاوی له‌ قۆناغیکی جبه‌ه‌ییدا بوو. دواتر به‌گۆیره‌ی پێویست و به‌پێی بارودۆخ شیوه‌ شه‌ره‌کان و جموجۆلی پێشمه‌رگه‌ و هه‌روه‌تر شیوه‌ و تاکتیکی هیزشه‌کانی هیزی داگیرکه‌ریش گۆپدرا. له‌ زۆربه‌ی شوینه‌کاندا هیزی پێشمه‌رگه‌ی کوردستان ناوچه‌ ئازادکراوه‌کانی به‌ده‌سته‌وه‌ نه‌مابوو و دیسانه‌وه‌ هیزی رێژیم داگیری کردبووه‌. هه‌ر به‌م هۆیه‌وه‌ پۆله‌کانی دیموکرات به‌مه‌به‌ستی درێژه‌دان به‌ خه‌بات و به‌رپه‌رچدانه‌وه‌ی پیلانه‌کانی رێژیم به‌رده‌وام له‌ جیگۆرکی و جموجۆلدا بوون. وه‌رزه‌کانی سالی کاریه‌ری له‌ سه‌ر چالاکی پێشمه‌رگانه‌ هه‌بوو، هه‌رکام له‌ وه‌رزه‌کانی سال تایبه‌تمه‌ندی و دژواری تایبه‌ت به‌خۆیان هه‌بوو. وه‌رزى زستان و هاتنی سه‌رما و سو‌ل به‌تایبه‌ت له‌و کاته‌یدا که‌ ناوچه‌ ئازادکراوه‌کان که‌م بوون، کۆسپیکى گه‌وره‌ بوو له‌به‌رده‌م هیزی پێشمه‌رگه‌دا. به‌ده‌ست پیکردنه‌وه‌ی به‌هار وه‌ک چۆن گيايه‌کی سه‌وز سه‌ری ده‌ردینا و مزگینی به‌هاری ده‌دا به‌وجۆره‌ش پێشمه‌رگه‌ ده‌ست به‌کار

دهبوو و، مزگینتی ئازایه تی و قاره مانه تی و بهر خودانی به خه لکی کوردستان له سه ره تای به هاره وه دهدا. زور به ی پوژده کانی سال به بهرده وامی حه ماسه ی پيشمه رگه ی تیدایه و به جوریک له جوره کان یان بهرگری له خوئی، یا که مین و گرتتی مولگه کان فیداکاری تیدا ده بینه ئی و ته نانه ت له و نیوه دا زور تیکوشه ری ئازا و فه رمانده ش که میژوو شاهیده له سه ر گیان بازیان، شه هید بوون. له و نیوه دا ئه وه ی جیگای ریژ و پیزانینه و له نیو هیژی پيشمه رگه ی حیزبی دیموکراتی کوردستاندا بهرچاو ده که وت له بیر نه چوونه وه ی هاوریگانیا نه. به درییایی خه باتی چه کداری له نیو پریزه کانی ئه و حیزبه بیر ی یادکردنه وه له هاوسه نگه رانیان له پيشه وه ی هه موو کاره نیزامیه کانیا ندا بووه. له هاوینی ۱۳۶۴ ی هه تاویدا فه رمانده ری هیژی پيشمه رگه ی کوردستان و بهرپرسی کومیسسیونی پيشمه رگه، سه رگورد که ریم عه لیار له ناوچه ی بانه شه هید کرا. شه هید بوونی ئه و زه بریکی کاریگه ر بوو له رووی نیزامیه وه که له حیزبی دیموکراتی کوردستان درا، به لام له لایه کی دیکه وه تیکوشه رانی دیموکرات بیریان له وه ده کرده وه که له تو له ی گیان له ده ست دانی سه رگورد عه لیاردا زه بریکی باش له دوژمن بدن. هه ر ئه و ساله به هوئی گورینی قوناغی شه ر له ناوچه جوربه جوره کانی کوردستان ریژی می کوماری ئیسلامی هه موو هیژ و توانای خوئی وه گه ر خستبوو بو ئه وه ی پيش به چالاکی هیژی پيشمه رگه بگری یان لانیکه م بارستایی زه بره کانی که متر بکاته وه، هه ر بویه ش ریژیم بهرده وام ئه و شوینانه ی گومانی پيشمه رگه ی لی کردبوایه هیرش ی بهر بلاوی بو ده کرد. له و بارو دوخه هه ستیار و ئه سته مه دا بوو که هه ل هه لکه وت بو پيشمه رگه قاره مانه کانی کوردستان. پوژری ۹ ی گه لاویژی سالی ۱۳۶۴ ته نیا مانگیک دوای شه هید بوونی سه رگورد عه لیار، کوماری ئیسلامی هیژی کی زوری کو کرده وه بو وه ی بتوانی زه بریکی قورس له هیژی پيشمه رگه بدا، به لام تیکوشه رانی دیموکرات که هه والی ئه م هیرشه یان بو هاتبوو، خو یان بو ئاماده کردبوو. قاره مانانی دیموکرات پیکهاتوو له هیزه کانی زریباری مه ریوان، شه ر یفزاده و بیستوون بهرنامه یه کی دژی هیرش داده ریژن و خو یان له چوار لاوه بو بهر په رچدانه وه ی ئه و هیرشه ی ریژیم ئاماده ده که ن.

شورپشگیرانی ئه و دهقهره بریاریان دا رۆژی ۹ی گه لاولیژ ههم تۆله ی هاوریکانیان بکه نه وه و ههم ئیستا که مانگی گه لاولیژه، مزگینی سهرکه وتنیکی گه وره به خه لکی کوردستان به دیاری بینن. بۆیه شهوی له کاتژمیهره کانی به ره به یانییه وه له پشتی ئاواپیه کانی گوشخانی و نسل، به رقه پوو و نگل، سه ولأوا و هه زارکانی، پشتی بلچه سوور و گلیه چوونه که مینه وه تا به هیزی ریژیم بلین که شیره کورانی دیموکرات هه ر کات ئیراده بکه ن توانایی زهبری باشیان له هیزی دوژمن هه یه. ئه وان دهست له سه ر په لاپینکه چه ند سه عات بوو له که مین چاوه رپوانی هیزی دوژمن مابوونه وه، هیواکانیان خوی له ئامیزی چیاکانی ئه و دهقهره دا مات کردبوو تا شنه ی به ره به یان هه والی سهرکه وتیان بو ئه نباری عه لیار به ری و، بلی که یادگار هکان و ریپواره کانی ریگه ی عه لیار زهبری گاریگه ریان له دوژمن وه شانده. کاتژمیهری هی به یانی له گه ل کازیوه ی به ره به یان هه واله که سه راسه ری ناوچه ی داگرت. به لئ قاره مانانی دیموکرات په لاماری دوژمنیان تیکشکاند و که لاکی دهیان که سه له هیزه کانی دوژمنیان له شه رگه خست. دیاره کورانی دیموکرات ئه زمونی پیویست بو رۆژی وا له دهستیاندا بوو و، به باشی دهیانزانی که دوژمن دهستبه ردار نابی. هه رواش بوو چه ند جاری دیکه ش هیرشی کرده سه ر شورپشگیرانی راسته قینه ی دیموکرات و، له کاتژمیهری ۸ی ئیواری پاش ۱۵ سه عات شه ر و قاره مانه تی؛ زیاتر له ۸۰ که سه له هیزه کانی دوژمن کوژران و بریندار بوون. له و شه رده دا دهیان چه ک و چۆلی جوراوجور و ته قه مهنی زور بوون به ده سه که وتی رۆله کانی گه ل. له و یاده گه وره و له بیرنه کراوه دا چه ند مه سه له پیویسته ئامژه ی پی بکری. یه که م: ئه وه ی زور گرینگه یه که یه تی فه رمانده یی له نیوان ئه و سی هیزه دا بووه. دووه م: سه لامه تی و زیان وه به ر نه که وتنی هیزی پینشه رگه بوو. سه یه م: به رنامه ی به ریوجیی تیکوشه رانی دیموکرات که گه وره ترین پیلانی دوژمنیان بو سه ر خویان پووچه ل کرده وه و پیلانی شورپشگیرانه ی ئه وان هینده ی دیکه دوژمنی زه بوون و داماو کرد.

ئه وینی رېبه ر و رقی پیرۆزی پيشمه رگه

کاتر میڤ ۵ی ئیوارئ بوو، له پشت ئاواپی گلۆلانی خواروو له ناوچه ی گهورگی مه هاباد، هیزی پيشمه رگه بو پشوو دانیک لایان دابوو و خه ریک به نان خواردن بوون، یه کیک له پيشمه رگه کان که ئه رکی نیگابانی پی سپیردرا بوو فرمانده کانی له هاتنی هیزی رېژیم ئاگدار کرده وه. به بیستنی ئه وه وهاله پيشمه رگه وهک هه میشه به خیرایی خو یان ریک خست و هه ر دهسته و په لیک، به پی ئه رکی که بو یان دیاری کرا به رزاییه کانیان له دوژمن گرت و په لاماره که یان تیک شکاند. پاش دوو سه عات شه ر سپای رېژیم به کوژراو و بریندار بوونی ژماره یه ک له هیزه کانی سه رشو پانه ئه وهنده ی توانیان رایان کرد، پيشمه رگه ش به سلامه تی به ره وه ئاواپی «کانیبه ند» ی سه قز کشانه وه. ئه م ئاواپی به پيشتر نیشانی دابوو که چه نده ی پيشمه رگه ی کوردستان خو ش ده وئ و هه موو کات به باوه شی ئاوه لاه به خیره اتنی رۆله گیان له سه ر دهسته کانی نیشتمانیان ده کرد، هه ر بۆیه له دوا ی شه ریکی دوو سه عاته و رېپیوانیکی زور و هه ست به دلنایی کردن له وئ، ده رفه تی ماندوو حه سانه وه یان بو ره خسا. پيشمه رگه کان پاش پشوو دانیکی کورت له نیو ئه وه لکه حیزب خو شه ویسته دا، نانی سبه یینیان پیچاوه و به ریز و به نیزامی پيشمه رگه یه تی به ره وه چیای پی رچوپان که له نیوان گونده کانی شیخ چوپان، گو یزی و می رگه نه خشی نه دا هه لکه وتوه ریگیان بری. کاتر میڤی ۳ی به یانی رۆزی ۱۹ی پووشپه ری سالی ۱۳۶۹ی هه تاوی بو پشوو دان له ده ور و به ری ئه وه چیایه مانه وه. هه ر له وه به ره به یانییه دا ۱۵ که سه له پيشمه رگه کان بو که مین دانه نه وه و پاراستنی ها ورپییانیان و هه روه ها پيشگیری له هاتن و هه ر جموجو لیکی رېژیم دیاری کران.

هه لومه رچی گونجاو و شه ری پارتیزانی، پیشمه رگه ی وا بار هینابوو که هه لسوور بی، پیشمه رگه کانی دیموکرات له ناوچه جوراوجوره کانی کوردستان نیشانیان دابوو که بیروبروایان نه وهنده قایم و پته وه که هه م سهختی و دژواری هاتوچو و جووله ی بهردهوام له ناوچه دا تهحه مول دهکن، هه میش خویان له گهل هه ر ئالوگوریک له مهیدانی شه ر و بهر به رهکانیدا دهگونجاندا.

کاترمیری هی بهیانی رۆژی ۱۹ ی پووشپه ر، که ته نیا ۲ رۆژی مابوو بو یه که مین سالرۆژی شه هید بوونی ریبه ری مه زمان دوکتور قاسملوو، گرمه ی ئارپیچی و قریشکه ی بیکه یسی و چه کی دیکه له خوی راپه راندن و ده رکهوت که دوژمن په لاماری هیزی پیشمه رگه ی داوه، پیشمه رگه وهک هه میشه که به دهیان جار به و شیوهیه که وتبوه بهر هیزشی کوتوپری دوژمن، قولیان لی هه لمالی و کاتیک له گهل دوژمن ده رگیر بوون به رقوقینی شو ر شگیرانه وه دهستیان پیگرد و به قاره مانه تی و ئازایه تی، به بی دوودلی زهبری کوشندهیان له ریژیم دا.

دوژمن له کاتیکدا له گهل که مینه کانی سه ر چپای پیرچوپان توش ببوو، به لام له و لاوه به دهیان تیربار و چه کی دیکه په لاماری نه و پیشمه رگانهیان دا که له حالی پشوو داندنا بوون. نه وه نه یه که م جار و نه ئاخر جار بوو که به شیوه ی «که متیار» په لاماری هیزی پیشمه رگه ی دها، کورانی دیموکرات به پیی نه زمونئیکی که له مهیدانی بهرخودان وه سه ریه کیان خستبوو به یادی دوکتور قاسملوو بریاریان دا ده رسیکی له بیر نه کراو به هیزی دوژمن بدن، بویه له دوژمنی کونه په رست راسان و له ماوه ی ۲۰ دهقیقه دا پشتیان له دوژمنی داخ له دل گرت و سه ری هیزشکه رانیان پان کرده وه و پشتیان شکاندن. کاتیک هیزی دوژمن که به و گوردانه واته گوردانی «جندالله» ی سه قز مانۆری به هیز بوونی دها، له ماوه ی نیزیک به ۳ سهعات نه وه ی توانی له مهیدانی شه ر رای کرد و خو ی ده رباز کرد، نهوانی دیکه یا کوژران یا به دیل گیران. له و عه مه لیاته دا له گوردانیکی ۲۰۰ که سی زیاتر له ۶۰ که لاک به جی ما و ۹۱ که سیش به دیل گیران. نه م دهسکه وتانه له سایه ی وره ی بهرز و بروای پولاییین و هه لسوور بوونی هیزی پیشمه رگه وه دهست هات.

له و عه مه لیاته دا که ۳ سهعاتی خایاند له دوو به ره ی جیاوازا دا ۸

قاره مانیش به ناوه کانی عه لی شه هابی، سالح شه ریفی، عه بدوللا چراغواره، خدر عه ره بی، برایم پوورسه عید، محهمه د خانه خا، سه عید شکه نجه و برایم جه هاندیده تیکه ل به کاروانی سوورخه لاتی شه هیدانی گه ل بوون و، بوونه نرخ و قوربانیی ئه و سه رکه وتنه پیروژه. ئه و عه مه لیاته له چه ند باره وه گرینگی تایبه تی بوو. یه که م: به یادی شه هید دوکتور قاسملوو له یه که مین سالوه گه ری شه هید بوونیدا به ریوه چوو و، دوژمنیش پیی وابوو ده توانی له و کات و زه مه نه دا زه بریک له هیزی پيشمه رگه بوه شینی، به لام له گه ل شکست رووبه روو بووه و پيشمه رگه تاله واری مه رگیان پی چیشتن. دووه م: شوینی عه مه لیاته که گرینگیه کی تایبه تی بوو له هه موو ناوچه کانی سه قز، بوکان، مه هاباد و بانه را دیار و به رچاو بوو و چه ندین مولگه و جاده، چیای پیرچوپانی ته نیبوو، هه ر بویه ئه م تایبه تمه ندییانه ببوه هوئی ستراتیژی بوونی ناوچه که. سیهه م: ریژیم زور مانوری به گوردانی «جندالله» ی سه قزه وه لیده دا و پیی وابوو ناوچه ی گه ورکی سه قز جیگای ته راتینی ئه وانه، بویه کاتیک هه والی شکستی ئه و گوردانه به شاری سه قز و سپای پاسدارن گه یشته وه، ریژیم به چه ندیین گرووه ی زه ربه تی له بانه، مه هاباد، بوکان و میانداو و ساینقه لا و گوردانی تیپی «مدینه منوره» ی زیراندول بو قه ره بووی شکسته که ی په لکیشی مه دیدانی شه ر کرد، به لام به ته وای تاسابوون و به هوئی بی وره بییه وه نه یان توانی خو له قه ره ی پيشمه رگه بده ن. چواره م: ئه وه ی جیگای سه رنجه پيشمه رگه له و شوینه له تاکتیکی شه ری شیر و که متیار که لکی وه رگرت و توانیی زه بری گورچکبر له ره وه ی که متیار بدا.

خەلك و پيشمه رگه دوانه يهك له هه موو وه رزه كاندا

له ژيانى ئينسانه كاندا له هه ر كرده وه يه كدا ريوشوينى تايبه ت به خوئ هه يه، به تپه پرينى زه مان، پسپورانى شه ر به و قه ناعه ته گه يشتون، كه ئوسولى شه ر، به په يدا بوونى چه ك و كه ره سه ي نوئ وه ئالوو گو رى گرينگى به سه ردا نايه به لكوو له جيگه و شوينى خوئ به پي پيويست كه لكى لئ وه رده گيرئ. به هاتنى ريژيمى كو ماري ئيسلامى بو ده سه لات، و هيرشى به ر بلاوى بو سه ر خه لكى كوردستان، رو له قاره مانه كانى گه لى كورد بو به رهنگارى له ماف و داخوازيه كانى خو يان ده ستيان بو چه ك بردو پو ل پو ل له ريزى حيز به كه ياندا ده ستيان به به رهنگاريه كى ليبراوانه له به رامبه ر ريژيمى خو ينمژى كو ماري ئيسلامى دا كرد. هه ر له يه كه م روژه كانى به ربه ره كانى دا ئوسولى شه ر فير بوون، واته ئوه بوونى حه قيقى سه لميندراو له مه يدانى شه ردا كه ده سه لاتدارن و به رپوه به رى ئه و مه يدان. هه ر بو يه ش فه رمانده كانى حيزبى ديموكرات له مه يدانى شه ر، به كه لك وه رگرتتن له و ئه سه له توانيان رو لي گرينگ بگيرئ. ريژيمى كو ماري ئيسلامى هه ر كه گه يشته ده سه لات ده ستى كرد به سرينه وه ي هه ر هيز و دژبه ريك كه پرسيار بخاته سه ر هه يمه نه كه ي. كوردستان كه پيشه نكي «نا» گو تن به و ريژيمه بوو، زو ر زوو هيرشى كرايه سه ر و گه مارو درا. رو له قاره مانه كانى گه لى كورديش بو به رگري له ماف و داخوازيه رواكانيان چاريان نه ما ده ست بو چه ك ببه ن و نه يه لن زي د و نيشتمانيان بكه ويته ژير پو ستالى ره شى هيزى داگيركه ر. بو ئه و مه به سه ته ش پو ل پو ل له ريزى حيز به كه يان حيزبى ديموكرات دا خو يان ريك خست و چوونه مه ته ريزى داكو كى له خاك و ولا ته كه يان. ميژووى خو راگري و به ربه ره كانى هيزى پيشمه رگه له دژى هيزه كانى كو ماري ئيسلامى شكودار و پر واتايه. ريژيم چه ك نه ما له دژى بزووتنه وه ي كورد تا قى نه كاته وه و پيلان نه ما بو به چوكدا هينانى هيزى پيشمه رگه نه يگيرئ و ريگه نه ما بو دا براندنى خه لك و حيزب نه يگرته

به‌ر و تاکتیکی سه‌ربازی نه‌ما له دژی جووله‌ی پیشمه‌رگه ده‌کاری نه‌کا. ریژیمی کۆماری ئیسلامی له ده‌یه‌ی ۶۰ و ۷۰هه‌تاویدا نزیک به ۳۰۰هه‌زار چه‌کداری خزانده‌بووه کوردستان، ۳هه‌زار پایه‌گای دانابوو، و سه‌دان گرووی زه‌ربه‌تی له کوردستان دامه‌زراندبوو و، به تاکتیک و ئوسولی شه‌ری جو‌راو جو‌ریش هه‌ر نه‌یتوانی ده‌روه‌ستی هی‌زی پیشمه‌رگه‌ی دیموکرات بی. ته‌نانه‌ت له به‌شی هه‌ره زۆری عه‌مه‌لیاته‌کاندا ریژییم هی‌رشکه‌ر بووه و له ئوسولی شه‌ردا هی‌زی هی‌رشبه‌ره چه‌شنی عه‌مه‌لیات دیاری ده‌کا و له‌ئه‌ساسدا ئه‌وه درێژه به‌شه‌ر ده‌دا و ده‌یه‌ه‌وی ویستی خۆی به‌سه‌ر لایه‌نی دیکه‌دا به‌سه‌پینی، به‌لام سه‌رکه‌وتوو نه‌بووه. هه‌موو ئه‌و کاتانه‌ش که ریژییم پیلانی گۆریوه، شکستی خواردوو و له بی‌ری پیلانی دیکه‌دا بووه. یه‌ک له‌و پیلانانه چه‌کدارکردنی خه‌لکی گونده‌کان و هاندانیان بو به‌ربه‌ره‌کانی له‌گه‌ل هی‌زی پیشمه‌رگه‌ بوو که ریژییم له ده‌یه‌ی ۱۳۶۰دا زۆر به‌ چ‌ری کاری له‌سه‌ر ده‌کرد. هۆکاره‌که‌شی ئه‌وه بوو هی‌زه چه‌کداره‌کانی له به‌ره‌ره‌کانی شه‌ری راسته‌وخۆدا ناچار به شکست بوون و ریژییم که‌وتبووه پیلانی به‌گ‌زیه‌کتری دا‌کردنی خه‌لک و پیشمه‌رگه. ریژییم له‌و هه‌وله‌یدا بی‌جگه‌ له‌وه‌ی که خه‌لکی چه‌کدار ده‌کرد، پایه‌گایه‌کیشی له‌نیزیک ئاوابی داده‌نا و هی‌زه چه‌کداره‌ سازمان‌دراوه‌کانی دیکه‌ی تیدا جی‌گیر ده‌کرد. به‌لام سیاسه‌تی چه‌کدارکردنی خه‌لک قه‌ت له کوردستان جی نه‌که‌وت، چونکی خه‌لکی کوردستان قه‌ت هی‌زی پیشمه‌رگه‌یان به‌ هی‌زیکی جیا له‌ خۆیان و به‌که‌سانیکی جیا له‌ کو‌ر و کچ و که‌سوکاری خۆیان نه‌زانیوه. خه‌لکی کوردستان ئیمانیا‌ن به‌وه هه‌بوو که رۆله پیشمه‌رگه‌کانیا‌ن گیا‌ن به‌ختی به‌خته‌وه‌ریی خه‌لک ده‌که‌ن و کردوویانه، بۆیه ئه‌گه‌ر له شوینیک و له گوندیکیش کۆمه‌له‌ که‌سیک به‌ زۆر و له‌رووی ناچاریبش چه‌کدار کرابن، قه‌ت سیله‌یان له پیشمه‌رگه‌ نه‌گرت و رووی تفه‌نگیا‌ن نه‌کرده هی‌زی پیشمه‌رگه. کۆتایی سالی ۱۳۶۲ و سه‌ره‌تای سالی ۱۳۶۳ ده‌سپیکي ئه‌و پیلانه بوو که ب‌ریار درابوو له سه‌رتاسه‌ری کوردستاندا جیبه‌جی ب‌کری. هی‌زی پیشمه‌رگه‌ش له به‌رامبه‌ر ئه‌و پیلانه‌دا تاکتیکی خۆی هه‌بوو. هه‌ر بۆیه له‌سه‌رانسه‌ری کوردستاندا تیکرای هی‌زه‌کانی حیزبی دیموکرات دژی وه‌ستانه‌وه و هه‌ولیا‌ن دا پیلان و ده‌هۆی دوژمن

شکست پی بینن. دوايه بینمان که له زوربهی ناوچهکانی کوردستاندا بهزور چهکدارکراوان لهگه ل یهکهمین تهقه که له نیوان پیشمه‌رگه و نهواندا دروست ده‌بوو، خویمان و چهکهکانیان رادهستی هیزی پیشمه‌رگه ده‌کرد، یان دنا شه‌وانه پۆل پۆل هل ده‌هاتن و به‌و چهک و ته‌قه‌مه‌نییه‌ی ریژیم دایبوونی، ده‌هاتنه ریزی پیشمه‌رگه‌کان و له‌دژی ریژیم راده‌بوونه‌وه. هه‌لبه‌ت له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا ریژیم له هیندیک ناوچه‌دا توانیووی کومه‌له که‌سیکی نه‌فس نزم وهک مؤره ده‌سته‌مۆ بکا و به ته‌ماح وه‌به‌رنان بیانکړی و به‌کاریان بینن، به‌لام هه‌م نه‌و که‌سانه بیزاروی خه‌لک بوون و هه‌م نه‌وه‌ی پیلانه‌که‌ی ریژیم له ته‌واوه‌تیی خویدا شکستی هینا. لیره‌دا ئاماژه به نمونه‌یه‌ک ده‌که‌ین:

روژی ۲ی گه‌لاوویژی سالی ۱۳۶۶ی هه‌تاوی قاره‌مانه‌کانی هیزی ئاگری بو چه‌ککردنی دوو گوندی "قه‌سریک" و "که‌له‌ره‌ش" به پیی گه‌لا‌یه‌کی ریکوپی‌ک ده‌سته‌به‌کار بوون. نه‌وان به شیوه‌یه‌کی پارتیزانی له کاتژمیری ۹ی شه‌ودا توانییان ته‌واوی چه‌کوچولی به‌زور چه‌کدارکراوان به هه‌موو که‌لوپه‌لیکی نیزامییه‌وه به‌ده‌سکه‌وت بگرن. نه‌م ده‌سکه‌وته بریتی بوو له زیاتر له ۶۰ قه‌بزه تفه‌نگ و به هه‌زاران گولله‌ی جو‌راوجو‌ر. هاوکات له‌گه‌ل چه‌ککردنی به‌زور چه‌کدارکراوان ده‌سته‌یه‌کی دیکه له تیکۆشه‌رانی دیموکرات پایه‌گای «که‌له‌ره‌ش» به چه‌کی جو‌راوجو‌ر ئاورباران کرد که نه‌توانن بینه له‌مپه‌ر له‌سه‌ر ریگای تیکۆشه‌رانی دیموکرات. هه‌ر به‌پیی گه‌لا‌یه‌ی عه‌مه‌لیاتی بریاریان دابوو که دوا‌ی عه‌مه‌لیات مینیکی دژه‌تانک له‌سه‌ر ریگای قه‌سریک دابینن که سه‌ر له به‌یانیی روژی ۳ی گه‌لاوویژ ماشینیکی پر له به‌کریگی‌راوانی ریژیمی هه‌لته‌کاند و ۱۱ که‌س له هیزه‌کانی ریژیمی تیدا برد. یه‌کی له کوژراوه‌کان فه‌رمانده‌ی سپای پاسداران له سه‌لماس بوو که بو پیوشوینی چه‌ککردنی نه‌و دوو گونده هاتبوو و نه‌یتوانی له زه‌بری هیزی پیشمه‌رگه‌ر زگاری بی.

نه‌وه بوو که ئیدی ریژیمی کوماری ئیسلامی بو‌ی ده‌رکه‌وت که پیوه‌ندی هیزی پیشمه‌رگه و خه‌لک به‌و جو‌ره پیلانانه که‌لینی تی‌ناکه‌وئ هیچ، بگه‌ر پته‌وتر و قایمتر خو‌ی نیشان ده‌دا و نه‌وه‌ی زیانی لی‌ده‌بینی و ناچار به پاشه‌کشه‌یه هه‌ر ریژیمه.

« ناگرى ۲۵ گه لاويژ هه رگيز ناکوژيته‌وه »

له‌هه‌ر بسته ريگايه‌کي ئه‌م ري‌بازهدا، فيداکاري تیکۆشه‌راني حيزبي دي‌موکرات ديار و به‌رچاوه و ئالاي ئه‌م خه‌باته له ئاکامي ئه‌و خوينانه‌دا سوور بووه که له‌به‌ر رۆله‌کانی حيزب و گه‌ل رۆيوه و ئاسۆی سووری ئازاديی نه‌خشانده‌وه. سێ چاره‌گه سه‌ده‌يه حيزبه‌که‌مان به هه‌وراز و نشیوی ريگاي خه‌باتدا دئ و ئه‌وه‌تا بي‌وچان به‌ره‌وپيشه‌وه به ري‌بازي دروستي خويدا ده‌رواته پيش، به‌لام کي هه‌يه نه‌زانی که له ماوه‌ی ئه‌و ۷۵ ساله‌دا حيزبه‌که‌مان بي پسانه‌وه دريژهي به خه‌بات داوه و، له‌و ماوه‌يه‌دا به سه‌دان و هه‌زاران گيانبازي له‌خۆی نيشان داوه. ته‌نانه‌ت ري‌به‌راني هه‌ره سه‌رووی له‌م ريگه‌يه‌دا به‌خت کردوه و به خويني ئه‌وان ناشي شو‌رپش و خه‌باتي گي‌راوه. ئازايه‌تي و چه‌ماسه‌خولقاندن بو ريگاي ئازادي هينده زورن که هه‌ر لاپه‌ره‌يه‌کي ميژووی ئه‌و سێ چاره‌گه سه‌ده‌يه‌ی حيزب و نه‌ته‌وه‌که‌مان جيگاي شانازيه بو هه‌ر مرۆفیکي ئازاديخواز. با له ”هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رپش“ی ئه‌مجاره‌دا ياديک له چه‌ماسه‌خولقيني سه‌رده‌مه سه‌خته‌کانی خه‌بات و تیکۆشانی هيزی گياره‌نگ بکه‌ينه‌وه. پيشتريش له باسی جاده‌ی سه‌رده‌شت- پيرانشار ئاماژه‌م به‌عه‌مه‌لياتيکی هيزی گياره‌نگ کرد که وه‌ک دياریی ۲۵ گه‌لاويژ، له رۆژی ۲۱ گه‌لاويژدا کرا. ئه‌م داستانه هه‌ر له سه‌رده‌شتی سه‌رسه‌وز و هه‌ر له‌لايه‌ن هيزی ”گياره‌نگ“ی هيمای به‌رخودان و ئازايه‌تي، جاريکی دی له‌سالی ۱۳۶۹ دا دووپات بوويه‌وه و جاريکی ديکه‌ش مزگينيی ئه‌و سه‌رکه‌وتنه‌يان به‌بو‌نه‌ی ۲۵ گه‌لاويژه‌وه به‌خه‌لکی کوردستان دا. هيزی گياره‌نگ چه‌ند رۆژ پيش له‌م ريگه‌وته به‌پيی گه‌لاله‌يه‌کي ريکوپيکی دارپيژراو عه‌مه‌لياتيکی گه‌وره‌يان به‌ري‌وه برد که ده‌بی وه‌ک وانه‌يه‌ک بو فيربوون بو نه‌وه‌کانی داها‌توو بگوتريته‌وه. گه‌لاله‌ی عه‌مه‌ليات، جو‌ری عه‌مه‌ليات، شويني عه‌مه‌ليات، کاتي عه‌مه‌ليات و جيبه‌جيکردنه‌کي بو ئه‌وان سه‌رکه‌وتيني گه‌وره و ده‌سکه‌وتيني پر‌بايه‌خ بو حيزبي

دیموکراتی کوردستان هم له باری سیاسی و هم له باری نیزامیه وه بوو، که ئه مهش نیشانه ی ئه زمون و دیسیپلین له کاری خه بانگیرانه دایه. رۆژی ۲۱ی گه لاویژ به پپی ئه و گه لاله ی که دارپژرابوو و پیشتر کاری شناساییه که ی بو کرابوو، دهست به کار بوون. به مه بهستی پیکانی ئامانجه که یان ناوهندی گورھانی یه ک، له تیبی دووی له شگری ۲۳ی هیزی تاییه تی ریژیم دیاری کرا، که له بهر زاییه کانی پشتی ئاوی «وهردی» هه لکه وتبوو و له هه مان کاتدا پایه گایه کی دیکه که بو پاریزگاری له گوردان له بهر زایی «خوله پۆلی» و پایه گایه کی دیکه که به سه ر گوندی «کانییه زهردی» ده روانی. سه ره تا تیکرای فه رمانده کانی هیزی پیشمه رگه له ورده کارییه کانی عه مه لیات ئاگادار کرانه وه و هه رکه س به پپی ئه رکی خوی له کاتژمیری ۶ی پاش نیوه رۆ دهست به کار بوون و تا کاتژمیری ۷، هه موو ئه و دهسته و پهل و تیمانه ی که بو مه ئموورییه ت داندرابوون له شوینی خویان جیگیر بوون و ئاماده ی بریاری فه رمانده رانیان مانه وه. له کاتی دیاریکراودا به ره مزی «ئاگری ۲۵ی گه لاویژ هه رگیز ناکوژیته وه» یه که م ته قه ی تفه نگ له لوله ی چه کی پیشمه رگه هاته دهر و ریگره کانی سه ر پیگای گورھانیان نه هیشته. دواتریش به بی راهه ستان په لاماری ناوهندی گورھانیان دا. قاره مانانی دیموکرات له و رۆژهدا به جوړیک ئاوریان به سه ر دوژمندا باراند که مه جالی سه ره له یانیان له دوژمن بری، له بهر ئه وه ی تیمی هیرشبه ر بتوانی له ناوهندی گورھان نیزیک بیته وه، ئه وه له کاتیکدایه که دوژمن ناوهندی گورھانی به تیلدروو، سه نگره ی قایم، خاکپیزی بهر، مینرپژ کردن، سه نگره ی تاک و به کو مه ل و هه روه ها چه ندین له مپه ری دیکه پاراستبوو. به لام ئه م کو سپانه هیچیان نه یانتوانی پیش به هیزی پیشمه رگه بگرن. ئاگری توندی چه کی فیداکارانی ئه و مه لبه نده وه ک بارانی مه رگ به سه ر هیزی دوژمندا ده باری و، ئه مه بووه هو ی ئه وه ی سه نگره کانی یه که می گورھان به زووی ده ستیان به سه ردا بگیری. به گرته ی سه نگره کانی یه که م ئه و نه دی دیکه هیزی داگیرکه ر وره یان دابه زی و توانای دهست کردنه وه یان لی بر، به لام گرته ی سه نگره کانی خوینباییه که ی شه هیدبوونی رۆله ی ئازا و به وه فای هیزی گیاره نگ «عه لی باساوی» بوو. هه ر بویه ش تیکۆشه رانی دیموکرات کاتیک له گه رمای شه ردا هه والی شه هید

بوونی «عه‌لی باساوی» یان بیست بریاریان دا، هه‌تا گرتنی یه‌کجاری پایه‌گاکه و سرپینه‌وه‌ی له جینایه‌تکارانی رێژیم ده‌ست هه‌له‌نگرن. به‌م جو‌ره له‌ماوه‌ی یه‌ک سه‌عات چه‌ماسه خولقاندن، شانازییه‌کی گه‌وره‌ی دیکه‌یان له لاپه‌ره‌کانی پر له فیداکاریی هی‌زی پێشمه‌رگه‌ی دیموکرات تو‌مار کرد هه‌موو هی‌زه‌کانی رێژیم له‌و پایه‌گایه کوژران که زیاتر له ۳۰ که‌س بوون. هه‌روه‌ها ته‌واوی چه‌ک و چۆلی ئه‌م گوره‌خانه وه‌ک ده‌سکه‌وت بو شو‌رپشگی‌زانی دیموکرات به‌جی‌ما. به‌شیکی دیکه له پێشمه‌رگه‌کانی له‌و عه‌مه‌لیاته‌دا مه‌ئمووریه‌تیان ئه‌وه بوو که نه‌هیلن له پایه‌گای کانیه‌زه‌رده‌وه به یارمه‌تی ناوه‌ندی گوره‌خانه‌وه بێن. بو پیشگیری له‌م کاردانه‌وه‌یه ئه‌م تیمه له پێشمه‌رگه‌کان به‌رده‌وام تا کو‌تایی عه‌مه‌لیات پایه‌گای کانیه‌ زه‌ردیان ئاگربران کرد و هه‌روه‌ها، ده‌سته‌یه‌کی دیکه له پێشمه‌رگه‌کان به ئاگری چه‌که‌کانیان پایه‌گای خو‌له‌پۆلی‌یان دایه به‌ر ره‌هیله‌ی فیشه‌که‌کانیان و هه‌موو جموجۆلیکیان له هی‌زی دوژمن بری. هه‌ر به‌پێی گه‌لاله‌ی فه‌رمانده‌کانیان ده‌سته‌یه‌کی دیکه‌ش له پێشمه‌رگه‌کان بو له‌داو خستنی یارمه‌تیده‌رانی دوژمن دیاری کرابوون، که دوژمن به‌پێی عاده‌تی خو‌ی غیره‌تی نارده‌ی هی‌زی یارمه‌تیده‌ری بو هی‌زه له‌داو که‌وتوو‌ه‌کانی نه‌بوو. له‌م عه‌مه‌لیاته‌دا چه‌ند مه‌سه‌له جی‌گای سه‌رنجه و بو باس کردن ده‌بی. یه‌که‌م: ناوه‌ندی گوره‌خانه‌ی یه‌ک، له تیپی دووی له‌شکری ۲۳ی هی‌زی تایبه‌تی رێژیم، که خه‌لکیکی زوری ئه‌و ناوچه‌یه‌یان ئازار دابوو، به تیک‌راییی به‌سزای ره‌فتاری دوژمنکارانه‌یان گه‌یشتن و ئه‌مه ده‌رسی عیبه‌رتیک بوو بو هی‌زه‌کانی دیکه که ئه‌م جو‌ره ره‌فتاره‌یان نه‌بی. دووه‌م: ئه‌وه‌ی گرینگه له رۆژیکی وادا، واته ۲۵ی گه‌لاویژ که بناغه‌ی حیزب له‌و رۆژهدا دامه‌زراوه، رێبوارانی وه‌فادار به ئامانجه پیرۆزه‌کانی ئه‌م رۆژه، نیشانیان دا له‌سه‌ر رێبازی خوازیارانی رزگاری کوردستان و له‌سه‌ر به‌ئینی خو‌یان سوور و شیلگیرن و هه‌تا وه‌دیها‌تنی ئاوات و ئامانجه‌کان ده‌ست له خه‌باتیان هه‌له‌نگرن. سه‌یه‌م: راسته که ئاشی شو‌رش به خو‌ین ده‌گه‌رئ، بو ره‌شکردنه‌وه‌ی پۆستالی خو‌ینمژان له کوردستان و دریه‌ژهدان به‌گه‌رانی ئاشی شو‌رش، ئه‌مجار رۆله‌یه‌کی وه‌ک عه‌لی باساوی بوو به سووته‌مه‌نی ئه‌م ئاواره پیرۆزه‌ی خه‌باتی کوردستان.

سالیك دواى ۱۷ى خەرمانان

لاپه ره زیږینه کانی خه باتی ره وای گه لی کورد له رۆژه لاتى کوردستان به بهرده وامی روو له زیادبوونه، ئه گهر به ئاورپدانه وه یه کی کورت له رابردوو، به دهیان و سهدان بیره وه ریی تال و ناخوشمان دیته وه یاد، ئه گه رچی حه سره تیکی زورمان بو به جی دیلن، به لام ئه زمونی پیوستیان لی وهرده گیرئ و ده بنه هو ی دلگه رمیی زیاتر بو برینی ریگا پر له که ند و له نده کانی سه رکه وتن. بیگومان له م نیوهدا تالترین بیره وه ریه کانی میژووی خه باتی ئه م نه ته وه بنده ست و ماف لی زهوت کراوه، ژیانی پرله شانازی ئه و دهسته له رۆله کانی ده گریته خو که له پیناو رزگاریی گه له که یاندا گیانی نازیزی خو یان پیشکesh به باره گای نازادی کردوه. حیزبی دیموکراتی کوردستان رۆژانی تهنگانه ی زوری هه بووه که ئه گه رچی زیانیان به م حیزبه گه یانده وه، به لام به سه ربه رزی و رووسوورییه وه تیپه ری کردوون، ۱۷ى خەرمانان یه ک له و رۆژانه یه. دامه زرانی حیزبی دیموکرات له و سه رده مه دا که که شیکی سه رکوت و زه بروزه نگ به سه ر هه موو گه لانی بنده ست و که مینه ی ئیراندا زال بوو، هه م دژکرده وه یه ک بوو به رامبه ر به سه رینه وه ی شوناسی نه ته وایه تی و هه میش توانی بیته خالیکی وهرسووران له بزاقی سیاسی نه ته وه ی کورد به گشتی و له رۆژه لاتى کوردستان به تایبه تی. ئه م حیزبه به گیانبازی و گیان له سه ر ده ستی رۆله شو رشگی ره کانی خو ی توانی ده نگی کپی کومه لگه یه کی نازادیخواز و دژه سته م به رز بکاته وه و بیگه یه نه ته گو یی هه موو جیهان. له م پیناوه پیرو زه دا حیزبی دیموکرات به دریزایی پتر له حه وت ده یه خه باتی خو ی و به پیشکeshکردنی زیاترین راده ی شه هیدان به باره گای سه ربه ستی ئه م گه له به گژ گه رووی دوژمنی درنده دا چۆته وه و، هه تا ئیستا ئالای خه باتی پرله شانازی خو ی شه کاوه راگرتوه. ئیعدامی پیشه وا قازی محه مه د یه که م سه رۆک کۆماری کوردستان، نه ک نه بووه هو ی ئه وه یاد و ناو و رینبازی حیزبه که ی و کۆماره ساواکه ی تو زی له بیر کردن له سه ری بنیشی، به لکوو بووه هه ویتیک بو دریزه دان

به م تیکۆشانه له لایه ن نه وه کانی داهاتوو. شله ژاندنی گۆمی مه ندیی پاشایه تی له ساله کانی ٤٦ و ٤٧ دا ده رخه ری ئه و راستیه بوو که ریبازی دیموکرات له نیو هه ناوی خه لکی کوردستان چه که ره ی کردوه و مستیکی توند بوو له ده می به ناو ژاندارمه که ی پوژه لاتی ناوین. ئیستا زیاتر له ٤٠ ساله که حیزبی دیموکراتی کوردستان دژی ریژی می کۆماری ئیسلامی وه ستاوه ته وه و له و ماوه یه دا به شیوه ی جوړاوجوړ خه باتی خو ی دریژه پیداوه و، قو ناغی جوړاوجوړی بریوه. ریژی می ئیسلامی ئیران بو سه رکوت کردنی جوولانه وه ی کورد له هیچ جه نایه تیک نه پرینگاوه ته وه و هه موو ریگه و ره فتاریکی دژه ئینسانی به مه به سستی به چوک داهینانی خه لکی کوردستان و حیزبی دیموکراتی کوردستان به تاقی کردۆته وه. هه ر له قه لاچۆکردنی خه لکی بیدیفاعی کوردستانه وه بگره هه تا ئابلقه ی ئابووری و توپ و خو مپاره بارانی شار و دی و موچه و مه زراکان و کاولکردنی دیهات و به کارهینانی بو می ناپالم و زیندان و ئه شکه نجه و له سیداره دان و ... به لام له گه ل هه مووی ئه وان هه دا نه ی توانیوه له وره ی پولایینی خه لک و هیزی پیشمه رگه که م بکاته وه. له ماوه ی ٤٠ سالی رابردوودا سه رده مدارانی کۆماری ئیسلامی بی پسانه وه له بییری له نیو بردنی حیزبی دیموکراتی کوردستان و جوولانه وه به رحه قه که یدا بووه، له و پیناوه شدا به داخه وه هیندیک جار توانیویه تی پیلانه گلاوه کانی خو ی به ریته سه ر که ئاماژه به هیندیکیان ده که یین. له رووبه روو بوونه وه له مه یدانی شه ردا هه میشه هیزه کانی دوژمن زیاترین خه ساریان به ر که وتوه، به لام ئاماژه به چه ند به شیک که له ویدا هیزی پیشمه رگه زه بری قورس ویکه وتوه مه به سستی ئه م دیڕانه یه. له سه ره تای شوړش و له شه رپکی نیوان هیزی پیشمه رگه و هیزی ریژی مدا نیزیک به چل قاره مانی دیموکرات له ورمی شه هید بوون، له ناوچه ی موکریان سالی ١٣٦٣ له عه مه لیاتی کدا بیست و پینچ پیشمه رگه ی قاره مان و فیداکار شه هید و، له کو تاییه کانی مانگی گه لاویژی سالی ٦٢ له ناوچه ی سنه ١٦ کورپی لینهاتوو بوونه قوربانیی هیرشی درندانه ی ریژی م، به لام ئه وان هه چکام نه یان توانی که مترین کارتیکه ربیان له سه ر هیزی پیشمه رگه هه بی و زوړ زوو توانییان هه م هیزه کانیان زیندوو و هه میش تو له ی هاوړیکانیان بکه نه وه.

ریژیمی خوینرپیژی کوماری ئیسلامی به پیلانه گلاوهکانی توانی
 ریبهری گه وره مان دوکتور قاسملوو تیرۆر بکا و، ده‌ری خست که
 نایه‌هوی له نیوه‌روکی رهش و له رهفتار و کرده‌وهی دژهمرویی خویدا
 ئالوگورپیک پیک بینن. دوژمن پیی وابوو به شه‌هید کردنی دوکتور
 قاسملوو ئاسه‌واریک له جوولانه‌وه و حیزبی دیموکرات نامینی، به‌لام
 ته‌نیا دوو پوژ دوای شه‌هید بوونی تیکۆشه‌رانی دیموکرات به‌لینیان دا
 که ریپازی قاسملوو بگرنه به‌ر و له سه‌رانسه‌ری کوردستان به زه‌بر
 لیدان له هیزی ریژیم نیشانیان دا که دیموکرات هیشتا هه‌ر زیندوو.ه.
 دواتر تیرۆری دوکتور سادق شه‌ره‌فکه‌ندیش، سه‌لمینه‌ری ئه‌و راستیه
 بوو که حیزبی دیموکرات له مه‌یدانی خه‌بات به‌کرده‌وه چقلی چاوی ریژیمی
 تیرۆریست په‌ره‌وه‌ری ئیرانه. ریژیمی تاران به‌م تیرۆر و وه‌حشی‌گه‌ریانه‌ی
 له خه‌یالی خاوی خویدا ده‌یه‌ه‌ویست حیزبی دیموکرات به‌گشتی له‌نیو ببا.
 هیرشی فرۆکه‌یی بو سه‌ر پلینومی حیزبی دیموکرات له‌سالی ۷۳ه‌تاوی
 و په‌لاماری زه‌مینی بو سه‌ر بنکه‌کانی حیزب له قوولایی خاکی هه‌ریم له
 گه‌لاویژی ۷۵ و ده‌یان کرده‌وه‌ی قیزه‌ونی دیکه و ته‌قینه‌وه‌ی شه‌وی په‌لدا
 له نزیك قه‌لای دیموکرات و له‌سه‌ر ریگای هاتوچووی ژن و مندالانی
 به‌شداربوو له ریۆره‌سمی ئه‌و شه‌وه‌دا، هه‌ر له دریژه‌ی هه‌مان پلانی
 سه‌رینه‌وه‌ی ئه‌م حیزبه ئیله‌امده‌ره‌ی خه‌لکی روژه‌ه‌لاتی کوردستان بو.
 په‌لاماری مووشه‌کیی روژی شه‌مه‌مه ۱۷ی خه‌رمانانی سالی ۱۳۹۷ی
 هه‌تاویش سه‌ولیک بوو بو زه‌بر لیدانکی جیدی له حیزبی دیموکراتی
 کوردستان، به‌لام دیسانیش و ئه‌م کرده‌وه‌یه‌ش هه‌ر ئاسنی سارد
 کوتان بوو، چونکی تیکۆشه‌رانی دیموکرات لی براوانه هه‌تا دوا
 قوناغی سه‌رکه‌وتن له مه‌یدانی خه‌باتدا به‌لینی مانه‌وه‌یان داوه.
 بیگومان کوماری ئیسلامی پتر له پیش ئه‌م راستیه‌ی تاله‌ی بو ده‌رکه‌وت
 که حیزبی دیموکرات ریشه‌ی له‌نیو دلی خه‌لکی کوردستاندایه و به‌م
 هه‌ره‌شه و کرده‌وانه ته‌نیا شیلگیرتر ده‌بی، چونکی ته‌نیا سه‌ روژ له
 دوای ئه‌م هیرشه، خه‌لکی به‌ ئه‌مه‌گی کوردستان رۆله شو‌رشگیره‌کانی
 خویان له‌بیر نه‌کرد و، به مانگرتنی شکۆمه‌ندیان له‌گه‌ل ده‌ربینی
 پشتیوانیی هه‌مه‌لایه‌نه‌ی خویان سه‌ره‌رای هه‌موو زه‌بر و زه‌نگیک،
 مۆرکی قه‌بوولییی سیاسه‌ته‌ دروسته‌کانی حیزبه‌که‌ی خویان له
 کارنامه‌ی پرله شانازیی حیزبی دیموکرات بو هه‌تا هه‌تایه زیاد کرد.

خۆبه دهسته وه دان یان مه رگی سه ره برزانه؟

لا په ره زیڕینه کانی خه بات و به رگری پێشکوی هیزی پێشمه رگه ی
 حیزبی دیموکراتی کوردستان له دهیه ی ۱۳۶۰ ی هه تاوی رۆژ له گه ل رۆژ
 زیاتر خۆی دهر ده خست و هه موو رۆژانی ئەم سه رده مه، سه رده می
 نووسینه وه ی حه ماسه و ئازایه تی رۆله کانی ئەم نیشتمانه بوون.
 میژوو هه میشه وه ک ئاوینه ی بالاده ست ده بی روو داوه شاراو هکان
 نیشان بدا به تایبه تی بۆ نه ته وه یه کی که له سه راپای ژیا نی له لایه ن
 زۆر دارانه وه زولمی لێ کراوه و چه وسین درا وه ته وه و له ژێر پۆستالی
 داگیرکه راندا پان کرا وه ته وه. گه لی کورد له رۆژه لات ی کوردستان
 یه کیک له و گه لانه یه که به درێژایی میژوو به تایبه تی له دوو ده سه لات ی
 سه ره رپۆی په هله و ی و ئیسلامیدا له ژێر سیبه ری ئالای حیزبه که یان
 حیزبی دیموکراتی کوردستان به به رده وامی و بیوچان له مه یاندا بوون
 و حه قانییه تی گه له که یان نیشان داوه و به خوینی خۆشیان پاراستوویانه.
 کاتی که گه لیک ههستی شوێر شگێرانه ی به ره و راپه رین ده روا و
 ده یه وه ی له دیلی رزگاری بی، قوربانییه کانی به خوینبایی سه رکه و تن
 داده نی و تارای سووری به مراد نه گیشته و ی گه نجان و لاوان، به
 پێی سوننه تی کۆن و له میژینه، وه کوو ئالای سووری خویناوی
 شوێر به سه ر گۆری شه هیدان دا ده کیشی و به ره و پێشه وه ده روا.
 له دوای سه رکه و تنی شوێرشی گه لانی ئێران و به ده سه ته وه گرته
 ده سه لات ی ئێران له لایه ن رێژی می کۆماری ئیسلامی و شه رفرۆشتن
 به کورد، رۆله کانی ئەم گه له بیده نگ نه وه ستانه وه و قۆلی هیمه تیان
 هه لمالی و له دل ره شانی کۆنه په رستی، راسانه وه. به ها تنه سه رکاری
 رێژی می تازه به ده سه لات گه یشتوو له به هاری سه نه ی خویناویدا
 ده ری خست که ئە میان نه ک له رێژی می پێشو و باشتر نییه، به لکو و
 به چه ند قات درنده تر و بی به زه بیانه تر خه لکی کوردستان قه تلوعام
 ده کا. به لام رۆله کانی گه لی کورد له ماوه ی دوو سا لدا ریگه یان

نه‌دا که هیزی داگیرکه‌ر له کوردستان به مه‌یلی خوی ته‌راتین
 بکا، قاره‌مانانی هیزی شه‌ریفزاده چه‌ندین زه‌بری کاریگه‌ریان له
 ناوچه جو‌ربه‌جو‌ره‌کانی سنه له په‌یکه‌ری هیزی کونه‌په‌رستی دا
 و، ده‌یان که‌مینیان دانا‌یه‌وه ده‌یان هی‌رشیان تی‌ک شکاند و چه‌ندین
 ماشینی جو‌راو‌جو‌ر له هیزی دو‌ژمن ناگری تی‌به‌ر درا و چه‌ندین
 مو‌لگه‌ش ده‌ستی به‌سه‌ردا گه‌را و به‌سه‌دان که‌سی‌شی لی کو‌ژرا.
 پی‌شمه‌رگه‌ی به‌زیبک و زا‌کوونی ناوچه‌ی سنه هیوا و هو‌میدیان به
 خه‌لکی ناوچه به‌خشی و سه‌لماندیان که‌خه‌بات‌گی‌ری‌کی راس‌ته‌قینه‌ی
 گه‌لی کوردن. زه‌بری یه‌ک له‌دوای یه‌که‌کانی هیزی شه‌ریفزاده‌ی
 سنه‌ی قاره‌مان له‌سالی ۱۳۶۲ی هه‌تاوی ته‌نگی به‌هی‌زه‌کانی کو‌ماری
 ئی‌سلامی، هه‌ل‌چینی‌وو. بو‌یه کو‌ماری ئی‌سلامی له‌بیری دار‌شتنی پیلانیکی
 به‌هی‌زه به‌مه‌به‌ستی تو‌له‌ئه‌ستان‌ده‌وه له‌قاره‌مانانی دی‌موکرات، هی‌زیکی
 زو‌ری له‌مانگی گه‌لاوی‌ژدا کو‌کرده‌وه تا له‌نیزیک رو‌ژی دامه‌زانی
 حیزبی دی‌موکراتی کوردستاندا زه‌بر له‌رو‌له‌کانی دی‌موکرات بدا.
 سه‌ره‌ئه‌نجام هیزی داگیرکه‌ری کوردستان ئه‌م هه‌له‌ی بو‌ په‌خسا،
 به‌لام به‌ره‌به‌یانی ۲۷ی گه‌لاوی‌ژی سالی ۱۳۶۲ ناوچه‌ی له‌یلاخی سنه،
 یه‌کپارچه بوو به‌گو‌ره‌پانی هه‌ماسه و قاره‌مانه‌تی ده‌سته‌یه‌کی
 چه‌ند که‌سی له‌پی‌شمه‌رگه‌ خو‌راگره‌کانی هیزی شه‌ریفزاده، که
 شیرانه و ئازیانه له‌به‌رامبه‌ر په‌لاماری د‌پ‌دانه‌ی هی‌زه دل‌ره‌شه‌کانی
 کو‌ماری ئی‌سلامیدا، سه‌نگه‌ری به‌ره‌ره‌کانی له‌مه‌وجوودیه‌ت
 و مان‌یه‌ته‌وه‌که‌یان گرت و، تا دوا فیشه‌ک و دوا دل‌وی خوی
 و دوا هه‌ناسه‌ی ژیانیان شه‌ری داگیرکه‌رانیان کرد و، ده‌رسی
 کو‌لنه‌دان و به‌چو‌کدا نه‌هاتن‌یان بو‌ هاوسه‌نگه‌ران‌یان به‌جی هیش‌ت.
 له‌م رو‌ژده‌دا هیزی ترسه‌نو‌ک و له‌ئه‌ژمار نه‌هاتووی کو‌ماری
 ئی‌سلامی که‌به‌پشتیوانی تانک و توپ و خو‌مپاره و کاتیو‌شا، له‌هه‌موو
 لایه‌که‌وه به‌مه‌به‌ستی له‌نیو‌ بردنی هیزی پی‌شمه‌رگه‌ له‌ناوچه‌ی سنه،
 هی‌رش‌ی د‌پ‌دانه‌ی بو‌ سه‌ر ناوچه‌ی «پ‌مشت و میراوه» ده‌ست پیکرد.
 هی‌زی دو‌ژمن ته‌واوی ئه‌و ری‌گیانه‌ی که‌شوینی پی‌شمه‌رگه‌ی لی به‌دی
 ده‌کرا گرتبوو و، هه‌چ ری‌گیه‌کی ده‌رباز بوونی بو‌ نه‌هیش‌ت‌بو‌نه‌وه.
 پی‌شمه‌رگه‌ی دی‌موکرات دوو ری‌گیای له‌به‌ر بوو، یا ته‌سلیم بوون یان

مه رگی سه ربه زانه، بویه وهک هه همیشه ریگی دووه میان هه لئژارد. ئەوان به لئینیان دا به شانازییه وه سه ر دابنن، به لام له به رامبه ر دوژمن دا سه ر نهوی نهکن. پاش ئەو به لئینییه، هه موویان بریاریان دا به مه بهستی شکاندنی گه ماروی دوژمن ئەوهی له توانایاندا ههیه به کاری بینن، هه ر بویه ش به پیی سازماندهی و ئوسولی پارتیزانی له قۆله کانی جوړاوجوړ به رهنگاری هیرشی دوژمن بوونه وه و هیرشیان بو سه ر سه نگره کانی دوژمن کرد و چه ندین کوژراویان پی به چی هیشتن. ناوچهی «پرمشت و میراوه» ئاگر و ئاسنی به سه ردا دهباری و نوقمی گر و دووکه ل ببوو. له هه موو لایهک گرمه ی توپ و قریشکه ی بی که ی سی و هاژهی کاتیوشا و لووره ی خو مپاره دهنگی ده دایه وه و شاخ و پیده شتی دهبری و به ره و سه نگره ی رۆله کانی دیموکرات دهچوو، به لام هیزی پیشمه رگه قهت له ئاور و ئاسنی دوژمن نه ترساوه و هه ر به ره و سه نگره ی دوژمن پیشره و بیان دهکرد. ئەوهی تیکۆشه رانی دیموکرات له رۆژه کانی ۲۷، ۲۸ و ۲۹ ی گه لاویژ و له ماوه ی سی رۆژ شه ری دهسته ویه خه و سه نگره به سه نگر، سی رۆژ حه ماسه خو لقاندن و قاره مانه تی نواندن، سی رۆژ به ربه ره کانی توانیان گه ماروی دوژمن تیک بشکینن، له و به ربه ره کانیان هه که ئەگه ر به قسه بگێردریتته وه رهنگه وهک ئەفسانه یه ک بچی، چونکه سی رۆژ کاریکی سانا نییه به بی هیچ خواردن و پشوویهک، له نیو ئاگر و ئاسندا شوناسی گه ل و نیشتمان بپاریزی. به لام سه روان ئیقبال که ریم نژاد، موزه فەر تابیی، شوکروللا وهیسی، حه ببیوللا وهیسی، عه باس شه ریه تی، توفیق ئەسه دنژاد، عه بدوللا ره زایی، ئەمیری محه ممه دی، ناسری رۆسته می، محه ممه د زبایی، یه دوللا هادی، ئەمیر ئەنساری، هاشم سه لاحیان، زاهید عه لامی، حه مید یه حیه وی و عه لی حه ببی نژاد؛ ئەو ۱۶ جوامیره بوون که که لاکه دهیان کهس له هیزه کانی دوژمنیان خسته سه ر عه رز و دواچار به خوینی گه شی خو یان ئەم سه روود و حه ماسه یه یان تو مار کرد. خه لکی ناوچه ی سنه به بیستی شه هید بوونی ئەو ۱۶ قاره مانه لیوه شاوه، به داخ بوون و هه رله م کاته شدا رۆله کانی دیموکرات به شه هید بوونی هاوسه نگرانیان نهک وره یان به ر نه دا به لکوو چه ندین عه مه لیاتی سه رکه و تووانه یان به یادی ئەوان به رپوه برد.

له کوپستانه کانی سهقزه وه بو دهشتی هه به توو

رۆله کانی سهقز هه ره له کۆنه وه و به تایبه تی له ده ورانی کۆماری کوردستانه وه له مهیدانی به ره به ره کانی دژی دوو ریژی می سه ره رۆی پاشایه تی و ئیسلامیدا ده وریان بو وه و وهک هه میشه بو دیفاع له مه و جوو دییه ت و پاراستنی شه ره ف و که رامه تی گه له که یان له هه یچ کرده وه یه کی شو ر شگیرانه بو پاراستنی نیشتمان در یغان نه کرد. به تایبه تتر له گه ل به ده سه لات گه یشتنی کۆمار ئیسلامی تی کۆشه رانی ئه و مه له بنده به هه یتر ده رکه وتن و وهک ری بو ارانی شه هیدانی کۆمار و فیزو لابیگی هه رده م له مهیداندا خۆیان نیشان ده دا. سه قز له پینچ ناوچه وهک خو ر خو ره، سه رشبو، گه ورگ، تله کۆ و فه یزو لابه گی پیکهاتو وه و به شی هه ره زو ریشی کوپستانی و شاخاوین. ئه و ناوچه یه بو خه باتگیرانی دیموکرات له باری نیزامییه وه گرینیگی خۆی هه یه. به شیکی تله کۆ که پێی ده لێن پینده شتی ”بان هه به توو” یان (بان هه وه توو)، له نیوان شه ره کانی سه قز، دیوانده ره و تی کاب هه ل که وتوه و ده شتایه کی زۆره که بو مانه وه و هه ل سوورپان و مانۆردانی پێشمه رگه شوینیکی دژوار ئاسته نگ بو. هه یندیک جار به تایبه تی دوا یی میلیتاریزه بوونی ناوچه پێشمه رگه و کادری کۆمیته ی ناوچه به چه ند رۆژ سه ردانیان ده کرد و زۆر به وریایی هاتو و چویان تیدا ده کرد و هه یندیک جار ییش له گه ل هه یزی دوژمن تووشی پیکدادان ده بوون که به داخه وه چه ند کادر و پێشمه رگه ش له م ناوچه یه دا شه هید بوون. هه وینی سا لی ۱۳۶۱ هه تاوی کۆمیته ی شارستانی سه قز و هه یزی عه زیز یوسفی بریار ده دن به هه یزیکی زۆر تره وه جه وله یه ک بو ئه و ناوچه یه بکه ن و ئه گه ر لوا زه بریکیش له دوژمن بوه شین. بو ئه و مه به سه ته دوو لک پیکه وه به ره و ناوچه ی بان ”هه وه توو” وه ری که وتن. ئه م هه یزه ی حه یزب له کاتی رۆیشتن بو بان هه به توو ئیواری چوونه شوینیکی حه ساسی وهک سه ر جاده ی سه قز_ سه نه و له نیزی ک گونده کانی ”شه مسه” و ”میرا وه” جاده یان گرت و له گه ل ژماره یه کی زۆر له خه لک قسه یان کرد. دوا ی ته واو کردنی کاری سه ر جاده

پوویان له و پیده شته کردو پاش چهند روژ سهردانی چهند گوندی گهوره ی ئه و ناوچه و کوپوونه وه له گه ل خه لک و باسکردنی سیاسه تی حیزب و له قوادانی پیلانه کانی ریژیم له کاره کانی ئه و جهوله یه دا بوو. ریژیم به بوونی روژه کانی دیموکرات له و ناوچه یه کیچی که و ته که ولی و دستی به پیلانگیچی کرد که بتوانی له و ناوچه یه زه بریک له هیزی گه ل بدا. ههر بویه ش تی کو شه رانی دیموکرات به پیی ئه زموونی خو یان ده بوو شوینیک دیاری بکه ن که چیگای به ربه ره کانی هه بی بو ئه م مه به سته گوندی "زه کیوه" و "مه رانی سه روو" یان هه لپژارد. خه لکی ئه م گوندانه له باری ئابوورییه وه به به راوهرد به خه لکی ناوچه کانی دیکه وه زعیان باشتر بوو، به لام به داخه وه ژماره یه کیان فریوی ریژیمیان خواردبوو و چه کی دوژمنیان هه ل گرتبوو، و چهند گوندیکش به زور چه کدار کرابوون که له سه ر هه لسووران وه اتووچوی پيشمه رگه له م ده قه ره به ربه ستیان پیک دینا. دوا ی چهند روژ مانه وه له نیوه ی یه که می مانگی گلاویژ ده سته یه ک له گوندی «زه کی» و ده سته یه ک بو پشتیوانی له گوندی «مه ران» چیگیر کران، مه وقعیه تی گوندی زه کیوه بو زه برلیدان له دوژمن گونجاوتر بوو. چونکی دار و چه م و چهند به رزاییه کی که له دهوری خو ی هه بوو. دوا ی پووناکیی هه وا دیده بانه کان هه وال به فه رمانده کانیان ده دن که ستوونیک زه به لاهی دوژمن به چه ندین ماشینه وه به ره و ئه وان دین. به بیستنی هاتنی هیزی دوژمن فه رمانده یی هیزی پيشمه رگه بریاریان دا زه بریکی وه ها له بیر نه کراو له هیزی دوژمن بدن که له ناوچه که دا ده نگ بداته وه. ههر بویه له نیو چه م و نزیک ئاوا یی که مینیان بو داگیرکه ران دانا و دوژمنیان له داو خست و شه ریکی سه خت له به رامبه ر هیزی زوری دوژمن دستی پیکرد. شه ری ده سته ویه خه تا نزیک نیور و دریزه ی کیشا و سه ره ئه نجام هیزی داگیرکه ر تووشی شکان هات و دوو ماشینیان که و ته ده ست پيشمه رگه کان و هیزی شکاوی دوژمن گه راپیه وه بو شاری دیوانده ره. پيشمه رگه کان به پیی ئه زموونه کانی شه ری پارتیزانی ده یانزانی که دوژمن دوا ی شکستی هیزه کانی بو توله کردنه وه خو ی ریک ده خاته وه و، به هیزی زیاتر، چه ک و چولی ته یارتر و توپخانه ی قورستر پیوشوینیان ده که وئ.

ته نیا چەند پوژ دواى شەپەكە، پېشمەرگەكان بۆ كاروبارى حىزبى روو لە گوندى "گۆرباوەلى" كە لەسەر رېگاي تىكاب هەل كەوتووە دەكەن كە هەواليان پيدان هيزىكى زورى دوژمن لە ئيرانشا و گەردەنەى تىكاب خويان بۆ هيرش ئامادە كردووە. پوژى دواتر پېشمەرگەكانى هيزى عەزىز يوسفى لە چەند لاوہ هيرشى گەورەيان كرايە سەر. رېژىم دەيوست بە هيرشىكى "گازەنبورى" لە سى لاوہ لە گەمارويان بخا و لەو پيدەشتانەى "گۆرباوەلى" و "قەلا كۆن" زەربەى قورسيان لى بەدا. پېشمەرگەكان لە چەند شوين كۆكرانەوہ و بابەتى پووچەل كردنەوہى پيلانى دوژمن و گۆرپىنى تاكتىكى خويان تاوتوئى كرد. پاشان نانى شەويان خوارد و دواتر هەموو لك و پەل و دەستەكانيان ئاگادار كردەوہ كە هەركەس پارتيزانى نانى خوى هەلگرئى كە رېگايەكى دوور و دريژيان لەپيشدايە. پاش هەموو كاريكى حىزبى و پاش رېگايەكى دوور بەرى بەيان، ناوچەى بان هەوہتويان بەجئ هيشت و خويان گەياندە بەرزاييەكانى ناوچەى فەيزولابەگى بۆ لاي پشتى قەپلانتوو، پاشبلاخ و كۆركەن. بە گەيشتنيان بۆ ئەو بەرزاييە ئەگەرچى ماندوو بوون بەلام دانيا بوون بيتوو گەورەترين هيزى دوژمنيش هيرشى هينابايە، پېشمەرگە خۆپاگرى دەكا و تووشى شكانى دەكات. ماوہتە بليم ئەو جەولە سياسى و نيزامبيەى بۆ پيدەشتى بان هەوہتوو كرا، گرينگى خوى هەبوو. چونكى دوژمن لەميژبوو لەو ناوچەيە زەبرى وينەكەوتبوو و لەم جەولەيەدا ئەم زەبرەى خوارد. پېشمەرگەش هەموو سلامت بوون. لەوہ گرینگتر تاكتىكى فەرماندە بەتواناكانى حيزب ئەوہى دەرخت كە لەكاتى ئەوتودا بۆ هيرشى گەورە مجال بە دوژمن بەدى بەسەر هەوارى خاليدا بكەوئ و ئەويش ليك گریدانى هاوكارىي خەلك پېشمەرگە پيكەوہ توانى پيلانى دوژمن پووچەل بكاتەوہ، هەروہا خالتيكى ديكە ئەوہيە كۆمەليكى لاوى خوينگەرمى تازە رووى كردە ريزەكانى حيزب كە لە ئەژمار نەدەهاتن. ئەوانەش هەموو نيشانەى سياسەتى دروست و ئوسوليبى حيزب بوون كە لەلای خەلك پەسند و پيروژ بوون.

چاودیری هیژیکی په لاماردهر و لیدانی زهبریکی کاریگر

به هاتنی هیژی کوماری ئیسلامی بو کوردستان و ته مای داگیرکردنی ئه و خاکه، کوردستان هه لومه رجیکی تاییه تی به خویه وه بینی. قه لاچوکردنی خه لکی کوردستان و خاشه برکردنی کوردیه کیکی له ئامانجه کانی ریژی می تازه به دهسه لات گه یشتووی ئیسلامی بو، بویهش له هیچ جینایه تیک دهرحق به گه لی کورد دریغی نه کرد و ههر پوژی له شوینیکی کوردستان دهستیان به خوینی پوله کانی کورد سوور ده بوو. له بهرامبهر ئه و درهنده بییه ی ریژیم، خه لکی کوردستان بو دیفاع له مان و مه وجودییه تی خویمان، چه کی پاریزگارییان له شان کرد و، پول پول له هه موو چین و توژیکی کورده واری ده هاتنه ریزی حیزی دیموکراته وه. ئه گه رچی له سه ره تای شوړشدا که مئه زموونی به هیزه کانی کوردستانه وه دیار بوو، به لام سه ره رای ئه مانهش زهبری کاریگر له هیژی دوژمن دهردا. دوا ی شه ری سی مانگه و شکستی هیزه کانی ریژیم له سه راسه ری کوردستان، جاریکی دیکه هیژی کونه په رستی به چه ک و چولی زور و به پشتیوانیی فرۆکه و هیللی کوپتیر، هیرشی بو سه ر هه موو کوردستان ده ست پیکرده وه و تا سالی ۱۳۶۰ له سه رتاسه ری کوردستان به بی به کوشدانی سه دان کهس له به کریگیراوانی خوی بو گرتنی ته پوله که یه ک یا شوینیکی چوکه نه یده توانی دهستی به سه ردا بگری. له دوا ی ده سه به سه ردا گرتنی جاده سه ره کییه کان ورده ورده هیژی دوژمن له بیری هیرش کردنه سه ر شوینی مانه وه ی پیشمه رگه کان بوو. ریژیم له میژ بوو پلانی داگیرکردنی هه موو کوردستانی دارشتبوو و ههر جاره و به پیی دوخه که له شوینیکه وه به دوا ی ئه و مه به سه تیه وه بوو. ناوچه ی ره بهت له سه ره تای پاییزی سالی ۱۳۶۱ دا له لایه ن هیژی

ریشمه وه په لامار درا و پیشمه رگه کانی ئه و مه لبه نده ئالوگورپکی
 جیدی به سهر شیوهی خه باتیاندا هات. به ره به ره قوناغیکی سهخت
 له خه بات له و ناوچه یه ش چاوه پروانی هیزی پیشمه رگه ی ده کرد.
 پیشمه رگه کانی ده قهری ره بهت شه و پوژ له حالی ئاماده باشدا
 بوون. زور بهی کاته کان له سه نگره دا و ته نانهت هه تا به یانی بو سه یان بو
 هیزی دوژمن ده ناوه. پاییزی سالی ۱۳۶۱ ئه گه رچی ئیمکاناتی پیوه ندی
 گرتن له و په ری لاوازیدا بو، به لام پیوه ندی خه لک و پیشمه رگه هینده
 به هیز بوو که به شیکی له و بو شاییه ی پر کرد بووه. چهنده و توویه ک له
 پاییز تیپه ر ببوو، پیشمه رگه تازه له که مین گه رابوونه وه بو نیو گوندی
 «هه مران» له چهنده کیلومتری ره بهت که بنکه ی لکی ۲ مینه شه م
 له وی جیگیر ببوو. له و هه لومه رجه دا که پیوه ندی گرتن زور ئه ستم بوو،
 هیشتا پیشمه رگه کانی که مین به ته وای نه حه سابوونه وه هه والیان هینا
 که دوژمن له به ری سه رده شته وه له لای گوندی «کاله ده ری» له چومی
 که لوی په ریوته وه و له بانوی کاله ده ری له سهر زه و بیه کی پروت
 و قووت سه نگره ربه ندیبه کی باشیان به ته لیسه گل دروست کردوه. بو
 ئه وه ی ده رفه تیک دروست بکه ن که له و گوندانه زه بریک هه م له خه لک
 هه م له پیشمه رگه بده ن. کاتیک هه والی هاتنی دوژمن به فه رمانده رانی
 پیشمه رگه گه یشته به پیی ئوسوولی شه ر و هه لکه وته ی جوغرافیایی
 ناوچه، هه شته پیشمه رگه دیاری ده کری بو له ژیر چاودیری خستنی
 ئه و هیزه، ئه وانیش به پیی ئه زمونی خو یان به نیو دار و ده وه نه کانی
 ئه و ده قهره دا خو یان له هیزی دوژمن نزیک کرده وه و خستیانه
 ژیر چاوه دیری بو ئه وه ی پرونی که نه وه به چ مه به سستیک هاتوون.
 هیزی دوژمن که زیاتر له سه د که س ده بوو، هیچ هه سستی به و
 ۸ پیشمه رگه یه ی که بو چاودیری ئه وان نزیک ببوونه وه نه کردبوو.
 دمه و ئیواره یه وه ک ده لین شه و قه لای مه ردانه، ئه و پیشمه رگانه
 بیریان له وه ده کرده وه که زه بریک له و هیزه بده ن به لام کاریک بوو
 له و په ری سهختی و دژواریدا. ئه وه بووه هوی مه قو مه قوی نیوان
 پیشمه رگه کان، ئایا به ۸ که س ده کری ئه و هیزه ناچار به پاشه کشی
 بکه ن؟ پیشمه رگه کان هیشتا بریاری شه ریان نه دا بوو که هیزی دوژمن
 سه نگره رکانیان رووخاند و پاش ماوه یه ک کوله پشستی به کوله وه

ئاماده بوون، که بۆ پیشمه‌رگه‌کانیش ږوون نه‌بوو مه‌به‌ستیان چیه! هیزی دوژمن کو بۆوه. ئه‌و ۸ قاره‌مانه‌ی مه‌یدانی خه‌بات و تیکۆشان له ده‌ست و تفه‌نگی خویان ږادیت زه‌بریکی باش له دوژمن بوه‌شینن، بۆیه به‌یه‌که‌وه به‌ناوی «بژی دیموکرات» ده‌سپړیږیان له هیزی زوری دوژمن کرد و سه‌ریان لی شیواندن و له ماوه‌یه‌کی کورتدا زیاتر له ۶۰ که‌س له هیزی دوژمن کوژرا و، ئه‌وه‌ی توانی خوی دهرباز بکا ږووی له ده‌راوی «کانی گویز» و «گورگاوئ» کرد، به‌لام غافل له‌وه‌ی ده‌سته‌یه‌کی دیکه له تیکۆشه‌رانی دیموکرات له چۆمی «هورمزاوئ» شوږ بوونه‌ته‌وه سه‌ر چۆمی له ده‌راوی گورگاوئ و، پیشیان به‌و به‌شه‌ی که ږایان ده‌کرد گرت و ئه‌وه‌ی توانیووی ږا بکا ئیدی له‌وی ده‌رچوونی مه‌حال بوو. له‌و هیزه‌ زیاتر له سه‌د که‌سییه‌ی دوژمن ته‌نیا ژماره‌یه‌کی زور که‌م توانیان له چۆمی که‌لوی بپه‌رنه‌وه و دهرباز بن. له‌سه‌ر یه‌ک تا کوټایی شه‌ر نزیک به‌ سه‌د که‌س کوژران. ئه‌وه‌ی گرینگه له‌و شه‌رده‌ا له شوین و له کات و ساتیکی هه‌ستیاردا که هیزیکی زوری دوژمن ته‌نیا به‌ دوو ده‌سته‌ی چوکه له پیشمه‌رگه‌کانی دیموکرات زه‌بریکی کوشنده و له‌بیر نه‌کراویان به‌ر که‌وت. له‌وه گرینگتر ئه‌وه‌یه که نزیک به‌ سه‌د که‌س له هیزی دوژمن کوژرا به‌لام له هیزی پیشمه‌رگه هیه‌چ که‌س تنۆکه خوینیک له لووتی نه‌هات. گرینتر له هه‌موو ئه‌وانه، شکستی ئه‌م هیزه‌ی ږیژیم نه‌ک وره‌ی باقی هیزه‌کانی دیکه‌ی تیک قرماند، به‌لکوو زور به‌ ده‌گمن له پاش ئه‌و عه‌مه‌لیاته ده‌یانتوانی ږوو بکه‌نه جیگا و شوینیک که هه‌ستیان کردبا پیشمه‌رگه‌ی لیه. له‌لایه‌کی دیکه‌شه‌وه چه‌ند قات وره‌ی خه‌لک و پیشمه‌رگه پاش وه‌شانندی ئه‌و زه‌بره گورچکبه‌ به‌رز بۆوه.

جاشسازی و جاشپهروهی، پیلانیك و شكستیكى دیکه بو ریژیم

كۆماری ئیسلامی له گه‌ل گه‌یشتنی به ده‌سه‌لات هه‌ر زوو سیاسه‌تی سه‌ركوتی كه‌مینه ئه‌تتیکیه‌كانی گرته‌ به‌ر و له‌و نێوه‌شدا ئه‌وپه‌ری له‌سه‌ر نه‌ته‌وه‌ی كورد بوو. له‌كوردستان بو ئه‌وه‌ی هیژمۆنی خۆی داسه‌پینی به‌هه‌موو شیوه‌یه‌ك و له‌هه‌موو ئیمكاناتی به‌رده‌ستی و هه‌موو جو‌ره‌ تاكتیکی نيزامی بو‌ خاشه‌پرکردنی جوولانه‌وه‌ی كورد كه‌لكی وه‌رده‌گرت. حیزبی دیموکراتی كوردستان هه‌ر له‌سه‌ره‌تاوه‌ هه‌موو هه‌ولێکی ئه‌وه‌ بوو كه‌ رینگه‌یه‌کی گونجاو بو‌ چاره‌سه‌ری پرسى نه‌ته‌وه‌ی كورد بدۆزیته‌وه‌. به‌لام هه‌موو هه‌وله‌كانی بی ئاکام مایه‌وه‌ و كۆماری ئیسلامی زۆر بی به‌زه‌بیانه‌ هێرشى كرده‌ سه‌ر خه‌لكی كوردستان و، هیژی پیشمه‌رگه‌ش وه‌ك قه‌لایه‌ك له‌ كوردستان خۆراگری له‌ به‌رامبه‌ر له‌شكری ره‌شى ئیسلامیدا نیشان دا. ریژیم له‌سه‌ره‌تاوه‌ له‌هه‌ستی مه‌زه‌بى و عه‌شیره‌ی كه‌لكی وه‌رگرت و توانی ژماره‌یه‌ك خه‌لكی ساویكه‌هه‌لفریوینی و به‌دژی پۆله‌كانی گه‌لی كوردی به‌كارى هینان. ئه‌لحه‌ق له‌ هیندیک شوینیش بوونه‌ كۆسپی سه‌ر رینگای جوولانه‌وه‌ و له‌ جووله‌ی پیشمه‌رگه‌شدا بوونه‌ كۆسپی سه‌ر رینگای تیکۆشان. ده‌مانه‌ه‌وئ له‌ «هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رش» ی ئه‌مجاره‌دا ئه‌و لایه‌نه‌ بپیکین كه‌ چۆن خه‌لك و شیار بوته‌وه‌ و به‌كاره‌ینانی تاكتیکی ریژیم له‌ به‌رامبه‌ر هیژی پیشمه‌رگه‌ به‌ وشیاری و هاوکاری خه‌لك له‌گه‌ل پیشمه‌رگه‌ نه‌ك پووچه‌ل بوته‌وه‌ به‌لكوو دوژمن زه‌بری قه‌ره‌بوو نه‌كراویشی لیکه‌وتوو. دیاره‌ی جاشسازی له‌ قاموسى كۆماری ئیسلامیدا به‌ شیوه‌ی جو‌راو‌جۆر زوو سه‌ری هه‌لدا و، به‌لام له‌گه‌ل ئه‌وه‌دا هه‌ر زووش هه‌لخه‌له‌تاوه‌كان چه‌کیان فری دهدا و ئاماده‌ نه‌بوون شه‌ری دژی پیشمه‌رگه‌ بکه‌ن و، ئه‌وه‌ش له‌وه‌ سه‌رچاوه‌ی ده‌گرت كه‌ سیاسه‌تی ئوسوولی حیزبی دیموکرات یارمه‌تی زیاتری به‌ توندتر بوونی ئه‌و په‌وته‌ کرد و لێزه‌دا به‌ تاییه‌تی باس له‌ ناوچه‌ی هه‌وشار و چۆنیه‌تی به‌ره‌و‌پوو بوونیان له‌گه‌ل ئه‌م سیاسه‌ته‌دا ده‌که‌ین.

پاش چه ند سال شه ر له كوردستان، ناوچه ی هه وشار به كێك له ناوچه گرینگه كانی كوردستان به هۆی هاوسنوور بوون له گه ل ئازهریهه كانی گرینگیهه كی زۆری پێ ده درا. خه لکی خه با تگێری دیموکرات په روه ری ئەم ناوچه یه، هه میشه به ده وه لایه نگرى حیزبى دیموکراتى كوردستان بوون و باشتترین و به وه فاترین رۆله كانی خۆیان ره وانیه ی ریزه كانی هیزی پێشمه رگه ی كوردستان كرده و، زۆریش ئازایانه دژ به سیاسه تی چه په لى كۆمارى ئیسلامى وه ستاونه ته وه. هیزی قاره مانى هه وشار له زۆر به ی ناوچه كان و به نده نه كانی هه وشار له ریزی پێشمه رگه كانی حیزبدا قاره مانه تی و ئازایه تیی كه م وینه یان نواندوه كه بۆ هه تا هه تیه له میژووی خه بات و به ره به ره كانی گه له كه ماندا به ریزه وه یادی ده كرى. سیاسه تی جاشسازى له ناوچه ی هه وشاریش كه متر له ناوچه كانی دیکه نه بوو. به لام كۆمارى ئیسلامى سه ره رپای شكستى سیاسه تی جاش په روه ری ده ستى هه لنه گرت. په ره پیدانى سیاسه تی كوردستانى كردنى شه رپى كرده ئامانج، واته له جیات ئەوه ی هیزی داگیركه رى خۆی بێنى له كوردستان به كوشنیان بدا شه ره كه ی ده كرده كوردستانى و شه رپى كوردی به كورد ده كرد. جا هه ر به م مه به سته له ئاستیكى به ربلاودا ده ستیان كرد به سیاسه تی جاشسازى و به زۆر چه كدار كردنى خه لك، كه ئەم سیاسه ته زۆر به زیانى جوولانه وه ی كورد بوو. بۆ به ره رپه رچ دانه وه ی پیلانى گلاوى رێژیم، له سه راسه رى كوردستان رادیۆ كوردستان له لایه ك، كادر و پێشمه رگه كانی ناوچه و خه لکی وشیارى كوردستانیش له لایه كى دیکه وه شان به شانى رۆله كانیان هه موو ئەو كه سانه و بنه ماله كانیان ئاگدار كرده وه كه ئەو پرۆژه ی رێژیم هۆنیویه ته وه زۆر مه تر سیداره. بۆ دژایه تی له گه ل ئەم پیلانه ی رێژیم حیزبى دیموکرات به هه ر شیویه یه كى گونجاو به ره وپووی ده بۆوه، چ به كارى ته بلیغى چ به كرده وه له بارى نیزامى. تيكوشه رانى دیموکراتیش له ناوچه ی هه وشار به هه موو شیویه یه ك ده ستیان به ته بلیغاتی خۆیان كرد و چه ندین عه مه لیاتی ئازایانه یان به رپۆه برد. ئەم عه مه لیاتانه رۆلێكى زۆر گرینگیان له تيكشكاندنى وه رى هیزه كانی دوژمندا هه بوو. یه ك له وه عه مه لیاتانه كه به مه به سته ی خاشه بر كردنى ئەم پیلانه بوو، بریتى بوو له هیرشیکى جوامیرانه بۆ سه ر ئاواى «قه ره زاخ» كه خه لکی ئەو ئاواویه یان به زۆر چه كدار كردبوو و،

له گه ل ئه وه شدا هیزیکي دژی گه لیبی پاسدار مۆلگهی لی دامه زرانده بوو. وهک باسمان کرد ریژیم به پیچه وانه ی ناوچه کانی دیکه، له ناوچه ی هه وشار به جیاوازییه وه سیاسه تی خوی به ریوه ده برد. خه لکی ناوچه ی هه وشار به هوی تیکه لبوونیان له گه ل خه لکی ئازهری دوخه که یان جیاوازتر بوو، هه ر ئه مه ش ببوو هوی ئه وه ریژیم گرینگی یه کی زیاتر بدا به م ناوچه یه و دابه زانندی سیاسه ت و پیلانه کانی خوی له ویدا چرتر بکاته وه، بۆ ئه وه ی وا نیشان بدا خه لکی ئه م ناوچه یه پشتیوانی له سیاسه ته کانی ریژیم ده کن. به لام عه مه لیاتی ئازایانه و گرتنی چه ندین پایه گا و نانه وه ی چه ندین که مین ترسی خسته نیو دلی هیزه کانی ریژیم، هه ر بویه ش له و شوینانه ی خه لکیان چه کدار کردبوو هیزیکي سپای پاسدارانیان له نیو گونده کان یا له ده وروو به ره که ی جیگیر ده کرد. هیزی قاره منی هه وشاری خویناوی به رنامه یه کی عه مه لیاتی ریکوپیکیان دارشت که بتوان گوندی «قه ره زاخ» له هیزی دوژمن پاک بکه نه وه و پاشان هه موو چه کوچۆلی به زۆر چه کدارکراوان کو بکه نه وه. به پیتی ئوسوولی شه ر له پیشدا هه موو ئاگاداری جموچۆله کانی هیزی ریژیمیان به ده ست هینا و پاشان ئه رکی هه موو به رپرس و پیشمه رگه کانیان دیاری کرد. گشت ریگاکانی هاتوچۆی نیو گوند خرایه ژیر ده ستی خویان و، هه روه ها ئه وکه سانه ی لایه نگری پیشمه رگه بوون و ئاگاداری عه مه لیات بوون که لکیان لی وه رگیرا. دوا ی هه موو ئه وانه کاتزمیری پینج و نیوی دوانیوه رۆی رۆژی عی گه لاریژی سالی ۱۳۶۴ی هه تاوی خه با تگیزانی دیموکرات به قرمه ی چه که کانیان بیده نگییان شکاند و سه ریان له هیزی دوژمن شیواند. شه ر سات له گه ل سات گه رمتر ده بوو، به جو ریک پاش یه ک سه عات شه ر ته نیا چه ند که س له هیزی دوژمن خویان له مالان شارده بووه که ئه وانیش به هه لمه تیکی کوتوپر و ئازایانه و به هاوکاری خه لک له گه ل هیزی پیشمه رگه نه یانتوانی ده رباز بن. پاش یه ک سه عات و نیو شه ر ده یان که س له هیزه کانی ریژیم کوژران و بریندار بوون و به دیل گیران و، هیزی پیشمه رگه ش هیه زه بریکی وی نه که وت له م عه مه لیاته دا. هه روه ها به ده یان قه بزه چه کوچۆل بووه ده سکه وتی فیداکارانی ناوچه ی هه وشار. به مجوره کورانی لیوه شاوه ی هه وشار توانیان پیلانی به ربلای ریژیم پوچه ل بکه نه وه و ده سکه وتیکی دیکه بۆ هیزی قاره منی هه وشار تۆمار بکه ن.

ئهو ئاگره ی هیزی «ئاگری» له سه ر پشتی دوژمن کردیه وه

میژووی حیزبی دیموکرات پراوپره له فیداکاریی رۆله کانی و له مباره وه له بست به بستی خاکی پیروزی کوردستان پارێزگاریی کردوه و، به هایان بو داوه، به لام ئیمه نابێ ته نیا چاو له شانازییه کان بکهین چونکه ئه گهر ههر ئه وان ببینین و چاو به خاله لاوازه کاندانه خشین ئه گهری دوویات بوونه وهی هه له کان زور ده بێ. میژووی حیزبی دیموکرات ته نیا سه رکه وتنه کان نییه به لکوو ئه وه نزیك به سی چاره گه سه ده یه، به هه وراز و نشیودا تیپه ریوه و پاشه کشه و هه ستانه وه و گورینی شیوه کانی خه بات و ... هه موو ئه وان به خوشی و ناخوشییه کانییه وه پیکهینه ری راستی میژووی حیزبن. گه لی کورد له رۆژه لاتی کوردستان به هو ی پشینیه ی میژووی و تیگه یشتووی سیاسی زور زوتر له به شه کانی دیکه ی ئێران، ماهیه تی چه په ل و نیوه روکی فاشیستی ریژی می کوماری ئیسلامی بناسن. هه ربو یه ش له سه رتاسه ری کوردستان به بانگه وازی حیزبه وه بو پاراستنی خاکی نیشتمان هاتن و دهسته دهسته چه کی خوراگریان ده کرده شان و، له هه موو شیوه یه کی خه بات به تاییه تی خه باتی چه کداری له به رامبه ر ئه و ریژی مه درنده یه وه ستانه وه، هه ره وه ش بووه هو ی ئه وه ی به رپرسایه تی دوو ئه رکی گرینگیان بکه ویته سه رشان. یه که م: هه لگرتنی چه کی دیفاع له مافه کانی گه لی کورد و چوونه سه نگه ری پێشه وه ی خه بات. دووه م: ئه و خه بات و گیانبازییه هه سته دلسوزی و لایه نگری هه موو ئازادبخوازی به شه کانی دیکه ی ئێرانی بو لای گه لی کورد راکیشابوو. له لایه کی دیکه ش خه لکی تیکۆشه ری کوردستان به هه ست کردن به ئه رکه قورسه میژووییه که ی خویان، بوونه قه لایه ک بو قاره مانانی دیموکرات که له پشت ئه و قه لایه زه بری

کاریگه‌ریان له دوژمن ده‌وه‌شانده. بۆیه‌ش خه‌بات و تیکۆشانی هیژی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان له نزیک به ۲۰ سالی ره‌به‌ق نه‌ک یه‌کیک له شانازییه‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان، به‌لکوو وه‌ک ئاماژمه پیندا له‌لایهن هه‌موو گه‌لانی ئی‌رانه‌وه نیشانه‌ی هیوا بوو. زه‌بره کاریگه‌ره یه‌ک له‌دوای یه‌که‌کانی پیشمه‌رگه دوژمنی سه‌رسام ده‌کرد.

«هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌پش» باس له قاره‌مانه‌تیی هیژی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان که به‌دژی داگیرکه‌رانی کوردستانه‌وه ده‌چوون، ده‌کا. ئه‌وه‌ی لی‌ره باسی ده‌که‌ین ته‌نیا لاپه‌ره‌یه‌که له لاپه‌ره زێ‌پینه‌کانی هیژی «ئاگری» ی قاره‌مان که به‌ده‌یان و سه‌دان عه‌مه‌لیاتی سه‌ره‌رزانه‌ی له ناوچه‌ی شیمالی کوردستان به‌دژی هیزه‌کانی کۆماری تیرۆریزمی ئیسلامی به‌رپوه بردوه. باسکردن له هیژی «ئاگری» ی قاره‌مان له‌و چهند لاپه‌ره‌یه‌دا ناکرئ، ئه‌وه‌ی لی‌ره باس ده‌کرئ ته‌نیا گو‌شه‌یه‌کی چوکه له به‌رخۆدان و فیداکاریی رۆله‌کانی ئهم هیزه‌یه. چونکی قاره‌مانانی هیژی ئاگری رۆژ نه‌بوو که سه‌ری دوژمن له تاشه‌به‌رده‌کانی ئه‌و مه‌لبه‌نده نه‌دن و هه‌ر رۆژی له گو‌شه‌یه‌کی ئه‌و ده‌قه‌ره به نانه‌وه‌ی که‌مین و به‌ره‌رچدانه‌وه‌ی هیژی په‌لامارده‌ر و به‌هیرش کردنه سه‌ر پایه‌گا‌کانی دوژمن و ده‌ست به‌سه‌ردا گرتنیان، شانازی بو‌ خو‌یان و سه‌ره‌رزیی حیزب و گه‌له‌که‌یان به‌ دیاری ده‌هیتا.

له ته‌واوی رۆژ و مانگه‌کانی سال ئه‌و تیکۆشه‌رانه له‌و ناوچه‌یه حزووریان بووه و ته‌نانه‌ت زۆر جار بو‌ مانه‌وه له‌نیو خه‌لکی خو‌یان مایه‌ی زۆریان داناوه. هه‌ر کۆری ئه‌و تیکۆشه‌رانه که ته‌ژی له پیشمه‌رگه قاره‌مان و فه‌رمانده‌ی به‌توانا بوو به‌گه‌لاله‌ی ریکوپینک دوژمنیان ده‌ته‌زاند.

ئه‌وه‌ی باسی ده‌که‌ین رۆژی ۷ی گه‌لاویژی سالی ۱۳۷۰ رپووی دا. به‌پیی هه‌موو ئوسوولیکی شه‌ری پارتیزانی، هیژی پیشمه‌رگه کاروباری پیوه‌نیدار به‌ شناساییه‌وه به‌وپه‌ری سه‌رنجه‌وه له‌ژیر فه‌رمانی فه‌رمانده‌دا به‌رپوه برد و، دواتر نه‌هینیه‌کانی عه‌مه‌لیات، پاراستن و دابه‌شکردنی ئه‌رکی هه‌رکام له ده‌سته‌کان بو‌ شوینی خو‌ی دیاری کرا و، به‌پیی ئوسوولی شه‌ر هه‌رکه‌س له کاتی خو‌ی و له جیگه‌ی خو‌ی ئاماده بوو. کاتژمیری ۸ی دوانیوه‌رپووی رۆژی ۷ی گه‌لاویژ، به

مه به سستی زه برلیدان له هیژی دوژمن له نزیك ئاواپی «سولتانی» له ناوچهی سووما چوونه که مینه وه و چاوه پروانی هیژی دوژمن مانه وه، ته نیا نیو سعات له که میندا بوون که گرووهیکی زه ربه تی دوژمن که وه ته داو. ئەو هیزه هیچکات چاوه پروانی ئەوهی نه ده کرد که له شوینیکی ئەوتو و له کاتیکی ئاوادا، بکه ویتته بو سهی هیژی دیموکراته وه. له پر دهنگی تفهنگی تیکۆشه رانی دیموکرات له ناوچهی سووما دلی هیژی دوژمنی داخوړپاند. هیژی دوژمن هه ر که که وه ته بهر ده سپرێژی هیژی پیشمه رگه وه ک پیشه یی هه میشه یی خویان سه ریان لی شیوا و توانای ده سکر دنه وه یان لی برا. ئاگری چه کی قاره مانانی هیژی «ئاگری» ئەوه ند ه توند بوو که له ماوه یه کی زور که م گرووهی زه ربه تی دوژمنی لیک هه لته کاند و ده رفه تی ده ست کرد نه وه یان پی نه دان. له و که مینه دا که لاپه ره یه کی پر له شانازی دیکه یان بو هیژی «ئاگری» تو مار کرد، نزیك به ۴۰ که س له به کریگیروانی سپای پاسدارانی ریژیم کوژران و چه ند که سیش به دیل گیران، هه ر له و عه مه لیا ته دا ده سکه وتی پارتیزانانی دیموکرات له و مه یدان ه دا ده یان قه بز ه چه کی جوړاوجوړ و، به هه زاران فیشه ک بوو. گه لاله ی عه مه لیا ت به جوړیک دا ریژرا که ده سته یه کی دیکه بو ئەوهی پایه گای دوژمن له ئاواپی سولتانی نه توانی به یارمه تی له داو که وتوو ده کانه وه بی و، یان ناوچه توپباران بکا، دایانه بهر ده سپرێژی ئاوری چه که کانیا ن و بو ماوی پتر له سه عاتیك ئەو مۆلگه یان ئاگر باران کرد. ئەوهی گرینگه و جیگای ئاماژه یه که له ناوچه یه کی سه خت و میلیتاریزه توانیا ن زه بریکی باش له په یکه ری هیژی کو ماری ئیسلامی بدن و قاره مانانی دوژمن شکی نی «ئاگری» له کو تاییدا بو خو یان هه موو سلامه ت بوون، گرینگ تر له وانه ئەو ناوچه یه به چه ندین پایه گا و گرووهی زه ربه تی هیژی داگیر که ر ته نرابوو، به لام کو رانی دیموکرات توانیا ن ئەرکی شوړشگیزانه ی خو یان له و ده قه ره به ریوه به رن و، هه موویان به سه روودی «بو پیشه وه ئەی کوردی ئازا» تیکه ل به خو شحالیی خه لکی ناوچه، هاتنه وه به ره و سه نگه ره کانی خو یان.

گرتنی ههوت پایه گاکهی مهلبهندی سنۆ

ئاشکرایه خهبات و تیکۆشانی ههر حیزبیکهی سیاسی بهبی پالپشتیی کۆمه لانی خه لک ناتوانی تیکۆشانه کهی بهردهوام بی، حیزبیکهی سیاسی دهبی به لانی که مه وه به شیکهی ههره زۆر له داخواییهکانی خه لک له بهرنامه و پیژه وه کهیدا رهنگ بداته وه. رۆله تیکۆشه رهکانی حیزبی دیموکرات بهردهوام له نیۆ خه لکدا بوون و زیاتر دروشم و سیاسه تی حیزبه کهیان بۆ خه لک شی ده کرده وه، ئەم له گه ل و له نیۆ خه لک بوونه هه می شه بۆته هۆی راکیشانی سه رنج و هاوسۆزیی خه لک به رامبه ر به هیزی پيشمه رگه و حیزبی دیموکراتی کوردستان. پیوه ندیی دوو هیزی پيشمه رگه و خه لک توانیویه تی زۆر کاری گه وره و له بیر نه کراو له میژووی به رخۆدان و خۆپاگری له مهیدانی خهبات و تیکۆشاندا بۆ گه لی کورد و ئەم حیزبه له رۆژه لاتی کوردستان تۆمار بکا. به دوای شه ری داسه پاوی ده وله تی ناوه ندی به سه ر کوردستاندا، له و نیوه دا خه لکی کوردستان ته نیا ریگه ی به رخۆدانیان بۆ ما بۆوه، ئەوانیش به ههر شیوه یه ک که بۆیان ده کرا دژایه تی خۆیان له گه ل داگیرکه ران ده رده بری، یا راسته وخۆ ده بوونه پيشمه رگه و یا خود پالپشتی ئەم هیزه خه لکییه. له و په لاماره ی کۆماری ئیسلامی که بۆ سه راسه ری کوردستان کرا، ناوچه ی سنۆش بیبه ش نه بوو له مالویرانی و کوشتوبره کانی. ههر جاری گونديک و شوینیک ده که وته به ر په لاماری هیزی درنده ی ریژیمی ئیسلامی و خه لکی زۆر گوندی ئەو ده قه ره وه ک حه لبی، کویکان، سۆفیان، گونده ویله و که ریزه ی شاکان و چه ندین شوینی دیکه رووبه رووی قه تلوعام و ویرانی بوونه وه. کوشتنی خه لکی بی تاوانی کوردستان له و سالانه دا بووه هۆی نیشان

دانی دژکرده وهی خه لکی ئەم دهقهره و بو ئەم مه بهسته ش خه لکانیکی زور ریزی پرله شانازی حیزی دیموکرات و هیزی سمکویان هه لبژارد. پيشمه رگه قاره مانه کانی ئەو مه لبه نده هه ر پوژئی له شوینیکه وه به رپه رچی هیرشی هیزی کوماری ئیسلامییان ده دایه وه. هیزی ریژیم له دوای داگیرکردنه وهی شاری شنو به مه به سستی زیاتر جیگیر بوون له وه مه لبه نده دا، هیزیکی زوری له م پیناوه دا ته رخان کرد. ئەم سیاسه ته ی ریژیم هه تا کوتای دهیه ی ۱۳۶۰ی هه تاوی به کوژرانی هه زاران که س له سه راسه ری کوردستان له سوئنگه ی شه ری قاره مانانه ی هیزه کانی دیموکراته وه دریزه ی کیشا، که شاری شنوش یه کیک له وه شوینانه بوو. ناوچه ی شنو وه ک هه میشه پشت و په نای هیزی پيشمه رگه بووه. شنو له ناوچه کانی نه لوس، حه سه ن نووران، دۆل و ده شته بیل و سینگان پیک هاتوه. له وه شاره چووکه یه دا قاره مانانی ئەو مه لبه نده به ده یان و سه دان عه مه لیاتیان دژی داگیرکه ران به ریوه برد. له دوای گرتنه وهی هه موو ناوچه کان و دانانی چه ندین پایه گا له به رزاییه کان و، چه ندین گرووهی زه ربه ته ی گه رۆک له ناوچه ی شنو، پيشمه رگه ئازاکانی دیموکرات به هاوکاری خه لکی دلسۆزی ئەو ناوچه یه بریاریان دا زه بریکی گاریگه ر له هیزی ریژیم بوه شینن، که تا ئیستاش تامی تالی ئەو زه بره هیزی دوژمنی تاساندوه. به وه پنیه فه رمانده رانی هیزی پيشمه رگه له وه ناوچه یه تیمیکی شناساییان بو چه ندین پایه گا له ناوچه ی گه لی گاده ران به ری کرد. پيشمه رگه کان به مه به سستی هه لسه نگانندی ورده کارییه کانی ئەو پایه گایانه و، هه روه ها هه موو جوړه حه ره که ت و هاتوچۆ و ئیمکانات و چه ک و چۆلی ۷ پایه گا ئەره کردار کران و، خالی ستراتیژی و پیکانی ئامانجی عه مه لیات له نیو به رپرسان و فه رمانده رانی پيشمه رگه لیک درایه وه. پاشان به شیوه ی ئوسوولی خۆی له شه ردا، تیمی تایبه ت به سه ر به شی جوړاوجوړدا وه ک هیرش، پشتیوانی، بریندار، شه هید، ده سکه وت و ... دابه ش و دیاری کران، که له سی به شی سه ره کیی پوژ، کاتی عه مه لیات و شویندا ده ست به کار بن. تیکۆشه رانی مه دیدانی خه بات و تیکۆشانی ده قه ری شنو بو به ریوه بردنی عه مه لیاتی گه لاله کراو و، زه بر لیدان له هیزه کانی دوژمنی گه لی کورد، پوژئی ۲۳ی پووشپه ری سالی ۱۳۶۵ی هه تاوی سه عاتی ۵ی به یانی،

توانیان هاوکات ۷ پایه‌گای ریژیم له به‌رزاییه‌کانی «گرده‌سور» به‌پینی به‌نامه‌ی دیاری کراو بیکن. کاتژمیری هی به‌یانی هه‌مان رۆژ، له هیزی دوژمن له‌و مؤلگانه‌نزیک بوونه‌وه و هیرشیان کرده‌سهر‌ئو شوینانه و، ده‌ستیان به‌سهر هه‌موویاندا گرت و تefرو توونایان کردن. له جه‌ریانی گرتنی پایه‌گا و به‌پینی گه‌لاله‌ی دیاریکراو ده‌سته‌یه‌کی دیکه له تیکۆشه‌رانی دیموکرات له‌سهر ریگای هاتنی هیزی یارمه‌تیدهر که‌مینیان دانایه‌وه و، له‌و که‌مینده‌دا ماشینیکی دوژمن که‌وته که‌مین و لیک بلاو بۆه، ئه‌وه له‌ کاتیکدا بوو که هیزی دوژمن ئاگاداری هیزی پیشمه‌رگه له‌ ناوچه‌دا بوو و، له‌ ئاماده‌باشی ته‌واودا بوو که قاره‌مانانی دیموکرات توانیان له‌ به‌ره‌به‌یانیی ئه‌و رۆژه‌ی مانگی پووشپه‌ردا حه‌ماسه‌یه‌کی پرله‌شانازی بۆ گه‌ل و نیشتمان بخولقینن و، به‌ خوینی ۲ تیکۆشه‌ری ریگای خه‌بات به‌ ناوه‌کانی شه‌هاب سه‌یادی و سه‌دیق رۆسته‌م‌نژاد لاپه‌ره‌کانی میژووی خه‌باتی نه‌ته‌وه‌که‌مان له‌ ده‌قه‌ری شنۆ بنوسنه‌وه. ئه‌و قاره‌مانانه به‌ خوینی دوو رۆله‌ی نیشتمان توانیان ۷ پایه‌گا بگرن، نزیک به‌ ۷۰ که‌س له‌هیزی دوژمن بکوژن و ده‌یان چه‌کی جوراوجۆر به‌ده‌سکه‌وت بگرن و، به‌هه‌زاران فیشه‌ک بوو به‌ده‌سکه‌وتی تیکۆشه‌رانی ریگه‌ی خه‌بات. به‌لام ئه‌وه‌ی گرینگه له‌هه‌لومه‌رجیکدا ئه‌و عه‌مه‌لیاته به‌رپۆه‌چوو که جیگه‌ی خۆی له‌ دلی نه‌ته‌وه‌ی کورددا له‌هه‌موو ناوچه‌کانی کوردستان کرده‌وه. ئه‌وه له‌ کاتیکدا بوو که له‌ ناوچه‌ی شنۆ و ده‌وروبه‌ر زۆر که‌م پووناکایی ده‌بینرا و، کاریگه‌ریی ئه‌و عه‌مه‌لیاته له‌سهر هه‌موو به‌شه‌کانی کوردستان ره‌نگی دایه‌وه و میژووش له‌ لاپه‌ره‌کانی خۆی جیگه‌ی تایبه‌تی بۆ کرده‌وه. ئه‌م عه‌مه‌لیاته به‌هیزه له‌و سالانه‌دا به‌رپۆه‌چوو که بیجگه له‌ حیزبی دیموکرات هیچ هیژیکی دیکه له‌ مه‌یداندا نه‌بوو که بتوانی لاپه‌ره‌کانی میژوو به‌و شیوه له‌ رۆژه‌لاتی کوردستان بنه‌خشینی. له‌ لایه‌کی دیکه‌شه‌وه دانانی پایه‌گا نه‌یتوانی چاره‌ی هیزه‌کانی ریژیم له‌و ناوچه‌یه و له‌ سه‌رتاسه‌ری کوردستان بکا.

به‌ره‌کانیی هیژی «دمدم» و زه‌بوونی دوژمن

به‌دوای داگیرکردنی شاره‌کان و جاده سهره‌کییه‌کانی نیوان شاره‌کان ئالوگۆریکی قوول به‌سهر تیکۆشانی نیزامیی حیزبی دیموکراتدا هات. شه‌ری پیشمه‌رگه له شیوه‌ی جبهه‌یییه‌وه بۆ نیوه‌جبهه‌یی و پارتیزانی گواسترایه‌وه و به‌م کاره‌ش تیچوویه‌کی زۆری دا تا توانی خووی له‌گه‌ل هه‌لومه‌رجی نووی ریک بخا. پیشمه‌رگه‌کانی کوردستان هه‌ر له سهره‌تای ده‌یه‌ی شه‌سته‌وه رۆژ له‌گه‌ل رۆژ به‌کۆکردنه‌وه‌ی ئەزموونی زیاتر توانییان زه‌بری کاریگه‌ر له‌سهر جاده‌کان، نیوشاره‌کان، ده‌وروبه‌ری گونده‌کان و شاخه‌کانی کوردستان له‌هیژی دوژمن بوه‌شین. هه‌ر له‌وکاته‌دا و له‌وه‌لومه‌رجه‌دا ده‌سکه‌وتی باش و زه‌بری گیانی و مالیی گه‌وره‌ی له‌هیژی داگیر ده‌دا و، ته‌نانه‌ت به‌شیوه‌یه‌ک که‌هیژی پیشمه‌رگه ئەوه‌نده‌ گرینگی به‌تیکۆشانی خووی ده‌دا به‌فیشه‌که‌کانی دوژمن، خودی خوینی پی‌راو ده‌کرد. ئەوه‌ بۆ رێژیم ده‌ردیکی گران و چاره‌سهر نه‌کراو بوو. به‌و پێیه‌هه‌رکات رێژیم په‌لاماری شوینیکی پیشمه‌رگه‌ی دابایه‌ و نیازی داگیرکردنی بوايه‌ به‌ده‌یان و سه‌دان که‌سی به‌کوشت ده‌دا، له‌لایه‌کی دیکه‌هیژی پیشمه‌رگه‌ به‌وه‌سه‌ریه‌ک نانی ئەزموونی خه‌بات هه‌ر رۆژی ده‌یتوانی هه‌م زه‌بر له‌دوژمن بدا هه‌م پیلانی گلاوی لی‌پووچه‌ل بکاته‌وه‌ و، ته‌نانه‌ت زۆر جار پیلانی دوژمن بۆ هه‌ینانه‌خواری وه‌ی پیشمه‌رگه‌، بۆ ئەوه‌ی بتوانی هه‌م شوینیکی داگیر بکا هه‌م زه‌بری له‌پیشمه‌رگه‌ بدا به‌هۆی وشياری و ئازایه‌تی قاره‌مانانی کوردستان پووچه‌ل کراوه‌ته‌وه‌.

له‌وکاته‌دا زۆر جار هیژی پیشمه‌رگه‌ بیجگه‌ له‌وه‌ی دیفاعی له‌به‌شیکی خاکی ئازادی کوردستان ده‌کرد، زۆر جاریش گه‌لاله‌ی ریکوپیک بۆ سه‌ر بنکه‌ و باره‌گاکی رێژیمیان له‌شاره‌کان و شوینه‌کانی دیکه‌ی کوردستان داده‌رشت و تامی تالیان به‌وه‌هیژه‌ ده‌چیشته‌.

له کۆتاییه کانی نیوهی یه که می دهیە ی ١٣٦٠، هیزی ریژیم زۆر بهی ناوچه کانی کوردستانی داگیر کردبوو، له ناوچهی نه غه ده هیندیك شوین و ناوچه مابوو که هه م نه خو شخانه ی حیزب و هه م بازاریک که خه لک کار و کاسبی لی ده کرد، له ژیر کونترۆلی هیزی پيشمه رگه دا کار و ئه رکیان به ریوه ده برد. کۆماری ئیسلامی له سه ره تای مانگی گه لاویژدا رۆژانه ته بلیغ و پیلان و چه و اشه کاری له ریگی سیخوره کانیه وه بو ناوچه ئازاده کان ده نارد تا بتوانی هه م وره ی خه لک تیك قرمینی هه م هیزی پيشمه رگه ماندوو بکا و پاشان نیازی گلاوی خوی جیبه جی بکا. دیاره به درییایی خه باتی چه کداری، هه میشه ریژیم و هیزه کانی له مانگی گه لاویژ هه م له حالی ئاماده باشدا بوون، هه م له بیری زه بریک له حیزبی دیموکرات له ناوچه ی ئازادی ژیر ده سه لاتی پيشمه رگه دا بوون. ناوچه ی سه رشاخان که ناوچه یه کی سه خت و دژواره و به درییایی میژوو جیگه ی به رخۆدان و به ره ره کانی پۆله کانی کورد بووه، کۆماری ئیسلامی وه ک دوا پیگه ی دیموکرات له ناوچه ی موکریان چاوی لی ده کرد، که بتوانی هیزی خوی لی جیگیر بکا و زیاتر هیژموونی خوی به سه ر کوردستاندا سه پینی. هه ر بویه هیژیکی زۆری له سه ره تای مانگی گه لاویژ هه م له شاره کانی مه هاباد، نه غه ده، شنۆ و پیرانشار کۆ کرده وه، تا له نزیك بوونه وه ی سالرۆژی دامه زرانی حیزبی دیموکرات دوو ئامانج بیکی. یه که م: له و رۆژدا هیزی ریژیم له لایه ن هیزی پيشمه رگه وه زه ربه نه خوا و دام و ده زگا و هه موو ناوه نده کانی له ئاماده باشیدا بوون. دووه م: ریژیم بتوانی زه بریک هه م له پيشمه رگه بدا هه م ناوچه یه کی ئازاد به بی کۆژرانی هیزه کانی بگریته وه. له لایه کی دیکه و بو حیزبی دیموکراتیش گرینگ بوو له سالرۆژی دامه زرانی خوی زه بر له دوژمن بوه شینی بویه ئه ویش بو به رز راگرتنی سالیادی خوی بیری له زه بری کاریگه ده کرده وه. دیاره هه موو هیزه کانی حیزبی دیموکرات له مانگی گه لاویژدا ئاگاداری فرۆفیشالی ریژیم بوون. له ناوچه ی نه غه ده ش هیزی ”دمدم“ ی ئه وکات وه ک هه موو هیزه کانی دیکه له ئاماده باشیی ته واو ئاگاداری جموجوولی هیزی دوژمن بوون. هیزه کانی ریژیم به ره به یانی ٢٢ ی گه لاویژی سالی ١٣٦٥ ی هه تاوی هیرشیان کرده ”سه ر بازارگه“ و ”دۆله دریژ“ له ناوچه ی سه رشاخان

و کاتژمیری ۱۰ی به یانی که و ته که مینی تیکۆشه رانی دیمو کراته وه له هیزی دمدم و، له و په لاماره ی دوژمن له و شه رگه یه ژماره یه کی به رچاو کوژران و هاوکات له گه ل به رزبوونه وه ی دهنگی چه کی قاره مانه کانی مه لبه ندی نه غه ده، دوو دهسته ی دیکه له هاوسه نگرانی خویان له به رزاییه کانی ”جمیلان” و دهسته یه کی دیکه بو به رزاییه کانی ”شیوه برسی” نزیک کرده وه که هیزی داگیر که ری لی جیگیر ببوو. به گه یشتنی هیزی پيشمه رگه له پاسدارانی جه ماران درانه بهر هه لمه تی پرووخینه ر و هیزی دوژمنیان به ره و ئاواپی شیوه برسی راونا. هه ر له و کاته دا به پیی بریاری فه رمانده ری عه مه لیات دهسته یه کی دیکه له نزیک ئاواپی، هیزی هه لاتووی دوژمنیان خسته گه مارۆ و له گه ل هه ر هه لمه تیکیان به چه ندین که سیان ده کوشت. سه ره نه نجام پاش شه ریکی دهسته وه یه خه که تیکۆشه رانی نه غه ده شانازییه کی پر له سه روه رییان بو لاپه ره کانی ده فته ری هیزی پيشمه رگه زیاد کرد و توانیان به فیداکاریی خویان چۆک به هیزی جه ماران داده ن. له و داستانه له بیر نه کراوه دا نزیک به ۵۰ که لاکي هیزی دوژمن له مه یداندا که و تبوو، ته نانه ت فه رمانده ی گوردانی سپای پاسدارانی محه ممه دیار ده بینرا. هه روه ها ده یان چه کی جۆراوجۆر وه ک ده سه که و تی پيشمه رگه نه ژمار کرا و به هه زاران فیشه کی جۆراوجۆریان له گه ل خویان هینا. نه وه ی گرینگ و جیی سه رسوورمان بوو بو هیزی دوژمن، باوه ری به شکستی هیزه کانی نه ده کرد چونکی نه وان به نیاز بوون به و هیرشه، هه م نه و ناوچه ئازاده داگیر بکه ن و هه میش زه بریک له پيشمه رگه بدن. به لام پروون و ئاشکرایه به درژیایی نه و خه باته هه میشه هیزه کانی دوژمن، تامی تالییان به ده ست هیزی پيشمه رگه ی دیمو کراته وه خوار دووه و له و پۆژه شدا هه ر به و ئاقاره یاندا بردن. به لام له هه موو گرینگتر پرژانتر بو هیزه کانی ریژیم نه وه بوو که له شه ریکی چه ند سه عاته و دهسته یه خه دا، هیزی پيشمه رگه هه موو سه لامه ت بوون له کاتیکدا نه وان هیرشیان هینایه سه ر پيشمه رگه.

۲۶ ی سه رماوهز و زهبری به هیزی شاهو

هیزه کانی پیشمه رگه یی حیزبی دیموکرات وهک نه ریتیک روژه میژوو بییه کانی حیزبه که یان له کات و ساتی خوئی دا له ریگی زه برلیدان له هیزه کانی کوماری ئیسلامی بهرز دهنرخاند، به نزیک بوونه وه، به تاییه تی له روژی ۲۵ ی گه لاویژ سالروژی دامه زرانی حیزب و ۲۶ ی سه رماوهز که پیشمه رگه وهک روژی خوئی چاوی لی ده کرد جموجولیان زیاترو به رفراوانتر نیشان دها و به شی هه ره زوری هیزه کان له بیرری کی به کی بو لیدانی هیزی دوژمن بو، ئه و دیاردهیه له دوا ی دیاری کردنی روژی پیشمه رگه له سالی ۱۳۶۳ زیاتر خوئی نیشان دا. بوئه مژماره ی کوردستان له ستوونی «هه گبه ی شاخ و شوپش» دانه بری کاریگه ر و دوژمن شکینی هیزی شاهو له مانگی سه رماوهز و له به ره به بری ۲۶ ی سه رماوهز و سالی ۱۳۶۴ له هیزی شاهوی قاره مان دهنووسینه وه. بو پیکانی ئه مانجی روون و هه لسه نگیندراو دهسته یه ک له فه رمانده و پیشمه رگه قاره مانه کانی هیزی شاهو بو وه شاندی گورزی خوئیان گه لاله یه کی ریک و پیک داده ریژن تا بتوانن له روژی دیارکراو زه بری خوئیان بوه شینن و ئه رکی پی ئه سپیژدراویان به ریوه به رن. دوا ی ته و او بوونی کاری شناسایی فه رمانده ی به توانا سه ید فه رج حوسینی به خو یه وه ۷ که س له کورانی ماندوونه ناس شه هیدان: ئه نوهر ده رویانی، قادر وه لدبه گی، عه زیز سه لیمی، سی پیشمه رگه ی دیکه، له ئازاترین پیشمه رگه کانی لکی شه هید «نادر» بو روژی دیاری کراو ئاماده ده کا و روژی ۲۳ ی سه رماوهز له بنکه ی خوئیانه وه سه رکه وتن و به دیوی «گاکوژه» دا بو سه ر ئاوی سیروان شوپ بوونه وه. له و ناوچه یه یه کیگ له ریگا ناخوشه کان مه یدانی مین ریگی پیشمه رگه ی به ته و او ی ئاسته نگ کردبووه به لام قاره مانانی ئه و ده قه ره له مه یدانی به کرده وه بار هاتبوون له میژ بوو ده ست و په نجه یان له گه ل ئه و ناهه موارییان نه رم ده کرد. هه ربویه زور

زيره کانه له تاریکی شهو که لک وهرده گرن و له مهیدانی مین و جاده ی «دوونائو» - «مه ره خیل» تیده پهن وله به رزاییه کانی زال به سهر جاده ی دوو ئاو - پاوه نزیك تونیلی «دهره ویوه» که شوینی مه به ست وکه مین دانانه وه دیاری کراو بوو خویمان حه شاردا. ئه و شوینه که پلانی عه مه لیاتی لی داریژرابوو سه خترین وئاسته مترین و شوینیکی هه لدیری ناوچه ی هه ورامانه، له نیو قوولایی دوو چیای سه رکه ش و به رز وگه ردنکه ش، لای باکور «نانه ویژه» و لای باشوور «که له قه ند» ی هه لکه وتوو ه جاده یه کی باریک وته سک له لای نانه ویژه وه له قه د شاخه که هه لکه ندراره و چۆمی پاوه له نیو ئه م قوولاییه له روژه لاتوه به ره و روژاره له ژیر جاده که وه سه ره و خوار ده بیته وه و چند سه د میتریک خوارتر تیکه ل به ئاوی سیروان ده بیته وه. به و پییه دهرده که وی ته نیا ریگای هاتووچۆ به ری «نانه ویژه»، جاده که یه و به ری جاده و پشتی جاده هه لدیر و چرو سه ختاییه. له لای «که له قه ندی باشووری ئه و شوینه که ریگای چوونه خواره وه ی پيشمه رگه کان بو شوینی عه مه لیات و ئه ویش جیگایه کی توش و هه لدیر و سه ره و لیژیکی سه خت وتوند به جوړیک هه ر شتیک به ر بیته وه تا ناو چۆمه که نه ده وه ستا. هه ر له و کاته شدا چوونه خواره وه ی پيشمه رگه کان بو سه ر جاده به رووناکایی ئیمکانی نه بوو بۆیه له گه ل تاریک داهاتنی هه و له ژیر رینوینی فه رمانده که یان به ره و خواره وه داکشان و پاش په رینه وه له ئاوی پاوه، بو له داوختنی هیزه کانی ریژیم خویمان مات دا، تا ده مه و به یانی بیجگه له چند ماشینیکی مه دهنی هیچ هیزیکی دوژمن له هاتووچۆ دا نه بوو فه رمانده که یان کاتیک ده زانی له که مینی شه و هیچی ده ست ناکه وی بریار ده دا له که مین دا بمینه وه به لام بریار ده دا له و ۷ که سه ۵ که سه له نزیك جاده له داوینی که له قه ندی بمینه وه و دوو که سه که یتر له به رزاییه کان بو پشتیوانی له وان به رگری کردن له هاتنی هیزی یارمه تیده ری دوژمن. له و سه ره و بنده بو به رپرسانی سپای پاسداران نیسان پاترولیان تازه هینابوو ه کوردستان له دوانیوه رو یه ک دانه له تونیله وه دهرده که وی که لی به شک وگومان ده بن که نه کا ماشینی شه خسی بی چند ده قیقه ی دیکه ۵ دانه له و ماشینانه له تونیله که وه سه رده ر دینن و

بی ئه وهی پیشمه رگه کان دوو دلیک له عه مه لیات بیته پیش، به نزیك بوونه وهی ماشینه کان زور ئازایانه وهه لۆ ئاسا هر کام یهك دانه یان بهر دهر سیریژی چهکی خویان دهن دوو له ماشینه کان له جاده وه بو ناو ئاو خلور دهنه وه و سی دانه ی دیکه ش به ئاوری پیشمه رگه کان تیک دهنه کی زه بریکی کاریگر له هیزی دوژمن دهنه شینن و ده یان کهس دهنه کورژن و ه ماشین له ناو دهن، ئه وهه له مه ته شوپر شگی رانه هینده له نه کاو چاوه پروان نه کراو بوو که هیزه کانی ریژیم له و ناوچه یه به ته واوی په شوکاو تاسان وکه نه یان توانی هیچ دژکرده وه یهک له خویان نیشان بدن، هر چه ند هیژیکی جاشی ریژیم که ته ئمینی جاده تا نزیك دهر وه یوه یان له ئه ستو بوو به ره و شوینی رووداوه که وه جووله دهنه ون ئه وانیش دهنه ونه بهر دهر سیریژی دوو قاره مانه که ی پشتیوان که ژماره یهک دهنه کورژن و بریندار دهنه کن. له و عه مه لیاته دا نوینه ری خومه یی به ناوی «موسه وی» له گه ل دوو ئاخوندی دیکه و چه ند فه رمانده ی سپا له روژئاوای ئیران بو به ره ی شه ر بو سهر دانی به ره ی نه وسود که هیزه کانیان بو چه ند سالیک زه بونی دهنه ی پیشمه رگه کانی هیزی شاهو ببوون و جو له یان لی برابوو بو دوزینه وه ی ریگا چاره یهک روویان له و ناوچه یه کردبوو که به له ده ست دانی گیانی خویانی لی که وته وه. دیاره هر ئیواری ئه و روژه رادیو بی بی سی هه والی کورژانی نوینه ری خومه یی چه ند فه رمانده یه کی سپا به ده ستی تیکوشه رانی دیموکرات بلاو کرده وه. لیره دا پیویسته ئاماژه به چه ند مه سه له یهک بکری. که تیکوشه رانی دیموکرات له شوینیک عه مه لیاتیان به ریوه برد که هیچکات دوژمن چاوه پروانی لی نه دهنه کرد و وهک شوینیکی ئهن چاوی لی دهنه کرد و به ده یان پایه گاو ته ئمینی سهر جاده ته زرابوو. له وه گرینگتر ته نیا ۷ پیشمه رگه قاره مان له وه ها روژیک و سهر ماو سه خله تیکدا چه ندین شوینی دژوار ببری و بتوانی له نیو جه رگه ی دوژمن به و تیعداده که مه وه زه بری کوشه نده له دوژمن بده ی ئه وه بیجگه به بیروباوه ری کورانی دیموکرات نه بوایه چ شتیک دهنه توانی ئه وهه له مه ته قاره مانانه یه به ریوه به ری له هه موو گرینگتر زه بری ئاوا به ژان له دوژمن و دواتر ساغ و سلآمته ی پیشمه رگه کان ئه وه نده ی دیکه تارانی له رزاند.

گه لاله ی جوان و سه رکه وتنی به نرخ

نیوه راستی دهیه ی ۱۳۶۰ی هه تاوی له باری نیزامیه وه سالانیک ی پر له سه روه ری و فیداکاریی پیشمه رگه ماندووی نه ناسه کانی دیموکراته، له بهر ئه وه ی هم پیشمه رگه به ته واوی پارتیزانی بار هاتبوو هم زهبری کاریگه ر له دوژمن ده درا و شه هیدی پیشمه رگه ش که م ببوو. ته نیا له سی مانگی هاوینی ۱۳۶۵ ئه گه ر به راوردیک بکه ی ن بو راستی ئه و قسه یه ده توانین بلین ته نیا له و سی مانگه دا، زیاتر له ۷۰۰ که س له هیزی دوژمن کوژرا و، ۱۵۰ که س ئه سیر و به سه دان قه بزه چه کی جوړاوجوړ و به ده یان هه زار فیشه کیش ده سکه وتی پیشمه رگه بووه. ئه مه له کاتیکدایه ریژه یه کی زور له عه مه لیاته کانی پیشمه رگه له شوینیک باس نه کراون و ئاماره کانی له بهر ده ستدا نییه. هه روه ها له به رامبه ریشدا ۷۰ کوری قاره مان و لیوه شاوه ی حیزب شه هید بوون. مه به ستی من ته نیا یه ک عه مه لیاتی هیزی پیشمه رگه یه له ناوچه ی مه هاباد و له مانگی خه رمانانی سالی ۱۳۶۵ی هه تاویدا که پیشمه رگه چون له قوناغه سه خته کانی خه باتدا به ربه رکه انبی کردوه. سالی ۱۳۶۵ی هه تاوی هیزه کانی حیزبی دیموکرات له کاتیکدا ده ستیان به زه بر وه شاندن له هیزی داگیرکه ر کرد، که ریژیم زوری هه ول دا پیش به هه لسووران و چالاکیی پیشمه رگه بگری و، به به رده وامی هیزی له کوردستان زیاد ده کرد و به ده یان و سه دان پایه گا و گرووه ی زه ربه تی له ناوچه جوړاوجوړه کانی کوردستان، له پشت ئاواپیه کان و سه ر ته پو لکه و ریگا و جاده کان و هه موو شوینه ستراتژی و ئه سته مه کان، هم پیش به هیزی پیشمه رگه بگری هم خه لکی پی چاو ترسین بکا که نه توانن هاوکاریی روله کانیا ن بکه ن. دیاره هه ر

کات زەهبریکی وێدەکهوت، له هەر ناوچهیهک زەهبهتی لی زیاد دهکرد و تهناهت له ههندیک ناوچه و بهتایبهتی له ناوچهی مههاباد قه رارگای «سیدالشهدا»ی جیگیر کردبوو. ههروهها ههولی دهادا شه‌ری کوردستان په‌ره بستی نئی بو ئه‌وهی که سه‌ربازه کورده‌کانیش زیاتر تێوه بگلین. له لایه‌کی دیکه‌وه بو ترساندن پێشمه‌رگه، سیاسه‌تی ئازار و ئه‌زیه‌تی بنه‌ماله‌که‌یانی گرتبوه به‌ر بو ئه‌وهی پۆله‌کانیان له خه‌بات و تیکۆشان شل بکاته‌وه. به‌پێی ئه‌و بیروکه‌یه سه‌رانی سیاسی و نیزامی ریژیم پێیان وابوو، ده‌توانن هێزه‌کانیان له ده‌ستی زه‌هبری کاریگه‌ری پێشمه‌رگه‌ رزگار بکه‌ن، که‌چی له‌گه‌ڵ هه‌موو ئه‌و پیلانانه‌ی که ریژیم دایرشتبوو تیکۆشه‌رانی دیموکرات به‌ لیزانی ته‌واوه، توانیان له سه‌رانسه‌ری کوردستان زه‌هبری کوشنده له هێزی کۆماری ئیسلامی بده‌ن. لی‌ره‌دا باس له پوژی ٥ی خه‌رمانانی ساڵی ١٣٦٥ ده‌که‌ین که هێزه‌کانی کۆماری ئیسلامی به‌ده‌ستی پۆله‌کانی هێزی «پیشه‌وا» وه دامابوون. به‌پێی گه‌ڵاڵه‌یه‌کی داریژراو، بو پیکانی مه‌به‌ستی شو‌رشگێڕانه‌ی خویان پوژی ٥ی خه‌رمانان نیوان گونده‌کانی «گاگه‌شی سه‌ری» و «گاگه‌شی خواری» و «شه‌گربه‌گ» و «میره‌سی» یان دیاری کرد و، پاش نیوه‌پو‌ی هه‌مان پوژ بو که‌مینکی چه‌ند لایه‌نه‌ خویان ئاماده کرد و له شوینی مه‌به‌ست چاوه‌روانی هێزی په‌شی ریژیم مانه‌وه. پێشمه‌رگه قامک له‌سه‌ر ماشه‌ی تفه‌نگ ئاماده بوون بو ئه‌وهی به‌ داگیرکه‌ران بلین ئیوه خاوه‌ن مال نین و برۆنه‌وه مالی خۆتان. له‌و کاته‌دا کاتر می‌ر ٥ی دوانیوه‌رۆ دوو توپوتای پر له نه‌فه‌راتی دوژمن له نیوان گونده‌کانی «گاگه‌شی سه‌ری» و «گاگه‌شی خواری»، که‌وتنه‌ داوی تیکۆشه‌رانی مه‌لبه‌ندی پیشه‌وای خۆپاگر که زۆر جه‌سوورانه لێیان راپه‌رین و ژماره‌یه‌کیان کوشتن و ژماره‌یه‌کیان رایان کرد. هاوکات دوو ده‌سته‌ی دیکه بو ئه‌وهی دوژمن نه‌توانن شوینی که‌مین پێشمه‌رگه‌کان ئاورباران بکه‌ن، پایه‌گای گونده‌کانی هه‌ردوو گاگه‌شیان دایه به‌ر ده‌س‌پێژی چه‌که قورسه‌کانیان. له هه‌مان کاتدا ده‌سته‌یه‌کی دیکه له قاره‌مانانی هێزی پیشه‌وا له نیوان گونده‌کانی «گاگه‌شی سه‌ری» و «شه‌گربه‌گ» که‌مینیان بو دوژمن نایه‌وه و هاوکات ده‌سته‌یه‌کی دیکه خویان له پایه‌گای «شه‌گربه‌گ» نزیک کرده‌وه هه‌تا زه‌هبریکی کاریگه‌ر له دوژمن

بدن. له سه عاتی ۳۰:۵۰ خوله کی ئیواری توپوتایه کی دیکه که و ته که مین و، هه موو سه رنشینه کانی کوژران و هاوسه نگرانی دیکه شیان پایه گای «شه کر به گ» یان به چه کی جوړا و جوړ ناگر باران کرد. له گه ل به رزبوونه وهی دهنگی چه کی پيشمه رگه، هیزی دوژمن وهک هه میسه دهستی به توپبارانی ناوچه کرد و هیزی یارمه تیدریش رهوانه ی مهیدانی شه ر کردوه. هیشتا هیزی یارمه تیدر له گرووهی زه ر به ته که ی دوور نه که و توتوه که له نیوان گونده کانی «شه کر به گ» و «میره سی»، له لایه ن پيشمه رگه وه هی رشی ده کریته سهر و ژماره یه ک له هیزی دوژمن له وهی ده کوژرین و به م شیوه یه پیش به هیزی یارمه تیدره ی ریژیم ده گرن. هیزی دوژمن پاش ئه و شکسته له هه موو شه رگه کان بو سه عاتی ۷ ئیواری خو ی سازمان ده داته وه و له ژیر ئاوری توپخانه یه کی قورس هی رش ده کاته وه، به لام دیسان له سهر ریگا هیزی پيشمه رگه پیشی پیده گری و شه ریگی گهرم ده ست پیده کا. سه ر نه جام پاش ۳ سه عات شه ر و به ربه رکانیی خوړا گرانه توانیان هیزی دوژمن تیک بشکینن و له سه ریه ک نزیک به ۵۰ که س له هیزی دوژمن کوژرا و، ژماره یه کی به رچا ویش بریندار و دیل له مهیدانی شه ر به جی ما و، هه روه ها چه ک و چولی به رچا و ده سکه وتی تیکوشه رانی مهیدانی خه بات بوو. خالی سه ره کی و هه ره گه وره ی ئه و عه مه لیاته له وه دا ده بینرا که پاش ۳ سه عات شه ری ده سته و یه خه، ئه ویش له شوینیک که هه موو به پایه گا و هیزی دوژمن ته نرابوو، هیزی پيشمه رگه هه موو ساغ و سلامه ت بوون. ئیواری پاش تاریکان به سه روودی شوړشگی پری و دیل و ده سکه و ته وه مهیدانی شه ر یان به جی هیشت. ئه مه له کاتیکدایه که هه موو گونده کانی ئه و ناوچه یه هیزی دوژمنی لی جیگیر بووه و پایه گایان له نیو ئاوی یا له ده ور به ری ئاوا ییه کان داناوه. خالیکی دیکه که زور گرینگ بوو شوینی عه مه لیات و گه لاله ی عه مه لیات بوو، به جوړیک که هه موو فه رمانده کانی دوژمن له دوا ی عه مه لیات سه ریان سوور مابوو که تیکوشه رانی دیموکرات له چ شوینیکی ئاسته م زه بریان لیداون.

شهره‌که‌ی بوغده‌که‌ندی، چاوه‌پروانیی خه‌لک و دۆشداماویی ریژیم

دوایین شاری کوردستان که له کۆتایی مانگی خهرمانان و سه‌ره‌تای پاییزی سالێ ۱۳۶۰ی هه‌تاوی که‌وته به‌ر په‌لاماری هیزه‌کانی کۆماری ئیسلامی، شاری بۆکان بوو. له میانداو و سه‌قز و «ساینقه‌لا» وه تا بۆکان شه‌ر و پینکادانی وا گه‌وره ده‌که‌وته وه به‌ جوړیک چه‌ند سه‌عاتیک ستوونی دوژمن له وه‌ستان ده‌که‌وت و دیسان سه‌ره‌له‌نوی به‌ ئیحتیات وه پیشه‌په‌وی ده‌کرد، سه‌ره‌نه‌جام که له پوژی ۱۱ی مانگی په‌زه‌به‌ری سالێ ۱۳۶۰ شاری بۆکان داگیر کرایه وه و، هیزی پیشمه‌رگه شاریان به‌جی هیشته و، به‌ گه‌یشته‌نی هیزی دوژمن بو ده‌وری شار، به‌ره‌به‌ره له شوینه ستراتیژییه‌کان جیگیر کران. هه‌ر ئیوارێی ئه‌م پوژه چه‌ند که‌سیک له حه‌مامیان ده‌گرن و له نزیک ئاوی داشبه‌ند گولله‌بارانیان ده‌که‌ن و عه‌ولای حه‌سه‌ن موکری له گه‌ل چه‌ند که‌سی دیکه له قه‌راغ شاری بۆکان ده‌گرن و ئه‌وانیش گولله‌باران ده‌که‌ن. ئه‌وه ده‌سپیک دیکتاتورییه‌تی ره‌شی ئیسلامی به‌سه‌ر ئه‌و شه‌ره‌دا بوو که پاش چه‌ند سال هه‌لمژینی هه‌وای ئازادی، به‌سه‌ریاندا زال ببوو. دوا به‌دوای جیگیربوونی هیزی داگیرکه‌ر، به‌سه‌دان که‌س له به‌ندیخانه خران و به‌ ده‌یانی دیکه ئیعدام کران و به‌ چه‌ندانیش بی سه‌روشوین کران. هیزی پیشمه‌رگه که ئالوگۆریکی دیکه به‌سه‌ر کار و تیکۆشانیدا هات، ده‌بوو پیندا چوونه وه‌یه‌ک به‌سه‌ر هه‌لومه‌رجی نویدا بکا. ئه‌گه‌رچی ئه‌زموون به‌ شیوه‌یه‌کی به‌رچاو و زۆر نه‌بوو به‌لام توانیان هیندیک تاکتیک بگۆرن و خۆیان سازمان بده‌نه وه و هیندیک جار به‌ر په‌رچی په‌لاماری دوژمنیان بو سه‌ر ناوچه‌ی ژێر ده‌سه‌لاتی خۆیان ده‌دایه وه و زه‌ه‌ری باشیان لیده‌دا و هیندیک جاریش خۆیان له جاده‌ی سه‌ره‌کیی

نیوان شاره‌کان نزیک ده‌کرده‌وه زه‌بری زۆر کوشنده‌یان له هیزی دوژمن دهدا. ئه‌وه‌یان که که‌مین نانه‌وه بوو یه‌که‌مین قوناغی گوپینی تاکتیکی پيشمه‌رگه له خه‌باتی چه‌کداریدا بوو. هیزی پيشمه‌رگه ورده ورده له‌گه‌ل ئه‌م تاکتیکه نوییه راهات و ده‌سکه‌وتی باشیشی بۆی هه‌بوو. سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی هیزی پيشمه‌رگه له باری جو‌غرافیا‌یه‌وه له زۆرینه‌ی خه‌لک دوور که‌وتبووه‌وه، به‌لام خه‌لک به‌چاوی پۆله‌کانی خۆیان چاویان له پيشمه‌رگه ده‌کرد و هه‌میشه درگای مالیان بۆ ئه‌وان ئاوه‌لا بوو. پاش ئه‌وه‌ی دوژمن له شار به‌ته‌واوی جیگیر بوو هه‌ر جاری په‌لاماری شوینیکی پزگار کراوی دهدا و، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی چاوه‌پوانته‌کراو بوو جار جاره به‌داخه‌وه ده‌سکه‌وتیشی ده‌بوو، به‌لام له زۆربه‌ی کاته‌کاندا په‌لاماره‌کانی تیک ده‌شکا و ژماره‌یه‌ک کوژراوی لێ به‌جی ده‌ما. ئه‌وه‌ی مه‌به‌ستی ئیمه‌یه‌له «هه‌گبه‌ی شاخ و شوپش» ی ئه‌مجاره‌دا باسی لێ بکه‌ین حه‌ماسه‌ی گوندی «بوغده‌که‌ندی» یه‌ چاوه‌پوانیی خه‌لکی لێ که‌وته‌وه، چونکی پیش له‌وه‌ ریژیم هیرشی کرده‌ سه‌ر به‌ندیخانه‌ی حیزب له‌ ئاوی «داربه‌سه‌ر» و ئه‌وه‌ش کاریگه‌ری خرابی له‌سه‌ر خه‌لک دانا‌بوو. پۆژی ۲۹ی گه‌لاویژی سالی ۱۳۶۱ی هه‌تاوی لکین له پيشمه‌رگه‌کانی دیموکرات له بۆکان، به‌ فرمانده‌یی شه‌هید عه‌لی بالدار له ئاوی «بوغده‌که‌ندی» له نزیک شاری بۆکان ده‌میننه‌وه و خه‌ریکی پشودان ده‌بن که‌ کاتریمی‌ری ۵ی به‌ره‌به‌یانی پۆژی ۳۰ی گه‌لاویژ، هیزی سپای پاسدارن له شاری بۆکانه‌وه په‌لاماری ئه‌و گونده‌ ده‌دن. هیزی پيشمه‌رگه کاتیک ده‌بیستن دوژمن له هه‌موو لایه‌که‌وه په‌لاماری هیناوه‌ بریار ده‌دن تۆله‌ی هه‌موو ئه‌و هیرشانه‌ی لێ بکه‌نه‌وه که له زستان و به‌هار بۆسه‌ر خه‌لک و پيشمه‌رگه‌ی کردبوو، بۆیه به‌ بریاری فه‌رمانده‌ی پيشمه‌رگه یا هه‌موویان شه‌هید ده‌بن یا زه‌بریکی کاریگه‌ر له دوژمن ده‌وه‌شینن. دوژمن هه‌روه‌ک جاره‌کانی پیشوو بۆ کوشتنی خه‌لک خۆیان به‌ ئاوا‌ییدا کرد. به‌لام تیکۆشه‌رانی دیموکرات له ده‌وربه‌ری ئاوی وه‌ک هه‌لۆی چنگبه‌گر لییان پاسان و شه‌ریکی زۆر گه‌رم و ده‌سته‌ویه‌خه ده‌ستی پیکرد و له هه‌موو لایه‌که‌وه به‌چه‌کی دستیان دوژمنیان زه‌بوون و داماو کرد. شه‌ر به‌جۆریک گه‌رم بوو که هیزی دوژمن پووی له هه‌ر جیگایه‌ک کردبایه‌ ده‌که‌وته به‌ر ئاوری چه‌کی پيشمه‌رگه و جه‌نده‌کیان

لئ به جی دهما. سه رئه نجام تا کو تایی شه پ که هیزی پیشمه رگه ی
 قاره مان له بوکان لاپه ریه کی پر له حه ماسه و سه روه رییان به
 لاپه ره کانی خو یان زیاد کرد، جهنده کی ۷۰ کهس کو ژراو و بریندار له
 مهیدانی شه پ به جی ما و ده یان کهس به دیل گیران. دستکه وتی چه ک و
 چو لیش بیجگه له کالیبر ۵۰ نزیک به ۵۰ قه بزه چه ک و چو ل و هه زاران
 فیشه ک و وه سایی نیزامی دهسکه وتی هیزی پیشمه رگه بوون. ئەو
 حه ماسه خولقاندنه که له دهفته ری بیره وه ری هیزی پیشمه رگه ی
 دیموکراتدا تو مار کران به خوینی دوو خه باتکاری ریگای رزگاری
 نه ته وه که مان به ناوه کانی تاهیر ئەمینی و محمد قادری سوور بوو.
 له و خو راکرییه قاره مانانه ی دیموکرات پیویسته ئاماژه به چه ند لایه نی
 ئەو سه رکه وتنه بکری: یه که م: عه مه لیات له شوینی ک به ریوه چوو که
 دو ژمن له رادیو تاران وه هه ر پو ژئی ده یان گوندی ده خوینده وه که له لایه ن
 هیزه کانیه وه له ژیر ده سه لاتی پیشمه رگه بووه و، به ناو «پاکسازی»
 کراوه هه ر ئەو زه بره کاریگه ره ی ویی که وتبوو به سه رکه وتنی خو ی
 له رادیو تاران خویند رایه وه، به لام خه لک وه ک شاهید به چاوی خو یان
 دیتیان فرو فیشالی دو ژمن بو وره دان به هیزه تیک شکاوه کانیه تی.
 دو وه م: شوینی عه مه لیات نزیک شاری بوکانه و ئەو پو ژه خه لک
 هه موو کاریکیان ته عتیل کردوه له سه ربانی ماله کانیه وه چاویان له
 سه رکه وتنی پیشمه رگه ده کرد و خوشحالی هه موو به شی شاری داگرتبوو.
 سیهه م: راسته له شو رپشدا هه ر سه رکه وتنی ک خوینی دهوی
 به لام له راستیدا فیدا کاریی ئەو دوو شه هیده له و پو ژهدا نیشانه ی
 سه ربه رزی نه ته وه که یان و حیزبه که یان بوو که توانیان به
 خوینی خو یان دهسکه وتیکی گه وره بو گه له که یان تو مار بکه ن
 هه م له رووی سیاسییه وه هه م له رووی نیزامیه وه تا ئیستاش
 وه ک دهسکه وتیکی گه وره چاوی لیده کری، پو حیان شاد.

تۆله به سه‌بره ئه‌مان به زه‌بره

لاپه‌ره زێڕینه‌کانی خه‌بات و تیکۆشانی پێشکۆی هیزی پێشمه‌رگه‌ی حیزبی دیموکراتی کوردستان پراوپه‌ره له نازایه‌تی رۆله گیان‌بازه‌کانی ئه‌م گه‌له له پیناو رزگاریی نه‌ته‌وه‌که‌یاندا. له‌م ژماره‌یه‌ی «کوردستان» و گۆشه‌ی «هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رپش» لاپه‌ره‌یه‌ک له ناوچه‌ی سه‌قز هه‌لده‌ده‌ینه‌وه. سه‌ره‌تای مانگی خه‌رمانانی ساڵی ۶۳ هه‌تاوی، ده‌سته‌یه‌ک له کادر و پێشمه‌رگه‌ی کومیته‌ی شارستانی سه‌قز له نزیك شار خه‌ریکی به‌رپۆه‌بردنی کاری حیزبی بوون که له‌په‌ر لای ئیواری رێژیم هه‌ستیان پێده‌کا و له خوار ئاواپی «ئایچی» شه‌رپکی سه‌خت روو ده‌دا و زوو پاشه‌کشه‌ به‌ هیزی رێژیم ده‌کن. ئه‌گه‌رچی رێژیم شکستی خوارد به‌لام کادری به‌توانا و رووناکبیری ناوچه‌ی سه‌قز «خالید زه‌کی»، خۆشه‌ویستی خه‌لکی ناوچه‌ی سه‌قز بریندار ده‌بی و پاش چهند سه‌عات به‌ر به‌ره‌کانی له‌گه‌ل مه‌رگ شه‌هید ده‌بی. هاوسه‌نگه‌رانی که بۆ له‌ده‌ستدانی کۆری چالاک و تیکۆشه‌ری وه‌ک خالید زه‌کی به‌داخ بوون، بێریاریان دا له شوینی بریندار بوونی شه‌هید خالید چالاکیه‌ک که یه‌کێک له ده‌یان سه‌روه‌ری و شانازی هیزی شه‌هید عه‌زیز یوسفی که له ناوچه‌ی خولقاندی به‌رپۆه‌ ببه‌ن. بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ فه‌رمانده‌رانی پێشمه‌رگه‌ له کۆبوونه‌وه‌یه‌ک بێریاری کۆتاییان دا. بۆ ئامانجی دیاریکراو لکی یه‌ک و سێ و ئه‌رکانی هیز، ناوچه‌ی گه‌ورک و جاده‌ی سه‌قز-بانه‌ کۆنترۆل ده‌کن. لکی دوو له ناوچه‌ی سه‌رشپو له ده‌وربه‌ری ئاواپی «که‌سه‌ن‌زان» و «سه‌ماقلوو» مانه‌وه و چاوه‌ڕپیی فه‌رمانده‌کانیان بوون. پێشمه‌رگه‌ی خاراوی مه‌یدانی خه‌بات له ماوه‌ی ئه‌م چهند ساڵه‌دا له مه‌یدانی شه‌رپدا ئه‌زموونیکێ زۆریان کۆ کردبووه، خه‌لکی گونده‌کانی «قه‌به‌غلوو»، «هه‌یجانان»، «قشلاخه‌کان»، «کۆننه‌لان»، «مه‌رخوز» و «ئاخکه‌ند» به‌ بینینی ئه‌م هه‌موو پێشمه‌رگه‌ ریکوپیته‌که دلخۆش ببوون و پێشوازییان لێ ده‌کردن،

چەند رۆژ لەو گوندانە پشوویان دا و کۆبوونەووە بۆ خەلک گیرا. تیمی شناسایی بۆ دوو رۆژ لە پشتی «ئایچی» و «عەلیاوە» مایەووە و رینگای بانەیی خستە ژیر چاودیری و شوینی دیدەبان و تەئمینی جادەیی و کاتەکانی هاتوچۆ و هەموو جموجۆلیکی دوژمن شناسایی کرا. هەرچەند خەلک هەستیان بەو کەردبوو کە عەمەلیاتی گەورە لە پێدايە، بەلام تەنیا فەرماندەکان دەیانزانی کە چ گەلەلەیهکیان بە دەستەووەیە هەر لەو کاتەشدا بە پێشمەرگەکان هەوال گەیشت کە رێژیم زانیویەتی هیزی پێشمەرگە لە دەوری شاری سەقز لە جوولەدایە و هیزەکانی خستوووە تە ئامادە باشەووە. تیکۆشەرانی دیموکرات لە کاتی خۆی دەسبەکار بوون و زۆر بەنهینی خۆیان گەیانده بەرزاییەکانی پشتی «ئایچی»، «عەلیاوە»، «قشلاخ» و بەرامبەر «تەمۆغە» و تاکوو لای نیوهرۆ لەوێ مانەووە. دوانیوهرۆ تیمەکان بەپێی گەلەلە دابەش کران و هەر تیمیک بەرەو شوینی خۆی وەرێ کەوت. تیمیک بە فەرماندەیی شەهید «ئەحمەد تەمۆغەیی» بۆ سەر رینگای سەقز بانە لەنیوان «قشلاخ» و «تەمۆغە» کە زۆر شارەزای ئەو بەشە بوو، جیگیر بوون. تیمیکی دیکە بە فەرماندەیی شەهید «رەحمەت دەست‌ئاموز» و «ئەحمەد وەکیلی» بۆ پشتی «عەلیاوە» لە سەر رینگای ئەسلیی سەقز بانە. هەر وەها کۆمەڵیک کورپی شەرکەر و لیوێشاو، ژمارەیهک پێشمەرگەیی کارامە لە پێش ئاوايي «ئایچی» لە پینج کیلومیتیری پادگان، کە شوینی سەرەکیی تۆلەکردنەووە بوو، ئامادە بوون. تەواوی تیمەکان لە کاتی خۆیدا گەیشتنە شوینی مەبەست و دیاریکراوەکان لە نزیک رینگای ئەسلیی سەقز بۆ بانە، چەند دەستە لەنیو گوندی «ئایچی» کە هەموو کات نمونەیی کوردایەتی و نیشتمانپەروری بوون، بە دیتنی پێشمەرگەکان بە پیریانەووە هاتن و، باسی شەهیدبوونی «خالید» و ئازایەتیەکانیان دەکرد. کاتژمێر ٤ی دوانیوهرۆ سەرەتاکانی مانگی خەرمانان، بە پێی بەرنامە یەکەم تیم بە فەرماندەریی شەهید «ئەحمەد تەمۆغەیی» لە نزیک قشلاخ هیزشیان کردە سەر تەئمین و دیدەبانەکان و هاوکات ماشینیکی

دوژمنیان خسته داوهوه و، تیمی دووهه‌میش هه‌لۆئاسا به‌خێرایێ توانیان پشتی‌عه‌لیاوه‌ کۆنترۆڵ بکه‌ن و رێگره‌کان بکوژن و به‌دیل بگرن. هه‌روه‌ک چاوه‌ڕوان بوون به‌ به‌رزبوونه‌وه‌ی دهنگی ته‌قه، یه‌که‌م گرووپی یارمه‌تیده‌ر له‌ سه‌قزه‌وه‌ هاتنه‌ مه‌یدانی شه‌ر، تیمه‌کانی «ئایچی» که‌ خۆیان بو‌ تۆله‌ی «خالی‌د زه‌کی» ئاماده‌ کردبوو، بیده‌نگ له‌ سه‌نگه‌ردا بوون. هه‌یزه‌کانی دوژمن که‌ چه‌ند ماشین بوون به‌سه‌ر که‌مینی پێشمه‌رگه‌دا تێپه‌رین و، چوونه‌ نزیک «عه‌لیاوه» و له‌وێ که‌وتنه‌ نیو که‌مینی به‌شیکێ تر له‌ پۆله‌کانی حیزب و گه‌ل. مه‌یدانی شه‌ر ورده‌ورده‌ گه‌وره‌تر بووه، له‌ به‌ره‌ی «قشلاخ» و «عه‌لیاوه» دوژمن زه‌ربه‌ی باشی خوارد و تیک شکا. هه‌یشتا سه‌عاتیک تینه‌په‌ری دووه‌م گرووه‌ی زه‌ربه‌تی یارمه‌تیده‌ر له‌ سه‌قزه‌وه‌ به‌ره‌و مه‌یدانی شه‌ر هاتن و زۆر زوو غافلگیر کران و، له‌پێش گوندی «ئایچی» له‌ شوینی شه‌هیدبوونه‌که‌ی «خالی‌د»، که‌وتنه‌ نیو داوی هه‌یزی پێشمه‌رگه، ئه‌م پێشمه‌رگانه‌ هه‌ر کام قه‌لایه‌ک بوون له‌ وره‌ و باوه‌ر. شه‌رێکی قورس و نزیک له‌م شوینه‌دا بو‌ ماوه‌ی ۳ کاتژمێر درێژه‌ی کێشا، دوژمن که‌ زانی له‌ چ داویک که‌وتوه، زۆر بی به‌زه‌بیانه‌ ده‌ورو به‌ری گوندی «ئایچی»ی تۆپباران کرد و چه‌ند گوله‌ تۆپ له‌ نیو ئاوابی که‌وت، به‌لام به‌خۆشیه‌وه‌ زه‌ره‌ری گیانی نه‌بوو، پێشمه‌رگه‌ به‌باشی له‌سه‌ر ئه‌م رێگایه‌دا زه‌ربه‌یان وه‌شان‌د و خۆراگریان کرد و، رێگیان نه‌دا ئه‌م به‌کرێگی‌راوانه‌ یه‌ک هه‌نگاو بو‌ پێشه‌وه‌ بێن، تیمه‌کانی پشتیوان به‌ ئاریجی و خومپاره‌ی ۶۰ میلی و چه‌کی بی‌که‌ی‌سی پشتیوانیان له‌ هاوسه‌نگه‌رانیان ده‌کرد، به‌ جو‌ریک هه‌یزی دوژمن هه‌یز و توانای لێ برا و نزیک تاریکی هه‌وا به‌ره‌و سه‌قز پاشه‌کشه‌ی کرد. له‌م شه‌ره‌ حه‌ماسیه‌دا که‌ به‌ سه‌رکه‌وتنی هه‌یزی پێشمه‌رگه‌ کۆتایی هات، به‌ده‌یان که‌س له‌ هه‌یزی رێژیم کوژران که‌ یه‌ک له‌وان جاشیکێ به‌ناوبانگ و فه‌رمانه‌ی عه‌مه‌لیاتی سه‌قز بوو به‌ناوی «مه‌نسور به‌ناتیان» و، چه‌ند ماشینی رێژیم ده‌ستیان به‌سه‌ردا گه‌را و هه‌ر له‌وێ سووتینران، هه‌روه‌ها ۱۸ که‌س له‌ به‌کرێگی‌راوان و خۆفروشان به‌دیل گه‌ران. له‌ خولقاندنی ئه‌م سه‌روه‌ری و حه‌ماسه‌یه‌دا پێشمه‌رگه‌ هه‌چ چه‌شنه‌ زیانیکی به‌ر نه‌که‌وت و هه‌موو به‌سلامه‌تی و سه‌روودی «من پێشمه‌رگه‌ی کوردستانم» گوندی «ئایچی»یان به‌جی هه‌یشت.

دالاهۆ، مهیدانیکی نوێ دژی داگیرکه‌ران

ئه‌گەر باسی هه‌موو لایه‌نه‌کانی هیزه‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستان له رابردوودا به‌وردی وهرده‌ینه‌وه ده‌بی زۆر قوول و هه‌مه‌لایه‌نه لاپه‌ره‌کانی قاره‌مانه‌تی هیزی پیشمه‌رگه هه‌لده‌ینه‌وه، به‌سه‌دان و هه‌زاران عه‌مه‌لیات و به‌رخۆدان له میتشک و بییری ئینسان خول ده‌خۆن و داده‌مینی کام یه‌ک له‌وان باس بکه‌ی. کاتیک سه‌ر هه‌لده‌بهرم و له‌هه‌ر گۆشه‌یه‌کی ئه‌م کوردستانه‌ ناوی به‌رزنی هیزی پیشمه‌رگه خۆی نیشان دهدا، له کرماشانه‌وه تا خۆی و سه‌لماس، خه‌بات و فیداکاریان له بست به‌بستی ئه‌م کوردستانه‌ نه‌خشاوه و لاپه‌ره‌کانی زیڕینی هه‌ماسه‌کانی کوردستانیان پێ رازاوه‌ته‌وه، ئه‌و پیشمه‌رگانه‌ی له‌گه‌ل لێدانی بالی هه‌لۆ خۆیان رێک ده‌خست و له چیا رژد و هه‌له‌موته‌کان له‌نگه‌ریان ده‌گرت. له‌نیۆ هیزه‌کانی دیموکرات ده‌نگ و سازی زۆر هیز، له‌نیۆ کوردستاندا ده‌نگی ده‌دایه‌وه. یه‌ک له‌وانه که دره‌نگیش درووست بوو، هیزی قاره‌مانی «دالاهۆ» بوو که له‌سالی ۱۳۶۲ی هه‌تاوی مهیدانی شه‌ری خۆی له دژی داگیرکه‌رانی کوردستان رێک خست و بۆ ده‌رپه‌راندنی هیزی داگیرکه‌ر هاته مه‌یدان. کاتیک دوژمنی مالوێران ته‌پلی شه‌ری ده‌ست دایه و ویستی خۆی له مهیدانی هیزی تازه دامه‌زراوی دیموکرات تاقی بکاته‌وه، خۆی له‌به‌رامبه‌ر کێوی «دالاهۆ»ی سه‌ربه‌رزدا دیته‌وه و له‌و مه‌له‌بنده‌ش کورانی وه‌ک خه‌لیل خه‌له‌بان و ده‌یانی دیکه لمبۆزی داگیرکه‌رانیان له‌ قور و چلپاوی ئه‌و ده‌قه‌ره وهردا. هه‌موو کاتی که ئاورێک بۆ رابردووی هه‌ماسه‌کانی هیزی پیشمه‌رگه له‌ ناوچه‌ جووربه‌جووره‌کانی کوردستان ده‌ده‌مه‌وه، خه‌م و خه‌فه‌ت هه‌موو ئازای له‌شی ئینسان داده‌گرێ. خه‌فه‌تی نیشته‌نی تۆزی فه‌رامۆشی له هه‌ماسه‌ی هیزی پیشمه‌رگه، تۆمار نه‌کرانی هه‌موو رووپه‌ره‌کانی خه‌باتی هیزی پیشمه‌رگه و زۆر جار ونبوونی ناو و بیروه‌ریی ئه‌و

قاره‌مانه‌تیبیه‌ی هیزه‌کانی حیزب خولقینه‌ری ئه‌و شانازیانه بوون. هه‌رچی بی میژووی جوولانه‌وه‌ی کورد له ده‌یه‌کانی رابردوودا له سات به ساتی ئه‌و ساتانه و ئه‌و رۆژه سه‌خت و ناهه‌موارانه و له‌و حه‌ماسه و سه‌رکه‌وتنه شیرین و شکسته تال و ناخوشانه پیک دئ. که‌واته ئه‌و میژوویه خۆی به خۆی قه‌رزداره و ئه‌گه‌ر له رۆژانی سه‌ختی به‌رگری خویناوی و چه‌کداریدا ده‌رفه‌ت و ده‌ره‌تان و بوار و ئیمکاناتی تۆمار کردنی ئه‌و رۆژانه‌مان نه‌بووه، ئه‌م‌رۆ ئه‌گه‌ر ده‌رفه‌ت هه‌یه نه‌یان نووسینه‌وه غه‌دریکی گه‌وره‌مان له‌خۆمان و حیزبه‌که‌مان کردوه. ئه‌گه‌رچی میشکی ماندوو ناتوانی بو فیداکاری و بویری هیزی پيشمه‌رگه له ره‌سته‌یه‌ک که‌لک وهرگرئ که بتوانی حه‌قی خویان به‌و فیداکاری و لیهاتووییان بدا. لیره‌دا «هه‌گبه‌ی شاخ و شو‌رش» جیگه‌ی هیزی قاره‌مانی دالاهۆ ده‌کاته‌وه باس له فیداکاری ئه‌و هیزه ده‌که‌ین. پاییزی ۱۳۶۴ ته‌نیا سئ رۆژ بوو سه‌ری به‌مالاندا کردبوو که ده‌نگوباسی عه‌مه‌لیاتی قاره‌مانانه‌ی ئه‌و ناوچه‌ی له هه‌موو ناوچه ده‌نگی دایه‌وه و شادی خسته دل‌ی خه‌لکی رۆژه‌هلای کوردستان. کورانی دیموکرات به‌پیتی گه‌لاله‌ی ریکوپیکی دارپژراو، ئیواری ۳ ر‌ه‌زه‌ری ۱۳۶۴ی هه‌تاوی ته‌قسیم کار ده‌که‌ن و به‌بریاری فه‌رمانده‌ری عه‌مه‌لیات ده‌ستبه‌کار ده‌بن. ده‌سته‌یه‌ک له پارتیزانه‌کانی دالاهۆ کاتریمیر ۱۱ی شه‌و به‌شیوه‌یه‌کی زیره‌کانه له پایه‌گای ریژیم له «امام حسن ازگله» له ناوچه‌ی سه‌لاسی باوه‌جانی نزیک ده‌بنه‌وه و له‌کاتی دیاریکراودا قرمه‌ی چه‌کی ده‌ستی پيشمه‌رگه و موشه‌کی ئارپیجی بیده‌نگی شه‌و ده‌شکینی و تاریک په‌ره‌ستان ئه‌وانه‌ی له ئیو پایه‌گادا جیگیر بوون به‌ته‌واوی ده‌کوژرین و پایه‌گا به‌ته‌واوی ئاگر ده‌گرئ. هاوکات به‌پیتی ده‌ستوری کاری خویان ده‌سته‌یه‌کی دیکه له تیکۆشه‌رانی دیموکرات پایه‌گایه‌کی دیکه که به‌ناوی فه‌رمانده‌یی و پیرسینلی له ده‌ورووبه‌ری ئه‌وی دانرا هی‌رشیان کرده سه‌ر و قاره‌مانانی دیموکرات له‌گه‌ل یه‌که‌م ته‌قه‌ی پيشمه‌رگه سه‌نگه‌ره‌کانی پيشه‌وه‌ی دوژمنیان ده‌ست به‌سه‌رداگرت و شه‌رپیکی ده‌سته‌ویه‌خه له‌نیو پایه‌گا ده‌ستی پیکرد، ئه‌وه له‌کاتیکدایه که پایه‌گای یه‌که‌م به‌ته‌واوی ئاگری گرتوه هیچ چاوه‌روانییه‌ک بو یارمه‌تی نه‌ماوه.

پیشمه‌رگه‌ی قاره‌مانی هی‌زی دالاهۆ له شه‌ریکی حه‌ماسیی ۵ سه‌عاته‌دا توانییان ده‌ست به‌سه‌ر پایه‌گا دابگرن و زیاتر له ۵۰ که‌س بکوژن، ژماره‌یه‌کی به‌ر چاو به‌دیل بگرن و ژماره‌یه‌کی زۆر چه‌کوچۆل و ماشین و لویدیئر ئاگر بدن. خوینبایی ئه‌و سه‌رکه‌وتنه‌ کادریکی تیکۆشه‌ر و خه‌باتگیی به‌ ناوی «سوحبه‌توللا میهرابی»، ئه‌ندامی کۆمیته‌ی شارستانی دالاهۆ بوو.

پیشمه‌رگه‌کانی هی‌زی دالاهۆ دوا‌ی عه‌مه‌لیات له‌ نیوان «خورنوک» و «امام‌حسن» تووشی تیک هه‌لچوون بوونه‌وه و له‌ویش ژماره‌یه‌کیتر له‌ هی‌زه‌کانی دوژمن کوژران. ریژییم هه‌ر به‌وه‌نده نه‌وه‌ستا کاتیک زانی زه‌بریکی کاریگه‌ری خواردوه له‌سه‌ر ریگای پیشمه‌رگه‌کان له‌ نیوان پایه‌گای «امام حسن» و ئاوابی «کوره‌ی» که‌مینان نایه‌وه، به‌لام قاره‌مانانی دیموکرات هه‌ستیان به‌ بوونی بۆسه‌ی دوژمن کرد و هه‌لۆ ئاسا له‌ دوژمن راپه‌رین و که‌مینان تیک شکاند و به‌سه‌ربه‌ری ناوچه‌یان به‌جی هیشت.

عه‌مه‌لیاتیکی ئه‌تۆ له‌ ناوچه‌یه‌کی وه‌ک دالاهۆ کاریگه‌ری زۆری له‌سه‌ر خه‌لک دانا و خه‌لکی ناوچه‌که‌ی دلخۆش کرد، و هه‌روه‌ها ترس و دلخۆرپه‌ی خسته‌ نیو هی‌زی دوژمن. له‌لایه‌کی دیکه‌وه شوینی عه‌مه‌لیاته‌که‌ بوو که‌ هی‌زیکی زۆری دوژمنی بۆ پشتی به‌ره‌ی شه‌ری ئیران و عیراقی لئ جیگیر کرابوو، بۆیه‌ دوژمن چاوه‌روانیی ئه‌وه‌ی نه‌ده‌کرد که‌ قاره‌مانانی دیموکرات زه‌بری ئاوا گاریگه‌ری لئ بد، جیا له‌وه‌ خه‌لکیکی زۆری ناوچه‌ی دژی جوولانه‌وه‌ی کورد چه‌کدار کردبوو. ئه‌گه‌رچی هه‌ر سه‌رکه‌وتنیک خوینی کوری کوردی پیویست بووه له‌وه‌ عه‌مه‌لیاته‌ش‌دا به‌ خوینی لاویکی کورد به‌ ریژییمان سه‌لماند دوژمن هه‌رچه‌ند هی‌زی ره‌ش و زۆرو بۆر له‌ناوچه‌دا جیگیری بکا قاره‌مانانی دیموکرات که‌ سیمبولی خه‌بات و تیکۆشانن ده‌توانن زه‌بری خۆیان له‌ دوژمنی گه‌لی کورد بوه‌شین و سوکنا‌یی بخه‌نه‌ نیو دلی خه‌لکی کوردستان و بنه‌ماله‌ی شه‌هیدانی کوردستان

جیژنانه ی پيشمه رگه بو خه لکی بانه

خه لکی قاره مانی کوردستان به نرخیکی زور گرانه وه توانیویانه ماوهی چوار دهیه له به رامبه ر په لاماری بی به زه بیانه و سیاسه تی دژی گه لیبی ریژی می کوماری ئیسلامیدا بوه ستنه وه. له ماوهی شه ری چه کداریی کوردستان و، ئەم به شه له ئیران به سه نگه ری ئازادی ده ناسرا، خه لکی کوردستان و حیزبی دیموکرات مهیدانیان بو په نادانی شوپشگیژانی گه لانی دیکه ی ئیرانیش که له دهستی ریژیم خو یان دهرباز ده کرد، کردبووه. له ماوهی هه موو ئەم سالانه دا خه لکی کورد له م به شه له کوردستان زیاتر له ۵۰ هه زار شه هیدی داوه، برسیه تی چیشته وه، ئاواره یی دیوه، مافه کانی به خری پیشیل کراوه، به لام هیچ کات سه ری بو زولم دانه نواندوه. نه ته وهی کورد به دریژی میژوو، له پیناو وه دهسته ئینانی مافه ره واکانی خویدا شه ر و خه باتی کرده، به لام خه بات له دژی کوماری ئیسلامی تایبه تمه ندی جیاوازی هه بووه، ئەوهش له به ر ئەوهیه که کوردستان له سایه ی تیکۆشانی قاره مانانه ی هیژی پيشمه رگه دا ببوو مه له بندی ئازادیخوازانی سه رانسه ری ئیران. له و سه رو به نده دا ته نیا ریگه ی به رده م هیزه سیاسیه کان خه باتی چه کدارانه بوو به دژی ئەم ریژیمه دژه مروییه و، ئەم خه باتهش به پیشه نگایه تی حیزبی دیموکرات به ریوه ده چوو. بویه ئەو کات ئاوه دان هیشتنه وهی سه نگه ری ئازادی کوردستان، هاوواتای پاراستنی گشت زه حمهت و تیکۆشان و هیوایه ک بوو که له پیناو گه یشتن به ئازادی چیژرابوو و بنیات نرابوو. بویه تیکۆشه رانی دیموکرات قورسایه به رگری و پاراستنی کوردستانیان خسته سه ر شانی خو یان و روژ نه بوو له گو شه یه کی

کوردستانی خۆراگر زهبریکی کاریگر له داگیرکه ران نه ده ن. هیزهکانی حیزبی دیموکرات وهک ئه رکیکی گرینگی نه ته وه یی داکوکیان له ئاو و خاکی نیشتمانی خۆیان ده کرد. له «هه گبه ی شاخ و شوپش» ی ئه م جار ه ماندا باس له به شیکی چکۆله له قاره مانه تی پۆله کانی کوردستان له ناوچه ی با نه ده که ی ن. به هار نزیک ببووه و ورده ورده سه رما و سو لّی زستان شکابوو. ته نیا دوو پو ژی بو خۆشییه کانی نه و رو ز ما بوو، خه لک هی دی هی دی به ره و پیشوازی ئه م پو ژه میژوو ییه ده چوون. له م کاته دا ریژی می کو ماری ئیسلامی پیلانیکی به دژی خه لکی ناوچه ی با نه دا رشتبوو و هیژیکی گه وره و زو رو بو ری له هه موو به شه چه کداره کانی ریژی م کو کرد بووه. هیزه کانی ریژی م بو دانانی پایه گا له و ناوچانه که پیشتر له لایه ن هیزی پیشمه رگه وه ئازاد کرابوون، له به ره به یانی پو ژی ۲۸ ره شه مه ی سا لی ۱۳۶۴ ی هه تاوی که وتنه خو. سه دان که س له م هیزانه له به رزاییه کانی «هه لاس بار»، «سپی داری»، «به ره ره ش»، «سی کانی لان»، «سالو وکی سه روو»، «گر دی گو یل»، «قورنی» و «زه ره نی» له ناوچه ی با نه جیگیر بوون و، تو پخانه یه کی قورسیش پشتیوانی لی ده کردن. سه عات ۶/۳۰ له تاریک و پرونی به یانی، هیزی قاره مانی شه هیدانی وردی خۆیان ریک خست و له چه ن دین به ره وه به پیی گه لاله ی ریکو پیک، هیرشیان کرده سه ر سه نگه ره کانی دو ژمن و، پاش شه ریکی حه ماسه یی توانیان چه ند نوقته ی ستراتیژی له دو ژمن بستینه وه و به ره و خو ار راویان بنین. پاشان به وه ش نه وه ستان و هیرشیان بو شوینه کانی دیکه ش ده ست پیکرد و له هه موو به ره کان شه پ به توندی درێژه ی کیشا و، سه ره نجام تا خو ر له په نا چیا سه ره که شه کانی کوردستان سه ری ده ری نا به ته واوی هیزه کانی دو ژمنیان تیک شکاند و پاشه کشه یان پیکردن. هیزی ریژی م به پی عاده تی خو ی دوای هه ر شکستی ک ئاوری تو پخانه ی وه گه ر خست و سه نگه ری پیشمه رگه کانی ئا و رباران کرد. پاشان له ژیر ئاوری چه کی قورس هیزه شکست خو اردوو ه کانی سازمان داوه و، له گه ل ژماره یه کی تازه نه فه س له سه عاتی ۱۰ ی به یانی سه ر له نو ی په لاماری سه نگه ری تیکو شه رانی دیموکراتی دا. ئه گه رچی هه ر زو ر بی وره بوون، به لام به زه بری فه رمانده رانیان ده هاتنه وه

پېش و بە بېستنى دەنگى تەقەى پېشمەرگە سەرھوخوار پايان دەکردهوه. لای دوانیوهو پۆ جاريکی دیکه هیز کۆ کراوه و بۆ ئەوهی ورهى پووخواویان بەرز بېتەوه، دیسان پەلاماری هیزی پېشمەرگە درایهوه. ئەم جارە هیزی پېشمەرگە زۆر ئازایانە لیان وەدەست هاتن و لە ئاکامدا و لەسەر یەک پاش ۹ سەعات شەرى قارەمانانە، سەر شوپری گەورەیان نسیبی هیزی کۆماری ئیسلامی کرد و، بە قارەمانەتی و فیداکاری توانیان نزیک بە ۹۰ کەس لە هیزی دوژمن بکوژن، کە دەیان کەسیان جەندەکیان لە مەیدانی شەرى بەجی ما. بێجگە لە توپیکى ۱۰۶ میلیم و کالیبر ۵۰، دەیان قەبزە چەکی جۆراوجۆر و ھەزاران فیشەک و تەقەمەنى دەسکەوتی پۆلەکانی گەلى کورد بوو. زۆر جار سەرکەوتنەکانمان بە بەختکردنی پۆلە ئازاکانی گەلەکەمان کوتایى پى دەهات، ئەم جارەش خوینبایی ئەو ھەماسە پر لەسەرورەییە، ۳ تیکۆشەرى مەیدانی بەربەرەکانی و فیداکاری بە ناوھەکانی عەبدوللا رەحیمی، عەبدول فاتحی و کەریم قادری بوو، کە گیانیان بووہ چرای بەرپیی تیکۆشەرانى دیموکرات. تیکشکانی هیزی زوبدە و پۆشتەى رېژیمی ئیسلامی ئیران لە دوو بارهوه گرینگە کە ئاماژەى پى دەکەین. یەكەم: هیزی کۆماری ئیسلامی بە بۆنەى شەرى ئیران و عیراقەوه لە ناوچەى بانە، بە ھەموو جۆرە چەکیى مۆدیرنی ئەو سەردەمە تەیار بوو، ئەوه لە کاتیکیاھە کە هیزی پېشمەرگە تەنیا بە چەکی دەستی و بە ژمارەیهکی کەمەوه توانی زەبریکی کاریگەر لەوان بەدا. دووھەم: رېژیم لە تاکتیکی شەرى «شیر» و «کەمتیار» کەلکی وەرگرت. وەك کەمتیار هیزی زۆرى کۆ کردەوه، دەورى شیرە کورانی حیزبى دا بەو مەبەستەى بتوانی لە پشتهوه «گازنبور» پىشتى شیرى پى بشکیتى؛ بەلام ئەوانیش راست بە پېچەوانەى تاکتیکی رېژیم، لە کەللەى میگەلە کەمتیاریان دا تەفروتونایان کردن.

که «چرووسانه» و «شیرین‌سوار» ده‌بنه جه‌ه‌ندهم بۆ دوژمن

ئاوردانه‌وه له میژووی گه‌لیکی چه‌وساوه وکاراکتیره‌کانی نیو ئه‌و میژووه، که‌لک وهرگرتن له ئەزموون و په‌ند و ئامۆژگارییه‌کانی که له‌ئەنجامی تاقیکردنه‌وه‌ی تالی و سویری چه‌ندین ساله‌ی به‌ده‌ست هاتوون، یه‌کیک له ئه‌رکه‌ گرینگه‌کانی نه‌سلی تازه‌ی ئه‌و گه‌له‌یه. ئەمه‌ گرینگه، چونکه گه‌لیک پووداو و کاره‌سات له ژیا‌نی پوژانه‌ی هه‌ر ئینسان یا گه‌لیکدا پوو د‌ه‌دا و د‌یته‌ پیش، که ئه‌و پیشه‌ات و پووداوانه‌ ته‌نیا په‌یوه‌ندیان به‌ یه‌ک قو‌ن‌اغ له ژیا‌نی ئینسانه‌وه‌ نییه، به‌لکوو تا ژیا‌ن به‌رده‌وامه‌ ئه‌وانیش هه‌ره‌هن. جا نه‌سلی رابردوو له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئەزموونیک‌ی له‌سه‌ر ئه‌و پووداوانه‌ هه‌یه و، گیروگرفته‌کانی کیشه‌ و به‌ربه‌ره‌کانی پووداوی به‌ته‌واوی دیوه و گواستوویه‌ته‌وه بۆ نه‌سلی دوا‌ی خو؛ بۆیه پ‌یویست نا‌کا جا‌ریکی دیکه تاق‌ی بک‌رینه‌وه. وه‌ختیک باس له به‌ربه‌ره‌کانییه‌کی ه‌ی‌زی پ‌یشمه‌رگه ده‌که‌ین، چ له‌باری نی‌زامی و چ سیاسی و کۆمه‌لایه‌تییه‌وه مه‌به‌ست ته‌واوی ه‌ی‌زه‌کانی ح‌ی‌زی د‌یموک‌را‌ته، نه‌ک ته‌نیا ه‌ی‌زیک یان ده‌سته و ل‌ک‌یک. هه‌رچه‌ند خه‌باتی گه‌لیک به‌ب‌ی پ‌یش‌ره‌وایه‌تی ح‌ی‌زیک‌ی شو‌رش‌گی‌ر که ئه‌رکی هه‌ره‌ گرینگ‌ی د‌یا‌ری‌کرد‌نی پ‌ی‌ازی سیاسی بۆ ئه‌و گه‌له و هه‌لب‌ژارد‌نی شی‌وه‌ی خه‌باته له قو‌ن‌اغی د‌یا‌ری‌ک‌را‌دا هه‌رگ‌یز سه‌رکه‌وتوو نا‌ب‌ی. هه‌ر بۆیه ح‌ی‌زه‌که‌مان له‌باری نی‌زامی‌شه‌وه له‌و ئه‌رکه‌ گرینگه‌شدا پ‌یش‌ره‌وایه‌تی کرد‌وه که له‌و شی‌وه‌ خه‌باته بۆ پ‌زگ‌اریی نی‌شت‌مان که‌لک وهرگ‌ری. هه‌لبه‌ت هه‌موو ه‌ی‌زه‌کانی ح‌ی‌ز له مه‌یدانی شه‌پ‌دا وه‌ک یه‌ک به ئه‌رکی سه‌رشانی خو‌یان هه‌ستا‌ون، هه‌ر کام له‌و پووداوانه‌ و هه‌ر کام له‌و حاله‌تانه تاییه‌تمه‌ندیی خو‌ی هه‌یه دا باس‌مان کرد‌وون. په‌نگ ب‌ی « شاخ و شو‌رش » که ئی‌مه تا ئی‌ستا له هه‌گبه‌ی ئەم گۆشه‌یه له

رؤژنامه نه پر ژا بېته وه هه موو بواره کانی خه باتی چه کداری یا با شتر بلیم وهک یهک رۆل و به شداری هیزه کانی له بهر چاو نه گرتبی، به لام شانازییه کانی هیزی پيشمه رگه هه موو بۆ رۆله فیداکاره کانی ئەو حیزبه یه که وهک کارا کتیری سه ره کی نیو رووداوه کان رۆلیان گێراوه. کاتیک سه راپا کوردستان له ژیر ئاگر و ئاسن و گولله بارانی هیزه کانی کۆماری ئیسلامیدا بوو، هیزی پيشمه رگه ی دیموکرات وهک هه لۆی سه رچیا به گیان و به دل پاریزگاری له خاکی نیشتمان ده کرد. دووه م رۆژی به هار سه عاته کانی کۆتایی ده پیوا. هیشتا خه لک هه ر به ده م شادییه کانی نه ورۆزه وه، ده م به پیکه نین سه روسه ودای نه ورۆزیان به رز راگرتبوو. له لایه کی دیکه وه پۆستال له پینیانی جه ماران بیران له پیلانیکی قیزه ون ده کرده وه که ئەم جیژنه خو شه له رۆله کانی دیموکرات و له خه لکی کوردستان تال بکه ن و لینیانی بشوینین. شه وی سیی خا که لیوه ی سالی ۱۳۶۱ بوو. ده سته یه ک له پيشمه رگه کانی هیزی بیستوون له ئا وایی چروسانه «و» «زیوییه» له گه ل خه لکی جیژنی نه ورۆزیان ده کرد که هه و ال گه یشت هیزه کونه په رستان هیرشیان کردۆته سه ر به رزاییه کانی چروسانه و، لاشانی «که وانه» یان گرتوو تا نزیک گوندی زیوییه و به رزاییه کانی شیرین سوار له ناوچه ی بیله واری کامیاران هاتوون. کورپه کان خویان ریکخست و ده سته یه ک به فه رمانده یی سالار ئیبراهیمی به ره نگاری دوژمن بوونه وه. سه دان که س له هیزه کانی دوژمن شالوویان بۆ ئەو ده سته پيشمه رگه یی هیئا. کاتیک ده سته یه ک له تیکۆشه رانی ئەو مه له بنده به هیرشی دوژمنیان زانی، خویان بۆ سازمان دا و له پشته وه له دوژمن راسان و شه ریکی سه خت و نابه رامبه ریان له گه ل دوژمن ده سته ی پیکرد. ئەوه یه که م جار نه بوو که دوژمن هیرشی بۆ سه ر ئەو شوینه ده برد، به لکوو چه ند جاری دیکه ش ده ست و په نجه ی له گه ل قاره مانانی دیموکرات نه رم کردبوو، و هه موو جاریکیش سه ری وه بهر به ردی ئەلحه د که وتبوو. شه ریکی گه رم و سه نگر به سه نگر له چه ندین لاوه دريژهی پی ددراو رۆله کانی دیموکرات هه رجاری به رزاییه ک و نوقته یه کی ستراتیییان له دوژمن وه ر ده گرته وه و به ره و خوار راویان دهنه. ریژمیش به پیی سه روشتی به زیوی خوی هه موو جاری پاش تیکشکانی

له مهیدانی بهرهوروودا به ئاگری توپخانهی قورس بهردهبووه توپاران کردنی سهنگه‌ری پیشمه‌رگه‌کان و پاش ماوه‌یه‌ک سه‌رله‌نووی و به زور و زورداری هیزی پیاده‌ی بو مهیدانی شهر به زوری ره‌وانه ده‌کرد. هه‌لبه‌ت هیزی به‌زیوی دوژمن به بیستنی ده‌نگی چه‌کی پیشمه‌رگه زراویان ده‌چوو و نه‌یاندوه‌ی‌را له سه‌نگه‌ره‌کانیان نزیک بنه‌وه. به یه‌کگرته‌وه‌ی هه‌ردوو تیمی پیشمه‌رگه، هیزی دوژمن کیشومات کراو هیزه‌کانی پیشمه‌رگه پاش ۱۸ سه‌عات شهر و فیداکاری و به‌رخودان دوژمنیان به یه‌کجاری به‌چوک داهینا. خوش ئه‌وه بوو هه‌ر له‌وکاته‌دا و له‌کاتی راوانانی هیزی به‌زیوی دوژمندا ماشینیکی پر له پاسدار که‌وته سه‌رمین و لیک هه‌له‌ته‌کا. له‌و شهره‌ه‌ماسییه‌دا که ۱۸ سه‌عاتی خایاند و لاپه‌ره‌یه‌کی پرشنگذاری دیکه‌ی له فیداکاریی پیشمه‌رگه به ده‌فته‌ری قاره‌مانه‌تی هیزی بیستون زیاد کرد، نزیک به ۱۰۰ که‌س له هیزه‌کانی دوژمن کوژران و بریندار بوون. هه‌روه‌ها ده‌یان قه‌زبزه چه‌ک و چۆلی سووک و نیوه‌قورس و به‌ده‌یان که‌لوپه‌لی دیکه‌ی نیزامیی بوو به ده‌سکه‌وتی هه‌لو به‌رزه‌فره‌کانی بیستوونی خوراگر. به‌لام نابی له‌بیر بچی که ئه‌و قاره‌مانه‌تییه و خوراگرییه که زه‌بریکی گاریگه‌ری له دوژمن دا، به خوینی دوو تیکۆشه‌ری مه‌یدانی هه‌ماسه‌کانی ناوچه‌ی کامیاران وه‌دی هات. له‌و شهره‌ قورسه‌دا شه‌هیدان مه‌حموود گو‌ده‌رزی و ته‌یوب هه‌یاتی به خوینی خویان هه‌قانییه‌تی گه‌له‌که‌یان نووسییه‌وه و داستانیکی پر له سه‌روه‌رییان به خوینی گه‌ش و ئالی خویان تۆمار کرد. ئه‌وه‌ی گرینگه‌ باس بکریته‌وه ئه‌وه‌یه که له‌و هه‌ماسه‌خولقینی‌یه‌ی پیشمه‌رگه‌دا هیزی دوژمن چه‌ند به‌راه‌به‌ری هیزی پیشمه‌رگه و ته‌یارتر به‌ جووره‌ها چه‌کی مودی‌رن و هه‌روه‌ها، پشت ئه‌ستوو به توپخانه بوو. به‌لام هیزی قاره‌مانی بیستون به پیشمه‌رگه‌یه‌کی زور که‌م که ته‌نانه‌ت یه‌ک له پیچی دوژمنیش نه‌بوو، به‌لام به وره و بیروباوه‌ره‌وه زه‌بریکی به‌هیزیان له شه‌وپه‌رستان وه‌شان‌د.

رۆلى فەرماندەرانى نىزامىي لە ميژووى حيزبدا

ئاوردانەوہ لە ميژووى سى چارەگە سەدەى حيزبى ديموکراتى کوردستان کارىكى سانا نيه چونكى ئەو حيزبە لە ماوەى ٧٥ سالدا قوناغى جوراوجورى خەباتى تىپەپاندوہو لە دريژەى ريبازى خوىدا زور ھەنگاوى بەنرخى ھەلئناوہتەوہو کەندو لەندو کۆسپەکانى سەر ريگای بريون و بوگەيشتن بەئامانجەکانى خوى ريگايەكى دريژى پياوہ.

لە يادى دامەزرانى حيزبى ديموکراتى کوردستاندا دەبى زور لايەنى ئەو خەبات و تىکووشانە ھەلسەنگينين و زور پيوستە ھەموو لايەنەکانى خەباتى زياتر لە ٧ دەپەى حيزب بخريئە بەرباس و شى کرئەوہ. بەسەرئىچدان بە جوراوجورى بوارەکانى خەباتى حەقخوازنەى نەتەوہکەمان دەزانين کە يەکىک لە شىوہەکانى کارى نىزامىيە. با بزائين لەوماوہيەدا کاراکتيرەکانى ئەو بەشە چ رۆليکيان لە جوولانەوہى نەتەوہکەماندا ھەبووہ. لەوانەى بو ھەلدانەوہى لاپەرەکانى ئەو بەشە لەميژووى حيزبى ديموکراتى کوردستان زور کەرەسە پيوست بى کە ئىستا لەبەردەستدایە. ھەر نەتەوہيەک کە بو وەدەست ھيئەتى ئازادى خەبات بکا، تەنانت نەتەوہيەک کە ئازاديش بى پيوستى بە ئەمنىيەتى نەتەوہىي ھەيە. پاراستنى ئەمنىيەت گەلىک کەرەسەى نىزامىي پيوستە و يەکىکيش لەوانە کە فاکتەرى سەرھەكى پاراستنە، ئىنسانە نىزامى کارەکان کە لە ئورگانە جوراوجورەکاندا بو پاراستنى دەسکەوتەکانى ولايتىكى ئازادو ديموکراتىکدا رىک خراون و لە داين کردنى ئەمنىيەتى دامودەزگاگاندا رۆلىكى کارىگەر دەگيرن. ئەگەر لە بارى نىزامىيەوہ ئاورىكى کورت لە ميژووى ئەو ٣ چارەگە سەدەيەى تىکووشانى حيزبى ديموکراتى کوردستان بەدەينەوہ بو مان دەردەکەوئ کە کاراکتيرە نىزامىيەکان

سەخت و دژواردا هێزوتوانایەکی زیاتری بۆ بەره‌وپێش‌بردنی بزووتنەوه‌که‌ به‌و خەباتکارانە بەخشیوه‌ که به‌ شیوه‌ی چە‌کدارانە بە‌رگری له‌ ئازادی و ئە‌منیە‌تی گە‌له‌که‌یانیان وه‌ئە‌ستۆ گرتوه‌.

ئە‌م باسە‌ ته‌نیا باسیکی کورته‌ له‌ رۆ‌لی فه‌رمانده‌ران له‌ میژووی ئە‌و ۷۵ ساڵە‌ی حیزبه‌که‌ماندا. هەر بۆ‌یه‌ به‌ پێ‌ویست ده‌زانین ئاماژه‌ به‌ دژوارترین هە‌ل و مە‌رجی سه‌رده‌می ده‌سه‌لاتداریی کۆ‌ماری ئیسلامی له‌ کوردستانیش بکه‌ین. دوا‌ی هاتنه‌سه‌رکاری کۆ‌ماری ئیسلامی له‌ ساڵی ۱۳۵۷ی هه‌تاوی دا خه‌لکی کوردستان یه‌کێک له‌و گه‌له‌ به‌شخوراوانه‌ بوون که‌ که‌وتنه‌ به‌ر هێ‌رشێ دێ‌ندانە‌ی ئە‌و رێژیمه‌، و کۆ‌ماری ئیسلامی له‌ سه‌ره‌تاوه‌ ده‌ستی به‌ قه‌لاچۆ‌کردنی ئە‌م گه‌له‌ کرد. حیزبی دیموکراتی کوردستان به‌ هه‌لوێ‌ستیکی به‌رپرسانه‌ و ئازایانه‌ جاریکی دیکه‌ خه‌لکی له‌ ده‌وری ئالای خۆ‌ی کۆ‌ کرده‌وه‌و به‌ گژ هێ‌رشێ رێژیمی کۆ‌نه‌په‌رستدا چۆ‌وه‌. لێ‌رده‌دا جاریکی دیکه‌ رۆ‌لی گرینگ به‌ هێ‌زیکی مونه‌ززه‌م و سازماندراوی پێشمەرگه‌ درایه‌وه‌و بۆ پاراستنی خه‌لکی کوردستان فه‌رمانده‌رانی هێ‌زی پێشمەرگه‌ سوککانی ئە‌منییه‌تی نه‌ته‌وه‌ییان وه‌ئە‌ستۆ گرتوه‌وه‌و پێشمەرگه‌ رۆ‌لی سه‌ره‌کی له‌ پاراستنی کوردستاندا گێ‌را. ئە‌م ئە‌رکه‌ که‌وته‌ سه‌ر شانی که‌سانی شاره‌زا و پسپۆ‌ر که‌ میژووی خه‌باتی نه‌ته‌وه‌که‌مان هه‌رگیز فیداکاری یه‌کانیان له‌بیر ناکا. ئە‌فسه‌ره‌ نیشتمانپه‌روه‌ره‌کانی وه‌ک شه‌هیدان سه‌رگورد عه‌لیار، سه‌رگورد عه‌باسی، سه‌روان چه‌له‌بی، سه‌روان ئە‌فشین، سه‌روان حاتم، سه‌روان ئە‌حمه‌دی جاوید فه‌ر، سه‌روان اقبال که‌ریم‌نژاد، سه‌روان برام به‌ه‌رام‌پوور، خه‌لیل خه‌له‌بان له‌ سه‌ره‌تاوه‌ ئە‌و ئە‌رکه‌یان به‌رپۆ‌ه برد. له‌ خه‌بات و به‌ربه‌ره‌کانیی بێ‌وچانی خه‌لکی کوردستاندا به‌ ده‌یان که‌سی دیکه‌ وه‌ک: حه‌سه‌نی شیوه‌سه‌لی، مه‌نسوور فه‌تاحی، شاپوور فیروزی، سه‌دیق فیروزی، ئە‌سه‌د سولیمانپوور، خه‌لیل محه‌مه‌دی، شاروخ مو‌رادی، حه‌کیم ره‌زایی، عه‌باس ئە‌کره‌می، وه‌ستا ئە‌حمه‌دی کووه‌گه‌رد، قاسمی باقی، خدره‌ سوور، چرچه‌ی بارام میرزا، حه‌مه‌ نارستی، قادر ئیفتخاری، برام شیخالی، عومه‌ر قه‌یته‌ران، هه‌مزه‌ بیه‌نام، فه‌قی عه‌ولاو ده‌یانی، دیکه‌ نه‌خشیان گێ‌راوه‌ که‌ رۆ‌ل و ماندوو‌بوونیان به‌رز ده‌نرخینین،

که به داخه وه زۆر به یان گیانیان به خشیوه. ریبه ری سیاسی حیزبی دیموکراتی کوردستان ئەهمییەتی زۆری به رۆلی فه رمانده رانی نیزامی له نیۆ خه بات دا داوه و زۆر له وانه که شه هید بوون له ریبه ری حیزب دا مه سئوولییه تیان هه بووه. واته حیزبی دیموکراتی کوردستان چه که که ی له خزمهت قه له مه که ی دا بووه. هه ر بۆیه ش رۆلی فه رمانده ران له خه باتی به رده وامی حیزبه که دا توانیویه تی کاریگه ر بی. له کۆتایی دا ده توانین بڵین که میژووی حیزبه که مان قاره مانی زۆر هه یه، نزیک به ۵۰۰۰ هه زار شه هید که گیانی خۆیان پیشکه ش به باره گای ئازادی کردوه، به هه زاران که س له ئەندامانی ئاواره بوون، یان له شاره گانی کوردستان خه باتیان دژی ریژی می کونه په رستی کردوه ره وانه ی زیندانه کان کراون و ئازارو ئەشکه نجه ی زۆریان چیشته وه، به هه زارانی دیکه ئیستا له سه ر ئەم ریبازه دروسته به رده وام له خه بات دان. وه ک شه هید دوکتور قاسملوو فه رمووی « ئەوانه هه موو قاره مانی حیزبه که مان و گه له که مانن. به لام میژووی چه ندین سال خه بات یه ک قاره مانی ئەسلی هه یه که له سه ره تاوه تا ئیستا تا قه سواری مه یدانی خه باته، هه ورازو نشیوی زۆر دیوه، تالی سویری زۆر چیشته وه، تووشی شکست بووه به لام ناھۆمید نه بووه، سه رکه وتوه به لام له خۆبایی نه بووه، چۆته پیش، پاشه کشه ی کردوه، به لام هه موو کاتی ک بی وچان و کۆلنه ده رانه دریزه ی به خه بات داوه و ئیستاش هه روا سوارچاکو یه که م قاره مانی مه یدانی خه باته. قاره مانی هه موو قاره مانانی سه رانسه ری ئەم میژووه، حیزبی دیموکراته».

پاشکۆ

خۆشه وستان! ئه وهی لیڤه وه له بهر دهست دایه
 ئه و نووسراویه که پیشتر بۆ بلاو کراوه کانی حیزبی
 نووسراوه و یان له کوردکانال بلاو کراوه ته وه به پیوستن
 زانی ئه وانیش له گه ل ئه و نووسراوه ی سه ره وه به چاپ
 بگه یه نم تا خوینه رانی خۆشه وستان و تیکۆشه رانی
 مه یدان ی خه بات بتوانن که لکی لی وهر بگرن.

له یادی شه هیدانی سوورخه لاتی یه لدا ی خویناوی دا

له کاتی کدا که ریوارانی ریگای ریبه ری شه هید دوکتور قاسملو و له
 دوایین شه وی پاییزو درێژترین شه وی سال دا، یادی له دایکبوونی ئه و
 ریبه ره نه مره یان ده کرده وه دهستی ره شی تیرۆر کۆمه لیک هاوڕی
 به ئه مه گی به ناوه کانی شه هیدان: عه لی قویتاسی، وه هاب میرخزی،
 ئه رسه لان عه باس نیا، سالار باقزی و ناسر که ریمی لی ئه ستان دین.
 ئه گه رچی هه ر له و کاته دا حیزبی دیموکراتی کوردستان رایگه یاند که
 شک و گومانی نیه دهستی کۆماری ئیسلامی له پشتی ئه و کرده وه
 تیرۆریستی یه هه یه و کۆماری ئیسلامی عامیلی ئه سلیمی ئه و کاره دزیوه یه.
 ئه گه ر ئاوڕیکی کورت له کارنامه ی کۆماری ئیسلامی بدهینه وه به
 روونی بۆمان ده رده که وی که بناغه ی ئه و ریژیمه له سه ر تیرۆریسم
 دامه زراوه و راوه ستاوه، چونکه ده سه لاتدارانی ریژی می ئێران له
 تیرۆریسم وه ک ئامرازیک بۆ برده نه پیشی سیاسه ته کانی خۆیان
 که لک وه رده گرن. هه ر له دووه م سالی دامه زرانی ریژیم یه که م
 کرده وه ی تیرۆریستی یان ده رحه ق به گه لی کورد و حیزبی دیموکرات له
 شاری مه هاباد به رپوه بر دو شه هید سه رگورد عه باسی یان تیرۆر کرد.
 پاشان روخساری ئه و ریژیمه له باز نه یه کی گه وره تر دا خۆی

نیشان دا. سیاسته دژی گهلی یه کانی دهسه لاتدارانی تازه به دهسه لات گهیشتوو له پیوهندی له گه ل گه لانی دیکه ی ئیران وه ک کورد، تورک، عه ره بو بلووچ شتیک نین که بو که س شاراو ه بی. ئیران له و نه ته وانه پیکه اتوه که دهیان سال له بن دهستی حکومته ژورداره کان دا زولم وزوریان چیشتوهو به دریزی میژوو له مافه رهواکانیان بیبهش ماونه وه. به تاییه تی له ماوه ی دهسه لاتی کوماری ئیسلامی دا ئه و زولمه چوارچیوه یه کی زور سامناکترو پان و به رینتری به خویه وه دیت. چونکه سیاسته تی بو دهره وه ناردی شوپرش له ریگای تیروریزی ده وله تی یه وه دهستی پیکرد، ته نانه ت دوا ی مردنی خومه نیش که وایان نیشان دا گویا ده ست له و کرده وه قیزه ونه هه لده گرن، زور زوو بی بناغه بوونی ئه و ئیددیعانه دهرکه وت ه هر یه که م هه نگاویان راست له چله ی «ارتحال» ی به ناو «ئیمامی موسته زعه فان» دا بوو که ریبه ری گه وه ی نه ته وه ی کورد شه هید دوکتور قاسملوو هاورییانیان له کاتی دانیشن له سه ر میزی وتوو یژ به ناو چاره سه ری کیشه ی کوردا تیرور کرد، ئه ویش به پیلانیک که له به رزترین پله ی دهسه لاتدارانی حکومتی ئیران داریژرابوو. ریژی می کوماری ئیسلامی له میژ بوو، تیروری کردبووه به شتیک له سیاسته تی ره سمی و، بی ئه وه ی چووکتین بایه خ بو کورو کومه له نیوده وله تی یه کان دابنی، ئه و کرده وانه به جوړیک که جی پی تیروریستان له کونسول خانه کانی ریژیم دا ئاشکرا بوو و له ولاتی جوراوجوردا لی له قاو درا، به رده وام دوپات ده بوونه وه. تیروری دوکتور قاسملوو ته نیا هه نگاوی ریژیم نه بوو به لکوو به دهیان ریبه رو که سایه تی سیاسی له دهره وه ی ولات به شیوه ی ناجوامیرانه له لایه ن ده زگای ئیتلاعاتی کوماری ئیسلامیه وه تیرور کران. هه ر له و پیوه ندیه دا له دهیه ی ۹۰ ی میلادی به که لک وه رگرتن له هه لومه رجی کوردستانی عیراق به سه دان کادرو پیشمه رگه ی حیزبی دیموکراتی له شاره جوراوجوره کانی باشووری کوردستانی تیرور کرد. کرده وه ی شه وی یه لدا له دریژه ی ئه و کرده وانه ی دهسه لاتدارانی تاران دابوو که له ماوه ی دهسه لاتی ریژی می ئاخوندی دا دژی حیزبی دیموکرات و دژبه رانی کردوویه تی. ئه گه رچی ده زگا سیخوریه کانی

ئىران زۆر زوو ھەولياندا دەستى چەورى خۆيان بە سەرى خەلكى دىكە بسپرنەو ھو و ايان نیشاندا كە ئەو كردهو ھ ناچواميرانە ھە دەستى لايەنى دىكەى تىدايەو چەندىن گوزىنەى درۆو چەواشەكارىان رىز كردبوو كە گومانو تۆمەتەكە لە خۆيان دوور بكنەو ھ. بەلام بئىشك كۆمارى ئىسلامى باش دەزانى كە لە يەكەم ساتەكانى ئەو كردهو ھ بئى شەرمانە ھە، خەلكى كوردستانو حىزبى ديموكرات قامكىان بەرەو ئەو رېژىمە دريژ كەرد، چونكە بەدرىژاى دەسەلاتى ئەو رېژىمە بۆ ساتىكىش چاويان لە حىزبى ديموكراتى كوردستان غافل نەكردو ھ. بۆ سەلماندنى ئەو راستىيەش دەتوانىن بلىين جزوورى كادرو پېشمەرگەى حىزبى ديموكرات لە ماو ھى چەند سالى رابردوودا لەنيو كۆمەلانى خەلكى رۆژھەلاتى كوردستاندا نىشانەى ئەو ھو ھو كە ئەم حىزبە خەباتى خۆى دژى ئەو رېژىمە دريژە داو ھ. ھەر لەو پيوەندىيەدا ھەرەشەكانى دەسەلاتدارانى رېژىم ئەو راستىيە دەسەلمىنن كە لە پشت كردهو ھەكەى شەوى يەلداو ھ بوون. ماو ھەتەو ھ بلىين، ھەق وايە دەسەلاتدارانى حكو مەتى ھەرىمى كوردستان پيش بە سەررەپۆى كۆمارى ئىسلامى لە باشوورى كوردستان بگرنو نەھيلن جارىكى دىكە ھەك دەيەى ٩٠ى سەدەى رابردو، لە خاكى پىروزی كوردستان تەراتىن بكن. بۆيە پيوستە ھەم حكو مەتى ھەرىم ھەم خەلكى باشوورى كوردستان ھەلوستى شۆرشيگىرانەيان ھەبئىو رىگا نەدەن جارىكى دىكە ئەم بەشە لە كوردستان بىتتە مەيدانى رىمازىن و رەشەكوژى ھىزەكانى كۆمارى ئىسلامى و پيش بە ھەموو ئاژاو ھگىرپىيەكانى ئەو رېژىمە بگرن. لە يادى شەھىدبوونى شەھىدان، عەلى قوئىتاسى، و ھەب مىرخزرى، ئەرسەلان عەباسنىا، سالار باقرى و ناسر كەرىمى پېشمەرگەى حىزبى ديموكراتو دووكەس لە كارمەندانى ئاسايش بەناو ھەكانى: عەدنان عەبدوللا و سەنگەر ستار سەرى رىز بۆ شەھىدانى شەوى يەلدا دادەنوئىن و پەيمان نوئ دەكەينەو ھ تا گەشتن بەئامانجى شەھىدان دريژدەرى رىگايان بىن.

قاسملوو ریبه ریکی واقع بین

ئیوارییی کی درهنگی ئەنگوسته چاو، پیشمه رگه به لاپالیکی دهقهری، ههوته وانه ی بانه به بهرزاییه کی که ۵ ناوچه ی بانه، سه رده شت، سه قز، مه هاباد و بۆکانی لیوه دیار بوو، ریزیان به ستبوو، به ره و گه ورکایه تی مه هاباد دهرویشن، له و بهرزاییه شوقی چراکانی شارو گونده کان بریقه بریقیان ده دایه وه، پیشمه رگه خه یال هه لی گرتبوو و بیرى له نان و ئاو و چوونه ناو خه لک ده کرده وه که به دیتنیان هه موو دهحه سانه وه. سه عات دووی شه و بوو له دۆله درییژی پشتی مووسی له چۆمی «بناوهره شان» وهک هه میشه بارگه و بنه یان کرده وه له تاشه به ردیک ده گه ران که به یانی سه ریان له بن سیبه ره که دا بی، به لکوو خۆر زوو له خه و راستیان نه کاته وه. به یانی رۆژی ۲۲ ی پووشپه ر جیژنی قوربان بوو پیشمه رگه کان نه ک هه ر نانیان پی نه بوو، به لکوو له و شوینه ئاویکی زۆر خاوینی فینکیشی لی نه بوو، سه ره رای ئەوه چهند ئاژهلکیان هیناو راسته و پاسته یان کردو بی نان ده ستیان کرد به برژاندن، وهک عاده تی هه موو رۆژی سه عاتی ۱۲ ی نیوی نیوه رۆ له چهند رادیۆ چوکه کۆده بوونه وه که گوئی بۆ هه واله کانی رادیۆ کوردستان رابگرن، به نه بوونی دهنگی شمشالی قاله مه ره و خویندنه وه ی سررود، پیشمه رگه که وتنه دهنگه دهنگ، که میک دواتر بۆمان ده رکه وت که به ناو دیپلومات تیرۆریسته کانی کۆماری ئیسلامی له کرده وه یه کی پر شوورهی دا له سه ر میزی به ناو وتووێژ دوکتور قاسملوو و هاوڕیانی شه هید کرده. به روودانی ئەو کاره ساته خویناوییه که له قبییه پیته ختی ولاتی ئوتریش روویدا، دۆستان ولایه نگرانی گه لی کوردی له سه رانسهری

جیهان به گشتی و گهلی کوردی به تایبه تی له هر چوار پارچه ی کوردستان هه ژاند، تیروریسته کانی کوماری ئیسلامی که ۳ کهس بوون، راسته وخو له لایهن دهسه لاتدارانی کوماری ئیسلامیه وه بو تیروری ریبه رانی حیزبو هاوړپییانی رهوانه کرابوون. نه گهر بمانه هوئ باسی کارنامه ی کوماری ئیسلامی بکهین تا ئیستا زور باس له کرده وه تیروریسته کانی کراوه و به دهیان و سه دان به لگه ی روون بو نه و کرده وه قیزه ونانه ی خراوته روو، هه روه ها له سه ر شه هید بوونی ریبه ری شه هیدمان زور لایه نی نه و جینایه ته سامناکه باس کراوه، به لام به پیویستی ده زانین له سه ر هیندیک خالی گرینگی روانگه ی ریبه ری شه هیدمان له روژی شه هید بوونی دا پیدا بگرینه وه. شه هید دوکتور قاسملو و تا کاتی شه هید بوونی خزمه تیکی گه وره ی به نه ته وه ی کورد کردو شه هید بوونه که شی نه و راستییه ی دهرخت که، که سایه تیه گه وره کان به مردنیا شوینه واری زور گه وره له سه ر خه لکو نه ته وه که یان داده نین، نه و له سه رده می خه بات و تیگوشانی سیاسی دا خزمه تیکی گه وره ی به حیزبو نه ته وه که ی کرد، کاردانه وه ی شه هید بوونه که شی هینده ی دیکه گهلی کوردی به دنیا ناساند. نامه ی هاوخمه ی گه لانی دنیا و ریخراوه نیونه ته ویهه کان و که سایه تیه سیاسی کان سه بارت به کاره ساتی قبیهن دهری ده خا که نه مر دوکتور قاسملو و خاوه نی که سایه تیه کی به رز سیاسی له ئاستی جیهان دابووه. پاراستنی روحیه لای دوکتور قاسملو، تایبه تمه ندی ریبه ری کارامه له وه دایه که له کاتی ته نگانه دا، میتودو میکانیزمی دهر بازبوون له ته نگو و چه له مه کان بخاته روو. کاتیک بزووتنه وه یان میکانیزمی دیپلوماسی و ته نانه ت بزووتنه وه ی چه کداری کارایی نه و توئی نابینئی یان له کزی دهدات، نه وه سه رکرده ی لیزان و کاریزمایه که ده بی روحیه ی خو ی بپاریزیت و وره به هاوسه نگره کانی ببه خشی نه و هاوسه نگرانه ی له ره و تیکی دیموکراتیکدا بپاریان داوه نه و سه رکرده ی سه رکرده یان بکات. دوکتور قاسملو له گوړینی میکانیزم له دوخه جیاوازه کاند که سیکی کارامه و لیها تو بوو. هه میشه نه و کرده وه یه ی سه رکرده یه که ده بی له کاتی پیویستا بیکات، نه گه ره نانه ت گیانشی له پیناویدا فیدا بکرده یه جی به جی ده کرد. وره به خشین بو پاراستنی

روحیه‌ی هاوسه‌نگه‌ره‌کانی یه‌کینگ له‌خسله‌ته به‌رزه‌کانی نه‌مر دوکتور قاسملو بوو. دوکتور قاسملو ده‌یویست به‌هاوسه‌نگه‌ره‌کانی بلّی که دیموکراتیکی راسته‌قینه‌هه‌م ده‌توانی دپلۆماتیکی کارامه‌بیت، هه‌میش پارتیزانیکی نه‌سره‌وتوو. ئەو له‌واقیعدا درێژده‌ری راسته‌قینه‌ی ریباری پینشه‌وا قازی محهمه‌د بوو، چونکه هه‌ردووکیان شه‌هیدبوونیان نه‌ک نائۆمیدی به‌دوای خۆیدا نه‌هینا، به‌لکوو رووحیه‌و وره‌ی نه‌ته‌وه‌و هاوسه‌نگه‌ره‌کانی به‌رز کرده‌وه‌و، ئەوه‌ی به‌کرده‌وه‌هه‌سه‌لماند که شۆرشگیر بوون و دپلۆماتیوون و ته‌نانه‌ت شه‌هید بوونیشی ده‌بیته‌هۆی به‌ره‌ق بوون و زیاتر ناساندنی دۆزی ره‌وای نه‌ته‌وه‌که‌یان. هه‌ر ئەوه‌ش وایکردوو که درێژه‌پنده‌رانی ریگه‌که‌ی ئیستاش له‌حیزی دیموکراتی کوردستان له‌پینا و رووحیه‌دان به‌ئه‌ندامان و خه‌لکی رۆژه‌لاتی کوردستان ئاماده‌ی هه‌موو گیان‌فیدای له‌خۆبردوو یه‌کن. شه‌هید دوکتور قاسملو له‌سه‌ره‌تای لایه‌وه‌هه‌ولی بۆ لابرندی زولم و سته‌م داوه‌ تا کاتی شه‌هیدبوونی ئەو تایبه‌تمه‌ندییه‌ی ئالوگوری به‌سه‌ردا نه‌هاتوو و به‌رده‌وام خه‌باتی بۆ کردوو، ئەو هه‌میشه‌خۆشبین بووه‌ له‌سه‌خترین هه‌لومه‌رجدا رووحیه‌ی خۆی پاراستوه‌.

دیموکراسی وه‌کوو کرداریکی شۆرشگیرانه‌، له‌میژووی سیاسی جیهان‌دا ده‌گه‌من ئەو ریبه‌رانه‌ی دیموکراسی وه‌کوو میکانیزمی رزگاری و ریباری دوا‌ی ره‌زگار بوون سه‌یربکه‌ن، زۆربه‌ی بزوتنه‌وه‌کان له‌جیهان ره‌واییان به‌هه‌موو توندوتیژی و کرده‌وه‌یه‌کی نادیموکراتیک له‌پینا و به‌ئه‌نجام گه‌یشتنی خه‌باته‌که‌یان داوه‌، هه‌میشه‌ش و یان لانیکه‌م زۆربه‌ی کات شۆرشگیره‌کان پاش گه‌یشتن به‌ده‌سه‌لات بوونه‌ته‌ دیکتاتۆرو، له‌سه‌ر میراتی خه‌باته‌ ره‌واکه‌یان بوونه‌ته‌ سه‌رکرده‌یه‌کی داپلۆسینه‌ری خۆسه‌پین، به‌لام دوکتور قاسملو به‌پنجه‌وانه‌وه‌ دیموکراسی وه‌کوو ریگه‌ی راسته‌قینه‌ بۆ رزگاری و ریباری ژیان بۆ به‌خته‌وه‌رکردنی گه‌ل له‌دوای رزگاری چاو لی‌ده‌کرد. له‌ناوخۆ ده‌ره‌وه‌ی حیزب، باوه‌ریکی پته‌وی به‌دیموکراسی وه‌کوو میکانیزمی سه‌ره‌کی خه‌بات هه‌بوو، له‌ناوخۆی حیزب هه‌مووان ده‌یانتوانی هه‌موو قسه‌یه‌ک و هه‌موو پینشیا‌ریک بۆ سه‌رخستنی خه‌بات بکه‌ن، و کۆنگره‌ یه‌ک له‌دوای یه‌که‌کانی دیموکرات سه‌لمینه‌ری

ئەو راستییە. جاری وا هه بووه هه بووه له ژیر رحمتی توپبارانی دوژمن و له تاراوگه و له ناوشاخ و به ندهن دا، کۆنگره وه کوو سیمبولی دیموکراسی ریکخراوه یه کی سیاسی، به ستراوه. له دهره وه ی حیزبیشدا دوکتور قاسملو له سهر ئەو باوهره بوو که ده بی له ناو ئۆپۆزسیۆنی ریژیم هاو فکرو هاوخه بات بدۆزیته وه، و له گه ل گه لانی دیکه ی ئیران کار بو سه قامگیرکردنی دیموکراسی له ئیران دا بکه ن. دوکتور قاسملو باش له وه تیگه یشتبوو که ئەگه ر کورد له ئیراندا بمینیته وه، ده بی گفتوگو و دانوستاندن له گه ل ئۆپۆزسیۆنی پيشوو و ته نانه ت حاکمییه تی ئیستادا بکات، و بو ئەم مه به سته له گه ل نه ته وه کانی دیکه ی ئیران یه کگرتوو و هه ماهه نگ بی، جا ئەگه ریش کورد بریاری جیا بوونه وه و بوون به ده ولت بدات، پیویستی به دراوسی پی دوست هه یه. هه ربۆیه دیموکراسی لای دوکتور قاسملو هه م میکانیزم بوو، هه میش ئەنجام. کوردستان وه ک سه نگه ری ئازادی رییه ری شه هیدمان پیدایه گی له سهر ئەوه ده کرد که خه لکی کوردستان داوای دیموکراسی و مافی چاره نووسی خۆیان ده که ن، سه رکرده و حیزبیک که باسی مافی چاره ی خۆنووسین و ده ولت - نه ته وه ده کات، هه رگیز کوردستان به مه به سته ی ئیرانچییه تی ناکاته سه نگه ری ئازادی هه موو ئیران، به لکو ری بازو کرداری حیزبی دیموکراتی کوردستان و دوکتور قاسملو وایکردبوو که هه موو نه ته وه ژیر ده سته کانی ناو جوغرافیای ئیران، کوردستان به شوین و زه مینه ی خه باتی رزگاری نه ته وه یی خۆیان بزائن، و هاوکات بیروروا فیکری دوکتور قاسملوویان به و ده روزه دانه نا، که ئازادی ئیرانی لی ده بینراو هه ست پیده کرا. چونکه باوهری ده ولت - نه ته وه و مافی چاره ی خۆنووسینی دوکتور قاسملو له سهر حیسابی هه یچ نه ته وه و جوغرافیای هه یچ لایه کی دیکه نه بوو، کوردستان سه نگه ری ئازادییه له بهر ئەوه ی هه ر که س و لایه نیک له روانگه ی کورده کانه وه سه یری خه بات بکات، هه م مانه وه ی له ناو ئیران به رزگاری ده بینیت، و هه میش دابه شبوونی ئیران به ره زگار بوون ده زانیت، و ریک له سهر بنه مای باوهر بوون به دیموکراسی دروشمی مافی چاره ی خۆنووسینی به رز کردبووه. هه روه ها ئەو باوهری وابوو خه باتگیرانی ریگای رزگاری ئیران هه ر ئەوانه نین چه کیان له شانە

وله به ره کانی شهردا دژی ریژیم شهرده کهن به لکوو تیکرای ئهوانه که به گویره ی توانای خویمان به گیان و دل به شیوه ی جوراوجور به ره به ره کانی دژی ریژیم به شدارن، تیکوشه ری ریگای ئازادین. ئیستا که ئه مرؤ روژی شههید بوونی دوکتور قاسملوویه، له راستی دا ریژی می کۆماری ئیسلامی ئه و ریبه ره مه زنه ی لی ئه ستاندین که له کردهویه کی تیرورسی دا له گه ل هاورپیانی دا شههیدیان کرد، به لام ریبازی قاسملوو، ئامانجه کانی قاسملوو، هه ر له مهیدان دایه، حیزبی قاسملوو و نه ته وه ی قاسملوو هه ر زیندوون، هه ر به ریگای قاسملوو دا به ره و ئامانجه پیروزه کانی قاسملوو ههنگاو دهنین. به شههید بوونی قاسملوو نه خهباتی خه لکی کوردستان و حیزبی قاسملوو وهستا، نه کۆماری ئیسلامی به ئاواتی گه یشت، چونکه کۆماری ئیسلامی خهونی یه کجاری نابوودی حیزبی قاسملوو بینیبوو، به لام خهون و ئاواته کانی بوونه بلقی سه ر ئاو، خه لکی قارهمانی کوردستان و قوتابییه کانی قاسملوو شههید له خهبات نه وهستان و هه ر به ریبازی ئه ودا دهروئن. له م یادهشدا به لین به ریبه ری شههیدمان ده دینه وه که تا وه دیهتانی ئامانجه کانی دهست له خهبات هه لئه گرین.

٢٥ گه‌لاویژو چه‌ند وته‌یه‌ك

یه‌كێك له‌ گرینگترین روژه‌كانی میژووی نه‌ته‌وه‌ی كورد روژی ٢٥ گه‌لاویژه، كه‌ له‌م روژه‌دا حیزبی دیموكراتی كوردستانی تیدا دامه‌زراوه، و له‌ میژووی جوولانه‌وه‌ی گه‌لی كورددا جیگایه‌کی تایبه‌ت بو‌ خو‌ی هه‌یه، له‌ سێ چاره‌گه‌ سه‌ده‌ له‌وه‌ پێش به‌ حه‌ول و تیکۆشانی رو‌له‌كانی ئه‌و نه‌ته‌وه‌یه‌ له‌سه‌ر رییازیکی نه‌ته‌وه‌یی و پێشكه‌وتنخو‌ازانه‌ دامه‌زرا. له‌ میژووی كوردستان‌دا دامه‌زرانی حیزبی دیموكراتی كوردستان به‌ خالیکی وه‌رچه‌رخان له‌ میژووئ گه‌لی كورد دانراوه، له‌ راستی‌دا ئه‌گه‌ر ئاو‌رێك له‌ میژوو بده‌ینه‌وه‌و له‌ لایه‌ن میژوونووسان و نووسه‌رانه‌وه‌ كه‌ له‌ خه‌باتی ئه‌و سێ چاره‌گه‌ سه‌ده‌یه‌ خه‌لكی كوردستان و حیزبی دیموكرات لیکۆینه‌وه‌یان كردوه‌ پێ له‌و راستی‌یه‌ دانراوه. هه‌ر بۆیه‌ش به‌ دامه‌زرانی حیزبی دیموكراتی كوردستان قو‌ناخیکی نو‌ی له‌ میژوو‌ی خه‌باتی نه‌ته‌وایه‌تی گه‌له‌كه‌مان ده‌ستی پێكرد.

گرینگترین خالی ئه‌وه‌ بو‌و كه‌ جوولانه‌وه‌ی سیاسی كورد بو‌ هه‌میشه‌ چه‌ه‌ قالی رێكخراوه‌یی و حیزبیکی سیاسی به‌ به‌رنامه‌ی پێشكه‌وتنخو‌ازانه‌و روونی سیاسی رێبه‌رایه‌تی جوولانه‌وه‌ی وه‌ستو گرت. خالیکی دیکه‌ ئه‌وه‌ بو‌و كه‌ حیزبی دیموكراتی كوردستان شو‌ینه‌وارێکی قو‌ولی له‌سه‌ر هه‌ست و بیرێ كۆمه‌لانی خه‌لك‌ دانا، به‌ جو‌ریك كه‌ دوای رووخانی كۆماری كوردستان و ئه‌و زه‌بره‌ قورسه‌ی پاش زالبوونه‌وه‌ی رێژیمی پاشایه‌تی به‌ سه‌ر خه‌لكی كوردستان وه‌په‌یکه‌ری حیزب كه‌وت ده‌ستی له‌ خه‌بات هه‌له‌نگرت و ئالای خه‌باتی بو‌ وه‌دی هینانی ماڤه‌ له‌ میژینه‌كانی گه‌لی كورد هه‌ر شه‌كاوه‌ راگرت. ئه‌گه‌رچی حیزبه‌كه‌مان له‌كاتی دامه‌زرانی‌یه‌وه‌ تا ئیستا ریگای زو‌ر سه‌ختی پێواوه، هه‌ورا‌زه‌ نشیوی له‌را‌ده‌به‌ده‌ر به‌

جی هیشتوه و هەر له هه مان کاتیش دا سهرکه وتنی گه وره ی به ده ست هیناوه و له گه ل ئه وه ش برینی زۆر قورسی هه لگرتوه. به و حاله ش تائیس تا نه سهرکه و تنه کانی مه غروورو له خۆبایی کردوه، نه ئه و برینه قوولانه توانیویه تی به چۆکی دابینی. هه ربۆیه ش حیزبی دیموکراتی کوردستان هه م له ئاستی دهره وه وه م له ناوخۆی کوردستان و ئیران جیگای تایبه تی خۆی و ئیعتبار و پرستیژی تایبه تی هه یه، روونیشه که ئه و ده سکه و تانه زۆر به ئاسانی به ده ست نه هاتوه. له و باره وه ده بی بلین حیزبیک که داوا ره واکانی ئه وه نده بهر حه ق و عادلانه یه که بی شک له سه تحی جیهانی و روو به ده ره وه خاوه نی ئه و پرستیژ ده بی. له لایه کی دیکه حیزبی دیموکراتی کوردستان بۆ یه کریزی مالی کورد هه ولی زۆری داوه له هه موو ئه حزابی رۆژهه لات زیاتر خۆی بۆ ئه م مه سه له وه ماندوو کردوه چونکی باوه ری وایه ئه گه ر کۆماری ئیسلامی درێژه به موله وری خۆی له ئیران و به گشتی و له کوردستان به تایبه تی ده دا له بهر ئه وه نیه که جی پپی له ناو خه لک دا به هیزه، به لکوو هۆکاری سهره کی پرشو و بلاوی ئوپوزیسیۆنی ئیرانی و کوردستانی و نه بوونی هاوکاری نیوان حیزبه کانه. له و پێوه ندی یه حیزبی دیموکراتی کوردستان زۆر هه نگاوی گرینگی هه لیناوه ته وه و بۆ یه کریزی مالی کورد دریغی نه کردوه. به لام له ناوخۆی و لات دا سیاسه ته کانی پێشووی ریژیم هه روا به رده وامن، پێشیل کردنی مافی مرۆف توندتر له پێشوو به پێوه ده چی. نمونه که ی ئیعدامی لاوانی کورد له م چه ند سالی دوایی دا ئه مه ش ره خنه و بیزاری یی زۆری لی به رز بوته وه. ئه م ریژیمه پپی وایه که به کوشتنی لاوانی کورد ده توانی خه باتی ره وای کورد بی ده نگ بکا. به لام دژکرده و ی به رینی رۆله کانی کورد له کوردستان و دهره وه به رامبه ر به و ئیعدامانه بۆ جاریکی دیکه ش ئه و خه یاله خاوه ی پووچه ل کرده وه و سه لماندی که زیندان، ئیعدام، دهر به ده ری و کوشتن و مال و یرانی... ناتوانی چۆک به خه باتکاران دادا و تیکۆشانی ئه وان بۆ وه ده ست هینانی مافه کانی گه لی کورد درێژه ی هه یه. له سالی رابردوو ریژیمی کۆماری ئیسلامی هه ره وک سالانی پێشوو خه لکی کوردستانی هه ر له ژیر فشار ناوه و چالا کوانان و کاسایه تی یه

سیاسی یه کانی له به ندیخانه خزانوون، کاسبکاران و کولبه رانی به ر گولله دراون، سهره پای نه و زه برو زهنگه له لایه ن کوماری ئیسلامیه وه، خه لکی کوردستان هه روا قایم له سه نگره ری خه بات دا وه ستاونه وه. حیزبی دیموکراتی کوردستان به تیپه پرکردنی ۲۵ ی گه لایوژی نه مسال قوناخیکی نوئ له خه باتی ده ست پی ده کاته وه، دیاره شاره واوه نیه له ماوه ی چه ندین ده یه تیکووشان دا که ده سکه وتی بووه و سهرکه وتنی به ده ست هیئاوه، شکانیشی هه بووه بی هه له ش نه بووه، به لام گرینگ نه وه یه ریگای خه باتی خو ی گرتوته به رو له هه له کانی ده رسی وه رگرتوه و له کوره ی خه بات دا قال و پوخته بووه، توانای نه وه ی هه بووه له راستی یه کانی کومه لگای کوردستان تی بگاوه به قازانجی به ره و پیشبردنی خه باتی گه له که ی که لکیان لی وه ر بگریئ. سهره پای ریگای دوورودریژو پر له که ندوله ندی خه بات، ئیستاش گه رموگورتر له جارن له میدانی خه بات و تیکووشان دا ماوه ته وه و دریژه به خه باته پیروژه که ی ده دا.

با هه‌و‌لی ژیان‌دنه‌وه‌ی «به‌سیج» له کوردستان مايه پووج بکه‌ینه‌وه!

ریژیمی کۆماری ئیسلامی ئێران که له نه‌بوونی یه‌کریزی وهاوپیوه‌ندی هیژه شو‌ر‌شگیرو پیشکه‌وتووخوازه‌کان له ده‌سپیکي شو‌ر‌شی گه‌لانی ئێران که‌لکی وهرگرت و به ورووژاندنی هه‌ستی مه‌زه‌بیهی خه‌لکی ساویله‌که ودروووشمی ریاکارانه توانی جله‌وی ده‌سه‌لات بگریته‌ده‌ست و بو‌ پته‌وکردنی بنه‌مای ده‌سه‌لاته‌که‌ی په‌نا به‌ریته‌به‌ر سیاسه‌تی دووبه‌ره‌کی نانه‌وه، له پنا ئه‌وش دا هیژه دیموکرات وئازادبخوازه‌کان توانی سه‌رکوت بکا، به‌لام به‌م حاله‌ش له درێژه‌ی ده‌سه‌لاتی خۆی دا هه‌هیشه له گه‌ل گه‌لیک گیروگرفت وقه‌یران به‌ره‌و روو بووه. به‌ربه‌ره‌کانی هیژه‌شو‌ر‌شگیرو دیموکراته‌کانی ولات له گه‌ل ریژیمی تازه به‌ ده‌سه‌لات گه‌یشتوو و بی باوه‌ری ریژیم به ئه‌رته‌ش، کۆماری ئیسلامی له وه‌زعییه‌تیکی تایبه‌ت خست. هه‌ر بۆیه‌ش ریبه‌رانی نیزامی تازه به‌ ده‌سه‌لات گه‌یشتوو له سه‌رووی هه‌موانه‌وه شه‌خسی خومه‌ینی بو پاراستنی حکومه‌ته‌که‌یان که‌وتنه‌ بیری دامه‌زراندنی هیندی‌ک ده‌زگا و ناوه‌ندی نیزامی و سه‌رکوتکه‌ری دیکه‌ی وه‌ک «کومیته‌ی شو‌ر‌گیژی‌یه‌کان» و سوپای پاسداران که به ریژیم وه‌فادار بن و ئاماده‌ی خۆ به‌خت کردن له پیناو درێژه‌ی ده‌سه‌لاتی ریژیم دابن. دارشتنی گه‌لاله‌ی «به‌سیج» یش هه‌ر له چوارچێوه‌ی ئه‌و سیاسه‌ته‌ و پیکانی ئه‌و ئامانجه‌دا بوو. که‌لکی خراب وهرگرتن له هه‌ستی مه‌زه‌به‌ی که‌سانیکي ساویله‌که، بناغه‌ی هینزیکیان دارشت و هه‌موو هیزو توانایان وه‌گه‌ر خست تا «به‌سیج» و فه‌ره‌ه‌نگی «به‌سیجی» له هه‌موو شو‌ینیکي ئێران په‌ره بگری. خه‌ونی خومه‌ینی بو ری‌ک‌خستنی هیژیکي ۲۰ میلیونی، ئه‌و ئه‌رکه‌ی خسته سه‌رشانی ریبه‌رانی نیزام تا

به هاندانی گوندنشینان، خوینکاران، قوتابیان و کارمهندهکانی ئیداره دهوله تیبیهکان و..... هیزی «بهسیج» که له ژیر بیرۆکه ی ملکه جی بۆ دهسه لات و حکومته به ناو ئایینی کۆماری ئیسلامی دا کۆ بکه نه وه بۆ ئه و کارهش ئیستاش له گهل بی له هیچ ههولیک نه وه ستاون، له دارشتنی گه لاله ی «بهسیجی دانش آموز»ی، «بهسیجی دانشجووی» و دامه زاندى به ناو «پایگای مقاومت» و «هسته ی مقاومت» له ئیداره دهوله تیبیهکان رابگره، تا دانی ئیمتیازی جوراوجورو ساویله هه ل خه له تین بۆ به شداری ئه و جوره دامه زراوانه دا. ئه و سیاسه ته ی ریژیم له کوردستان به شیوه یه کی جیددی تر پهیره و کراوه ئیستا زور جیددی تر هه ولی په ره پیدانی دهدری. ریژیم له کوردستان له هیزی «بهسیج» وهک سیخور و ئامرازیکی کاتی بۆ سه رکوتی جوولانه وه ی ئازادینخوازی گه لی کورد که لک وه رده گری. ریژیم له هه لومه رچی ئیستا دا به شیک له پیگه و مولگه نيزامیه کانی له کوردستان کۆ کردۆته وه و دهیبه وئ له ریگای به هیزکردنی بهسیج و که لک وه رگرتن له کهسانی ساویله بۆ سیخوری ئه و بۆشاییه پر بکاته وه. له م دوایی یانه دا جموئولی ریژیم بۆ په ره پیدان و به هیز کردنی بهسیج له کوردستان بهرچاوتر خۆی نواندوه. له و باره وه هه ولی زیاتر له خۆی نیشان ده دا و له و پێوه ندیبه شه دا به مهستی سرینه وه ی ئه و کاره گه لاله ی تیپه کردنی ماوه ی سه ربازی له ماله وه بۆ بهسیجه کان هینایه گۆری و بهرپۆه ی برد. له شیوه ی سازماندهی ئیستا دا بهسیجیه کان له گوندهکان و گه رهکی شار به شیوه ی دهسته ی نيزامی سازمان دراون به ردهوام له مزگه وته کان دانیشتنی هه وتوانه پیک دینن وشه وانهش گه شت ونگهبانی ده دن. جگه له وه له لایه ن بهرپرسیانی ئیتلاعاتی بهسیج و سپاوه هه وتووی جاریک کۆبوونه وه یان بۆ ده گیری. و ئه رک و وه زیفه ی تاییه تیان (که هه مان سیخوری و خه بهرچینی یه) بۆ دیاری ده کری. له بۆنه و ریوره سمه کانی ریژیم دا، بهسیجیه کان ناچار ده کرین به جل و بهرگی نيزامیه وه به شداری بکه ن و خۆیان به خه لک نیشان بدن، بۆ ئه وه ی ریگایه ک بۆ گه رانه وه یان نه مینیتته وه. جیا له مه مه بهستی شاراوه ی دیکه ی ئه و کاره ئه وه یه وا نیشان بدری که ریژیم پیگه ی له

نیو خەلک دا هەیه. چونکه ریژیم چاک دەزانی فەرھەنگی کوردەواری بە گشتی فەرھەنگیکە دژی دیار دەی خزمەت بە بیگانە و سەرکوتکەرانی، بە کرێگیراوان ئەوانەیی لە خزمەتی دوژمنانی کوردان، لە بەر چاوی خەلک سووک چرووکن. هەژاری، بیکاری، بێ دەرامەتی لەو ھۆیانەن کە کەسانیکیان پال پیوھ ناوھ بچیتە خزمەت ریژیمەوھ و ریژیمیش زۆربەیی ھەرە زۆری مۆرەکانی خۆی لە نیو ئینسانە لاوازو گۆی لە مستەکان ھەل دەبژیری، وئەوھ لە حالیک دایە ھەر ریژیم عامیلی سەرەکی ھەژاری، بیکاری، مالدویرانی و دارمانی ئابووری ولاتە. ئەگەرچی ریژیم ئیستاش ھەر وەک سالەکانی سەرەتای بە دەسەلات گەیشتنی لە بیرو ھەولی دەستەمۆ کردن و مل کەچ کردنی خەلک دایە و دەییھەوئ چەندی دەکرێ ژمارەییکی زیاتری مۆرە و گۆیپرایەلی بۆ کۆنترۆل کردنی جموجۆلی دژ بە خۆی درووست بکا، بەلام لە بیرمان نەچی ھەر لە ئێران دەزگا سامناکەکی ساواک، چەند فریای ریژیمی پاشایەتی کەوت، ئەرتەشە بیست میلیونی یە خەیلی یە کە ی خومەینی وئەو جۆرە پیلانەش ھەر ئەو ھەندە فریای کۆماری ئیسلامی دەکەون. لە بەرامبەر ئەو پیلانەیی ریژیم (وھک باقی پیلانە نەزۆکەکانی لەو بابەتە) دا پیوێستە خەلکی کوردستان بە گشتی ولوانی کورد بە تاییبەتی بە خەباتی بێ وچانی خۆیان و یە کریزی و یە کەدەنگی خۆیان، ئەو پیلانەیی ریژیم لە گەل شکان و ناکامی بەرەوروو بکەن و ھەو جارێکی دیکە سەرشۆری و داماوای بۆ ریژیم و داموو دەزگا ئیتلاعاتی یەکان مسۆگەر بکەن.

به بۆنه ی پنجایه مین سالی راپه رینی جوتیارانی موکریان

به دوا ی جوانه مه رگ بوونی کۆماری کوردستان و گیرانه وه ی شارو ناوچه ئازادکراوه کانی کۆمار، جارێکتر زولم و زۆری و سه رکوتی ده ست و پێوه نده کانی حه مه ره زا شا له سه ر کوردستان، سییه ری خستوو بئ حورمه تی و سووکایه تی به وه رزیران و زه حمه تکیشان سه ری هه لدا یه وه. ئاغا و ده ره به گه کان ئازارو ئه زیه تی وه رزیران و پيشل کردنی مافه کانی ئه وان گه یان دبو وه ئه و په ری خۆی و به شیوه ی جۆراوجۆر جوتیارانیان ده چه و ساند ه وه هه ر به و پیه ش بزووتنه وه ی خه باتگێرانه بۆ به ره به ره کانی له گه ل ده ره به گه کان له نیو جوتیارانی موکریاندا به ره به ره له حا لی گه شه کردن دا بوو. هاتنه سه رکاری ده وله تی دوکتور محه مده ی موسه ددیق و کرانه وه ی فه زایه کی ئاوالای سیاسی ده ره فته کی باشی بۆ په ره سه ندنی بزووتنه وه ی جوتیاران به دژی حه مه ره زا شا و ده ره به گه کانی ناوچه خولقاند. خه لکی کوردستان به گشتی و وه رزیران به تابه تی که هیشتا داخی له ده ستچوونی کۆماریان له دل دا بوو له لایه کی دیکه شه وه پشتیان له ژیر سه ته می نه ته وایه تی و فشاری باج و خه راجی ئاغاکان دا چه مابوه، به دژی ئه و باروو دوخه راپه رین و جوولانه وه یه کی به رینیان وه ری خست. دوکتور موسه ددیق سه روک وه زیری ئه و کات له ره زبه ری ۱۳۳۱ بۆ که م کردنه وه ی ده سه لات و پاوانخوازو ده ره به گه کان قانونیکی له ژیر ناوی سه دی بیست (له سه دا بیستی) په سه نده کرد. ئه و قانونه جۆریک دابه شکردنی به ره مه له نیوان جوتیاران خاوه ن مولکه کان دا بوو، به و شیوه یه ده بوو له سه دا بیستی داها تی مولکانه له ده ره به گ و خاوه ن مولکه کان وه ربگێری و سه دی ده ی بدری به وه رزیران و سه دی ده ی دیکه ش له ریگای شو راپه که وه بۆ ئاوه دانی ئاوا یی که لکی

لئ وهر بگیری. ئەو قانونه ئەوهندهی که له نیو وهر زیراندا پیشوازی لیکرا ئەوهندهش بووه هۆی توورهیی و نارهزایهتی دهره به گهکان ههر بۆیهش دهره به گهکان به ئاشکرا بهر ههستی بوونهوه و به کردهوه زیاتر له جاران فشاریان خسته سهر جووتیاران و له زۆر شوینانیش له دانی بیست له سهدی دیاریکراو خۆیان دهپاراست وزولمییکی به کجار زۆریان له جووتیاران دهکرد ئەگهر ئاوریک له پیوهندی ئەو کاتی نیوان خاوهن مولک و جووتیاران بدهینهوه دهبینین په سهندکرانی ئەو یاسا نوویه هاندهریک بوو بۆ خهبات دژی دهره به گه چهوسینه رهکان و به رهنگار بوونهوهی جووتیاران بۆ ودهست هینانی مافه چینیایه تیهکانیان له وهلوومه رجهدا جووتیاران له بهرانبهر یه کگرتوویی دهره به گهکان و هاودهستی ژاندارمهکاندا به رینوینی پشتیوانی حیزبی دیموکرات به شیوهیهکی یه کگرتوو به رهنگاری ئاغاگان بوونهوه ریکخراوهکانی حیزبی ههرچهند ئەو کات به تهواوی زیندوو نه بوونهوه به لام له دوو لاره یارمهتی باشی جووتیارانیا کرد، له لایهک راسته وخۆ رینوینیان دهکردن که چۆن ههقی خۆیان به پێی قانونی په سندکراو بستین و تینان گه یاندن که گونجاندنی ئەو قانونه پاشهکشهیه به دهره به گایهتی و ههنگاو بۆ دواپۆژ خۆش دهکا، له لایهکی دیکه وه ههولیان دهدا که راپه رینی جووتیاران له تاران دهنگ بداته وه رهنگدانهوهی سیاسی هه بی. له هیندیک جیگا وهک فهیزولا به گی، به تایبهتی گوندی «ئالبلاغ» که ناوهندی راپه رین بوون، ئاغاگان گوندهکانیان به جی هیشته وچوونه نیو شاری بۆکان. به شیوهیهک که بۆکان ببووه جیگای ئاژاوه و پیلانگیری دهره به گان و ژاندارمهکان دژی جووتیارانی ناوچهی موکریان. ههر وهها له شامات و شارویران و چۆمی مهجیدخان، ناوچهی سندووسیش، جووتیاران کومیتتهی خۆیان پیک هیناو له ژیرناوی جی به جی کردنی قانونی سهدی بیست دا خهباتی خۆیان په ره پیداو له نیو کومیتته پیک هاتوهکاندا نوینهریان ههلبژاردوو بۆ بهر په رچدانهوهی پیلانی دهره به گهکان و ژاندهرمهکان دهیان ناردنه ئیدارهکانی دهولهتی و هه موو خهرجیکی پیویستی ئەوکاره یان دابین دهکرد. ئەو کات له ئیران به گشتی و ههر وهها له کوردستانیش دوو سیاسهت بهرپهوه

ده‌چوو، یه‌که‌میان سیاسه‌تی ده‌وله‌تی (به‌رنامه‌کانی موسه‌دیق)، ئه‌و‌یتریان سیاسه‌تی سه‌رکوته‌کرانه‌ی ئه‌رتەش بوو که راسته‌وخۆ له‌ شا‌ فه‌رمانی وه‌ر ده‌گرت. هه‌ربۆیه ئامرازیک بۆ گونجاندنی فانونی له‌ سه‌دا بیست به‌ ده‌سته‌وه نه‌بوو، چونکه له‌ کوردستان ئه‌رتەش راسته‌وخۆ ده‌ستی له‌ هه‌موو کاریک وه‌ر ده‌دا، له‌ هه‌لومه‌رجیک یه‌کجار دژواردا جووتیاران زۆر ئازایانه به‌ رینوینی حیزبی دیموکرات له‌ به‌ره‌یه‌کدا به‌ره‌نگاری ده‌ره‌به‌گه‌کان و هاو‌په‌یمان‌ه‌که‌یان (ئه‌رتەش و‌شا) بوونه‌وه و‌رپه‌رین. شا به‌ پێچه‌وانه‌ی موسه‌دیق و‌ده‌وله‌ته‌که‌ی، پش‌تیوانی له‌ ده‌ره‌به‌گه‌کان ده‌کرد. بۆیه سه‌رتیپ «موزه‌فه‌ری» فه‌رمانده‌ی ئه‌و کاتی مه‌هاباد که گوی ریه‌لی ده‌ره‌به‌گه‌کان بوو، به‌ له‌شکرکی کۆک و‌پۆشته‌وه به‌سه‌ر کوتی جووتیارانی راپه‌ریو و‌اته جووتیارانی ناوچه‌ی بۆکان که‌وته رێو و‌چه‌ک و‌ته‌قه‌مه‌نییه‌کی زۆری له‌ نیو ده‌ره‌به‌گه‌کان دا بلاو کرده‌وه. له‌و هێرشه‌ سه‌رکوته‌ کرانه و‌ه‌حشیانه‌یه‌دا جووتیارانی ناوچه‌ به‌ توندی سه‌رکوته‌ کران و‌ مال و‌مندال و‌پیرو لاو و‌ه‌ک و‌یه‌ک که‌وته به‌ر په‌لاماری هێرش‌که‌ران (ده‌ره‌به‌گه‌کان ژاندارمه‌کان). ته‌نانه‌ت مندالی چه‌ند مانگیان به‌ لانکه‌وه له‌ چۆمی ته‌ته‌هوو ده‌هاو‌یشت و‌خه‌لکی تازه‌که‌ند و‌قه‌باکه‌ندی له‌ ناوچه‌ی چۆمی مه‌جیدخان ته‌رمی خنکاوی ئه‌وانیان له‌ ئاو ده‌گرت‌وه. ده‌ره‌به‌گه‌کان به‌ هاو‌کاری پش‌تیوانه‌کانیان، ئه‌و که‌سانه‌یان که ده‌وری به‌رچاویان له‌ راپه‌رینه‌که‌دا هه‌بوو ده‌ر به‌رده‌ر کردو و‌ هه‌ر به‌وه‌نده‌ش رانه‌وه‌ستان. سه‌دانی که‌سیان به‌ ماله‌وه له‌ گونده‌کان ده‌ر کرد. ئه‌م کرده‌وه سامناکه هه‌رچه‌ند له‌ ناوچه‌یه‌کی بچووک دا به‌رپۆه چوو به‌لام له‌ ئاکامی هه‌ولی حیزبی دیموکراتی کوردستان دا له‌ ئێران دا ده‌نگی دایه‌وه. ده‌ربار ناچاربوو بۆ ئه‌وه‌ی ریسوا نه‌بێ پێشی ده‌ره‌به‌گه‌کان بگرێ تا چی دیکه کوشتاری خه‌لک نه‌که‌ن. ئه‌م کرده‌وه شو‌ر‌ش‌گێژانه‌یه‌ی حیزبی دیموکرات له‌و سه‌رده‌مه‌دا له‌ لایه‌ک کاریگه‌ریکی زۆری له‌ سه‌ر پێ گه‌یاندن و‌ وشیار کردنه‌وه‌ی جووتیاران و‌ زه‌حمه‌ت‌کێشان هه‌بوو لایه‌نگریکی زۆری له‌ ده‌وری حیزب کۆ کرده‌وه و‌ پایه‌ی ریک‌خراوه‌بی حیزبی دیموکراتی له‌ نیو جووتیاران دا به‌ هیز کردو و‌ جووتیارانی کوردستان به‌ گشتی و‌ ناوچه‌ی موکریان

به تاییه تی ئەزموونیکێ باشیان لی وەرگرت. له لایه کی دیکه شه وه زهمینه یه کی وای پیک هینا که دوا به دوا ی کودیتای ۲۸ ی گه لایوژی ۱۳۳۲ ئەو ناوچه یه بیی به په ناگه یه کی ئەمن بو ئەندامانی حیزب، به چه شنیک که خه لکی ئەو ناوچه یه به هه موو شیوه یه ک یارمه تی ئەندامانی حیزب بدهن. ئەگه رچی راپه رینی جووتیارانی موکریان پاش ۶ مانگ سه رکوت کرا، به لام ئیستا پاش تیپه رینی ۵۰ سال به سه ر ئەم راپه رینه دا، هیشتا یادی ئەو بزوتنه وه یه له نیو دلی جووتیاران دا زیندوو یه و حیزبی دیموکراتیش ئەو راپه رینه وه ک لاپه ریه کی زیڕینی میژووی خه باتی خۆی چاو لی ده کاو ریژی لی ده گری. راپه رینی جووتیارانی موکریان ئەگه رچی سه رکوت کرا به لام وه ک ئەزموونیک له لایه ن خه لکی ئەو ناوچه یه که لکی لی وەرگیرا بوو به هه وینی خه بات و خۆراگری و به ره ره کانی به دژی زۆردارانی ده سه لاتدار له قوناغه کانی دواتردا. خه لکی ناوچه ی موکریان له ماوه ی ده سه لاتدارییه تی کۆماری ئیسلامی دا به ر ده وام له مه یدانی خه بات و تیکۆشان دا بوون و وه ک هه میشه به پیی رینوینی یه کانی حیزبی دیموکرات درێژه یان به خه بات به دژی ده سه لاتدارانی کۆماری ئیسلامی داوه و له ریگای وه دی هینانی ئامانجه کانی خۆیان و نه ته وه که یان دا هه زاران رۆله ی خۆیان له ریزه کانی حیزب و بزوتنه وه ی شوڕشگیرانه ی کوردستان دا، کردوه به قوربانی. یادی خه بات و به ره ره کانی جووتیاران و زهحمه تکیشانی موکریان له راپه رینی ۶ مانگه یان دا به دژی ده ره به گه کان و پشتیوانه کانیان له پاییزو زستانی ۱۳۳۱ دا به ریژ بی.

په‌یامی فیږگه‌ی سیاسی نیزامی به بۆنه‌ی ۲۵ ساله‌ی دامه‌زرانی فیږگه

هاورینیانی به‌ریز و خو‌شه‌ویست

خوشک و برا به‌ریزه‌کان! بۆ مراسمی ۲۵ ساله‌ی دامه‌زرانی فیږگه‌ی سیاسی - نیزامی و کوتایی دهوره‌ی ۱۸۵ی سه‌ره‌تایی به‌خیر بین له پیش هه‌مووشتیک دا به بۆنه‌ی ته‌واو بوونی سه‌دو هشتا و پینجه‌مین دهوره له کارو تیکۆشانی فیږگه‌ی سیاسی - نیزامی پیروzbایی یه‌کی گه‌رم پیش که‌شی هه‌مووتان ده‌که‌م. له ئەندامانی ریبه‌ری را تا تازه‌ترین پیشمه‌رگه‌کان و هه‌موو ئەو که‌سانه‌ی ریازی حیزی دیموکراتیان گرتوته‌به‌ر. هاورینیان! به‌رله دامه‌زرانی ناوه‌ندیکی فیږکردن و بارهینانی پیشمه‌رگه، ئەو که‌سانه‌ی ده‌هاتن بۆ پیشمه‌رگایه‌تی، ئەرکی فیږکردنیان به‌ شینوه‌ی پچر پچر، به‌ گویره‌ی سه‌لیقه‌ی جیاواز له ناوچه‌کانی کوردستان به‌رپوه ده‌چوو که له جیی خوی دا شتیکی به‌ که‌لک و باش بوو. به‌لام مخابن به‌ هۆی هه‌ل و مه‌رجی دژوار و هیندیک هۆی دیکه ئەو دهوره ئاموزشیانه ته‌مه‌نیان که‌م بوو. ئەو دهوره ئاموزشیانه ریڤکویپیک نه‌بوون و مه‌ودای ئیدامه‌ی کاریان نه‌بوو. لیڤه‌دا وه‌ک نمونه ئاماژه به‌ هیندیک له‌و ده‌ورانه ده‌که‌مین.

۱- یه‌که‌م دهوره‌ی نیزامی حیزب له به‌هاری ۱۳۵۸ له سه‌ری مه‌یدانی ناوچه‌ی مه‌هاباد پیک هات.

۲- له ریڤه‌وتی ۲۰ی جوژه‌ردانی ۱۳۵۹ تا ۲۰ی گه‌لاویژ دهوره‌یه‌کی سیاسی نیزامی گه‌وره‌تر که لاوانی پیشمه‌رگه‌ی زۆربه‌ی ناوچه‌کانی تیدا به‌شدار بوون له باغی «یه‌نگیجه»ی نیوان ئاشی گولان و سه‌رده‌رابادی بۆکان بۆماوه‌ی ۲مانگ به‌رپوه چوو. هاوکات شانبه‌شانی ئەو دهوره‌یه هه‌ر له‌و ماوه زه‌مانی یه‌ دا له گوندی «خره‌جۆی» مه‌هاباد دهوره‌یه‌کی سیاسی کادر به‌ به‌شداری کادره‌کانی زۆر له ناوچه‌کانی کوردستان به‌رپوه چوو.

۳- نیوهی یه‌که‌می هاوینی ۱۳۶۰ له ئاواپی نه‌لۆسی شنۆ ده‌وره‌یه‌کی سیاسی نیزامی بۆ ماوه‌ی یه‌ک مانگ به‌ریوه چوو دواتر گۆزایه‌وه بۆ گوندی سینگان.

۴- له گوندی گرزالی سه‌رده‌شت له‌سالی ۱۳۶۰ ده‌وره‌یه‌کی دیکه به‌ریوه چوو.

۵- له ناوچه‌ی مه‌نگورانی مه‌هاباد له‌ها وینی ۱۳۶۱ بۆ ماوه‌ی ۲ مانگ ده‌وره‌یه‌کی سیاسی نیزامی به‌ریوه چوو .

۶- له‌ئاواپی خدراوپی نیوان سه‌رده‌شت و پیرانشار ده‌وره‌یه‌کی سیاسی نیزامی له‌سالی ۱۳۶۱ به‌ریوه‌چوو. ئه‌وه هیندیك له‌و ده‌وران هه‌بوون له هیندیك شوینی کوردستان به‌ریوه‌چوون له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی ده‌وره‌کان هه‌ر جارێ له‌ شوینیک و له‌ لایه‌ن ئورگانی جیا جیا به‌ریوه‌ ده‌چوون و حیزب ناوه‌ندیکی هه‌میشه‌ی تایبته به‌ فیژکردنی نه‌بوو، به‌و حاله‌ش بارهینانی پێشمه‌رگه نه‌وه‌ستاوه و به‌ شیوه‌ی جۆراوجۆرو به‌ ئیبتکاری فه‌رمانده نیزامیه‌کان که‌ ئه‌و کات زۆربه‌یان ئه‌فسه‌رو ده‌ره‌جهداری نیشتمانپه‌روه‌ری پێشوو ئه‌رته‌ش بوون به‌ریوه‌ ده‌چوون. بۆ وینه له‌ به‌هاری ۱۳۶۰ ده‌وره‌یه‌کی سیاسی نیزامی له «ئه‌شغه‌لی» ناوچه‌ی ره‌به‌ت به‌ به‌شداری راده‌یه‌کی به‌رچاو تر له‌ به‌ شدارانی ده‌وره‌کانی پێشو بۆ ماوه‌ی دوو مانگ وینو به‌ریوه‌ چوو که‌ جیاوازی یه‌کی ته‌واوی له‌ گه‌ل ده‌وره‌کانی پێشو هه‌بوو. به‌ تایبته‌ی له‌ پێوه‌ندی له‌ گه‌ل به‌ شدارانی ده‌وره‌که‌دا بۆ یه‌که‌م جار بوو له‌ هه‌موو ناوچه‌کانی کوردستان لاوانی به‌ هه‌ست و نیشتمانپه‌روه‌ر له‌یه‌ک ده‌وره‌دا کۆ ده‌کرانه‌وه. به‌لام به‌هۆی هاتنی به‌ر بلاوی لاوان بۆ ریزه‌کانی حیزب له‌ لایه‌ک و له‌ لایه‌کی دیکه‌وه به‌رین بوونه‌وه‌ی به‌ره‌کانی شه‌ر که‌ هه‌موو کوردستانی گرتبۆوه ئه‌و ده‌وره‌ بلاوانه نه‌یانتوانی ولامده‌ری هه‌لومه‌رجه‌که‌ بن، هه‌ر بۆیه له‌ به‌هاری سالی ۱۳۶۱ له‌ سه‌ر پێشنیاری فه‌رمانده‌رانی نیزامی و هه‌ستکردن به‌ پێوستی په‌روه‌رده‌ی زیاتر له‌ لایه‌ن ده‌فته‌ری سیاسی حیزبه‌وه ، ئورگانیک به‌ ناوی کۆمیسوونی پێشمه‌رگه پیک هات . یه‌کیک له‌ به‌شه‌ بنه‌ره‌تیه‌کانی کومیسوونی ناوبراو به‌شی

فیرکردنی سهره‌تایی پېشمه‌رگه بوو که له گوندی بیتووشی ناوچه‌ی سهردهشت دهستی به‌کار کرد. ئه‌رکی ئه‌و به‌شه بریتی بوو له :
 _فیرکردنی لاهه‌کان له سهر شه‌ر و ئاشنا کردنیان به چه‌ک وکه‌رسته‌ی نیزامی و ئه‌رکه کانی دیکه‌ی پېشمه‌رگایه‌تی، به تایبته گورپنی هه‌ستی شورش‌گیرانه‌ی لاوان به‌شعووری سیاسی، بردنه سهری توانای فه‌رمانده‌ران له‌بواری سیاسی نیزامی دا، دانانی به‌رنامه‌ی ئاموزشی به‌پیی ئال و گورپی وه‌زعی خه‌بات و جووری تاکتیکه‌کانی ریژیم وخو ئاماده‌کردن بو قوناغه جوړاو جوړه‌کان به‌پیی ئاموزشی نوی وچوئیه‌تی ره‌فتار له گه‌ل دیله‌کانی شه‌ر.
 سهره‌نجام به هوی گورانکاری و گرینگی فیرکردن وباره‌یتانی پېشمه‌رگه، ریبه‌رایه‌تی حیذب و له سه‌رووی هه‌موویانه‌وه شه‌هیدی هه‌میشه زیندو دوکتور قاسملوو ئیمکاناتی پیویستی بو پیک هینانی زانکوی حیذب ته‌رخان کرد. زانکوی حیذب له سالی ۱۳۶۱ له پیربابای ناوچه‌ی ئالانی سهردهشت و له ژیر چاوه‌دی‌ری راسته‌وخوی کومیسوونی پېشمه‌رگه دهستی به کار کرد. ده‌وره‌کانی یه‌که‌م تا سیته‌م له بنکه‌ی پېشمه‌رگه‌کانی هیزی تایبته ئاموزش دران. به‌لام به هوی زور بوونی راده‌ی به‌شدارانی ده‌وره وپر کاری و ئالوژی شوینی ده‌وره‌کان، به‌و جوړه چاوه‌روان ده‌کرا کاری فیرکردن به باشی به‌رپوه نه‌ده‌چوو. هه‌ر به‌و هوی‌وه داوا له ده‌فته‌ری سیاسی کرا شوینیکی سهربه‌خو بو فیرکردن دیاری بکری.
 له سهر ئه‌و پېشنیاره ده‌فته‌ری سیاسی موافقه‌تی کرد له شوینیک له به‌رزایی تالیشی ناوچه‌ی سهردهشت که له ده‌وروبه‌ری ده‌فته‌ری سیاسی هه‌لکه‌وتبوو ناوه‌ندی زانکو دابمه‌زینی بو ئه‌وی هه‌م پاریزه‌ری بنکه‌کانی ده‌فته‌ری سیاسی بی و هه‌م بتوانی کاری ئاموزشی خوی له‌شوینیکی سهربه‌خو به‌رپوه به‌ری.
 له به‌ر ئه‌وه‌ی دانانی ناوه‌ندیکی ئاموزشی سیاسی _نیزامی به‌م شیوه‌یه بو یه‌که‌م جار بوو که له لایه‌ن حیزبی دیموکراته‌وه له کاتی به‌ر به‌رکانی له گه‌ل ریژیم داپیک ده‌هات، یه‌که‌م ده‌وره‌کانی زانکو گرینگی تایبته تی هه‌بوو.
 سالی ۱۳۶۲ بریاری گورپنی ناوی زانکو به‌فیرگه‌ی سیاسی _نیزامی درا وله‌مه‌به‌دوا به‌رنامه‌کانی کاری فیرگه‌به‌شیوه‌وی خوآره‌وه به‌رپوه‌ده‌چوو.

۱- دهوره‌کانی سیاسی سه‌ره‌تایی، سیاسی نیونجی و سیاسی عالی له ژیر چاوه‌دی‌ری به‌شی سیاسی دا به‌ری‌وه ده‌چوون.

۲- دهوره‌کانی نیزامی سه‌ره‌تایی و مودیرییه‌تی له‌ژیر چاوه‌دی‌ری به‌شی نیزامی دا به‌ری‌وه ده‌چوون. بو باشر به‌ری‌وه چوونی کاره‌کانی فی‌رگه ی سیاسی نیزامی ئاین نامه ی نیو خوئی داریژرا که به په‌سه‌ندی ده‌فته‌ری سیاسی گه‌یشت. له و کاته به دواوه فی‌رگه کاره‌کانی خوئی به‌پیی ئه‌م ئاین نامه‌یه به‌ری‌وه برده، به پیی قوناغه جیاوازه‌کان ئالوگووری پیوستی به‌سه‌ر ئه و ئاین نامه دا هیناوه و خوئی له‌گه‌ل هه‌لومه‌رج و قوناغه‌کانی خه‌بات گونجاندوه.

دوای کونگره‌ی هه‌وته‌می حیزب، بریاری پیک هانتی کومیسینی سیاسی نیزامی له تیکه‌لاو کردنی کومیسینی پ-م و کومیسینی ته‌شکیلات درا. فی‌رگه‌ش که تا پیک هانتی کومیسینی سیاسی نیزامی له‌لایه‌ن ئه و دوو کومیسینه ئیداره ده‌کرا و ته‌نانه‌ت له ئیداره‌ی نیو‌خویشی دا ئه و شیوه ئیداره کردنه‌ی پیوه دیار بوو. به پیک هانتی فی‌رگه‌ی سیاسی نیزامی، فی‌رگه وه‌ک به‌شیکی فه‌عال و چالاکی ئه و کومیسینه شیوه‌ی کاری گو‌راو، خوئی له‌گه‌ل شه‌رایه‌ت و مودیرییه‌تی نویی حیزب گونجاندو هیندیگ به‌شی نویی پیوه زیاد کرا. ئه و به‌شانه‌ی به‌و شیوه‌یه ده‌توانین باس بکه‌ین:

۱- کووری هونه‌ری، له پیش کونگره‌ی هه‌شته‌می حیزبه‌وه وه‌ک به‌شیک خرابووه سه‌ر فی‌رگه‌ی سیاسی نیزامی و هه‌تا دوای کونگره‌ی ۱۲ وه‌ک به‌شیک سه‌ر به‌ فی‌رگه دریژه‌ی به‌ چالاکی هونه‌ری خوئی داو له ده‌یان بونه و جیژنی حیزبی دا به‌رنامه‌ی هونه‌رییان پیشک‌ه‌ش کرد ئیستا ئه و کووره سه‌ر به کومیسینی ئامووزشی حیزبه.

۲- یه‌کیتی لاوانی دیموکرات وه‌ک ریک‌خراوئیکی سینفیی لاوان، له مانگی خه‌رمانانی ۱۳۶۵ به پیی بریاری ده‌فته‌ری سیاسی هاته ژیر چاوه‌دی‌ری فی‌رگه تا دوای کونگره‌ی هه‌شته‌م ئه و وه‌زعه دریژه‌ی هه‌بوو به‌لام به‌ دوای کونگره‌ی هه‌شته‌مه‌وه به شیوه‌ی سه‌ر به‌خو دریژه‌ی به کاره‌کانی دایه‌وه.

۳- ته‌عمیرگای چه‌ک و چوول که له سالی ۱۳۶۷ را خرایه سه‌ر فی‌رگه.

۴- به‌شی خه‌یاتی، سالی ۱۳۷۵ به مه‌به‌ستی دروونی جل و به‌رگی پیشمه‌رگه تازه هاتوو‌ه‌کان له فی‌رگه دامه‌زراوه که تا

ئىستاش زۆر به ريكوپيكي و دلسوزانه ئه و ئهركه به ريوه دهبا. له ماوهى تهمهنى فيرگه دا زوربوون ئه و كه سانهى كه دلسوزانه ئهركى ماموستايه تيان له به شه كانى سياسى و نيزامى دا به ئهستو گرتوه و به گه رماو سه رماو له ژير چادرو ئه شكه وت دا له خوبوردوويى و فيداكاريان نواندوه و مایه يان له خويان داناوه بو ئه وهى كه سانى ديكه له زانستى خويان به هر مه ند بكن و، ته نانه ت هينديك له و ماموستا به ريزانه بيجه كه كاري ماموستايه تى كاري ديكه ي حيزبيشيان بووه له كاتى به ريوه بردنى كاري حيزبى دا به داخه وه شه هيد بوون. ژماره يه ك له و تيكووشه رانه ي روليان له به ريوه بردنى فيرگه و وانه و تنه وه و كارو بارى ديكه ي فيرگه دا هه بووه و ئىستا به داخه وه له ژيان دا نه ماون بریتين له: شه هيد دوكتور قاسملوو كه ماموستا و پشتيوان و پيكه يته رى فيرگه ي سياسى نيزامى بوو. شه هيدان: دوكتور سادق شه ره فكه ندى، سه رگورد عه باسى، سه رگورد كه ريم عليار، كاك هه ژار، سه يدسه لام عه زيزى، نبى قادرى ئه بو به كر هدايه تى، ته ها كرمانج، غفور مه دى زاده، خليل مرادى، ئازاد رحيم زاده، سه روان خه ليل زارعى، چه كو ره حيمى، ئه بو كر مسته فا زاده، عه لى ئه ميني، حيدر روستمپور و فه ردين سادقى. بيجه كه له و ماموستايانه ژماره يه كى به ر چاو له كادرو پيشمه رگه كان له به شه كانى ديكه ي فيرگه ئه ركيان به ريوه بردوه. فيرگه ي سياسى نيزامى به دريژايى ۲۵ سال تهمه نى پر له هه وراز و نشيوى خوى دا دهورى به ر چاوى له فير كردن بار هينانى لاوانى كوردستان دا بووه كارنامه ي فيرگه له م ماوه يه دا به م جوړه يه. ۱۸۵ دهوره ي سه ره تايى، ۱۱ دهوره ي سه ره تايى كادر، ۳ دهوره ي باز ئاموزى نيزامى، ۹ دهوره ي تايبه تى چه كه سوكه كان، ۲ دهوره ي فيلم به ردارى، ۷ دهوره ي مين هه لگرته وه، ۱۳ دهوره ي موديرييه ت و فه رمانده ي، ۲ دهوره ي ماموستايه تى شوړش، ۲ دهوره ي چه كى نيوه قورس و ۱ دهوره ي نه قشه خانى و مين كاتوشا و هاوه نى ۱۲۰. ماوه ته وه بليم ئه وهى ئه ورو جه ژنى بو ده گرین له و ۱۸۵ دهوره يه، له ماوه ي ۲۵ سالى رابردو دا بئ شك هه زاران لاوى به هه ست فيرى سه ره تاكانى كاري نيزامى و سياسى بوون. له م هه زاران كه سه

به شیکیان گیانیان بهخت کردوه، هیندیکیان به هوی جوراوجور له کادرو پیشمه رگه ی تهواو وهخت دابراون یا به دلایلی جوراوجور به هوی موشکیلاتی ژیان دانیشتون یان روویان له ولاتانی دهره وه کردوه، ئەوانهش دهنانین وهک سه رمایه حساب بکهین. به خو شیه وه ئیستا فیرگه ی حیزب له سه ر پیگه یاندنی لاوانی پیشمه رگه به رده وامه و له هه ر ده وره یه ک دا ده یان رو له ی دلسوز ونیشتمانیپه روه ری کورد، بو خزمهت به حیزبی دیموکرات وجولانه وه ی کوردستان ئاماده دهکا. به لام نابی له بیرمان بچی که فیرکردنی پیشمه رگه نابی به تهواو کردنی ده وره ی فیرگه کوتایی پی بی. نابی هه ر ته نیا فیرگه ی سیاسی نیزامی بنکه ی ئاموزشی ئیمه بی. ده بی هه موو ئورگانه کانی حیزب ئه رکی پیگه یاندنی کادرو پم کانی حیزب دریزه پی بدن جیی خویه تی قامک له سه ر ئه و پیویستی به دابنننن که ده بی شیوه ی فیرکردن و فیربوون بگورین وهک دهرسه کان وماموستا کانمان گورپوه و مکانیزی نویمان داناوه با مهیدانی فیربوونمان بگورین نهک ته نیا له فیرگه به لکو له هه موو ئه و جیگایانه ی که به شیوه ی عه له نی وئاشکرا حزورمان هه یه. ده بی هه ول بدهین فیربین، فیرکهین، فیری مودیریهت بین. نهک مودیریهت ته نیا بو به ریوه بردنی کاروباری هه سته یه ک یا په لیک و لکیک، به لکو مودیریهت له بواری زور به ریتتردا چ له ته شکیلاتی حیزبدا چ له کاری دیپلوماسی دا، ده بی فیربین له گه ل مودیرنترین و پیشکه وتووترین که ره سه ی دنیا ی ئه مرؤ خو بگونجینن. له م دهرفه ته دا به پیویست ده زانم ویرای پیروزیبایی دووباره به بونه ی ۲۵ ساله ی دامه زرانی فیرگه ی سیاسی نیزامی پیروزیبایی گهرم له و لاوه خوین گهرمانه بکه م که له ده وره ی ۱۸۵ دا به رگی پیروزی پیشمه رگایه تیان له به ر کرد. له کاتیک دا پر به دل سوپاسی هه سته ی خاوینی هه موو ئه و که سانه ده کهین که له به ریوه بردنی فیرگه دا هاوکاریان کردوون و ئاواتم ئه وه یه هه موومان پیکه وه به هاوکاری یه کتر و به پشتیوانی کومه لانی خه لکی کوردستان بتوانین ئه رکه نیشتمانی یه کانمان به ریوه به رین و لای شه هیدانی نه مر و خه لکی کوردستان سه ره به رز و سه ره بلیند بیینه دهر.

یادی ۳۴ ساله ی رادیۆ دهنگی کوردستان

روژی ۲۷ی جوژهردانی سالی ۱۳۹۳، سی و چوارهمین سالروژی دامه زرانی رادیۆ دهنگی کوردستانی ئیرانه. ئه وهی ئه مپۆ له و کورته باسه دا یادی هه لکردنی مۆمی ۳۵ ساله ی رادیۆ دهنگی کوردستان ده که یه نه وه زۆرتر ده بی ئاوپ له سه ره تایب دامه زرانی و ساله کانی سه ره تایب بده یه نه وه که ئه و کات وه ک دهنگی حه قخوازانه ی خه لکی کوردستان له مانگی جوژهردانی سالی ۱۳۵۹ به سه ره تایب ترین ئیمکانات دهستی به کار کردو له ماوه ی چه ند سال کاری به رده وامی خۆی دا له گه ل ئه و هه مووه گیر و گرفته جوړا و جوړه ی له سه ر ریگای بووه روژ له گه ل روژ به گوپو تینه وه درێژه ی به ئه رکی شوړشگێرانه ی خۆی داوه. رادیۆ کوردستان له کاتیک دا دامه زرا که هیزه کانی کۆماری ئیسلامی هیرشی به ربلاویان کرده سه ر کوردستان، و له راگه یه نه کانیشیان فروفیشالی درۆو رییاکارانه یان بۆ خه لک بلاو ده کرده وه تا تووی دووبه ره کی و ناهۆمیدی له نیۆ خه لکی دا بچینین، به تایبه تی ئه و کات پیشمه رگه به ره به ره له شاره کان ده هاته دهر، بۆیه دامه زرانی دهنگی کوردستان له هه ل و مه رجیکی ئه و تۆدا پیویستییه کی میژووی بوو. له ماوه ی کاری رادیۆ که ببوووه خۆشه ویستی کۆمه لانی خه لکی کوردستان و سه ری به هه موو مال و که لێن و قوژبنیک دا ده کرد، هه ر له و کاته دا یه کیک له هه ده فه کانی کۆماری ئیسلامی بوو ئه وه نده ی له توانایان دا بوو شوینی رادیۆ بدۆزنه وه و بۆمبارانی بکه ن به لکوو ئه گه ر بۆیان کرابوایه بۆ ماوه یه کی کاتیش دهنگی حه قخوازانه ی کورد بی ده نگ بکه ن ئه گه رچی زۆرجار گرمه ی توپ و بۆمی فرۆکه کانی کۆماری ئیسلامی، بیژهرانی رادیۆی راچله کاندوه به لām له کار نه وه ستاون و له گه ل ئه و هه موو گیر و گرفتانه ی له سه ر

ریځگای بوون ئه و رادیو خنجیلانه ی که له سه رده مانیک چرای رووناکی نه ته وه ی کوردبوو هه ر درییژهی به کاری خو ی دا. خو شه ویستی رادیو دهنگی کوردستانی ئیران لای کومه لانی خه لک له وه دا بوو که له هه موو هه ل و مه رجیکدا راستییه کانی به کومه لانی خه لک ده گوت، ئه گه ر ژماره یه کی زو ریش پینشمه رگه شه هید بوایه رادیو راستییه کانی بلا و ده کرده وو و ته نانه ت زو ر جاریش دام و ده زگا کانی کو ماری ئیسلامی بو راستی و دروستی ئاماری شه ره کان پشتیان به هه واله کانی رادیو دهنگی کوردستان ده به ست. بو یه له لایه ک چق لی چاوی دو ژمن بوو له لایه کی دیکه جیگایه کی حاشا لی نه کراوی له نیو جوولانه وه ی کوردو کوردستان دا بو خو ی کردبو وه و خو شه ویست و جیگای باوه رو متمانه ی نیو خه لکی کوردستانی به ده ست هیتابوو، ئه وه شانازییه کی گه وه ی حیزبی دیموکراتی کوردستان و به تاییه ت ئه وانه ی هه لسوورینه رانی رادیو بوون به حه ق ده بی پی بنازن و سه ره به رز بن. له دنیای ئه مپو دا ئالو گو ریکی قو ول به ته کنه لوژی دا هاتوه و پینش ره فتی زو ری کرده و روژ له گه ل روژ زیاتر به ره و پینش هه نگاو ده نی، به لام با ئه و چرا گه شاوه له بیر نه که یین که له سه رده مانیکدا جیگای هیوا و هو می دی خه لکی کوردستان و ئاوینه ی راستییه کانی کومه لگای کورده واری بوو. ماوه ته وه له و باسه کورته دا بلین و ئاماژه به وه بکه یین که زه حمه ت و ماندوو بوونی ژماره یه کی زو ر له به ریوه به ران و هه لسووراوان و کادرو پینشمه رگه ی رادیو، له رییه رایه تی را بگره تا پینشمه رگه یه کی ساده، که سالانیکی به رده وام زه حمه تیان کیشاو تکتک ئاره قه یان ده رشت له هه موو هه لومه رجیکدا بی وچان و راوه ستان بو ساتیکیش ریگیان نه دا ئه و رادیو به نرخه له کار بوه ستی و زو ر جاریش له گواسته نه وه دا ته نانه ت ئاماده بوون گیانی خو یان پینشکه ش بکه ن، سپاس بو زه حمه ته کانیان، بو فیدا کارییان، بو ماندوو بوونی شه وو روژیان، له راستی ئه وانه ی بوونه هو کاری به رده و امبوونی رادیو جیگای شانازی حیزبی دیموکرات و خه لکی کوردستان.

مردنی داهینه ریک

روژی یه کشه ممه ۳۰ ی پووشپه ری ۱۳۹۲ ی هه تاوی داهینه ری چه کی کلاش، میخایل کلاشینکوف مالئاوایی له دنیای پرله کیشه کردو بو هه همیشه سه ری نایه وه. ناوبراو بیروکه ی داهینانی چه کی کلاش «کلاشینکوف» له دوای شهر له گه ل ئالمانی نازی که له وئ دا بریندار بوو به زهین داهات. سالی ۱۹۴۱ کاتیک له شکری ئالمان شاری «بریانسک» به ته واوی خاپوور ده کاو زیاتر له حه فتا هه زار که سی تیدا ده کوژری، سه رئه نجام پاشه کشه به له شکری یه کیتی سوڤیه تی پیشوو ده کا، مخایل کلاشینکوف له و شهر دا بریندار ده بی و خوی له نه خوشخانه یه ک ده بینته وه. پاش ئه وه ی له مردن رزگاری بوو بیری توله کردنه وه ی ئه وه شهر به ته واوی میشکی میخایلی کولی که به ده ست ئیش وئازاره وه له سه ر ته ختی نه خوشخانه دهینالاند، که چاوی هه لینا داوی کاغز و قه له می کردو زور که س له وانه ی له ده ورووبه ری بوون هه ستیان کرد که داهینانیکی له میشک دایه. ناوبراو پاش ئه وه ی نه خشه ی داهینانه که ی ته واو کرد خستیه باخه لی و به ره و مالی گه رایه وه. میخایلی که وه ک برینداریکی شه ری دووه می جیهانی چاوی لی ده کری، دوای زیاتر له ۵ سال بیرکردنه وه له و نه خشه ساده یی له نه خوشخانه به میشکی داهات بریاری درووستکردنی چه کی ئوتوماتیکی که لاشینکوف vak ی به دژی ئالمانی یه کان راگه یاند. هه رچه ند تا ته واو بوون و درووستکردنی ئه وچه که نه ده سله لاتی ئالمانی مابوو نه ئیش وئازاری برینه کانی میخایلی، به لام یه که مین تا قی کردنه وه ی ئه وچه که له سه رکوتکردنی سه ره له دانی شوڤشی بوداپیست پیته ختی مجارستان دا بوو، که زیاتر له په نجا هه زار مجارستانی و نزیک به ۸ هه زار سه ربازی «یه کیتی سوڤیه ت» پیشوو شوڤه وی تیدا کوژران. دوا به دوای دووه م شه ری جیهانی، تفهنگی کلاش بره ویکی زوری

به‌خویره‌وه دی چونکه وه‌ک چه‌کیکی سووک له زۆربه‌ی ولاتان که‌لکی لی وهرده‌گیرا ته‌نانه‌ت به‌ره‌هم هینانی ئه‌و چه‌که ۲۰ به‌رابه‌ر کراو له‌ده‌ورانی شه‌ری سارد وای لی‌هات که له زۆر ولاتان له که‌لوپه‌لی ماله‌وه هاسانتر ده‌ست ده‌که‌وت. وای لی‌هات میخاییل له کو‌تاییه‌کانی ژینانی‌دا له درووستکردنی ئه‌و چه‌که په‌شیمان بو‌وهو رایگه‌یاند که « خۆزگه له جیاتی ئه‌و چه‌که ئامیریکی وهرزیریم درووست کردبایه » چونکه به‌سه‌ری پیری ئاگادار بوو پیمان راگه‌یاندبوو سالانه زیاتر له دووسه‌ده‌هزار که‌س به چه‌کی کلاشینکۆف ده‌کوژرین. ناوبراو هه‌ر چه‌ند شانازی به درووستکردنی کلاشینکۆفه‌وه ده‌کردو له نیو هیندیک ئالاو ئارمی حیزبی ولاتان دانراوه راشی گه‌یاندوه که بو تیرۆریستانی درووست نه‌کردوه، کاتیک وینه‌ی چه‌که‌که‌ی له ئالای حیزبوولا ده‌بینی خو‌ی به‌شه‌رمه‌زار ده‌زانی. شتیکی دیکه که‌ده‌بی ئاماژه‌ی پین بکری، ئه‌وه‌یه که زۆر له گه‌لانی بن ده‌ست به‌گشتی وکورد به‌تاییه‌تی له خه‌باتی چه‌کدارانه‌یان بو و ده‌ده‌ست هینانی ماف وئازادییه‌کانیان که‌لکی زۆریان له‌و چه‌که وهر گرتوه. کاتیک دوژمنان به هه‌موو جو‌ره چه‌کیک په‌لاماری گه‌لی کوردیان دابوو، کاریگه‌رتترین چه‌کی کورد بو به‌رگری کردن له خو‌ی چه‌کی میخاییل بوو که بو به‌ربه‌ره‌کانی دژی زۆرداران که‌لکی لی وهرده‌گرت. بو خو‌ی ئاماژه‌ی کردوه بو به‌رگری کردن له‌به‌رامبه‌ر داگیرکه‌ران دا درووستی کردوه نه‌ک بو تیرۆریستان، به‌لام ئه‌و رایه‌ی ناوبراو ته‌نیا له‌قسه‌دا ماوه‌ته‌وه، چونکه ئه‌و چه‌که به‌ده‌ست هه‌موو که‌سه‌وه‌یه‌و ته‌نانه‌ت بو سه‌رکو‌تکردنی گه‌لانی ژیر ده‌ستیش که‌لکی لی وهرده‌گیری.

هەولێ رێژیم بۆ دەسپراگە یشتن بە چەکی ئۆتۆمۆ و هەرەشەکانی ئەمریکا

رێژیمی کۆماری ئیسلامی دواى شەپى ئێران و عێراق هەول و تەقە لای زۆرى دا که دەستى بە ریناکتۆریکی ئەتۆمى بگا. بۆ ئەم مەبەستە لە سەرەتای سال ۱۳۷۰ چەند کەسى رەوانەى چين کردو جەنجالیکی گەورەى لە سەتخى نۆنە تەوہیى دا وەرپى خست و دەولەتێ روژئاواو زۆر لە کۆرۆکۆمەلە نۆنە تەوہیى یەکان نینگەرانى خۆیان دەرپبرى کە مەبەستى کۆماری ئیسلامى دەست راگە یشتن بە ریناکتۆرى ئەتۆمى ولە ئاکامدا چەکی ئەتۆمى یە. هەر چەند ئەوکاتە کۆماری ئیسلامى وچین ئیدعیان کرد کە ئەو پرۆژە یە لە سەرى ریک کە وتوون تەنیا بۆ بەرھەم ھینانى ئینێرژى یە و لە تواتای دا نیه چەکی ئەتۆم بەرھەم بىنى. ئیعترازی کۆمەلگای جیھانى دەولەتێ چینی وادار کرد کە لە ھەلومەرجى ئەوکات دا تەحویل دانى ریناکتۆرى ئەتۆمى بۆ ئێران ماوہیەک دەست رابگرى. بە دواى ئەوہ دا رێژیمی کۆماری ئیسلامى ھەولێ دا لە دەگەل ھیندوستان لە سەر کرینى تەکنۆلۆژى ئەتۆمى ریک بکەوێ ولەو رینگایەوہ بە ئامانجى خۆى بگا. بەلام ھیندوستان لە بەر نارەزایەتێ کۆرۆکۆمەلە جیھانى یەکان لە ھاوکارى لەو بابەتە لە گەل ئێران خۆى بوارد. ھەرچەند ئەوکات کۆماری ئیسلامى بۆ ماوہیەکی کاتى نەیتوانى دەستى بە ئینیرژى ئەتۆمى و سەرەنجام بە چەکی ئەتۆمى رابگا، بەلام ئایا کۆماری ئیسلامى ریناکتۆرى ئەتۆمى بە مەبەستى ئاشتیخوازانە دەوێ؟ پاشان باس دەکەین و ھەلێ دەسەنگینین کە نینگەرانى گەلانى ئێران و بیرو رای گشتى لە دەست راگە یشتنى کۆماری ئیسلامى بە چەکی ئەتۆمى چیه؟ پەسپۆران و کارناسانى بەرھەم ھینانى ئینیرژى لە جیھاندا باسى ئەوہ دەکەن کە ئینیرژى « حرارتى » واتە ئەو ئینیرژى یە کە لە سووتانى بەرھەمە نەوتى یەکان بە دەست دى

زۆر له و ئینترژی یه هه‌رزانتی ته‌واو ده‌بی که له ئۆرانیۆم په‌یدا ده‌بی. له سه‌رتای ده‌یه‌ی ۱۳۷۰ دا نرخی کیلوواتیک برقی به ده‌ست هاتوو له نه‌وت ۱/۶ «سه‌نت» بوو له حالێ نرخی ئەو برقه که له ئۆرانیۆم به‌ده‌ست ده‌هات ۲/۴ هینده زیاتر ده‌بوو. جگه له‌وه به‌ره‌م هینانی ئینترژی له ئۆرانیۆم مه‌ترسی گه‌وره‌ی ئەمنیه‌تی به دواوه‌یه که هیچکات له ئینترژی حراره‌تی چاوه‌پوان نا‌کری. بۆ وینه کاره‌ساتی «چرنوبیل» ی شو‌ره‌ویی پیشوو باشت‌ترین به‌لگه‌یه که له‌و دا هه‌زاران که‌س کوژران و پاش چه‌ندین سا‌ل هیشتا شوینه‌واری ماوه‌ته‌وه. ته‌نانه‌ت تلته‌ی ئەتۆمی که ماوه‌یه‌کی زۆر مه‌ترسیداره تا هه‌زاران سا‌ل ده‌توانی مه‌ترسی هه‌بی بۆیه ده‌بی له رووپۆشی قورقوشم‌داو له گه‌ره‌ی خۆی دا بخه‌ریته قوولای حا‌که‌وه. کارناسان و پسیپۆرانی به‌ره‌م هینانی ئینترژی له ئی‌ران دا نه‌ک به‌م زانسته‌ی سه‌ره‌وه ده‌زانن به‌لکوو ئا‌گاداری زۆرترو ورتریان له زیان و مه‌ترسی‌یه‌کانی ریئا‌کتۆری ئەتۆمی به تایبه‌ت له ولاتی‌ک که له باری سه‌نه‌تی تکنیکی‌یه‌وه زۆر له پاشه، هه‌یه. ئەم‌جار به هاسانی بۆمان ده‌رده‌که‌وی که کار به‌ده‌ستانی کۆماری ئسلا‌می ته‌کنۆلۆژیی ئەتۆمی بۆ به‌ده‌سته‌ینانی ئینترژی و که‌لک و ده‌رگرتنی ئاشتی‌خوا‌زانه نیه. به‌لکوو به مه‌به‌ستی شه‌رخوا‌زانه و دروست کردنی چه‌کی ما‌ل ویرانه‌کری ئەتۆمی‌یه. بی گومان بۆ ولاتی‌کی وه‌ک ئی‌ران که پاشه‌که‌وتی یه‌ک‌جار گه‌وره‌ی نه‌وتی هه‌یه و له پیشه‌وه‌ی ولاتانی خاوه‌ن نه‌وت دایه، ئینترژی «حرارتی» ئەوه‌ش هه‌رزانتی ته‌واو ده‌بی که له ولاتانی پیشکه‌وتوو سه‌نه‌تی ته‌واو ده‌بی. له‌و نیوه دا ئەو سالانه‌ی دوا‌ی روسیه‌ش سه‌باره‌ت به سه‌وداو هاو‌کاری کردنی ئەو چه‌که له گه‌ل ئی‌ران ناوی هاته ناو ناوان و چه‌ندین جار له لایه‌ن غه‌ربه‌وه له سه‌رووی هه‌موویان ئەم‌ریکا ئا‌گادار کرایه‌وه که هاو‌کاریی ئەتۆمی ئی‌ران نه‌کاو ئاکامی مه‌ترسی داری لی‌ی ده‌که‌ویته‌وه. ئەم‌ریکا له گه‌ل روسیه و چین و ئازانس‌ی نیونه‌ته‌وه‌یی وزه‌ی نیو‌کیش و توو‌یژی کردو پی‌ی را‌گه‌یاندن که ده‌بی سه‌ردانی ئی‌ران بکه‌ن. تا بۆیان روون بیته‌وه که له ئی‌ران چ روو ده‌دا. چونکه ئی‌ران زۆر له‌وه زیاتر هه‌نگاوی به‌ره ده‌ست را‌گه‌یشتن به‌و ته‌کنۆلۆژی‌یه هه‌ل‌ئاوه‌ته‌وه که چاوه‌پوانی لی ده‌کرا. هه‌ر ئیستا به‌ره و ئەوه ده‌چی

که له ریگای ئه و که رهستانه ی به ده ستیه وهیه تی خه ریکی ده وه له مه ند کردنی ئورانئوم بی. پشکینه رانی ریکخراوه نه ته وهیه کگر تو وه کان له لیکولینه وه ی زستانی رابردوو یان دا (۱۳۸۱) له ئیران ته ئکییدیان له سه ر ئه و مه سه له یه کرده وه و رایه نگه یاند که دامه زراوه کانی کوماری ئیسلامی ئیران بو ده وه له مه ند کردنی ئورانئوم هه نگاوی جیددیان هه لئنا وه ته وه و ریوشوینه کانی پیوه ندیدار به قه ده غه بوونی په ره پیدان و به ره هم هینانی چه کی ناوکی یان پیشیل کردوه.

«محمد البرادعی» بهر پرسی ئازانسی نیونه ته وه یی وزه ی ئه تومی که له مانگی فیوریه ی رابردوو سه ردانی ئیرانی کرد، چاوی به سه دان لوله که وت که بو ده وه له مه ند کردنی ئورانئوم که لکی لی وه رده گیری و که ره سه ته ی پیویست بو درووست کردنی ۱۰۰۰ لوله ی دیکه چا و پین که وت. پاشان «البرادعی» سه ردانی چه ند نا وه ند و دامه زراوه ی ئه تومی دیکه ی ئیرانی کرد. دامه زراوه ی ئه تومی «نه ته نز» یه کیک له و دامه زراوانه بو و که تا کاتی سه ردانی «البرادعی» ئازانسی نیونه ته وه یی هه یچ زانیاریکی له سه ر نه بوو. ئه و دامه زراوه یه خا وه نی دزگای نا وه ند به زین (سانتیریوفوژ) که بو ده وه له مه ند کردنی ئورانئوم که لکی لی وه رده گیری. هه ر چهنده روژیک پیش سه ردانی «البرادعی»، «محمدی خاتمی» سه رکوماری ئیران ته ئییدی کرد که زانایانی ئیران ئیتلاعاتی پیویست بو که لک وه رگرتنی غیری نیزامی له ئینترژی نا وه کی یان به ده ست هینا وه رای گه یاند که نه ته وه کان حه قی ئه م کاره یان هه یه. ئه گه ر بو ئازانسی نیونه ته وه یی روون بیته وه کوماری ئیسلامی که ره سه ته ی ده وه له مه ند کردنی ئورانئومی هه یه دیاره ئه م کرده وه یه ی ریژیم به ته واوی له گه ل ریوشوینی په ره پیدانی چه کی نا وه کی نا ته بایی هه یه وده بی به کوبوونه وه ی شوپای ئه منییه ت برپاری له سه ر بدری. زور جار ریکخراوی نیونه ته وه یی ئینترژی ئه تومی به که لک وه رگرتن له سازمانی ئیتلاعاتی ئه مریکا توانیویه به رنامه ی ئینترژی ئه تومی ئیران، هه ل سه نگینن تا ئه و ریکخراوه یه بزانی که ئیران له باری چه کی ئه تومی یه وه چهنده چۆته پیشه وه. وه زاره تی دهره وه ی ئه مریکا له و پیوه ندی یه دا ده لی: به پیی ئه و ئیتلاعاته ی که درا وه پشکینرانی ئازانسی نیونه ته وه یی چه کی ئه توم، ئیرانییه کان توانیویانه ده ستیان به که ره سه

و دامه‌زراوه‌کانی به هیژکردنی ئورانئوم رابگا وئوه‌ش نیشان دده‌دا که کاربه‌دهستانی ئیزان سوورن له سهر به‌ره‌م هینانی چه‌کی ئەتومی. که‌وابوو چۆن کۆماری ئیسلامی که سووره له سهر به‌ره‌مهینانی چه‌کی ئەتومی ده‌توانی به‌رنامه‌کانی له پشکینه‌رانی نیونه‌ته‌وه‌یی بشاریت‌ه‌وه؟

سالێ ۲۰۰۲ ئەمریکا داوای له روسیه کرد که هاوکاری کردن له گه‌ل ئیزان، له پیوه‌ندی له گه‌ل هاوکاریی ئەتومی دا کۆتایی پی‌بینی، به‌لام روسیه ئەو داوایه‌ی به «منفی» ولام دایه‌وه. ههر له‌و پیوه‌ندی‌یه‌دا هاوکات له گه‌ل ئەوه‌دا سه‌رکۆماری ئەمریکا «بوش» ئیزان و‌کوره‌ی باکووری و‌عیرا‌قی به «محور شرارت» له قه‌له‌م دا. ته‌نانه‌ت زۆر له سناتۆره‌کانی ئەمریکا ئیزانیان پیش کوره‌ی باکوورو عیراق له لیسته‌که‌دا دانابوو پێیان وابوو بۆ جیهان مه‌ترسی دارتره. کۆماری ئیسلامی جاریکی دیکه دیته ولام دانه‌وه‌و ده‌لی: هاوکات له گه‌ل زۆربوونی حه‌شیمه‌ت و‌په‌ره‌پێدانی ئابووری و‌لات، نه‌وت و‌گاز بۆ دابین کردنی ئینژیری پیویست، و‌لام‌ده‌ر نیه و‌به‌کار هینانی نیو‌خۆیی له زیاد بوون دایه‌و نه‌وت گاز بۆ روژیک ته‌واو ده‌بن. ههر له‌ به‌ر ئەم هۆکارانه‌یه که وزه‌گای به‌ره‌مهینانی ئینژیری ئەتومی «بوشهر»مان دامه‌زراند که دیاره له زه‌مانی حه‌مه‌ره‌زا شادا گه‌لاله‌ی دامه‌زراندنی دانراوه. دیاره ئەم به‌لگانه ته‌نیا بۆ فریودانی کۆروکۆمه‌له نیونه‌ته‌وه‌یی‌یه‌کانه چونکه له ده‌ سالێ رابردوو دا ئیزان زۆر به جیدی له‌و بواره هه‌نگاوی ناوه‌و ناوه‌ندی دیکه‌ی به دامه‌زراوه هه‌ستی‌یه‌کانی‌یه‌وه زیاد کردوه. به‌لام ئەمریکا له به‌رانبه‌ردا ده‌لی: که و‌لاتیکی وه‌ک ئیزان ئەو هه‌موو نه‌وت و‌گازه‌ی هه‌یه پیویستی به ته‌کنۆلۆژی هه‌سته‌یی نیه. له‌وه‌ش رووتتر ئیزان ئیستا خاوه‌نی ده‌ستگای «سانتئیریوفووز»ه بۆ به‌هیز کردنی ئورانئوم، وه‌یندیک که‌ره‌سه‌ی دیکه که له‌م چه‌ند ساله‌ی داوی کپویه بۆیه ئەمریکا زیاتر بۆی روون بۆوه که ئیزان به ته‌واوی پیوشوینی چه‌کی ئەتومی که‌وتوه وه ژیر چه‌تری غیره‌ی نیزامی و‌ئاشتی‌خوازانه‌دا به کاری به‌ره‌و پیش بردنی چه‌کی ناوه‌کی خه‌ریکه. «پروتکل الحاقی» کۆمه‌له یاساو ریوشینیکه که پیوه‌ندی به پشگیری په‌ره‌پێدانی چه‌کی ناوه‌کی‌یه‌وه هه‌یه. ئازانسی نیونه‌ته‌وه‌یی ئینژیری ئەتومی له نیوه راستی ده‌یه‌ی ۱۹۹۰ زۆری هه‌ول دا که هه‌موو و‌لاتانی

ئیمزاکه ر رازی بکا که ئەو فهسله ی «پروتکل» ش دلخوازانه ئیمزا بکه ن که به پیتی ئەم فهسله ریگا بۆ ئازانسی نیونه ته وه یی ههسته یی خوش دهکا سهردانی پرۆژه ئەتومی یهکان بکه ن. ههروهه کارناسانی ئازانسی نیونه ته وه یی پینان وایه که پیویسته هه موو ولاتان به تایبه تی ولاتانی وهک ئیران که بهرنامه ی چهکی ههسته یی له سه تی یان سهروهه هه یه، «پروتکل الحاقی» ئیمزا بکه ن به پیتی نووسراوه ی ناوبراو ئەگه ر ئەو «پهراویزه» نئیمزا بکری له ئاستی نیونه ته وه یی دا ته زمینی زیاتر بۆ ئەمنیه تی گه لان پیک دینی. که و ابوو سروش ته یی هه که ولاتانی ئاشتیخواز به بی دوو دلی ئەو «پروتکل» ه ئیمزا بکه ن. به لام لیڤه دایه که ئیران نهک پیشوازی له ئیمزا کردنی ئەو فهسله ی «پروتکل» نه کردووه به لکوو تا ئیستاش ولامی روونی نه داوه ته وه. به لگه ی سه ره کی ئیران بۆ ئەو بریاره ش ئەوه یه که له لایه ن ئەمریکا وه ته حریم کراوه و پاشان ئیمزای ئەو فهسله «الحاقی» یه ئیجباری نیه. ئیران وا نیشان ده دا که له بهرانبه ر ئیمزای «پروتکل» ه دا ئیمتیا ز له ئەمریکا وه رگرن. ئەوه له حالیک دایه هه لومه رگی نیونه ته وه یی دوا ی رووداوی ۱۱ سیپتامبر، هه لو یستی ئەمریکا له م باره وه به روونی ئاشکرا کرد. ئەویش هه لو یست گرتنی جیددی له بهرانبه ر ئەو ولاتانه یه. بزانی ن ئیران سه ره پای هه مووی ئەوانه باسیان لیوه کرا بۆچی له سه ر درێژه پیدانی بهرنامه ی ههسته یی خوی سووره؟ کار به ده ستانی ئیران و ابیر ده که نه وه که په ره پیدانی چهکی ههسته یی بۆ ئیران له ناوچه دا گرینگی یه کی تایبه تی هه یه، چونکه ئیران له ناوچه یه کی ستراتییژی هه لکه و تووه. لانی که م ده بی له و بواره دا بۆ په ره پیدانی توانا و ده سه لاتی خویان له ناوچه که و دنیا دا هه ول به دن. دیا ره ئەوه مانایه کی جیا له ههستی پوانخوازیی ده سه لاتداری ریژیم ناگه یه نی، چونکه هه یچ ده سه لاتییکی ناوچه یی هه ره شه ی ئەتومی یا غیره ی ئەتومی له ئیران ناکا. که و ابوو له و هه لومه رجه دا پیوشوین که وتنی بهرنامه ی ههسته یی له لایه ن ئیرانه وه ته نیا به هه ده ردان و به فیرو دانی سهروه ت سامانه ماددی و مهعنه وی یهکانی ولاته که مانه. ئەو پرۆژانه له زیان زیاتر هه یچ قازانجییکی بۆ گه لانی ئیران به دوا وه نیه. هه موومان باش ده زانی ن که سیاسه تی ئیستای حکومه تی «بوش» له سه تی نیونه ته وه یی دا

له سهر ئه و ئه ساسه دهچیتته پیش که ناسراوه به «ههنگاو کردهوهی پیشگیرانه» واته مه بهستی سهرهکی بریتییه له فشار هینان بۆ ولاتانیک که له روانگهی ئه مریکاوہ ئیمکانی به رههم هینانی چهکی ئه تومیان ههیه. ئه گهرچی زۆر له ولاتان به تاییهت ئورووپاییهکان ئیران هان ددهن که هه موو ریوشوینیک ووردهکارییهکی پیویست به ریوه به ری. تا بتوانی ئه مریکا بنیته سهر ئه و بروایه ی که ئیران چهکی ههستهیی دروست ناکا، که چی کۆماری ئیسلامی رایگه یاندوه و به و هیوایه له ۲۰ سالی داها تودا گه لاله ی ساختمانی وزه گای ههستهیی که توانای به ره مهینانی ۶ هه زار مگاوات به رقی ههیه دامه زرینی، که دهشتوانی هه موو شیوهکانی به هیزکردنی ئورانیۆم له خۆی دا چی بکاته وه. ئه گهر ئه مریکا له هه لومه رچی ئیستا داو له داها توی نزیک دا هه ره شه و ته هدیدهکانی به کرده وه به ریوه به ری بیگومان باشتیرین به هانه، به رنامه ی ههستهیی ئیرانه و یا له روانگهی ئه مریکاوہ دروست کردنی چهکی ناوهکی له ئیران ده بی. بۆچی گه لانی ئیران و ئوگرانی ئاشتی و ئاسایش له جیهان دا نیگه رانی ده ست راگه یشتنی ئیران به چهکی ئه تۆمین؟ شتیکی ئاشکرایه په ره گرتنی زیاتری چهکی ئه تۆمی ده ست راگه یشتنی ژماره یه ک زیاتر له ده وله تانی دنیا به و چه که مالویرانکه ره مه ترسی به کار هینانی زیاتر ده کا. له وه زع و حالیکه ئه وتۆ دا ئه رکی لایه نگرانی ئاشتی و ئاسایش له جیهان دا ئه وه یه که له پیشدا هه ول بدن پیشی بلاو بوونه وه ی چه که مه ترسی داره کان بگرن و دوایه ش بۆ که م کردنه وه و خاشه برکردنیان تی بکۆشن. به لام ئیمه که ناسیارییه کی زیاترمان له سهر ریژی می حاکم به سهر ولاته که مان دا هه یه پتر نیگه رانی دواوژوین. هیندیک ده وله تی گه وره که چه کی پیشکه وتووی ئه تومیان هه یه به لام له گه ل ئه وه ی ئه و چه کانه ده توانن هه ره شه و مه ترسی یه ک، بۆ سهر ئاشتی جیهانی و ژبانی ئینسانه کان بن، به کرده وه بوونه ته چه کیکی پیشگیره وه، ده وله ته ئه تۆمی یه کان له بهر ئه وه ی له مه ترسی یهکانی به کار هینانی ئه و چه که ئاگادارن و ده زانن شه ریکی ئه تۆمی سهر که وتوو و تیکشکاو ی نابی، هه موو ئینسانه کان به دهستی یه وه گرفتار ده بی، بۆیه به هه موو توانایانه وه تی ده کۆشن که له به کارهینانی خۆ بیاریزن.

به لام گومانمان نیه هر کات دهوله تیکی وهک کوماری ئیسلامی که بۆ سپاندنی ئیدهو ئیدئولۆژیی خۆی وبۆ دهره وه ناردنی به ناو شوپرشه ئیسلامی یه که ی ریگای باشتتر له زۆر نانسى، ئەگه ر دهستی به چهکی ئەتۆمى رابگا، زۆر به هاسانى په نا دهباته بهر به کار هینانى. دهوله تیک که بۆ سه رکوتى مخالفانى له نیو خۆی ولات داو بۆ کپ کردنی دهنگی هه قخوازانه ی گهلانى زۆر لیکراوی چوارچیوهی سنوره کانی خۆی دا، دهستی له به کار هینانى هیچکام له چه که کوشنده کانی نیو جبه خانه کانی خۆی نه پاراستوه، چون کاتیک له شهر دژی دوژمنانى ناوچه یی دا به بن به ست بگا، ئەگه رچی ئەتۆمى هه بئى ئایا خۆی له به کار هینانى ده پاریزى. هه ر ئینسانىکی ئاشتخواز باش دهزانى بوونى چهکی ئەتۆمى و هه ر جوړه چه کیکی پیشکه وتووی کوشتارى به کومهل له دهستی کومارى ئیسلامى دا، هه موو کاتیک مه ترسى ئەوه ی لى ده کرى که نه ک ئیران روژه لاتى نیوه راست به لکوو هه موو جیهان تووشى کاره سات بکا. جگه له وهش ئیرانى ئاخوندی هه ر هه ول و ته قه لایه ک بۆ ته کئولۆژیی ئەتۆمى به بئى دهوله تانى بیگانه بوى جئ به جئ نابئ چونکه له مهیدانى ته کئولۆژیی خاوهنى ئەزموون وپسپۆرى نیه. له وهزعیکی ئاوادا ئاشکرایه که ئیران پاش چه ندین سال وه دای خه رج کردنی چه ندین ملیارد دۆلار له پوول وژیانى خه لکی ئیران ده توانی چوو کترین واحیدی ئەتۆمى دروست بکا که به هیه چ جوړ نه توانی پیشی هیرشى هیزی گه وره ی خاریجى بگرئ. که وایه هه ولئى ئاخونده کان بۆ کرینی ته کئولۆژیی ئەتۆمى و دروست کردنی چهکی ئەتۆمى پیش ئەوهش مه ترسى یه کانی دیکه ی به رپۆه بردنی به رنامه کانی له م بابه تی بینه گوړئ، به مانای به فیرو دانی چه ندین ملیارد دۆلار له سهروه ت و سامانى گهلانى ئیرانه. ئیستا دهوله تی ئیران بۆ قانع کردنی کومه لگای نیونه ته وه یی وخو نه جاتدان له چنگ هه ره شه کانی ئەمریکا ریگایه کی پر هه ورازوو دژوارى له پیشه.

هیرشی شیمیایی بو سهر خه لکی سوریه و گورزیکی سهربازی

هیرشی شیمیایی بو سهر خه لکی سوریه له رۆژی ۴ شه ممه ۳۰ ی گه لاویژی سالی ۱۳۹۲ به رامبهه به ۱۹ ی ئاگوستی ۲۰۱۳ دنیای هه ژاند، ئه و هیرشه درپدانهیه له دواي بومبارانی شیمیای شاری هه له بجه له کوردستان به قیزیونتترین کاری سهردهم ئه ژمار کرا. هیرشیک که دژبه رانی حکومهت و زور لایه نی دیکه ش شکیان نه ماوه که ریژی می ئه سهد که لکی له چه کی شیمیایی وه رگرتوه، هه ر وه ها ریژی می ئه سهد ده لی خودی مخالفان چه کی شیمیاییان به کار هیناوه. « ئه نگلاکانه » به رپرسی لیپرسینه وه له چه کی شیمیایی له ریکخراوی نه ته وه یه کگرتوه وه کان، له گه ل وه قدیکی شارهزا له بواری چه کی شیمیایی و سه کوی مووشهک له شوینی دیاری کراو، به سهردانیکی کتوپر دواي رووداوی چوارشه ممه سهردانی دمشق پیته ختی سوریه ی کرد تا حکومهتی سوریه به قناعهت بگه یه نه و بتوانی سهردانی شوینی هیرشی شیمیاییه که بکا، که ماوه ی ۲۰ ده قیقه له شوینی مانه وه ی هه یئه تی ناوبراو دووره. هه رچه ند ریگا درا که سهردانی شوینی کاره ساته که بکه ن، به لام وهک چاوه پروان ده کرا نه یانتوانی به روونی ده ست بو لای حکومهتی سوریه دریژ بکه ن. له لایه کی دیکه وه ئیران به هیزترین دۆستی سوریه له ناوچه دا فرمیسیکی تیمساح هه لده ریژی، هه رچه ند هیرشه که ی مه حکوم کرد به لام هه سه نی روحانی سه رکۆماری ئیران دهستی ئیتها می بو لای که س دریژ نه کرد. هه ر دواي هه سه نی روحانی جیگری هیزه چه کداره کانی سوپای ئیران رایگه یاند که سوریه بو ئه وان هیلی

سووره و ته نانه ت خامنه بی ناوچه که ی به « بارووت » شوبهاند که ئەگەر ئەمەریکا هێرش بکاتە سەر سوریه ئەو بارووتە دەتەقیته وە. لەولاشەووە ئەمەریکا کەلک وەرگرتن لە چەکی شیمیای لە قەیرانی سوریه دا بە هیللی سوور دەزانی و هەربۆیەش مانەوێی کەشتی شەڕکەری ئەمەریکا بە ناوی «یو ئیس ئیس ماهان» لە دەریای ناوەرەست هەرچەند کاری لەو ناوچەیه تەواو بوو بەلام مانەوێی ئەو پاپۆرەو هینانی چەندین کەشتی دیکە بەشیک دەبی بۆ پشتیوانی هیزهکانی ئەمەریکا لە ناوچه کەدا، هەرلەو پێوه ندییه دا وەزیری بەرگری ئەمەریکا رایگه یاند که هیزه چه کداره کانی ئەو ولاته خوایان ئاماده ده کهن و له چاوهروانی ئوباما سه روک کوماری ئەو ولاته دان که له باره ی سوریه وە چ بریاریک دەدا. لەو باره وە ئەگەر ئوباما بریاری شەڕ بدا کارناسان چەندین گوزینه یان لەو باره وە دەست نیشان کردە. ریگای یه کهم، هاویشتنی مووشه کی «کوروز» لە دەریای مدیترانه وە بۆ هەدەفه کانی نیزامی سوریه که بتوانی لە ناویان به ری. دووهەم، هاویشتنی مووشک لە ریگای هیزی هه وایی به لام دوور له هه ری می هه وایی سوریه بۆ ئەوێی فرۆکه شەڕکەره کانی له په دافه ندی هه وایی سوریه بپاریزی. ریگای سیهه م، که باس کراوه دا بین کردنی ته سلیحاتی نیزامی و ئاموزش دانی مخالفانی ریژی می ئەسه د له و پایه گایانه ی جیگەر له ولاتانی دراوسی. ریگای چوارم، دیاری کردنی ناوچه ی دژه فرین و له کار خستنی پدافه ندی هه وایی سوریه، یا لانی که م دروست کردنی ناوچه یه کی ئەمن له سنووری تورکیه و ئوردون به کەلک وەرگرتن لە سیستمی مووشکی له دەرەوێی خاکی سوریه. ریگای ئاخر، که ئالۆزترین ریگایه نار دنی هیزی پیاده بۆ کۆنترۆل کردنی چه که شیمیاییه کانی سوریه، ئەو گزینه یه ی هیزی پیاده پیویستی به شهست هه زار سه رباز هه یه. هەر له پێوه ندی به کارهینانی چه کی شیمیایی، سازمانی پزیشکانی بن سنوور له دهوروبه ری دمشق پیتته ختی سوریه له سی نه خوشخانه دا جیگای ۳ هه زار که سیان کردۆته وە که به چه کی شیمیایی هێرشیان کراوه ته سه رو له دووهەم روژدا نزیک به چوارسه د که سیان گیانیان له دەست داوه. ئەو ئاماره له

دوای ده روژ زیاتر له ۱۶۰۰ کهس به گازی «سارین» مردن. «ئهلستیر هه‌ی» شاره‌زا له بواری چه‌کی شیمیایی و ماموستای «سه‌م» ناسی له دانشگاهی لیدز له بریتانیا بو درووست کردنی چه‌کی شیمیایی ده‌لی «شیوه‌ی درووستکردنی گازی» (اعصاب) دهمار زور دژواره، به‌لام په‌یداکردنی چونیه‌تی درووست کردنی گازی دهمار زور دژوار نیه، کیشه لی‌ره‌دایه ئه‌و که‌سانه‌ی که ئه‌و کاره ده‌که‌ن له گه‌ل کیشه‌ی زور جیدی رووبه‌روو ده‌بن و ته‌نانه‌ت تا سه‌رحه‌دی مردن هه‌نگاو ده‌نن. «بویه ده‌بی له شوینی دیاری کراو مه‌حدودا، و بو ئه‌وه‌ی گیانی ده‌وروو به‌ر بپاریزری، کاری له سه‌ر بکری. شاره‌زیانی ئه‌و بواره یه‌کجار زور که‌مه و که‌سانیکی که‌م شاره‌زیان له‌سه‌ری هه‌یه، ته‌نانه‌ت ئهلستیر هه‌ی ده‌لی «من سالها کارو لیکولینه‌وه‌ی له‌سه‌ر ده‌که‌م تا ئیستا نه‌متوانیوه شیوه‌ی درووست کردنی بزانه‌م چونکی ده‌بی به‌ جوړیک درووست بکری که‌ چه‌نده موادی شیمیایی له گه‌ل موادی ته‌قینه‌وه تی‌که‌ل ده‌کری ئه‌و بومه‌ چه‌ن ده‌ته‌قیته‌وه که‌ گازی «سارین» به‌ ده‌وروو به‌ردا بلاو بیته‌وه. ئه‌وه‌نده‌ی من بزانه‌م ته‌نیا ولاتان ئیمکانی ئه‌و کاره‌یان هه‌یه. ناوبراو وتیشی ئه‌وه کاری گروه‌یک یا حیزبیک نیه چونکی ده‌بی پیوه‌ندیان له گه‌ل ئه‌و شوینانه هه‌بی که‌ چه‌کی شیمیایی درووست ده‌که‌ن بویه ته‌نیا حکومه‌ته‌کان توانای ئه‌و کاره‌یان هه‌یه.»

ئه‌و جوړه چه‌که تا ئیستا له سی ولات ئه‌مریکا، روسیه، لیبی که‌ له‌ ده‌ورانی قه‌زافی درووست ده‌کراو ئیستا له‌ حالی پشکنینی دان، ئه‌مریکا و روسیه ئه‌وانیش که‌ ری‌کخراوی نه‌ته‌وه‌یه کگرتووه‌کان نه‌زاره‌تی به‌سه‌ر داده‌کاو به‌ره‌به‌ره له‌به‌ینیان ده‌بن، له‌و ئیوه‌دا میسر په‌یمانی قه‌ده‌غه‌کردنی چه‌کی شیمیایی مؤر نه‌کردوه و به‌لام روون نیه که‌ ئایه له‌ وجوړه چه‌کانه‌ی هه‌یه یان نا؟ سوریه‌ش له‌گه‌ل ئه‌و ۱۸۹ ولاته نیه که‌ په‌یمانی قه‌ده‌غه‌کردنی چه‌کی شیمیاییان مؤر کردوه، بویه گومان ده‌کری سوریه چه‌کی شیمیایی هه‌بی و به‌کاری هیتابی. ئه‌و مواده شیمیایی که‌ دژی خه‌لکی سوریه به‌کاریان هیتاو به‌ روونی ده‌رده‌که‌وی که‌ له‌ ده‌رمانیکی به‌هیز که‌ مروّف بخنکینی دیاره له‌ سه‌رده‌ماره‌کان کار ده‌کا، ئه‌و کرده‌وه دره‌ندانه‌یه نیشان ده‌دا که‌ له‌ جوړی موادی «سارین» که‌لک وه‌رگیراوه، گازی

سارين له پيشدا له ده ماره کانی ميشک کار دهکا پاش ماوه يهک هيچ يهک له ئەندامه کانی لهش ناتوانن فه رمان له ميشک وه بگرن بهر بهر لهش سست دهکهن وناتوانی له سهر پي راوه ستي توانای نه فهس کيشان ناميني بهشي زوريان دهمرن بويه ئەوهی له سوریه که لکی لی وهرگيرا گازی ده مار به ناوی سارين بووه. له کۆتاييدا چون بو ئەو لايه نه که له گازی سارين که لکی وهر گرتوه بو باز ره سانی ريکخراوهی نه ته وه يه کگرتوه کان روون ده بيتته وه، له پيشدا له شويینی رووداوه که ده کۆلنه وه شاره زايان ده بي له شويینی ته قينه وهی بۆمبه که نمونه بهرداری بکه ن وپاشان شاره زايان موشه ک که هاو پي وه قدی ناوبراون بزائن له کويوه هاويشتراره، دواتر قسه کردن له گه ل ئەو که سانهی که گيرۆدهی سه مه که بوون، هه موو ئەو ليکۆلینه وانه کۆمه ليک به لگه ده خاته روو، هه رله وکاته دا ديسان کاریکی دژواره که راسته وخۆ ده ست بو لای لايه نيک دريژ بکه ن، به لام کۆ کردنه وهی ئەو به لگانه ده توانی بو ديته وهی به کاربه رانی ئەو جنايه ته سامناکه يارمه تيده ريکی باش بي. هه روه ها وهک له نيشانه کان ده رده که وي سى سه عات پيش ئەو کاره ساته هيزه کانی حکومه تی سوریه ی لی بووه دواتر ئەو شويينه يان چۆل کردوه وه دهنگی چه ند راکيت بيستراوه که به ره وه ده ورووبه ری دمشق پيته ختی سوریه هاويشتراره.

په‌يام به بۆنه‌ی ۲۶ ی سەرماوه‌زه‌وه

هاورپییان، کادروپیشمه‌رگه خوۆشه‌ویسته‌کان!
 رۆژی ۲۶ ی سەرماوه‌زی سالی ۱۳۲۴ ی هه‌تاوی رۆله ئازاو
 خه‌باتگێره‌کانی نه‌ته‌وه‌که‌مان هێرشیان برده سەر شاره‌وانیی
 مه‌هاباد که دواین ئاسه‌واری بنکه‌ی زولم و زۆرو دام و ده‌زگای
 ریژی می پاشایه‌تی له‌و شاره‌بوو که له‌ماوه‌یه‌کی کورت دا توانیان
 ده‌ستی به‌سه‌ردا بگرن. ئه‌و کرده‌وه شوڕشگێرانه‌یه له دووباره‌وه
 بۆ نه‌ته‌وه‌ی کورد گرینگ و جیگای خوشحالی و هه‌ست بزوین بوو.
 یه‌که‌م: سهرینه‌وه‌و له‌نیۆبهردنی دام و ده‌زگایه‌کی سه‌رکوتکه‌ری
 حکومه‌تی دیکتاتۆری پاشایه‌تی و نه‌مانی بنکه‌ی زولم و زۆرو
 داسه‌پینه‌ر، که ئاواتیکی له‌میژینه‌ی نه‌ته‌وه چه‌وساوه‌که‌مان بوو.
 دووه‌م: ئه‌و ئه‌زموون و رووداوه سه‌ره‌تایه‌ک بوو بۆ ئه‌وه‌ی
 رۆله دلسۆزو فیداکارو به ئه‌مه‌گه‌کانی نه‌ته‌وه‌که‌مان بۆ خۆیان
 راسته‌وخۆ له شیوه‌و شکلی سپای میلی دا کارو باری پارێزگاری
 له ناوچه‌ی ژێر ده‌سه‌لاتی خۆیان به‌ده‌سته‌وه بگرن و بینه باسکی
 به هێزی گه‌ل و ئه‌رته‌شی حکومه‌تی کۆماری کوردستان که پاش
 ماوه‌یه‌کی کورت له‌و رووداوه، له‌شاری مه‌هاباد پیکهات و راگه‌یه‌ندرا.
 دوا به‌دوای هاتنه‌سه‌ر کاری کۆماری ئیسلامی و داسه‌پانی شه‌ر
 به‌سه‌ر خه‌لکی کوردستان له لایه‌ن ئه‌و ریژی مه‌وه، هێزی پيشمه‌رگه‌ی
 کوردستان بۆ دیفاع له مان و مه‌وجودییه‌تی نه‌ته‌وه‌که‌ی و بۆ
 پاراستنی ماف و ئازادییه‌کانی خه‌لکی کوردستان، هاته‌وه گۆره‌پان و
 له‌و ریگایه‌دا ئه‌مه‌رۆکه، به‌سه‌دان وه‌ه‌زاران داستانی پرله‌سه‌روه‌ری
 و ئازایه‌تی، فیداکاری و له‌خۆبهردوویی تۆمار کردوه‌و که له میژووی

خه باتی خویناوی نه ته وه که ماندا ددروشینه وه و ده میننه وه. حیزبی دیموکراتی کوردستان به له بهر چاوگرنتی گرینگی مه فهورومی سیاسی رو داوی ٢٦ ی سهرماوه زی سالی ١٣٢٤ له لایهک و به له بهر چاوگرنتی رۆلی هیزی پيشمه رگه ی کوردستان له قونای نوی خه باتدا، سالی ١٣٦٣ ی هه تاوی بریاری دا که رۆژی ٢٦ ی سهرماوه ز به رۆژی پيشمه رگه ی کوردستان دیاری بکری بویه له وکاته وه هه موو سالیکی جیژنی بۆ ده گرین و بیروه وهرییه که ی زیندوو راده گرین. هه ر بویه ده توانین بلین پيشمه رگه گیان به ختکه ری ریگی وه دیهینانی ئامانجه کانی نه ته وه ی کورده، ئه و ئینسانه به رزو تیکۆشه ریه که ئازایانه گیانی له سه ر به ری دهستی داناوه تا له ری رزگاری دا بیکاته قوربانی، که سیکه که خه بات بۆ رزگاری ولاته که ی و پاراستنی ده سکه وته کانی به ئه ستوویه. خۆشه ویستان! هه رله وکاته دا که شانازی به خه بات وتیکۆشان و سووربوون و خورگری کادرو پيشمه رگه ی حیزبه که مان ده که یین، له هه مان کاتیشدا پئویسته زیاتر سه رنج بدهینه رابردوو خه باتمان بۆ نه هیشتنی خاله لاوازه کان و بۆ به هیز کردنی خاله باش و به هیزه کانمان. ده بی خۆمان گورج و گۆل وه له سوورتر بکه یین، پئویسته کادرو پيشمه رگه کانمان زیاتر فیتر بکه یین و ئاموزشی به رده وام ئه رکمان سووکت ده کاو بۆ ئه وه ی زیاتر ئاماده گیمان بۆ رووبه روو بوونه وه هه بی له گه ل هه موو هه لومه رجیکی سهخت وناله بار، ئاماده بین بۆ به ربه ره کانی له گه ل پیلانه کانی دوژمن، یا بۆ ئه و ئه رکه ی که له داها توو ده که ویته سه رشانمان، بویه پیداجوونه وه به تاکتیک و به رنامه ی کارو خه باته که مان به پیی ئالووگورپو هه لومه رچی رو داوه کان دابریژین. پيشمه رگه کانی کوردستان ئه وسال له کاتیکدا رۆژی پیرۆزی پيشمه رگه ریز ده گرنه وه که هیشتا خۆری ئازادی نه ته وه که مان له رۆه لاتی کوردستان هه لئه هاتوه و ئیران به گشتی ورۆژه لاتی کوردستان به تایبه تی هه روا له ژیر سییه ری ره شی کوماری ئیسلامیدا ژیانی کویله تی و کوله مه رگی تیپه ر ده که ن. ده سه لانداری دلره ش بۆ چاو ترسین کردنی رۆله کانی کوردستان له هیچ پیلانیک خۆی نه پاراستوه و ناپاریزی، رایه لکه ی سیخوری و جاسووسی له کوردستان

وتەنانت لە بەشەکانی دیکە ی کوردستانیش بە ھۆی کەسانی نەفس نەزم پەرە پێ دەداو لاوەکان بەرەو ئیعتیادو بەلاپێ بردن رادەکێشن. ئەگەر لە لووتکە ی ریسوایی و بی ئابرووی کۆماری ئیسلامیدا چەند مانگ لەمەوبەر قۆلیکی نیو دەسەلاتداریی کۆماری ئیسلامی ئێران ویستی بۆ دامرکانەو ھە بیزاریی خەلک و ھێشتنەو ھە کۆماری ئیسلامی زیاتر بە قسە و کەمتر بە کردەو ھە سیمایەکی دیکە لەم رێژیمە نیشان بداو ئەو شک و گومانە بلاو بکاتەو ھە بە مانەو ھە بناغە ی فکرییەکانی کۆماری ئیسلامیش دەکری ئالوگۆری بنەرەتی، یان نەبسیی لە سیاسەت و ھەلویست و کرداری ئەم رێژیمەدا بە قازانجی خەلک پیک بی! شەش مانگ پاش ھەلبژاردنی رووحانی بە سەرۆک کۆماری ئێران دەرکەوت کە بۆچوونەکانی چەندە بی بناغە و بی بنەمان. رووحانی ئەگەر بیسی ھەوئ مەبەستەکانی بە جی بگەیی، وادیارە تواناو دەسەلاتی نیە. ئالوگۆرەکانی چەند مانگی رابردو لە دوای ھەلبژاردنی ئێران بە تەوای ئەو ھەمان بۆ روون دەکاتەو ھە کە نیوەرۆکی دژی خەلکی کۆماری ئیسلامی لە ھەموو کات زیاتر بۆ خەلک دەرکەوتو ھە بەلام لەدەرەو ھە سازو ھەوایەک لی دەدا و دەبەھوئ و نیشان بدا کە پێ بەپێی کۆمەلگای جیھانی ھەنگاو دەنی و ئامادە ی خوئ دەربریو ھە بۆ دیالوگ و گەتوگۆ لەگەل ولاتانی روژئاواو بە تاییەتی ئەمریکا لە مەر غەنیسازیی ئورانیوم. لەلایەکی دیکەو ھە لە ناو خوئ ولات زیاتر تووشی قەیران بوو، لەتازەترین ھەنگاوی دژی مروقانی ھە بریتیئە لە ئیعدامی لاوانی کوردو بلوچ کە روژ لەگەل روژ زیاتری دەکا. ئەمەش رەخنەو بیزاریی زیاتری لی بەرز بوئەو ھە، ئەم رێژیمە پێی وابوو کە بە کوشتنی لاوانی کورد خەباتی رەوای کورد بی دەنگ دەکا. بەلام دژکردەو ھە بەرینی رۆلەکانی کورد لە کوردستان و دەرەو ھە بۆ جاریکی دیکەش ئەو خەیاڵە خاوە ی پوچەل کردەو ھە. زیندان، ئیعدام، دەر بەدەری و کوشتن و مال و ویرانی و کاول کردن ناتوانی چۆک بە خەباتکاران دادا. لەسەر دەمی دوو رێژیمی پەھلەوی و ئیسلامی دا، حیزبی دیموکرات خاوەنی خەباتیکی بەرحەق بوو ھە داھاتووشدا تا وەدی ھاتنی ئامانجە بەرحەقەکانی نەتەو ھە ی کورد لە ھەر ھەلومەرجیکدا خەباتی رەوای خوئ درێژە دەداو تا ئامانجی

شەھیدان کە بریتییە لە دیاری کردنی مافی چارەنووس وەدی نە یە، کوردستان ئە مەننیهەت بە خۆ یە وە نابینی. کۆماری ئیسلامی بە چاویکی ئە مەننیهەتی وە ک ھەمیشە چا و لە کوردستان دەکا ھەر بۆ یە ش پێویستە رۆ لە کانی کورد لە ھەمو و دەرفە تێکی لە بار کە لک وەر گرن. ئە گەر چی پێشمەرگە رۆ لی پێشەنگی لە خە باتدا ھە بو وە دە بی، ئە و ئە رکە ی بە رپۆ ە برد وە بە لام ئە وە بە ھیچ جۆر بە م مانایە نیە بە ر دە وام ئە و ئە رکە قورسە بە تە نیا ھەر لە سەر شانی پێشمەرگە یە. خە بات بۆ رزگاری و ئازادیی بە دژی رێژی می سەر ھەر پۆ ی کۆماری ئیسلامی ئە رکە ی ھەمو و تاکیکی نیشتمانپەر وەرە لە و خە باتە پیرۆزە دا بە شداری بکا، ھاوکات لە گە ل خە باتی ھە مە لایە نە کۆ مە لانی خە لک دە بی لە رابرد و و زیاتر پال و یک بدن و ئازایانە بی تە مە دیدان و رۆ ل و دەوری خۆ یان ببینن. خە بات و بە ربەرە کانی شی وە و رێگای جۆرا و جۆری ھە یە ھەر کە س بە پێ ی ھە لومە رج و لە و پێ وە ندی لە گە ل وە زع و ئە رکە دا دە توانی بە شی وە ی تایبە تی لە خە بات دژی رێژی م بە شداری بکا، دیارە ئە رکە لا وە کان لە ھەمو و کە س زیاتر و قورستەر. پێشمەرگە خۆ شە و یستە کان!

ئە مەرۆ کۆ مە لانی خە لکی کوردستان بە دلێکی پڕ لە خوشی و شادی ریز لە فیداکاری و خۆ بە خشین، گە و رە یی و جوامیری ی ئی وە دە گرن. ھەر بە رزو پیرۆزی نازناوی پێشمەرگە بی چونکە پێشمەرگە، سوکنا یی دەری ھەمو و ئە و انە یە کە بە دە ست زۆ لم و ناعە دالە تیی رێژی مە وە دە نالینن. ئە و رۆ ژە می ژ و و ییە لە پێشمەرگە و لە ھەمو و ئە و یندارانی ئازادیی کوردستان پیرۆز بی.

حیزبی دیموکراتی کوردستان

کومیسیونی سیاسی نیزامی

٢٦ ی سەرما وە زی ١٣٩٢ ی ھە تاوی

ئایا نهخۆشی ئهیدز قهیرانیکی ئابووریشه؟

کۆمه‌لگای پزیشکی بنه‌پرکردنی خوروکه (ئابله) به گه‌وره‌ترین سه‌رکه‌وتنی خۆی له نیۆ سه‌ده‌ی رابردوو دا ده‌زانی و دۆزینه‌وه‌ی نه‌خۆشیی ئه‌یدز و بلاو بوونه‌وه‌ی سامناکی ئه‌و نه‌خۆشی‌یه به گه‌وره‌ترین شکستی خۆی داده‌نی. په‌ره‌سه‌ندنی روژ له گه‌ل روژ زیاتری ئه‌و نه‌خۆشی‌یه کۆمه‌لگای نیۆ نه‌ته‌وه‌ی له گه‌ل کیشه‌یه‌کی گه‌وره‌و چاره‌سه‌ر نه‌کراو به‌ره‌ووو کردۆته‌وه. له زۆربه‌ی ولاتانی دنیا دا کۆمیته‌ی به‌ربه‌ره‌کانی له گه‌ل ئیدز پیک هاتوو. له ئاستی نیونه‌ته‌وه‌یی دا کونفرانسی له سه‌ر ده‌گیری، به‌لام له هه‌مان کاتدا ئاماری توشبووان له زیاد بوون دایه. دوکتر «مینو محرز» پسرپۆری نه‌خۆشی‌یه عفوونیه‌کان و ئه‌ندامی کۆمیته‌ی به‌ربه‌ره‌کانی له گه‌ل ئه‌یدز له ئیران، ژماره‌ی گیرۆده بووان به ئه‌یدز له دنیا دا به 65 میلیۆن نه‌فه‌ر داده‌نی که 40 میلیۆنیان به سه‌ختی ده‌ژین و 25 میلیۆن که‌سیش گیانی خۆیان له ده‌ست داوه. باکووری ئه‌فریقا به 30 میلیۆن که‌س زۆرتین توشبووانی له خۆی دا کردۆته‌وه. به‌پرسانی کۆماری ئیسلامی ئیران له سه‌ره‌تادا کیشه‌ی ئه‌یدزین له کۆمه‌لگای ئیران به هیند نه‌ده‌گرت و ته‌نانه‌ت حاشایان لی ده‌کرد. هه‌ر ئه‌وه‌ش بووه هۆی ئه‌وه «ئه‌یدز» به خیرایی له ئیران دا په‌ره بستینی. هه‌ر ئیستا له ئیران 4000 که‌س به گیرۆده بوون به «ئه‌یدز» ناسراون، به‌لام ریژه‌ی توشبووان به 30 هه‌زار که‌س مه‌زه‌نده ده‌کری. سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی که زانیاریان به خه‌لک و تیگه‌یاندنی بیرورای گشتی و ئاموزش دان کاریگه‌ریه‌کی راسته‌و خۆو زۆر به‌رچاوی له پیشگیری و کۆنترۆلی ئه‌و نه‌خۆشی‌یه‌دا هه‌یه‌و له ئیرانیش کۆمیته‌یه‌ک به ناوی کۆمیته‌ی به‌ر به‌ره‌کانی له‌گه‌ل ئه‌یدز له سالێ 1366 و ه پیک هاتوو، به‌لام له کرده‌وه‌دا هه‌نگاویکی کاریگه‌ر بو ئه‌م مه‌به‌سته هه‌ل نه‌هیندراوته‌وه. دیاره بلاو کردنه‌وه‌ی چه‌ند برۆشورو پیشاندانی کورته فیلمیک بو قوتابیان له لایه‌ن چه‌ند ئورگانی غه‌یری ده‌ولتی‌یه‌وه به هینچ شیوه‌یه‌ک ناتوانی ولامده‌ری ئه‌و مه‌ترسی‌یه بی که روژ به روژ

زیاتر په ره دهستین. نه خوښی ئه ی دز گه لیک کیشه ی ئابوری وکومه لایه تی بو کومه لکای نیونه ته وهی پیک هیناوه. کیشه ی ئه ی دز زیانه ئابوریه کانی بووه هوی ئه وهی که ریخراوی نه ته وه یه کگرتووه کان هه نگاوی به په له ی بو هه لگری و به رنامه ی بو داریژی. سرندان به هه زینه ی سهر سوور هینه ری دهرمانی ئه ی دز ئالوژی ئه م کیشه یه مان له ولاتانی جیهانی سیه م و هه ژاردا پتر بو دهرده خا. خه رچی دهرمانی هه ر که سیکی گیروده به ئه ی دز له سال دا له نیوان ۱۲ تا ۱۸ هه زار دولار دایه. دیاره له هیندیک ولاتانی هه ژار وهک هیند وبریزیل له ژیر کاریگری بنکه و بنیاتی غهیری دهوله تی وریخراوه کانی پشتیوانی له توشبووانی ئه ی دز له م مه سه له ی پشگیری و چاره سه ری فیروسی ئه ی دز کیشه ی ئابوری بو زور ولاتان پیک هیناوه و ته نانه ت ده بینین له کو بوونه وهی (ریخراوی بازرگانی جیهانی) له دوچه پیته ختی قه ته ر چاره سه ری نه خوښی ئه ی دز، ته وه ری سه ره کی باسه کانی کو بوونه وه بووه وهه ر له و کو بوونه وه یه ش دا مافی به ره م هینانی دهرمانی چاره سه ری ئه ی دز به هیندیک له و ولاتانه درا که به شیوه یه کی به ربلو تووشی ئه و نه خوښی یه بوون. به لام به و مه رجه ی ته نیا بو مه سه رفی نیو خو ی بی و مافی فروشتنیان بو دهره وه ی ولات نه بی. له لایه کی دیکه وه ولاتی ئه فریقای باکور که زورترین ریژه ی گیروده بووانی ئه ی دزی له خو ی دا کو کردو ته وه و توانایی به ره م هینانی دهرمانی چاره سه ری هه یه، به لام ئی زنی به ره م هینانی پی نه دراوه، له و لاشه وه بریزیل یه کیک له و ولاتانه یه که به ره م هینانی ۸ تا ۱۲ جو ره دهرمان بو چاره سه ری ئه ی دز توانیویه تی پی به پی ئوروا هه نگاوه هلیتته وه و ریژه ی مردنی نه خوښه کانی گیروده به ئه ی دز تا راده یه کی زور له ولاتنه که ی دا که م بکاته وه. گه رچی کومپانیا گه وره چه ند نه ته وه ییه کان (شرکتهای چند ملیتی) به ره م هینانی دهرمان، که به ره م هینه ری ئه سل ی ده واو دهرمانی ئه ی دز و له و ریگاو ه قازانجیکی سه رسوور هینه رو یه کجار زور ده کن. له م چه ند ساله ی دواپی دا له ژیر کاریگری به ره ره کانی ناوچه یی و «سیاسه تی به دیل سازی» بو وینه ولاتانی هیند وبریزیل ناچار بوون نرخی دهرمانه کانیان له بازاری جیهاندا له سه دا ده ی بهینه خوار ی. به لام سه ره رای ئه وه ش له گه ل که م کردنه وه ی نر خه که دهرمانی پیویست بو خه لکی گیروده له

ولاتانی هه‌ژار ده‌ست ناکه‌وئ. بۆ وینه توشبووان له ولاتانی ئوروپا بۆ به‌کارهیتانی ئه‌و ده‌رمانه له مانگدا هه‌زار تا هه‌زارو پینج سه‌ده دولاره‌به‌ی هه‌زینه بکه‌ن. ئیستا ئه‌گه‌ر ئه‌و نرخه له مانگدا ۱۵۰ دولاریش بی، دیسان له ولاتانی فه‌قیر به‌هۆی پله‌ی نه‌زمی خزمه‌تگوزاریی پزیشکی وله‌شساغی و بودجه‌ی که‌مه‌وه‌که له سالدا به‌هه‌ر که‌س ۱۰ دولار ناگا ناتوان له‌و ده‌رمانانه بکرن یا که‌لکی لی وه‌ربگرن. هه‌ر له‌و کونفرانسه‌ی له‌م دوایانه‌دا له‌ سه‌ر ئه‌یدز به‌سترا، به‌ تیکرا داوا له‌ کۆمپانیاکانی به‌ره‌م هه‌ینه‌ری ده‌رمانی ئه‌یدز کرا که‌ نرخه به‌ره‌مه‌کانیان بی‌نه‌ خوارئ، به‌لام کۆمپانیاکان به‌م بیانویه که‌ دۆزینه‌وه‌ی ده‌رمانی نوێ لیکۆلینه‌وه‌ و تاقیگه‌کان چه‌ند میلیون دولار هه‌زینه هه‌له‌ده‌گرن، نرخه به‌ره‌مه‌کانیان شتیکی وا به‌رچاوه‌ نه‌هه‌ینایه‌ خوار. خه‌باتی جیهانی دژ به‌ نه‌خۆشیی ئه‌یدز له‌ کرده‌وه‌دا بۆته‌ یه‌کیک له‌ به‌رنامه سه‌ره‌کی‌یه‌کانی ریکخراوی نه‌ته‌وه‌ یه‌گرتووکان. له‌ کونفرانسی ژوئن ۲۰۰۱ که‌ له‌ سه‌ر ئه‌یدز به‌ستراو زۆربه‌ی ریه‌رانی پایه‌به‌رزی ولاتانی جیهان به‌شدار بوون، بریار درا بۆ خه‌بات دژ به‌ ئه‌یدز سالانه بری ۱۰ ملیارد دولار بۆ ماوه‌ی ۱۰ سال یارمه‌تی بدرئ به‌ ولاتانی جیهانی سه‌یه‌م. به‌لام به‌ پپی قسه‌ی کارناسانی کۆمیسسیونیی پیه‌ه‌ندیدار تا ئیستا هه‌چکام له‌و بریارده‌رانه سه‌همی دیاری کراوی خۆیان نه‌داوه‌ته‌ ئه‌و سنه‌ووکه. له‌ لایه‌کی دیکه‌شه‌وه‌ بانکی جیهانی به‌و سیاسه‌ته‌ ئابوری‌یه‌ی له‌ به‌رده‌م ولاتانی هه‌ژاری داناهه‌ به‌ کرده‌وه‌ زۆربه‌ی دانیشتوانی له‌ لایه‌که‌مه‌ی ئه‌و ئیمکاناته‌ ده‌رمانی و به‌داشته‌ی‌یه‌ی که‌ له‌ ولاتی خۆیان دا هه‌یه‌ بی‌به‌ش ده‌کا. ئیستا به‌ لیکدانه‌وه‌ی هه‌موو ئه‌و کیشه‌ ئابوری‌یه‌ی که‌ ئه‌یدز له‌ کۆمه‌لگای مرقایه‌تی‌دا پیتی هه‌یناوه‌ پرسیاریک دیته‌ گۆرئ ئه‌ویش ئه‌وه‌یه: ده‌رمان یان پینشگیری؟ ریگا چاره‌ی سه‌ره‌کی کامه‌یانه؟ به‌ سرنجدان به‌وه‌ که‌ زۆربه‌ی گیرۆده‌کانیش له‌ ولاتی هه‌ژاره‌ که‌م داها‌تدا ده‌ژین گرینگی ئه‌و ئه‌سه‌له‌ زۆرت‌ر ده‌رده‌که‌وئ که‌ روون و ئاشکرایه‌ پینشگیری، ریگای چاره‌ی خه‌لکی هه‌ژاره‌. هه‌ربۆیه‌ ده‌بی تیگه‌یان‌دن و ئاموزشی خه‌لک له‌ سه‌ر چۆنیه‌تی ب‌لابوونه‌وه‌و گیرۆده‌بوون به‌و نه‌خۆشی‌یه‌و هه‌روه‌ها ریگاکانی پینشگیری، به‌رنامه‌ریژی بۆ بکری و له‌ هه‌موو تواناکانی راگه‌یان‌دن و ئاموزش که‌لک وه‌ربگیرئ.

ژيان وخبات له ناوچه ی بۆکان

ناوچه ی بۆکان ناوچه یه کی پیده شته و له ۵ ناوچه ی بچووکتور به ناوه کانی: ئەحمه دی کۆر، پیرمه ممه د، ئاله شین، تورجان وفه یزولا به گی (فه رهادتاش) پیک هاتوو و شار ی بۆکانیش له داوینی ئاله شکینه هه لکه وتوه. له سه ر ناوی «بۆکان» بۆچونی جۆراو جۆره یه، گویا له پیشدا ناوی «شاره کۆن» بووه. له باشووری رۆژئاوا ی بۆکانی ئیستا هه ل که وتوه و، بۆمه لهرزه ویرانی کردوه و له م شوینه ی ئیستا که قامیشه لآن و سه رچاوه یه کی خۆش بووه درووست کراوه ته وه. هیندیك کهس له سه ر ئه و باوه رن که له کۆن دا، کاتی بووک گواستنه وه شای یان له سه رکانی یه کانی ئه م شوینه کردوه و پێیان گوتوه کانی بووکه کان. هیندیکیش پێیان وایه له کاتی هیرشی مه غوله کان دا ناوی «بیکه ند» بووه دوايه دوايه گۆرپویانه به «بۆکان»^۱ بۆکان یه کیک له شاره کانی موکریان و رووبه ری ته قریبی ناوچه که ی ۱۶۹۱ کیلۆمتری چوار گۆشه یه^۲ هه لکه وتی جوغرافیایی بۆکان له دریزایی ۶۶ دهره جه و ۱۳ دهقیقه وپانایی ۳۶ دهره جه و ۳۲ دهقیقه دایه و له ئاستی دهیاوه ۱۳۷۰ میتر به رزه. له رۆژه لاته وه له گه ل «سایین قه لا» له باکووره وه له گه ل میانداو له رۆژئاوا وه له گه ل مه هابادو له باشووره وه له گه ل سه قز هاوسنووره..

حه شیمه تی بۆکان له سه رده می ناصرالدین شای قاجاردا ۱۲ مال ۶۰ نه فهر بووه وله سه ر ژمیتری سالی ۱۳۴۵ دا ۹۳۵۷ کهس بووه. ۲ سالی ۱۳۶۵، ۹۰۰۰۰ کهس بووه. له سه ر ژمیتری سالی ۱۳۷۵ دا حه شیمه تی بۆکان ۱۷۵۵۴۱ کهس و له سالی ۱۳۹۶ له سه ر ژمیتری تلزه ل گه شتۆته ۲۵۱۱۴۹ کهس که ۱۹۳۵۰۰ کهس له شار

۱- تاریخ فرهنگ ادب موکریان (برایم افخمی) "ل ۱۸"

۲- نگاهی به آذربایجان غربی جلد ۲ ایرج افشار سیستانی "ل ۹۷۹"

۳- تاریخ فرهنگ ادب موکریان "ل ۶"

دهژین. ۵۷۶۴۳ کهس گوندنشین بوون. ههروهها ناوچهی بوکان له ۱۹۴ گوند بهتهقسیماتی حیزبی پیک هاتوو. دیاره له پیوهندی لهگهله شیمهتی ناوچهکهدا دهبی ئه و راستییهش له بهر چاو بگرین که ریژیم به ئه نقهست حه شیمهتی ناوچهکانی کوردستان کهم نیشان هه دا یان هه ر له جی دا ئامارهکانی زور جیگای باوه ر نین.

چیا گرینگهکان:

له بوکان به هوی پیدهشت بوون کیوی زور بلیندی لی نیه. گرینگترو بهرزترین کیوی ته رهغهیه که له ناوچهی پیرمه ممه ده لکه وتوه و چه ندین کیوی دیکه قوشه هه و که بوکان و مه باد لی ک جیا ده کاته وه، وه ستا مسته فا، حاجی کیمی، به رده زه رد، فه ره داتاش، بی ژه نگ به سه ر، ئاله شین، که لته که و چه ندکیوی دیکه که ئه وانه گرینگتریانن له بوکان. له بوکان چه ندین چوم هه یه که ۲ دانه یان له هه موویان گرینگترن، ۱- ته ته هه و (سیمی نه رود) ۲- جه غه توو (زری نه رود) ۱- سه رچاوه ی چومی ته ته هه و گه نمان و زمزیران ناوچه ی گه ورکایه تی یه که له چه ندین چومی چووکه پیک هاتوه که له نزیک گوندی قه ره گو یز له ناوچه ی پیرمه ممه ده له باشووری روژئاوای بوکان تیکه ل ده بنه وه و چومی گه وره ی ته ته هه و پیک دینن و به روژئاوای شاری بوکان دا تیده په ری و ده رژی ته گولی ورمی وه. ئیستا به هوی کهم بارانیی ئه م چه ند سه لیه دوایی هاوینان ئاوی کهم تیندا ده مینی زور جار ویشک ده کا. ۲- چومی جه غه توو له ۳۶ کیلومیتری روژه لاتی بوکان هه ل که وتوو. سه رچاوه ی ئاوی جه غه توو کیوه کانی زاگرو سه و له چه ندین چومی چووکه پیک دی و به نیوه راستی شاری سه قزدا دیته خواری و له چومه کانی ئه سیران، خو رخوره، ساروق، له یلان، ماینبلاغ تیکه ل ده بیته وه و له نزیک ئاوی ساروقامیش له ناوچه ی فه یزه لابه گی چومی گه وره ی جه غه توو پیک دینن. هه وزی ئاوریتی جه غه توو ۶۷۸۰ کیلومیتری چوارگوشه یه، نیونجی ئاوی سالانه ی ۱۲۸۱ میلیون میتری «مکعبه». به نداو سه دیک که ریژیم ناوی «کازمی» له سه ر داناوه به نداوی ۴- هه مان سه رچاوه «ل ۲۳»

«نه ورۆزلوو» که له باکووری بۆکان هه لکه وتوو له سه ر جه غه توو هه لبه ستراون. به نداوی يه که م بۆ کاری کشت وکالی به ره ی لی وهرده گیرئ. چۆمی جه غه توو له رۆژئاوای شاری میانداو له گه ل چۆمی ته ته هوو تیکه ل ده بیته وه و ده رژیته نیو گۆلی ورمی وه. ههروه ها له بۆکان چه ندی ئه وشکه وتی گرینگی لینی. ئه شکه وتی سه هو لانی له نیوان مه هاباد و بۆکان، کیلۆئاباد، موکری قران و چه ندانی دیکه. به لام له باری میژوو بییه وه ئه شکه وتی موکری قران جیگه ی خۆی هه یه. ئه شکه وتی موکری قه ران له رۆژه لاتی گوندی خوراسانه هه لکه وتوه له سه رده می شاعه باسی سه فه وه ی دا وه ک هه میشه کورد کاره ساتی به سه ر هاتوه، به ده یان و سه دان که سیان کوری کوردیان خزانده وته ئه و ئه شکه وته وه و ناگریانداوه هه موویان به چه ره دوکه ل قه ر کردوون و ئه وه بۆته هوکری سه ره کی که ئه و کرده وه یه له بیروزه یینی خه لکی ناوچه دا بمیئینه وه و وه ک کاره ساتیکی گه وره له وسه رده مه دا چاوی لی بکری و ته نانه ت وه ک ژینوساید له میژوو ی کوردا سه یر ده کری.^۶

ئاوههوا:

ئاوههوا ی بۆکان - جگه له م چه ند سه لیه ی دوا ی دا که ویشه کاله سالی بووه، به هارانی پر باران و پاییزان با ی زۆرو زستانه که ی له ئاخه مانگی پاییزه وه ده ست پینده کاو زۆر جارن پینی له خا که لیوه و ته نانه ت بانه مه ر دهنی وه اوینی پله ی گه رما ده گاته ۳۵ ده ره جه ی سه ره وه ی سیفرو زستانانی ساره ده. به کورتی ده توانین بلیین وه رزه کانی سال هه رکام له کاتی خۆی دا ره نگ ورووی خۆی ده نوینی.

۵- جغرافیا تاریخ کردستان لاپه ره ۶۴

۶- کتیبی «مه ئمووریه تی زانستی له ئیران» ژاک دو مورگان» له ۵ به رگدا به زمانی فرانسوی چاپ کردوه له به رگی دووه مه دا ۴۵ لاپه ره ی یه که می باسی بۆکان ده کا. که به فارسی به ناوی «جوغرافیای غرب ایران» ورگی پر دراوته فارسی. ئه و ماوه یه له ناوچه ی موکریان گه راوه سه ردانی زۆر شوینی کردوه وه ک مه هاباد و مه نگورایه تی و دواتر له ریگای بوره انه وه چۆته گوندی سه رده رابادو کاتیک سه یفه دینخان ده مپی له گوندی سه رده راباد بوو ههروه ها چاوی به کیوی ته ره غه که وتوه سه ردانی ئه شکه وته کانی ناوچه ی کردوه. دیاره ناو براو ویرای هه یئه ته که ی پیوشوینی شتیک بووه.

ئابووری

ژیانی خه‌لکی بۆکان به‌شی زۆری له ریگای کشت وکال، نازهل‌لداری و باغداری یه‌وه دابین ده‌کری و له بهر ئه‌وه‌ی ئه‌و ناوچه‌یه‌ پیده‌شته‌و زه‌وی‌یه‌کی زۆری دیم و به‌راوی هه‌یه. به‌شیکی دیکه‌ی خه‌لک له سالی ۱۳۷۰وه هات وچۆی کوردستانی عیراق ده‌که‌ن و به‌ برده‌ن وهینانی شتومه‌ک بژیوی خویان په‌یدا ده‌که‌ن. گرینگترین به‌ره‌مه‌می کشت وکالی ناوچه‌ی بۆکان ئه‌مانه‌ن: گه‌نم، جو، گه‌نمه‌شامی، گوله‌به‌رۆژه، هیزه‌لماسی (په‌تاته)، چه‌وه‌نده‌ر، له‌ میوه‌ش: سیو، قه‌یسی، شووتی، کۆخ، ئالووبالو، هه‌لووچه، له‌ هه‌موو میوه‌کان زیاتر ده‌توانین بلین سیو که‌ چه‌ند جووری باشی لی به‌ره‌م دینن. دیاره‌ له‌ بۆکان له‌م سالانه‌ی دوایی دا وشکه‌ سالی زه‌ره‌ریکی گه‌وره‌ی له‌ ئابووری ناوچه‌که‌ داو هه‌روه‌ها ۳ یا ۴ ساله «سن» وه‌ک ئافه‌تیک زۆربه‌ی ئاوی‌یه‌کانی گرتۆته‌وه‌و زیانیکی زۆری به‌ ده‌غل و دانی جووتیاران گه‌یاندوه‌و له‌و باره‌وه‌ ده‌وله‌ت که‌مه‌ترخه‌می کردوه‌و هه‌نگاویکی ئه‌وتۆی به‌ سه‌مپاشی هه‌ل نه‌هیناوه‌ته‌وه‌. له‌ سالی ۱۳۶۴ به‌م لاره‌ به‌ هۆی میکانیزه‌ بوونی ئاودیری به‌شیکی زۆر له‌ دیمه‌کاره‌کانیش بوونه‌ته‌ به‌راو. کانگای بۆکسیتی بۆکان که‌ زیاتر له‌ ۱۴ ساله ئیستا که‌ چه‌ندین ساله‌ دۆزراوه‌ته‌وه‌و به‌ تالان ده‌چی. له‌و ماوه‌یه‌دا به‌رده‌وام به‌رده‌کانی ئه‌م کانگایه‌ به‌ بیانوی تاقیکاری راده‌گۆیزرین بۆ کرمان و ده‌کرینه‌ ئالومینۆم. هه‌روه‌ها سه‌نعه‌تی خۆمالی فه‌رش چنن کۆله‌که‌ی ئابووری زۆر له‌ بنه‌ماله‌کانی ناوچه‌ی بۆکانه‌.

کارخانه ی گارگه ی بۆکان بریتیی له:

رست وچنین، لوله ی ئیستلن، موزائیک سازی، پوفه کئمه کی، دهستمال کاغه زی، په نیرسازی، لاستیکی ئیزوگام، سابون سازی، جگه له وانه نزیک به ۱۰۰ کوره خانه ی لئییه که خشتی سوور به رهه م دینن. دهتوانین بلین بۆکان له باری ئابوورییه وه زور دهوله مهنده و هه ر له میژه پپی ده لین ئه مباری دانه ویله ی ئازهر بایجان.

شوینه واری میژوویی:

قه لای « قه لایچی » یه کیک له و قه لا کونانه یه که شوینه واری کونی تیدایه و له نزیک ئاویی قه لایچی له رۆژئاوا له ژیر ته پیک دایه. له ژیر ئه و زهوی یه دا ئاسه واری کون که له م سالانه ی دوایی دا دۆزراوه ته وه وهک کۆله که ی بهرد، به سه دان خشت که هه ر یه که ی چه ند کیلۆ قورسایی یان هه یه و وینه ی ئاژهل و په له وه ریان له سه ره، له کۆله که ی بهرده که پا وا ده رکه وتوه که پادگانی ئه شکانیان بووه. له سالی ۱۳۶۶را تا ۷۳ کۆماری ئیسلامی پیگه ی له سه ر ئه م قه لایه دانوا له به تالان بردنی خشته کانی که هه ر کامه ی نرخیکی زۆری هه یه رانه وه ستاوه و به ئامرازی وهک لۆدیڕ هه موو قه لای داوه ته وه و ئاسه واری میژوویی لی نه هیشوته وه. جگه له م قه لایه به ته پۆلکه که وهک شوینه واری میژووی حیسابیان له سه ر ده کری که بریتیی له ته پۆلکه ی تابانی، ئاشه کۆن له ئه حمه دئاوا، که لته گه، قه لای ته پی، قه لاکون له ئالبلاغ، ته پۆلکه ی قه ره که ند، داربه سه ر، گردی خلیسکینه و گرده شین له سه رای ئه حمه دئاوا، ته پۆلکه ی ئاشی له قه ره مووسالی، گۆکته په، گرده شین له ره حیمخان، گردی مه حموود له ئه رمه نی بلاغی، کانی کوزله، قه لای ناچیت، عه ولاته په سی، کیوی مه قسوود له مه لاله ر، ته په ی عه ره بلوو له ئالیکه ند، ته پۆلکه ی سه رده راباد، قه لای سه ردار له شاری بۆکان، ئه وانه وهک شوینه واری میلی چاویان لی ده کری.

باری فه رههنگی:

خه لکی بوکان له باری فه رههنگی یه وه پیشکه وتوون وبه زاراوهی موکریان قسه ده کهن، عه لاقه یه کی زوریان به زمانی زگماکی خویان هه یه، به لام سیستمی پهروه رده و فیژکردن نه که له بوکان به لکوو له هه موو کوردستان داته پیوه. ئه و ناوهنده وهک ناوهندیکی ریکخراوی پهروه رده قهت بهرنامه کانی له خزمهت به بارهینان و راهینان، گه شهی فه رههنگی کوردیی ئه و ناوچه یه نه بووه، حکومه ته زۆرداره کان پیشیان به هه ر چه شنه ههنگاویکی جیددی له م پیوهندی یه دا گرتوه. پیویسته بگوتری دواي شوړشی گهلانی ئیران که کواماری ئیسلامی دهستی به سه ر هه موو کوردستان دا نه گرتیوو و حیزبی دیموکرات له زۆر بهی گونده کان دا حزووری هه بوو، کلاسی کوردی به هاوکاری خه لک پیک هینا و دهرسی کوردیی تیدا گوترایه وه و به شیکی زۆر له خه لکی ناوچه فیژی خویندن ونوسینی کوردی بوون. له ناوچه ی بوکان عالم وشاعیرو سیاسه تمه داری گه وره ی لی هه لکه وتوون و لیی له دایکبوون. که ده توانین له قزلجی یه کان، عبدالحمید عبقری تورجانی، عباس حقیقی، سهید کامیل ئیمامی (شاعیر)، خاله مین «سید محمد امین برزنجی» (شاعیر)، سواره ی ئیلخانیزاده (شاعیر)، عبدالرحمان شه ره فکهندی (هه ژار) شاعیر ونووسه ر، سیاسه تمه داری گه وره ی وهک شه هید دوکتور سادق شه ره فکهندی سکر تیزی گشتی حیزبی دیموکرات که سالی ۱۳۷۱ به دهستی تیرۆریستانی کواماری ئسلامی له برلینی پیته ختی ئالمان شه هید کرا و هه ر وه ها که سایه تیی و سیاسه تمه داری وهک خوالیخو شبوو کاک سهید سه لام عه زیزی که ئه ندامی ده فته ری سیاسی حیزب بوو، ناو به رین.

بیشک‌ه‌وه له چۆمی ته‌ته‌هوو داویشتن که خه‌لکی قه‌باغکه‌ندی مندالانیان به لانه‌که‌وه ده‌گرته‌وهو ریبه‌رانی جوولانه‌وه‌ش په‌پویه‌ی هه‌نده‌ران بوون و حاجی قاسم له سالێ ۱۳۸۱ له هه‌ولیر کۆچی دوا‌یی کرد. ساله‌کانی ۶۶ و ۶۷ ناوچه‌ی بۆکانیش وه‌ک ناوچه‌کانی پیرانشار، سه‌رده‌شت، بانه، مه‌هاباد و شوینه‌کانی دیکه جینگای ئەندامانی حیزب و کادره‌کانی له مه‌یدانی خه‌باتی چه‌کدارانه له دژی ریژیمی پاشایه‌تی بوو. له یه‌که‌م رۆژه‌کانی شو‌رشی گه‌لانی ئێران دا گرتنی پاسگا‌کان له لایه‌ن خه‌لکه‌وه‌و ئاشکرا بوونی تیکۆشانی حیزب بنکه‌کانی حیزبی دیموکرات له نیو شاردا، دامه‌زران و خه‌لک ناوی خۆیان ده‌نووسی. بۆکان پاش فه‌رمانی جیهادی خومه‌ینی له دژی خه‌لکی کوردستان دوا‌ین سه‌نگه‌ری خۆراگری بوو. که تا سالێ ۱۳۶۰ له ده‌ست حیزب دابوو و تام و چیژی ئازادی بینی. له بۆکان خه‌لک بۆ مه‌جلیسی شو‌ورا که کاندیدای خۆی هه‌بوو و بۆ مه‌جلیسی موئسسسان که حیزبی دیموکرات کاندیدای خۆی هه‌بوو به ته‌واوی سه‌رکه‌وتوو بوو. بۆ مه‌جلیسی موئسسسان خه‌لکی بۆکان ده‌نگیان به ریبه‌ری مه‌زن دوکتور قاسملوو دا. به دوا‌ی ئەوه‌ی وتووێژ له گه‌ل حکومه‌تی تازه بۆ چاره‌سه‌ری ئاشتیخوازانه‌ی مه‌سه‌له‌ی کورد بێ‌ئاکام مایه‌وه شه‌ر دژی گه‌لی کورد ده‌ستی پێ کرده‌وه و پێشمه‌رگه‌کانی هیزی به‌یان جگه له ناوچه‌ی بۆکان به ده‌یان سه‌دان عه‌مه‌لیاتی قاره‌مانانه‌یان له زۆربه‌ی ناوچه‌کانی کوردستان وه‌ک (پیرانشار، ره‌به‌ت، بانه، سه‌رده‌شت، مه‌هاباد، میانداو، ساینقه‌لا، سه‌قز، مه‌ریوان، دیوانده‌ره) به‌رپوه بردوو زیاتر له ۲۵۰ کادرو پێشمه‌رگه‌ی له‌م ریگا پیرۆزه دا گیانیان به‌خت کرده‌وه به ده‌یان رۆله‌شی بوونه‌ته که‌م ئەندام. ئیستا به ده‌یان قاره‌مانی له ریزه‌کانی حیزبی دیموکرات دا درێژه به خه‌بات و تیکۆشان ده‌دن و تا وه‌دییه‌تانی ئامانجه‌کانی شه‌هیدان و حیزبی دیموکرات، که دیاری کردنی مافی چاره‌نووسی گه‌لی کورده و ئازادی نه‌ته‌وه‌ی کورده تی ده‌کۆشن.

کۆتایی